STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A MUNICIPIULUI VASLUI PENTRU PERIOADA 2021-2027

Municipiul Vaslui

Varianta revizuita 2026

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020

www.poca.ro

CUPRINS

CAPITOLUL 1. ANALIZA-DIAGNOSTIC A SITUAȚIEI EXISTENTE 5
1.1 CONTEXTUL TERITORIAL ȘI COMPONENȚA ADMINISTRATIVĂ 6
1.1.1. ÎNCADRAREA ÎN TERITORIUL EUROPEAN, NAȚIONAL, REGIONAL ȘI JUDEȚEAN ȘI ROLUL ÎN CADRUL REȚELEI DE AȘEZĂRI 6
1.1.2. LIMITELE ADMINISTRATIVE ȘI COMPONENȚA 12
1.1.3. RELIEFUL ȘI GEOLOGIA 14
1.1.4. CLIMA 17
1.1.5. REȚEAUA HIDROGRAFICĂ 18
1.1.5. SOLURILE, FLORA ȘI FAUNA 19
1.1.6. RESURSELE ȘI RISCURILE NATURALE 20
1.1.7. MODUL DE UTILIZARE A TERENURILOR 21
1.2. DEMOGRAFIA 22
1.3 PROFILUL ECONOMIC 33
1.3.1. INDICATORI MACROECONOMICI 33
1.3.2. AGRICULTURA 40
1.3.3. INDUSTRIA ȘI CONSTRUCȚIILE 43
1.3.4. SERVICIILE 44
1.3.5. FORȚA DE MUNCĂ 45
1.3.6. CERCETARE-DEZVOLTARE-INOVARE 49
1.3.7. INFRASTRUCTURA-SUPORT PENTRU AFACERI 51
1.3.8. INVESTIȚIILE STRĂINE DIRECTE ȘI COMERȚUL EXTERIOR 52
1.4. ACCESIBILITATE ȘI MOBILITATE 55
1.4.1. ACCESIBILITATE 55
1.4.2. MOBILITATE URBANĂ DURABILĂ (CORELARE CU PLANUL DE MOBILITATE URBANĂ DURABILĂ) 67
1.5. INFRASTRUCTURA TEHNICO-EDILITARĂ 77
1.5.1. INFRASTRUCTURA DE APĂ ȘI APĂ UZATĂ 77
1.5.2. INFRASTRUCTURA DE PRODUCERE, TRANSPORT ȘI DISTRIBUȚIE A ENERGIEI ELECTRICE. ILUMINAT PUBLIC. EFICIENȚĂ ENERGETICĂ (CORELAREA CU PAED) 83
1.5.3. INFRASTRUCTURA DE PRODUCERE, TRANSPORT ȘI DISTRIBUȚIE A ENERGIEI TERMICE ȘI A GAZELOR NATURALE 85
1.5.4. INFRASTRUCTURA DE COMUNICAȚII 88
1.6. MEDIUL URBAN ȘI FONDUL LOCATIV 88
1.6.1. MEDIUL URBAN 88
1.6.2. ZONELE DE REGENERARE URBANĂ DIN MUNICIPIUL VASLUI 91
1.6.3. FONDUL LOCATIV 96
1.7. EDUCAȚIA 103
1.8. SĂNĂTATE 115
1.9. SERVICIILE SOCIALE ȘI INCLUZIUNEA 121
1.10. MEDIUL ÎNCONJURĂTOR 130
1.10.1. CALITATEA ȘI POLUAREA AERULUI 130
1.10.2. CALITATEA ȘI POLUAREA APELOR 132

1.10.3. CALITATEA ȘI POLUAREA SOLULUI 133
1.10.4. SCHIMBĂRILE CLIMATICE 134
1.10.5. BIODIVERSITATEA 134
1.10.6. SPAȚIILE VERZI 136
1.10.7. MANAGEMENTUL DEȘEURILOR 136
1.10.8. POLUAREA FONICĂ 139
1.10.9. GESTIONAREA CÂINILOR FĂRĂ STĂPÂN 139
1.11. PATRIMONIUL, CULTURA ȘI TURISMUL 139
1.11.1. PATRIMONIUL NATURAL 139
1.11.2. PATRIMONIUL ANTROPIC 141
1.11.3. INFRASTRUCTURA ȘI VIAȚA CULTURALĂ 143
1.11.4. TURISMUL 149
1.12. SPORT ȘI AGREMENT 151
1.13. CAPACITATE ADMINISTRATIVĂ 154
1.13.1. ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ LOCALĂ (ATRIBUȚII, ORGANIZARE, RESURSE UMANE, PLANIFICARE STRATEGICĂ ȘI TERITORIALĂ, ETICĂ ȘI INTEGRITATE) 154
1.13.2. BUGETE LOCALE 161
1.13.3. STRUCTURILE ASOCIATIVE ALE ADMINISTRAȚIEI LOCALE 169
1.13.4. COOPERAREA TERITORIALĂ EUROPEANĂ 170
1.13.5. UTILIZAREA INSTRUMENTELOR TIC ÎN ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ LOCALĂ 171
1.13.6 CRITERII PENTRU ADMINISTRAREA DOMENIULUI PUBLIC ȘI PRIVAT 172
1.13.7 ABORDAREA INTEGRATĂ A PROVOCĂRILOR MULTIDIMENSIONALE ALE MUNICIPIULUI VASLUI 173
CAPITOLUL 2. ANALIZA SWOT 175
CAPITOLUL 3. CADRUL U.E., NAȚIONAL, REGIONAL ȘI JUDEȚEAN AL PLANIFICĂRII STRATEGICE 184
3.1. DOCUMENTELE RELEVANTE DE PLANIFICARE DE LA NIVELUL U.E. 184
POLITICA DE COEZIUNE A UE 2021-2027 185
MECANISMUL DE REDRESARE ȘI REZILIENȚĂ (MRR) 186
PACTUL VERDE EUROPEAN 187
PROGRAMUL EUROPA DIGITALĂ 188
PROGRAMUL ORIZONT EUROPA 189
PROGRAMUL UE ÎN DOMENIUL SĂNĂTĂȚII 190
AGENDA URBANĂ PENTRU UE 190
NOUA AGENDĂ URBANĂ (2016) 192
INIȚIATIVA URBANĂ EUROPEANĂ (2021-2027) 193
PROGRAMUL URBACT 2021-2027 194
3.2. DOCUMENTE RELEVANTE DE PLANIFICARE DE LA NIVEL NAȚIONAL 195
STRATEGIA PENTRU DEZVOLTARE TERITORIALĂ A ROMÂNIEI. ROMÂNIA POLICENTRICĂ 2035. COEZIUNE ȘI COMPETITIVITATE TERITORIALĂ, DEZVOLTARE ȘI ȘANSE EGALE PENTRU OAMENI 195
POLITICA URBANĂ A ROMÂNIEI 198
PLANUL DE REDRESARE ȘI REZILIENȚĂ AL ROMÂNIEI 199
ACORDUL DE PARTENERIAT ȘI PROGRAMELE AFERENTE PERIOADEI DE PROGRAMARE 2021-2027 200
3.3. DOCUMENTE RELEVANTE DE PLANIFICARE STRATEGICĂ DE LA NIVEL REGIONAL 210

PROGRAMUL REGIONAL PENTRU REGIUNEA NORD-EST 2021-2027 (APROBAT ÎN ANUL 2022).....210
STRATEGIA DE SPECIALIZARE INTELIGENTĂ PENTRU REGIUNEA NORD-EST (RIS 3) 211
3.4. DOCUMENTE RELEVANTE DE PLANIFICARE STRATEGICĂ DE LA NIVEL JUDEȚEAN 212
STRATEGIA DE DEZVOLTARE ECONOMICO-SOCIALĂ A JUDEȚULUI VASLUI CU ORIZONTUL DE TIMP 2021-2027 212
CAPITOLUL 4. VIZIUNEA ȘI OBIECTIVUL DE DEZVOLTARE PENTRU ORIZONTUL 2029..215
VIZIUNEA DE DEZVOLTARE 215
OBIECTIVUL GENERAL AL SIDU PENTRU PERIOADA 2021-2027(2029) 215
OBIECTIVE SPECIFICE, PRIORITĂȚI ȘI MĂSURI DE DEZVOLTARE PENTRU PERIOADA 2021-2027(2029)..217
CAPITOLUL 5. PORTOFOLIUL DE PROIECTE ȘI PLANUL DE ACȚIUNE PENTRU IMPLEMENTAREA SIDU 246
LISTA LUNGĂ DE PROIECTE PENTRU PERIOADA 2021-2027(2029).....246
SITUAȚIA PROIECTELOR ÎN IMPLEMENTARE 283
PROCEDURA PENTRU PRIORITIZAREA OPERAȚIUNILOR / PROIECTELOR DIN PORTOFOLIU ȘI LISTA DE OPERAȚIUNI PRIORITIZATE / PROIECTE EVIDENȚIATE CARE INTENȚIONEAZĂ A FI FINANȚATE DIN PR NORD-EST 2021-2027 286
VII.3.2 LISTA DE OPERAȚIUNI PRIORITIZATE / PROIECTE EVIDENȚIATE CARE INTENȚIONEAZĂ A FI FINANȚATE DIN PR NORD-EST 2021-2027 294
LISTA PROIECTELOR PRIORITARE PROPUSE SPRE FINANȚARE DIN PR NORD-EST 2021-2027 301
CORELAREA INTERVENȚIILOR PROPUSE 308
MECANISMUL DE GUVERNANȚĂ LOCALĂ 309
PLANUL DE ACȚIUNE PENTRU IMPLEMENTAREA SIDU 310
CAPITOLUL 6. MANAGEMENTUL IMPLEMENTĂRII ȘI DISEMINĂRII SIDU.....314
RISCURILE IDENTIFICATE CU PRIVIRE LA IMPLEMENTAREA SIDU 314
ARHITECTURA INSTITUȚIONALĂ PROPUSĂ PENTRU IMPLEMENTAREA SIDU 318
COMUNICAREA / DISEMINAREA SIDU 321
CAPITOLUL 7. MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA SIDU 324
LISTA INDICATORILOR DE REALIZARE IMEDIATĂ 326
LISTA INDICATORILOR DE REZULTAT.....330
LISTA INDICATORILOR DE PROCES (DE UZ INTERN, SE POT MONITORIZA PERIODIC – DE EX. LA FIECARE 3/6 LUNI) 334
CAPITOLUL 8. PROCESUL PARTENERIAL (IMPLICAREA ACTORILOR RELEVANȚI DE LA NIVEL LOCAL) 335
ANCHETA SOCIOLOGICĂ ÎN RÂNDUL POPULAȚIEI 335
GRUPURILE/ATELIERELE DE LUCRU TEMATICE.....345
CONSULTAREA PUBLICĂ 349
CAPITOLUL 9. PRINCIPIILE ORIZONTALE: EGALITATEA DE ȘANSE ȘI DEZVOLTAREA DURABILĂ.....351
EGALITATEA DE ȘANSE 351
DEZVOLTAREA DURABILĂ.....353
ANEXE ..... ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

Capitolul 1. Analiza-diagnostic a situației existente

Justificarea alegerii ariei teritoriale de acoperire a Analiza-diagnostic a situației existente:

Decizia asupra extinderii sferei de analiză-diagnostic a SIDU la nivelul întregului teritoriu al ADI Zona Metropolitană Vaslui a fost luată de comun acord între Beneficiar (UAT Municipiul Vaslui) și consultantul selectat, pe baza următoarelor argumente obiective:

- Strategia în vigoare, elaborată pentru perioada 2014-2020 a fost elaborată pentru teritoriul metropolitan, prin urmare o analiză a dinamicilor diferiților indicatori socio-economici în acest interval avea relevanță doar prin raportare la același teritoriu;
- În jurul municipiului Vaslui, ca și a altor orașe de talie similară din țară cu funcții complexe, se produce un fenomen de suburbanizare, care rezultă în transferul unor cetățeni și a unor agenți economici dinspre centru spre periferie, în căutarea unor suprafețe de teren mai ieftine și mai generoase sau a unui peisaj mai atractiv. Acest lucru este vizibil mai ales în comunele ușor accesibile pe cale rutieră, precum Muntenii de Jos și Muntenii de Sus. Fără includerea acestora în analiză, am fi avut o imagine incompletă a dinamicilor locale de dezvoltare;
- Prin funcțiile complexe pe care le are (centru medical, al învățământului liceal, profesional și postliceal, pol economic care atrage un număr mare de navetiști din comunele învecinate), analiza nevoilor de dezvoltare ale municipiului Vaslui se poate face doar prin raportare la întregul teritoriu deservit (ca exemplu elocvent, peste jumătate din pacienții Spitalului Județean de Urgență provin din alte localități ale județului
- În ceea ce privește componenta propriu-zisă de strategie (viziune, obiective, priorități, măsuri și proiecte) am optat pentru includerea în SIDU doar a celor care vizează exclusiv municipiul, respectiv a celor cu impact metropolitan, cum ar fi o potențială extindere a transportului public din inelul I. Motivele pentru care am luat această decizie ține, din nou, de rațiuni obiective asociate contextului național de planificare, respectiv:
  - Spre deosebire de municipiu, pentru care SIDU va fi singura strategie integrată, comunele din zona sa metropolitană au deja aprobate sau se află în curs de elaborare a propriilor strategii de dezvoltare pentru aceeași perioadă de programare, context în care conținutul SIDU ar fi redundant
  - Deși s-au realizat demersuri în acest sens de către Asociația Municipiilor in România și chiar de către unele autorități de management a programelor operaționale, proiectele individuale ale UAT rurale incluse în SIDU nu vor primi în mod cert un punctaj suplimentar în procesul de evaluare în vederea finanțării (de ex. din PNS 2021-2027, din PNI "Anghel Saligny sau din PNRR). Prin urmare, includerea respectivelor proiecte în SIDU nu le aducea niciun beneficiu
  - Mecanismul de prioritizare și monitorizarea al SIDU era puternic îngreunat de exigența de a lucra cu un portofoliu de proiecte aparținând mai multor UAT-uri. Practic, s-ar fi ajuns în situația în care UAT-urile rurale reprezentate în ADI, care ar fi trebui să aprobe prin forul său de conducere documentul strategic, să se pronunțe asupra ordinii priorităților de investiții ale municipiului și invers. În mod similar, în cadrul procesului de monitorizare a implementării SIDU, municipalitatea ar fi trebuit să operaționalizeze o structură internă care să urmărească periodic gradul de atingere a indicatorilor pentru proiectele derulate de peste 10 UAT-uri asociate. Mentionam faptul cele ca portofoliul pentru UAT-urile rurale reprezentate în ADI

sunt cuprinde deja in alte strategii relevante pentru posibilitatea de accesare a viitoarelor fonduri nerambursabile, respectiv, Strategii locale de dezvoltare si Strategia de Dezvoltare socio-economica a județului Vaslui

În ceea ce privește impactul potențial asupra ariilor naturale protejate din zona metropolitană, un singur proiect propus în varianta de lucru a SIDU excede limitele administrative ale municipiului, și anume cel de extindere a sistemului de transport public ecologic către Zonele limitrofe pe drumurile naționale existente, fără a traversa de facto nicio arie protejată.

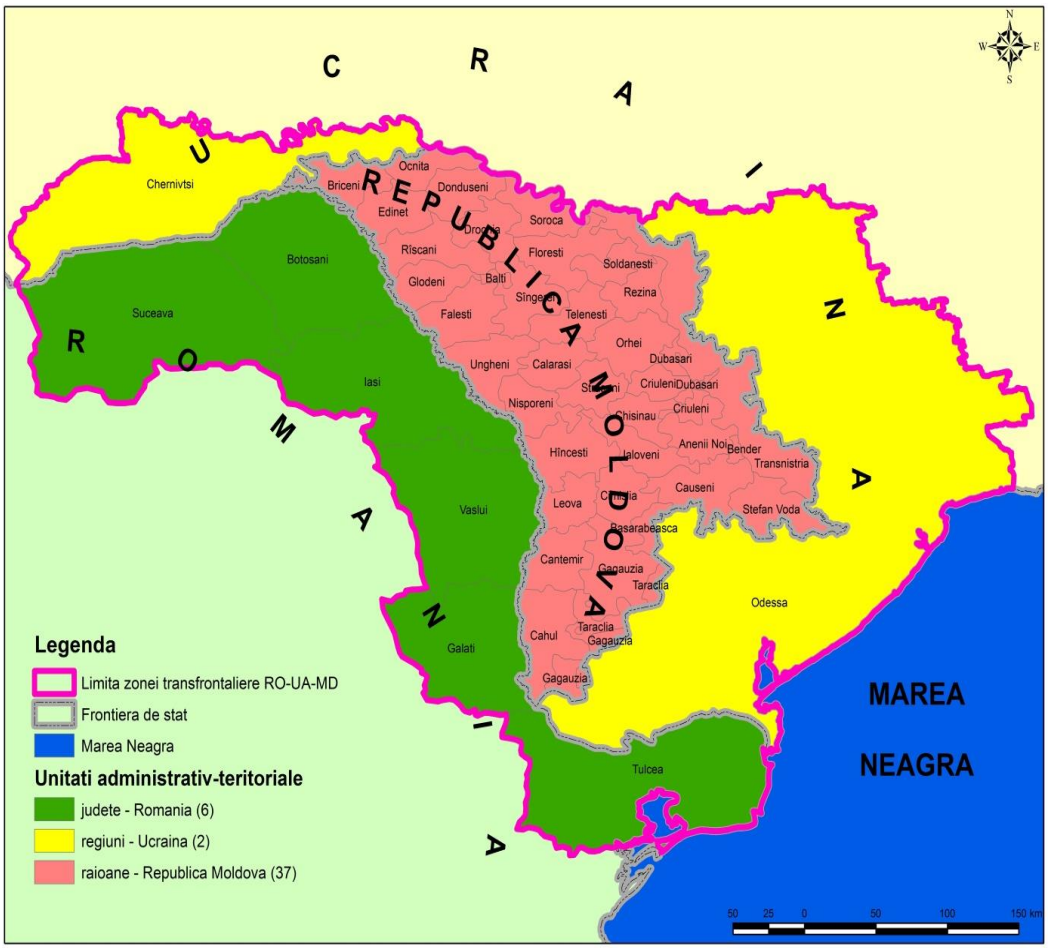
1.1 Contextul teritorial și componența administrativă

1.1.1. Încadrarea în teritoriul european, național, regional și județean și rolul în cadrul rețelei de așezări

Municipiul Vaslui este reședința județului cu același nume și este în prezent principalul centru urban al județului. Împreună cu celelalte 10 comune care alcătuiesc zona sa metropolitană, această aglomerare urbană reprezintă, în același timp, și principala forță polarizatoare de la nivel județean, datorită serviciilor pe care le oferă și al numărului mare de funcții pe care le îndeplinește: centru administrativ, economic, social, cultural, medical, educațional etc.

Din punct de vedere teritorial, Zona Metropolitană Vaslui este amplasată în zona central-nordică a județului cu același nume, la mică distanță de granița de est a României și a Uniunii Europene cu Republica Moldova. Deși are statut de zonă de frontieră și se află în imediată apropriere a principalului coridor de transport rutier care leagă România de Republica Moldova și de spațiul ex-sovietic, prin Vama Albița, zona municipiului Vaslui este dezavantajată de amplasarea sa geografică la o distanță foarte mare față de granița de vest a României, care atrage peste 70% din fluxurile externe de mărfuri și persoane ale țării. În acest context, Vasluiul a fost și rămâne încă mai puțin atractiv pentru investiții decât județele din partea de vest a României (Timiș, Arad, Bihor, Cluj etc.).

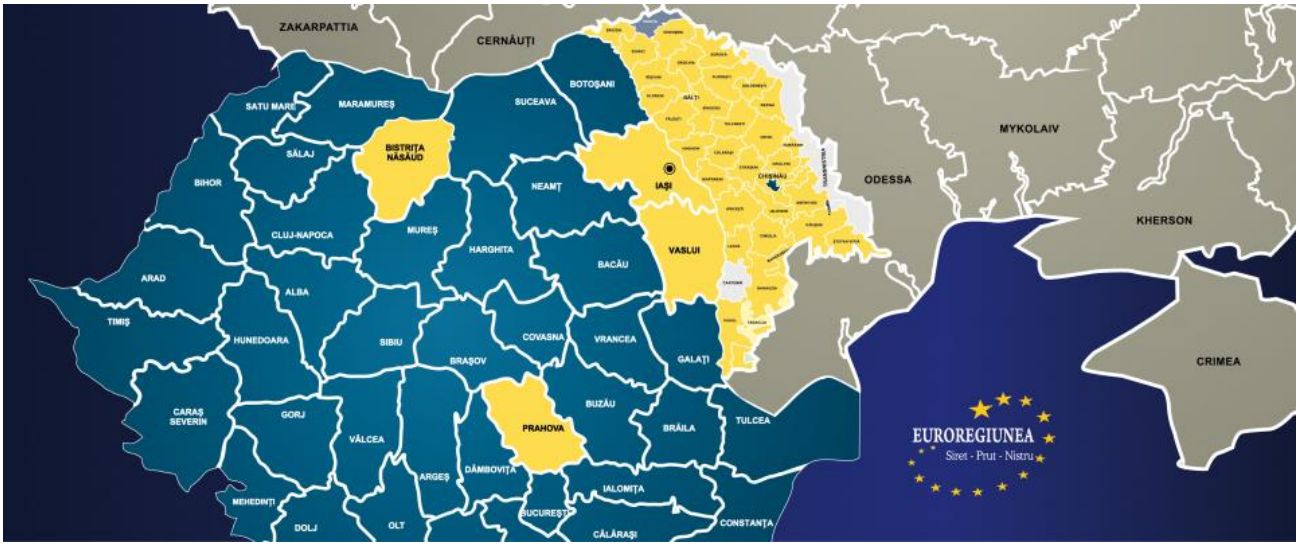
Figură 1 - Zona transfrontalieră româno-moldoveneasco-ucraineană

Sursa: Planșă proprie

Dintr-o perspectivă europeană, județul Vaslui a aderat din nou la Euroregiunea Siret-Prut-Nistru în anul 2020, după ce în anul 2014 acesta s-a retras din structura respectivă. Această Euroregiune a fost fondată în 2005 și este compusă din 30 de raioane din cele 32 ale Republicii Moldova, Municipiul Bălți, Unitatea Teritorial Autonomă Găgăuzia și 4 județe din România (Bistrița-Năsăud, Iași, Neamț și Prahova). În anul 2012, Euroregiunea Siret-Prut-Nistru a semnat un acord de cooperare cu Euroregiunea Nistru, care a condus la includerea în lista membrilor a regiunii Vinnița (Ucraina) și a 7 raioane de pe frontiera de nord și de nord-est a Republicii Moldova. Misiunea asociației este de a contribui la extinderea și îmbunătățirea relațiilor între comunitățile locale și autorități, în domeniul economic, cultural, științific și civic, cu scopul de a asigura dezvoltarea sustenabilă și echilibrată teritorial a Euroregiunii, precum și respectarea, protejarea și garantarea drepturilor și intereselor unităților administrativ-teritoriale membre ale Euroregiunii Siret-Prut-Nistru.

Figură 2 - Euroregiunea Siret-Prut-Nistru

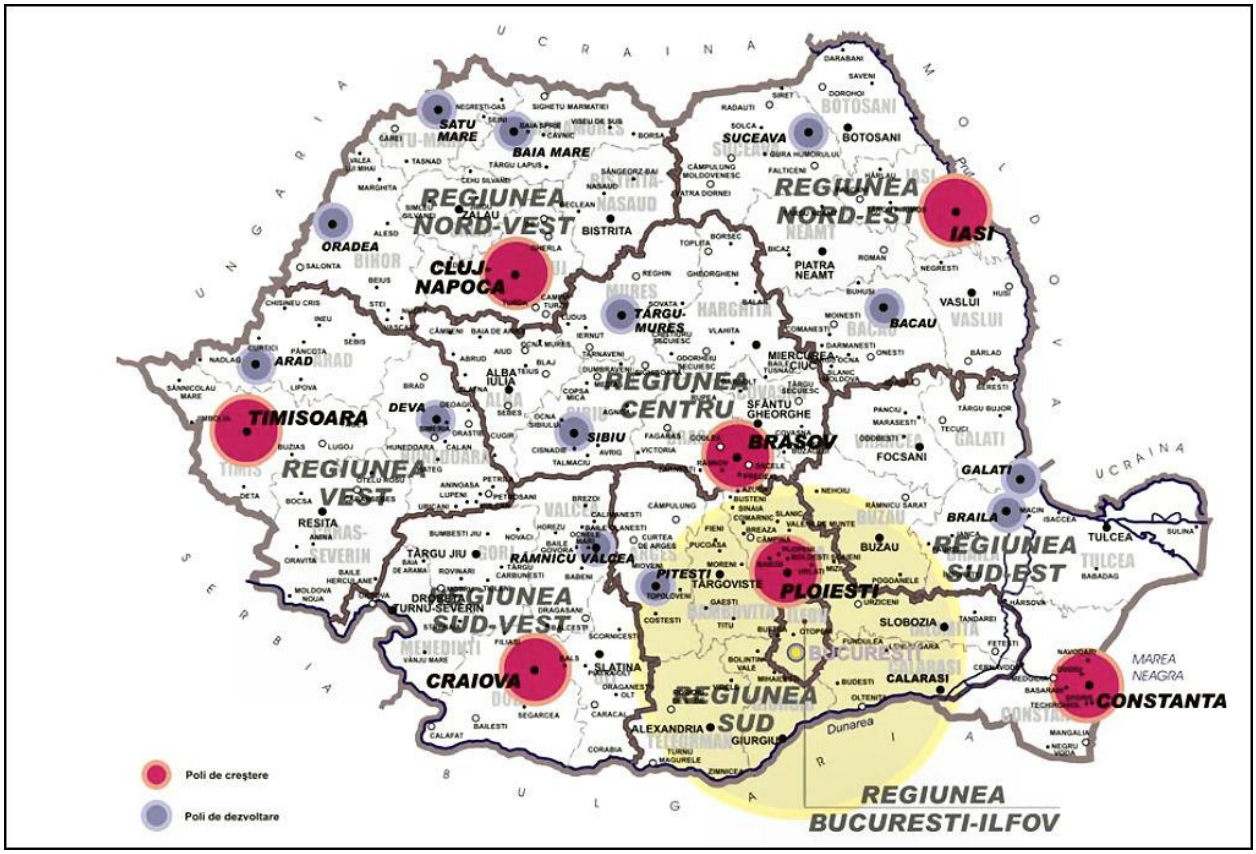
Sursa: site-ul Web al Euroregiunii Siret-Prut-Nistru

În perioada 2014-2020, prin intermediul Instrumentului European de Vecinătate, Uniunea Europeană a finanțat Programul Operaţional Comun România - Republica Moldova 2014-2020. Acest program urmărește evoluția către o regiune dezvoltată și bună vecinătate, realizată prin intermediul acțiunilor de cooperare transfrontalieră în beneficiul statelor membre şi nemembre ale UE care se învecinează. Ca și arie de acoperire, acest program reunește județele: Botoșani, Iași, Vaslui, Galați și întreg teritoriul Republicii Moldova. Bugetul programului este de 89,1 milioane EURO, dintre care 81 milioane reprezintă finanțarea Uniunii Europene, iar 8,1 milioane - cofinanțare asigurată de statele partenere. În cadrul programului, proiecte de succes au fost implementate în domeniul siguranței transfrontaliere, educației antreprenoriale, sănătății etc.

La nivel național, Zona Metropolitană Vaslui face parte din regiunea istorică a Moldovei, respectiv din actuala regiune de dezvoltare Nord-Est (nivelul NUTS 2). Aceasta din urmă este cea mai mare regiune din România, atât în termeni de suprafață (36.850 kmp, 15,5% din teritoriul național), cât și de populație cu domiciliul (3.994.475 de locuitori, la 1 ianuarie 2020).

În conformitate cu Planul de Amenajare a Teritoriului Național – Secțiunea a IV-a ”Rețeaua de așezări”, Municipiul Vaslui este încadrat în categoria municipiilor de importanță județeană, de rangul II. În acest context, în baza H.G. 998/2008, Municipiul Vaslui a primit statutul de centru urban, alături de alte orașe de peste 10.000 de locuitori din regiunea Nord-Est. Urmare a obținerii acestui statut, Municipiul Vaslui a beneficiat de finanțări nerambursabile de peste 20 de milioane de Euro, doar în perioada de programare 2007-2013, pentru realizarea de investiții în domeniul infrastructurii urbane și de transport, a celei economice și sociale. În acest sens, a fost elaborat un Plan Integrat de Dezvoltare Urbană pentru perioada de programare 2007-2013, care stabilea principalele probleme și provocări, precum și măsurile prioritare de dezvoltare a municipiului.

Figură 3 - Polii de creștere, polii de dezvoltare și centrele urbane sprijinite în perioada de programare 2007-2013

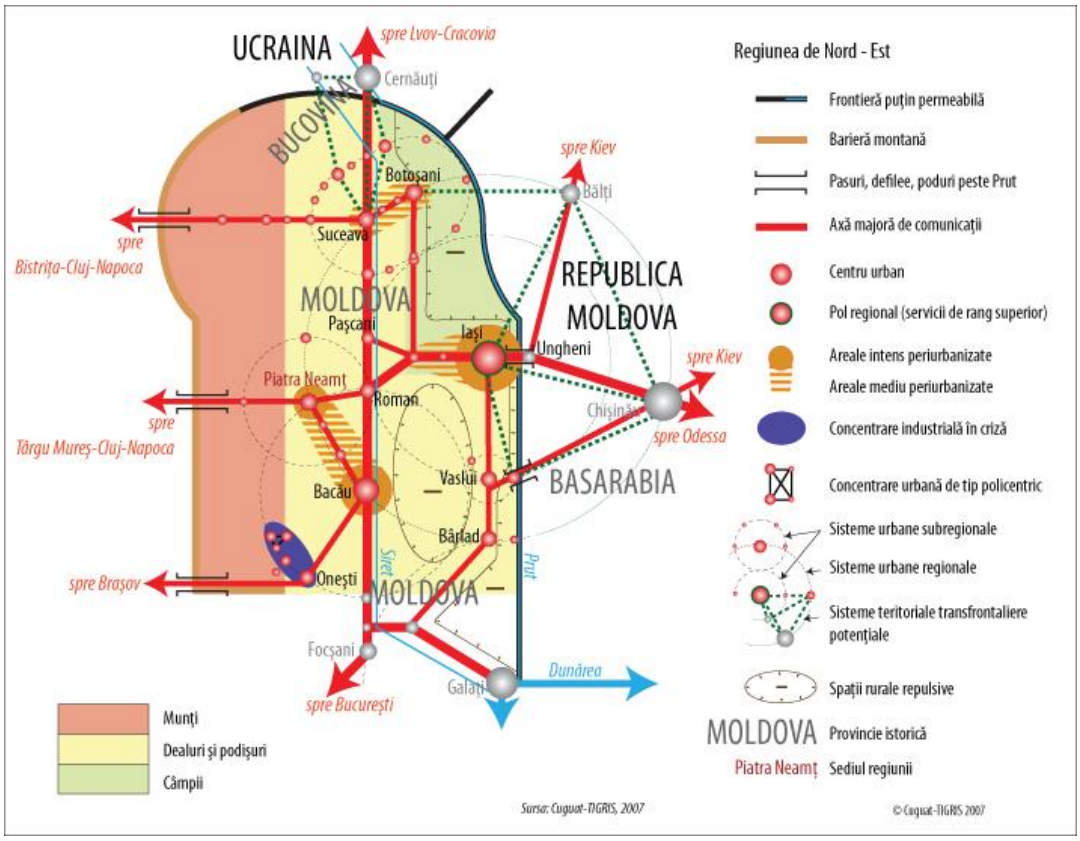

Sursa: MDRAP

În perioada 2014-2023, municipiul a beneficiat de sprijin financiar, prin POR 2014-2020, AP nr. 4, pentru implementarea de proiecte din sfera dezvoltării urbane durabile în valoare totală de peste 20 mil. Euro. De asemenea, în perioada de programare 2021-2027, municipiul Vaslui (și zona sa metropolitană) va beneficia de fonduri europene prealocate pentru dezvoltare urbană sustenabilă din POR Nord-Est, context în care a fost elaborată această Strategie Integrată de Dezvoltare Urbană.

Județul Vaslui, a cărui reședință este municipiul Vaslui, are o suprafață de 5.318 kmp și o populație cu domiciliul de 504.879 de locuitori (la 1 ianurie 2020). Acesta se învecinează la est cu județele Neamț, Bacău și Vrancea, la sud cu Galați, la nord cu Iași și la est cu Republica Moldova, mai exact cu raioanele Cantemir, Leova și Hîncești. Prin urmare, județul Vaslui are o poziție geografică strategică, fiind parte a granței de est (râul Prut) a Uniunii Europene, ceea ce deschide oportunități importante de cooperare teritorială cu Republica Moldova.

Figură 4 - Regiunea Nord-Est

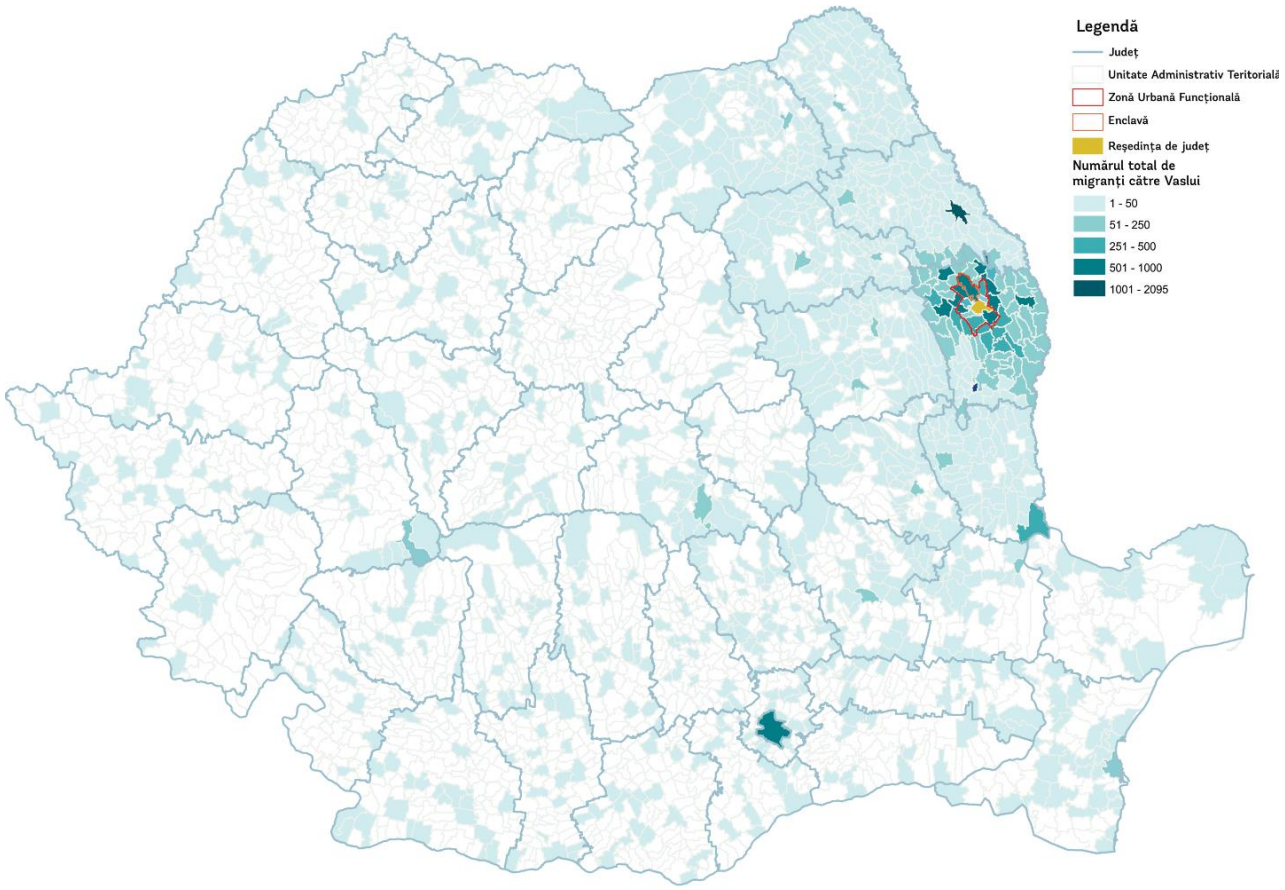
Sursa: MDRAP. Atlasul Teritorial Online al României

În context regional, Zona Metropolitană Vaslui se află în zona de influență a Polului de Creștere Iași, principala aglomerare urbană din zona Moldovei și una dintre primele 5 ca mărime din România. Acesta a manifestat tradițional, mai ales prin statutul său de centru universitar, o puternică forță polarizatoare pentru populația tânără din zona Vasluiului, fenomen care s-a accentuat în ultimele două decenii. De asemenea, zona este polarizată și de alte municipii mari, precum Galați, dar și mijlocii, precum Bacău, Bârlad sau Roman, toate aflate la o distanță mai mică de 100 km de Vaslui, însă cu o capacitate de polarizare mult mai redusă decât a municipiului Iași. Rezultatele recensământului din 2011 indică faptul că un număr de 2.876 de persoane și-au schimbat reședința din Vaslui în Iași în perioada 2001-2011, 1.452 în București, 165 în Bacău și 146 în Galați. În pofida distanței considerabile, municipiul București continuă să fie al doilea centru polarizator al populației din județ, situație specifică pentru toate județele din estul țării.

Datele recensământului din 2011 reflectă faptul că Zona Metropolitană Vaslui a atras, de-a lungul timpului, un număr de 29.834 de persoane din alte zone ale țării, ceea ce reprezintă 36,9% din populația stabilă totală, în timp ce restul de 63,1% s-au născut în areal și nu și-au schimbat în timp reședința. Cei mai mulți dintre aceștia s-au stabilit în zona Vasluiului în perioada comunistă (66% din total), în timp ce în intervalul 2001-2011, pe fondul declinului economic, s-au stabilit doar 5.700 de persoane, cele mai multe provenind din Iași (836, mai ales localnici care au studiat și locuit o perioadă

în municipiul Iași și au revenit la reședința anterioară după finalizarea studiilor), Bârlad (317), Huși (229), București (218), Codăești (105), Galați (102), Laza (93), Negrești (91), Zăpodeni (76), Bacău (66). Prin urmare, aria de polarizare maximă a municipiului Vaslui s-a restrâns treptat și mai cuprinde astăzi doar central-nordică a județului Vaslui, după cum arată și figura de mai jos.

Figură 5 - Migrația internă către Zona Metropolitană Vaslui, în perioada 2001-2011

Sursa: Banca Mondială. Orașe Magnet. Migrația și navetismul în România. 2017

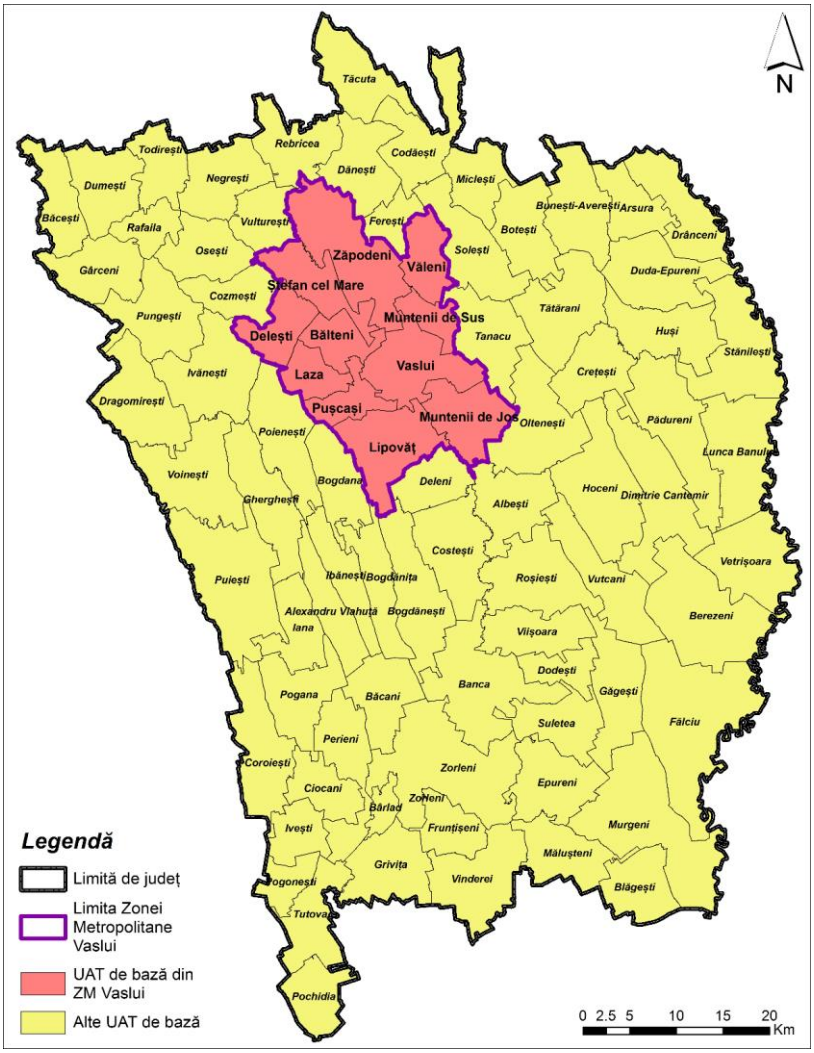
În anul 2015, a fost constituită Zona Metropolitană Vaslui, sub forma unei asociații de dezvoltare intercomunitară (ADI), formată din Municipiul Vaslui, 10 comune din jurul acestuia și CJ Vaslui. Scopul înființării asociației a fost acordul voluntar al UAT-urilor componente de a promova, susține și implementa proiecte de interes comun pentru comunitățile din zona metropolitană, în domenii-cheie relevante pentru toți actorii, precum: transportul în comun, crearea de noi locuri de muncă, creșterea calității vieții locuitorilor prin acces îmbunătățit la infrastructură, reducerea sărăciei, dar și creșterea capacității de absorbție a fondurilor externe disponibile pentru perioadele de programare următoare.

1.1.2. Limitele administrative și componența

Zona Metropolitană Vaslui cuprinde municipiul Vaslui, reședința județului Vaslui, precum și alte 10 unități administrativ-teritoriale, situate în imediata apropriere a sa, și anume comunele: Bălteni, Delești, Laza, Lipovăț, Muntenii de Jos, Muntenii de Sus, Pușcași, Ștefan cel Mare, Văleni și Zăpodeni, care întrețin relații de strânsă cooperare cu municipiul reședință de județ.

Aceasta corespunde aproape în totalitate (singurele excepții fiind includerea în plus a comunelor Delești și Zăpodeni) metodologiei OECD de definire a zonelor urbane funcționale, preluată de Banca Mondială în rapoartele elaborate pentru MDRAP în anul 2015, astfel încât să includă UAT-urile din care cel puțin 15% din populația ocupată totală face naveta către municipiul Vaslui.

Figură 6 - Componența administrativă a Zonei Metropolitane Vaslui

Sursa: Planșă proprie

Cele 11 UAT componente ale Zonei Metropolitane Vaslui cuprind un număr de 52 de localități, dintre care un centru urban, 5 localități rurale componente ale municipiului Vaslui și 46 de sate, dintre care 10 au statut de reședință de comună, iar restul de 36 sunt sate componente. Acestea au o populație ce variază între zeci de locuitori (satul Bejenești, comuna Laza) și câteva mii de locuitori (satul Văleni, comuna Văleni).

Zona Metropolitană Vaslui este situată în partea central-nordică a județului Vaslui și se învecinează cu următoarele UAT-uri: comunele Cozmești, Osești și Vulturești (nord-vest); comunele Rebricea, Dănești și Ferești (nord); comunele Miclești și Solești (nord-est); comunele Tătărani, Tanacu și Oltenești (est); comuna Albești (sud-est); comuna Deleni (sud); comunele Bogdana, Bogdănița și Bogdănești (sud-vest); comunele Poienești și Ivănești (vest).

Tabel 1 - UAT componente ale Zonei Metropolitane Vaslui, funcție de suprafață, populație și densitatea populației

UAT	Suprafața (km^2)	Populația stabilă (RGPL 2002)	Populația stabilă (RGPL 2011)	Populația cu domiciliul (01.01.2020)	Densitatea (loc/km^2) la 1 ianuarie 2020
Vaslui	68,44	70571	55407	130622	1908,6
Bălteni	32,31	1621	1523	1524	47,2
Delești	39,93	2619	2358	2206	55,2
Laza	29,00	3370	3114	3212	110,8
Lipovăț	71,44	4390	3960	4151	58,1
Muntenii de Jos	57,10	3833	3584	4263	74,7
Muntenii de Sus	22,39	3679	2763	4308	192,4
Pușcași	29,18	3371	3328	3673	125,9
Ștefan cel Mare	48,96	3388	3160	3443	70,3
Văleni	38,84	4640	4022	5328	137,2
Zăpodeni	101,16	4218	3724	3951	39,1
Total Zona Metropolitană Vaslui	**538,75**	**105700**	**86943**	**166681**	**309,4**
Total Jud. Vaslui	**5318,40**	**455049**	**395499**	**504879**	**94,9**

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online și Rezultatele finale ale RGPL 2002 și 2011

Suprafața Zonei Metropolitane Vaslui este de 538,75 km2, ceea ce reprezintă 10,1% din suprafața totală a județului Vaslui și aproximativ 0,2% din suprafața României. Populația cu domiciliul a zonei era de peste 166.000 de locuitori la 1 ianuarie 2020, ceea ce reprezintă 33% din populația totală a județului Vaslui. Densitatea populației în Zona Metropolitană Vaslui era de 309,4 locuitori/km2 în 2020, de peste trei ori mai mare față de media județeană, de 94,9 locuitori/km2, fapt explicat prin concentrarea populației urbane în municipiul Vaslui, precum și prin densitatea obișnuit mai ridicată a populației în ariile periurbane. Totuși, municipiul Vaslui rămâne municipiul reședință de județ cu cea mai redusă arie de polarizare din regiunea Nord-Est, deși populația după domiciliu este mai mare decât cea a municipiilor: Piatra-Neamț, Botoșani, Suceava – situație explicabilă prin faptul volumul acesteia a crescut artificial în ultimii ani.

1.1.3. Relieful și geologia

Zona Metropolitană Vaslui este situată în partea central-sudică a Podișului Moldovei, în subunitatea majoră a Podișului Bârladului. În cadrul Podișului Bârladului, unitățile administrativ- teritoriale componente sunt localizate în următoarele subdiviziuni: arealul sudic al Podișului Central Moldovenesc, arealul nord-estic al Colinelor Tutovei, Depresiunea Vaslui și o parte din culoarul superior și mijlociu al văii Bârladului.

Arealul supus analizei este constituit din formațiuni sedimentare monoclinale pe un fundament care corespunde părții sudice a Platformei Moldovenești. Morfologia regiunii este influențată în mod direct de partea superioară a cuverturii sedimentare, alcătuită din formațiuni sarmațiene și, într-o măsură mai redusă, pliocene, care se succed de la nord la sud.

Sarmațianul este reprezentat în cea mai mare parte de depozite basarabiene și kersoniene alcătuite din argile, marne, nisipuri și orizonturi de gresii și calcare oolitice. Mai spre sud sunt prezente și formațiuni meoțiene argiloase și nisipoase, în care sunt intercalate orizonturi de cinerite andezitice.

Atacat puternic dinspre sud de o rețea hidrografică extrem de activă, relieful se prezintă sub forma unor dealuri și platouri întinse, larg bombate, cu un pronunțat caracter structural. Platourile structurale și cuestele sunt așadar formele de relief dominante, fiind determinate de prezența orizonturilor de gresii, cinerite andezitice și calcare sarmatice cu dispunere monoclinală. Cele mai întinse platouri structurale din arealul studiat sunt cele dintre văile Bârlad și Telejna – dealurile Măcrești - Cănțălărești, respectiv dintre văile Telejna și Vasluieț – dealurile Zăpodeni – Ulmului. Acestea au ca fundament gresii kersoniene. Mai spre sud și mai spre est, apar și suprafețe structurale pe gresii cineritice meoțiene, cum sunt cele dintre văile Vasluieț și Crasna, de exemplu pe Dealul Mirenilor sau cele din bazinele văilor Buda și Racova.

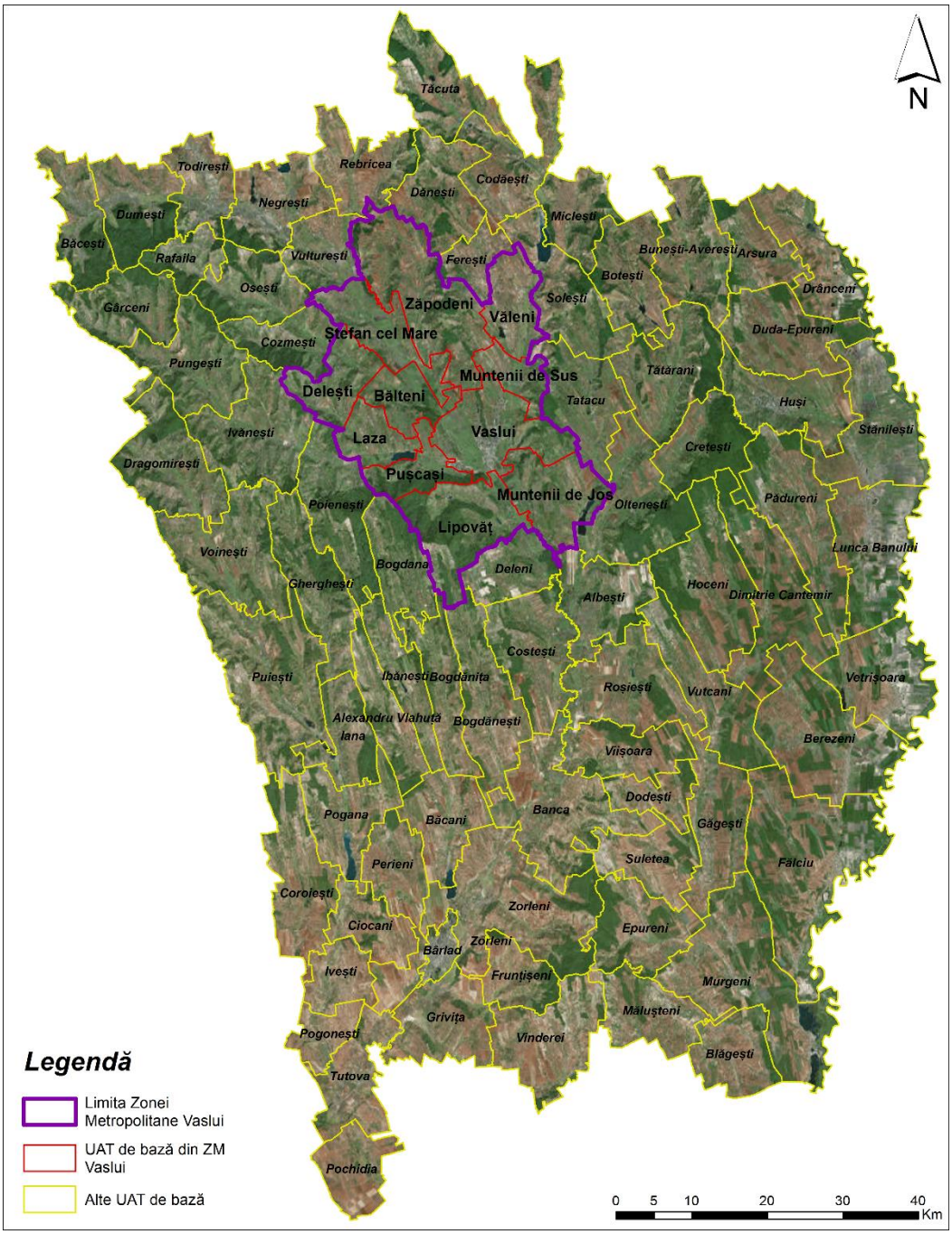
Aceste platouri sunt flancate de cueste cu dimensiuni variabile, de la câțiva kilometri, cum sunt cele de pe stânga văilor Telejna sau Țapu, până la câțiva zeci de kilometri, cum sunt cele de pe stânga Vasluiețului sau Coasta Racovei, pe dreapta văii Racovei. Cuestele și versanții culmilor secundare sunt dominate de procese geomorfologice active, reprezentate de alunecări de teren în diverse stadii de evoluție, de eroziune torențială și spălări areolare.

De-a lungul râului Bârlad și al afluenților săi principali (Vasluieț, Racova, Buda) au fost identificate un număr de 4-7 terase, care ajung până la 100-120 metri altitudine relativă, dar care sunt destul de fragmentate. Ca și podurile teraselor, albiile majore ale acestor râuri, aflate în plin proces de agradare, sunt parazitate la contactul cu versanții de glacisuri coluvio-proluviale sau de conuri aluviale izolate, adesea ocupate de așezări.

În partea sudică și sud-vestică a teritoriului Polului Metropolitan Vaslui, relieful este dominat de Culmea Racovei (sau Coasta Racovei), care are o lungime de circa 60 km, și însoțește valea Racovei pe partea sa dreaptă și a cărei parte estică ajunge până în apropiere de Vaslui. Alături de cuestele Lipovățului, cu care se continuă spre sud-est, aceasta constituie limita dintre două subdiviziuni ale Podișului Bârladului: Podișul Central Moldovenesc și Colinele Tutovei. Practic, doar localitățile Fundu Văii și Căpușneni de pe valea Horoiata (Căpușneni) sunt localizate în Colinele Tutovei. Oricum, în această parte nord-estică a Colinelor Tutovei, prin prezența unor forme structurale și a unor amfiteatre de alunecare mari, relieful se aseamănă cu cel din Podișul Central Moldovenesc.

Altitudinile dealurilor depășesc, de regulă, altitudinea de 250-300 m de-a lungul interfluviilor și pe platourile structurale. Cele mai mari altitudini sunt însă caracteristice Culmii Racovei, unde se depășesc constant 400 de metri, atingând, în teritoriul analizat, 457 m în vârful Fântâna Blănarului, la sud de Teișoru și de Fântâna lui Alexa. De aici, altitudinile de-a lungul culmii scad spre est – 429 m în Dealul Chițoc, 376 m în Pădurea Lipovăț, și spre sud – 351 m în Dealul Căpușneni.

Figură 7 - Relieful Zonei Metropolitane Vaslui

Sursa: Planșă proprie

La nord de valea Racovei, în Zona Metropolitană Vaslui nu se mai înregistrează altitudini de peste 400 de metri, dar numeroase culmi și platouri structurale depășesc 300 de metri: Dealul Zăpodeni 399

m, cel mai înalt, la est de valea Telejna; Dealul Măcrești 319 m, Dealul Moara de Vânt (lângă Chetrești) 310 m, Dealul Ulmului 305 m.

Pe văile principale, altitudinea scade la circa 100 de metri pe cursul inferior. În lunca văii Bârladului, altitudinea este sub 110 metri încă de la confluența cu Rebricea. Ca urmare a energiei de relief de 150-250 de metri, la baza versanților s-a format o fâșie de agestre și glacisuri, care se pierd treptat în lunca de plină de mici bazinete umede, de brațe părăsite, de bălți, grinduri uscate și movile antropice.

Lângă Vaslui s-a conturat o depresiune, într-o zonă de adunare a apelor: aici Bârladul primește afluenți importanți și de pe stânga (Vasluiețul, iar mai în aval, Crasna) și de pe dreapta (Racova). În această zonă de confluență și totodată de convergență a fluxurilor, s-a dezvoltat municipiul Vaslui, pe o terasă largă, neinundabilă, a Bârladului.

1.1.4. Clima

Zona Metropolitană Vaslui are un climat temperat continental de dealuri, puternic influențat de masele de aer din estul Europei. În aceste condiții, se recepționează anual, în medie, 116-120 kcal/cm^2 și se înregistrează între 1950 și 2100 de ore de strălucire a Soarelui.

Temperatura medie multianuală oscilează între 8°C pe dealurile mai înalte și 9,5°C în lunca Bârladului. La stația meteorologică Vaslui (116 m), media multianuală a fost de 9,4°C în intervalul 1961-2000, dar valorile pot varia mult de un an la altul, cu o tendință generală de creștere pe fondul schimbărilor climatice. Astfel, în intervalul 2014-2017 temperatura medie anuală înregistrată la stația meteo Vaslui a variat între 10,2 și 11,1°C, cu peste un grad peste media multianuală.

Temperaturile cele mai scăzute se înregistrează în luna ianuarie, -3°C în medie la Vaslui. Datorită inversiunilor de temperatură din sezonul rece, cele mai coborâte valori termice se realizează în lungul văilor Bârladului și a afluenților săi (Vasluieț, Racova, Buda).

Temperatura coboară, în medie, sub 0°C, din prima jumătate a lunii decembrie și până la începutul lunii martie. Înghețul este însă posibil din a doua jumătate a lunii octombrie până la jumătatea lunii aprilie și, în mod excepțional, în septembrie sau în mai Temperatura minimă absolută înregistrată în intervalul 1961-2000 a fost -31,8°C, dar în toți anii de observație s-a înregistrat și o valoare de -32°C la stația meteorologică Vaslui.

Aproape 290 de zile din an au temperaturi de peste 0°C, iar între 15 aprilie și 15 octombrie, temperatura diurnă depășește în mod obișnuit 10°C. Între 80 și 95 de zile pe an (în lunile de vară), temperatura maximă diurnă depășește 25°C, iar în fiecare an sunt 18-25 de zile ”tropicale”, cu temperaturi de peste 30°C.

Temperaturile medii cele mai mari se înregistrează în iulie, 20,6°C la stația meteorologică Vaslui, deși sunt ani în care luna august este mai caldă. Temperatura maximă absolută s-a înregistrat la stația

meteorologică Vaslui tot în luna iulie și a fost de 39,1°C în intervalul 1961-2000. Pe fondul schimbărilor climatice, această maximă absolută are toate șansele să fie depășită în următorii ani, anul 2017 marcând, spre exemplu, o temperatură maximă de 38,5°C.

Umeditatea relativă a aerului oscilează între 74% și 76%, fiind mai ridicată în anotimpul rece (80-87% în ianuarie) și mai scăzută vara (58-60% în iulie). Nebulozitatea medie variază între 5,4 și 5,8, ajungând până la 7,5-7,8 în ianuarie, în condiții anticiclonice, și coborând la 4 în iulie, datorită mișcărilor convective constante. În decursul unui an, în medie 100-120 de zile sunt cu cer senin, 125 de zile cu cer noros și 120-145 de zile cu cer acoperit.

Caracterul continental al climatului este evidențiat atât de amplitudinea termică dintre lunile de vară și cele de iarnă (peste 23°C), cât și de cantitatea de precipitații, a cărei sumă medie multianuală este între 500 și 600 mm (media multianuală pentru perioada 1961-2000 fiind de 528 mm la stația Vaslui), mai scăzută în lunci și mai ridicată pe culmile deluroase.

Cele mai multe precipitații cad la sfârșitul primăverii și în prima parte a verii, iunie fiind luna cea mai ploioasă. Lunile de iarnă sunt cele mai secetoase, cu un minim în ianuarie, când precipitațiile (puține, de obicei) sunt sub formă solidă. De la un an la altul există însă variații semnificative în ceea ce privește regimul precipitațiilor. Aportul principal este dat de ploile din perioada caldă a anului, de natură convectivă, ce cad sub formă de averse.

Dinamica atmosferică este puternic influențată de orientarea reliefului. La stația meteorologică Vaslui, frecvența cea mai mare o au vânturile de nord-vest, sud-est, sud și nord. Viteza medie a vânturilor oscilează între 2,5 și 3 m/s iar pe direcțiile dominante ajung până la 6 m/s. În general, cele mai mari viteze se înregistrează primăvara și iarna, când gradienții barici orizontali au valori maxime.

1.1.5. Rețeaua hidrografică

În teritoriul analizat, rețeaua hidrografică are un caracter radiar, convergent spre principalul colector, adică valea Bârladului. Aceasta are un curs preponderent pe direcție nord-vest – sud-est în arealul Zonei Metropolitane Vaslui, primind afluenți atât de pe partea stângă (Rebricea, Telejna, Delea, Vasluieț), cât și de pe dreapta (Buda și Racova, între alții).

Drenajul general spre sud și regimul hidrologic est-continental reflectă evoluția morfologică, constituția geologică a arealului de podiș, trăsăturile climei și condițiile fizico-geografice, în general.

În Podișul Bârladului predomină tipul de alimentare pluvială moderată, care imprimă rețelei hidrografice un regim de scurgere de tip torențial. Aceasta se datorează și ariei restrânse pe care se dezvoltă formele de acumulare, care constituie principalele rezervoare de ape subterane. Scurgerea cea mai accentuată se înregistrează primăvara (peste 50%), iar vara se produc viituri frecvente, care alternează cu perioade de secare. Debitele maxime ating între 100 și 370 m3/s la viituri foarte mari.

Din aceste motive, dar și pentru suplimentarea rezervelor de apă, pe râurile din arealul de studiu s-au construit lacuri de acumulare, între care cel mai mare este cel de la Pușcași (230 ha), pe Racova. Mai

mare decât acesta este Lacul Solești (452 ha), pe râul Vasluieț, aflat însă în afara teritoriului analizat. Lacuri de acumulare de dimensiuni mai mici sunt la Mânjești, Delea, Bălteni, Ciofeni, Telejna, etc.

Debitul solid este foarte ridicat (7,6 kg/s), turbiditatea este mare (1960 g/m3), gradul de mineralizare este moderat (900-1000 mg/l), cu dominarea carbonaților și a calciului. Toate acestea, la care se adaugă și duritatea ridicată (18-30 gg), limitează considerabil posibilitățile de utilizare a resurselor de apă din zonă.

Resursele de apă subterane sunt relativ limitate. Apele freatice și cele captive ascendente au debite reduse.

1.1.5. Solurile, flora și fauna

Condițiile de relief și climă, precum și evoluția complexă a vegetației în pleistocenul superior și holocen, au impus structura biopedogeografică actuală. Aspectul de mozaic este o consecință a poziției arealului studiat între provincia biogeografică dacică (central-europeană), caracterizată prin prezența pădurilor, și provincia biogeografică pontică, cu caracter silvostepic și stepic (în afara zonei studiate).

Altitudinea a impus o diferențiere a asociațiilor vegetale. Astfel, pe culmile deluroase de peste 300 m și pe versanții acestora apar păduri de fag (pe Culmea Racovei, în pădurea Cotârlești pe Dealul Măcrești, în Pădurea Mărășeni, în Pădurea Ursoaiei lângă Fundătura), uneori în asociație cu alte specii (gorun și carpen, cel mai adesea). Acestea apar în general pe alosoluri, luvosoluri și preluvosoluri.

Pădurile de stejar pedunculat și gorun sunt cele mai frecvente la altitudini de 150-300 de metri și chiar mai sus, uneori în amestec cu fagul. Prezența masivă și dominantă a stejarului pedunculat în raport cu gorunul se explică prin substratul sarmațian marno-argilos. În partea inferioară a versanților, aceste specii sunt în amestec și cu frasinul sau teiul. Astfel de păduri se întâlnesc peste tot în arealul studiat, pe suprafețe fragmentate datorită intervenției umane: la Butucăria (pădurea Cioplea), la Telejna (pădurile Bălițeni și Antonescu), la Portari (pădurea Portarilor), la Brăhășoaia (pădurea Hârboanca). Aceste păduri apar de obicei pe cernoziomuri în asociație cu luvosoluri. În aceste păduri există și un etaj arbustiv mai bogat (alun, corn, sânger, lemn câinesc, porumbar), iar pajiștile au un caracter mezo-xerofil, cu dominarea gramineelor (păiușul și firuța). În Depresiunea Vaslui este caracteristică silvostepa, unde, alături de gorun și stejar pedunculat, în păduri apar specii termofile de stejar pufos și brumăriu, pe cernoziomuri. Pajiștile, intens modificate de om, sunt formate din asociații de păiuș și colilie.

Dintre solurile intrazonale, se remarcă regosolurile, consecință directă a proceselor de versant de pe crestele abrupte ale Racovei, Vasluiețului, Telejnei, Budei sau de pe suprafețele arabile cu pante mai mari de 2°. Se evidențiază și peticele reduse de gleiosoluri și salsodisoluri din luncile văilor principale, în special din lunca Bârladului.

Tot de-a lungul văilor este prezentă vegetația intrazonală, prin prezența pajiștilor mezo-higrofile și a esențelor lemnoase slabe (plop, salcie, răchită) – cum este cazul pădurii Bălteni, dintre Vaslui și

Bălteni, în lunca Bârladului. În jurul lacurilor de acumulare și ale micilor bălți și mlaștini din luncă apar stuful, pipirigul, papura, rogozul, alte plante higrofile.

În zonele restrânse cu salsodisoluri se evidențiază o vegetație halofilă.

Fauna pădurilor este reprezentată prin cervidee, porc mistreț, lup, vulpe, dihor, nevăstuică, jder, pisică sălbatică, veveriță, rozătoare și o mare varietate de păsări. Există și o bogată faună acvatică. Ihtiofauna este reprezentată de clean, scobar, mreană, biban și obleț.

Creșterea densității populației și intensificarea activității umane au dus la restrângerea, degradarea sau chiar dispariția mediilor de viață specifice faunei spontane, având drept efect reducerea numerică a acestora (lupul, vulpea, iepurele, jderul, vidra, unele păsări).

1.1.6. Resursele și riscurile naturale

Dintre materiile prime de care dispune arealul studiat, cea mai mare parte sunt agricole și forestiere. Resursele subsolului sunt puțin variate și reprezentate aproape în totalitate de materiale de construcții exploatate mai mult cu caracter local: gresii, calcare, nisip din albia râurilor, argile și loess. În lunca Bârladului se exploatează balast (prundișuri și nisipuri) iar pe Dealul Paiu, lângă Vaslui, se exploata argilă pentru ceramică grosieră. Pădurile și lacurile sunt folosite local și în măsură modestă pentru vânat și pescuit. Resursele energetice sunt, la rândul lor, limitate, cele mai importante fiind energia solară și biomasa agricolă, care sunt însă subexploatate.

Planul de analiză și acoperire a riscurilor pe teritoriul județului Vaslui identifică următoarele tipuri de riscuri:

- **Cutremurele** – deși nu s-au înregistrat morți, răniți sau pagube semnificative la seismele din ultimul secol, județul Vaslui se află în zona "B", căreia îi corespunde gradul seismic VIII. Prin urmare, construcțiile realizate în perioada 1960-1970, mai ales blocurile de locuințe care găzduiesc comunități compacte, vor avea de suferit la un seism cu intensitate mare. Aproximativ 40 de blocuri din municipiul Vaslui, cu peste 8.000 de rezidenți, sunt expertizate tehnic și încadrate în clasele 1, 2 și 3 de risc seismic;
- **Alunecările de teren și activitatea torențială** – influențate de pantele versanților, natura rocilor, tăierea irațională a perdelelor verzi de protecție, răspândirea neuniformă a pădurilor, distrugerea lucrărilor de combatere a eroziunii solurilor, suprapășunatul etc. Zonele care prezintă cel mai ridicat risc de activare a alunecărilor de teren sunt cele din comunele: Laza, Ștefan cel Mare, Bălteni, Lipovăț, Zăpodeni;
- **Inundațiile, inclusiv colmatările de albii și lacuri de acumulare** – determinate atât de factorii sus-menționați, cât și de caracterul torențial tot mai frecvent al precipitațiilor, lipsa unor lucrări de regularizare, întreținerea necorespunzătoare a șanțurilor și rigolelor, depozitarea ilegală de deșeuri în albii etc. Inundațiile relativ frecvente în trecut au devenit mai rare, ca urmare a amenajării complexe a bazinului hidrografic al Bârladului, cu lacuri de acumulare mai mari (Solești pe Vasluiet, Pușcași pe Racova) sau mai mici pe afluenții secundari (Mânjești, Buda, Telejna, Delea, etc). Cu toate acestea, primăvara, a topirea zăpezilor, dar și la începutul verii, când ploile abundente sunt mai frecvente, o parte a luncii

Bârladului este inundată. La gura pâraielor afluente se produc adesea împotmoliri care afectează infrastructura de transport și culturile agricole. Cursurile de apă afectate sunt râul Bârlad (Ștefan cel Mare), Văsluieț (Văleni), Racova (Pușcași);

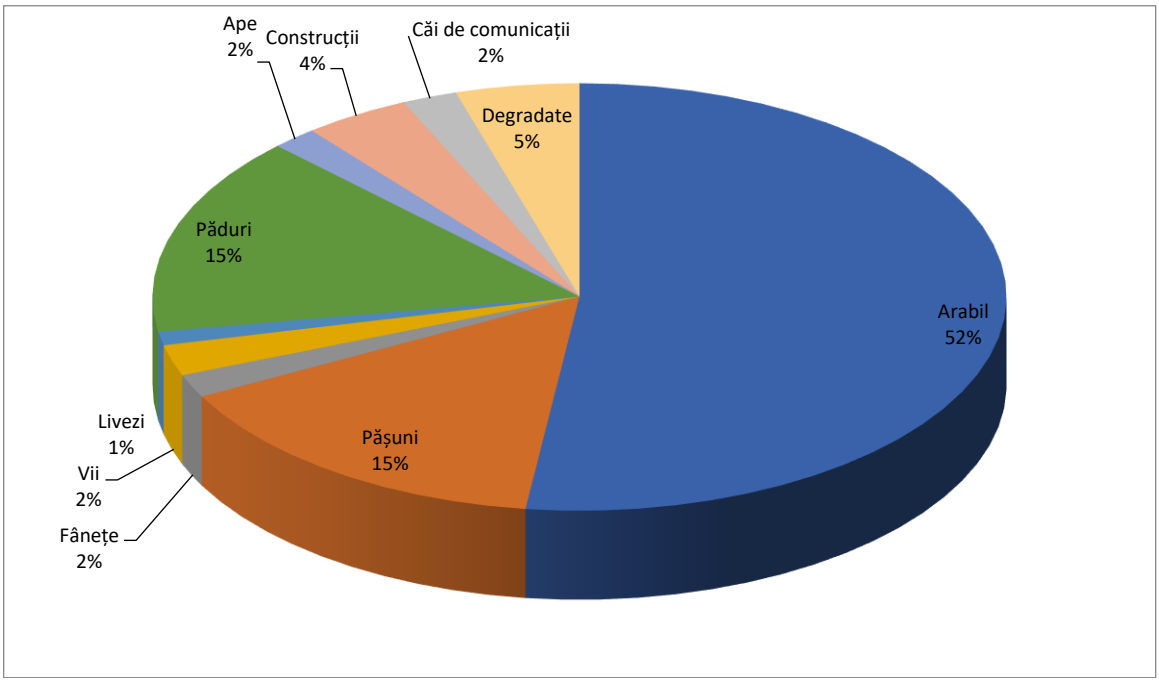
- **Furtunile** – manifestate atât vara (însoțite de grindină), cât și iarna (viscole), care conduc la avarierea acoperișurilor, a rețelelor de utilități, distrugerea culturilor agricole, blocarea arterelor de circulație, favorizarea producerii de accidente etc. Una dintre localitățile cele mai afectate de acest risc este comuna Ștefan cel Mare;
- **Seceta**– adesea însoțită și de caniculă, respectiv ger, este un fenomen tot mai prezent la nivelul județului, ca urmare a manifestării și la nivel local a fenomenului schimbărilor climatice, are efecte directe asupra activităților agricole, dar și a stării de sănătate a populației;
- **Incendiile de pădure și de vegetație** – se manifestă rar, mai ales în perioada de primăvară-vară și toamnă.

1.1.7. Modul de utilizare a terenurilor

În prezent, **teritoriul administrativ** al Zonei Metropolitane Vaslui este de 53.875 de hectare (53,88 kmp), ceea ce reprezintă 10,1% din suprafaţa totală a judeţului Vaslui. Din suprafaţa totală, 39.237 ha au destinaţie agricolă (72,8% din total), pădurile acoperă 8.182 ha (15,2%), construcțiile (inclusiv curțile) 2.191 ha (4,1%), 1.128 ha sunt căi de comunicații (2,1%), 932 ha sunt ocupate cu ape și bălți (1,7%) iar 2.205 ha reprezintă terenuri neproductive și degradate (4,1%). Din cele 39.237 ha de terenuri agricole, la nivelul anului 2015, cea mai mare parte, 28.199 ha (71,9%) reprezintă terenuri arabile, 8.263 ha (21,1%) sunt pășuni, fânețele (944 ha), viile (1.268 ha) şi livezile (563 ha) acoperă suprafeţe reduse.

.

Figură 8 - Modul de utilizare al terenurilor din Zona Metropolitană Vaslui

Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date TEMPO Online

Totuși, este important de menționat faptul că datele disponibile pe INS sunt aferente anului 2014, cele actuale urmând să fie disponibile după finalizarea procesului de Înregistrare Sistematică a Proprietăților în Sistemul Integrat de Cadastru și Publicitate Imobiliară.

1.2. Demografia

Conform celor mai recente date ale INS, la 1 ianuarie 2020, Zona Metropolitană Vaslui avea o populație cu domiciliu de 166.681 de persoane, dintre care 130.622 doar în municipiul Vaslui. Raportat la anul 2014, populația Zonei Metropolitane Vaslui a crescut cu 46.069 de persoane (+54,5%), cel mai rapid ritm de creștere de la nivelul orașelor reședințe de județ din țară. În același interval de timp, de exemplu, populația cu domiciliu a județului Vaslui a crescut cu doar 6,7%, cea a regiunii Nord-Est cu 2,4%, iar a României a scăzut cu 0,8%.

Tabel 2 - Dinamica populației cu domiciliul în intervalul 2014-2020

UAT	Populația cu domiciliul la 1 ianuarie 2014	Populația cu domiciliul la 1 ianuarie 2020	Dinamica absolută a populației cu domicilul (2020 față de 2014)
VASLUI	84553	130622	46069
BĂLTENI	1554	1524	-30
DELEȘTI	2466	2206	-260
LAZA	3420	3212	-208
LIPOVĂȚ	4248	4151	-97
MUNTENII DE JOS	4280	4263	-17
MUNTENII DE SUS	4230	4308	78
PUȘCASI	3670	3673	3
ȘTEFAN CEL MARE	3520	3443	-77
VĂLENI	5114	5328	214
ZĂPODENI	3953	3951	-2
TOTAL ZONA METROPOLITANĂ VASLUI	**121008**	**166681**	45673

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

În intervalul 2014-2020 doar comunele Muntenii de Sus, Pușcași și Văleni au înregistrat creșteri ale populației cu domiciliu, în timp ce comunele Zăpodeni, Ștefan cel Mare, Muntenii de Jos, Lipovăț, Laza, Delești și Bălteni au înregistrat scăderi ale populației.

Din totalul populației cu domiciliul în Zona Metropolitană Vaslui, 51,6% sunt de sex masculin, iar 48,4% de sex feminin. Ponderea persoanelor de sex masculin de la nivelul Zonei Metropolitane Vaslui este mai ridicată decât cea înregistrată la nivel județean (50,8%), regional (49,9%) și național (48,8%). Spre comparație, în anul 2014, doar 50,1% dintre locuitorii arealului erau de sex masculin. Această dinamică din perioada respectivă poate fi explicată prin intermediul influenței fenomenului de migrație externă.

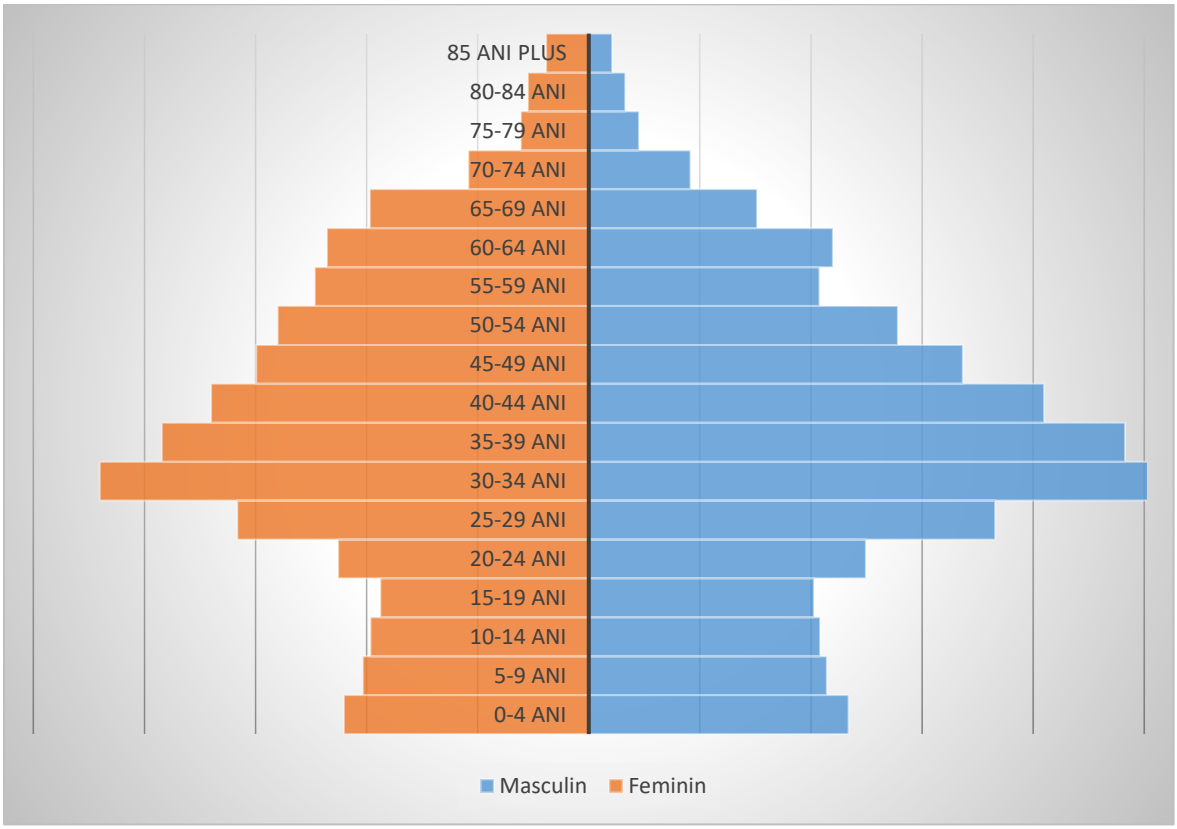
În ceea ce privește structura pe grupe de vârste a populației cu domiciliul, 15,3% dintre locuitori aveau, în ianuarie 2020, sub 15 ani, 69,6% între 15 și 59 de ani, iar 15,1% 60 de ani și peste. Ponderea populației vârstnice este mai redusă decât media județeană (19,5%), regională (20,5%) și națională

(22,3%), în timp ce procentul populației în vârstă de muncă este mai mare, acesta fiind efectul migrației populației tinere către municipiul Vaslui încă din perioada comunistă.

Cele mai multe persoane cu domiciliul în Zona Metropolitană Vaslui au vârsta cuprinsă între 25 și 54 de ani, ceea ce corespunde generațiilor născute în perioada 1967-1990, când s-a înregistrat efectul cumulat al ratei ridicate a natalității și al migrației din mediul rural către municipiul Vaslui, pe fondul procesului forțat de urbanizare și industrializare pus în aplicare de către autoritățile comuniste.

Comparativ cu anul 2014, se poate observa o creștere a ponderii persoanelor vârstnice, concomitent cu reducerea ponderii celor tinere, pe fondul scăderii drastice a ratei natalității după 1990. În acest context, raportul dintre numărul persoanelor vârstnice (peste 60 de ani) și cel al persoanelor tinere (sub 15 ani) a crescut de la 94,7% la 98,5%, ceea ce indică o dinamică mai accentuată a persoanelor vârstnice, tendință care se va accentua în următorii ani pe fondul îmbătrânirii demografice.

Figură 9 - Structura pe grupe de vârstă a populației cu domiciliul de la nivelul Zonei Metropolitane Vaslui, la 1 ianuarie 2020

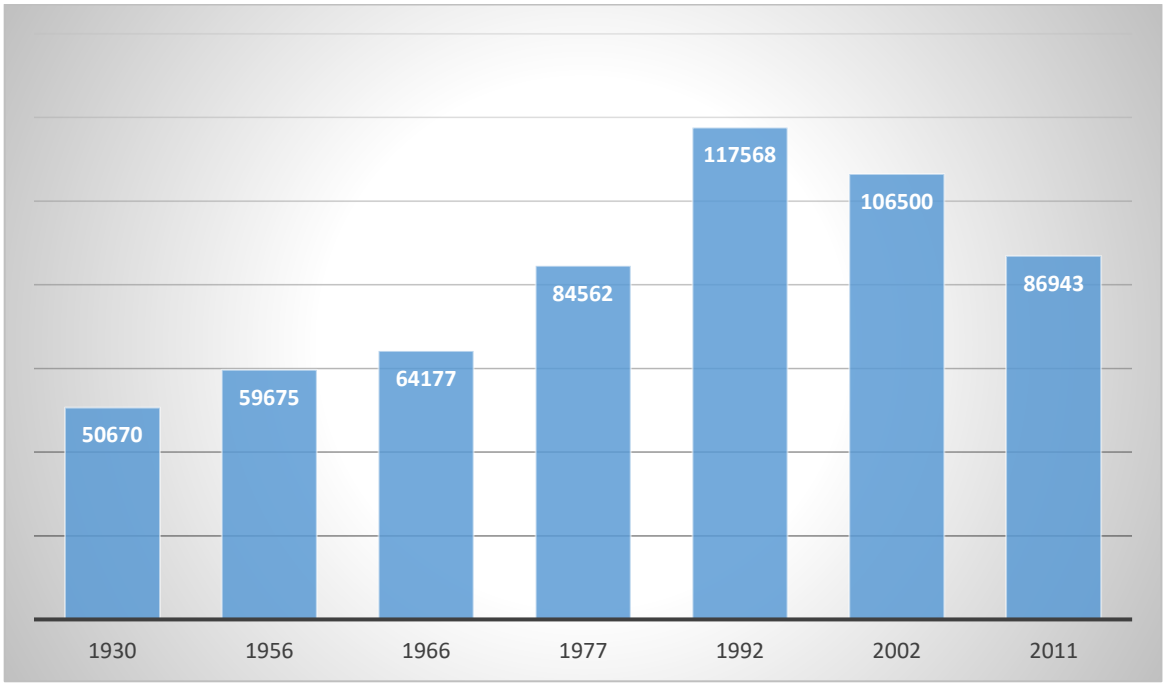

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

Populația stabilă (cea cu reședința efectivă) a Zonei Metropolitane Vaslui este însă mult mai redusă decât cea cu domiciliul. Datele celui mai recent recensământ, cel din 2011, indică faptul că în arealul

studiat trăiesc doar 86.943 de persoane (față de 109.916 persoane cu domiciliul, la același moment), cu 17,7% mai puțini decât în 2002, scădere mai accentuată decât cea înregistrată la nivel județean, regional și național. Arealul a înregistrat populația maximă la recensământul din 1992, după care populația a început să scadă pe fondul migrației interne și externe.

Figură 10 - Populația stabilă a Zonei Metropolitane Vaslui, la recensămintele din perioada 1930-2011

Sursa: Institutul Național de Statistică

Dintre aceștia, 49,8% erau de sex masculin, ceea ce indică faptul că emigrația a fost mai puternică în rândul acestora și că fenomenul supramortalității masculine se menține. Totuși, exceptând municipiul Vaslui, care a atras de-a lungul timpului mai multe femei, inclusiv ca urmare a profilului său economic, și comuna Pușcași, rezidenții de sex masculin predomină în celelalte comune din zona metropolitană.

Tabel 3 - Dinamica populației stabile la recensămintele din 2002 și 2011

UAT	Populația stabilă la RGPL 2002	Populația stabilă la RGPL 2011	Populația cu domiciliul la 1 iulie 2011	Dinamica procentuală a populației stabile (%, 2011 față de 2002)	Diferența dintre populația cu domiciul și cea stabilă la nivelul anului 2011
VASLUI	70571	55407	73901	-21,5	18494
BĂLTENI	1621	1523	1590	-6,0	67
DELEȘTI	2619	2358	2541	-10,0	183
LAZA	3370	3114	3495	-9,8	381
LIPOVĂȚ	4390	3960	4245	-8,0	285
MUNTENII DE JOS	3833	3584	4066	-6,5	482
MUNTENII DE SUS	3679	2763	4151	-24,9	1388
PUȘCASI	3371	3328	3528	-1,3	200
ȘTEFAN CEL MARE	3388	3160	3458	-6,7	298
VĂLENI	4640	4022	4913	-13,3	891
ZĂPODENI	4218	3724	4028	-11,7	304
TOTAL ZONA METROPOLITANĂ VASLUI	**105700**	**86943**	**109916**	**-17,7**	**22973**

Sursa: INS. Rezultatele finale ale RGPL 2002 și 2011

În ceea ce privește structura pe vârste a populației stabile, datele RGPL 2011 indică faptul că 17,7% erau tineri sub 15 ani, 63,1% adulți, iar 19,2% persoane vârstnice (de peste 60 de ani). Prin comparație cu media județeană, regională și națională, Zona Metropolitană Vaslui are totuși un indice de îmbătrânire al populației mai redus. Localitățile cu un grad de îmbătrânire mai redus sunt municipiul Vaslui și comunele Pușcași și Văleni, în timp ce în comunele Zăpodeni, Muntenii de Jos și Bălteni numărul vârstnicilor este de cel puțin 1,5 ori mai ridicat decât cel al tinerilor.

Structura etnică de la recensământul din 2011 indică faptul că românii reprezentau peste 89% din populația stabilă a zonei metropolitane, urmați de romi (1%), cu o pondere ceva mai ridicată în

municipiul Vaslui (1,4%). Celelalte etnii au o pondere nesemnificativă (sub 0,1%), odată cu dispariția unor minorități care au jucat un rol important în economia locală în trecut, precum evreii. În cazul a peste 9% dintre locuitori etnia nu este cunoscută, în principal ca urmare a faptului că nu au fost găsiți la reședință de către recenzori. Din punct de vedere confesional, aproape 89% dintre locuitori erau ortodocși, existând și mici comunități de creștini după evanghelie, penticostali, romano-catolici, adventiști de ziua a 7-a, baptiști, martorii lui Iehova etc. – concentrate mai ales în localitățile Vaslui, Laza și Lipovăț. Și în acest caz pentru 9% dintre locuitori nu se cunoște religia.

Totuși, datele cu privire la numărul locuitorilor din Zona Metropolitană a Vasluiului variază în funcție de modalitatea de estimare sau de calcul. Astfel, diferența de circa 80.000 de locuitori dintre datele recensământului din 2011 cu privire la populația stabilă (86.943 de locuitori) și estimările INS pentru anul 2020 (ianuarie 2020) cu privire la populația cu domiciliul (166.681 de locuitori) poate fi explicată prin prisma a doi factori majori:

- pe de o parte, un număr însemnat de persoane care au domiciliul în municipiul Vaslui și în comunele din jurul acestora au reședința efectivă în alte zone ale țării sau în străinătate;
- pe de altă parte, în ultimii ani, peste 40.000 de persoane provenite din Republica Moldova, care au dobândit cetățenia română, și-au stabilit domiciliul în municipiu, chiar dacă aceștia nu locuiesc efectiv în zonă. Astfel, datele cu privire la populația cu domiciliu sunt puternic afectate de către cetățenii Republicii Moldova care și-au stabilit domiciliu strict scriptic (peste 41.000 în municipiul Vaslui, 300 în comuna Văleni, între 100-200 în comuna Muntenii de Jos, etc.);
- mulți dintre cetățenii din Republica Moldova cu domiliul stabilit în municipiul Vaslui, dar care locuiesc efectiv în străinătate transcriu certificatele de naștere ale copiilor lor, ceea ce conduce la o creștere artificială a ratei natalității și a populației tinere a orașului.

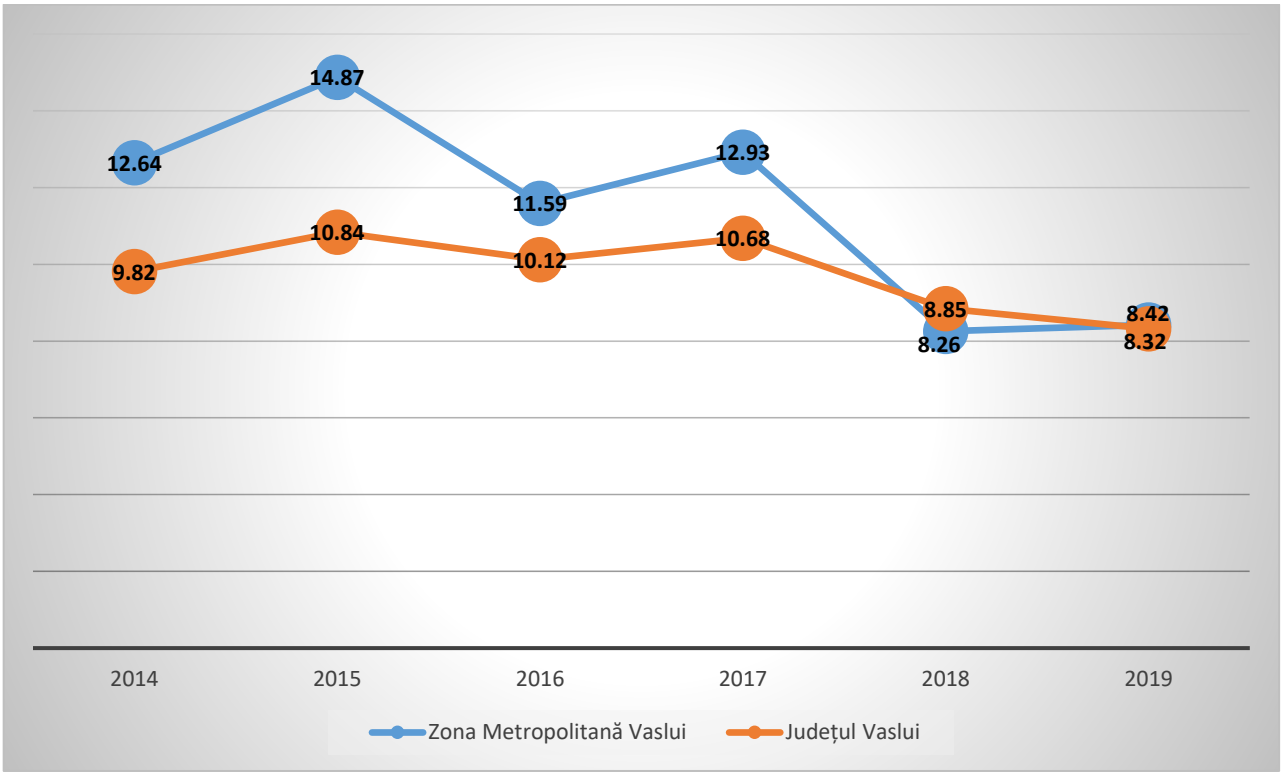
Prin urmare, constatăm că municipiul Vaslui are cel mai ridicat ritm de creștere al populației din România, în special pe baza fenomenelor mai sus explicate, fapt care însă nu corespunde cu realitatea și cu populația rezidentă efectiv în municipiu. Dacă ar fi să nu luăm în calcul populația cu dublă cetețenie (română și moldovenească), transcrierele de acte de naștere de către părinții aflați în această situație, precum și sosirile cu domiciliu ale acestor categorii de cetățeni din alte localități, am constanta că municipiul Vaslui ar fi înregistrat o pierdere de circa 2.000 de locuitori doar în ultimii 5-6 ani, generată în mare parte de migrația internă (către municipiile Iași și București). La grupele de vârstă 25-29 și 30-34 de ani se înregistrează cea mai diferență între populația cu domiciliul și cea stabilă, acestea fiind și cele mai afectate de fenomenul imigrației scriptice.

Pentru perioada 2014-2019, mișcarea naturală a populației de la nivelul Zonei Metropolitane Vaslui a fost caracterizată de o tendință de scădere a natalității și a mortalității, astfel că aceasta are în prezent o influență nesemnificativă la bilanțul total al populației, prin comparație cu migrația, care influențează foarte puternic dinamica și bilanțul demografic.

Astfel, la nivelul anului 2019, rata natalității a ajuns la un minim de 8,4‰, nivel similar mediei județene (8,3‰), dar inferior mediei regionale (8,8‰) și naționale. Față de anul 2014, rata natalității a scăzut cu peste 4‰. Singura abatere de la acest trend descrescător a fost înregistrat în anii 2015 și 2017, pe fondul înregistrării unui număr mare de nașteri transcrise din străinătate de către părinții

proveniți din Republica Moldova care și-au stabilit domiciliul în municipiul Vaslui. Valori mai ridicate ale ratei natalității se înregistrează în comunele Lipovăț și Zăpodeni (peste 11‰), iar cele mai scăzute în municipiul Vaslui, comunele Bălteni, Delești, Laza, Muntenii de Jos, Muntenii de Sus, Pușcași (sub 8‰).

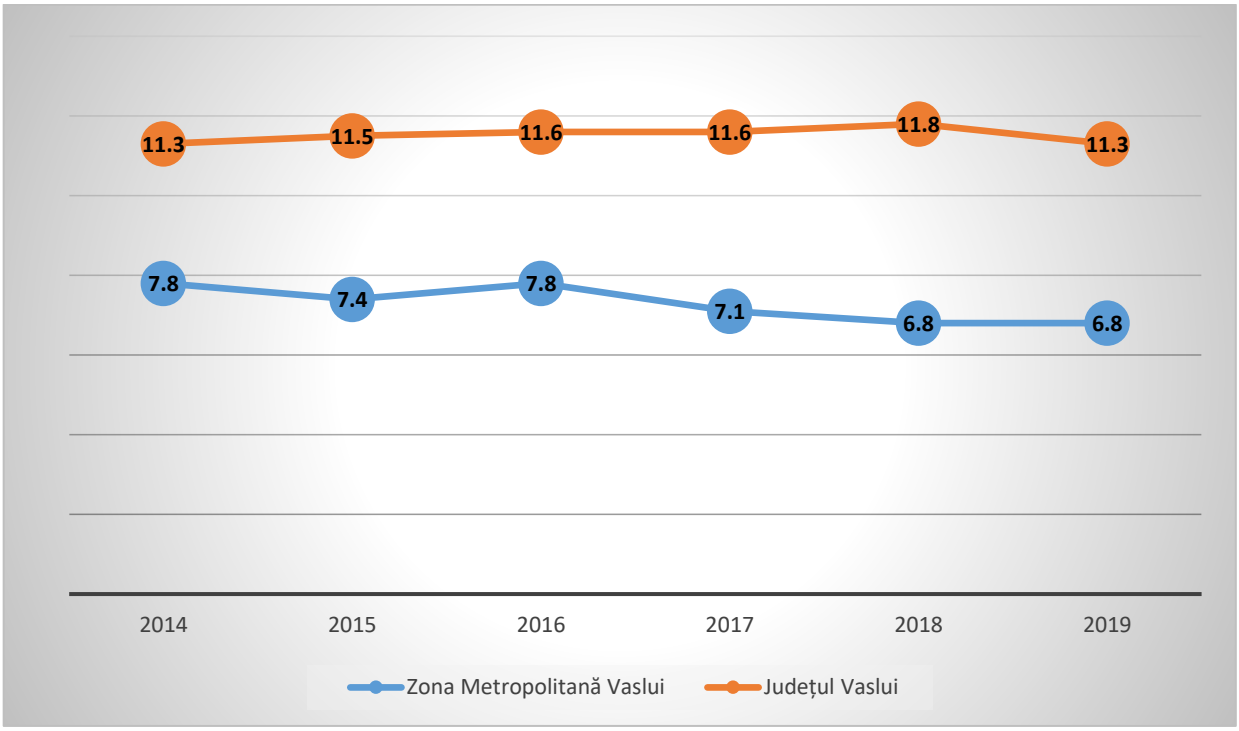
Figură 11 - Rata natalității în Zona Metropolitană și în Județul Vaslui

Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date TEMPO Online.

Conform INS, în anul 2019, rata mortalității a fost de 6,8‰, valoarea foarte redusă în comparație cu cea județeană, regională și națională, influențată pozitiv de structura pe vârste a populației municipiului Vaslui, unde locuiesc puține persoane cu vârsta de peste 70 de ani, în rândul cărora se înregistrează în general circa 70% din totalul de decese. În altă ordine de idei, creșterea artificială prin imigrație a bazei de raportare (populația cu domiciliul) a făcut ca rata mortalității să fie mai mică decât cea reală. Valori mai ridicate ale mortalității sunt specifice comunelor din zona metropolitană care au o populație mai îmbătrânită, precum Delești, Zăpodeni, Lipovăț, Bălteni și Ștefan cel Mare (peste 15‰).

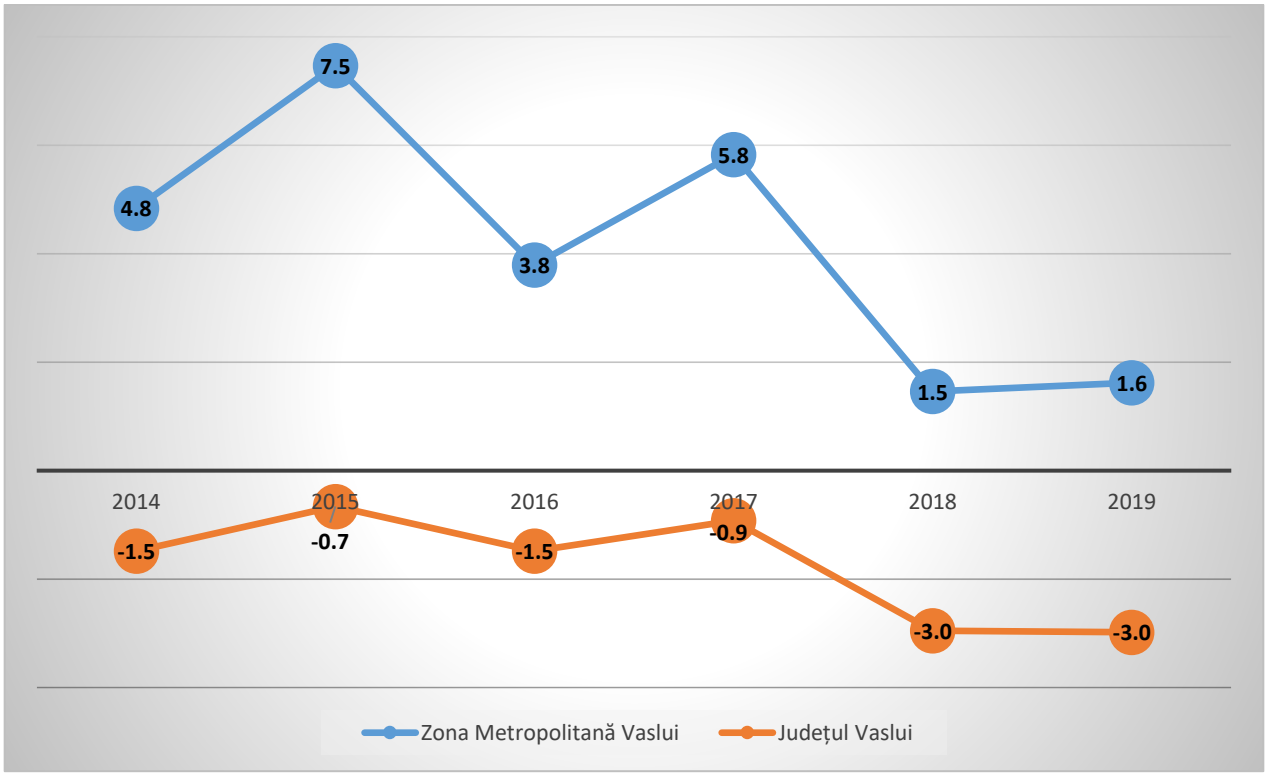
Figură 12 - Rata mortalității în Zona Metropolitană și în Județul Vaslui

Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date TEMPO Online.

În acest context, în perioada 2014-2019 rata sporului natural la nivelul Zonei Metropolitane Vaslui a fost pozitiv, însă a fost înregistrat un ritm descrescător. Singura localitate care a înregistrat în mod constant valori pozitive ale sporului natural este municipiul Vaslui, pe fondul numărului mare de nașteri transcrise din străinătate, iar cel mai mare deficit a fost raportat în cazul comunelor cu o populație mai îmbătrânită, precum Bălteni, Zăpodeni și Delești.

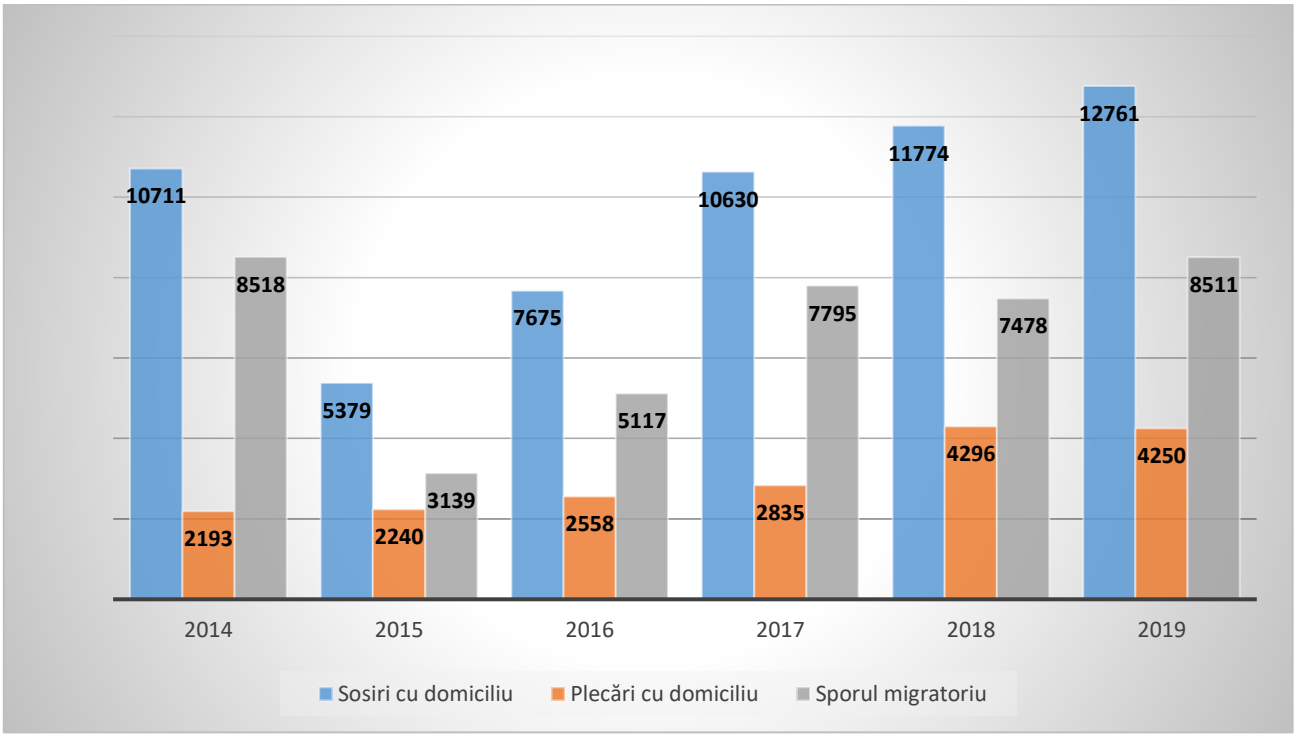
Figură 13 - Rata sporului natural în Zona Metropolitană și în Județul Vaslui

Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date TEMPO Online.

Sporul migratoriu de la nivelul Zonei Metropolitane Vaslui înregistrează valori pozitive de dinainte de anul 2014, însă exclusiv pe fondul stabilirii cu domiciliu a unui număr important de cetățeni proveniți din Republica Moldova. Migrația internă a continuat să înregistreze un sold negativ, mai ales ca urmare a fluxurilor importante către centrele urbane Iași și București.

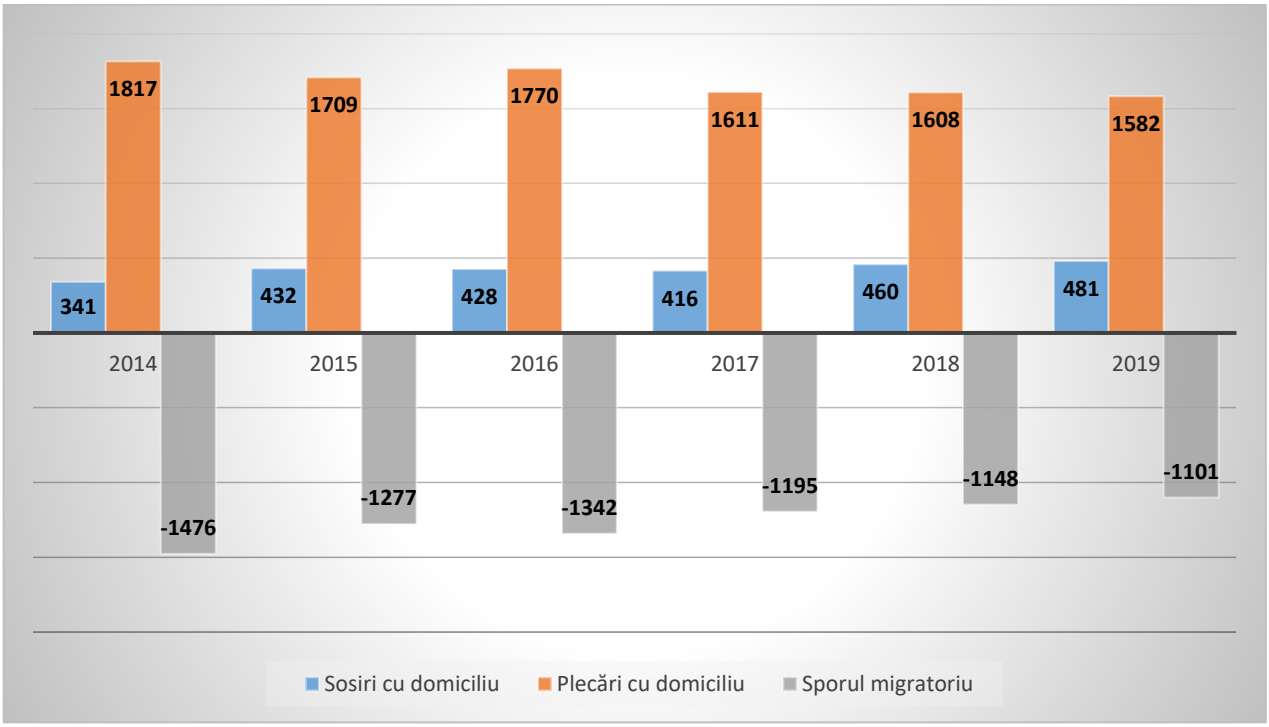
Figură 14 - Rata sporului migratoriu cu domiciliul în Zona Metropolitană Vaslui (inclusiv migrația externă)

Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date TEMPO Online

O altă analiză interesantă în contextul aceleiași situații o reprezintă diferența dintre numărul estimativ al populației cu domiciliu cu o singură cetățenie și a populației cu domiciliu cu dublă cetățenie. La nivelul anului 2019 diferența înregistrată este de circa 45.000 de locuitori, majoritatea prezenți în municipiul Vaslui, și câte 100-200 în comunele Văleni, Zăpodeni, Muntenii de Jos, etc.

Figură 15 - Rata sporului migratoriu cu domiciliul în Zona Metropolitană Vaslui (migrație internă)

Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date TEMPO Online

Deși soldul migrației externe cu domiciliul a fost unul pozitiv în perioada analizată, rezultatele Recensământului din 2011 relevă faptul că, în realitate, migrația externă este factorul care a influențat cel mai mult scăderea populației zonei metropolitane. Astfel, circa 15% din populația cu domiciliul a arealului are reședința în străinătate, fenomenul fiind mai intens în municipiul Vaslui și în comunele Muntenii de Sus și Pușcași (peste 20%). Principalele destinații alese de emigranți sunt Italia și Spania, la care se adaugă mai nou Marea Britanie și Germania.

1.3 Profilul economic

1.3.1. Indicatori macroeconomici

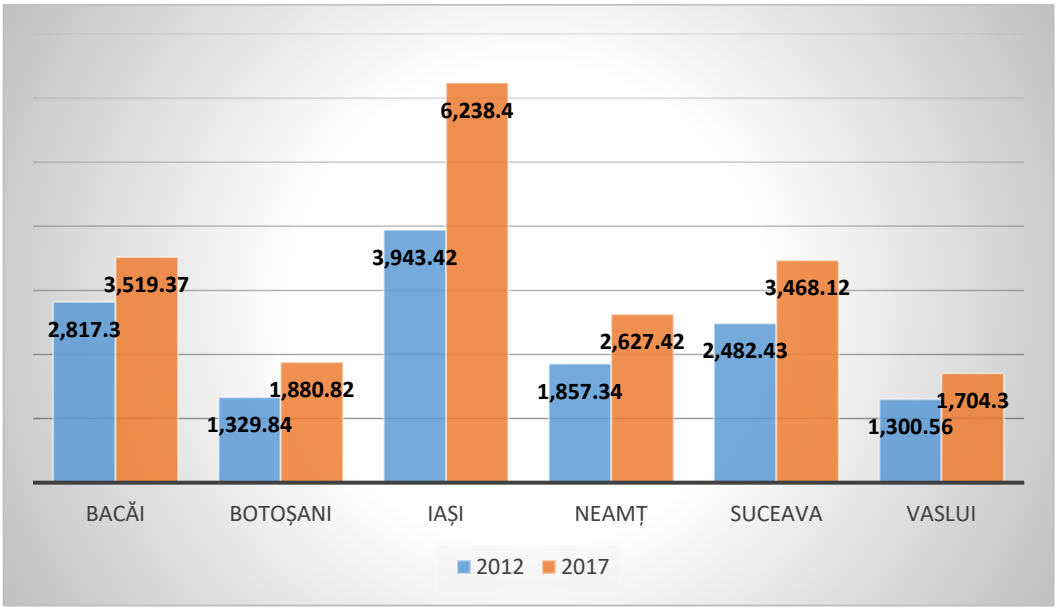
Produsul Intern Brut

Regiunea Nord-Est înregistrează cel mai mic PIB/locuitor din România, fiind una dintre cele mai sărace regiuni ale Uniunii Europene și ale țării, ajugând doar la 20,5% din media UE 27 a indicatorului respectiv (în termeni absoluți).

Conform EUROSTAT, pentru anul 2017 (ultimul pentru care există astfel de date), județul Vaslui a înregistrat o valoare a PIB-ului de circa 7,8 md. lei, echivalentul a 1,7 md. Euro. Din acest punct de vedere, județul Vaslui ocupă ultima poziție din regiunea Nord-Est și a 35-a poziție din țară, înregistrând o pondere de 8,8%, respectiv 0,9%. Aceste rezultate modeste pot fi explicate prin ponderea redusă a persoanelor ocupate în activități cu valoare adăugată ridicată (de ex. servicii financiare, industrii tehnologice, IT&C, etc.) în favoarea muncilor agricole. De asemenea, volumul redus al investițiilor străine și autohtone reprezintă un factor care determină performanța economică modestă.

Față de anul 2012, PIB-ul județului a crescut cu 31% în monedă europeană, înregistrându-se un ritm inferior mediei regionale (+42%) și naționale (+41%), respectiv superior doar județului Bacău din Regiunea Nord-Est.

Figură 16 - Produsul Intern Brut nominal la nivelul județelor din regiunea Nord-Est (mil. Euro), în perioada 2012 și 2017

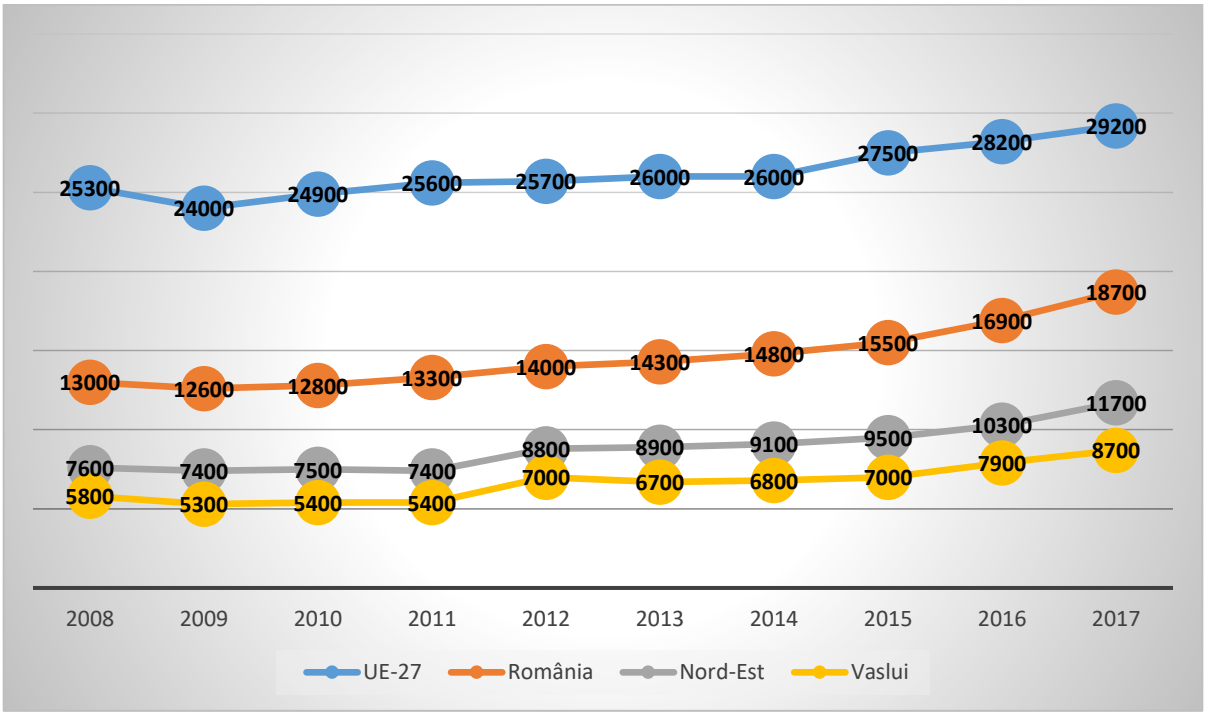

Sursa: EUROSTAT Database

Totuși, aceste valori trebuie raportate la numărul de locuitori și puterea de cumpărare standart (PPS), astfel încât datele să fie comparabile între toate Statele Membre UE. Astfel, în anul 2017, județul Vaslui a înregistrat un PIB/locuitor de 8.700 PPS/locuitor, în creștere cu 24% față de anul 2012, ceea ce indică o creștere economică reală. Totuși, această valoare este cu peste 25% sub media regională, cu 53% sub cea națională și cu 70% sub cea europeană. În acest context, Vasluiul este regiunea cu cel mai redus nivel de dezvoltare atât din România, cât și din Uniunea Europeană.

Prin urmare, județul Vaslui a mai recuperat (7 puncte procentuale) din decalajul de dezvoltare economică față de media Uniunii Europene, în timp ce diferențele de dezvoltare față de media națională și cea regională s-au adâncit.

Figură 17 - Evoluția PIB/locuitor (PPS) în perioada 2008-2017

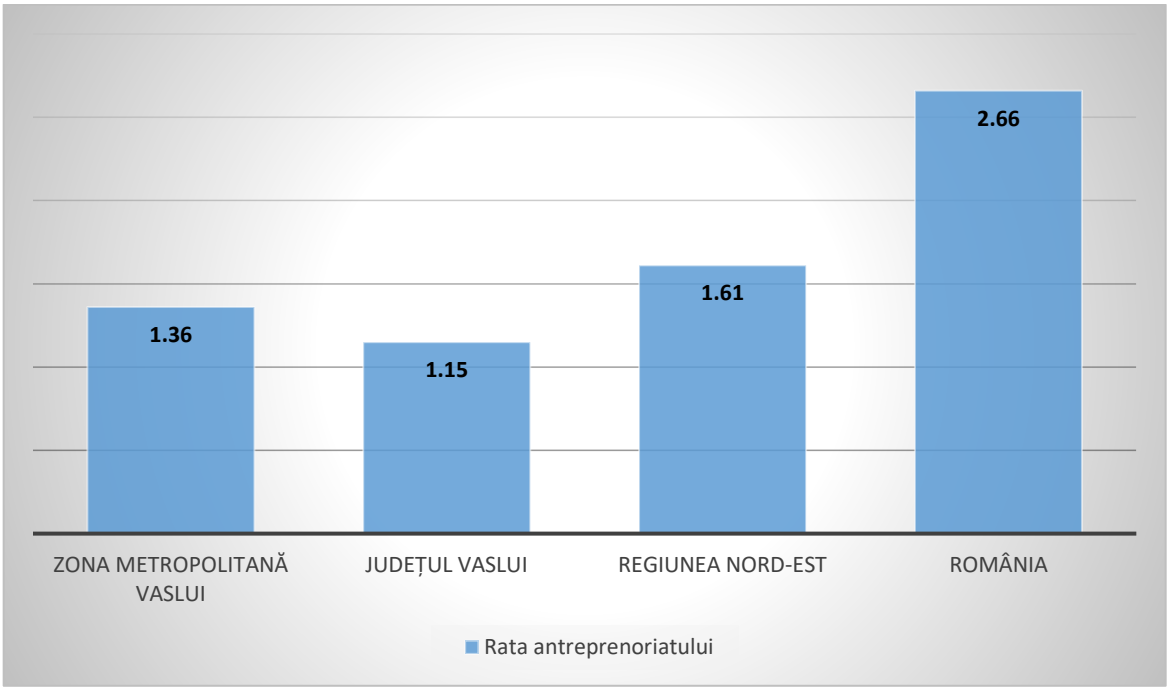
Sursa: EUROSTAT Database

Conform INS, în anul 2018, la nivelul județului Vaslui își desfășurau activitatea 5.722 de unități locale active (8,9% din numărul total existente la nivel regional), depășind doar județul Botoșani din acest punct de vedere. Față de anul 2012, când economia a început să se redreseze după criza economică, numărul de întreprinderi a crescut cu 25% (+1.142).

În Zona Metropolitană Vaslui își desfășoară activitatea peste 2.270 de unități locale active, ceea ce reprezintă circa 40% din totalul celor existente la nivelul județului Vaslui. Cele mai multe firme sunt concentrate în municipiul Vaslui (85% din total), urmat la mare distanță de comunele Muntenii de Jos, Laza, Lipovăț, iar cele mai puține în comunele Delești, Zăpodeni, Ștefan cel Mare (sub 10).

În ceea ce privește densitatea întreprinderilor, la nivelul zonei este înregistrată o valoare superioară mediei județene dar inferioară celei regionale, și cu mult sub alte zone din România, unde există peste 50 de firme/1.000 de locuitori și sunt înregistrate cele mai bune performanțe economice și cel mai ridicat nivel de salarizare.

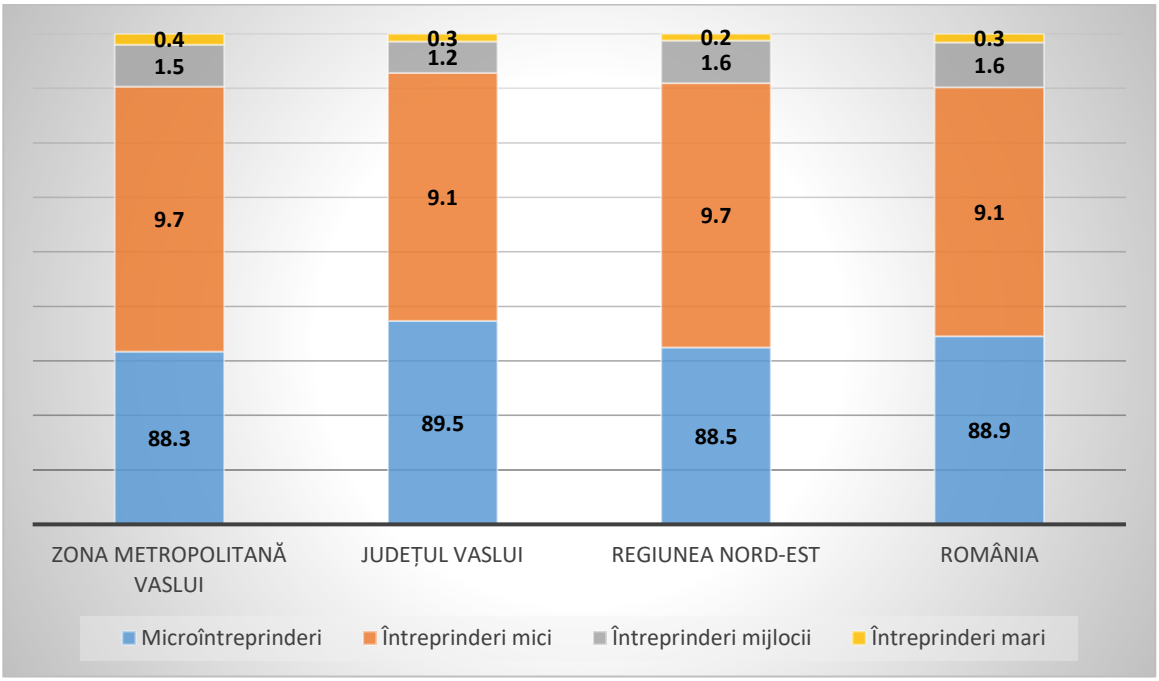
Figură 18 - Rata antreprenoriatului în anul 2018

Sursa: Baza de date TEMPO Online

După clasa de mărime, 88,3% dintre firmele din Zona Metropolitană Vaslui sunt microîntreprinderi, 9,1% sunt întreprinderi mici, 1,6% mijlocii, iar 0,3% sunt mari, în condițiile în care în acest areal funcționează doar 9 întreprinderi cu peste 250 de salariați. În același context, 18,8% dintre firme nu au nici un angajat.

Figură 19 - Clasificarea firmelor după clasa de mărime, la nivel metropolitan, județean, regional și național

Sursa: Baza de date TEMPO Online

Din numărul total al unităților locale active din Zona Metropolitană, 4 au o cifră de afaceri de peste 100 mil. lei, 72 (3,2% din total) între 10 și 100 mil. lei, 321 (14,2%) între 1 și 10 mil. lei, iar circa 82,5% sub 1 mil. de lei, acestea din urmă fiind în general afaceri individuale sau de familie. În aceeași ordine de idei, peste 50 de firme au înregistrat o cifră de afaceri de 0 lei.

Tabel 4 - Topul firmelor din Zona Metropolitană Vaslui după cifra de afaceri, în anul 2018

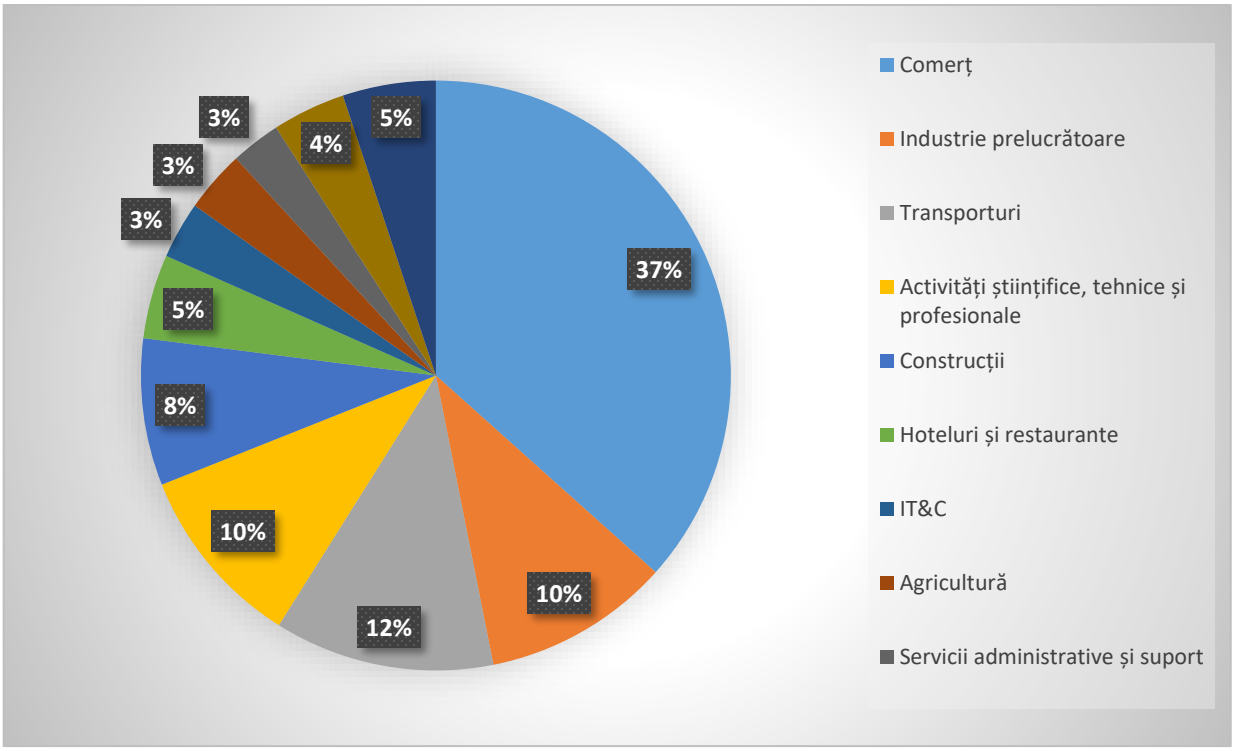
Nr. Crt.	Denumirea firmei	Domeniul de activitate	Cifra de afaceri (lei)	Număr angajați
1	PLANTAGRO COM SRL	Cultivarea cerealelor	450.668.786	148
2	OMV PETROM MARKETING SRL – punct de lucru Vaslui	Comerț cu amănuntul al carburanților	334.679.008	5
3	SC SAFIR SRL	Prelucrarea și conservarea cărnii de pasăre	161.027.888	430

Nr. Crt.	Denumirea firmei	Domeniul de activitate	Cifra de afaceri (lei)	Număr angajați
4	LUKOIL ROMANIA SRL – punct de lucru Vaslui	Comerț cu amănuntul al carburanților	101.112.388	40
5	SC ROMPETROL DOWNSTREAM SRL – punct de lucru Vaslui	Comerț cu amănuntul al carburanților	95.416.637	4
6	DEDEMAN SRL – punct de lucru Vaslui	Comerț cu amănuntul al altor produse casnice, în magazine specializate	90.652.559	163
7	VASCAR SA	Fabricarea produselor din carne	90.326.658	304
8	SC GAZ EST SA	Distribuția combustibililor gazoși, prin conducte	86.931.151	97
9	KAUFLAND ROMANIA SCS – punct de lucru Vaslui	Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate	78.962.530	73
10	SC PROFI ROM FOOD SRL – punct de lucru Vaslui	Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate	64.409.002	146
11	MORANDI COM SRL	Creșterea păsărilor	63.337.952	97
12	MOL ROMANIA PETROLEUM PRODUCTS SRL – punct de lucru Vaslui	Comerț cu amănuntul al carburanților	49.534.057	0
13	SC AUTONET IMPORT SRL – punct de lucru Vaslui	Comerț cu ridicata de piese și accesorii pentru autovehicule	49.368.028	7
14	SC BICO INDUSTRIES SRL – punct de lucru Vaslui	Fabricarea fibrelor din sticlă	48.695.113	171
15	SC REDCON UNU SRL	Comerț cu ridicata al materialului lemnos	41.240.021	60
16	SC AQUAVAS SA	Captarea, tratarea și distribuția apei	39.726.501	552

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

După sectorul de activitate, cele mai multe firme activează în sectorul comerțului (37%), fiind urmat de transporturi (12%), industria prelucrătoare (10%), activități științifice și tehnice (10%), construcții (8%) etc. De partea cealaltă, un număr redus de firme activau în agricultură, IT&C, învățământ și sănătate, servicii administrative și suport (sub 5%).

Figură 20 - Clasificarea firmelor din Zona Metropolitană Vaslui după sectorul de activitate

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

În anul 2018, întreprinderile din Zona Metropolitană Vaslui însumau o cifră de afaceri de circa 4.366 de mil. Lei (938 mil. Euro), ceea ce reprezenta 61% din cifra de afaceri a firmelor din județ și 3,9% din output-ul de la nivelul Regiunii Nord-Est.

Cele mai ridicate vânzări au fost înregistrate de către întreprinderile care activau în sectorul comerțului (48%), fiind urmat de industria prelucrătoare (15%) și agricultură (15%). Din punct de vedere al localizării geografice, firmele din municipiul Vaslui înregistrează peste 93% din totalul cifrei de afaceri de la nivel metropolitan, fiind urmat de comunele Muntenii de Jos (2%) și Lipovăț (2%).

La nivelul anului 2018, firmele din Zona Metropolitană Vaslui antrenau 15.749 de angajați, ceea ce reprezintă 48% din numărul celor existenți la nivel județean. Cei mai mulți salariați din sectorul privat activau în industria prelucrătoare (26%), comerț (24%), transport (8%) și construcții 8%. Ca și în cazul cifrei de afaceri, cei mai mulți salariați activau în municipiul Vaslui, fiind urmat de comunele Lipovăț și Muntenii de Jos.

Tabel 5 - Numărul de firme, cifra de afaceri și personalul întreprinderilor din Zona Metropolitană Vaslui, pe domenii de activitate, în anul 2018

Obiect de activitate	Nr de firme (2018)	Cifra de afaceri (mil. Lei, 2018)	Numărul de angajați (2018)
Agricultură şi silvicultură	77	659,9	1130
Industria prelucrătoare	220	661	4144
Producţia şi furnizarea de energie electrică, termică, gaze, distribuţia apei, salubritate, gestiunea deşeurilor	13	148,2	946
Construcţii	183	144	1304
Comerţ și reparații	832	2108	3867
Transport şi depozitare	274	199	1360
Hoteluri şi restaurant	105	57	588
Informaţii şi comunicaţii	71	115	389
Tranzacţii imobiliare	37	14,9	85
Activități profesionale, științifice și tehnice	191	45	315
Activități de servicii administrative și servicii support	62	45	921
Învățământ	20	2,5	57
Sănătate	71	27	242
Cultură și activități recreative	34	117	303
Alte servicii	82	18	98

Sursa: INS.

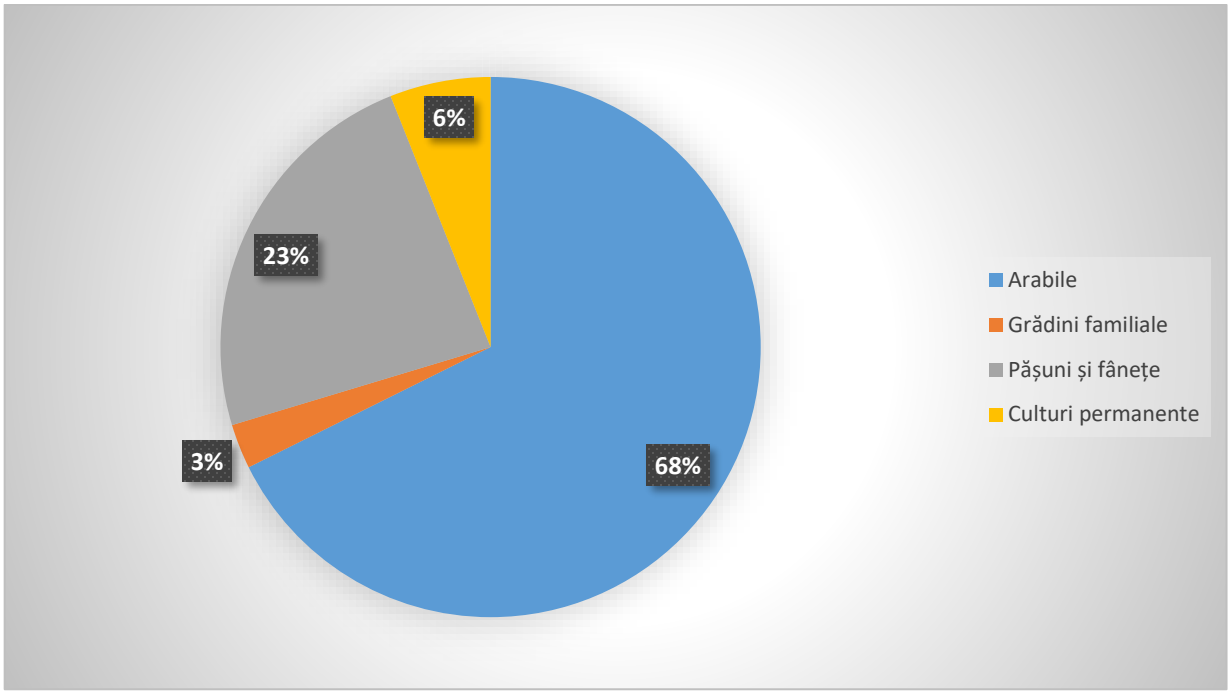
Totuși, conform rapoartelor ITM pentru anul 2020, cu privire la lista angajatorilor activi, se remarcă Spitalul Județean de Urgență Vaslui, care este cel mai mare angajator atât de la nivelul Zonei Metropolitane Vaslui, cât și de la nivelul județului, cu peste 1.200 de salariați activi. La nivel metropolitan, acesta este urmat de către DGASPC Vaslui, cu circa 952 de salariați activi, *AQUAVAS* cu 600 de salariați și *Safir* cu 470 salariați.

1.3.2. Agricultura

Sectorul agricol este unul tradițional la nivelul zonei municipiului Vaslui, prin prisma condițiilor pedo-climatice favorabile din acest areal, contribuind încă semnificativ la ocuparea populației rurale din comunele învecinate centrului urban (16,1% din totalul populației ocupate la nivel metropolitan, la RGPL 2011). Datele Recensământului General Agricol din 2010 indică un număr de 27.022 persoane care activau în agricultură, ca ocupație principală sau secundară, ceea ce reprezintă aproape 1/3 din populația stabilă din zonă, respectiv între 50 și 70% din populația ocupată din comunele aflate în jurul municipiului. De remarcat este și faptul că media de vârstă a acestora era de 54 de ani, această activitate fiind tot mai puțin atractivă pentru tineri și practicată pe scară de persoanele vârstnice din mediul rural pentru subzistență.

Conform INS, pentru anul 2014, ultimul pentru care există astfel de date, la nivelul Zonei Metropolitane Vaslui, suprafața agricolă depășea 39.000 ha, dintre care 28.200 ha erau terenuri arabile, 9.200 ha suprafețe acoperite cu fânețe și pășuni, 1.260 ha de vii și pepiniere viticole, respectiv 563 ha de livezi și pepiniere pomicole. Cele mai mari suprafețe agricole erau înregistrate în comunele Zăpodeni (8.100 ha), Muntenii de Jos (4.500 ha), Ștefan cel Mare (4.100 ha) și în municipiul Vaslui (4.600 ha).

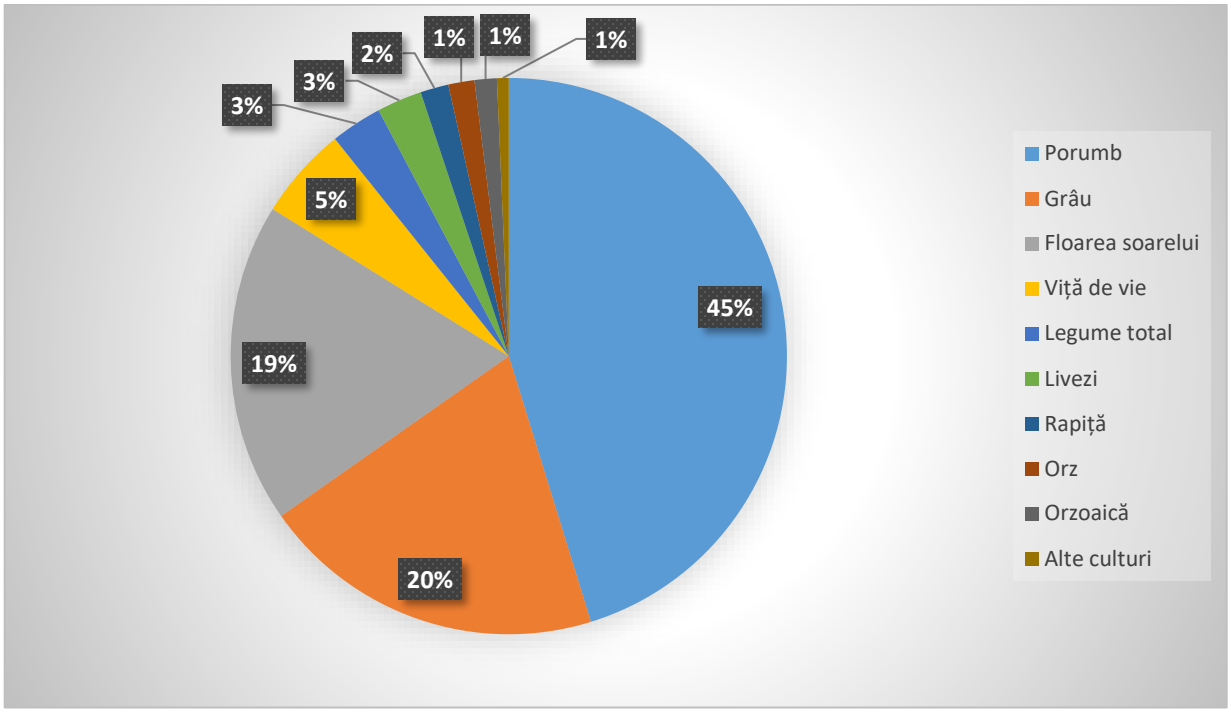
Figură 21 - Suprafața agricolă utilizată de la nivelul Zonei Metropolitane Vaslui, după modul de folosință, în anul 2010

Sursa: INS. Rezultatele finale ale RGA 2010

Pe tipuri de culturi, conform DAJ Vaslui, cele mai mari suprafețe erau ocupate de porumb (10.900 ha), grâu (4.860 ha), floarea soarelui (4.500 ha), fiind urmate de suprafețe mult mai mici de viță de vie, legume, rapiță etc. Suprafețe mari cultivate cu porumb au fost înregistrate în municipul Vaslui (peste 1.700 ha), Ștefan cel Mare (1.370 ha), Văleni (1.480 ha) și Zăpodeni (2.237 ha). Grâul era cultivat pe scară largă în comunele Ștefan cel Mare, Zăpodeni, Lipovăț, Delești și municipiul Vaslui (peste 500 ha), în timp ce floarea soarelui era cultivată pe suprafețe mari în comunele Zăpodeni (1.300 ha.), Ștefan cel Mare (540 ha.), Laza (440 ha) și municipiul Vaslui. De menționat este și faptul că în zonă nu există sisteme funcționale de irigații, ceea ce afectează productivitatea agricolă.

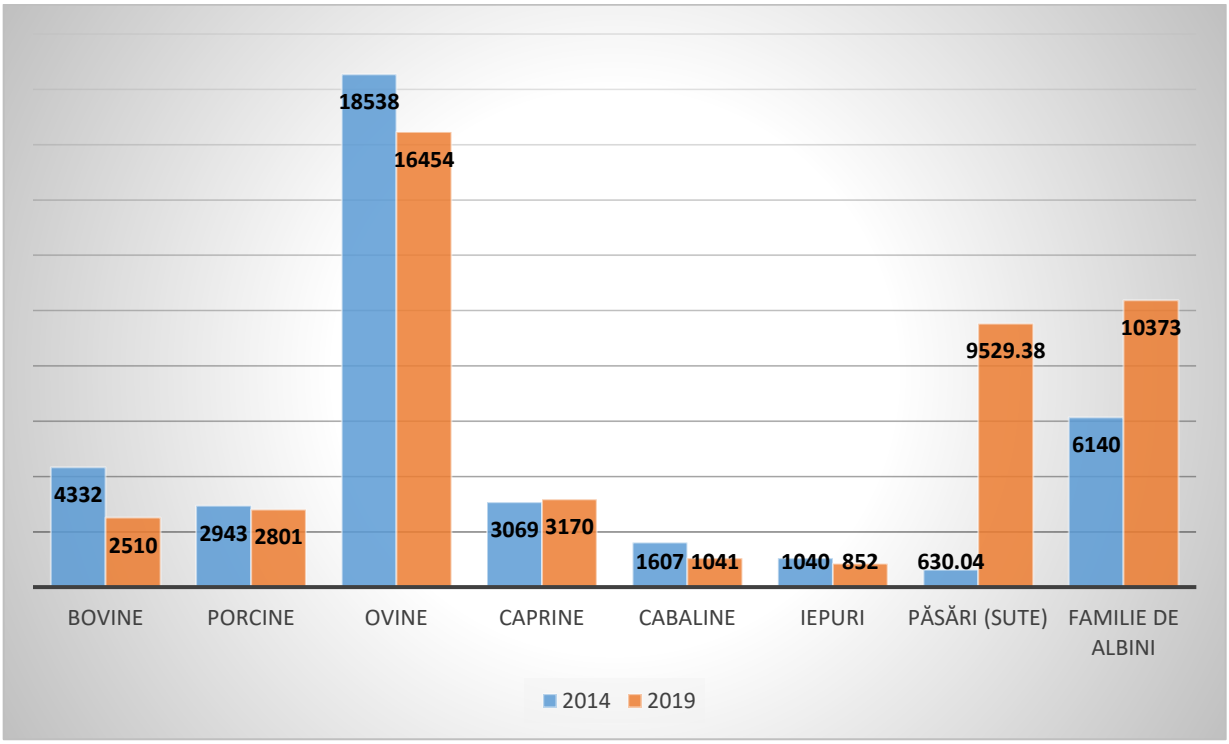
Figură 22 - Suprafața agricolă utilizată de la nivelul Zonei Metropolitane Vaslui, după culturile practicate, în anul 2019

Sursa: DAJ Vaslui. Primăria Municipiului Vaslui

În arealul supus analizei, sectorul zootehnic este mai puțin dezvoltat decât cultura plantelor, principalele efective de animale fiind concentrate în gospodăriile populației (cu excepția păsărilor). Astfel, conform DAJ Vaslui, la nivelul Zonei Metropolitane Vaslui, în anul 2019, existau 2.510 bovine (în scădere cu 42% față anul 2014), 2.801 porcine (-4,8%), 16.454 ovine (-11,2%), 3.170 caprine (+3,2%), 1.041 cabaline (-35,2%), 952.938 păsări (+1400%), 10.373 familii de albini (+68,9%). Cele mai multe capete de bovine se regăseau în comuna Văleni, de porcine în Delești, de ovine în Văleni și Muntenii de Jos, de caprine în Laza și Văleni, de păsări în Muntenii de Jos, unde există și fermă avicole de tip industrial, de albine în Ștefan cel Mare, Zăpodeni și Muntenii de Jos.

Figură 23 – Șeptelul de la nivelul Zonei Metropolitane Vaslui, pe specii, în anii 2014 și 2019

Sursa: DAJ Vaslui. Primăria Municipiului Vaslui

Din punct de vedere al dotării tehnice a exploatațiilor agricole din Zona Metropolitană Vaslui, suprafețele agricole sunt lucrate cu 402 tractoare agricole (cu 31 mai multe față de 2014), cele mai multe în municipiul Vaslui și comunele Zăpodeni și Muntenii de Jos (30-50 fiecare), iar cele mai puține în Laza și Muntenii de Sus. Acestora li se adăuga 314 pluguri, 106 semănători, 58 cositori, 45 combine, 204 grape cu discuri, 38 mașini de erbicidat, 16 combinatoare etc. Conform datelor comunicate de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, spații de depozitare a produselor agricole există în localitățile Vaslui, Muntenii de Jos, Lipovăț, Ștefan cel Mare și Laza – totalizând o capacitate de stocare de 91.825 de tone.

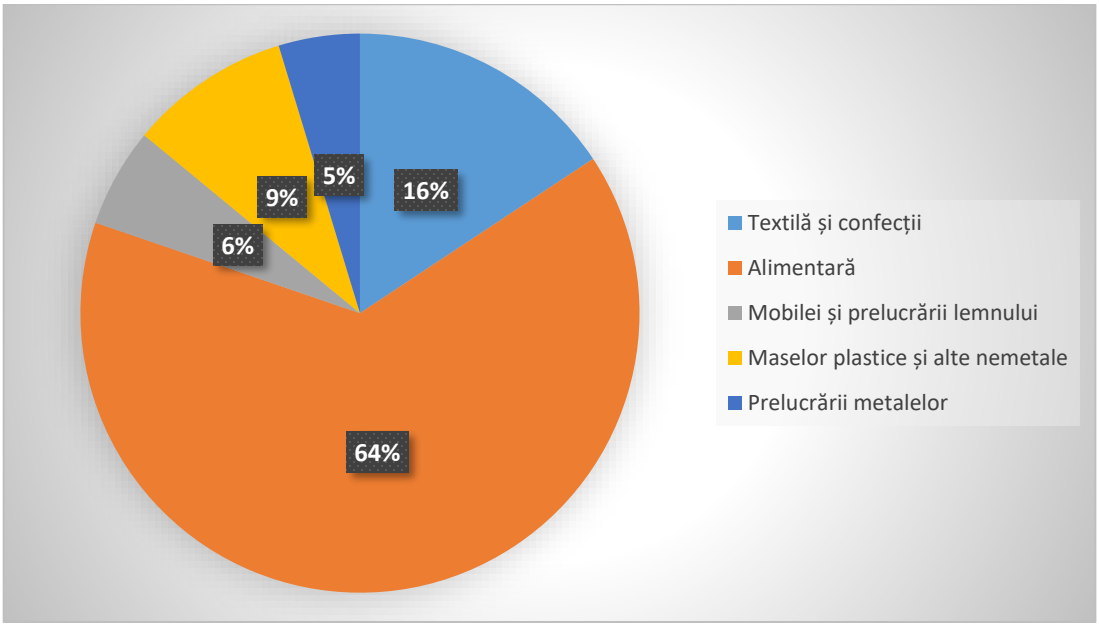
Exploatații agricole de peste 100 ha existau în toate localitățile componente ale Zonei Metropolitane Vaslui. După suprafața agricolă exploatată, cele mai mari ferme sunt: SC COMCEREAL SA (669 ha) în Muntenii de Jos, SC NEUEAGRO EXPAND SRL (588 ha) în Laza, SC POPPREST SRL (570 ha) în Lipovăț, II BRODOCIANU VASILE (455 ha) în Muntenii de Jos. Aceste exploatații au potențial mai ridicat datorită suprafețelor extinse deținute, respectiv al recoltelor mai bogate, ceea ce permite accesul la piețe mai mari și stabile.

1.3.3. Industria și construcțiile

Sectorul industrial s-a dezvoltat la nivelul municipiului Vaslui în perioada comunistă, mai ales în anii 70-80, care corespund și perioadei de creștere maximă a populației acestuia, preponderent prin atragerea de forță de muncă din mediul rural și al industrializării și urbanizării forțate. Printre întreprinderile dezvoltate în acea perioadă care au generat mii de locuri de muncă și care și-au închis ulterior porțile sau s-au restructurat puternic se numără MECANICA (utilaje petroliere), HITROM (materiale izolatoare), MOLDOSIN (fire și fibre sintetice), MOVAS (mobilă), TEXTILA (țesături), CONFECȚII (confecții textile), VASCOVIN (băuturi alcoolice), VAROTEX (tricotaje), AMC (aparatură de măsură și control) etc. Investițiile private străine și autohtone din ultimele două decenii nu au compensat decât în mică măsură declinul sau dispariția acestor coloși industriali.

La nivelul anului 2018, cele mai reprezentative ramuri ale industriei locale erau industria alimentară și cea textilă, la care se adaugău întreprinderi de diverse dimensiuni din sfera aparaturii de măsură și control, mobilei și prelucrării lemnului, distribuției de energie electrică, serviciilor de apă-canal, salubrității și altor activități industriale. În total, în acest domeniu funcționau peste 230 de unități economice, cu peste 5.000 de salariați și o cifră de afaceri de circa 809 mil. Lei. Industria ocupa, per ansamblu, 32,3% din forța de muncă activă de la nivel local. Cele mai multe firme activau în ramura industriei alimtentare (57), mobilei și prelucrării lemnului (51), textile și a confecțiilor (49), prelucrării metalelor (21) și a maselor plastice (17). Din perspectiva cifrei de afaceri, industria alimentară înregistra cele mai mari vânzări, acestea fiind destinate mai ales pieței interne, urmată de industria textilă, orientată către exportul de articole de îmbrăcăminte în sistem lohn.

Figură 24 - Structura producției industriale de la nivelul Zonei Metropolitane Vaslui, în anul 2018

Sursa: INS

Din punct de vedere al numărului de angajați, industria textilă și a confecțiilor asigură cel mai mare număr de locuri de muncă (1.725), urmat de industria alimentară (1.520) și cea a mobilei și prelucrării lemnului (351), restul ramurilor având o pondere foarte redusă.

În sectorul construcțiilor activau 183 de firme, care însumau o cifră de afaceri de circa 144 mil. lei și 1300 de salariați. Totuși, în realitate, în acest domeniu activează mult mai mulți oameni, cea mai mare parte dintre ei lucrând pe cont propriu. Perspectivele acestui domeniu sunt destul de modeste în contextul în care piața rezidențială locală este slab dezvoltată iar lucrările publice din zonă nu sunt de o anvergură necesară pentru a asigura dezvoltarea continuă a firmelor din domeniu.

1.3.4. Serviciile

Cea mai mare contribuție la economia zonei metropolitane o are sectorul serviciilor. Aceasta a crescut, în special, după perioada de tranziție din anii 90 și declinul activității industriale. În prezent, în sectorul serviciilor activează peste 1.750 de întreprinderi, care însumează o cifră de afaceri de circa 2.753 mil. lei (63% din totalul metropolitan) și peste 8.200 (52%) de angajați.

Comerțul este cel mai bine dezvoltat subsector, care generează un output economic de 2.108 mil. lei, antrenează peste 3.800 de angajați și reunește peste 830 de întreprinderi. Acest subsector este descris atât de micii comercianți locali, cât și de marile rețele de magazine, care și-au făcut apariția în oraș de-a lungul anilor (Dedeman, Kaufland, Lidl, Auchan etc.). Fiind în apropriere de granița cu Republica Moldova, zona vizată are potențial ridicat al comerțului exterior, dar care este încă sub-dezvoltat. În prezent, în municipiul Vaslui, se află în construcție un bazar și un târg auto modern. Potrivit proiectului, târgul de mașini se va întinde pe o suprafaţă de 7.825 mp, iar noul bazar va avea suprafața de 11.454 mp, urmând ca lucrările să fie finalizate în anul 2021.

Un alt subsector dezvoltat și reprezentativ pentru zona metropolitană îl reprezintă cel al serviciilor de transport. Acesta reunește 274 de firme, cu o cifră totală de 200 mil. lei și un număr de 1.360 de angajați. În contextul în care orașul nu dispune de aeroport și nu reprezintă un nod feroviar de importanță majoră, majoritatea firmelor din domeniu activează în domeniul transportului rutier.

Tipurile de servicii cu o valoare adăugată ridicată, respectiv cu un nivel de salarizare mai mare (servicii financiare, IT&C, activități profesionale și tehnice, servicii de contabilitate, juridice, etc.) sunt mai slab dezvoltate din diverse cauze: puterea de cumpărare a populației redusă, polarizarea respectivelor servicii de către orașul Iași, declinul demografic cauzat de migrație etc. Un număr mare de angajați poate fi observat în cazul serviciilor administrative și suport (921), însă productivitatea acestora este destul de redusă, aceștia generând o cifră de afaceri de doar 45 mil. lei. În linii generale, cele mai mari întreprinderi din acest subsector sunt firme de pază și protecție, cu o valoare adăugată redusă și care angajează personal cu calificare de bază. În acest context, o soluție pentru întreprinderile locale din domeniul serviciilor este extinderea acestora către alte orașe și județe, unde există o putere de cumpărare mai ridicată.

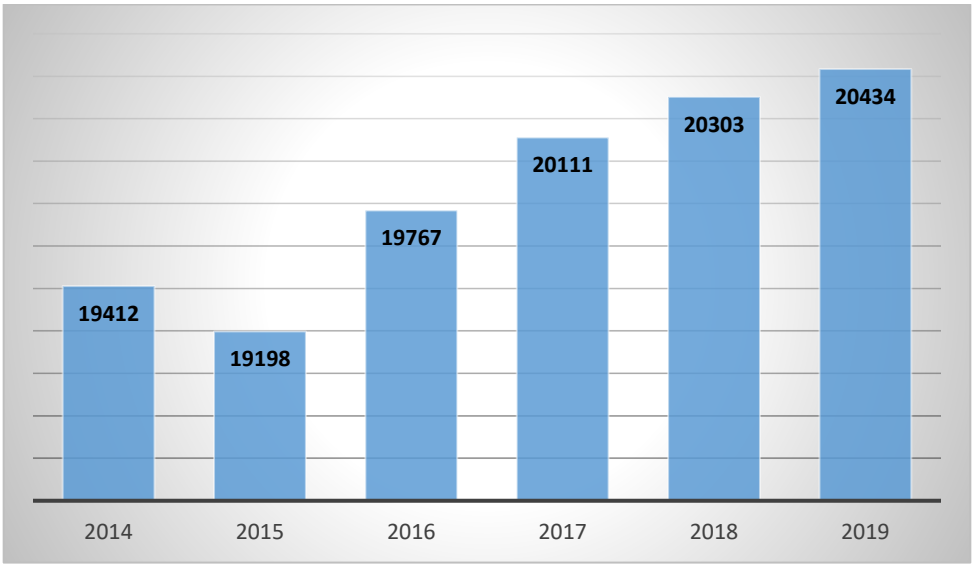
1.3.5. Forța de muncă

La recensământul din 2011, la nivelul Zonei Metropolitane Vaslui au fost recenzate 42.279 de persoane active, ceea ce reprezenta 48,6% din populația stabilă totală. Acest număr este mult mai redus decât cele 93.600 de persoane cu vârsta aptă de muncă (15-64 ani) care au domiciliul în zonă, respectiv față de 54.900 de persoane rezidente din acest interval de vârstă. Diferența este reprezentată, în principal, de persoanele care au reședința și lucrează efectiv în alte zone din țară și în străinătate. Pe de altă parte, creșterea numărului de tineri care urmează studii superioare, a numărului de persoane pensionate înainte de limita de vârstă, dar și a numărului de persoane casnice au condus la o subutilizare a resursei de forță de muncă locale.

Din totalul persoanelor active recenzate, 38.312 erau ocupate, iar 3.967 erau șomeri. Rata șomajului era de 9,4%, superioară mediei naționale și regionale. Aceasta era mai ridicată în municipiul Vaslui (11,8%) și în comuna Muntenii de Sus (14,6%), în timp ce în restul UAT-urilor nu depășea 5%, inclusiv ca urmare a ratei ridicate de ocupare în agricultura de subzistență în mediul rural, o formă de ”șomaj mascat”. În realitate, fenomenul șomajului este mai accentuat, în condițiile în care mare parte din forța de muncă locală a fost nevoită să emigreze.

Conform INS, în anul 2019, numărul locurilor de muncă din Zona Metropolitană Vaslui a ajuns la 20.434, în creștere cu 5% față de anul 2014 (19.412). Totuși, între populația ocupată și cea salariată există o diferență semnificativă, care poate fi pusă pe seama celor care lucrează pe cont propriu (cel mai des în agricultură, în propria gospodărie) sau a navetiștilor.

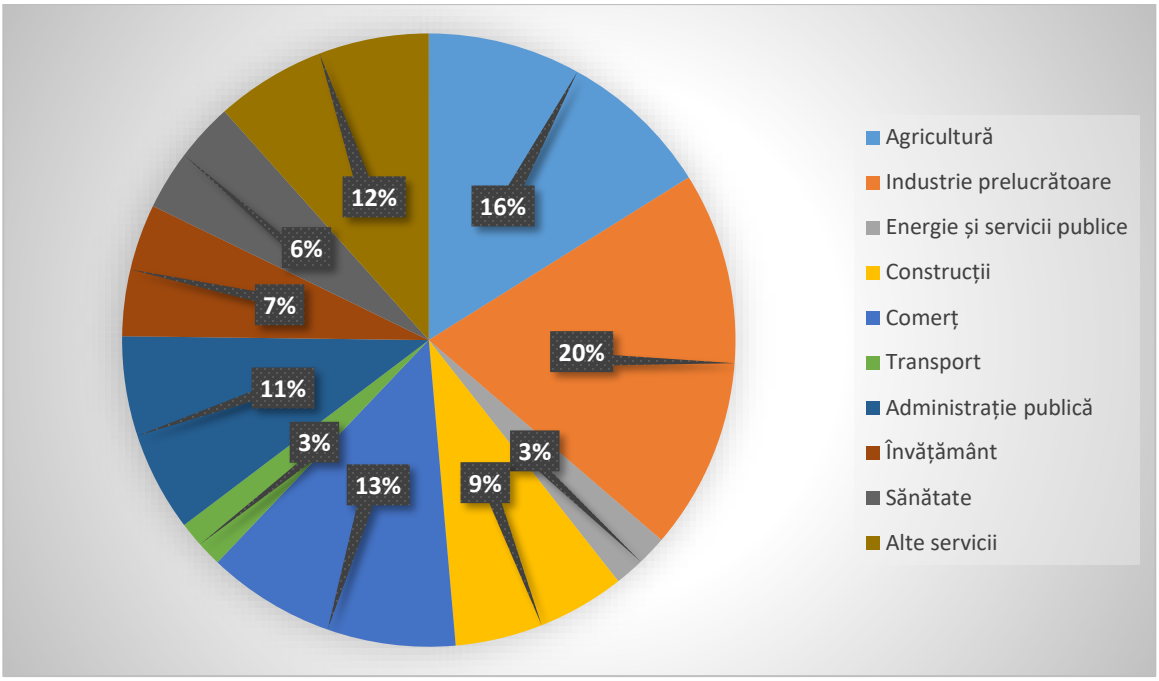
Figură 25 - Numărul de salariați de la nivelul Zonei Metropolitane Vaslui, în perioada 2014-2019

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

Din totalul populației ocupate, cea mai mare parte lucra în industria prelucrătoare (20%), mai ales în ramurile industriei textile și alimentare, în agricultură (16%), cu precădere în comunele din Zona Metropolitană, în comerț (14%) și în administrația publică (11%), sectorul public fiind unul dintre cei stabili angajatori din zonă, mai ales în perioadele de criză, când numărul salariaților din sectorul privat a scăzut.

Figură 26 - Populația ocupată de la nivelul Zonei Metropolitane Vaslui, pe principalele activități economice, în anul 2011

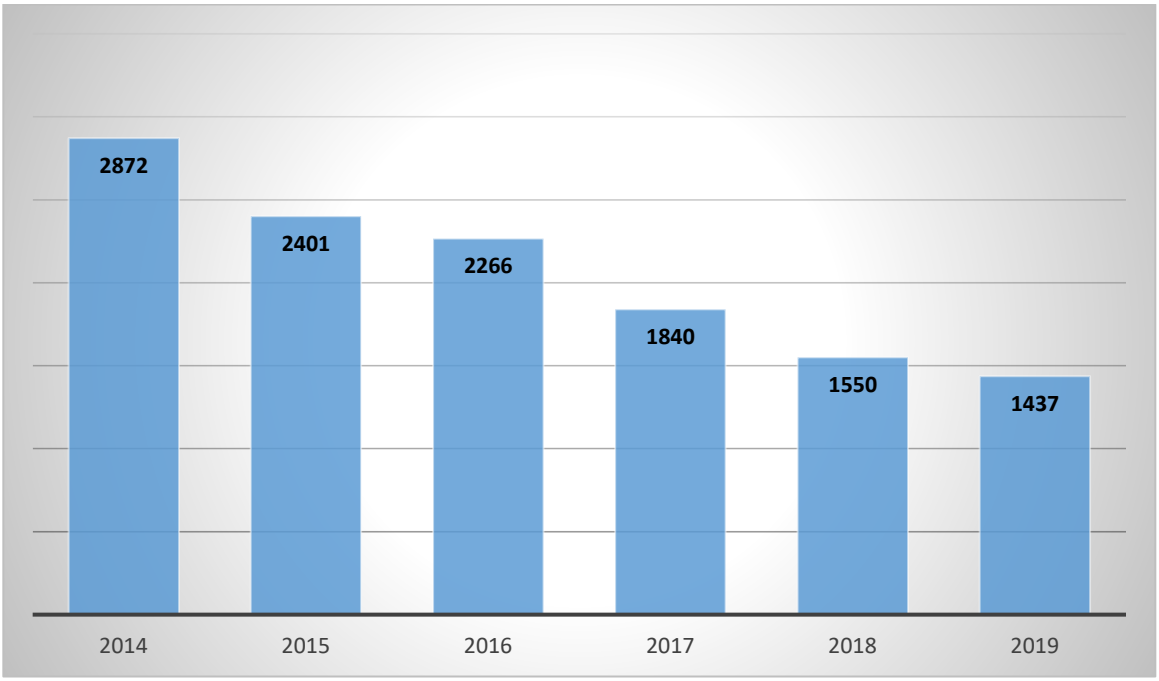
Sursa: INS. Rezultatele finale ale RGPL 2011

În cadrul Zonei Metropolitane Vaslui, datele oficiale ale ANOFM raportau pentru anul 2019 un număr de 1.437 de șomeri înregistrați, înregistrându-se o scădere cu 50% față de anul 2014. Cei mai mulți șomeri erau înregistrați în municipiul Vaslui (502), Zăpodeni (209), Ștefan cel Mare (170), Delești (163). În intervalul 2014-2019 în toate localitățile componente ale zonei metropolitane a fost înregistrat un ritm descrescător al numărului de șomeri. La nivel metropolitan, numărul șomerilor de sex feminin era mai mic decât al bărbaților, fapt ce poate fi pus pe seama oportunităților de angajare pe care le au femeile în sectorul serviciilor, industriei alimentare, textile etc. Din punct de vedere al nivelului de educație, șomajul este mai des întâlnit în cazul persoanelor cu un nivel modest de instruire, față de persoanele cu studii superioare.

Totuși, scăderea numărului de șomeri nu poate fi pusă pe seama creării unui număr mare de locuri de muncă la nivel local, ci pe înăsprirea condițiilor de acordare a ajutoarelor sociale (beneficiarii acestora

care sunt apți de muncă fiind obligați să se înregistreze oficial ca șomeri), precum și a migrației interne sau externe a persoanelor care au rămas fără un loc de muncă. În realitate, fenomenul șomajului este mult mai accentuat, în contextul în care nu toate persoanele fără un loc de muncă se înregistrează la AJOFM.

Figură 27 - Numărul șomerilor înregistrați la nivelul Zonei Metropolitane Vaslui, în perioada 2014-2019

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

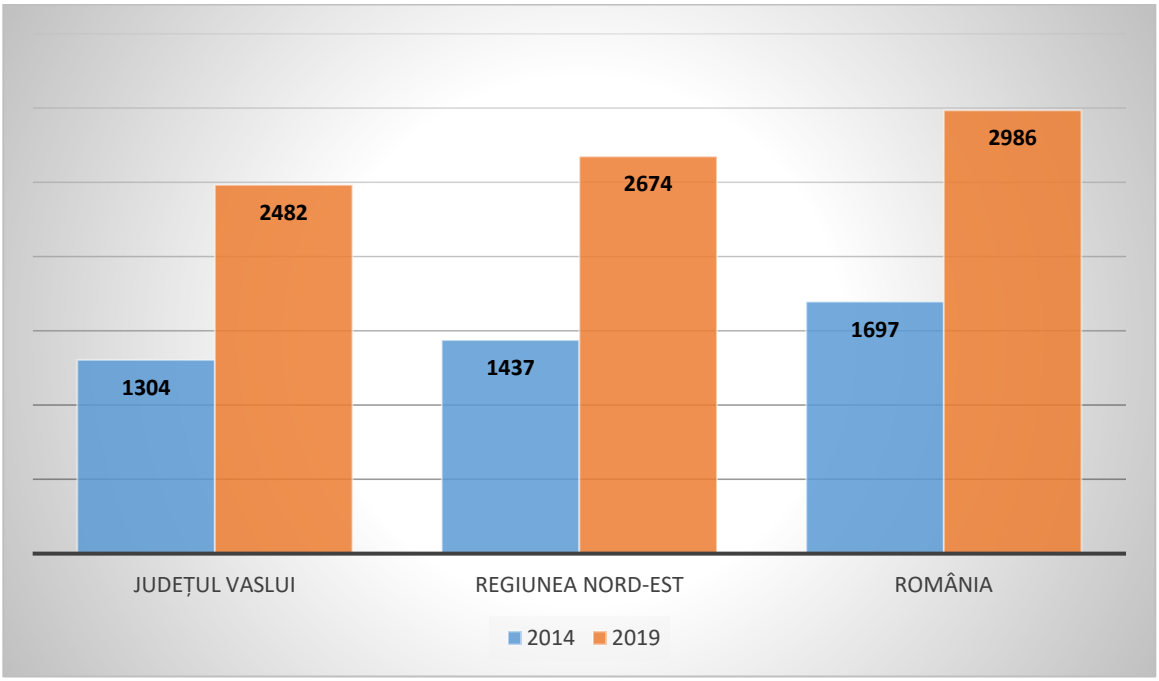
Deși este încă prematur pentru a trage concluzii cu privire la evoluția șomajului în anul 2020, dat fiind contextul pandemiei și al unor forme de sprijin guvernamental pentru întreprinderi în vederea menținerii locurilor de muncă (de ex. șomajul tehnic), datele oficiale indică o tendință de reducere a numărului de șomeri. În timp ce în municipiul Vaslui numărul de șomeri a crescut cu o treime față de anul 2019, în comunele din jurul acestuia tendința a fost inversă. Spre exemplu, în comuna Zăpodeni numărul de șomeri a scăzut de peste 5 ori, iar în Delești cu 25%. În mod evident, această scădere are legătură cu modificarea numărului de beneficiari de ajutor social și nu creșterea gradului de ocupare a forței de muncă disponibile din respectivele localități.

În ceea ce privește structura șomerilor la nivel local, conform datelor de la AJOFM Vaslui, la 30 octombrie 2020, poate fi observată pentru prima dată în ultimii ani o pondere mai mare a femeilor în numărul total de șomeri de la nivel metropolitan (56%) față de cel al bărbaților (43%). Continuând analiza, după nivelul de studii, cei mai mulți șomeri aveau absolvite studii profesionale (48%), liceale (22%), respectiv gimnaziale (18%). De partea cealaltă, foarte puțini șomeri aveau absolvite studii

superioare sau postliceale (sub 3%). Din punct de vedere al vârstei, peste 50% dintre șomerii înregistrați aveau vârsta cuprinsă între 40 și 55 de ani, în timp ce 19% aveau sub vârsta de 30 de ani. Totuși, ponderea redusă a tinerilor în rândul șomerilor poate fi pusă pe seama migrației și a mobilității teritoriale și profesionale mai ridicate a acestora. Pe localități, cei mai mulți șomeri erau înregistrați în municipiul Vaslui, fiind urmat de comunele Ștefan cel Mare, Delești și Văleni.

În ceea ce privește câștigul salarial, Institutul Național de Statistică pune la dispoziție date doar la nivel județean. Astfel, la nivelul județului Vaslui, în anul 2019, salariul mediu lunar net a fost de 2.482 lei, cu 8% mai mic față de media regională și cu 20% față de cea națională. Diferențele se accentuează dacă ne raportăm la municipiul București sau alte județe mai prospere, ceea ce și explică migrația continuă a forței de muncă din zona Vasluiului.

Figură 28 - Salariul mediu net lunar, la nivel județean, regional și național, în perioada 2014-2019

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

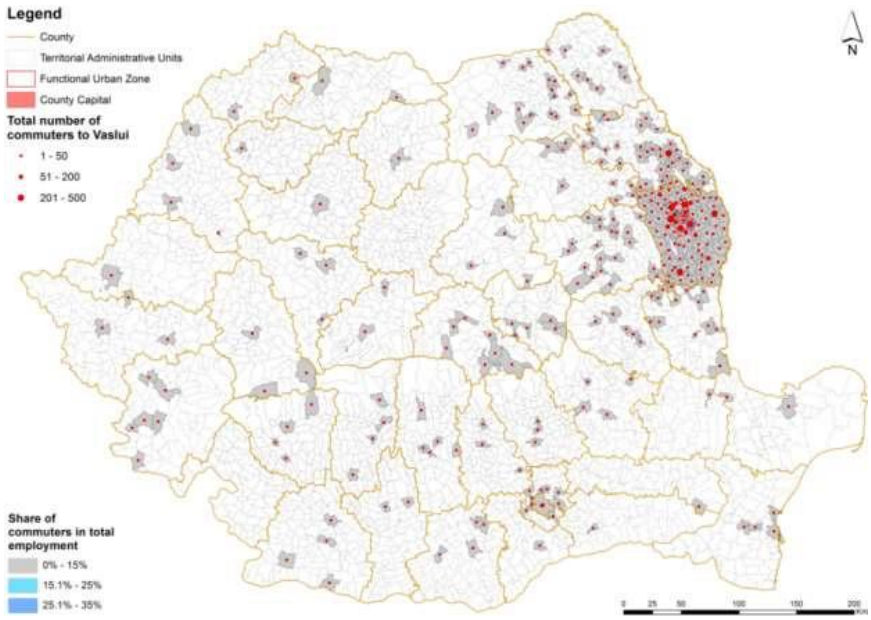
Pe domenii de activitate, cele mai mari salarii erau înregistrate în sfera administrației publice (4.204 lei), producție, distribuție și transport de energie (4.003 lei), învățământ (3.438 lei) și sănătate (3.104 lei). Astfel, sectorul public este cel mai atractiv angajator de la nivelul județului din perspectiva salariilor oferite, în condițiile în care sectorul privat rămâne subdezvoltat. Pe de altă parte, cele mici salarii le primeau angajații din domeniul HORECA (1.430 lei), servicii administrative și suport (1.618 lei), industria prelucrătoare (1.822) și alte servicii (1.652).

Datele preliminare ale INS pentru anul 2020 indică faptul că nivelul mediu al salariului net din județ a ajuns la circa 2.800 de lei, în creștere cu circa 12% față de anul 2019, dar cu 16,5% sub media

națională. Așadar, ecartul de salarizare față de alte zone ale țării s-a mai redus, în principal prin creșterea salariilor din sectorul public, care are o pondere foarte ridicată în județ. De altfel, în sectorul serviciilor salariul mediu net din județ a trecut pragul de 3.000 de lei, în timp ce în industrie și agricultură nu trece de 2.300-2.400 de lei.

Unitățile administrativ-terioriale componente ale Zonei Metropolitane Vaslui atrăgeau, conform datelor de la recensământul din 2011, un număr de doar 5.161 de navetiști[1], care reprezentau 12,9% din totalul forței de muncă care lucrează în acest areal, mult sub performanțele înregistrate de celelalte reședințe de județ din regiune. Cei mai mulți dintre aceștia proveneau din Muntenii de Jos (478), Bârlad (436), Vaslui (281), Laza (245), Lipovăț (236), Ștefan cel Mare (230), Huși (227) și Văleni (218) și activau mai ales în construcții, adminstrația publică locală, industria textilă, comerț și industria alimentară. Pe sexe, 56% erau bărbați, iar 44% femei, 40% erau tineri sub 35 de ani, 34% aveau între 35 și 44 de ani, iar 26% peste 45 de ani. În ceea ce privește nivelul studiilor, 22% dintre navetiști aveau studii superioare, 34% liceale și postliceale, 24% profesionale, iar 20% primare.

Figură 29 - Navetismul către Zona Metropolitană Vaslui în anul 2011

Sursa: Banca Mondială. Orașe Magnet. Migrație și navetism în România. 2017

1.3.6. Cercetare-dezvoltare-inovare

[1] Această valoare include atât persoanele care locuiesc și fac naveta în interiorul zonei metropolitane (de ex. locuiesc în comuna Muntenii de Jos și lucrează în municipiul Vaslui), cât și pe cele care locuiesc în afara acesteia și au locul de muncă în acest areal (de ex. locuiesc în Huși și lucrează în comuna Lipovăț).

La nivelul Zonei Metropolitane Vaslui există și funcționează o singură stațiune de cercetare-dezvoltare, cu profil agricol**: Stațiunea de Cercetare-Dezvoltare pentru Pajiști Vaslui**. Aceasta a fost înființată în anul 1981, cu scopul de a dezvolta, testa și produce noi soiuri și semințe pentru cele 5 mil. ha de pajiști din România. Pe fondul retrocedărilor permanente, patrimoniul stațiunii s-a redus de la peste 1.030 ha la doar 254. Stațiunea antrenează se află în subordinea Academiei de Științe Agricole și Silvice ”Gh. Ionescu Șișești” și reunește circa 30 de angajați.

Din alt punct de vedere, în acest areal nu funcționează nicio entitate acreditată pentru activități de inovare și transfer tehnologic, de tipul centrelor de informare și/sau transfer tehnologic, incubatoare tehnologice și de afaceri, oficii de legătură cu industria, parcuri științifice și tehnologice.

Deși companiile locale pot beneficia de serviciile celor peste 100 de centre de excelență și de cercetare acreditate ale universităților din regiune (Iași, Suceava, Bacău), lipsa universităților, a altor unități publice de CDI, precum și a infrastructurii de transfer tehnologic reprezintă un dezavantaj al Zonei Metropolitane Vaslui în competiția cu alte aglomerări urbane din regiune și din țară, care explică și ponderea foarte scăzută a activităților cu valoare adăugată ridicată de la nivel local.

În prezent, ADR Nord-Est cu sprijinul Băncii Mondiale, se află în proces de elaborare a Strategiei de Specializare Inteligentă a Regiunii Nord-Est (RIS 3). În cadrul realizării strategiei respective au fost colectate 39 de propuneri de proiecte care pot fi implementate prin fonduri europene nerambursabile, în diverse domenii, precum: TIC, agro-alimentar, textile și materiale noi, energie și mediu, turism, sănătate etc. Dintre acestea, 19 au provenit din județul Iași, 11 din Bacău, 5 din Suceava și 2 din Neamț, județele Botoșani și Vaslui nedepunând niciun proiect. În aceeași ordine de idei, alte 129 de proiecte au fost colectate în anul 2017, unul dintre ele fiind *Înființarea unui centru de transfer tehnologic la Vaslui (propus de ADI Zona Metropolitană Vaslui și de Centrul de Resurse pentru Afaceri Vaslui).* Totuși, nu există informații cu privire la stadiul de realizare a proiectului, cel mai probabil acesta nefiind implementat.

De asemenea, în regiunea Nord-Est există deja 10 clustere (la care se adaugă unul național, cu reprezentanță în regiune) în domeniile: imagistică medicală, confecții-textile, turism, industrii creative, media-IT și TIC, care pun laolaltă resursele din mediul academic, de afaceri, public, precum și pe cele ale unor organizații de tip catalizator (ADR Nord-Est, firme de consultanță, camere de comerț și patronate, etc.), în vederea creșterii competitivității economice, prin promovarea transferului tehnologic, a integrării firmelor în lanțurile de furnizare, a dezvoltării de noi produse și a promovării acestora pe piețele internă și externă, etc.

Consiliul Județean Vaslui este membru fondator al Clusterului EURONEST (IT&C), iar o parte dintre fermierii din județ sunt membri ai primului Cluster agricol din Regiunea Nord-Est, înființat în anul 2016. Totuși, numărul de firme din Vaslui care au aderat la astfel de structuri asociative rămâne foarte redus, chiar și în domenii de specializare locală, precum textilele și confecțiile. Pe termen mediu și lung, competitivitatea sectorului industrial va fi afectată negativ de slaba colaborare pe orizontală și verticală, precum și de transferul redus al rezultatelor din mediul academic către aplicații industriale vandabile pe piață.

1.3.7. Infrastructura-suport pentru afaceri

Din categoria infrastructura-suport pentru afaceri, la nivelul Zonei Metropolitane Vaslui există doar *Centru de Resurse pentru Afaceri Vaslui* – administrat de o firmă care are ca acționari CJ și UAT Municipiul Vaslui, care a fost creat pentru a susține spiritul antreprenorial dezvoltat din Vaslui și ca să contribuie la creșterea competitivității IMM-urilor prin remedierea problemelor cu care se confruntă mediul economic privat din municipiul Vaslui. Acesta oferă următoarele tipuri de servicii:

- **spaţii de închiriat** (**57 de birouri**) cu o suprafaţă totală de 1.262 mp. Birourile au suprafeţe cuprinse între 8,96 mp şi 55,91 mp;
- **spații pentru târguri și expoziții** cu o suprafață de **500 mp** care poate fi compartimentată în funcţie de necesităţi;
- **sală de conferinţe** cu o capacitate de 160 de locuri, cabinet de translaţie paralelă pentru traducere simultană în 3 limbi, retroproiector, sonorizare performantă etc;
- **2 spații pentru colocvii** și **cursuri** fiecare oferind spațiul necesar pentru cel puțin **25 de persoane**;
- **spaţii de producţie** aflate la demisolul clădirii, cu toate utilităţile.

De asemenea, centrul respectiv dispune de centru de multiplicare, spațiu de alimentare publică de tip fast-food, reprezentanță bancară, consultanţă în contabilitate, proiecte, managementul calităţii, managementul resurselor umane şi marketing, precum și de o parcare de 250 de locuri. Centrul a încheiat anul 2019 cu venituri de peste 1 mil. lei și cu profit, dar întâmpină unele dificultăți legate de performanța energetică scăzută a clădirii.

În Zona Metropolitană Vaslui nu există infrastructură-suport pentru afaceri, de tip parcuri industriale și/sau logistice, respectiv incubatoare/acceleratoare de afaceri, ceea ce limitează atractivitatea arealului pentru investitori și antreprenori, alături de alți factori precum distanța mare față de piețele de desfacere din vest, ponderea redusă a populației cu studii superioare, migrația externă și internă masivă a forței de muncă calificate cu studii medii, transferul tehnologic limitat dinspre mediul academic din regiune etc. Parcurile industriale s-au dovedit un adevărat magnet pentru investiții în zone precum Ploiești, Cluj-Napoca, Oradea, Brașov etc.

Deși la nivel local au existat mai multe demersuri cu privire la înființarea unui parc industrial, acestea nu s-au materializat până în prezent. În plus, în municipiu există mai multe platforme industriale de tip brownfield, aflate în proprietate preponderent privată, care ar putea fi reconvertite pentru a găzdui noi activități economice.

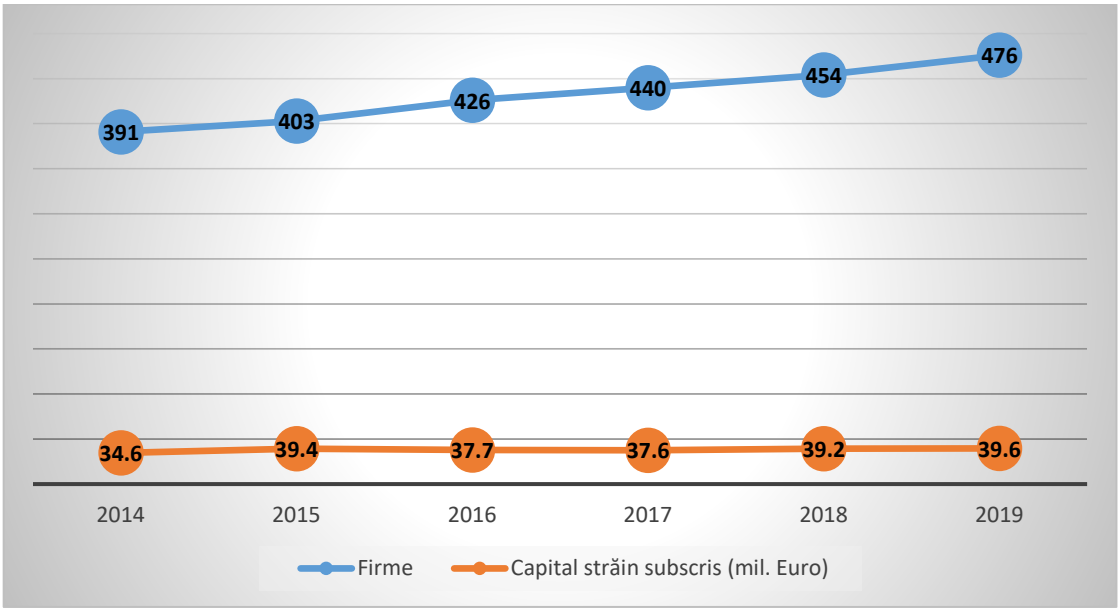
Camera de Comerț, Industrie și Agricultură Vaslui este cea mai importantă și cea mai veche structură asociativă a mediului privat din județ, cu o istorie de aproape 100 de ani și aproximativ 250 de membri. Acestea furnizează pentru companiile pe care le reprezintă, dar și pentru cele terțe, diferite servicii-suport pentru afaceri, precum: consultanță și suport pentru înființarea de noi afaceri, eliberarea certificatelor de origine pentru exportatori, soluționarea prin Comisia de arbitraj a litigiilor comerciale, informare privind finanțările nerambursabile disponibile și oferirea de consultanță pentru accesarea lor, organizarea de cursuri de formare / perfecționare, de misiuni economice, de pregătire de materiale

de promovare a județului și a companiilor, de menținere a legăturii cu ambasade, instituții de promovare a comerțului exterior, elaborarea topului anual al firmelor din județ și premierea acestora etc. În prezent, Camera implementează proiectul ”Diaspora Acasă”, finanțat din POCU 2014-2020, care vizează pregătirea în domeniul antreprenoriatului a circa 600 de persoane care lucrează în străinătate și finanțarea a 40 de planuri de afaceri ale acestora cu până la 40.000 Euro. În județ funcționează și alte filiale ale unor organizații patronale, însă activitatea acestora este mai puțin vizibilă decât cea a CCIA.

1.3.8. Investițiile străine directe și comerțul exterior

Conform ONRC, numărul societăților comerciale cu participare străină la capital era, la sfârșitul anului 2019, de 476 (0,2% din totalul existente în România), ceea ce plasa județul Vaslui pe ultimul loc atât la nivel regional, cât și național. Valoarea capitalului social subscris ajungea la 39,7 mil. Euro (0,1% din total), depășind doar județele Gorj și Giurgiu de la nivel național.

Figură 30 - Numărul de firme cu capital străin și valoarea capitalului străin subscris în județul Vaslui, în perioada 2014-2019

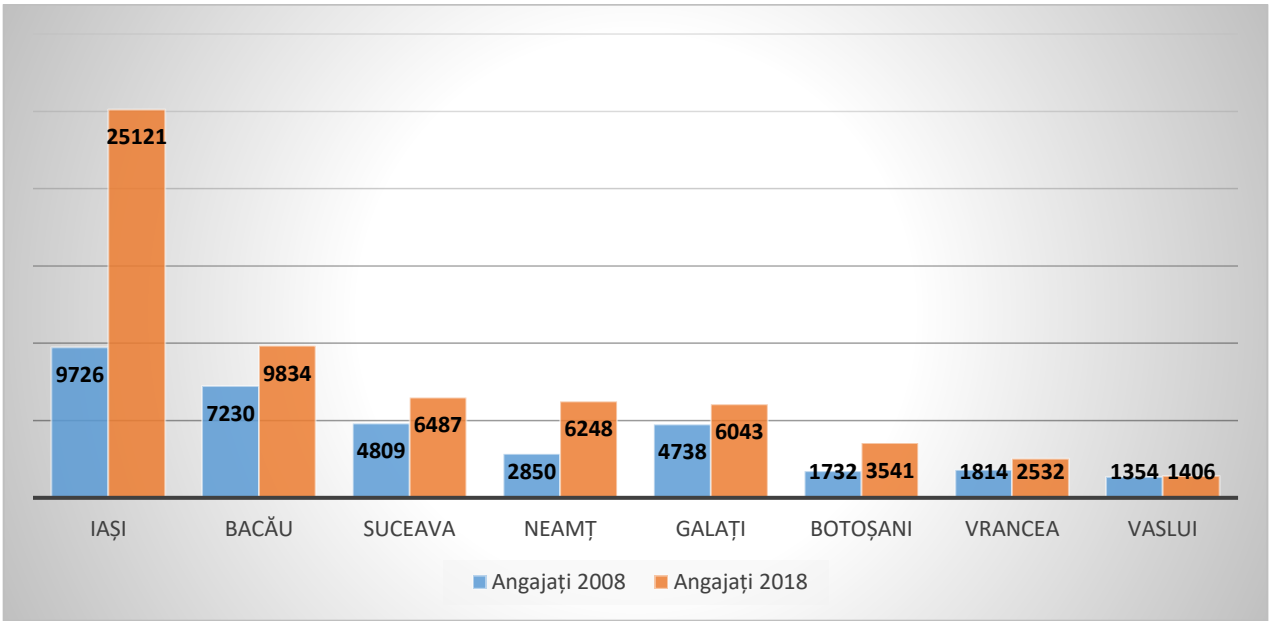

Sursa: ONRC

Față de anul 2014, numărul de firme cu participare străină la capital a crescut cu 21,7%, iar valoarea capitalului străin subscris cu 14,4%. Totuși, în ultimii 5 ani, valoarea netă a capitalului străin subscris a crescut cu doar 5 milioane euro.

Efectivul salariaților care lucrau în unități cu capital integral străin în județul Vaslui se ridica, la sfârșitul anului 2018, la doar 1.406, cu doar 52 de angajați mai mulți față de anul 2008, fiind cel mai redus din regiune, dar și din țară. Toate județele din zona Moldovei, deși într-un ritm mai lent decât cele din vestul țării sau din jurul Capitalei, au înregistrat creșteri importante ale numărului de persoane angajate de investitorii străini, cel mai probabil prin atragerea de noi companii (mai ales în cazul Iașiului, dar și în orașe mai mici, precum Onești – Autoliv, Roman – Trw Automotive, Rădăuți – Egger etc.). Vasluiul a făcut excepție de la această regulă, în condițiile în care nu a reușit să atragă investiții străine importante în acest interval.

Figură 31 - Efectivele de salariați din unitățile cu capital integral străin, la nivelul județelor din Zona Moldovei, în 2008 și 2018

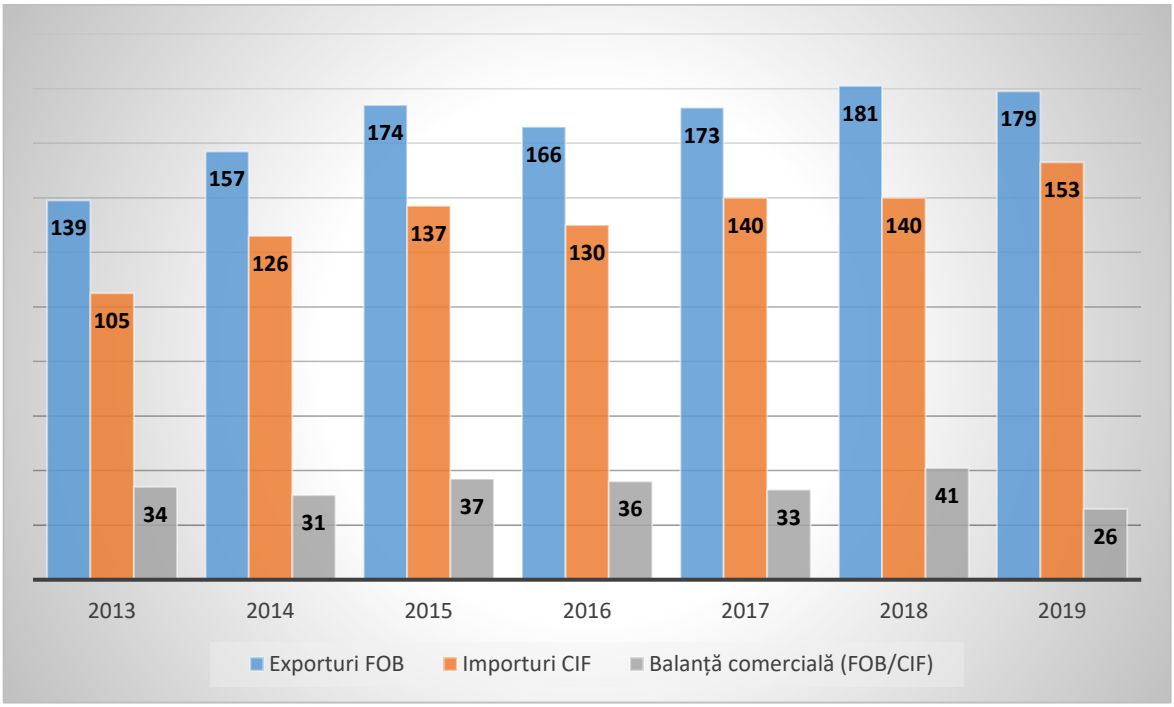
Sursa: ONRC

Cei mai importanți agenți economici cu capital integral sau majoritar străin sunt: Badotherm AMC Vaslui (aparatură de măsură și control – Olanda), LCL Romania Vaslui (confecții textile – Italia) și Clima Texteis Vaslui (confecții – Portugalia). Astfel, observăm că cei mai importanți investitori străini țin de domenii care generează valoare adăugată relativ redusă și țintesc valorificarea forței de muncă ieftine din zonă.

O legătură strânsă există și între numărul mic de investitori străini și dinamica comerțului exterior. Astfel, la nivelul anului 2019, exporturile FOB ale județului Vaslui au înregistrat o valoare de 179 mil. Euro, în creștere cu 29% față de anul 2013. În același interval de timp, importurile au crescut cu 46%, acestea fiind în mare parte materii prime pentru produsele exportate (de ex. materiale textile pentru confecții exportate în sistem lohn). În aceeași ordine de idei, un nivel redus al importurilor este un indicator al cererii slabe de produse din zonă și al faptului că județul nu reprezintă un punct de intrare în țară a produselor și mărfurilor care ulterior să fie distribuite în alte zone sau județe ale țării.

Județul Vaslui a înregistrat o balanță comercială excedentă pentru întreagă perioadă analizată, cu diverse variații. Totuși, indicatorul respectiv este relevant doar la nivel național, nu și urban sau teritorial, în țară existând județe precum Clujul, în care, deși balanța comercială a fost negativă în ultimii ani, nivelul de trai al populației nu s-a înrăutățit, ci dimpotrivă.

Figură 32 - Volumul exporturilor FOB și importurilor CIF ale județului Vaslui, în perioada 2013-2019

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

Exporturile de articole textile au înregistrat cea mai mare pondere în exporturile județului (31% din total), fiind urmate de încălțăminte (23%), mașini și dispozitive mecanice (21%). Comparativ cu anul 2011, se observă o scădere a exporturilor de uleiuri vegetale (-100%), rulmenți (-33%), produse textile (-14%). De partea cealaltă, exporturile de produse chimice a crescut de 104 ori, de animale (12 ori) și de încălțăminte (2,1 ori). Totuși, aceste date trebuie privite cu acuratețe, în contextul în care raportările se efectuează în funcție de sediul social al exportatorilor și nu de locul efectiv de producție. Astfel, județul Vaslui a raportat exporturi de produse farmaceutice de 17,8 mil. Euro, deși nu are niciun producător de profil, însă pe teritoriul județului își are sediul social o firmă care realizează și exportă astfel de produse prin punctul de lucru din Capitală.

În ceea ce privește structura importurilor, 21% reprezintă materiale textile (majoritatea fiind materii prime pentru producătorii de confecții în sistem lohn), mașini și dispozitive mecanie (12%), pielărie și încălțăminte (12%), metale și articole din metal 10%, mijloace de transport și componente ale acestora – 10%.

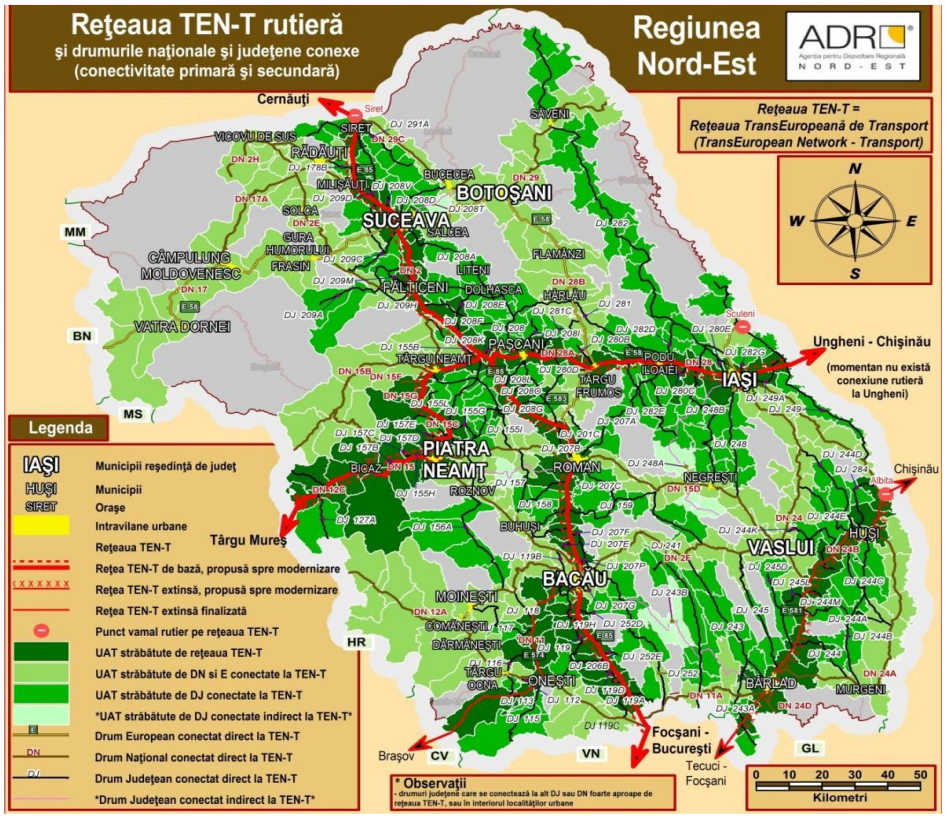
1.4. Accesibilitate şi mobilitate

1.4.1. Accesibilitate

1.4.1.1. Accesul la coridoarele europene de transport

În pofida faptului că se află la granița de est a României și a U.E. cu spațiul ex-sovietic, municipiul Vaslui nu are acces direct la rețeaua majoră de transport TEN-T rutieră, feroviară, aeriană și fluvială (situație care caracterizează și alte municipii reședință de județ din regiunea Nord-Est, precum Botoșani și Piatra-Neamț), ceea ce reprezintă una dintre cauzele nivelului mai scăzut de dezvoltare al acestora în comparație cu centrele urbane mai accesibile - Iași, Bacău și Suceava.

Figură 33 - Rețeaua TEN-T rutieră din regiunea Nord-Est

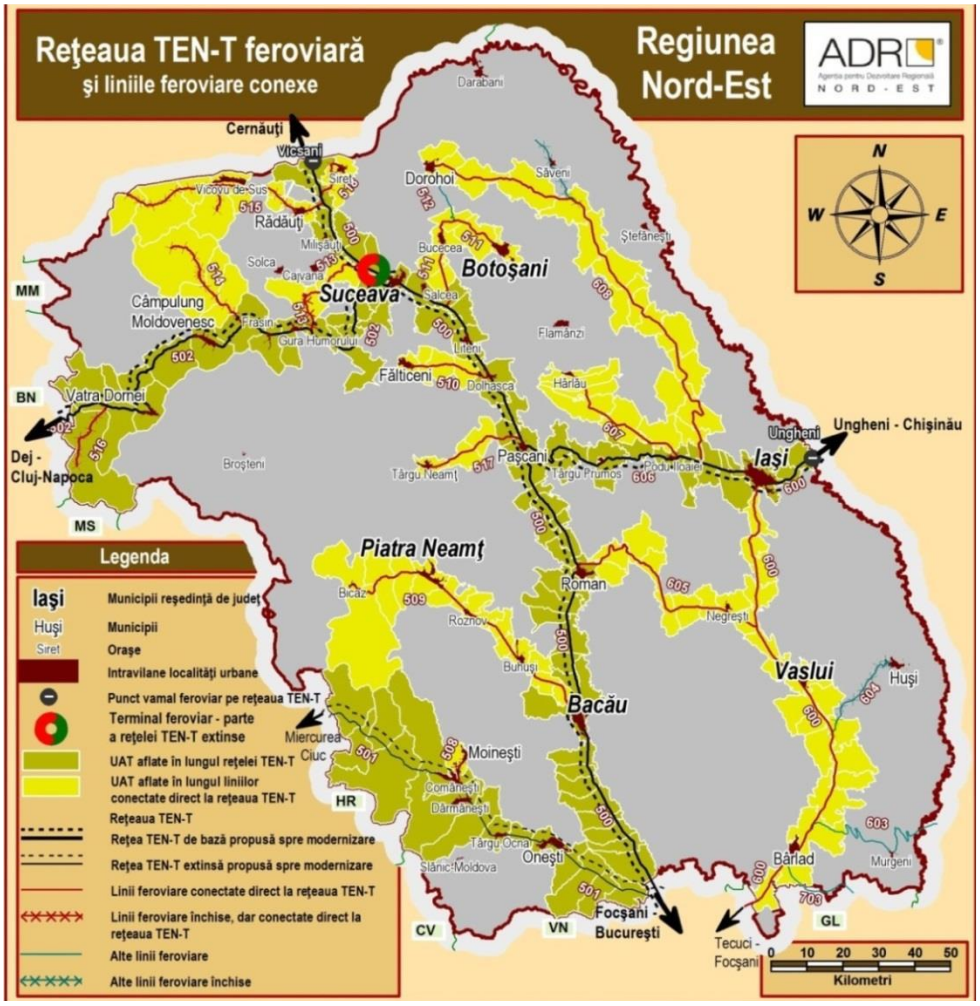

Sursa: ADR Nord-Est. Planul de Dezvoltare Regională 2021-2027

Cel mai apropiat punct de acces la rețeaua TEN-T rutieră este în localitatea Crasna, situată la doar 16 km de centrul municipiului Vaslui și în apropierea limitei sudice a Zonei Metropolitane. Aici se realizează joncțiunea cu DE 581, parte a rețelei TEN-T rutiere globale (comprehensive), principalul coridor de transport care leagă Municipiul București și sud-estul României de Republica Moldova și capitala acesteia - Chișinău. Deși acest traseu este foarte tranzitat, nu beneficiază de o infrastructură

adecvată pentru transportul rapid, fiind un drum cu o singură bandă pe sens care traversează intravilanul a numeroase localități situate de-a lungul său.

Figură 34 - Rețeaua TEN-T feroviară din regiunea Nord-Est

Sursa: ADR Nord-Est. Planul de Dezvoltare Regională 2021-2027

Accesul cel mai rapid la rețeaua TEN-T centrală feroviară se realizează prin Iași, aflat la 66 km de centrul municipiului Vaslui, unde se realizează joncțiunea cu linia 606 (Pașcani-Iași-Ungheni), care reprezintă principalul coridor feroviar ce leagă România de Moldova. Cel mai apropiat aeroport internațional din rețeaua TEN-T aeriană este tot cel din Iași, iar portul din rețeaua TEN-T fluvială aflat la cea mai mică distanță este Galați, aflat la 161 km.

1.4.1.2. Accesibilitatea rutieră

Zona Metropolitană Vaslui dispune de o rețea foarte densă de drumuri naționale, județeane și comunale, care reprezintă principalele căi de comunicații, atât cu localitățile componente ale arealului, cât și cu alte zone din țară și străinătate.

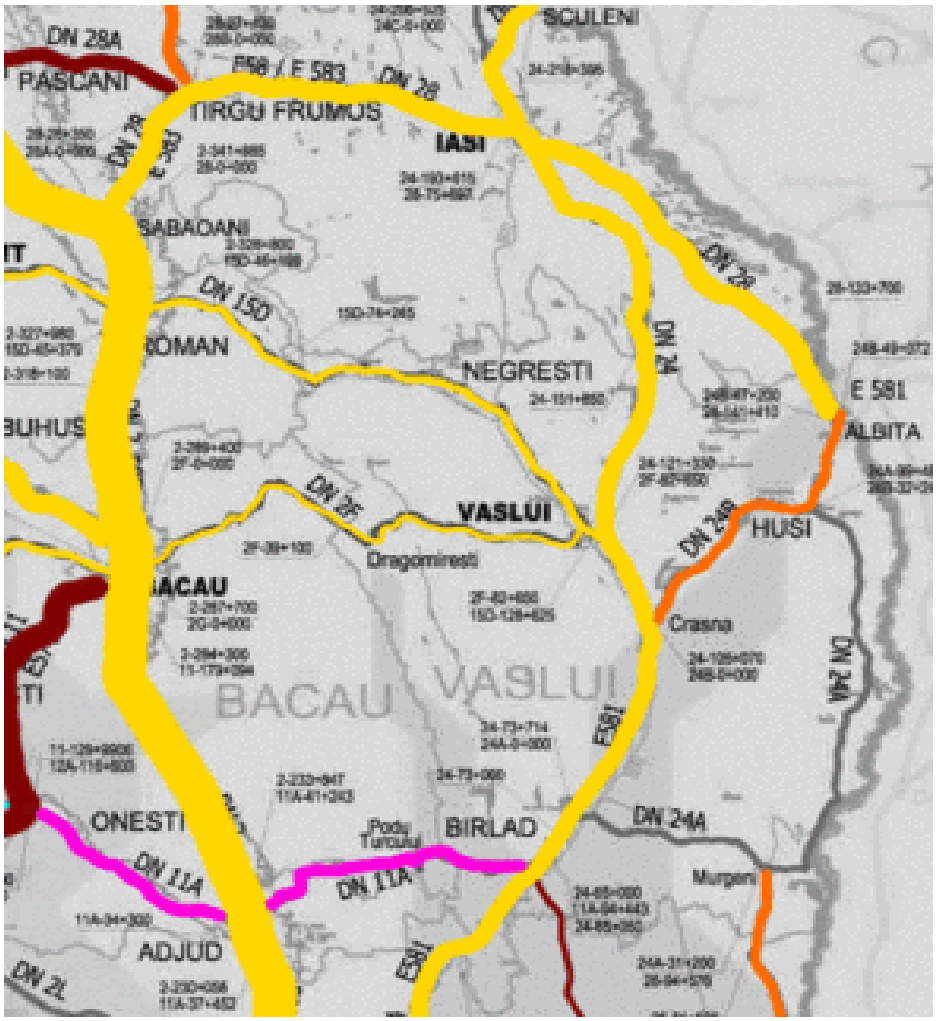
Drumurile naționale reprezintă principalele căi de acces în zonă și sunt în număr de trei, respectiv:

- **DN 24: Mărășești (DN 2 / Tișița) – Tecuci – Bârlad – Crasna – Vaslui – Iași – Sculeni (punct rutier de trecere a frontierei cu Republica Moldova).** Reprezintă principala cale de acces în Zona Metropolitană Vaslui, asigurând legătura spre nord cu principalul centru polarizator al Moldovei, municipiul Iași, iar spre sud cu capitala țării și orașele din zona de sud și sud-est a României. Drumul are și statut de drum european (E 581) pe sectorul Mărășești – Crasna, parte a rețelei TEN-T rutiere globale. Drumul se află într-o stare tehnică bună, beneficiind de ample lucrări de reabilitare, întreținere și reparații. În 2011 s-a reabilitat sectorul Bârlad – Crasna printr-un proiect finanțat de Uniunea Europeană, prin Contractul de Finanțare nr. POST/2010/2/1/005 încheiat între Guvernul României și Comisia Europeană (FEDR), iar în 2013 sectorul Crasna – Vaslui – Iași, cu o finanțare asigurată de Guvernul României și Banca Europeană de Investiții. Conform recensământului circulației realizat de CESTRIN în anul 2015, drumul avea un trafic mediu zilnic de 5.180 vehicule;

- **DN 2F: Vaslui – Bacău**. Acesta face legătura cu principalul oraș de pe axa Culoarului Siretului, municipiul Bacău, și, mai departe, spre vest, cu Transilvania, centrul și vestul Europei. Starea sa de viabilitate este în prezent una mediocră, în pofida lucrărilor de întreținere, fiind necesară realizarea de lucrări de reabilitare. Drumul înregistra în anul 2015 un trafic mediu zilnic de 2.474 de vehicule;

- **DN 15D: Vaslui – Negrești – Roman – Piatra Neamț**. Drumul face legătura cu partea de nord-vest a județului și cu localitățile de pe Culoarul Siretului, având, de asemenea, o stare de viabilitate mediocră și necesitând lucrări de reabilitare de amploare. Traficul mediu zilnic înregistrat pe acest drum în anul 2015 era de 3.480 de vehicule;

Figură 35 - Traficul mediu zilnic pe drumurile naționale din județul Vaslui

Sursa: www.forumpeundemerg.ro, pe baza datelor CESTRIN. Recensământul traficului 2015.

La acestea se adaugă un drum național care nu tranzitează propriu-zis arealul metropolitan, dar care este utilizat intens de locuitorii Vasluiului, respectiv **DN 24B Crasna - Huși - Vama Albița - Republica Moldova** – care are și statut de drum European (E 581) și este parte a rețelei TEN-T rutiere globale. Acesta asigură legătura cu municipiul Huși, al treilea oraș ca mărime din județ, precum și cu Republica Moldova, aflându-se într-o stare tehnică foarte bună, în condițiile în care a beneficiat recent de lucrări ample de reabilitare cu fonduri europene.

Cele mai ridicate valori de trafic se înregistrau, la recensământul rutier din 2010 realizat de CESTRIN, pe DN 24, tronsonul Vaslui-Crasna, cu o medie de 7.000 de vehicule pe zi, urmat de tronsonul Vaslui-Văleni, cu aproape 5.000 de vehicule. La polul opus, DN 15D și DN 2F înregistrează valori de sub 3.500 de vehicule de zi, chiar și în preajma municipiului. Deși valorile de trafic au crescut față de

recensământul traficului din 2005 (iar datele recensământului din 2015, deși disponibile doar la nivelul întregii lungimi a drumului, indică deja o continuare a acestui trend), acestea se mențin mult sub nivelul înregistrat la nivelul altor zone metropolitane din țară și din regiune, fără a genera riscuri majore de formare a ambuteiajelor la intrarea / ieșirea din municipiul Vaslui.

În acest context, Master Plan-ul General de Transport al României nu prevede proiecte majore în domeniul infrastructurii rutiere la nivelul arealului studiat, singura excepție notabilă fiind construcția Variantei de Ocolire Vaslui, estimată la o valoare de 10,8 mil. Euro, cu termen de finalizare în actuala perioadă de programare. Aceasta este o necesitate urgentă la nivel local, în contextul lipsei unei șosele de centură, a creșterii volumelor de trafic și a poluării fonice și a aerului determinate de traficul greu care tranzitează în prezent zone rezidențiale ale municipiului Vaslui. În anul 2020 a fost semnat de către CNAIR contractul de finanțare din fonduri POIM 2014-2020 pentru revizuirea studiului de fezabilitate și elaborarea proiectului tehnic aferent centurii, documentații care se estimează că vor fi finalizate în anul 2021, urmând ca ulterior să se treacă la procedura de achiziție a lucrărilor de construcție pe cei aproximativ 7 km de drum.

Sursa: CNAIR

La aceasta se adaugă, pentru orizontul post 2020, modernizarea drumurilor TransRegio Vaslui-Iași, Vaslui-Bârlad-Galați și Vaslui-Bacău, respectiv a drumului EuroTrans Crasna-Albița, cu o valoare cumulată de peste 125 mil. Euro. În anul 2020 CNAIR a semnat contractul pentru elaborarea studiului de fezabilitate aferent Drumului Expres Tișița-Albița, finanțat din fonduri europene. Studiul va fi finalizat în anul 2022, moment la care se vor analiza și sursele de finanțare a investiției propriu-zise. Totuși, este puțin probabil ca aceasta să fie finalizată până în anul 2025.

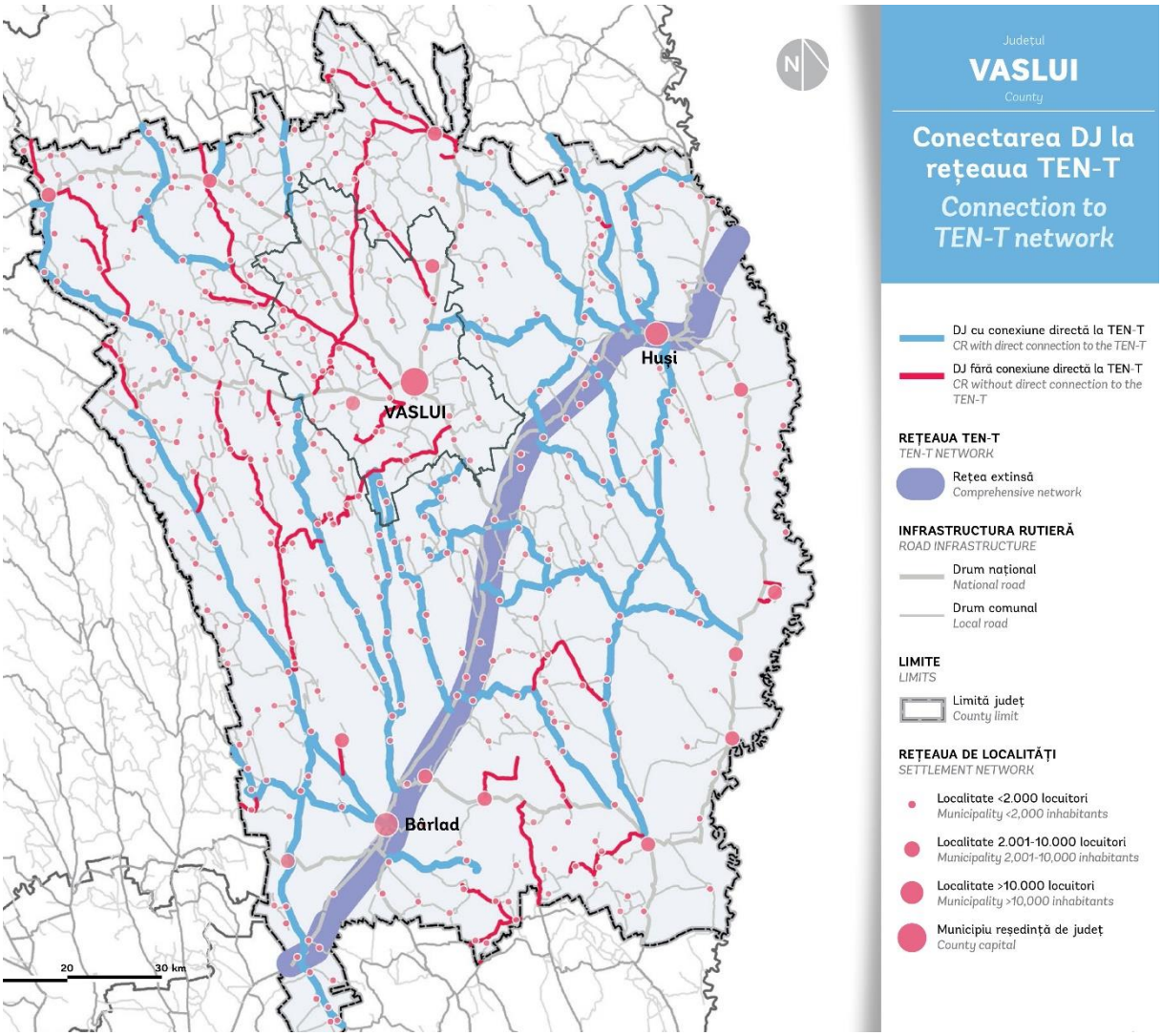
La infrastructura rutieră principală, reprezentată de drumurile naționale care asigură legătura dintre municipiul Vaslui și principalii poli urbani din regiune și din țară, se adaugă o rețea de nouă drumuri județene, al căror rol principal este de a asigura accesul populației din județ și din periurban la reședința de județ. Drumurile județene care tranzitează Zona Metropolitană Vaslui sunt:

- ***DJ 207E: Vaslui (DN 2F) – Rediu – Brodoc – Bălteni – Delești – Oșești – Negrești (DN 15D).*** Reprezintă un drum alternativ la DN 15D, de legătură între Vaslui și Negrești, în mare parte de-a lungul văii Buda. Face în primul rând conexiunea cu majoritatea localităților rurale de la nord-vest de Vaslui, inclusiv localități componente ale municipiului (Rediu, Brodoc), centre de comună (Bălteni, Delești, Oșești) și sate aparținătoare ale acestora;
- ***DJ 247: Laza (DN 2F) – Bălteni – DN 15D – Zăpodeni– Dănești – Codăești – Bârnova (DN 24).*** Acest drum face legătura între mai multe centre de comună de la vest și de la nord de municipiul Vaslui, conectând această regiune dens populate la cele trei drumuri naționale, și prin acestea, cu municipiile Vaslui și (spre nord) Iași.
- ***DJ 245A: Muntenii de Jos (DN 24) – Lipovăț - Fundu Văii – Bogdana – Iana (DJ 243).*** Este principalul drum de conexiune dintre aria Zonei Metropolitane Vaslui și comunele din partea de nord-est a Colinelor Tutovei (Lipovăț, Bogdana). Este un drum important, transversal, care leagă localitățile de pe mai multe văi cu reședința de județ;
- **DJ 245D: Fundu Văii (DJ 245A) – Căpușneni – Bogdănești – Sălcioara (DN 24).** Drumul conectează așezările liniare de pe Valea Horoiata;
- ***DJ 245E: Secuia (DN 24) – Deleni – Costești(DJ 245L).*** Este un drum de access pre comunele Deleni și (în mai mică măsură) Costești dinspre Zona Metropolitană Vaslui.
- ***DJ 207J: Delești (DJ 207E) – Bălești – Fâstâci.*** Este practic o ramură din DJ 207E, care face legătura cu alte localități rurale din bazinul hidrografic al Budei (comuna Cozmești), din afara Zonei Metropolitane Vaslui;
- **DJ 244K: Satu Nou (DN 24) – Muntenii de Sus – Tanacu – Bălțați – Leoști – Oltenești (DN 24B) – Zgura**. Drumul permite accesul spre localitățile de la nord și nord-est de municipiul Vaslui, pe interfluviul dintre văile Vasluiului și Crasnei, și chiar la est de Crasna;
- **DJ 207H: Vaslui (DN 2F) – Chițoc – Poiana Căprioarei (tabără de copii).** Drumul permite accesul în satul Chițoc și în tabăra de copii Poiana Căprioarei , situată într-o zonă forestieră deosebit de atractivă de pe Culmea Racovei;

- **DJ 246A: Moara Domnească (DN 24) – Fereşti – Dăneşti**. Drumul asigură accesul la nou-înființata comună Fereşti.

Drumurile județene care asigură legătura directă la rețeaua TEN-T sunt DJ 244K, DJ 245E și DJ 245D. În perioada de programare 2014-2020 au fost modernizate următoarele drumuri județene: DJ 245 (parțial), DJ 245M, DJ 246 (parțial), DJ 247 (parțial), DJ 244I (parțial), DJ 245E (parțial).

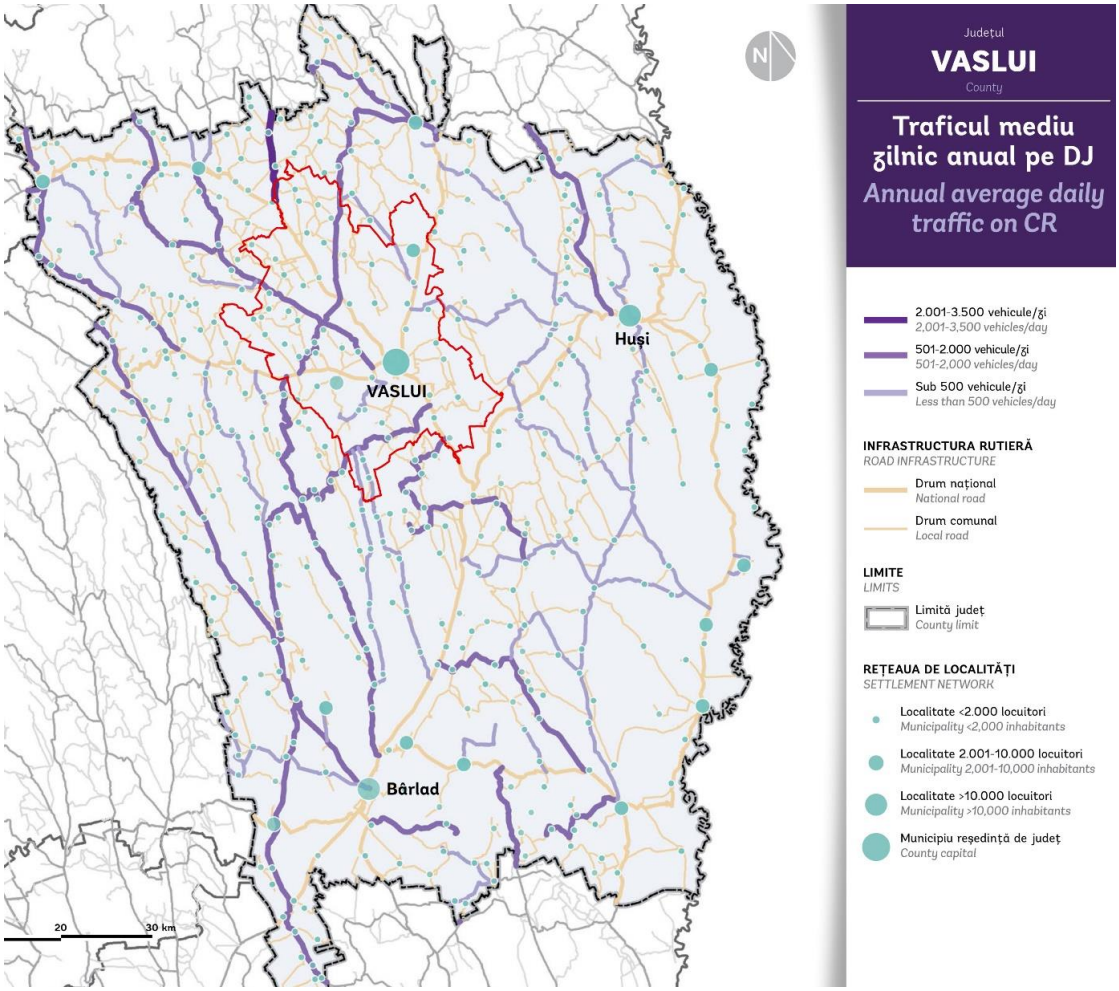
Figură 36 - Drumurile județene din Zona Metropolitană Vaslui și din zonele adiacente după tipul de conexiune la rețeaua TEN-T

Sursa: Banca Mondială. Ghidul pentru investiții în drumuri județene

Cele mai multe drumuri județene din Zona Metropolitană Vaslui înregistrează valori relativ reduse de trafic, în condițiile în care cea mai mare parte a acestuia este preluat de drumurile naționale din areal. Astfel, DJ 207E, DJ 247, DJ 245A și DJ 245E înregistrează între 500 și 2.000 de vehicule pe zi, în timp ce restul drumurilor județene au un trafic mediu zilnic de sub 500 de vehicule.

Figură 37 - Traficul mediu zilnic pe drumurile județene din Zona Metropolitană Vaslui și din zonele adiacente, în anul 2015

Sursa: Banca Mondială. Ghidul pentru investiții în drumuri județene

La nivelul județului există un număr de 52 de drumuri județene, cu o lungime totală de circa 850 km, o rețea densă în context național. Conform datelor puse la dispoziție de CJ Vaslui la începutul anului 2020, situația drumurilor județene care se suprapun peste teritoriul metropolitan era următoarea:

- Drumuri județene în curs de modernizare prin POR 2014-2020: **DJ 245E** (parțial: Bulboaca – Zizinca – Deleni – Moreni - Costești); **DJ 247** (Laza – Bălteni – Zăpodeni – Telejna – Codăești);
- Drumuri județene modernizate/în curs de modernizare prin PNDL: **DJ 245E (parțial), DJ 245A (parțial), DJ 245C (parțial), DJ 246A (parțial);**
- Drumuri județene modernizate cu fonduri de la bugetul CJ și aflate în stare bună: **DJ 245E (parțial), DJ 207H (parțial), DJ 244K (parțial), DJ 246A (parțial);**
- Drumuri nemodernizate recent, dar asfaltate și în stare bună/satisfăcătoare: **DJ 245E (parțial), DJ 244K (parțial), DJ 245A (parțial), DJ 245A(parțial), DJ 207E (parțial), DJ 245D (parțial);**
- Drumuri nemodernizate recent, dar betonate și în stare bună/satisfăcătoare: **DJ 245E (parțial);**
- Drumuri nemodernizate recent, pietruite și în stare proastă: **DJ 107M (parțial), DJ 244K (parțial), DJ 245A (parțial), DJ 245C (parțial), DJ 246A (parțial), DJ 207E (parțial), DJ 245D (parțial).**
- Drumuri nemodernizate recent, de pământ și în stare proastă: **DJ 245A (parțial), DJ 245C (parțial), DJ 246A (parțial)**

În acest context, putem concluziona ca unele drumuri județene din Zona Metropolitană Vaslui necesită lucrări suplimentare de reabilitare și modernizare până la orizontul anului 2030, astfel încât să asigure o mobilitate rapidă și sigură la nivelul arealului studiat. Conform situației puse la dispoziție de CJ Vaslui în anul 2020 lucrările prioritare de investiții, pentru care se va încerca inclusiv atragerea de fonduri europene sunt:

- reabilitarea DJ 207E, care face legătura între municipiu, comunele Bălteni, Delești și orașul Negrești;
- modernizarea DJ 245D, care asigură legătură între zona metropolitană și DN 24 (zona Banca), prin comuna Lipovăț.

Rețeaua de drumuri comunale de la nivelul Zonei Metropolitane Vaslui este una foarte densă, rolul său principal fiind de a lega satele componente de centrele de comună. În acest areal există următoarele drumuri comunale:

- DC 1: Vaslui – Delea – Zăpodeni – Ciofeni – Dobroslovești – DN 15D;
- DC 2: Dobroslovești (DC 1) – Uncești – Măcrești – Butucăria – Telejna;
- DC 3A: Văleni (DN 24) – Fierești;
- DC 8A: Secuia (DN 24) – Secuia;
- DC 9A: Satu Nou (DN 24) – Satu Nou;
- DC 11: Vaslui – Viișoara – Bahnari;
- DC 17: Satu Nou (DN 24) – Portari (DC 1);
- DC 27B: DJ 244K – Tanacu – Benești (DC 27A);
- DC 30: Muntenii de Jos (DN 24) – Mânjești – Târzii (DN 24B);
- DC 48: Deleni – Rediu;

- DC 90: Chițoc (DJ 207H) – Lipovăț (DJ 245A);
- DC 91: Pușcași (DN 2F) – Poiana lui Alexa;
- DC 91C: DN 2F – Valea Târgului – DC 104;
- DC 98: Florești – Fundu Văii;
- DC 104: Brodoc – Valea Târgului;
- DC 105: DN 2F – Hârșova – Mânăstirea – Albești – Delești (DJ 207E);
- DC 109: Ștefan cel Mare (DN 15D) – Brăhășoaia
- DC 110: DN 15D – Bârzești – Muntenești;
- DC 110A: Bârzești (DC 110) – Călugăreni;
- DC 136: Rebricea – Măcrești – Tatomirești;
- DC 159: DJ 207E – Chetrești;
- DC 160A: DJ 207E – Răduiești;
- DC 163A: Oprișița – Teișoru;
- DC 105A: Laza – Râșnița

Recent, au fost reabilitate/modernizate (sau sunt în curs de execuție) cu fonduri guvernamentale și europene următoarele drumuri comunale: DC 159 (Bălteni), DC 160, DC 105 (Delești), DC 17 (Muntenii de Sus), DC 109, DC 110 (Ștefan cel Mare), DC 3A (Văleni), DC 1 (Zăpodeni), precum și numeroase alte drumuri de interes local, străzi, poduri și podețe din toate cele 10 comune componente ale Zonei Metropolitane.

Totuși, în anul 2019, primării din zona metropolitană precum Muntenii de Sus, Bălteni și Văleni au depus proiecte de modernizare a drumurilor comunale și a străzilor, solicitând finanțare din Fondul de Dezvoltare și Investiții (FDI) al Guvernului, care ulterior a fost înființat. Proiectele respective au ajuns la un grad de maturitate (studiu de fezabilitate) și merită valorificate prin identificarea altor surse de finanțare (fonduri europene, guvernamentale etc.), autoritățile locale realizând deja demersuri în acest sens.

Așadar, deși investițiile în infrastructură din ultimii ani au rezolvat o bună parte din problemele stringente de la nivelul mobilității locale în comune, cu precădere la nivelul drumurilor comunale și a străzilor principale, rețeaua stradală din sate continuă să fie formată preponderent din drumuri pietruite sau de pământ în majoritatea UAT-urilor rurale. De asemenea, este necesară orientarea autorităților locale către fonduri guvernamentale și europene nerambursabile, deoarece fondurile proprii sunt limitate de bugetele locale modeste și sunt insuficiente pentru a asigura astfel de investiții.

1.4.1.3. Accesibilitatea feroviară

Zona Metropolitană Vaslui are acces direct la magistrala feroviară 600, Tecuci – Bârlad – Vaslui – Buhăoești – Iași – Ungheni (punct feroviar de trecere a frontierei cu Republica Moldova), inaugurată în anul 1886.

Deși are statutul de magistrală, cu excepția tronsonului final Iași – Ungheni, linia 600 nu face parte din rețeaua TEN-T feroviară, care urmează în regiunea Nord-Est traseul magistralei 500 pe sectorul

București – Bacău – Pașcani și apoi linia 606 Pașcani – Iași. Aceasta reprezintă totuși o importantă cale de comunicații cu municipiul Iași și cu orașele din sudul țării, inclusiv București. Distanța în kilometri, pe calea ferată, între Vaslui și Iași, este de 68 km, iar între Vaslui și Tecuci, de 102 km, de aici legătura făcându-se pe linia 704, fie spre Galați, fie spre Mărășești, și de aici în continuare pe magistrala 500 spre Focșani – Buzău – Ploiești – București.

Magistrala 600 nu este electrificată, beneficiind doar parțial (între stațiile Bârlad și Munteni, respectiv Buhăiești-Rebricea și Grajduri-Iași-Socola) de linie dublă. Viteza maximă de circulație este de 120 km pe sectorul Buhăiești – Vaslui – Munteni, dar viteza comercială a trenurilor care tranzitează Zona Metropolitană Vaslui este mult mai redusă decât cea maximă, ceea ce face ca transportul feroviar să fie mai puțin competitiv decât cel rutier.

Din magistrala 600 se desprinde, la extremitatea nordică a teritoriului metropolitan, o linie secundară, respectiv Negrești - Roman (din Buhăiești).

La nivelul anului 2020, Gara Vaslui era tranzitată zilnic de 34 de trenuri, dintre care 2 erau operate de REGIO TRANS, iar restul de compania de stat CFR CĂLĂTORI. Acestea sunt clasificate după cum urmează:

- 20 perechi de trenuri INTEREGIO – către Iași, București, Mangalia, Constanța, Galați, Cluj-Napoca, Ploiești și Constanța (inclusiv stațiile intermediare aferente traseelor: Bârlad, Tecuci, Focșani, Buzău, Făurei, Fetești, Medgidia, Pașcani, Câmpulung Moldovenesc, Vatra Dornei, Dej etc.);
- 14 perechi de trenuri REGIO – către Iași, Bârlad și Tecuci (inclusiv stațiile intermediare).

Timpii de deplasare cu cel mai rapid tren sunt de 1h și 10 min între Vaslui și Iași, de 3h și 20 min. către Galați, de 5 ore către București, de 7 ore către Constanța și de peste 10 ore către Cluj-Napoca. Aceștia sunt comparabili cu durata călătoriei cu mijloacele de transport rutiere, fără însă a lua în considerare faptul că unele trenuri înregistrează întârzieri mai ales în condiții meteo nefavorabile. Viteza comercială redusă a trenurilor, degradarea infrastructurii și a materialului rulant și frecventele întârzieri, cumulate cu declinul economic și demografic al zonei și cu competiția operatorilor privați de transport rutier, care oferă servicii la un preț similar dar în timp mai scurt, au condus la o scădere importantă a traficului de pasageri în comparație cu anii 80 și 90.

În arealul Zonei Metropolitane Vaslui există mai multe gări secundare care deservesc populația, toate fiind situate pe magistrala feroviară 600:

- Bulboaca h. [2](lângă Secuia);
- Munteni Hm.[3] (lângă Muntenii de Jos);
- Bălteni Hm. (la Bălteni);
- Brăhășoaia h. (lângă localitatea omonimă);
- Bârzești h. (lângă Bârzești).

[2] h = haltă fără vânzare de bilete

[3] hm = haltă de mișcare

Cu excepția stației CFR Vaslui, unde opresc toate categoriile de trenuri, în celelalte stații opresc doar trenurile Regio (5-7 perechi de trenuri pe zi).

Conform Planului de Mobilitate Urbană Durabilă al municipiului Vaslui, accesibilitatea zonei pe căile ferate prezintă o imagine puternic distorsionată în contrast cu repartiția geografică a localităților. Comparativ cu accesibilitatea pe drumuri rutiere, în care timpul maxim necesar de la Vaslui până la cea mai îndepărtată reşedinţă de judeţ este de aproximativ 10 ore, accesibilitatea pe căi feroviare este mai redusă, dacă avem în vedere faptul că pentru jumătate din reședințele de județ din România este nevoie între 8 și 17 ore pentru a ajunge de la Vaslui. Utilizarea transportului feroviar de pasageri este favorabil pe zone limitate. Acest fapt se datorează atât conexiunilor slabe la rețeaua națională de cale ferată, cât și a unor probleme de natură tehnică. Un exemplu în acest sens este accesibilitatea redusă între Vaslui și reședințe de județ situate pe distanțe relativ scurte
și cu accesibilitate rutieră bună (de pildă: Miercurea Ciuc, Sfântu Gheorghe, Brașov, Tulcea). Dacă luăm în considerare o durată de călătorie de maxim 5 ore cu trenul, doar 9 reședințe de județ sunt accesibile în acest interval orar din Vaslui.

În ceea ce privește starea Gării Feroviare din Vaslui, aceasta a fost reabilitată și modernizată prin intermediul POS-TRANS 2007-2013, valoarea totală a investiției depășind 30 mil. Euro.

În ceea ce privește transportul feroviar de marfă, aceasta se desfășoară în toate stațiile CFR, unde există rampe de încărcare-descărcare a vagoanelor. Totuși, în ultimii ani, traficul de mărfuri a cunoscut o scădere importantă.

Master Planul General de Tranport al României nu prevede investiții majore în infrastructura de transport feroviar la nivelul zonei studiate. Cu toate acestea, vasluienii vor beneficia indirect de investiții prevăzute în regiune, precum modernizarea căii ferate Focșani-Roman, sporirea vitezei de deplasare și introducerea orarului cadențat între Pașcani și Iași, respectiv București și Buzău.

1.4.1.4. Accesibilitatea aeriană, fluvială și infrastructura multimodală

Zona Metropolitană Vaslui nu dispune de un aeroport propriu, cele mai apropiate terminale aeriene fiind cele de la Iași (66 km), respectiv de la Bacău (101 km), care deservesc și populația din județul Vaslui. Aeroportul Internațional Iași pune la dispoziție atât curse interne către București, Cluj-Napoca și Timișoara, operate de TAROM și BLUE AIR, cât și curse externe către Tel Aviv, Antalya (sezonier) (TAROM), Paris, Londra, Roma, Barcelona, Bruxelles, Koln, Munchen, Torino (BLUE AIR), Milano, Veneția, Londra, Larnaca, Bologna, Tel Aviv, Catania, Roma, Dortmund, Paris, Eindhoven, Billund, Bruxelles, Liverpool (WIZZ AIR), Viena (AUSTRIAN AIRLINES), Hurghada (AMC AIRLINES – sezonier), Enfida, Antalya (AIR BUCHAREST – sezonier), Heraklion (AEGEAN – sezonier), precum și alte destinații exotice disponibile doar sezonier. Aeroportul din Bacău pune la dispoziție zboruri externe către Londra, Roma, Torino, Bergamo, Dublin, Billund – toate operate de compania BLUE AIR și Memminghem (WIZZ AIR). Aceste aeroporturi sunt utilizate mai ales de numeroșii locuitori ai Zonei Metropolitane Vaslui care lucrează în străinătate, în țări precum Italia, Spania, Germania, Marea Britanie etc.

Ambele aeroporturi au beneficiat de lucrări ample de reabilitare și modernizare în ultimii 10 ani. Cele mai recente lucrări vizează Aeroportul ”George Enescu,, Bacău, care au fost finalizate în toamna anului 2020 și au țintit modernizarea pistei de decolare aterizare și a suprafețelor aferente, precum și creșterea capacității portante. Valoarea investiției a depășit 140 mil. lei.

La nivelul județului Vaslui nu există niciun port, în condițiile în care râul Prut nu este amenajat pentru navigație. Portul Galați este cel mai apropiat de Zona Metropolitană Vaslui, aflându-se la o distanță de 161 km, acesta fiind și cel mai mare port românesc la Dunăre, unde pot pătrunde inclusiv unele nave maritime de pescaj mai redus. Acesta va beneficia în următorii ani de investiții de peste 110 mil. Euro, conform Master Planului General de Transport, care, împreună cu lucrările de îmbunătățire a condițiilor de navigație pe Dunăre, va îmbunătăți tranzitul de mărfuri în zonă.

La nivelul Zonei Metropolitane Vaslui nu există, în prezent, terminale intermodale de mărfuri, cele mai apropiate fiind cele din Bacău și Iași, care sunt exploatate sub capacitate. Pentru actuala perioadă de programare, este prevăzută modernizarea unor astfel de platforme în municipiul Bacău, o investiție estimată la peste 21 mil. Euro.

1.4.2. Mobilitate urbană durabilă (corelare cu Planul de Mobilitate Urbană Durabilă)

1.4.2.1. Mobilitatea motorizată

Planul de Mobilitate Urbană Durabilă al Municipiului Vaslui indică faptul că mobilitatea populației în cadrul Zonei Metropolitane Vaslui este influentată semnificativ de volumul navetismului pentru muncă și studii. Astfel, la recensământul din 2011, circa 6.400 de persoane practicau navetismul la locul de muncă (4.012 se deplasau din localitatea de reședință la locul de muncă din municipiul Vaslui, iar 2.384 se deplasau de la reședința din municipiu la locul de muncă din afara acestuia). La aceștia se adaugă alți 3.400 de elevi care fac naveta la unitățile de învățământ din municipiu, mai ales la licee (cei mai mulți, peste 1.000, la Liceul ”Ștefan Procopiu’’). Chiar și în cazul rezidenților, dată fiind concentrarea populației în zona centrală, unde există locuințe colective, respectiv dispunerea unităților economice preponderent la periferie, este necesară deplasarea zilnică la locul de muncă. Prin urmare, agenții economici și unitățile de învățământ pun o presiune semnificativă asupra rețelei stradale de acces la acestea și a sistemului de transport în comun, ambele sisteme având o capacitate limtată în raport cu volumele de trafic, situație resimțită mai ales în cazul străzilor de importanță zonală (arterele de penetrație) și al celor de importanță locală, care asigură conectivitatea spațială la nivelul orașului (în general, străzile de categoria III).

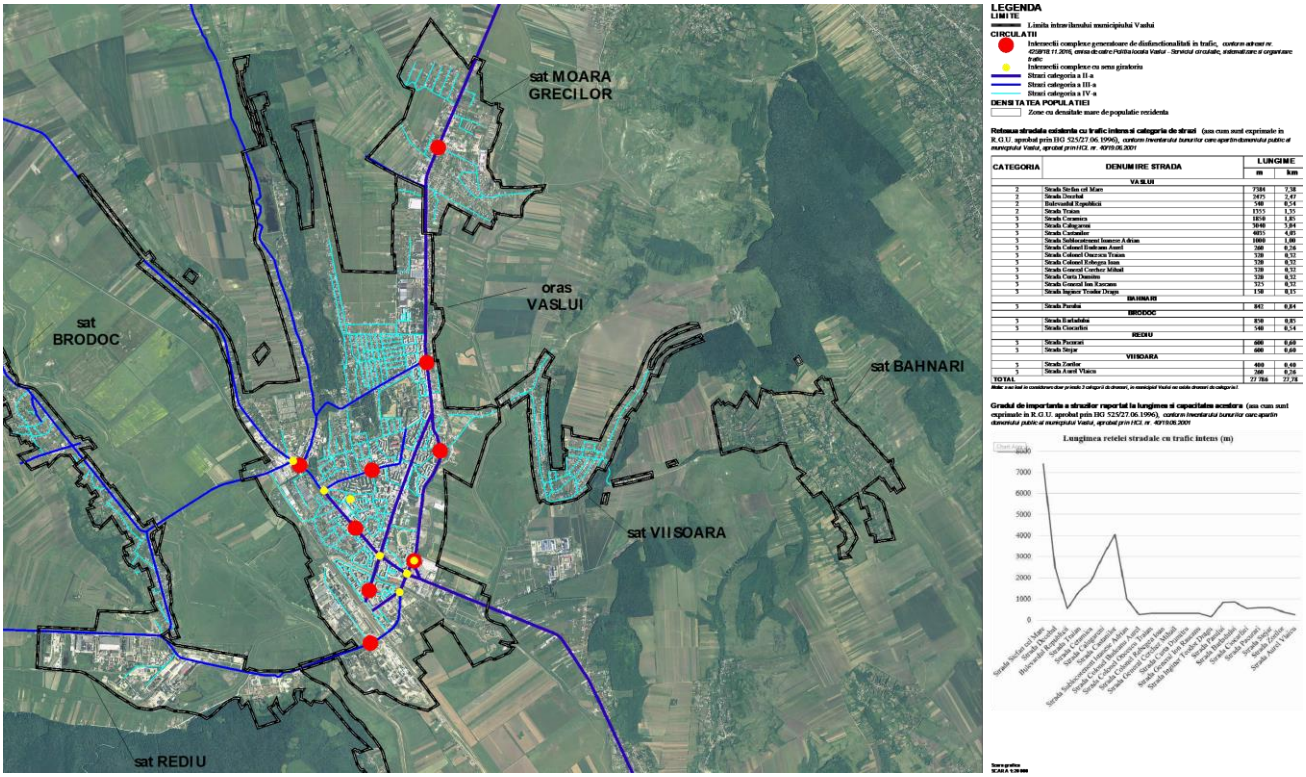
Datele colectate cu ocazia elaborării Planului de Mobilitate Urbană Durabilă pe baza unui eșantion de peste 1.000 de locuitori și vizitatori, indică faptul că 35,5% dintre călătoriile non-rezidenților către municipiu sunt de tip ”locuință-loc de muncă”, iar 26,3% de tip ”locuință-școală”, în timp ce restul au altă destinație. În interiorul municipiului, predomină călătoriile ”locuință-altă destinație” (de ex. deplasări pentru cumpărături, acces la diferite servicii publice și private, agrement etc.), urmate de

cele la locul de muncă (28,1%) și școală (10,7%). Per ansamblu, 77,5% dintre călătorii sunt generate de rezidenți, iar 22,5% de non-rezidenți. Non-rezidenții se deplasează preponderent cu transportul în comun (95% dintre cei care vin la școală, 66,7% dintre cei care merg la locul de muncă și 65% dintre persoanele care se îndreaptă spre altă destinație). Rezidenții care se deplasează la locul de muncă preferă transportul în comun (39,2% din total), în timp ce elevii și cei care se deplasează la alte destinații se deplasează, de obicei, pe jos (53,6%, respectiv 65,5% din total). Durata medie a deplasării pentru rezidenți variază între 19 (pentru locul de muncă) și 26 de minute (pentru școală), iar pentru nerezidenți între 26 (la locul de muncă) și 29 de minute (la altă destinație).

Conform PUG al municipiului Vaslui, trama stradală a acestuia are o configurație de tip mixt, respectiv rețeaua principală de străzi (trama majoră a orașului) este constituită de străzi de categoria II (străzile Ștefan cel Mare, Decebal, Republicii, Traian), ce fac legătura între principalele zone funcționale (de locuit, sociale, administrativ, industriale și de agrement), a căror stare tehnică este, în general corespunzătoare, beneficiind de diferite lucrări de reabilitare și modernizare. Sistemele rutiere ale străzilor ce alcătuiesc trama majoră a orașului sunt bazate pe fundație din balast sau piatră spartă. Conform PMUD, per ansamblu, din cele 222 de artere din municipiu, 4 sunt de categoria II (de legătură), 17 de categoria III (colectoare), iar 201 de categoria IV (de deservire locală).

Străzile secundare din municipiul Vaslui (trama stradală de sprijin), de categoria a III-a (Str. Ceramica, Călugăreni, Castanilor, Sublocotenent Ioanese Adrian, Colonel Budeanu Aurel, Colonel Oncescu Traian, Colonel Rebega Ioan, General Cerchez Mihail, Curta Dumitru, General Ion Răscanu, Inginer Teodor Dragu, Părului, Bârladului, Ciocârliei, Păcurari, Stejar, Aurel Vlaicu și Zorilor) și mai ales a IV-a au, în schimb, traseele neregulate, cu capacitate de transport redusă, nepreluând discontinuitatea circulației pe majoritatea arterelor. Elementele geometrice ale profilului transversal al unor străzi nu mai corespund cu noua funcțiune a acestora cu standardele în vigoare (STAS 10114/1-90) și cu intensitatea traficului.

Figură 38 - Rețeaua stradală existentă în municipiul Vaslui

Sursa: Planul de Mobilitate Urbană Durabilă al Municipiului Vaslui

Fluxurile majore, care intră în municipiu pe direcția drumurilor naționale DN 24, DN 15D, DN 2F, sunt preluate de străzile de categoria a II-a și a III-a (penetrații), respectiv Ștefan cel Mare - de la S.C. VAROTEX până la PECO (la ieșirea spre Bârlad, respectiv Iași), Traian și Călugăreni (la ieșirea spre Roman) și Ceramica (la ieșirea spre Bacău). La acestea se adaugă alte două penetrații, respectiv str. Hușului și Șoseaua Bacăului, care fac legătura cu drumuri comunale, respectiv județene. Rețeaua stradală este, prin urmare, una de tip tentacular, aceste penetrații convergând către zona centrală. Aceste străzi de categoria II și III, în lungime totală de circa 28 km, înregistrează și cele mai ridicate valori de trafic.

Un aspect negativ în desfășurarea circulației este că atât traficul greu de mărfuri, cât și cel de persoane, se desfășoară pe aceleași trasee ce traversează orașul de la E la S, respectiv pe direcția DN24, și de la NV și V la S, pe direcția DN15 D și DN 2F - ceea ce duce la:

- degradarea permanent a sistemului rutier, acesta nefiind dimensionat pentru trafic greu și pentru actuala intensitate a traficului;
- poluarea aerului și poluarea fonică a zonelor locuite prin care se desfășoară acest trafic greu.

Conform Planului Urbanistic General al municipiului, la dimensionarea tramei stradale a orașului Vaslui nu s-a ținut seama întotdeauna de:

- caracteristicile circulației auto și pietonale rezultate din studii de circulație;

- condiții de ocupare a terenului cu clădiri, rețele tehnice edilitare, căi ferate;
- soluțiile de viitor prevăzute pentru transportul în comun;
- asigurarea spațiilor de parcare adiacente părții carosabile;
- categoria drumului public care traversează localitatea urbană sau rurală.

Astfel, rețeaua stradală este formată, în principal, din străzi înguste, iar aspectul colinar al reliefului are declivități accentuate pe anumite tronsoane. Există de asemenea, numeroase străzi nemodernizate, mai ales în suburbii (Rediu, Brodoc, Viișoara, Moara Grecilor), cu infrastructură învechită (străzi pietruite sau chiar de pământ), unde lucrările de asfaltare au fost întârziate de lucrările de extindere a rețelelor edilitare. În aceste condiții, traficul se distribuie natural pe străzile principale pe care se desfășoară și transportul public de călători. Străzile din municipiul Vaslui care înregistrau cele mai mari valori de trafic la momentul elaborării Planului de Mobilitate Urbană Durabilă erau Bd. Traian, str. Ștefan cel Mare (între intersecțiile cu Bd. Traian, respectiv Anton Pann), str. Alecu Donici, str. Decebal, str. Nicolae Iorga și str. Călugăreni (intersecția cu Șoseaua Bacăului și str. Nicolae Iorga).

Din aceste observații realizate la momentul elaborării Planului de Mobilitate Urbană Durabilă se pot identifica zonele care prezintă cele mai mari probleme și pentru care este necesară inițierea de măsuri într-un viitor apropiat, și anume:

- Trecerile de pietoni de pe str. Ștefan cel Mare sunt solicitate foarte intens, aceasta fiind o stradă pe care se produc numeroase accidente rutiere. Este necesară supraînălțarea străzii pe suprafața trecerii de pietoni, pentru încetinirea traficului și minimizarea riscurilor.
- Str. Traian și str. Decebal sunt intens circulate și creează timpi mari de așteptare la semafor/intersecții/treceri de pietoni. Pe aceste străzi se observă densități de trafic crescute, un indice al utilizării capacității critic și în general valori alarmante pentru indicatorii de referință. Este necesară implementarea semaforizării cu undă verde pentru fluidizarea traficului și favorizarea circulației rutiere (str. Decebal ținând loc și de șosea de centură).

Cele mai aglomerate intersecții din municipiu erau, conform acestor măsurători, cele dintre str. Decebal și Ștefan cel Mare (zona Centrul de Afaceri), str. Ștefan cel Mare – str. Gheorghe Doja, respectiv str. Ștefan cel Mare – str. Lt. Ioanese Adrian, ultima fiind semaforizată în anul 2020. Intersecțiile semaforizate (în număr de doar 6, la care se adaugă 8 sensuri giratorii) funcționează cu program fix, în majoritatea cazurilor cu o structură a fazelor și o alocare a timpilor de verde care conduce la timpi de așteptare foarte mari, mai ales la orele de vârf (peste 10 vehicule în așteptare). Conform PUG, în municipiul Vaslui există 9 intersecții complexe generatoare de disfuncționalități în trafic, pe str. Călugăreni, Ceramica, Traian, Ștefan cel Mare, Decebal, Republicii și Donici. Alte 6 intersecții complexe au fost prevăzute cu sensuri giratorii, mai ales pe str. Călugăreni, Traian, Ștefan cel Mare și Decebal. Municipiul Vaslui nu dispune de un centru pentru gestionarea intersecțiilor și a trecerilor de pietoni semaforizate. De asemenea, nu există intersecții cu instalații configurate pentru a lucra în regim de dirijare adaptiv dotate cu detectori de trafic și cu echipamente de monitorizare video.

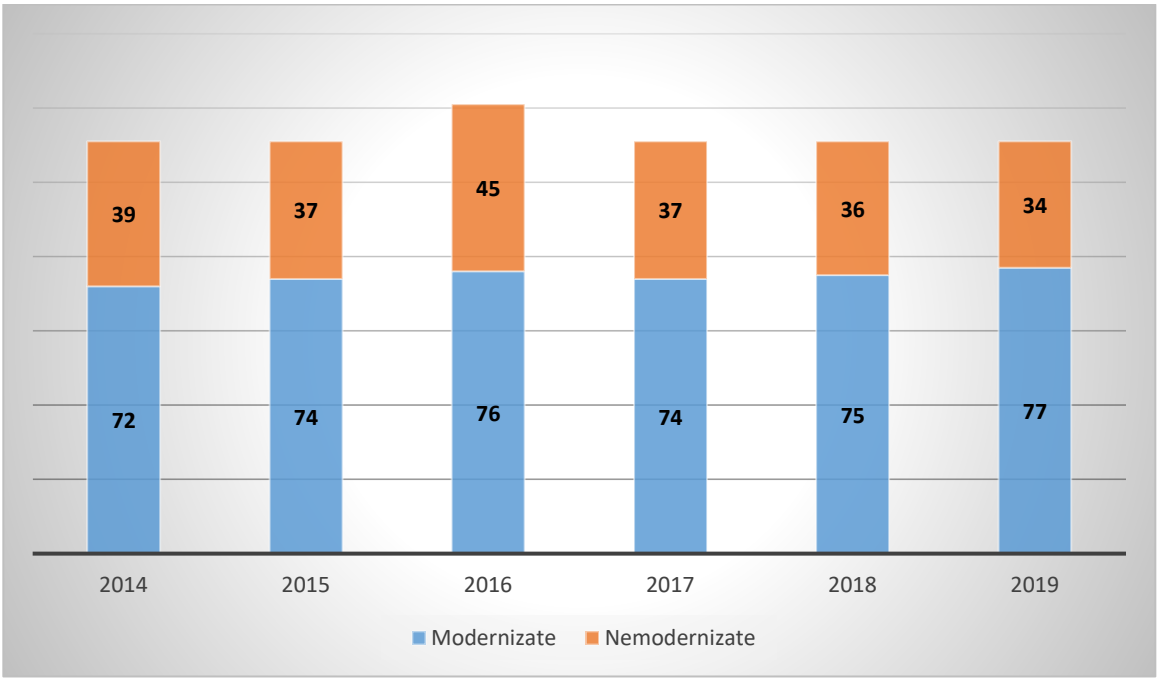
Conform Planului de Mobilitate Urbană Durabilă al municipiului, congestia traficului și formarea de blocaje temporare este, pe de altă parte, determinată atât de capacitatea redusă a străzilor, cât și de existența autovehiculelor parcate în lungul acestora (de ex. în cazul Bd. Traian, Bd. Republicii, str. Ștefan cel Mare, str. Hușului, str. Călugăreni, str. Mareșal Constantin Prezan etc.). Parcajele amenajate

se dovedesc a fi insuficiente, staționarea autovehiculelor în lungul străzilor fiind prezentă atât în zonele rezidențiale, cât și în cele comerciale. Cele 10 intersecții monitorizate la momentul elaborării documentului indică o corelare între dinamica traficului și gradul de ocupare a parcărilor, mai ales la orele de vârf.

Situația străzilor din localitățile componente ale municipiului Vaslui este, de fapt, cea mai precară. Datele Primăriei Municipiului Vaslui, indică faptul că, la sfârșitul anului 2020, un număr de 116 de străzi din municipiu necesitau lucrări de reabilitare și modernizare, dintre care doar 29 erau amplasate în municipiu, iar restul de 87 în localitățile componente (9 în Rediu, 20 în Viișoara, 16 în Bahnari, 23 în Moara Grecilor și 19 în Brodoc).

Aceste informații sunt confirmate și datele statistice ale INS, care arată faptul că, la nivelul anului 2019, din totalul de 111 km de străzi din municipiu, 34 km (31%) sunt nemodernizate. Față de anul 2014, se constată totuși că lungimea străzilor nemodernizate a scăzut cu 4% (5km). Pentru cei aproximativ 35 km de străzi nemodernizate municipalitatea și-a asumat finalizarea lucrărilor de asfaltare până la orizontul anului 2024.

Figură 39 - Rețeaua stradală (km) din municipiul Vaslui, pe categorii de străzi, în perioada 2014-2019

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

În altă ordine de idei, ulterior elaborării PMUD, mai exact în anul 2019, a fost aprobat un nou regulament de circulație la nivelul municipiului, care prevedere următoarele categorii de intervenții:

- Implementarea de sensuri unice pe str. Avântului, str. Feroviari, str. Podurilor, str. Zimbrului, str. Gh. Racoviță, str. București, str. Bucovinei;
- Interzicerea staționării pe Bd. Traian și introducerea de benzi dedicate pentru mijloacele de transport în comun;
- Interzicerea opririi pe str. Dragoș Vodă, str. Spătar Angheluță, str. Păcii, str. Dimitrie Sturdza, str. Dr. Ghelerter;
- Amenajarea de noi sensuri giratorii la intersecțiile: Metalurgiei – DN 2F – Str. Mihail Sadoveanu; Bd. Decebal – Str. Andrei Șaguna – Str. Mihai Viteazu; Bd- Republicii – Str. Păcii – Str. Biruinței; str. Ștefan cel Mare – Str. Hușiului – Str. Victoriei (prin înlocuirea semaforului);
- Restricționarea accesului în zona centrală la orele de vârf a vehiculelor aparținând școlilor de șoferi și firmelor de salubritate;
- Semaforizarea intersecțiilor Str. Mihail Kogălniceanu – Str. Alecu Donici – Str. Nicolae Iorga, respectiv Str. Ștefan cel Mare – Str. Sublocotenent Ioanese Adrian;
- Desființarea trecerilor de pietoni de pe arterele principale care le dublează pe cele din intersecții.

Aceste disfuncții la nivelul tramei stradale și a mobilității motorizate generează, în final, probleme legate de asigurarea calității factorilor de mediu, respectiv amenințări la adresa siguranței participanților la trafic. Problemele de mediu sunt generate în principal de căile de comunicație importante (DN 24, DN 15D, DN 2F, DJ 207E), unde circulația auto influențează negativ zonele limitrofe prin gaze de eșapament, pulberi sedimentabile și zgomot. În municipiul Vaslui aceste fenomene sunt mai frecvente pe străzile intens circulate: Ștefan cel Mare, Decebal, Mihail Kogălniceanu.

Conform PMUD (care utilizează datele transmise de Inspectoratul de Poliție al Județului Vaslui), în anul 2015, pe raza municipiului, s-au produs 57 de accidente rutiere soldate cu 2 persoane decedate, 15 răniți grav și 37 de răniți ușor. În anul 2016, în municipiul Vaslui s-au înregistrat 71 de accidente soldate cu 4 persoane decedate, 9 răniți grav și 74 de răniți ușor.

Zonele din municipiu unde s-au produs cele mai multe accidente în ultimul deceniu sunt Str. Ștefan cel Mare și Decebal, cele care înregistrează și cele mai ridicate valori de trafic și unde este recomandată implementarea de măsuri de management corespunzător al traficului, inexistent în prezent, care să asigure deplasarea în condiții de siguranță pentru toate categoriile de participanți la trafic (șoferi, pietoni, bicicliști, utilizatori ai transportului în comun).

Figură 40 - Zonele din municipiul Vaslui cu cele mai multe accidente rutiere în perioada 2005-2016

Sursa: Doctorand Silviu Marian Ciobanu, Facultatea de Geografie a UBB Cluj-Napoca. Studiu de cercetare privind accidentele rutiere în municipiul Vaslui realizat pe baza datelor IGPR

O problemă majoră cu care se confruntă în prezent municipiul Vaslui este cea a deficitului de locuri de parcare, remarcată atât în zona centrală, cât și în zona marilor ansambluri de locuințe (blocuri). Conform Planului de Mobilitate Urbană Durabilă, municipiul Vaslui dispune în prezent de un sistem deficitar de parcări. Astfel, exceptând parcarea cu plată de la Piața Traian și o serie de parcări pentru rezidenți și instituții din zona centrală, cea a stadionului și cartiere, parcarea și staționarea vehiculelor se realizează, în general, de-a lungul arterelor de circulație, atât în cazul locuitorilor, cât și a vizitatorilor (în lipsa facilităților de tip Park&Ride la principalele intrări în oraș). Numărul de autovehicule înmatriculate în municipiu este de aproape 25.000, la care se adaugă alte câteva mii de vehicule în tranzit, în condițiile în care nu există facilități de tip park&ride la principalele puncte de penetrație în oraș. De asemenea, cetățenii nu achită un abonament pentru parcările rezidențiale. În aceste condiții, parcarea se face gratuit pe stradă și pe trotuare, ceea ce descurajează mobilitatea nemotorizată și transportul în comun, conducând la congestionarea traficul rutier și pietonal și la un risc sporit de accidente. Vehiculele abandonate nu au putut fi ridicate de Poliția Locală, din cauza unui vid legislativ, până în anul 2018, agravând situația. Totuși, activitatea de ridicare a vehiculelor parcate neregulamentar pe spațiul public rămâne deficitară.

În aceeași ordine de idei, autoritățile vasluiene au depus o cerere de finanțare la Administrația Fondului de Mediu în vederea finanțării proiectului cu privire la amenajarea a două stații de încărcare a mașinilor electrice, încurajând astfel transportul nepoluant.

1.4.2.2. Mobilitatea nemotorizată

Circulația pietonală majoră se desfășoară între zona Gării – B–dul Republicii, strada Decebal, Ștefan cel Mare, Traian, Donici, Călugăreni și centrul civic al orașului. Aceasta se desfășoară pe trotuarele amenajate în lungul străzilor care fac parte din trama stradală majoră și care în unele cazuri au o lățime necorespunzătoare sau chiar lipsesc pe unele porțiuni. De asemenea, nu există pasaje pietonale la nivelul străzilor cu trafic intens (de ex. nodul Crucea Gării), ceea ce limitează mobilitatea pietonilor și a vehiculelor și crește riscul de accidente. Excepție fac zonele pietonale și străzile modernizate cu fonduri POR 2007-2013, POR 2014-2020 sau cu fonduri proprii ale municipalității. De altfel, în ultimii ani Primăria a alocat fonduri substanțiale pentru modernizarea trotuarelor și a aleilor pietonale din cvartalele de blocuri din municipiu.

La nivelul municipiului Vaslui există 11,8 km de piste de biciclete pe str. Ștefan cel Mare, Decebal, Hușului, Spitalului și Gh. Doja, realizate în cadrul proiectului ”Reabilitare infrastructură de străzi în municipiul Vaslui”, finanțat din POR 2007-2013. Aceste piste acoperă însă doar o mică parte din municipiu, nu sunt integrate cu alte mijloace de transport și nu permit conectarea tuturor cartierelor și localităților componente cu zona centrală, zonele economice și de agrement ale orașului. De asemenea, la nivel local nu există posibilitatea de a închiria biciclete, lipsind inclusiv zonele de parcare/stocare a acestora. Nu în ultimul rând, pistele sunt trasate pe trotuare, cu marcaje care mai sunt doar parțial vizibile, fiind astfel ocupate frecvent de pietoni și chiar de vehicule parcate neregulamentar. Așadar, utilitatea acestora este aproape inexistentă în prezent.

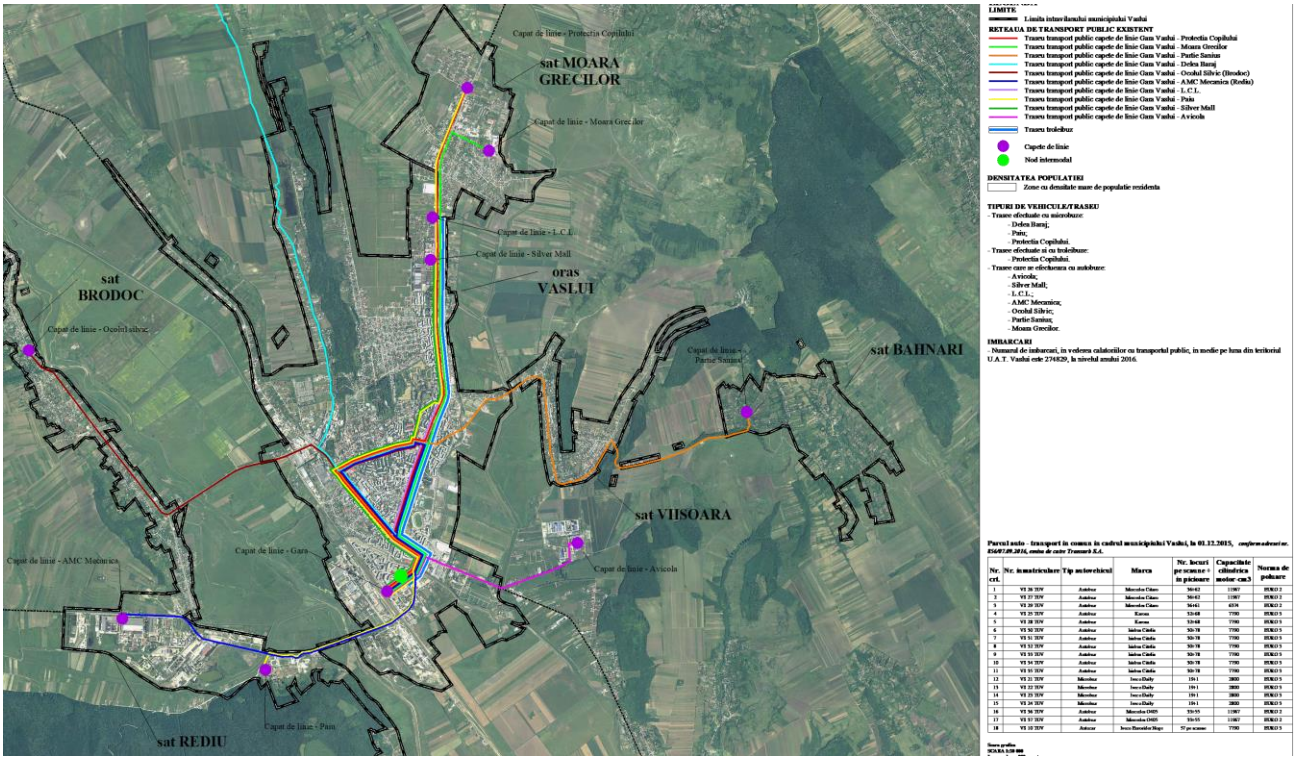
1.4.2.1. Transportul în comun

Transportul în comun se desfășoară în municipiul Vaslui pe arterele care fac parte din trama stradală și asigură deplasările către locurile de muncă, serviciile publice și private (centre comerciale, unități de învățământ, unități sanitare, administrative, culturale, de agrement) și zonele de rezidență ale populației pe teritoriul administrativ al municipiului. Transportul de călători urban și interurban, se desfășoară de regulă pe trama stradală majoră, cele mai solicitate străzi fiind: Decebal, Ștefan cel Mare, Walter Mărăcineanu, Mareșal Constantin Prezan, Nicolae Iorga, Donici, Călugăreni, Ceramicii Republicii, Traian. Pe aceste străzi nu există benzi dedicate și adesea nici alveole pentru mijloacele de transport în comun, acestea contribuind, la rândul lor, la congestionarea traficului la orele de vârf.

Conform Planului de Mobilitate Urbană Durabilă al Municipiului Vaslui, traseele de transport public nu acoperă destul de bine teritoriul orașului din cauza configurației și a stării străzilor, deficitare din această perspectivă fiind extremitatea nordică a orașului (zona Moara Grecilor) și cea vestică (zona

Liceului ”Ștefan Procopiu”, cea mai mare unitate de învățământ din oraș). Acesta constată faptul că toate liniile de transport urban pleacă din zona Gării și cele mai multe trec prin zona centrală, încărcând traficul pe str. Ștefan Cel Mare, până la depășirea capacității de circulație. Pe de altă parte, nu putem vorbi de un sistem de transport integrat atractiv care să constituie o îmbinare armonioasă între diferite moduri alternative de transport-transportul public-vehicule individuale, vehicule pe două roți, deplasări pietonale.

Figură 41 - Traseele de transport în comun din municipiul Vaslui

Sursa: TRANSURB

Transportul local în municipiul Vaslui și în suburbii se face cu mijloace de transport aparținând SC TRANSURB SA, societate aflată în subordinea Consiliului Local Vaslui și care a luat ființă în 1999. Aceasta oferă servicii de transport public local, în baza prevederilor HCL nr. 8/17.01.2019 privind atribuirea directă a contractului de delegare a gestiunii serviciului de transport public local de persoane prin curse regulate în municipiul Vaslui. În total, există 26 de trasee de transport în comun, care fac legătura dintre gară, centrul orașului, cartiere și zona industrială, precum și cu localitățile componente (Rediu, Brodoc, Moara Grecilor, Viișoara, Bahnari), respectiv cu satul Delea.

Conform datelor de la SC TRANSURB SA, aceasta avea în dotare, în anul 2020, un parc auto format din 26 de vehicule, dintre care 14 autobuze, 3 troleibuze, o autoutilitară, și 8 microbuze. În ultimii ani, municipalitatea a depus eforturi pentru a înnoi parcul auto al operatorului, prin achiziția a 4 microbuze noi, foarte apreciate de către călători. Totuși, acest efort rezolvă doar parțial problema flotei și investițiile în domeniul respectiv trebuie să continue, în contextul în care majoritatea mijloacelor de transport din dotare au durata de viață depășită (vechime medie de peste 10 ani), nu dispun de sistem de climatizare/încălzire, unele dintre acestea fiind achiziționate second-hand, cu o normă de poluare EURO 2 sau EURO 3. În total, vehiculele respective au o capacitate totală de aproape 2.000 de locuri pe scaune și în picioare.

În luna ianuarie 2020, municpalitatea a semnat un contract de finanțare pentru extinderea și modernizare transportului public, în valoare de circa 22 mil. Euro. Acest proiect prevede crearea a 25 de stații de transport, modernizarea a 69 de stații de transport, amenajarea a 10,3 km de rețea de transport cu cale dublă și 342 de stâlpi, înființarea unui sistem automatizat de vânzări bilete, a unui sistem de monitorizare flotã, precum și a unui sistem de informații pentru stațiile de călători. Proiectul respectiv prevede și modernizare flotei, după cum urmează: achiziționarea a 8 autobuze hibrid cu minim 67 de locuri și a 10 troleibuze cu minim 90 de locuri. În același context, municipalitatea a mai obținut finanțare pentru realizarea unui depou modern pentru transportul public, valoarea proiectului fiind estimată la 21 mil. lei. De asemenea, operatorul TRANSURB a realizat demesuri pentru achiziționarea a încă 2 autobuze noi, cu 50-60 de locuri fiecare, finanțate din fonduri europene prin POC 2014-2020. Astfel lucru va face ca întreaga flotă a operatorului să fie înnoită, ca și infrastructura-suport pentru transportul public.

Aceste investiții se adaugă proiectului finanțat din POR 2007-2013 de extindere și reabilitare a rețelei de transport electric pe circa 13 km. Terminalul intermodal realizat tot cu fonduri europene, în suprafață de circa 19.500 mp, este situat pe un amplasament favorabil atât față de zona centrală, cât și de Gara CF a orașului.

În anul 2019, serviciile de transport ale TRANSURB au deservit 5,013 mil. de pasageri, adică o medie de circa 13.700 de pasageri/zi calendaristică. Față de anul 2018, numărul total de pasageri a crescut cu 47%, ceea ce indică că transportul public este indispensabil pentru mobilitatea urbană, fiind mai ecologic și eficient față de autovehicolul personal. Datele aferente primelor 10 luni din anul 2020 indică un număr de 4,24 mil. călătorii, nivel similar cu cel din anul 2019, în pofida contextului pandemiei.

Legătura cu comunele din Zona Metropolitană Vaslui, dar și cu alte orașe din țară (București, Iași, Bacău, Brașov, Suceava, Piatra Neamț, Arad, Timișoara, Sibiu, Galați, Brăila, Constanța, Buzău, Ploiești, Tulcea, Bistrița etc.) și străinătate (Italia, Spania, Marea Britanie, Franța, Germania, Austria, Belgia, Danemarca, Elveția etc.), se face prin curse regulate de autobuze, operate de companii private. Cele mai multe curse intrajudețene zilnice, realizate în baza programului județean de transport gestionat de CJ Vaslui, sunt operate din Vaslui către localitățile Bârlad (32), Huși (18), Muntenii de Sus (19), Muntenii de Jos (19), Laza (14), Negrești (14), Satu Nou (15) etc. În unele cazuri, cetățenii

din aceste localități au deplâns calitatea precară a serviciilor oferite de respectivii operatori privați. În acest context, o opțiune viabilă pentu viitor ar fi extinderea razei de acoperire a TRANSURB la nivel metropolitan, pe modelul altor zone din țară (de ex. Oradea, Cluj-Napoca, Baia Mare, Alba Iulia). Limitările unei astfel de opțiuni sunt, în prezent, date de mărimea flotei operatorului, precum și de capacitatea respectivelor UAT-uri de a sprijini financiar un serviciu de transport public.

La nivelul municipiului, conform Planului de Mobilitate Urbană Durabilă, au fost aprobate prin HCL un număr de 222 de autorizații de taxi pentru perioada 2015-2020, în creștere față de cele 148 existente anterior. Începând din luna februarie 2019, tariful maximal de zi/noapte stabilit de Consiliul Local Vaslui printr-un regulament și practicat de către operatorii de transport autorizați să desfășoare activitatea de transport în regim de taxi, este de 2,50 lei/km pentru zi, respectiv 3,00 lei/km pentru noapte. La nivelul municipiului au fost stabilite 16 stații de taxi cu 107 locuri pe străzile Ștefan cel Mare, Republicii (gară), Traian și Vidin (piețe agroalimentare), Victoriei, Decebal, Podurilor și Mihail Kogălniceanu.

1.5. Infrastructura tehnico-edilitară

1.5.1. Infrastructura de apă și apă uzată

Municipiul Vaslui dispune de un sistem centralizat de alimentare cu apă potabilă și industrială format din sursele de apă, conductele de aducțiune, stațiile de pompare, rezervoarele de înmagazinare și rețelele de distribuție.

Asigurarea cerinței de apă pentru sistemul Vaslui se face din surse de suprafață (captările Solești și Pușcași, respectiv priza de rezervă de pe râul Bârlad) și subterane (captarea Delea), în timp ce localitățile rurale din jur sunt alimentate exclusiv din surse subterane – fie prin sisteme centralizate, fie prin fântâni individuale.

Sursele care asigură debite în rețeaua de alimentare cu apă din municipiul Vaslui, totalizează un debit de 1405,72 l/s, după cum urmează:

- sursele de suprafață = 1.100 l/s (Acumularea Solești, Q = 800 l/s, Acumularea Pușcași, Q = 300 l/s, râul Bârlad – priză de mal, apa captată este dirijată într-o cameră de liniştire, unde are loc deznisiparea apei);
- sursele subterane = 305,72 m3/zi (Captarea Delea).

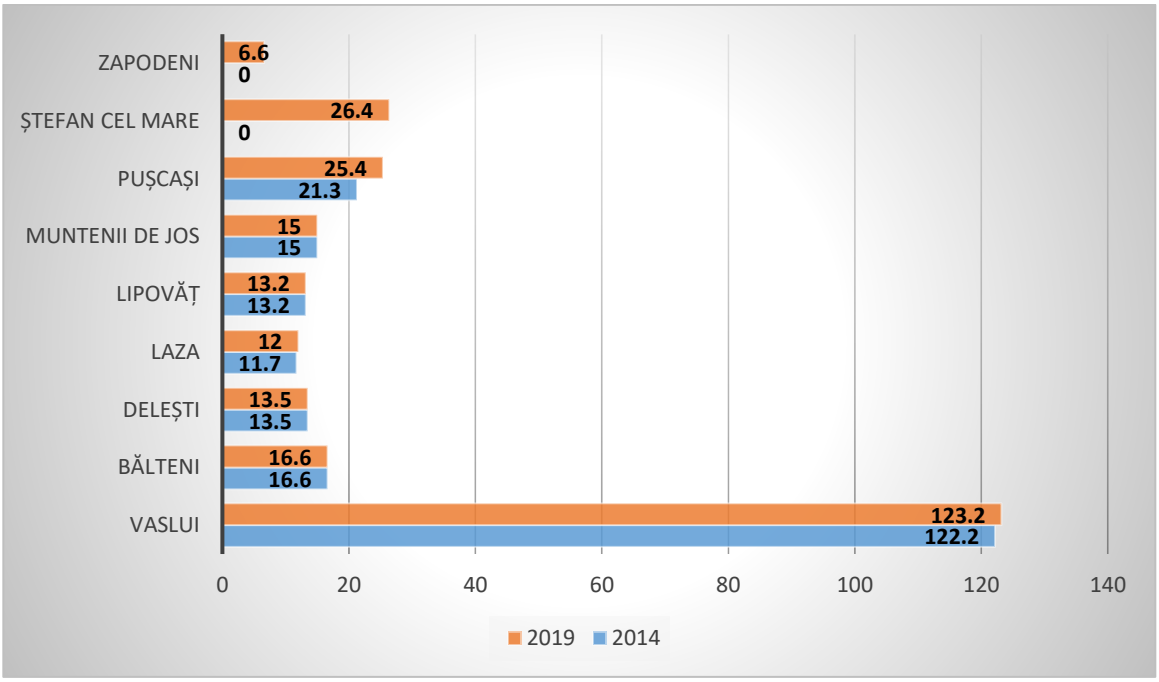
Din acumularea Solești se pot preleva până la 800 l/s apă brută printr-o captare tip sifon și o aducțiune gravitațională DN 1000 mm. Volumul de apă brută este preluat și pompat de stația pompare Spital dotată cu 3+1 pompe MV 303x2 prin intermediul unei refulări DN 1000 mm în Stația de tratare Delea, cu o capacitate de circa 730 l/s, peste nivelul actual al consumului local. Din acumularea Pușcași se pot preleva până la 300 l/s apă brută printr-o priză turn și aducțiune gravitațională (DN 600 mm) ce asigură atât apa brută necesară stației de tratare a apei industriale din zona Rediu, cât și, în caz de

nevoie, Stației de tratare a apei Delea prin intermediul Stației de pompare Rediu. Conducetele de aducțiune a apei totalizează 33,8 km, Dn 400-1000 mm și sunt de tip PREMO. Facilitățile de înmagazinare a apei sunt reprezentate de 8 rezervoare, cu un volum total de 10.500 m3.

Dintre sursele subterane este utilizată linia de drenuri Delea și drenurile din pădurea Chițoc (acestea din urmă folosite ca sursă doar pentru alimentarea satului Chițoc). Ca surse de apă mai există liniile de puțuri subterane Munteni I, Munteni II, Mobila si Vasluiet, cu debite mici, și care datorită calității necorespunzătoare a apei sunt în conservare.

Lungimea totală a rețelei de alimentare cu apă era, în 2019, de 236,1 km în Zona Metropolitană Vaslui, din care 123,2 km în municipiul Vaslui (Dn 20-600 mm). Față de anul 2014, se constată o creștere a lungimii rețelei de distribuție a apei potabile de peste 38 km, ca urmare a investițiilor derulate în acest interval din diferite surse de finanțare.

Figură 42 - Lungimea rețelei simple de distribuție a apei potabile din Zona Metropolitană Vaslui, în perioada 2014-2019

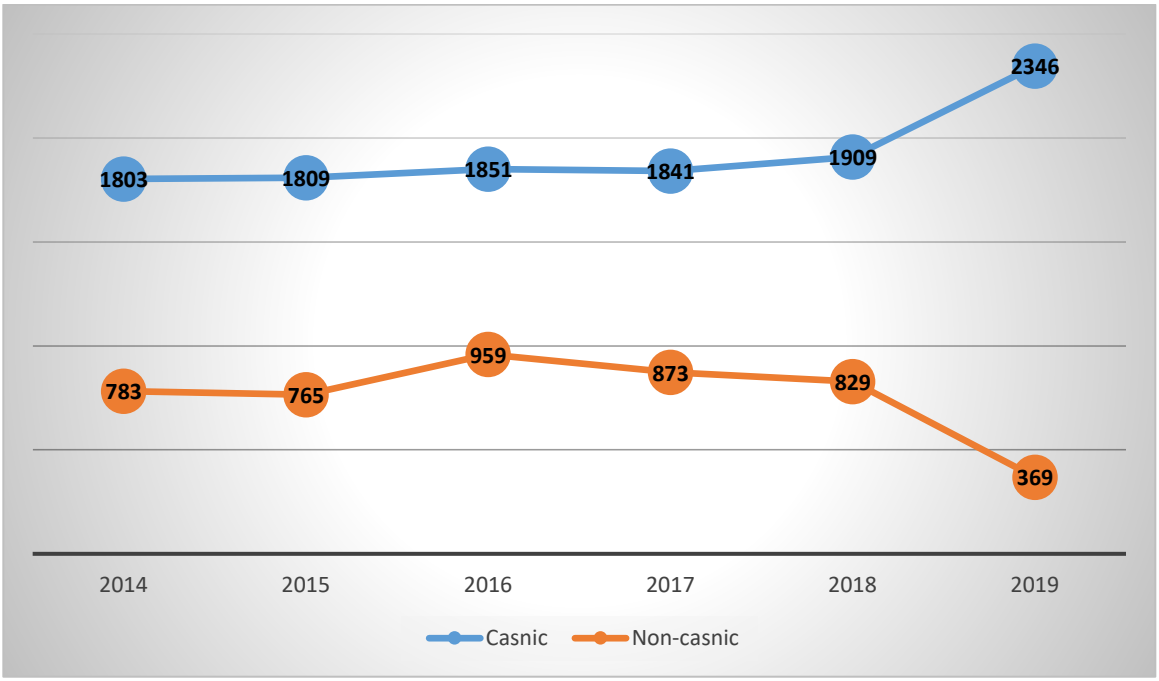
Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

Cu toate acestea datele INS sunt deja depășite de realitate din teren, cele mai multe comune investind în ultimii ani, în principal în cadrul unor proiecte finanțate din fonduri guvernamentale (PNDL) în extinderea infrastructurii de alimentare cu apă. Dintre acestea putem menționa: Bălteni, Delești, Laza, Lipovăț, Muntenii de Sus, Ștefan cel Mare, Văleni, Zăpodeni.

În pofida acestor investiții fără precedent, unele deja finalizate, altele în stadiu avansat, există încă zone nedeservite de rețea, precum și probleme cu asigurarea necesarului de apă în perioadele secetoase, care impun forarea de noi puțuri sau construcția de noi rezervoare.

În intervalul 2014-2019, cantitatea de apă potabilă distribuită consumatorilor din Zona Metropolitană Vaslui a crescut cu 5%, creșterea fiind bazată pe consumul casnic (+30,1%), în timp ce consumul non-casnic a scăzut semnificativ (-52,9%). Acesta este rezultatul cumulat al scăderii activității industriale și a numărului de locuitori stabili, concomitent cu extinderea rețelei de alimentare, investițiile realizate în îmbunătățirea fondului locativ, dar și cu creșterea gradului de contorizare.

Figură 43 - Consumul de apă potabilă (mii m3) la nivelul Zonei Metropolitane Vaslui, pe tipuri de consumatori, în perioada 2014-2019

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

Rețeaua de conducte a municipiului Vaslui a fost executată, în mare parte în perioada comunistă, din conducte de azbociment, care au fost înlocuite doar parțial în ultimii ani, în cadrul proiectului cu finanțare nerambursabilă din POS MEDIU 2007-2013 și POIM 2014-2020. Vechimea medie a rețelei este mai mare de 30 de ani, majoritatea componentelor ei având durata de utilizare expirată. În acest context, Master Planul pentru sectorul de Apă și Apă Uzată din județul Vaslui identifică următoarele deficiențe la nivelul Sistemului Vaslui:

- pierderile de apă semnificative cauzate de avariile înregistrate la rețelele de transport și distribuție (59%);
- existența conductelor vechi și neprotejate supuse fenomenelor de coroziune a apei și a solului

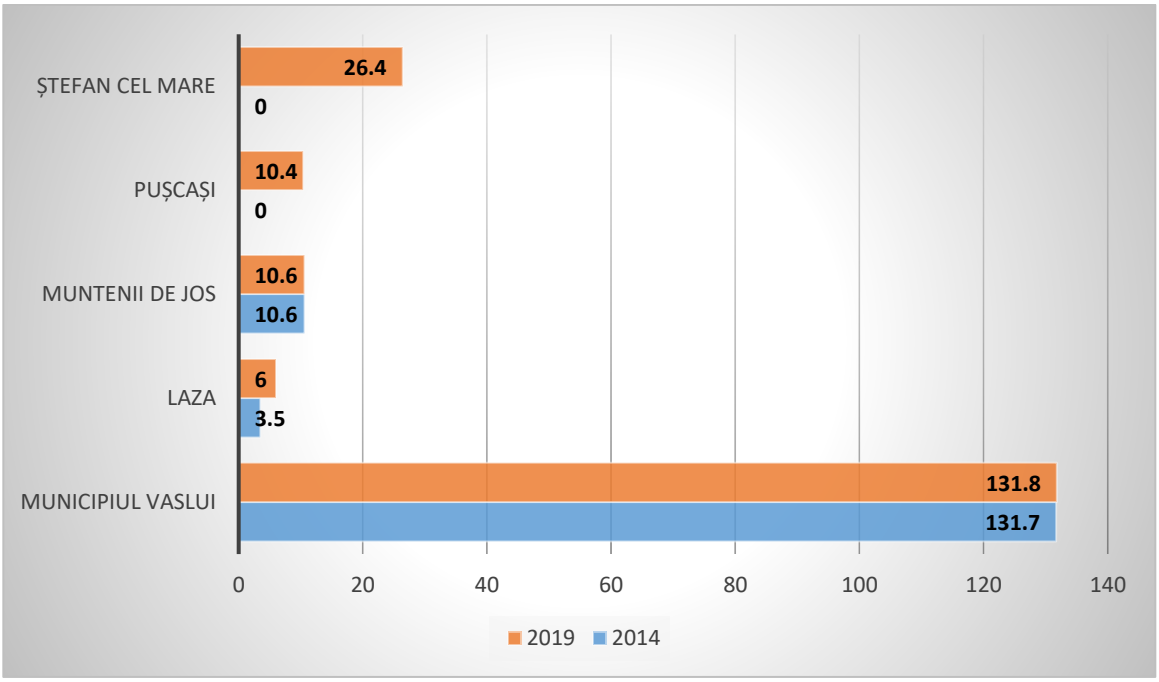
de pozare, mai ales în zona centrală a municipiului;
- consumurile energetice specifice mari;
- starea avansată de uzură a construcțiilor și echipamentelor existente în complexele de înmagazinare și pompare;
- neasigurarea zonelor de protecție sanitară și a debitelor necesare fronturilor de captare (sursa Solești a înregistrat în ultimii ani o scădere a calității apei, iar în perioadele cu regim pluviometric redus nu poate asigura consumul de apă);
- inexistența unor surse suplimentare de asigurare a necesarului de apă și a facilităților de combatere a poluărilor accidentale;
- deficiențele rezervoarelor de înmagazinare ce prezintă risc de contaminare și de reducere a siguranței sistemului.

Exploatarea și întreținerea sistemului de alimentare cu apă din municipiul Vaslui (ca și din comuna Muntenii de Jos) este realizată de către S.C. AQUAVAS S.A., operator regional, prin delegarea serviciului de către ADI de Utilități Publice pentru Serviciul de Alimentare cu Apă și Canalizare, la care a aderat și UAT Municipiul Vaslui - o precondiție pentru accesarea finanțărilor nerambursabile pentru investițiile din domeniu puse la dispoziție prin POS MEDIU 2007-2013 și POIM 2014-2020.

În perioada de programare 2007-2013, cu sprijinul financiar nerambursabil al POS MEDIU 2007-2013, la care s-au adăugat ulterior fonduri POIM 2014-2020 pentru lucrările fazate, s-au realizat (sau se află în curs de execuție) investiții importante la nivelul sistemului de alimentare cu apă al municipiului Vaslui, care au vizat: reabilitarea stației de tratare a apei Delea și a stațiilor de pompare Spital și Rediu; realizare stații noi de pompare la Delea; realizare și reabilitare rezervoare la Delea și Moara Grecilor; realizare și reabilitare aducțiuni; extinderea rețelei de distribuție cu 54,63 km și reabilitarea acesteia pe 11,59 km; reabilitarea zonei de protecție sanitară pentru captările Solești și Pușcași, respectiv râul Bârlad; reabilitarea stației de vid și de vacuum Solești etc. Lucrările vor permite asigurarea cerinței de apă potabilă de calitate atât pentru municipiu, cât și pentru comunele Muntenii de Jos, Muntenii de Sus și Lipovăț.

Lungimea totală a rețelei simple de canalizare în Zona Metropolitană Vaslui era, în anul 2019, de 174,6 km, în creștere cu aproape 28,8 km față de anul 2015, pe fondul investițiilor derulate în acest interval din diferite surse. Municipiul Vaslui dispune de o rețea de canalizare lungă de 131,8 km, dintre care peste 40 km îi reprezintă canalizarea pluvială, orașul dispunând, parțial, de un sistem de tip separativ. Dintre celelalte comune, doar Laza, Muntenii de Jos, Pușcași și Ștefan cel Mare dispuneau de sisteme centralizate de canalizare funcționale la acel moment, în timp ce în restul localităților rurale nu se realizează colectarea și epurarea apelor uzate.

Figură 44 - Lungimea rețelei simple de canalizare din Zona Metropolitană Vaslui, în perioada 2014-2019

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

Stația de epurare a apelor uzate are o capacitate de 600 l/s, prin colectorul principal. Stația de epurare Vaslui este situată în partea de sud-est a orașului pe malul drept al pârâului Vasluiet, amonte de confluența cu pârâul Delea. Apele epurate sunt deversate in pârâul Vasluiet.

În oraș sunt zone cu rețele de canalizare vechi, subdimensionate, cu grad înaintat de uzură și zone cu rețele distruse datorită terenului dificil de fundare (nisip curgător) și a tipului de tuburi folosite (tuburi de 1m lungime, fără îmbinare corespunzătoare).

Sistemul de canalizare al municipiului Vaslui este exploatat și întreținut tot de către operatorul regional pentru servicii de apă și apă uzată - S.C. AQUAVAS S.A.

Master Planul pentru sectorul de Apă și Apă Uzată din județul Vaslui identifică următoarele deficiențe la nivelul Aglomerării Vaslui:

- lipsa sistemelor de colectare a apelor uzate în zona periurbană (rată de racordare de 49%);
- creșteri ale debitelor de apă uzată datorate apelor subterane infiltrate în rețeaua de canalizare;
- volume mari ale exfiltrațiilor de apă uzată cu impact negativ asupra factorilor de mediu și a stării de sănătate a populației;
- depuneri și colmatări ale canalelor secundare din cauza reducerii necesarului de apă și a nerealizării vitezei de curățire;
- numărul mare de avarii (ruperi ale îmbinărilor și prăbușiri ale canalelor);
- lipsa unui sistem județean de management al nămolurilor rezultate din stațiile de epurare;

Prin proiectul finanțat din POS MEDIU 2007-2013, la care s-a adăugat ulterior fonduri din POIM 2014-2020 pentru lucrările fazate, la nivelul Aglomerării Vaslui se derulează lucrări care vizează: extinderea cu 55 km și reabilitarea a 7 km de rețea de canalizare, reabilitarea a 3 stații de pompare ape uzate existente și instalarea a 17 stații noi, respectiv reabilitarea stației de epurare (lucrare finalizată și recepționată).

În mediul rural, mai multe comune au accesat deja fonduri din surse guvernamentale sau europene pentru a-și înființa sau extinde sistemele de colectare și epurare a apelor uzate. Aceste comune sunt: Pușcași: sistem de canalizare și epurare ape uzate (PNDL I); Lipovăț: sistem de canalizare-epurare în satul Lipovăț (PNDL I); Ștefan cel Mare: înființare rețea de canalizare și stație de epurare (AFM), extindere rețea de canalizare, rețele secundare și branșamente în satele Ștefan cel Mare, Mărășeni, Cănțălești (PNDL II).

Totuși, aceste investiții nu rezolvă cerințele de conformare la directivele europene din domeniu, care prevede ca satele cu peste 2.000 de locuitori, precum Văleni, trebuie să beneficieze de rețea de canalizare conectată la o stație de epurare. În plus, în zona metropolitană există și alte sate cu o populație numeroasă care dispun de alimentare cu apă, dar nu și de canalizare, apele uzate ajungând în fose septice, sau direct în sol/cursuri de apă, ceea ce accentuează riscul de poluare și chiar de afectare a stării de sănătate a populației.

Operatorul AQUAVAS realizează în prezent demersuri pentru asigurarea finanțării unui nou proiect în valoare de peste 160 mil. Euro, finanțat tot din fonduri europene, care vizează extinderea infrastructurii de apă și apă uzată în 49 de UAT-uri din județ. Acesta va include, printre altele, următoarele investiții pe teritoriul zonei metropolitane:

- executare foraje noi de captare a apei subterane, construcțe stație de clorinare, redimensionare/relocare/înlocuire aducțiune Baraj Pușcași – Rediu I, aducțiune fronturi de captare – Gospodăria de Apă Delea, construcție noi stații de pompare, modernizare rezervoare și montarea unora noi, extindere rețea de alimentare cu apă și redimensionare/înlocuire rețea existent, sistem SCADA și echipamente de detectare pierderi, achiziționare autocisterne, amenajare și dotare laborator de monitorizare a calității apei
- extinderea, redimensionarea/înlocuirea rețelei de canalizare și instalarea de noi stații de pompare a apelor uzate în municipiul Vaslui
- extindere rețea de alimentare cu apă și canalizare în comuna Muntenii de Jos (satele Muntenii de Jos, Băcăoani și Mânjești)
- extindere rețea de alimentare cu apă și canalizare în comuna Laza
- extindere rețea de alimentare cu apă în comuna Ștefan cel Mare (satele Brăhășoaia, Călugăreni, Bârzești și Muntenești)
- extindere rețea de alimentare cu apă în comuna Delești (satele Delești și Hârșova);
- extindere aducțiune și rețea de alimentare cu apă în comuna Lipovăț (satele Chițoc, Căpușneni și Fundu Văii)
- dezvoltare facilități pentru valorificarea energetică a nămolului la stația de epurare Vaslui, inclusiv dezinfecție efluent

1.5.2. Infrastructura de producere, transport și distribuție a energiei electrice. Iluminat public. Eficiență energetică (corelarea cu PAED)

Zona Metropolitană Vaslui este alimentată din Sistemul Energetic Național, prin patru stații de transformare care alimentează cele 196 de posturi de transformare existente, dar cu posibilitatea preluării în viitor de noi consumatori industriali, terțiari sau casnici, în condițiile în care consumul de energie a scăzut o dată cu dispariția unor consumatori industriali și cu reducerea populației stabile a municipiului.

Stațiile de transformare existente sunt:

- Stația Vaslui – 110/20 KV echipată cu două unități de transformare de 2 x 25 MVA;
- Stația Munteni – 400(220)/110/20 KV echipată cu două uniați de transformare de 2 x 25 MVA;
- Stația Rediu – 110/20 KV echipată cu două unități de transformare de 2x25 MVA;
- Stația Delea – 110/20 KV echipată cu două unități de transformare de 2x25 MVA.

Dintre acestea, stațiile Delea și Vaslui au fost modernizate de către operatorul privat E.ON, iar stația Munteni de către cel public - TRANSELECTRICA. Așadar, asigurarea aprovizionării cu energie electrică a zonei nu prezintă probleme.

Stațiile de transformare alimentează cu energie electrică consumatorii industriali, terțiari și casnici din municipiul Vaslui și din comunele apropiate. Rețelele de joasă tensiune sunt destinate consumatorilor industriali, terțiari, casnici și iluminat public. În cvartalele de blocuri de locuințe, distribuția se face prin intermediul cablurilor subterane în sistem buclat, cu funcționare radială între două posturi de transformare. În celelalte cartiere și în comunele din Zona Metropolitană Vaslui, distribuția se face prin intermediul rețelelor electrice aeriene pe stâlpi din beton armat.

Conform PUG Vaslui, lungimea totală a rețelelor de distribuție în municipiul Vaslui este de 232 km din care 178 km cabluri subterane și 54 km rețele aeriene. Aceasta este administrată de către operatorul privat E.ON, care implementează un program multianual de modernizare din fonduri proprii.

În anul 2019, numărul de stâlpi de distribuție și iluminat public din municipiul Vaslui era de 4.475. Iluminatul stradal și pietonal este realizat cu corpuri de iluminat echipate după cum urmează:

- 623 corpuri de iluminat cu tehnologie LED
- 3779 corpuri de iluminat cu lampi cu vapori de sodiu, alimentate cu energie electrică prin cabluri subterane sau rețele aeriene realizate cu conductoare izolate torsadate. Comandarea iluminatului public se face automat și centralizat, cu aprindere în cascadă. Starea tehnică a rețelelor subterane poate fi apreciată ca satisfăcătoare, iar rețelele aeriene cu conductoare funie neizolate, cu grad de uzură de 50-60%, conduc la defecțiuni frecvente și necesită reparații capitale. De asemenea, sistemul de aprindere existente generează dificultăți în ajustarea programului de iluminat public, în conformitate cu cerințele legale pentru acest serviciu public.
- 7 intersecții și treceri de pietoni semaforizate

Așadar, doar aproximativ 15% dintre corpurile de iluminat public sunt eficiente din punct de vedere energetic. De asemenea, uzura mecanismului de aprindere face ca timpul de aprindere și de stingere

să nu fie mereu adaptat la necesități. În acest, municipalitatea a pregătit și depus spre obținerea finanțării un proiect de extindere și eficientizare a iluminatului public din municipiu, în valoare de peste 5 mil. Euro. Acesta vizează instalarea a 967 de stâlpi și 1.243 de aparate de iluminat cu surse LED și module de telegestiune, înlocuirea a alte 974 de corpuri de iluminat (fără stâpli) echipate de sistem de telegestiune, console noi, cabluri de coloană, cleme de derivație etc. Acestea vor asigura iluminarea a 26,6 km de drumuri publice. Pe alți 10,2 km de drumuri publice va fi extins sistemul de iluminat public, cu 246 de stâlpi și 247 de aparate cu surse LED și modul de telegestiune. Per ansamblu, municipiul va beneficia de peste 2.000 de noi lămpi cu LED, adică aproape jumătate din rețeaua totală. În acest context, municipalitatea a preluat în anul 2016 de la operatorul privat E.ON DISTRIBUȚIE ROMÂNIA o serie de active aferente sistemului de iluminat public, respectiv: linie electrică subterană de joasă tensiune iluminat public – 40,43 kilometri; linie electrică aeriană de joasă tensiune pentru iluminat public – 4,93 kilometri; stâlpi de iluminat public (beton/metal) – 1.187 bucăți. Acest demers creează premisele pentru derularea unor lucrări ample de reabilitare, modernizare și extindere a sistemului de iluminat public.

Pentru a îmbunătăți calitatea serviciilor de distribuție, a îmbunătăți aspectul urban și a reduce riscurile asociate afectării rețelei aeriene de diferite fenomene meteo extreme (de ex. vijelii) care ar conduce la sistarea temporară a furnizării, la nivel local se are în vedere dezvoltarea unui sistem de canalizație subterană a cablurilor, deși nu au fost încă realizate demersuri în acest sens decât pe unele străzi vizate de intervenții de modernizare din fonduri europene.

Municipiul Vaslui a înființat, în anul 2007, Agenția Locală pentru Eficiență Energetică și Mediu, o agenție de management energetic ce a rezultat în urma implementării unui proiect de cooperare teritorială internațională, finanțat din Programul Intelligent Energy Europe.

Agenția are personalitate juridică, fiind o organizație non-guvernamentală și non-profit, apolitică, autonomă și independent, care are și ca membri fondatori Municipiile Vaslui și Bârlad, două asociații de proprietari, doi agenți economici economici din domeniul construcțiilor, operatori din domeniul utilităților publice, APM, ISJ și Comisariatul pentru Protecția Consumatorilor Vaslui. Aceasta dispune de personal permanent specializat, precum și de sprijinul voluntarilor.

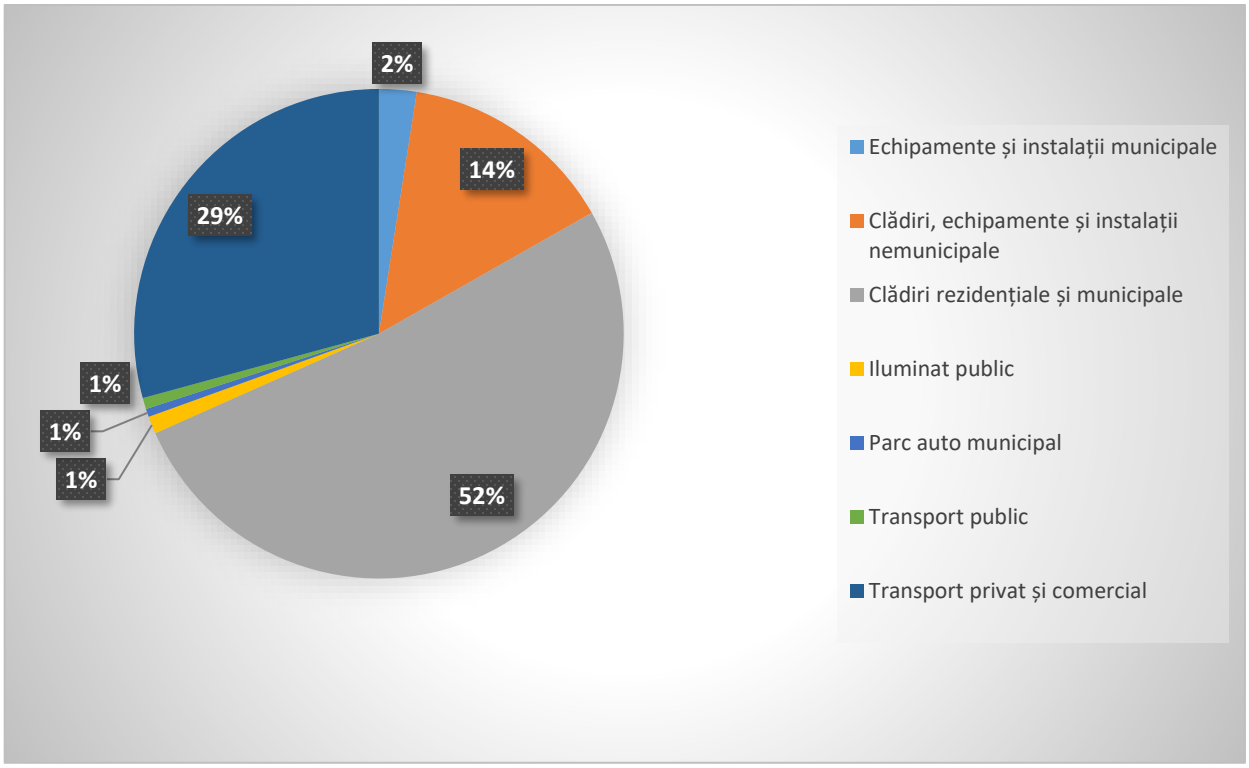
Planul de Acțiune pentru Energie Durabilă (PAED) al Municipiului Vaslui 2011-2020, elaborat de Agenția Locală pentru Eficiență Energetică și Mediu, este un prim rezultat al aderării municipiului, în anul 2010, la Convenția primarilor pentru energii regenerabile locale. Obiectivul prioritar al PAED este de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră cel puțin cu 20% până în anul 2020 și de promovare a investițiilor derulate pe raza Municipiului Vaslui care să conducă la utilizarea eficientă a energiei, prin îmbunătățirea performanțelor energetice existente sau dezvoltarea de construcții, instalații, echipamente și tehnologii cu eficiență energetică performantă, incluzând sursele regenerabile de energie viabile.

Conform inventarului realizat în cadrul PAED, emisiile de CO2 de la nivelul municipiului Vaslui au fost în anul 2009 de 117.539 de tone, în scădere față de anul 2005, când se cifrau la peste 136.000 de tone. Cea mai mare parte dintre acestea erau generate de sectorul clădirilor rezidențiale și publice (51,6%), urmate de cele din sectorul transportului privat și comercial (29,2%) și de emisiile din sectorul nemunicipal (agenți economici), cu 14,3%. În comparație cu anul 2005, se constată o creștere

a volumului de emisii din sectorul transportului privat, pe fondul creșterii continue a parcului de autovehicule (estimat la peste 20.000 de unități în prezent), mai ales second hand, concomitent cu o scădere a emisiilor din sectorul clădirilor rezidențiale și publice, în contextul demarării procesului de reabilitare termică a acestora. Pe vectori de consum, cea mai mare parte a emisiilor de CO2 este generată de consumul de gaze naturale (35,7%), electricitate (25,2%) și motorină (17,1%).

În contextul neimplementării unor măsuri de reducere a emisiilor, PAED estimează o creștere de circa 18% a emisiilor locale de CO2 până la orizontul anului 2020, mai ales în sectorul transportului și al clădirilor rezidențiale și publice.

Figură 45 - Emisiile de CO2 de la nivelul municipiului Vaslui, pe sectoare, în anul 2009

Sursa: PAED al Municipiului Vaslui

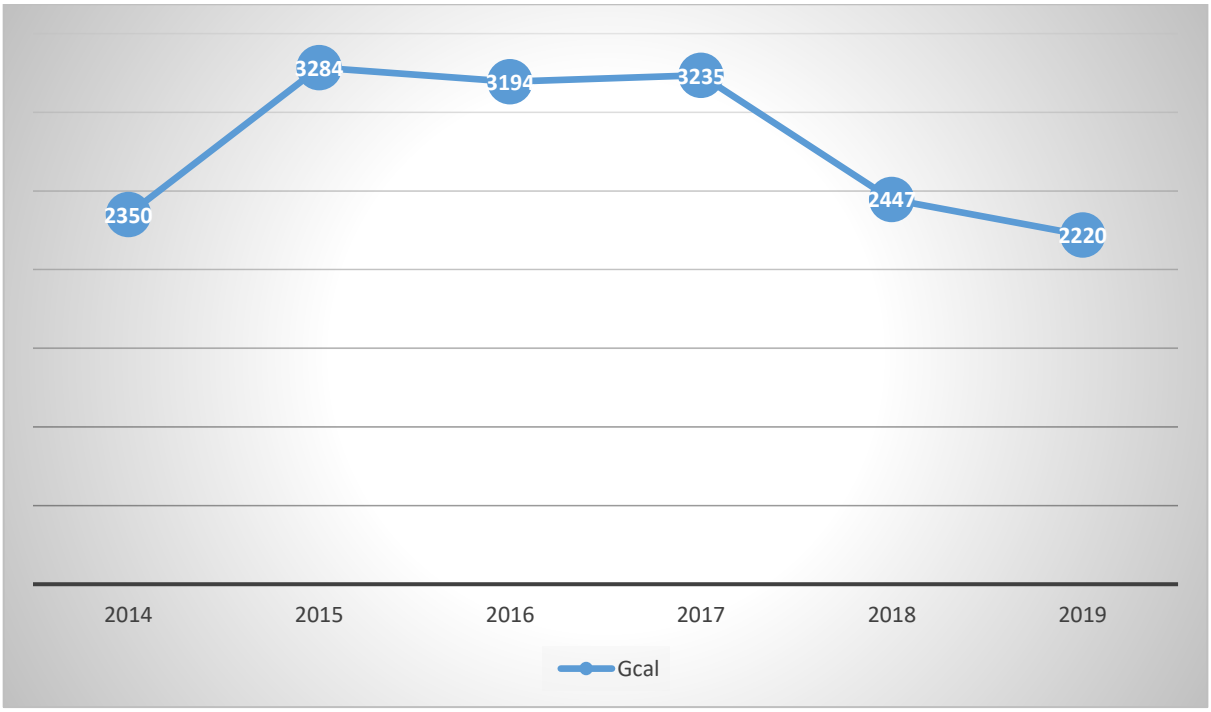
1.5.3. Infrastructura de producere, transport și distribuție a energiei termice și a gazelor naturale

Sistemul de alimentare cu energie termică a Municipiului Vaslui, format inițial dintr-o rețea de centrale termice de cvartal, a fost extins odată cu dezvoltarea industrială și urbană specifică României anilor 1970 – 1980, prin construirea unei Uzine Termice, amplasată în afara orașului, în vecinătatea zonei industriale, concepută să asigure necesarul de abur tehnologic industrial și energie termică sub

formă de apă fierbinte, în vederea încălzirii de locuințe. Uzina Termică Vaslui a fost astfel concepută încât, pe lângă asigurarea fluxului principal de căldură care să deservească orașul, să acopere și nevoile de abur tehnologic ale zonei industriale.

În prezent, în municipiul Vaslui, operatorul deținut de către Primărie, respectiv GOSCOM, mai are branșate doar 3 blocuri de locuințe, cu 135 beneficiari, în zonele CET, Crucea Gării și Zona Industrială. Producția energiei termice se face în centrale de cvartal pe bază de gaze naturale, prețul de producție fiind de 548 lei/Gcal, iar cel de facturare pentru populație de 240 lei/Gcal, diferența fiind subvenționată de către Primărie. Producția medie de energie pe durata lunilor de iarnă este de circa 130 Gcal pe lună. În acest moment, nu se mai poate vorbi despre perspective de repunere în funcțiune a sistemului centralizat de termoficare construit în perioada comunistă, mare parte din rețea fiind demontată, iar o parte din clădiri demolate sau reconvertite funcțional.

Figură 46 - Consumul de energie termică din sistemul centralizat de distribuție a energiei termice din municipiul Vaslui, în perioada 2014-2019

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

Conform INS, în anul 2019, cantitatea de gigacalorii consumată la nivelul municipiului Vaslui, era de 2.220 Gcal. În ultimii ani, cantitatea de gicacalorii consumată s-a redus, ca urmare a numărului tot mai mare de debranșări de la rețea, prin instalarea de centrale termice de bloc sau individuale.
Alimentarea cu gaze naturale a municipiului Vaslui se face din magistrala de înaltă presiune de la Glăvănești prin intermediul S.R.M. – predare aflat în zona sudică a orașului, lângă stația de epurare. În municipiu s-au proiectat 3 stații de reglare – măsurare SRM:

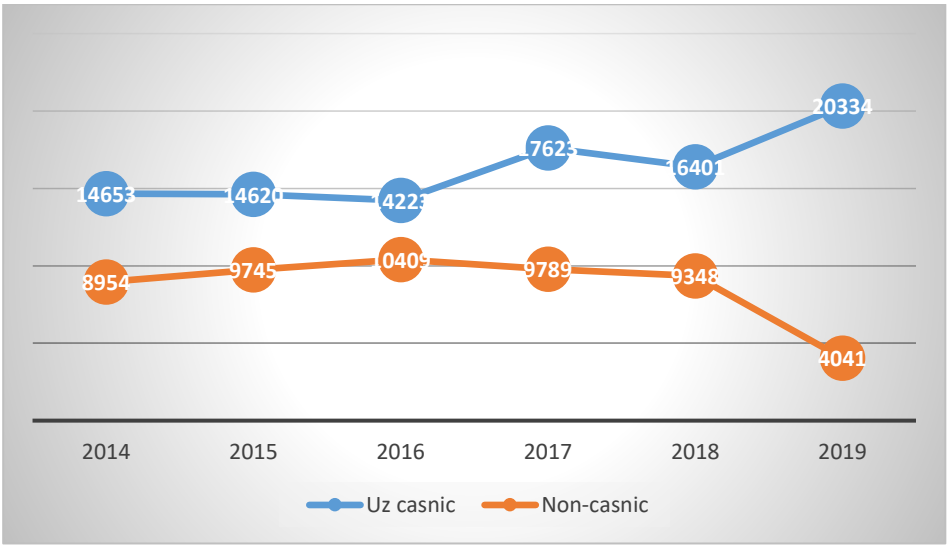
- SRM nr.1 – Ana Ipătescu (debit 5.000 Nmc/h);

- SRM nr.2 – Dimitrie Sturza (debit 5.000 Nmc/h);
- SRM nr.3 – Călugăreni (debit 5.000 Nmc/h).

În anul 2019, la nivelul Zonei Metropolitane Vaslui, rețeaua de distribuție a gazelor naturale avea o lungime de 164,4 km, din care 130,3 km în municipiul Vaslui, 24,3 km în comuna Muntenii de Jos și 9,8 km în Lipovăț. Celelalte 9 comune nu erau conectate la rețeaua de distribuție a gazelor naturale. Față de anul 2014, lungimea rețelei de distribuție a crescut în municipiul Vaslui (+39 km) și în comuna Lipovăț (+8,7 km).

În prezent se derulează investiții pentru înființarea rețelei de distribuție a gazelor naturale în comuna Ștefan cel Mare, iar în comuna Bălteni o investiție similară se află într-un stadiu avansat de pregătire. Și alte comune din zona metropolitană au inițiat elaborarea și depunerea documentațiilor pentru atragerea de fonduri externe, inclusiv prin intermediul unor ADI, în vederea înființării de astfel de rețele. Dintre acestea putem menționa: Laza, Delești, Muntenii de Sus, Pușcași, Văleni, Zăpodeni. Lucrări de extindere a rețelei de distribuție sunt planificate și în comunele Lipovăț (satele Chițoc și Corbu), respectiv Muntenii de Jos. Astfel, la finalul acestor investiții planificate se preconizează că toate comunele din arealul metropolitană vor dispune de alimentare cu gaze naturale.

Figură 47 - Consumul de gaze naturale (m3) la nivelul Zonei Metropolitane Vaslui, pe tipuri de consumatori, în perioada 2014-2019

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

În intervalul 2014-2019, consumul de gaze naturale înregistrat în Zona Metropolitană Vaslui a crescut cu 3,2%, exclusiv pe fondul creșterii consumului casnic cu 38,7%, în timp ce consumul non-casnic s-a redus cu 54,9%. Această dinamică este rezultatul a doi factori cumulați: restrângerea sistemului centralizat de termoficare în favoarea instalării de centrale individuale pe bază de gaze naturale și restrângerea activității operatorilor industriali.

1.5.4. Infrastructura de comunicații

Rețeaua telefonică de tip subteran este implementată pe principalele artere de circulație din zona centrală, precum și în zonele sistematizate, executată în cabluri montate în canalizare subterană de beton sau de tip aerian. Traseele mai importante în canalizație din beton sunt pe: str. Ștefan cel Mare (tronsonul dintre cartierele Ana Ipătescu și Spitalul Județean); str.M.Kogălniceanu (până la Parcul Copou); str. Călugăreni; CTA Rediu – Zona Industrială etc. În zonele mai puțin centrale predomină traseele aeriene. Lungimea rețelelor subterane este de 22 km, iar a celor aeriene este de 24 km. Se preconizează o extindere a rețelelor subterane cu cca. 1 km, iar a celor aeriene cu 5 km. Rețeaua telefonică aeriană reprezintă 52% din totalitatea rețelei de telefonie. S-a modernizat traficul interurban și internațional prin introducere cablului de fibră optică pe traseele spre Iași, Bârlad și Bacău. Întreaga rețea de telecomunicații este administrată de către companii private de profil.

Rețelele și serviciile de telefonie fixă și mobilă, comunicațiile prin internet și serviciile conexe acestora au fost modernizate. Acestea sunt furnizate în prezent de diferiți operatori privați existenți pe piața autohtonă (RCS&RDS, UPC, ORANGE, VODAFONE, TELEKOM etc.).

Serviciile de telefonie mobilă sunt furnizate și în sistem 4G/4G+ în municipiul Vaslui și de-a lungul principalelor căi de comunicații (de ex. DN 24, DN 15D), asigurând viteze de transfer a datelor la standarde europene de înaltă calitate. În restul arealului, există acoperire 3G.

În Vaslui există două oficii poștale. Unități poștale există și în comunele componente ale Zonei Metropolitane Vaslui. De asemenea, numeroase companii private oferă servicii de curierat în țară și străinătate.

1.6. Mediul urban și fondul locativ

1.6.1. Mediul urban

La nivelul anului 2019, municipiul Vaslui dispunea de o suprafață intravilană de 1.965 ha, în creștere cu 822 ha față de începutul anilor 90, concomitent cu o reducere proporțională a extravilanului (mai ales prin scoaterea din circuitul agricol a terenurilor), în condițiile în care populația stabilă a municipiului a scăzut cu peste 25.000 de locuitori față de acea perioadă. Această tendință poate fi pusă pe seama presiunii imobiliare de a ridica noi locuințe individuale, unități de interes public, spații comerciale și pentru alte tipuri de activități economice, la care municipalitatea a răspuns prin adoptarea de PUZ-uri pentru extinderea intravilanului municipiului. Totuși, această creștere a suprafețelor construite și reducerea densității în vatră a însemnat și o presiune asupra bugetului local, confruntat cu nevoi de extindere a infrastructurii de transport și a serviciilor publice în noile zone de dezvoltare, chiar și în lipsa unei mase critice de locuitori.

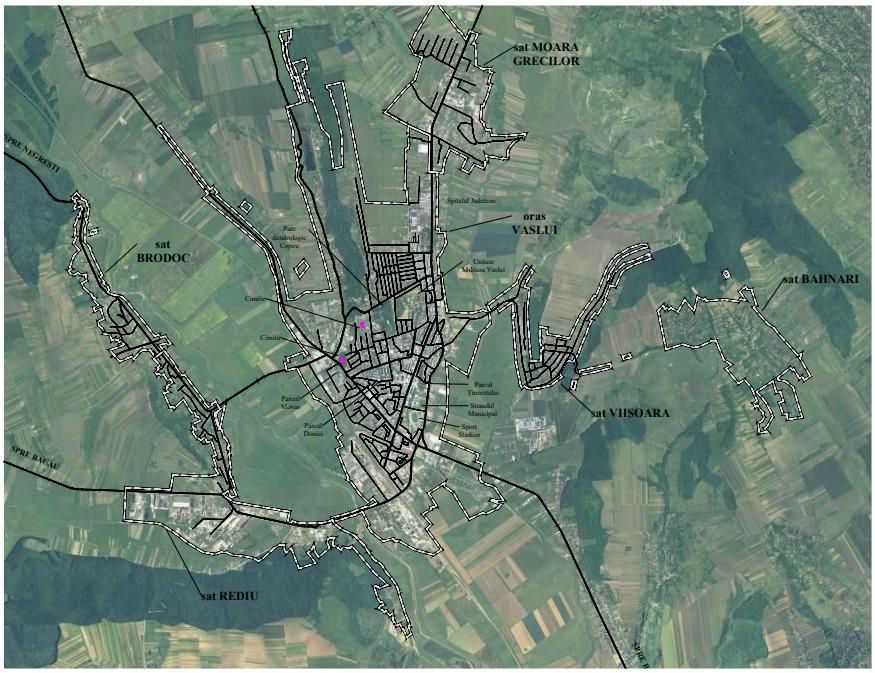
Conform Planului Urbanistic General, la nivelul municipiului Vaslui pot fi delimitate funcționale 5 zone majore:

- *Zona de sud* (cuprinde localitatea Rediu și o bucată din orașul Vaslui – delimitată de calea ferată, strada Decebal și strada Ștefan cel Mare) - zonă cu funcțiunea preponderent industrială și de depozitare. În acest perimetru există numeroase platforme industriale ridicate în perioada comunistă care sunt total sau parțial abandonate, o dată cu restrângerea activității sau dispariția unor agenți economici. Aceste așa-numite situri ”brownfield” au potențialul de reconversie funcțională pentru găzduirea altor activități economice sau chiar a altor funcțiuni;
- *Zona centrală* (cuprinzând U.T.R.-urile 1, 2, 10, 11, 13, 20 și 23) - zonă cu funcțiunea predominantă de locuire colectivă (blocuri ridicate în perioada comunistă) care concentrează cea mai mare parte a populației orașului, cu o densitate foarte ridicată a locuirii. Tot în această zonă sunt amplasate și cele mai multe funcțiuni de interes public (instituții publice, unități sanitare, unități de învățământ, culturale, sociale, sportive, comerciale, de servicii etc. Această zonă se confruntă cu probleme complexe, precum: valorile ridicate de trafic, care, alături de deficitul de spații de parcare, conduc la blocaje temporare, poluare fonică, probleme în asigurarea siguranței participanților la trafic etc.; insuficiența și neintegrarea zonelor pietonale și a pistelor pentru biciclete; deficitul și degradarea unor spații interstițiale (verzi, publice) din marile ansambluri de locuințe colective, adesea ocupate neregulamentar de vehicule parcate; eficiența energetică scăzută a clădirilor publice și de locuit construite din beton și prefabricate de beton în perioada comunistă, concomitent cu degradarea fațadelor, care imprimă un aspect inestetic zonei etc.;
- *Zona locuințelor individuale* – care, alături de zona locuințelor colective, formează vatra orașului – cartiere și zone construite vechi cu o densitate urbană constantă. Acestea sunt amplasate cu precădere în zona de nord și de est a orașului;
- *Zona de extindere – cartiere și enclave nou formate* – acestea nu prezintă un mod de construire constant, sub forma juxtapuneri de construcții cu funcțiuni și caracteristici diferite, au densitate relativ scăzută și areale mari de terenuri lipsite de construcții. Astfel de areale pot fi întâlnite în zonele Moara Grecilor (în spatele Protecției Copilului), Filaturii (în spatele Spitalului Județean și a Textila), Gura Bustii, Stația Meteo, Castanilor (până la Barajul Delea) și Cișmeaua Moldovencei (până spre satul Mărășeni). Extinderea insuficient planificată a acestor zone, mai ales la începutul anilor 2000, a condus la deficiențe în asigurarea accesului noilor locuințe la infrastructură tehnico-edilitară și echipamente publice. Prin urmare, acestea necesită în prezent investiții publice semnificative pentru asigurarea unei infrastructuri de transport și tehnico-edilitare corespunzătoare, precum și pentru asigurarea accesului la unele servicii publice (de ex. educaționale);
- *Zona formată din localitățile aparținătoare municipiului Vaslui - Viișoara, Bahnari, Moara Grecilor și Brodoc.* Acestea au, cu mici excepții, un țesut tipic localităților rurale, cu o densitate relativ redusă a locuirii, locuințe despărțite de grădini generoase, tramă stradală nemodernizată (exceptând drumurile principale) și cu capacitate redusă, acces limitat la infrastructură edilitară etc. Ca și zonele de extindere, aceste localități necesită în prezent investiții publice semnificative mai ales în infrastructura de transport și cea tehnico-edilitară.

Primele trei zone menționate mai sus (zona de sud, zona centrală și cea a locuințelor individuale) sunt identificate și în PMUD ca fiind areale problematice din perspectiva mobilității urbane durabile care necesită investiții proritare în domeniul infrastructurii și serviciilor de transport.

Situația existentă indică, conform datelor de la Primăria Vaslui, o suprafață de spațiu verde (parcuri complexe turistice, facilități de agrement, perdele de protecție) de 80,00 ha, ceea ce, conform PUG în vigoare, reprezintă un procent de aproximativ 7% din suprafața totală aflată în intravilan, și o suprafață de păduri în intravilan de 44,08 ha, ceea ce reprezintă un procent aproximativ de 3,79% din suprafața totală aflată în intravilan. Prin urmare, prin raportare la suprafețele ocupate de clădiri și diferite tipuri de infrastructură, putem afirma că zonele verzi din municipiu sunt slab reprezentate (circa 11% din intravilan). În plus, acestea nu sunt dispuse uniform și sunt doar în mică parte accesibile publicului larg.

Figură 48 - Zonele verzi de pe teritoriul municipiului Vaslui

Sursa: Planul de Mobilitate Urbană Durabilă al Municipiului Vaslui

Primăria Municipiului Vaslui derulează, în prezent, un proiect cu finanțare europeană din POR 2014-2020 pentru extinderea Parcului Copou cu 1,6 ha, prin reconversia unu teren degradat învecinat acestuia..

Și unele comune din imediata apropiere a municipiului Vaslui (mai ales Muntenii de Sus și Muntenii de Jos) se confruntă cu o creștere a suprafeței intravilane ocupate de locuințe noi, care impune extinderea infrastructurii publice (drumuri, rețele edilitare etc.) pentru deservirea corespunzătoare a acestora.

În altă ordine de idei, cele mai multe comune din zona metropolitană nu dispun de spații verzi sau de agrement corespunzător amenajate în folosul cetățenilor.

1.6.2. Zonele de regenerare urbană din municipiul Vaslui

Spațiile verzi sunt inegal distribuite la nivelul Muncipiului Vaslui si nu se asigura o accesibilitate optima la acestea. Suprafața acestora nu este suficientă raportată la numărul de locuitori.
Există două suprafețe de teren cu potential de valorificare, neutilizate și anume:

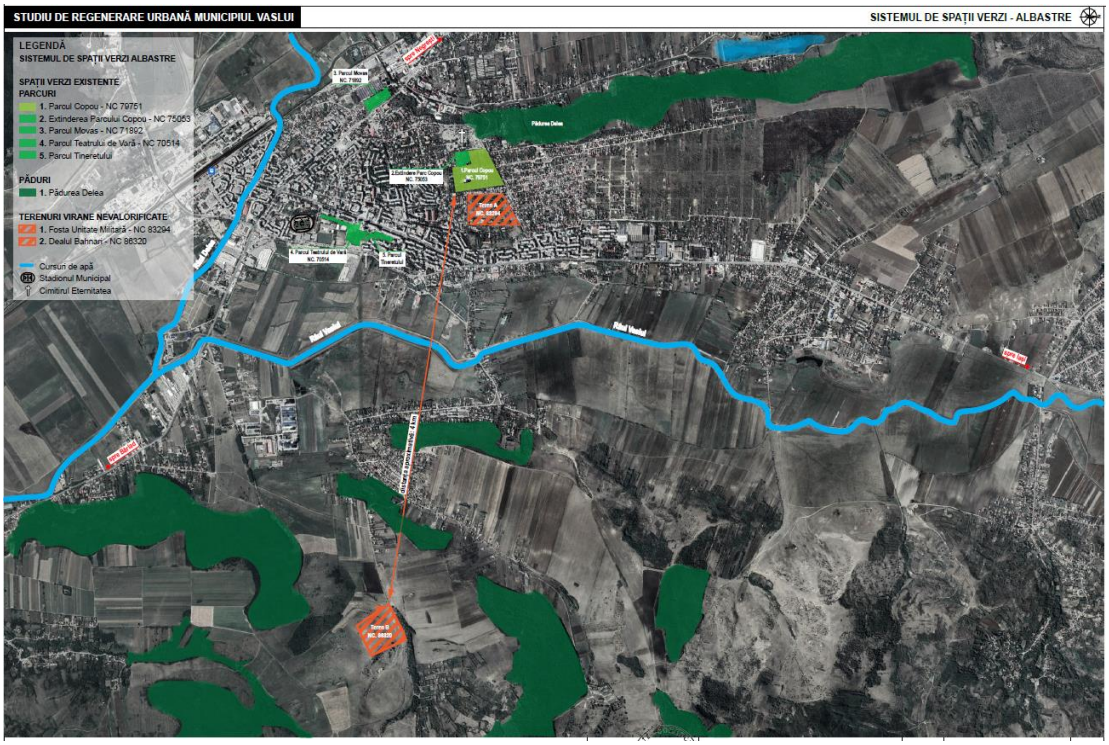
- o parte din terenul fostei Unități Militare - NC83294
- Dealul Bahnari - NC86320

Pe lângă terenul fostei Unități Militare, Dealul Bahnari constituie o rezerva importantă de teren din cadrul UAT Municipiu Vaslui. Datorită suprafeței generoase și a poziției sale (altitudine si proximitate), acesta poate constitui elementul ce completează sistemul de spații de agrement a municipiului.
In imediata vecinatate a NC86320 (amplasament Bahnari), nu sunt spatii verzi amenajate, ci doar palcuri de vegetatie inalta. Pentru locuitorii din partea de est a Municipiului se remarca o lipsa de spatii verzi amenajate in imediata proximitate.
La nivelul Municipiului Vaslui suprafața de spații verzi amenajate este insuficientă raportată la numărul de locuitori .
Parcul Copou reprezintă cea mai mare suprafață verde amenajată.
Există rezerve de teren care pot fi valorificate prin amenajarea de spații verzi.
Pentru a răspunde nevoilor comunității și a crește calitatea vieții este necesară extinderea sistemului de spații verzi amenajate.
Rezervele de teren existente sunt reprezentate de:

- amplasamentul fostei unități militare - teren dezafectat. Se învecinează cu Parcul Copou pe latura estică.
- dealul Bahnari - punct de belvedere aflat la distanța de aproximativ 4 km est față de Parcul Copou

Terenul fostei unități militare oferă oportunitatea amenajării unor noi spații verzi amenajate, respectiv a unei grădini botanice, datorită amplasasării și a suprafeței generoase.
În urma amenajării, suprafața amplă a Dealului Bahnari completeaza paleta de spatii de agrement.
În Municipiul Vaslui sunt existente următoarele categorii de verzi amenajate:

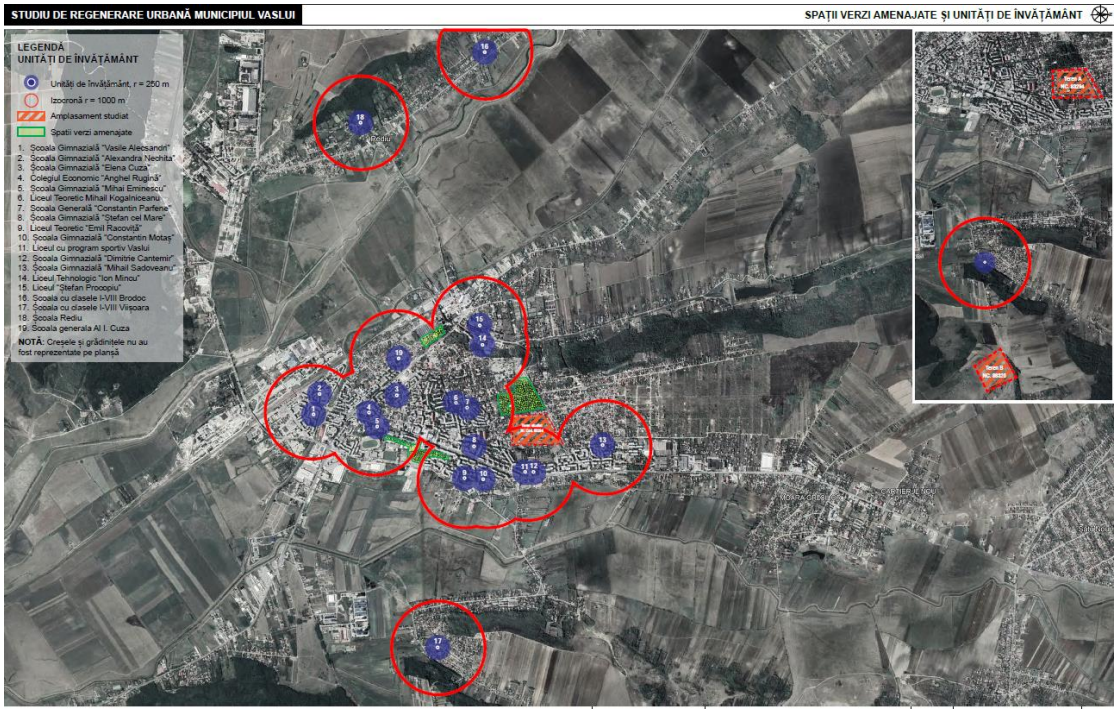
1. Parcuri: Parcul Copou și extinderea sa către sud vest, Parcul Movas, Parcul Teatrului de Vară, Parcul Tineretului
2. Fâșii verzi și plantații stradale de aliniament, amplasate în lungul arterelor principale de circulație
3. Păduri de agrement și loisir - Pădurea Delea
4. Vegetatie de aliniament

Paleta de spații verzi amenajate existentă în Municipiul Vaslui va fi îmbunătățită prin realizarea unei Gradini Botanice pe un teren degradat neproductiv.

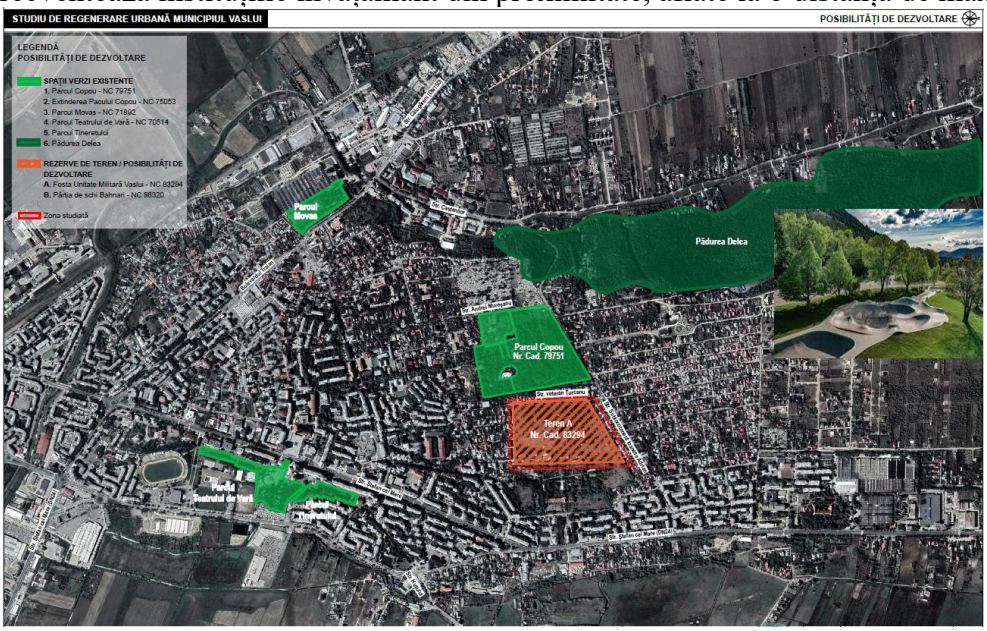
O a doua varianta presupune amenajarea Dealului Bahnari în parc de agrement. Pe lângă valorificarea cadrului natural existent, spațiile verzi nou create vor avea caracter polivalent: cultural, de loisir și educațional.

Unitățile de învățământ sunt distribuite pe întreg teritoriul Municipiului Vaslui. Liceul Tehnologic Ion Mincu si Liceul Stefan Procopiu au Parcul Movas in apropiere, Liceul Mihail Kogalniceanu s Scoala Constantin Parfene au parcul Copou in vecinatate, iar Scoala Mihai Eminescu are in apropiere curtile domnesti (Biserica Sfantul Ioan Botezatorul).

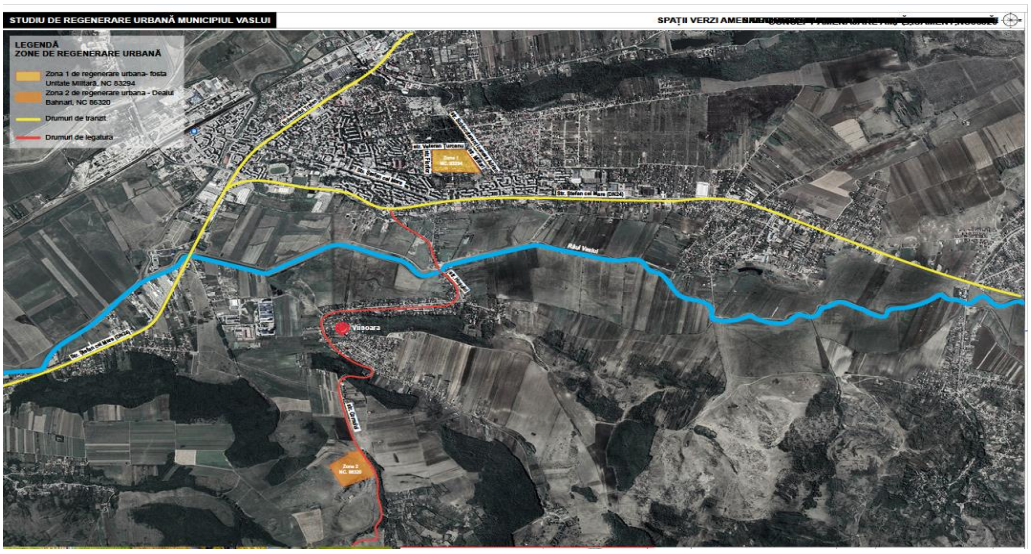

Majoritatea nu au acces la spații verzi amenajate (gradini publice si parcuri publice), pe o rază de 500 m.

Prin amenajarea unui spatiu verde - gradina botanica pe amplasamentul studiat este facilitat accesul elevilor ce frecventează instituțiile învățământ din proximitate, aflate la o distanță de maxim 1000 m

Municipiul Vaslui prezinta diferite nevoi, dar ceea ce devine cert este ca trebuie configurata o retea de spatii publice, respectiv spatii verzi amenajate, astfel incat pietonul sa fie atras sa exploreze acest oras.
In cadrul propunerilor este necesara o abordare astfel incat cadrul construit sa fie insufletit de comunitati de oameni dornici sa protejeze investitiile, sa le dea viata, sa organizeze activitati si evenimente.

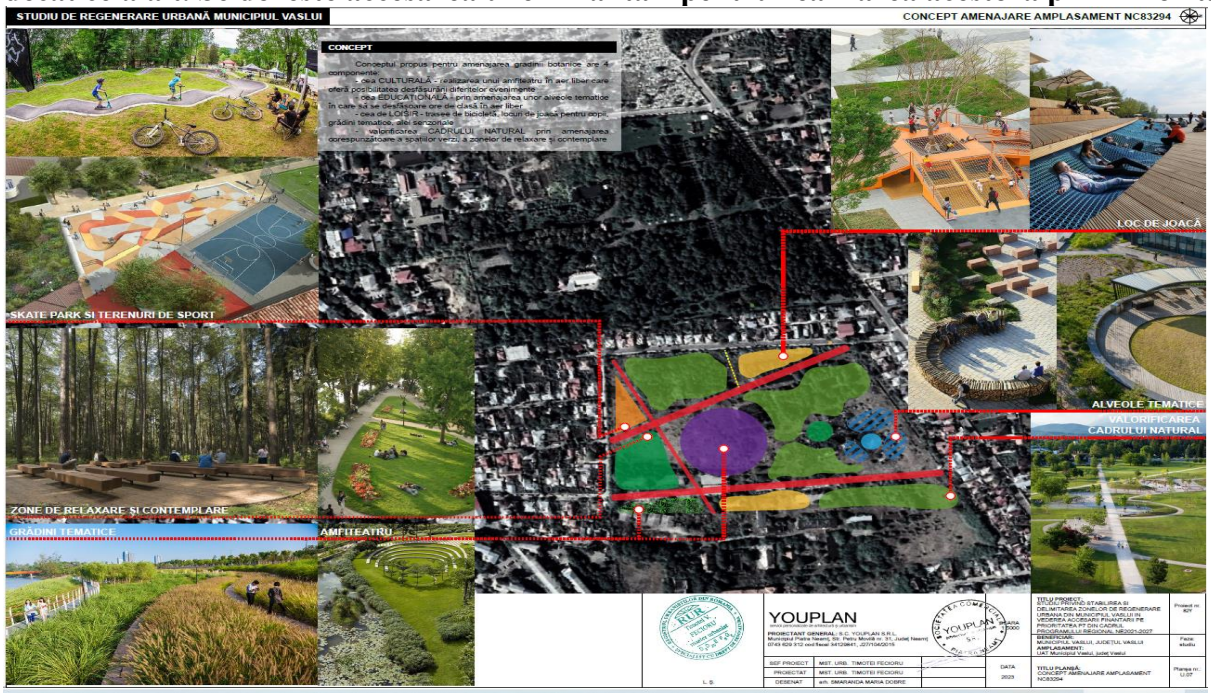
Municipiul Vaslui are nevoie sa isi defineasca o noua identitate, bazata pe specificul locului. In urma analizei urbane, rezulta ca cea mai valoroasa informatie care poate sta la baza unei strategii de regenerare urbana este capitalizarea unei rezerve de teren viran de aprox 10ha aflate in zona pericentrala a municipiului in vederea integrarii acesteia in viata publica a orasului.
Se impune cu imperativitate reabilitarea cladirilor si imprejmuirilor care afecteaza negativ imaginea urbana, in zona invecinata cu terenurile studiate.

LISTA PROIECTE PROPUSE:

NR. CRT	AMPLASAMENT	DESCRIERE
1	Zona 1 de regenerare urbana- fosta Unitate Militară, NC 83294	Se propune amenajarea unei gradini botanice, care sa cuprinda urmatoarele: • Gradina botanica cu diferite specii de plante • mobilier urban • iluminat public • irigatii spatii verzi • Amfiteatru in aer liber • Piste de bicicleta • Alei pietonale si ocazional carosabile • Locuri de joaca pentru copii • Skate park • Gradini tematice • Alei senzoriale • Terenuri de sport

		• Foisoare, pergole, chioscuri • Instalatii urbane
2.	Zona 2 de regenerare urbana - Dealul Bahnari, NC 86320	Se propune amenajarea unei zone de agrement: • Spatii verzi amenajate • mobilier urban • iluminat public • irigatii spatii verzi • Amfiteatru in aer liber • Piste de bicicleta • Alei pietonale si ocazional carosabile • Locuri de joaca pentru copii • Skate park • Tiroliana • Traseu bob • Sanie de vara • Turn de observatie cu panorama 360 de grade • Foisoare, pergole, chioscuri • Instalatii urbane

Din cele doua proiecte, proiectul de amenajare a gradinii botanice ar avea un impact mai mare decat celalalt. Se doreste accesarea unei finantari pentru realizarea acestora prin Prioritatea 7.

În proiectele de regenerare urbană sunt incluse măsuri complementare de mediu, operațiuni funciare, economice, sociale, culturale, educaționale finanțate de la bugetul de stat sau local sau prin alte programe europene, precum și prezentarea caracterului integrat, a succesiunii și coerenței implementării acestora. Măsurile complementare susțin eliminarea decalajelor economice, sociale și

creșterea atractivității teritoriale și vor urmării implicarea populației și a mediului privat, ca măsură proactivă pentru asigurarea inițierii și implementării proiectelor sociale și de susținere a mediului privat, precum și dezvoltarea de mecanisme parteneriale între administrația publică și mediul privat și asociativ.

Prin implementarea acestor proiecte se va asigura gospodărirea eficientă și folosirea spațiilor urbane într-un mod inteligent și creativ, prin conservarea caracterului și identității locului.

Pe lângă zonele de regenerare urbană amintite anterior, în anul 2026 a revenit în atenția municipalității zona albiei râului Delea, odată cu pregătirea de către Autoritatea de Management pentru Programul Regional Nord-Est 2021-2027 a apelului de proiecte privind Implementarea inițiativei NEB pe Prioritatea 7. Astfel, zona râului Delea este în curs de includere în Zonele de regenerare urbană din municipiul Vaslui, în vederea pregătirii și depunerii unui proiect pe acest apel de proiecte.

Această idee de proiect urmărește regenerarea și valorificarea durabilă a râului Delea și a zonelor adiacente, prin crearea unui coridor verde-albastru accesibil și incluziv, care să conecteze cadrul natural, spațiile publice și comunitatea.

Amenajarea va fi realizată cu respectarea funcțiilor de gospodărire a apelor, a cerințelor privind apărarea împotriva inundațiilor și a principiilor dezvoltării durabile. Totodată, proiectul va urmări valorile promovate de inițiativa Noul Bauhaus European: sustenabilitate, incluziune și calitatea experienței și a spațiului, precum și implicarea comunității în procesul de identificare și definire a soluțiilor.

1.6.3. Fondul locativ

Conform INS, la nivelul Zonei Metropolitane Vaslui existau, la sfârșitul anului 2019, 39.067 de locuințe, în creștere cu 1,5%, față de anul 2014 și cu 2,5% față de recensământul din 2011. Acestea reprezentau 22% din fondul locativ de la nivelul Județului Vaslui, la nivelul căruia dinamica în perioada 2014-2019 a fost un mai lentă (o creștere de doar 1%).

Tabel 6 - Fondul de locuințe existent la nivelul UAT componente ale Zonei Metropolitane Vaslui, în perioada 2011-2019

UAT	Numărul de locuințe (2011 RGPL)	Numărul de locuințe (2014)	Numărul de locuințe (2019)
Vaslui	24374	24628	24923
Bălteni	700	711	735
Delești	1151	1162	1165
Laza	1196	1201	1209
Lipovăț	1683	1687	1708
Muntenii de Jos	1663	1703	1791
Muntenii de Sus	1182	1195	1231
Pușcași	1133	1168	1179
Ștefan cel Mare	1473	1489	1489
Văleni	1595	1603	1696
Zăpodeni	1931	1936	1941
Zona Metropolitană Vaslui	**38081**	**38483**	**39067**
Județul Vaslui	**174469**	**175569**	**177410**

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

Dinamica imobiliară de la nivelul Zonei Metropolitane Vaslui este una lentă în comparație cu alți poli urbani din regiune (de ex. Iași) sau din țară, care au înregistrat creșteri mult mai semnificative ale fondului de locuințe în aceeași perioadă. Printre cauze se numără declinul demografic, influențat de migrația internă și externă și puterea scăzută de cumpărare a populației. Se evidențiază, de asemenea, o tendință de creștere mai intensă a numărului de locuințe în comunele apropiate de municipiul Vaslui, precum Muntenii de Jos, Muntenii de Sus, Văleni, Pușcași, chiar și Bălteni, unde începe să se manifeste fenomenul de suburbanizare, susținut de disponibilitatea terenurilor la prețuri mai reduse decât în centrul orașului, amplasate adesea într-un cadru natural mai atractiv (de ex. aproape de păduri sau de lacuri) etc.

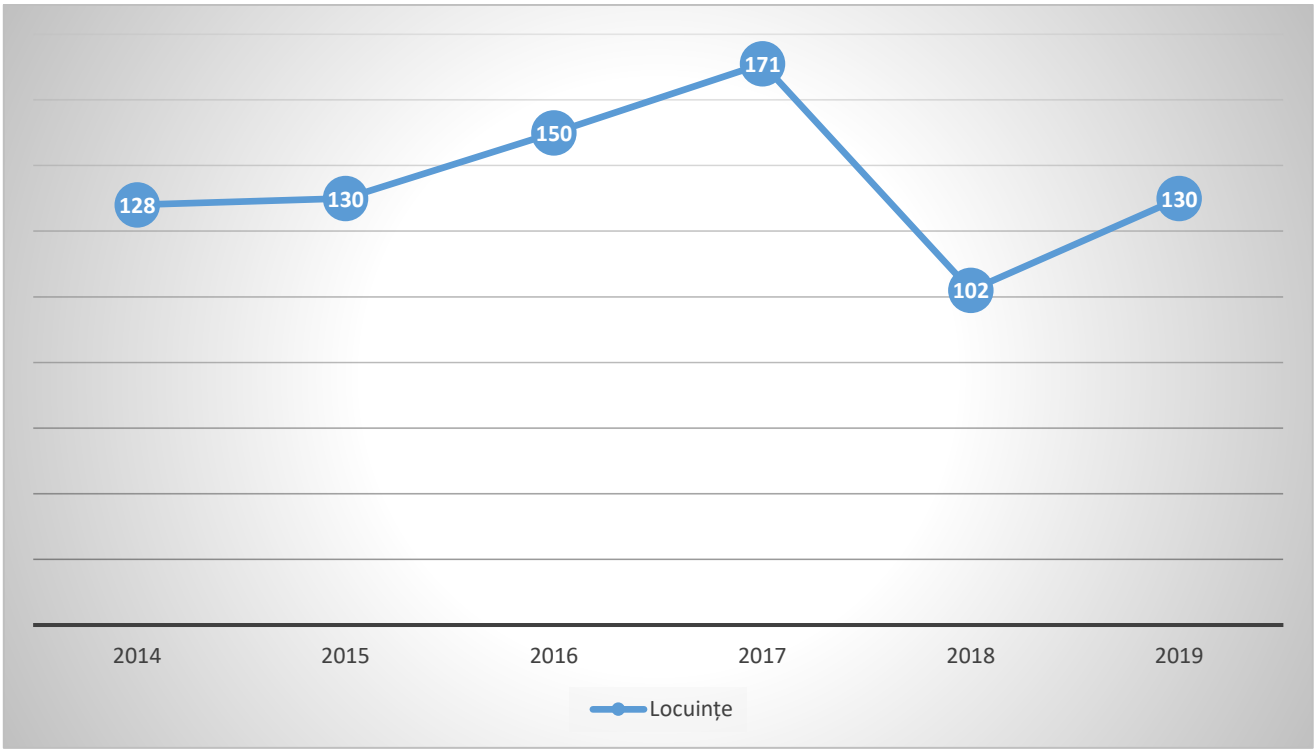
Din totalul locuințelor existente la nivelul metropolitan, doar 344 (0,8% din total) se aflau în proprietate publică, cele mai multe dintre acestea (288) fiind concentrate în municipiul Vaslui, unde

există mai multe blocuri ANL, dar și de locuințe sociale. Stocul de locuințe publice (în regim de închiriere pentru tineri, sociale, de necesitate etc.) este total insuficient în comparație cu numărul de persoane care nu locuiesc în condiții corespunzătoare (și-au pierdut locuința în urma executărilor silite sau a retrocedărilor, sunt divorțate, locuiesc cu chirie în locuințe private fără a dispune de suficiente venituri etc.), în această situație fiind circa 400 de solicitanți, dintre care aproape 200 de tineri. Totuși, trebuie avut în vedere că nu toți solicitanții îndeplinesc și condițiile legale pentru a primi o locuință, unele dosare nefiind actualizate. Dacă avem în vedere acest aspect, necesarul real de locuințe sociale și pentru tineri este de sub 200 de unități.

Ultimele locuințe publice au fost construite în municipiul Vaslui în perioada 2011-2012, când au fost livrate 80 de unități locative de către ANL. În anul 2020, ANL, în parteneriat cu Primăria Municipiului Vaslui a demarat construcția unui bloc de locuințe de serviciu cu 20 de apartamente în zona industrială, acolo unde există alte 3 blocuri ANL cu 80 de apartamente care vor fi vândute chiriașilor actuali. Tot în acea zonă ANL va construi un bloc cu 40 de apartamente în regim de închiriere pentru tineri, primăria urmând să asigure costurile cu sistematizarea și asigurarea utilităților. În aceeași ordine de idei, Primăria Municipiului Vaslui implementează cu fonduri POR 2014-2020 un proiect de construcție de noi locuințe sociale pe str. Octav Băncilă. Totuși, aceste proiecte nu vor satisface decât o parte din cererile existente.

La nivelul Zonei Metropolitane Vaslui s-au construit, în perioada 2014-2019, un număr de 811 de locuințe din fonduri private, ceea ce reprezintă circa 32% din totalul celor ridicate în județul Vaslui. Trendul înregistrat în intervalul sus-menționat a fost unul de menținere, în sensul că persoanele fizice au investit relativ la fel în noi spații locative, în ultimii ani. Este important să menționăm că multe dintre locuințe au fost finanțate din banii trimiși de către localnicii care lucrează în străinătate. Localitățile în care s-au construit cele mai multe locuințe noi au fost Vaslui (417), Muntenii de Jos (116) și Văleni (97), în timp ce comunele Delești, Laza, Ștefan cel Mare și Zăpodeni au înregistrat mai puțin de 15 de noi unități locative finalizate în perioada respectivă.

Figură 49 - Numărul de locuințe noi finalizate la nivelul Zonei Metropolitane Vaslui, în perioada 2014-2019

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

Conform INS, la nivelul anului 2019, suprafața locuibilă totală a fondului locativ din Zona Metropolitană Vaslui era de 1.582.133 mp arie desfășurată, în creștere cu 3,3% față de anul 2014, creștere modestă, bazată pe extinderea locuințelor existente sau pe construcția unor locuințe noi. La nivelul municipiului Vaslui, creșterea suprafeței locuibile a fost de doar 2,5% în acest interval, fondul locativ al acestuia fiind încă alcătuit preponderent din locuințe colective (apartamente de bloc) care nu pot beneficia de extinderi semnificative. În mediul rural, cele mai mari extinderi au avut loc în comunele Văleni (+10,2%), Muntenii de Jos (+8,2%), Bălteni (+7,8%).

Cu toate acestea, trebuie făcută mențiunea că doar la recensământul din anul 2022 se va putea determina exact mărimea fondului locativ actual, a numărului de locuințe construite în ultimul deceniu și a suprafeței locuibile a acestora.

Tabel 7 - Principalii indicatori ai calității locuirii la nivelul UAT componente ale Zonei Metropolitane Vaslui, în anul 2015

UAT	Populația cu domiciliul (1 iulie 2019)	Numărul de locuințe (2019)	Suprafața locuibilă (mp) (2019)	Numărul mediu de persoane pe locuință	Suprafața locuibilă medie / locuință	Suprafața locuibilă medie / persoană
Municipiul Vaslui	125,780	24,923	978,467	5.0	39.3	7.8

Bălteni	1,529	735	27,669	2.1	37.6	18.1
Delești	2,231	1,165	35,135	1.9	30.2	15.7
Laza	3,212	1,209	49,116	2.7	40.6	15.3
Lipovăț	4,142	1,708	69,051	2.4	40.4	16.7
Muntenii de Jos	4,252	1,791	93,629	2.4	52.3	22.0
Muntenii de Sus	4,267	1,231	67,074	3.5	54.5	15.7
Pușcași	3,678	1,179	53,465	3.1	45.3	14.5
Ștefan cel Mare	3,405	1,489	56,311	2.3	37.8	16.5
Văleni	5,232	1,696	85,712	3.1	50.5	16.4
Zăpodeni	3,850	1,941	66,504	2.0	34.3	17.3
Zona Metropolitană Vaslui	161,578	39,067	1,582,133	4.1	40.5	9.8
Județul Vaslui	499,807	177,410	7,118,519	2.8	40.1	14.2

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

Raportat la populația cu domiciliul de la 1 iulie 2019, fondul locativ este deficitar mai ales în cazul localităților Vaslui și Muntenii de Sus, cu peste 3,5 persoane/locuință, mult peste media județeană (2,8). Totuși, în ambele situații trebuie luat în considerare că numărul populației stabile este mult mai redus decât al celei cu domiciliul, mai ales în cazul municipiului Vaslui, după cum au arătat și datele recensământului din 2011. În altă ordine de idei, comune precum Zăpodeni și Delești înregistrează maxim 2 persoane/locuință, fiind confruntate cu un proces treptat de depopulare și cu un fond locativ excedentar.

În ceea ce privește suprafața locuibilă medie, cea mai favorabilă situație se înregistrează în comunele Văleni, Muntenii de Sus și Muntenii de Jos, cu peste 50 mp arie desfășurată/locuință, acestea având un țesut de tip locuire individuală, cu multe locuințe mai noi, spațioase. Locuințe mai puțin spațioase există în Zăpodeni, Bălteni, Delești sau Ștefan cel Mare, comune cu un fond locativ mai învechit. Per ansamblu totuși, locuințele din zona Vaslui au o suprafață mai mică decât media regională și națională.

Rezultatele definitive ale RGPL 2011 ne oferă o serie de informații calitative suplimentare cu privire la fondul locativ de la nivelul Zonei Metropolitane Vaslui, după cum urmează:

- din totalul de 18.884 de clădiri de locuit, 17.823 (94,4%) aveau doar parter, iar 1.061 (5%) cel puțin două nivele (clădiri de tip bloc de locuințe sau vilă), cele mai multe dintre acestea din urmă (917) fiind amplasate în municipiul Vaslui, urmat de comunele Muntenii de Jos (73) și Pușcași (22);

- 76% din clădirile de locuit din arealul studiat erau realizate din paiantă și chirpici, mai ales în mediul rural, 9% din beton armat și prefabricate din beton, 5% din cărămidă și BCA, 1% din lemn;
- 3% dintre clădirile de locuit au fost ridicate înainte de 1919, 11% între 1919-1945, 59% între 1945 și 1990, iar 27% după 1990. Localitățile cu cel mai învechit fond locativ erau Bălteni și Zăpodeni, cu peste 20% din locuințe ridicate înainte de 1945. La polul opus, în Vaslui, Muntenii de Jos, Muntenii de Sus, Pușcași și Văleni peste 30% dintre clădirile de locuit au fost ridicate după 1990;
- 96% din clădirile de locuit din arealul studiat erau case individuale, la care se adaugă 769 de blocuri de locuințe ridicate mai ales în perioada comunistă, dintre care 757 în municipiul Vaslui (concentrând 80% din totalul fondului locativ din oraș), 5 în Muntenii de Jos, 2 în Zăpodeni, 2 în Delești și câte unul în Ștefan cel Mare, Laza și Bălteni. Locuințele de tip alipite și duplex erau în număr de doar 58, aproape exclusiv în municipiul Vaslui (54);
- 85% dintre locuințele din zonă erau permanente, în timp ce 15% erau secundare sau de vacanță, procent care ajungea la 12,5% în cazul municipiului Vaslui;
- 83,9% dintre locuințe erau ocupate, 8,7% sunt rezervate pentru uz secundar și sezonier, iar 7,4% erau neocupate permanent, mai ales pe fondul migrației și a îmbătrânirii populației. În municipiul Vaslui, peste 1.600 de locuințe erau secundare, iar peste 1.700 nelocuite, ceea ce reprezenta 14% din totalul fondului locativ. Un procent de peste 20% dintre locuințe neocupate se înregistra în comunele Delești, Muntenii de Jos, Ștefan cel Mare, Zăpodeni și Muntenii de Sus – cu o populație îmbătrânită și/sau confruntate cu migrație externă masivă;
- 81,9% dintre locuințe adăposteau o singură gospodărie, 2% cel puțin două gospodării, iar 16,1% nicio gospodărie, fiind nelocuite. O pondere mai ridicată a locuințelor cu mai multe gospodării se găseau în comunele Pușcași și Zăpodeni (5%);
- 98% dintre locuințe erau amplasate pe un singur nivel, iar 2% pe cel puțin două niveluri. Cele mai multe locuințe multietajate se regăseau în municipiul Vaslui (471) și Muntenii de Jos (110), unde s-au construit în ultimii ani și cele mai multe locuințe noi;
- 9,8% din locuințele din zonă aveau o singură cameră, 43,2% două camere, 43,5% trei și patru camere, iar 3,5% cinci camere și peste. La nivelul municipiului Vaslui, cu un fond locativ constituit preponderent din apartamente de bloc, se remarca o pondere mai ridicată a garsoanierelor (13,1% din total) și a locuințelor cu două camere (42,8%), în timp ce procentul locuințelor cu 5 camere și peste era de doar 2,2%. O pondere mai ridicată a locuințelor foarte spațioase se înregistrează în comunele Muntenii de Sus, Văleni, Muntenii de Jos, Pușcași, Lipovăț - unde există un număr mai mare de locuințe construite în ultimele două decenii. Cu toate acestea, chiar și în comunele învecinate, cea mai mare pondere o dețin locuințele de 3-4 camere;
- din perspectiva modalității de încălzire, 3,4% dintre locuințe erau conectate la sistemul centralizat de termoficare (exclusiv în municipiul Vaslui), 44,3% dispuneau de centrală termică proprie pe bază de gaze naturale sau combustibil solid, 47,9% foloseau sobe sau încălzitoare electrice, iar 4,4% erau neîncălzite. În cazul municipiului Vaslui, ponderea locuințelor cu centrală proprie era de 68,7%, cea a locuințelor cu sobe de 19,9%, iar cea a

locuințelor neîncălzite de 5,9%, cele mai multe dintre acestea din urmă fiind neocupate. Centrale proprii pe bază de gaze naturale mai foloseau circa 250 de locuințe din comuna Muntenii de Jos, singura din areal care dispunea la acel moment de sistem de distribuție a acestora. În celelalte comune, peste 90% dintre locuințe erau încălzite cu sobe pe bază de combustibil solid, cu un impact negativ asupra mediului înconjurător, mai ales în sezonul rece;

- peste 600 de locuințe din Zona Metropolitană Vaslui nu dispuneau de alimentare cu energie electrică, cele mai multe fiind amplasate în Zăpodeni (129), Delești (126), Vaslui (77) și Pușcași (75). În cele mai multe cazuri, e vorba fie de locuințe neocupate, fie de debranșări voluntare din rațiuni economice, existând doar cazuri isolate de zone de locuire neelectrificate;
- 57% dintre locuințe dispuneau de closet cu apă în locuință, 2% în afara locuinței, iar 41% dispuneau de closet fără apă. În municipiul Vaslui, 90% dintre locuințe dispuneau de closet cu apă, dintre care 87% în interiorul locuinței. În comunele învecinate, exceptând Muntenii de Sus și Muntenii de Jos, peste 90% dintre locuințe nu dispuneau de closet cu apă;
- 61,7% dintre locuințe erau conectate la sistemul centralizat de alimentare cu apă potabilă, 6,6% dispuneau de sisteme proprii de alimentare, iar 31,7% nu dispuneau de apă potabilă. În municipiul Vaslui, 95% dintre locuințe dispuneau de alimentare cu apă, dintre care 91,2% din sistemul centralizat. Comunele cu cea mai mare pondere a locuințelor fără conexiune la apă potabilă erau Zăpodeni, Văleni și Delești (peste 80% din total fond locativ), acestea fiind, în general, localitățile care nu beneficiau la acel moment de sisteme centralizate de distribuție sau în care aceste sisteme acopereau doar o parte din zonele construite;
- 55% dintre locuințe erau conectate la sistemul centralizat de canalizare, 7% dispuneau de sistem propriu, iar 38% erau necanalizate. În municipiul Vaslui, ponderea locuințelor racordate la canalizare era de 93%, dintre care 88% la sistemul centralizat. În localitățile rurale din jurul municipiului peste 80% dintre locuințe nu dispuneau de canalizare, excepție făcând doar comunele Muntenii de Sus și Muntenii de Jos, unde peste 20% dintre locuințe aveau sisteme proprii;
- 81,5% dintre locuințe dispuneau de bucătărie în interiorul acestora (93,8% în municipiul Vaslui), 8,7% în afara locuinței, iar 8,9% nu dispuneau de această facilitate. Cea mai mare pondere a locuințelor fără bucătărie se înregistra în comunele Laza, Lipovăț și Delești (peste 20%);
- 57,1% dintre locuințe dispuneau de baie în interiorul locuinței (86% în municipiul Vaslui), 1,7% în afara locuinței, iar 41,1% nu beneficiau de o astfel de facilitate. Peste 80% dintre locuințele din satele componente ale Zonei Metropolitane Vaslui nu dispuneau de baie, singura excepție fiind Muntenii de Jos, unde există mai multe locuințe noi, cu facilități moderne, ridicate în ultimii ani;
- 3,9% dintre locuințele din municipiul Vaslui dispuneau de instalații de aer condiționat, în timp ce în localitățile rurale din jur acest procent era mai mic de 1%.

Conform recensământului din 2011, din cele peste 38.000 de locuințe eixstente în Zona Metropolitană Vaslui, doar 36,9% erau reabilitate termic, procent care ajunge însă la 56,8% în cazul municipiului

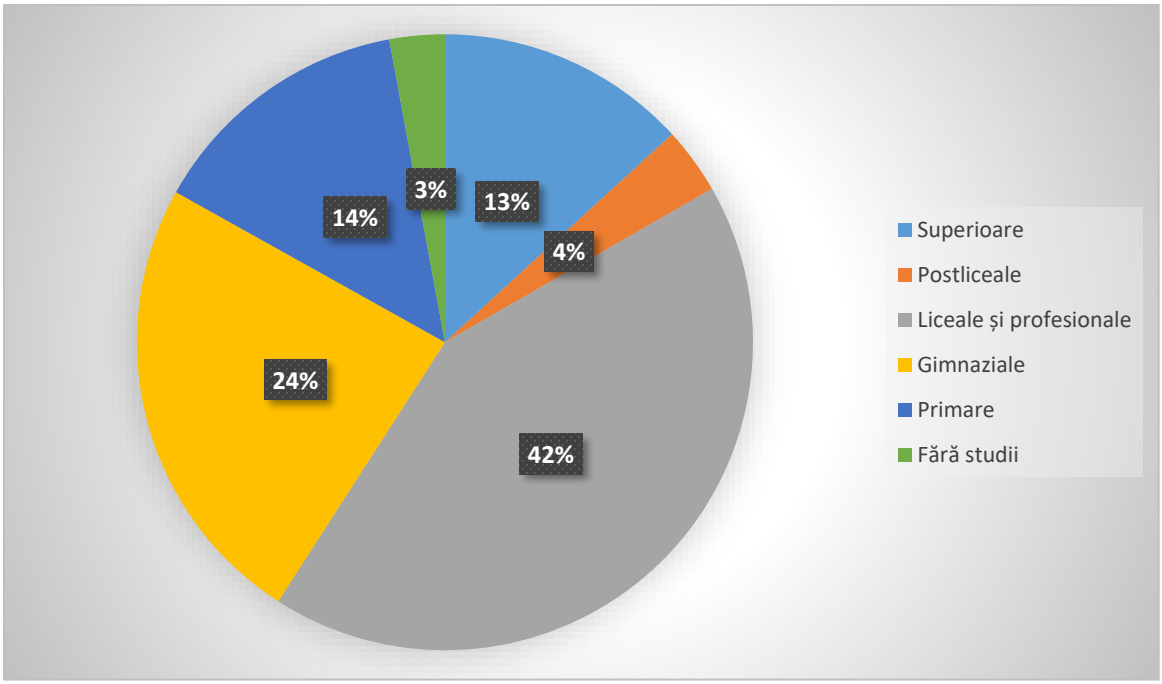
Vaslui, procent situat peste media națională și județeană. Din perspectiva tâmplăriei exterioare, 43,3% aveau ferestre termoizolante, iar 56,6% din lemn. În cazul municipiului Vaslui, ponderea locuințelor cu tâmplărie termoizolantă era de 64,9%. Reabilitarea termică a locuințelor din Municipiul Vaslui a început încă din anul 2005, când s-au alocat fonduri de la bugetul de stat pentru elaborarea expertizelor energetice, auditurilor energetice și proiectelor tehnice pentru 5 blocuri. Acțiunea a fost mediatizată în rândul asociațiilor de locatari, declanșând ulterior o amplificare masivă a lucrărilor de reabilitare termică, 65-70% dintre blocuri fiind reabilitate exclusiv din fondurile proprietarilor de apartamente. Totuși, în comunele învecinate orașului, procentul locuințelor reabilitate este sub 10%, iar a celor cu tâmplărie termoizolantă sub 25%, impactul imediat fiind asupra confortului termic și a costurilor cu încălzirea suportate de către proprietari.

1.7. Educația

Ultimele date disponibile cu privire la nivelul de instruire al populației sunt cele de la Recensământul Populației din 2011. Acestea relevau faptul că nivelul de instruire al populației din arealul studiat este superior mediei județene și regionale, datorită municipiului Vaslui, unde se concentrează populația cu studii superioare și locurile de muncă pentru aceasta.

Astfel, populația cu studii superioare la nivelul Zonei Metropolitane Vaslui era de 13,2% din populația cu vârstă de 10 ani și peste, și continuă să crească, ponderea fiind aproape dublă raportată la procentul de 7,1% la nivelul județului Vaslui și mai mare decât media Regiunii Nord-Est, care era de 10,2%. În municipiul Vaslui, procentul absolvenților de studii superioare era de 18,4%, în schimb în comune această valoare scădea la valori de 1-2%, cu excepția comunei Muntenii de Jos (6,2%), unde se manifesta mai intens fenomenul de suburbanizare.

Figură 50 - Structura populației stabile a Zonei Metropolitană Vaslui, în anul 2011

Sursa: Institutul Național de Statistică. Rezultatele finale ale RGPL 2011

Majoritatea populației din Zona Metropolitană Vaslui absolvise la momentul recensământului fie liceul sau o școală profesională (42,43%), fie o școală generală, absolvenții de învățământ gimnazial totalizând 24%. În municipiul Vaslui, ponderea absolvenților de liceu sau școală profesională atingea 47,83%, în vreme ce în comune această pondere se plasa între 25% și 40% (maximul în Laza), în general mai coborâtă decât procentul absolvenților de studii gimnaziale.

Procentul absolvenților de școală primară era de 13,96%, mai ridicat în comune, unde depășește în majoritatea cazurilor 25% din populație (Zăpodeni, Delești, Lipovăț, Pușcași, Muntenii de Sus). Numărul celor fără nicio școală absolvită este de asemenea mai mare în aceste comune, dar atinge un maxim în comuna Ștefan cel Mare (7,62%), o parte a acestora fiind analfabeți. Astfel de cazuri se înregistrau mai ales în cazul persoanelor vârstnice și a celor din comunitățile de romi.

Procentul celor fără școală absolvită în Zona Metropolitană Vaslui era însă de doar 2,91%, mai scăzut decât ponderea județeană sau regională, datorită reprezentării foarte slabe a acestei categorii de populație în municipiul Vaslui (1,93%).

a) Rețeaua școlară

Rețeaua de unități de învățământ din zona studiată este una complexă și diversificată, acoperind nivelurile de educație de la antepreșcolar până la postliceal. În ultimii ani, rețeaua de unități de învățământ a fost restructurată, pe fondul scăderii populației școlare, ceea ce a condus la închiderea unor unități de învățământ sau la pierderea personalității juridice a altora. În anul 2020, în Zona

Metropolitană Vaslui funcționau, conform datelor ISJ Vaslui, 40 de unități de învățământ cu personalitate juridică, dintre care 37 în sistemul public și 3 în cel privat.

Acestea aveau arondate un număr de alte 65 de entități, rezultând un număr total de 105 unități educaționale, după cum urmează:

- 3 școli postliceale sanitare (una publică și două private);
- 6 licee (publice);
- 25 de școli gimnaziale (publice);
- 16 școli primare (publice);
- 49 de grădinițe (48 publice și una privată);
- 3 centre școlare pentru educație incluzivă (publice);
- 1 centru județean de excelență (public);
- 1 palat al copiilor (public);
- 1 club sportiv școlar (public).

Oferta educațională diferă semnificativ între mediul urban și rural, astfel că la nivelul municipiului Vaslui aceasta conține: creșe, grădinițe, școli primare și gimnaziale, licee și colegii, școli postliceale, inclusiv școli speciale și unități private, în timp ce în comunele din Zona Metropolitană, în general, activează doar grădinițe și școli primare și gimnaziale.

În acest context, pentru a urma învățământul liceal, elevii din mediul rural fac naveta zilnică sau săptămânală către liceele din municipiul Vaslui. De asemenea, chiar și o parte dintre copii de grădiniță și elevii din ciclul primar și gimnazial practica naveta în municipiu, la solicitarea părinților (mulți dintre aceștia navetiști, la rândul lor). Acest lucru a condus la accentuarea declinului numărului de elevi, dar și a calității actului educațional din școlile rurale, unde există numeroase clase cu predare simultană.

b) Infrastructura educațională

Tabel 8 - Infrastructura educațională de la nivelul Zonei Metropolitane Vaslui în anul 2019

UAT	Unități de învățământ cu personalitate juridică	Unități de învățământ arondate	Săli de clasă și cabinete școlare	Laboratoare școlare	Săli de gimnastică	Ateliere școlare	Terenuri de sport	PC-uri
Vaslui	2 școli postliceale 6 licee 10 școli gimnaziale 8 grădinițe 2 CESI 1 palat al copiilor 1 centru județean de excelență	1 școală postliceală 2 școli gimnaziale 3 școli primare 16 grădinițe 1 CESI 1 CSS	511	89	14	23	17	1.628
Bălteni	1 școală gimnazială	1 grădiniță	9	1	0	0	0	28

UAT	Unități de învățământ cu personalitate juridică	Unități de învățământ arondate	Săli de clasă și cabinete școlare	Laboratoare școlare	Săli de gimnastică	Ateliere școlare	Terenuri de sport	PC-uri
Delești	1 școală gimnazială	1 școală gimnazială 1 școală primare 2 grădinițe	20	0	0	0	0	15
Laza	1 școală gimnazială	1 școală primară 2 grădinițe	19	2	0	0	1	36
Lipovăț	1 școală gimnazială	2 școli gimnaziale 2 școli primare 5 grădinițe	30	2	0	0	0	21
Muntenii de Jos	1 școală gimnazială	2 grădinițe	12	3	1	0	1	15
Muntenii de Sus	1 școală gimnazială	1 școală primară 1 grădiniță	10	3	0	0	1	22
Pușcași	1 școală gimnazială	1 școală primară 2 grădinițe	15	0	0	0	0	24
Ștefan cel Mare	1 școală gimnazială	3 școli primare 4 grădinițe	22	0	0	0	0	24
Văleni	1 școală gimnazială	2 grădinițe	20	1	0	0	0	16
Zăpodeni	1 școală gimnazială	4 școli primare 4 grădinițe	32	2	0	0	1	39
TOTAL	**39**	**65**	**700**	**103**	**15**	**23**	**21**	**1.868**

Sursa: ISJ Vaslui. INS. Baza de date TEMPO Online

Datorită investițiilor realizate prepondrent din fonduri europene și guvernamentale, infrastructura educațională de la nivelul Zonei Metropolitane Vaslui s-a îmbunătățit semnificativ în ultimul deceniu, atât în municipiul Vaslui, cât și în comunele învecinate. Astfel, prin proiectul PRIS, s-au construit școli noi la Văleni, Bălteni, Delești, Ștefan cel Mare și s-a consolidat o unitate școlară la Delești, iar prin Programul privind Reforma Educației Timpurii s-a construit o grădiniță la Ștefan cel Mare. Cu fonduri PNDL au fost reabilitate/modernizate sau chiar construite școli/grădinițe în Zăpodeni, Delea, Bârzești, Muntenii de Sus, Lipovăț, Laza, Hârșova, Fundătura, Bălteni, Bălteni-Deal, iar cu fonduri PNDR s-a construit o nouă grădiniță în Muntenii de Jos. De asemenea, cu sprijinul MDRAP au fost achiziționate microbuze școlare pentru copii care practică naveta, mai ales pe fondul închiderii unor unități de învățământ din satele componente ale Zonei Metropolitane. În municipiul Vaslui s-au consolidat, extins, reabilitat, modernizat și dotat cu fonduri POR 2007-2013, Școala Gimnazială nr. 3

(investiție de 5,2 mil. de lei), Școala Gimnazială Viișoara (2 mil. lei) și Școala Gimnazială Brodoc (3,2 mil. lei).

Prin POR 2014-2020, în anul 2019, municipalitatea a contractat două proiecte care privesc construcția unei creșe (investiție de 5,2 mil. de lei), respectiv a unei grădinițe (investiție de 5 mil. lei) în municipiul Vaslui. Prin același Program Operațional, sunt finanțate lucrări de reabilitare și modernizare în „Liceul Tehnologic Ion Mincu'' (investiție de 2,4 mil. Lei). De asemenea, autoritățile solicită finanțare pentru proiectul „E-educație in Municipiul Vaslui", prin care va fi îmbunătățită infrastructura TIC din instituțiile de învățământ. În contextul pandemic din 2020, au fost efectuate achiziții de chipamente IT mobile de tip tabletă pentru uz școlar (2.600 buc.) și echipamente de protecție medicală (măști de protecție - 1.500.000 buc.).

Totuși, un număr important dintre unitățile de învățământ din județ, mai ales cele din mediul rural, nu dispun de autorizație sanitară de funcționare din cauza lipsei apei curente, a grupurilor sanitare și a instalațiilor de încălzire neconforme, neamenajării curților interioare, a stării clădirilor etc. În aceeași ordine de idei, mai multe clădiri cu scop educațional nu au primit autorizație privind securitatea la incendiu din partea ISU și autorizație ISCIR. Astfel, unitățile de învățământ din comuna Lipovăț necesită lucrări de anvelopare, cele din Zăpodeni de împrejmuire, în comuna Ștefan cel Mare e necesară construcția unei școli noi în satul Munteneşti și de modernizarea celei din Bârzești, dar și achiziția unui microbuz școlar etc. Nu în ultimul rând, majoritatea școlilor rurale necesită dotări suplimentare (laboratoare, biblioteci, aparatură digitală etc.).

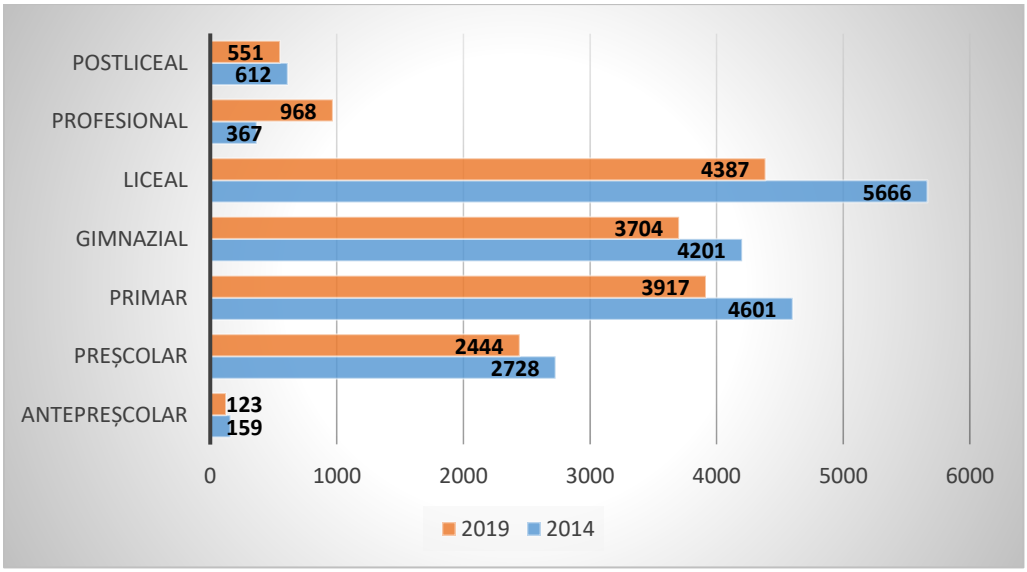
Pe de altă parte, chiar și în cazul municipiului Vaslui, există deficiențe cu privire la infrastructura educațională existentă. Spre exemplu, dintre cele 9 unități de învățământ dotate cu săli de sport, doar una poate găzdui jocuri oficiale de handbal, volei sau baschet, iar unele școli nu dispun nici măcar de terenuri de sport din lipsă de spațiu. Un alt exemplu este Liceul "Ștefan Procopiu", unde terenul de sport este degradat, iar spațiul insuficient. Deși liceele din municipiu (de ex. Colegiul "Anghel Rugină", Liceul "Emil Racoviță" etc.) atrag un număr mare de elevi din mediul rural, nu există suficiente spații de cazare pentru aceștia în internate și nici campusuri școlare moderne.
De asemenea, unele grădinițe primesc mai multe cereri de înscriere decât capacitatea de care dispun, fiind necesară înființarea a două noi astfel de unități pentru a asigura calitatea adecvată a actului educațional. Chiar dacă natalitatea este descreștere, extinderea suprafețelor construite face ca dispunerea spațială a grădinițelor existente să nu mai fie adecvată distribuției spațiale a populației tinere. Nu în ultimul rând, unele clădiri cu destinație educațională sunt realizate din materiale ineficiente energetic și generează costuri ridicate cu asigurarea energiei. Astfel, unele școli necesită și intervenții de creștere a eficenței energetice (de ex. Școala "Elena Cuza", care va beneficia în acest sens de o sponsorizare din partea companiei OMV), Școala "Mihail Sadoveanu" necesită lucrări reparații capitale, Școala "Constantin Parfene" de o centrală termică nouă etc.

c) Populația școlară

În intervalul 2014-2019, populația școlară de la nivelul Zonei Metropolitane Vaslui a scăzut cu 12,2%, mai puțin decât media județeană (-15,6%), cauza principală fiind reducerea continuă a ratei natalității. Este de așteptat ca această tendință să urmeze, în condițiile în care numărul de nașteri a înregistrat

valori tot mai reduse în ultimii ani (fără a lua în calcul certifcatele de naștere transcrise din străinătate pentru copii de cetățeni moldoveni domiciliați scriptic în municipiu). Scăderea numărului de elevi s-a înregistrat la toate nivelurile de studii, cu excepția învățământului profesional. Astfel, numărul de copii înscriși la grădinițe a scăzut cu 10%, cel al elevilor din învățământul primar cu 15%, din învățământul gimnazial cu 12%, din cel liceal cu 22%, din cel postliceal cu 10%, în timp ce numărul elevilor din învățământul profesional a crescut cu 164%.

Figură 51 - Populația școlară de la nivelul Zonei Metropolitane Vaslui, pe niveluri de educație, în 2007 și 2015

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

Pe categorii, cel mai mare număr de elevi erau înregistrați în învățământul liceal, în condițiile în care liceele din municipiul Vaslui atrag anual peste 500 de absolvenți de gimnaziu din mediul rural. Cele mai mari astfel de unități sunt Liceul ”Ștefan Procopiu”, Liceul Tehnologic ”Ion Mincu” și Liceul Teoretic ”Emil Racoviță”, toate cu un număr important de elevi.

Cea mai ridicată rată de promovabilitate la Bacalaureat se înregistrează la liceele cu profil teoretic (Liceul Teoretic ”Mihail Kogălniceanu” – 100% în anul 2020; Liceul Teoretic "Emil Racoviță" Vaslui – 97%) și economic (Colegiul Economic ”Anghel Rugină” – 76%), iar cele mai scăzute la instituțiile cu profil tehnologic (Liceul Tehnologic „Ion Mincu” – 39% și Liceul ”Ștefan Procopiu„ – 51%, acesta din urmă întâlnind și mari probleme de abandon și absenteism școlar).

Liceele din municipiu au o ofertă diversificată de specializări de profil servicii, real, umanist, tehnic, resurse naturale, precum: comerț, economic, matematică-informatică, turism și alimentație, științe ale naturii, științe sociale, electric, electronică și automatizări, filologie, industrie textilă, mecanică, construcții, estetică și igienă corporală, industrie alimentară. Totuși, cei mai mulți absolvenți ai studiilor liceale se îndreaptă ulterior către marile centre universitare, precum Iași și București, pentru

continuarea studiilor, unde de obicei se integrează în câmpul muncii în conformitate cu studiul și nivelul lor de pregătire. Așadar, putem discuta la nivel local de un fenomen de ”brain-drain”, care justifică și slaba dezvoltare a sectorului serviciilor cu valoare adăugată ridicată (IT&C, servicii financiare, outsourcing etc.).

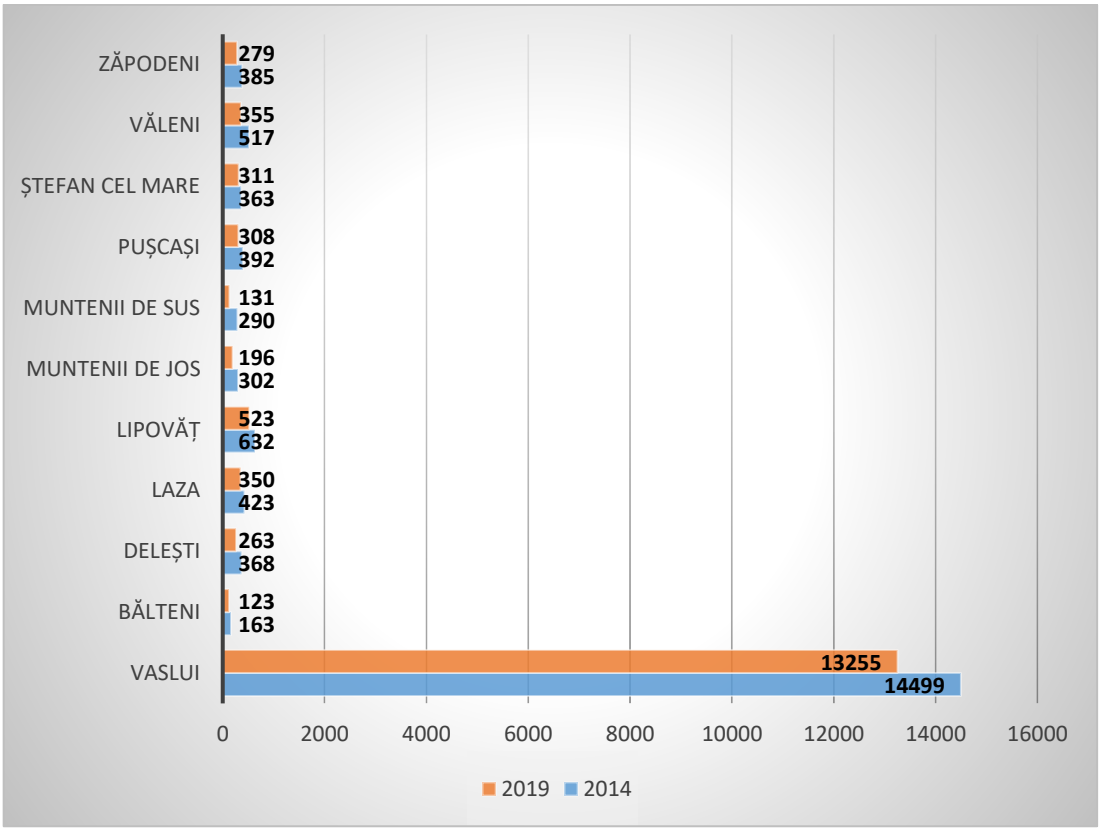
Clasele de învățământ profesional funcționează în cadrul Liceului ”Ștefan Pricopiu” și a Liceului Tehnologic ”Ion Mincu”. Acestea formează cu precădere mecanici și tinichigii auto, agenți comerciali, zidari, brutari și preparatori produse din carne, în timp ce interesul absolvenților pentru specializările de electrician și confecționer se menține relativ scăzut, în pofida dezvoltării ramurei industriei textile la nivel local.

Cele două școli postliceale din municipiul Vaslui, dintre care una publică (Școala Postliceală Sanitară ”Anastasie Fătu”) și una privată (Școala Postliceală Sanitară FEG) - au ambele profil sanitar și reprezintă o alternativă tot mai atractivă pentru absolvenții de liceu care nu au promovat Bacalaureatul și nu pot urma studii universitare. Acestea formează personal medical cu studii medii, din care o parte sunt absorbiți pe piața muncii de unitățile sanitare din județ.

Învățământul special se asigură prin Centele Școlare de Educație Incluzivă ”Constantin Pufan” și ”Elisabeta Polihroniade”, precum și prin Penitenciarul Vaslui, la nivel primar și gimnazial. Numărul de elevi înscriși este de circa 280, cei mai mulți la învățământul gimnazial.

Populația școlară a scăzut în toate UAT-urile componente ale Zonei Metropolitane Vaslui. În contextul în care municipiul Vaslui atrage elevi din mare parte din județ mai ales în învățământul liceal, acesta a înregistrat cea mai mică scădere, de 8,5%, în timp ce scăderi semnificative au fost înregistrate în comunele Muntenii de Sus (-54,8%) și Văleni (-31%), în condițiile în care mulți părinți preferă să-și înscrie copii la școlile din municipiu.

Figură 52 - Populația școlară de la nivelul Zonei Metropolitane Vaslui, pe UAT, în 2007 și 2015

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

Abandonul școlar reprezintă un alt factor important care duce la reducerea populației școlare. La nivelul județului Vaslui, acesta se menține încă la o cotă ridicată, mai ales în rândul comunităților rurale sărace. Astfel, abandonul școlar a scăzut de la 1,85% în 2014 la 1,64% în 2019, fiind foarte ridicat la nivel liceal (9,37%), în comparație cu cel primar (0,52%) și gimnazial (2,08%). Principalele cauze ale acestui fenomen sunt: repetenția și eșecul școlar, situaţia materială precară, plecarea părinţilor în străinătate, lipsa de implicare a familiei în viața școlară, familia dezorganizată, influenţa grupului de prieteni cu vârste mai mari, fuga de acasă, exploatarea prin muncă, acceptul familiei pentru căsătorie, păstrarea tradiţiilor şi obiceiurilor specifice etniei din care fac parte, delincvenţa juvenilă etc. Demersurile ISJ de a reduce fenomenul abandonului au constat în implementarea unor programe de tip remedial, de exemplu la Liceul Tehnologic ”Ion Mincu” din Vaslui.

Trecerea la învățământul profesional de 3 ani și acordarea de burse profesionale a crescut în ultima perioadă numărul de elevi care urmează această formă de învățământ, însă la un nivel încă insuficient. În acest context, unii angajatori locali reclamă imposibilitatea de a găsi personal suficient calificat, inclusiv pe fondul migrației interne și externe masive.

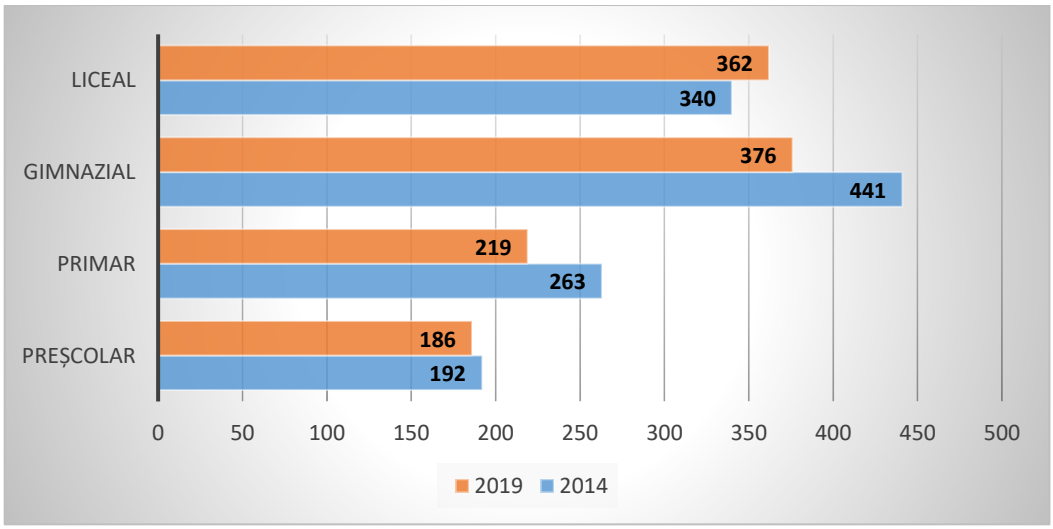
La nivelul municipiului, mai exact al Școlii nr.1 ”Alexandru Ioan Cuza” și al Grădiniței cu Program Prelungit nr. 9, este implementat proiectul cu finanțare POCU 2014-2020 denumit ADMISI (”Abandon Diminuat prin Măsuri Integrate Sustenabile în Învățământ”) pentru prevenirea abandonului școlar, care vizează un număr de 587 de copii, elevi și părinți. Acesta cuprinde diferite activități, precum: metodologie nouă de predare, campanie de conștientizare privind importanța educației, workshop de diseminare, consiliere și educație parentală, sprijin material, activități extracuriculare, educație pentru sănătate, igienă și nutriție, campanii de dialog școală-familie-copii-comunitate, program de tip ”Școală după Școală”, dezvoltarea competențelor cadrelor didactice, a personalului de sprijin și a echipei manageriale etc.

De asemenea, municipalitatea și ISJ Vaslui au realizat demersuri pentru atragerea unei noi finanțări POCU pentru implementarea proiectului ”A Doua Șansă”, care își propune să sprijine 600 de copii și adulți care să-și continue studiile până la 4, respectiv 10 clase, cu sprijinul a 512 cadre didactice.

d) Personalul didactic

Conform INS, la nivelul anului 2019, în Zona Metropolitană Vaslui activau 1.156 de cadre didactice, în scădere cu 6,6% față de anul 2014, într-o strânsă legătură cu dinamica populației școlare.

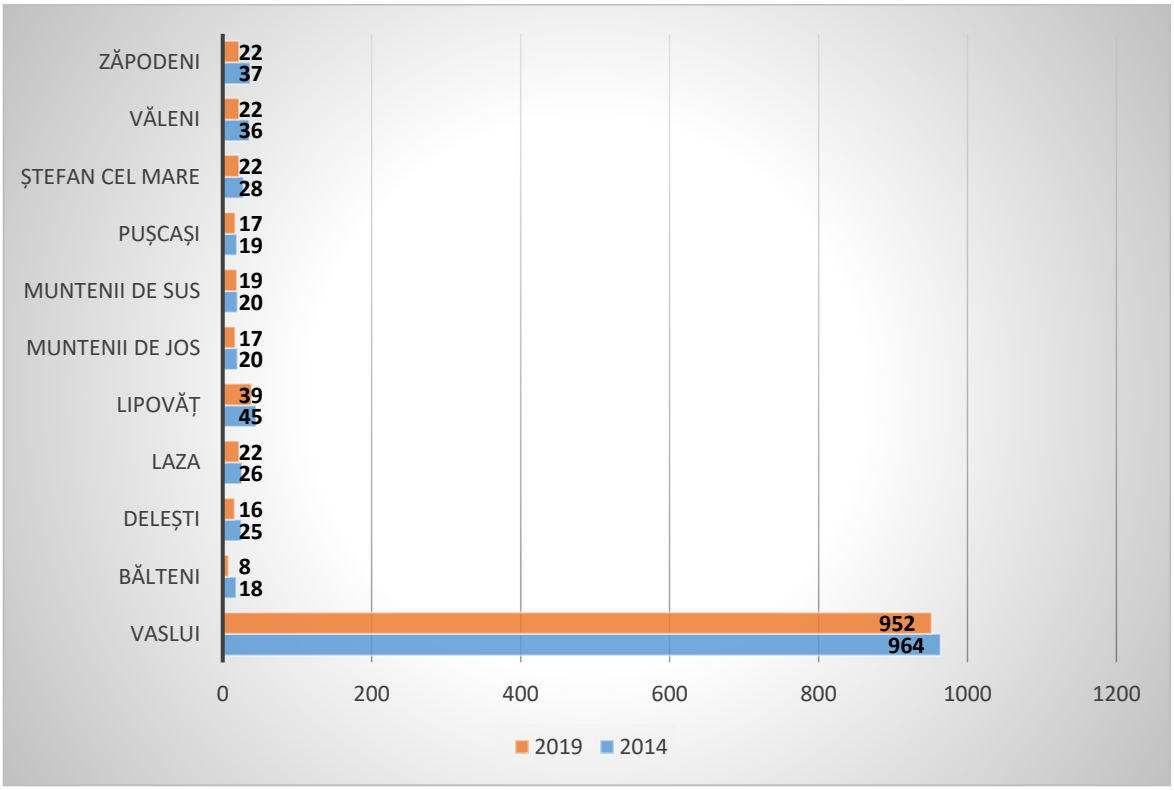
Figură 53 - Personalul didactic de la nivelul Zonei Metropolitane Vaslui, pe niveluri de educație, în 2014 și 2019

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

Scăderea numărului de cadre didactice s-a produs la majoritatea nivelurilor de studii, cu excepția celui liceal (+6%), și în toate UAT-urile, inclusiv în municipiul Vaslui (-1,2%), cea mai accentuată scădere fiind înregistrată în comuna Bălteni (-55%).

Figură 54 - Personalul didactic de la nivelul Zonei Metropolitane Vaslui, pe UAT, în 2014 și 2019

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

Personalul didactic de la nivelul județului Vaslui și al arealului studiat se remarcă printr-un grad ridicat de profesionalizare și stabilitate pe post (peste 97% calificați și peste 70% cu gradul didactic I și II, titular la post). De asemenea, oferta de formare continuă a cadrelor didactice, asigurată prin CCD Vaslui, este una generoasă și diversificată, circa 1.000 de cadre didactice și auxiliare, inclusiv din mediul rural, participând anual la cursuri gratuite, ceea ce denotă un interes sporit al acestora pentru evoluția în carieră și dezvoltarea personală. Un interes deosebit s-a acordat și formării și instruirii periodice a echipelor manageriale, inclusiv prin schimburi de experiență și diseminare de bune practici în cadrul cercurilor pedagogice semestriale.

e) Proiecte educaționale și activitate extracurriculară

În perioadele de programare 2007-2013, respectiv 2014-2020, s-au derulat numeroase parteneriate și proiecte educaționale cu finanțare europeană (de ex. POS DRU, POCU, ERASMUS+) pentru orientarea în carieră, sprijinirea spiritului antreprenorial, prevenirea abandonului școlar, după cum urmează:

- Internship – Bridging Theory and Practice la Colegiul Economic "A. Rugină" Vaslui, "O scoala prietenoasa" la Liceul "Ștefan Procopiu" Vaslui, "Web 2.0 este viitorul nostru" la

Liceul Teoretic “Emil Racoviță” Vaslui, „Conflict Management, Emotional Intelligence and Bullying Prevention” și „Building team spirit in the classroom”;

- Proiectul ROSE România cu finanţare de la Banca Mondială, care își propune diminuarea abandonului şcolar şi îmbunătăţirea promovabilităţii la nivel liceal, a ratei de absolvire a ciclului secundar superior şi a rezultatelor la examenul de bacalaureat.
- Proiectul „Didact Form’’ care are drept obiectiv îmbunătăţirea competențelor personalului didactic din învăţământul preuniversitar în vederea promovării unor servicii educaţionale de calitate, orientate pe nevoile elevilor şi a unei şcoli inclusive”.
- Proiectul “ADMISI-Abandon diminuat prin măsuri integrate sustenabile în învăţământ” al cărui beneficiar a fost Școala Gimnazială “Al. I Cuza” Vaslui, prin care a fost urmărită reducerea abandonului școlar.
- Proiectul “Prof21” - Dezvoltarea competenţelor profesorilor şi managerilor şcolari pentru o şcoală atractivă şi incluzivă” – finanțat prin POCU- “Profesori motivaţi” : Centrul Școlar de Educație Incluzivă din Negrești și Centrul Școlar de Educație Incluzivă Elisabeta Polihroniade.

De asemenea, elevii beneficiază de un șir de programe sociale, implementate prin ISJ și unitățile de învățământ, prin care pot primi ajutor financiar precum: *Euro 200 (ajutor financiar în vederea achiziţionării de calculatoare), Rechizite Şcolare (ajutor financiar pentru achiția de rechizite), Bani de liceu, Burse profesionale (pentru elevii din învățământul profesional), Burse şcolare, Masa caldă (*program pilot de acordare a unui suport alimentar pentru preşcolari şi elevi). De asemenea, Primăria Municipiului Vaslui alocă anual elevilor circa 4.600 de burse, dintre care aproximativ 900 sunt burse sociale. De asemenea, toți elevii din municipiu beneficiază de transport public gratuit, o parte din fondurile alocate în acest sens operatorului de profil fiind suportate de către Primărie.

Palatul Copiilor Vaslui este o instituţie de învăţământ şi educaţie extraşcolară care a luat fiinţă la 1 decembrie 1956. Acesta pune la dispoziție 17 cercuri (șah, dans, automodele, artă textilă, gimnastică ritmică, dans popular, karting, informatică, muzică, etc.) care sunt frecventate anual de peste 2.000 de copii.

e) Rezultatele şcolare

Contextul pandemic din anul 2020 nu a fost unul favorabil desfășurării olimpiadelor naționale sau a altor tipuri de concursuri destinate elevilor. În anul școlar 2018-2019, elevii din județul Vaslui au obținut peste 120 de locuri premiante la olimpiadele naționale și peste 35 de locuri la concursurile naționale. De asemenea, Clubul Sportiv Şcolar Vaslui a obţinut un număr de 24 medalii din care 8 medalii de aur,9 medalii de argint şi 7 medalii de bronz la competițiile sportive naționale oficiale.

De asemenea, procentul de promovabilitate la Bacalaureat s-a menținut în ultimii ani peste media națională, situație care nu este însă valabilă și la Evaluarea Națională, unde promovabilitatea a fost mai redusă, în special în mediul rural.

Relația școlii cu comunitățile locale s-a îmbunătățit în ultimii ani, prin colaborarea eficientă a ISJ și a unităților de învățământ cu ONG-uri, asociații și fundații cu scop educațional, cu autoritățile județene și locale etc. De asemenea, prin înființarea centrelor de informare și documentare, s-a întărit relația cu populația tânără, mai ales din mediul rural.

Reieșind din Strategia Educațională a județului Vaslui pentru perioada 2014-2019 și din Strategia educațională a Insperctoratului Școlar Județean Vaslui pentru anul 2019-202, sunt identificate o serie de puncte slabe la nivelul învățământului preuniversitar din județ, precum:

- lipsa de stabilitate pe post a profesorilor debutanți și în special în mediul rural;
- existența unor cazuri de neasumare a responsabilității în exercitarea actului managerial ca urmare numirii directorilor prin detașare, fără concurs;
- insuficiența informării și instruirii personalului didactic în domeniul managementului calității și al aplicării sistemelor de calitate; prioritatea acordată obiectivelor cantitative în detrimentul celor calitative;
- analiza activității desfășurate (semestrial sau anual) rămâne în unele unități doar un raport descriptiv, de enumerare a aspectelor pozitive și negative, fără să se identifice cauzele eșecurilor sau disfuncțiilor, fără să se stabilească măsurile reglatoare, termene și responsabilități clare;
- nivel încă ridicat de subiectivitate în procesul de autoevaluare/evaluare la nivelul inspecției școlare, conducerii unităților de învățământ, comisiilor de specialitate;
- fluctuația personalului didactic, lipsa de motivație a unor profesori au creat disfuncții în asigurarea eficienței procesului instructiv - educativ din unele unități școlare în special în mediul rural;
- scăderea populației care duce la extinderea învățământului simultan și la gimnaziu;
- managerii școlari au rețineri în exercitarea eficientă a capacității de a-și construi politici și strategii adecvate, în funcție de particularitățile mediului socio-cultural, de a pune în practică propriile planuri de dezvoltare, de a monitoriza preluarea și aplicarea acestora de către personalul didactic, calitatea activității didactice și nivelul atingerii standardelor educaționale de către elevi, relațiile dintre elevi, cadre didactice, părinți, comunitate;
- existența unui număr de unități școlare fără autorizație sanitară de funcționare;
- cadrul restrâns de resurse financiare care nu permite amenajări, facilități etc. pentru a transforma școala într-un centru autonom;
- insuficienta preocupare pentru informare și documentare a unor manageri și cadre didactice în vederea obținerii unor fonduri europene nerambursabile pentru dezvoltare instituțională;
- nefinalizarea unor investiții - unități școlare începute din anul 2006/2007/2008;
- rezultate modeste la evaluarea națională în unele unități de învățământ mai ales în mediul rural;
- formalismul funcționării unor comisii constituite la nivelul școlilor;
- lipsa, în unele unități de învățământ, a unui set coerent de instrumente interne de evaluare, a unui sistem fiabil de calitate, pentru determinarea valorii adăugate și a celei nou create prin educația furnizată de școală;
- existența unor disfuncţii în propunerea CDȘ/CDL la nivelul unităților de învățământ, nefiind respectate nevoile educaționale reale ale principalilor beneficiari;
- slaba monitorizare privind aplicarea la clasă a cunoștințelor dobândite în urma participării la programele de perfecționare/formare continuă;
- inadecvarea obiectivelor propuse (cu indicatori și valori țintă), politicilor, strategiilor în domeniul calității, pe termen scurt și mediu;

- scăderea interesului și motivației elevilor pentru învățătură;
- rată încă ridicată a absenteismului și a abandonului școlar în unitățile din zonele cu populație de etnie rromă și în cele din zone defavorizate (sărăcie);
- insuficienta colaborare a părinților cu școala, în unele comunități;
- neimplicarea unor factori comunitari în combaterea abandonului școlar, a absenteismului elevilor în sprijinirea unor acțiuni de educare a adulților la nivelul localităților;
- lipsa unor relații eficiente școală - comunitate în promovarea tradițiilor și obiceiurilor locale, în pregătirea unor manifestări cultural-educative derulate cu ocazia unor evenimente naționale și locale;
- insuficienta implicare a unor autorități locale în asigurarea siguranței unităților școlare și elevilor cu mijloace proprii.

1.8. Sănătate

Rețeaua de unități medicale din Zona Metropolitană Vaslui este una relativ restrânsă, prin comparație cu alți poli urbani din regiune (de ex. Iași, Bacău etc.), și concentrată în principal în municipiul Vaslui, unde funcționează cele mai importante unități sanitare din județ.

La nivelul municipiuluI Vaslui, aceasta cuprindea, în anul 2019, un spital județean de urgență cu ambulatoriu integrat, mai multe dispensare, centre de sănătate mintală, laboratoare, farmacii, respectiv cabinete școlare (inclusiv primul Centru de referință pentru prevenirea și depistarea bolilor de nutriție și metabolice în rândul copiilor de vârstă școlară și preșcolară, realizat cu sprijinul financiar al Grupului Rompetrol, în parteneriat între municipalitate, DSP și ISJ Vaslui) - în rețeaua publică, respectiv policlinici, numeroase cabinete de medicină de familie, de specialitate, stomatologice, laboratoare de analize, de tehnică dentară, farmacii – în sectorul privat.

Față de anul 2014, se observă o creștere semnificativă a numărului de unități private, mai ales cabinete stomatologice, cabinete medicale de familie, farmacii, laboratoare, dar și cabinete de specialitate, care au compensat parțial infrastructura sanitară insuficientă din sectorul public. Totuși, acesta din urmă continuă să fie mai bine dezvoltate la nivel local, unde dețin monopolul pentru serviciile de spitalizare pentru toate categoriile de populație, inclusiv cea care nu dispune de resurse financiare pentru a apela la servicii private. În ultimii ani, serviciile de urgență sunt oferite și de către o clinică privată (Recumed Clinic).

Tabel 9 - Infrastructura sanitară de la nivelul Zonei Metropolitane Vaslui, pe UAT, în anul 2019

UAT	Unități sanitare	Total	Publice	Private
Vaslui	**Spital județean de urgență**	**1**	**1**	**0**

UAT	Unități sanitare	Total	Publice	Private
	Ambulatoriu integrat spitalului	1	1	0
	Policlinici	2	0	2
	Dispensare medicale	2	2	0
	Centre de sănătate mintală	2	2	0
	Centre medicale de specialitate	1	1	0
	Puncte de lucru ale centrelor de dializă	1	0	1
	Cabinete medicale de medicină general	2	1	1
	Cabinete medicale școlare	21	21	0
	Cabinete medicale de familie	28	0	28
	Cabinete stomatologice	49	1	48
	Cabinete medicale de specialitate	100	0	100
	Farmacii	34	3	31
	Laboratoare medicale	57	15	42
	Laboratoare de tehnică dentară	11	0	11
	Alte cabinete medicale	2	2	0
Bălteni	Cabinete medicale de familie	1	0	1
Delești	Cabinete medicale de familie	1	0	1
	Cabinete stomatologice	1	0	1
	Farmacii	1	0	1
	Puncte farmaceutice	1	0	1
Laza	Cabinete medicale de familie	1	0	1
	Cabinete stomatologice	1	0	1
	Farmacii	1	0	1
	Puncte farmaceutice	1	0	1
Lipovăț	Cabinete medicale de familie	1	0	1
	Cabinete stomatologice	1	0	1
	Farmacii	1	0	1
Muntenii de Jos	Cabinete medicale de familie	1	0	1
	Laboratoare medicale	1	0	1
Muntenii de Sus	Cabinete medicale de familie	1	0	1
	Farmacii	1	0	1
Pușcași	Cabinete medicale de familie	1	0	1
Ștefan cel Mare	Cabinete medicale de familie	1	0	1
	Puncte farmaceutice	1	0	1
Văleni	Cabinete medicale de familie	1	0	1
	Cabinete stomatologice	1	0	1
Zăpodeni	Cabinete medicale de familie	1	0	1
	Cabinete stomatologice	1	0	1

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

După cum se poate observa din tabelul de mai sus, există disparități între mediul urban și rural în ceea ce privește accesul la servicii medicale. Astfel, în comunele din zona metropolitană se furnizează, în general, doar servicii medicale de bază prin cabinetele medicilor de familie, cabinete stomatologice și farmacii existând doar în unele dintre acestea. În acest context, un număr mare de persoane din aceste comune se deplasează la Vaslui pentru a beneficia de servicii medicale de specialitate. În altă ordine de idei, chiar și o parte dintre locuitorii municipiului Vaslui apelează la servicii medicale specializate publice și private din marile centre universitare (Iași, București), dar și din străinătate.

În ultimii ani, preponderent cu fonduri guvernamentale, s-au realizat investiții pentru dezvoltarea infrastructurii pentru asistența medicală de bază oferită în comunele din zona metropolitană. Astfel, la Bălteni, Laza, Muntenii de Sus și Văleni au fost construite și chiar dotate dispensare umane, unde pot funcționa cabinete de medicină de familie, cabinete stomatologice și farmacii.

Conform INS, în anul 2019, numărul de paturi de spital din municipiul Vaslui a scăzut cu 72 față de anul 2014, ajungând la 820, dintre care 787 în sectorul public și 33 în sectorul privat, ceea ce corespunde unui număr de 5 paturi/1.000 de locuitori, sub media națională de 6,5 paturi/1000 de locuitori. Totuși, trebuie avut în vedere faptul că toate aceste paturi sunt concentrate în municipiul Vaslui și deservesc o populație mult mai numeroasă decât cea a Zonei Metropolitane Vaslui, de circa 200.000 de locuitori, unele secții și specializări fiind unice în județ, context în care infrastructura pentru servicii de spitalizare e insuficientă. În acest context, la nivel local ar fi necesară construcția unui spital municipal, care să reducă presiunea de pe singura unitate spitalicească de urgență din zonă de numărul foarte mare de pacienți care necesită internarea sau tratamentul în ambulatoriu.

Spitalul Județean de Urgență Vaslui – se află în subordinea Consiliului Județean și se încadrează în a categoria a III-a (nivel de competență mediu, fiind în curs de re-acreditare), conform metodologiei Ministerul Sănătății. Acesta funcționează în trei locații diferite, situate la o distanță de circa 4-5 km unul de altul, respectiv: cel de pe Str. Ștefan cel Mare - unde se găsesc majoritatea secțiilor, cel din Str. Dr. Ghelerter (Spitalul nr. 2) – unde funcționează secțiile de psihiatrie și boli infecțioase, respectiv cel din Str. M. Kogălniceanu, unde își desfășoară activitatea ambulatoriul integrat (policlinica). Per ansamblu, spitalul are o capacitate de 787 de paturi în 13 secții și 18 compartimente, la care se adaugă 24 de paturi pentru însoțitori și 18 pentru spitalizarea de zi. Acesta deservește o zonă cu o populație de circa 230.000 de locuitori. Acesta oferă specialități și servicii unice la nivel județean (HIV/SIDA copii, sănătate mintală copii, neurochirurghie, chirurgie și ortopedie pediatrică, endoscopie bronșică, chirurghie buco-maximo-facială, medicină legală, audiologie, alergologie și imunologie, hematologie, genetică medicală, chirurgie plastică și reconstructivă). În total, unitatea are prevăzute în organigramă peste 1.600 de posturi (dintre care doar 75% sunt ocupate) și a dispus în anul 2019 de un buget de circa 35 mil. Euro, realizate mai ales pe baza contractului de servicii medicale încheiat cu CNAS, în cuantumul serviciilor furnizate, dar și circa 2,5 mil. Euro de la CJ pentru investiții și cheltuieli curente.

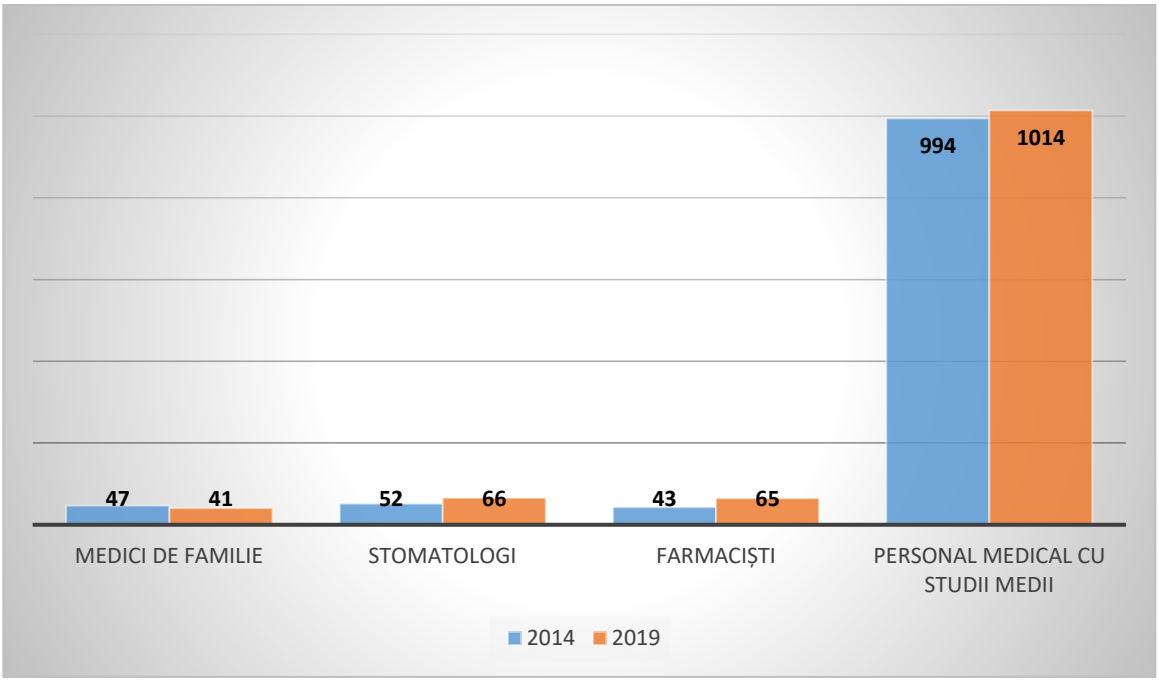
În anul 2019, Spitalul Județean a deservit aproape 37.000 de pacienți, dintre care 25.800 în regim continuu, iar 11.100 în regim de zi, la care se adaugă 74.100 consultați în ambulatoriu și 70.100 în UPU, valori în creștere față de anul 2018. Toate acestea au fost realizate cu un număr de doar 155 de medici.

CJ Vaslui implementează în prezent un proiect în valoare de peste 3 mil. Euro cu fonduri POR 2014-2020 pentru extinderea UPU cu un nou corp de clădire și dotarea acesteia cu aparatură. Spitalul implementează cu fonduri POCU un proiect de formare a personalului medical în domeniul implementării programelor prioritare de sănătate și alte două proiecte pentru dotarea cu aparatură medicală, finanțate din fonduri de cooperare transfrontalieră. În plus, cu fonduri de la bugetul de stat se construiește un nou ambulatoriu în curtea spitalului, urmând ca acesta să fie dotat cu aparatură modernă prin POR 2014-2020, în urma unei investiții cumulate de circa 8 mil. Euro. Cu fonduri de la bugetul CJ Vasui se ridică în prezent un pavilion dedicat spitalizării de zi, investiție în valoare de aproape 1 mil. Euro. Proiectele ulterioare vizează extinderea blocului operator. În perioada 2010-2017, CJ Vaslui a implementat, cu finanțare prin POR 2007-2013, un proiect de modernizare și dotare a Spitalului Județean, în valoare de 15 mil. Euro, care a făcut ca acesta să ofere astăzi condiții moderne de cazare, diagnostic și tratament.

În prezent, se află în faza de proiectare investiția pentru construcția de noi secții la Spitalul nr. 2, care este planificat să aibă 204 paturi în 43 de saloane plus 18 paturi în săli de tratament. Proiectul este gestionat de către CJ Vaslui, care a realizat demersurile pentru atragerea de fonduri guvernamentale în vederea implementării.

Conform Institutului Național de statistică, în anul 2019, în unitățile medicale din zona analizată își desfășurau activitatea 236 medici (din care 41 de medici de familie), 66 de stomatologi, 66 de farmaciști și 1.014 cadre medii. În medie, la fiecare medic reveneau 684 de persoane, peste media regională (478), ceea ce indică un nivel mai scăzut de deservire cu personal medical. O situație similară se înregistrează în cazul stomatologilor – 2.448 de locuitori/stomatolog în zonă, față de 2.020 la nivel regional. Totuși, aceste date trebuie privite cu acuratețe, în contextul în care personalul medical din municipiul Vaslui deservește o populație mai numeroasă decât cea a Zonei Metropolitane, dar și faptul că populația cu domiciliul (baza de raportare) este mai mare decât cea stabilă.

Figură 55 - Numărul de personal medical din Zona Metropolitană Vaslui, pe tipuri, în 2014 și 2019

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

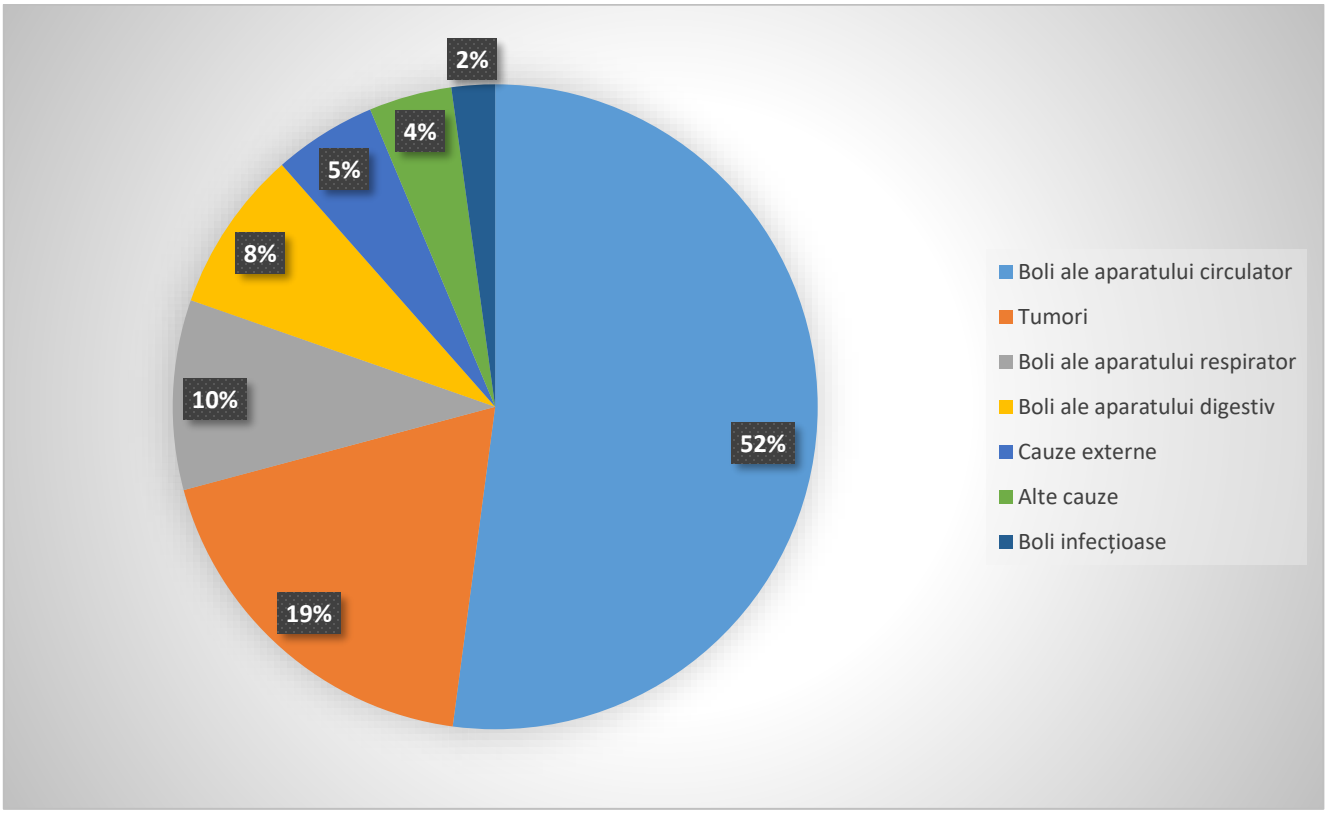
În intervalul 2014-2019, numărul medicilor din Zona Metropolitană Vaslui a crescut cu 7%, cel al stomatologilor cu 27%, al personalului mediu sanitar cu 2%, iar numărul farmaciștilor a crescut cu 51%. Această creștere poate fi pusă exclusiv pe seama sectorului privat, în condițiile în care numărul de personal din sectorul public a scăzut pentru toate aceste tipuri de personal medical, cu excepția farmaciștilor. Contextul pandemiei a făcut ca unitatea sanitară să fie nevoită să angajeze personal fără concurs pe perioadă determinată.

La nivelul anului 2019, datele DSP Vaslui indicau faptul că cele mai multe îmbolnăviri sunt cele determinate de următoarele tipuri de afecțiuni: bolile hipertensive, cardiopatie ischemică, ciroză și alte boli hepatice, diabet zaharat, tulburări mentale și de comportamente, boli pulmonare cronice obstructive, obezitate, boli ulceroase, tumori maligne, etc.

La nivelul aceluiași an, cele mai multe decese au fost determinate de boli ale aparatului circulator (52%), tumori (19%), boli ale aparatului respirator (10%), digestiv (8%), precum și de cauze externe (5%). În comparație cu media națională, se constată o pondere mai ridicată a deceselor generate de afecțiuni digestive și respiratorii, în detrimentul afecțiunilor circulatorii.

De menționat este și faptul că în anul 2020 s-au înregistrat în județ circa 10.000 de cazuri de infectare cu Covid-19, care au condus la aproape 300 de decese. Bună parte dintre aceste cazuri au fost tratate de către Spitalul Județean de Urgență, ceea ce a pus o presiune deosebită asupra infrastructurii și personalului medical.

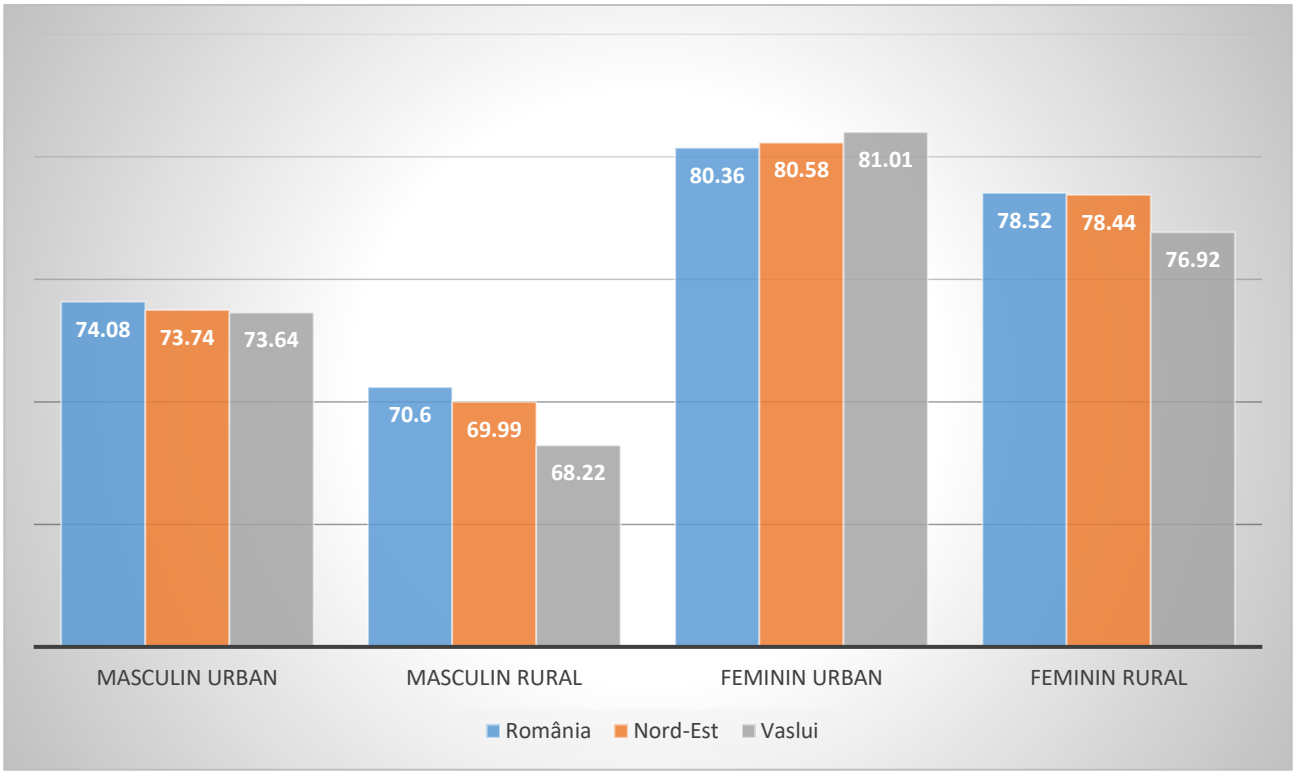
Figură 56 - Decese înregistrate la nivelul județului Vaslui, pe cauze, în anul 2019

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

Speranța de viață de la nivelul județului Vaslui era în anul 2019 de 74,56 de ani, în creștere față de anul 2014 (74,53). Cu toate acestea, această valoare îl plasează sub media regională (75,44 ani) și națională (75,99 ani). De asemenea, există diferențe între durata medie a vieții persoanelor de sex masculin (70,76 de ani) și a femeilor (78,88 de ani), precum și între mediile de rezidență (77,22 de ani în mediul urban și 72,01 de ani în rural). Speranța de viață din mediul urban, inclusiv din municipiul Vaslui, se situează puțin sub media națională, dar peste cea regională, mai ales în cazul persoanelor de sex feminin (81,01 de ani). Așadar, cele mai mari deficiențe sunt înregistrate în cazul persoanelor de sex masculin din mediul rural (68,22 ani).

Figură 57 - Speranța de viață, la nivel de național, regional și județean, în 2019

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

Numărul de decese sub vârsta de un an a scăzut de la 3, în anul 2014, la 2 în 2019, ceea ce corespunde unei rate a mortalității infantile mai mici decât media națională, regională și județeană. În anul 2019, astfel de decese au fost înregistrate, câte unul, în comunele Lipovăț și Muntenii de Jos, în timp ce în municipiul Vaslui nu au fost raportate astfel de cazuri.

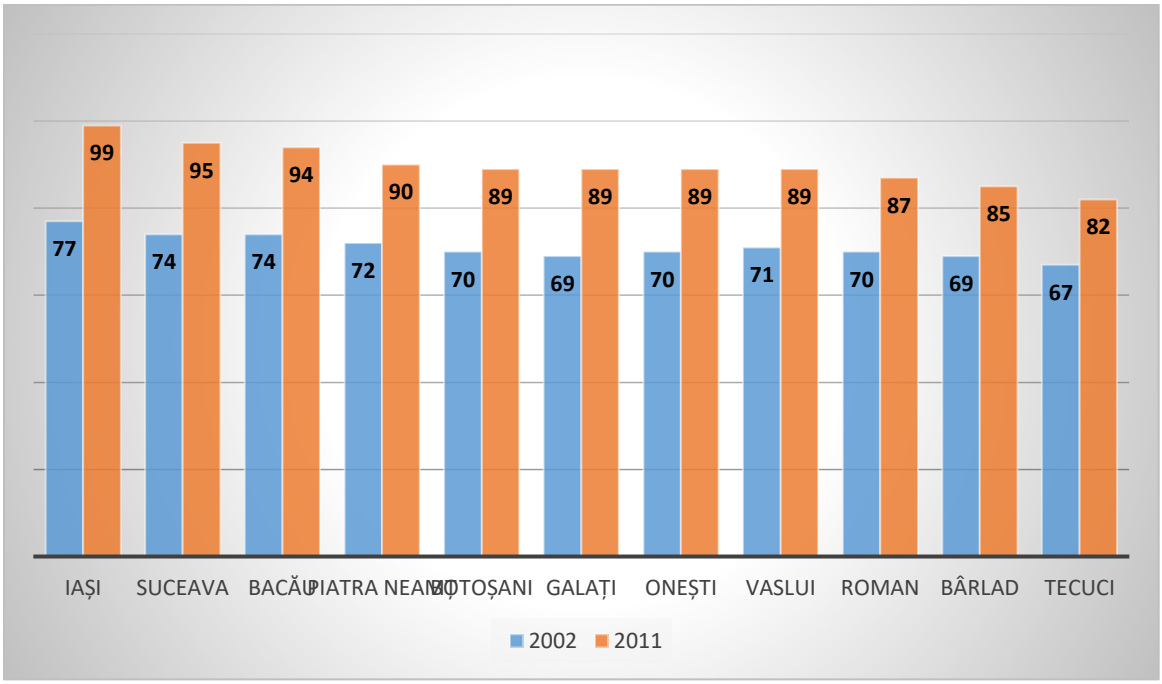
Pentru reducerea decalajului privitor la speranța de viață, se impune continuarea investițiilor în infrastructura sanitară. Astfel, sunt necesare dispensare noi în comunele Lipovăț, Zăpodeni, Delești sau modernizări și dotări ale celor existente (de ex. în comuna Ștefan cel Mare). Alte măsuri ar trebui să vizeze atragerea și menținerea de noi medici de familie și specialiști, îmbunătățirea educației pentru sănătate și a prevenției (inclusiv prin asistenții medicali comunitari și mediatorii sanitari), derularea unor campanii de screening pentru principalele afecțiuni, implementarea telemedicinei, încurajarea inițiativei private în sectorul medical etc.

1.9. Serviciile sociale și incluziunea

Indicele de Dezvoltare Umană Locală, calculat pe baza rezultatelor finale ale RGPL 2011 la nivel de UAT de Banca Mondială și Prof. Univ. Dr. Dumitru Sandu de la Universitatea din București, indică pentru municipiul Vaslui un grad de dezvoltare socio-economică mediu în context regional și în

creștere față de anul 2002. Totuși, această valoare îl plasează pe ultimul loc între reședințele de județ din regiunea Nord-Est.

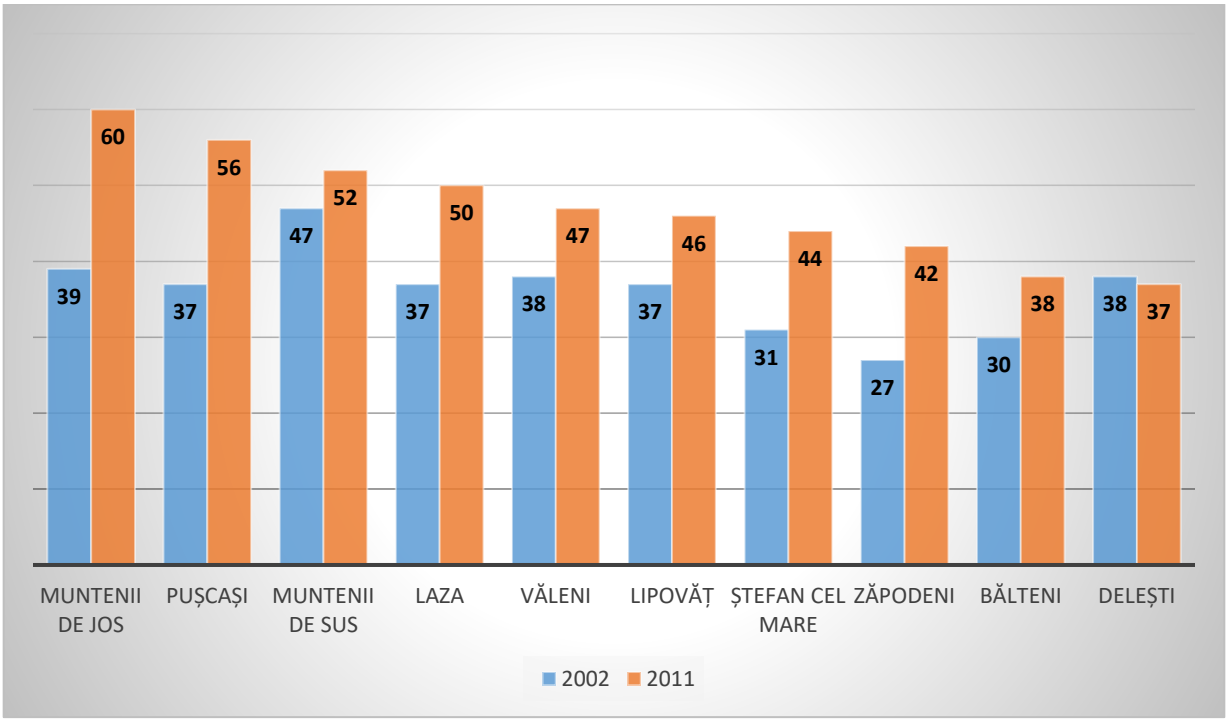
Figură 58 - Valoarea Indicelui de Dezvoltare Umană Locală, la nivel de UAT, în perioada 2002-2011

Sursa: Banca Mondială

Comunele din Zona Metropolitană Vaslui au în general un nivel de dezvoltare umană scăzut (comunități sărace), singurele excepții fiind Muntenii de Jos, Pușcași, Muntenii de Sus și Laza, cu un nivel mediu de dezvoltare. Totuși, cu excepția comunei Delești, valoarea indicelui de dezvoltare a crescut în 2011 față de recensământul anterior.

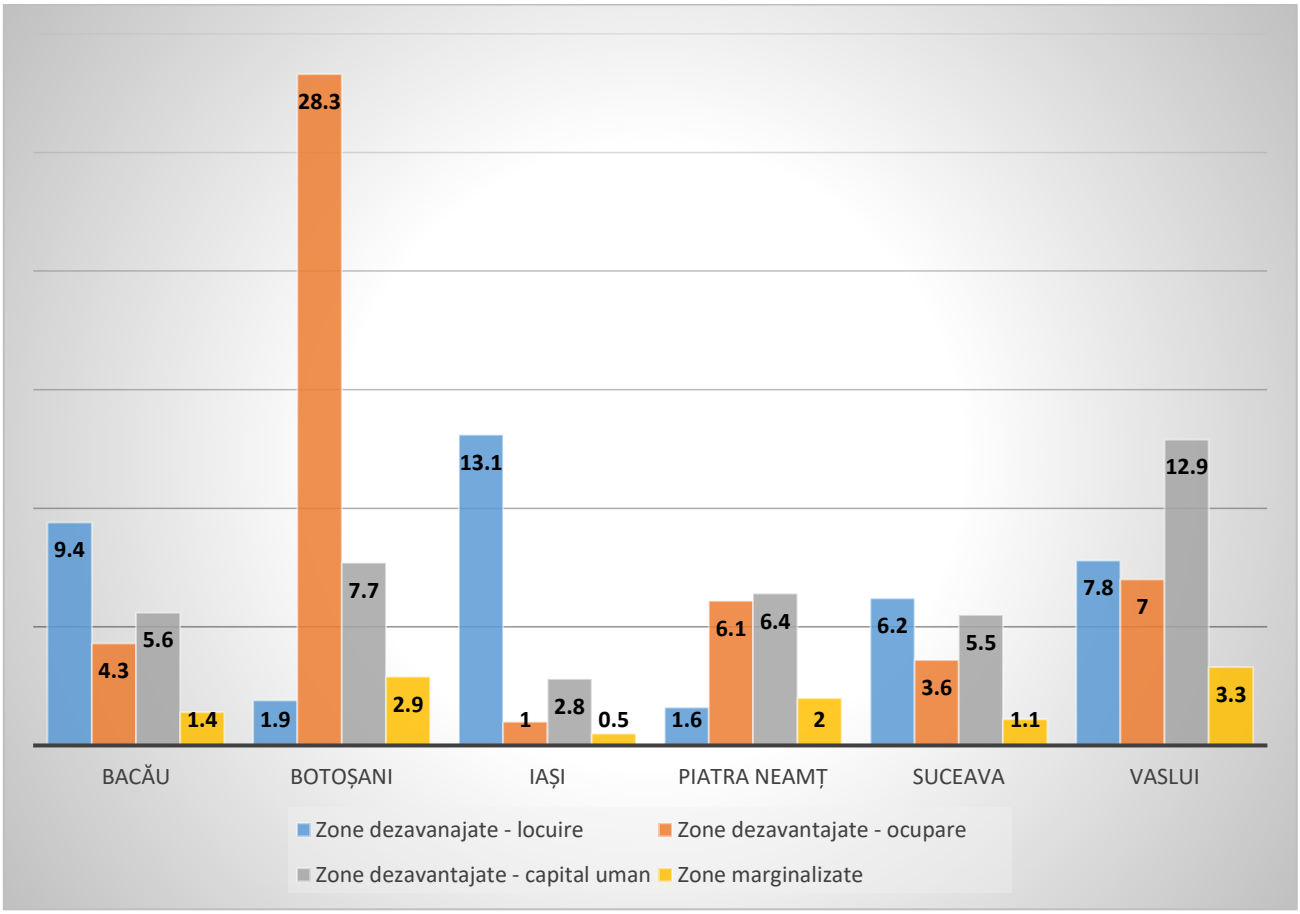
Figură 59 - Valoarea Indicelui de Dezvoltare Umană Locală, la nivel de UAT, în perioada 2002-2011

Sursa: Banca Mondială

Conform Atlasului Zonelor Urbane Marginalizate din România, elaborat tot de Banca Mondială în anul 2015, 32,3% din populația municipiului Vaslui trăiește în zone dezavantajate, iar 3,3% în zone marginalizate, ceea ce poziționează orașul pe locul 2, respectiv 1 la nivelul reședințelor de județ din regiunea Nord-Est. Cele mai multe persoane locuiesc în zone dezavantajate din perspectiva capitalului uman (12,9% din total și locul I între municipiile reședință de județ din regiune), respectiv au un nivel de instruire și de calificare redus, cu impact negativ și asupra ocupării în sectorul formal, urmați de cei care locuiesc în zone dezavantajate din perspectiva condițiilor precare de locuire (7,8%), respectiv de ocupare (7%).

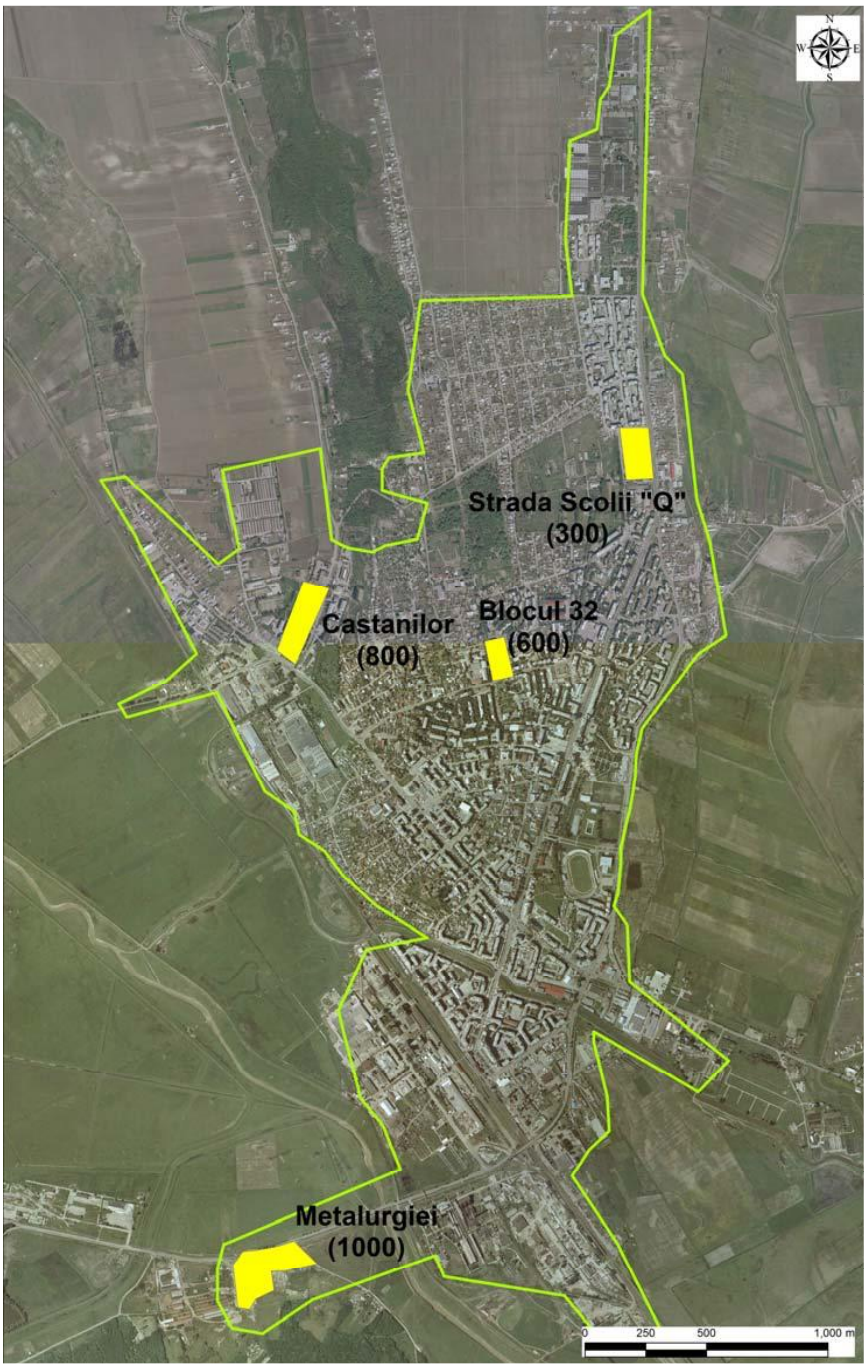
Figură 60 - Ponderea populației urbane care trăiește în zone dezavantajate și marginalizate, la nivelul municipiilor reședință de județ din regiunea Nord-Est

Sursa: Banca Mondială. Atlasul zonelor urbane marginalizate din România

Atlasul identifică și zonele marginalizate de pe teritoriul municipiului Vaslui, mai exact zonele de tip ghetou cu blocuri, în care locuiesc circa 2.700 de persoane. Acestea sunt Metalurgiei, Castanilor, Blocul 32 și Str. Școlii ”Q”. În aceste zone ar trebui concentrate, în această perioadă de programare, intervențiile integrate teritorial pentru asigurarea incluziunii sociale a rezidenților.

Figură 61 - Zonele urbane marginalizate identificate le nivelul municipiului Vaslui

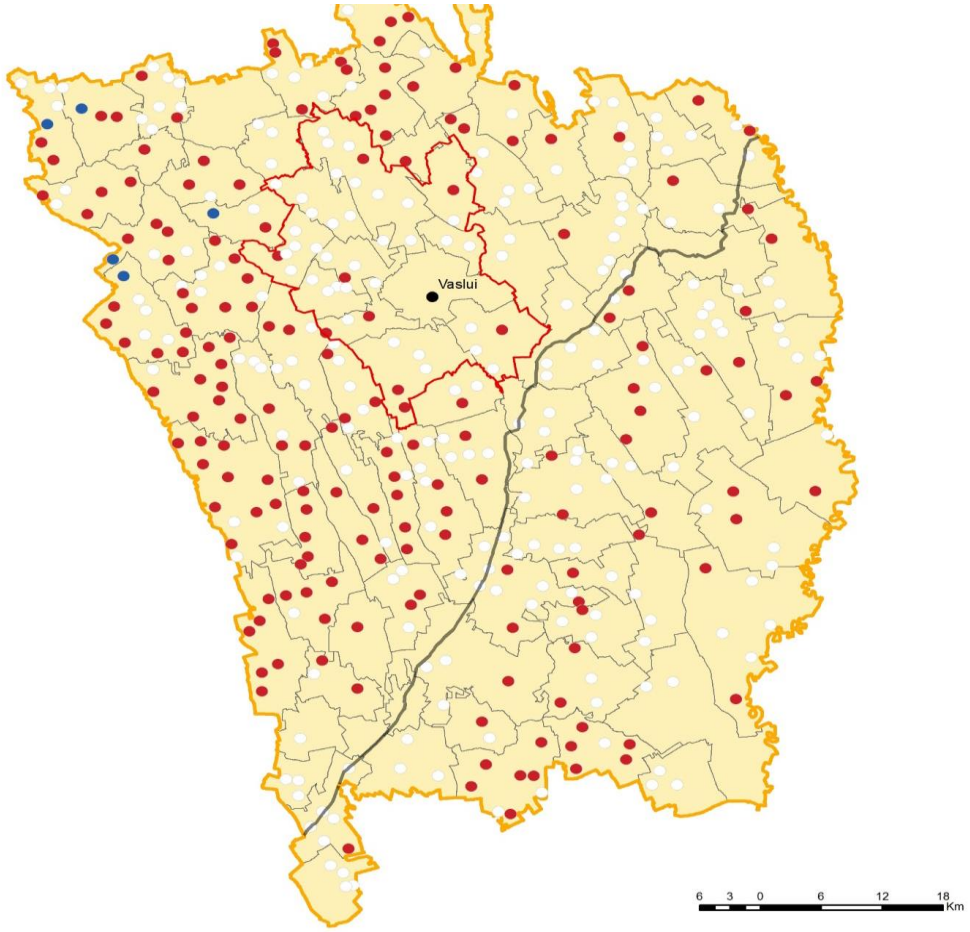

Sursa: Banca Mondială. Atlasul zonelor urbane marginalizate din România

Proximitatea de municipiul Vaslui a făcut ca în jurul acestuia să existe mai puține comunități rurale marginalizate ca în partea de vest sau de nord a acestuia, zone mai îndepărtate de un centru de

oportunitate urban. Comunitățile rurale marginalizate identificate la nivelul Zonei Metropolitane Vaslui sunt: Bălteni-Deal (com. Bălteni), Fundătura (com. Delești), Căpușeni și Fundu Văii (com. Lipovăț), Mânjești (com. Muntenii de Jos), Văleni (com. Văleni), Telejna (com. Zăpodeni), Pușcași și Teișoru (com. Pușcași).

Figură 62 - Comunitățile rurale marginalizate identificate le nivelul județului Vaslui și a zonei metropolitane

Sursa: Banca Mondială. Atlasul zonelor rurale marginalizate din România[4]

Principalii furnizori de servicii sociale de la nivel metropolitan sunt cei publici, în condițiile în care sectorul non-guvernamental rămâne unul slab dezvoltat în comparație cu alte zone din țară. Sectorul public este reprezentat de următoarele entități:

[4] În figura nr. 73, cu roșu sunt reprezentate comunitățile rurale marginalizate în care mai puțin de 20% dintre locuitori sunt de etnie romă, cu albastru cele cu o pondere a romilor de peste 20%, iar în alb localitățile rurale fără comunități marginalizate.

1) Direcția de Asistență Socială din cadrul Primăriei Municipiului Vaslui – funcționează ca instituție publică cu personalitate juridică în aparatul de specialitate al primarului și are calitatea de furnizor de servicii sociale acreditat. Acesta oferă servicii primare și specializate persoanelor vârstnice, copilului și familiei, persoanelor cu handicap, persoanelor defavorizate, cu risc de marginalizare socială, cu venituri reduse, fără adăpost, sau a altor categorii similare. Pe lângă serviciile primare furnizate (prin Serviciul de Asistență Socială, care acordă beneficiile sociale prevăzute de legislația în vigoare și serviciile de asistență socială primară: venit minim garantat, alocații de stat, indemnizații creștere copil, alocații pentru susținerea familiei, ajutoare de urgență, ajutoare pentru încălzirea locuinței, indemnizații handicap etc.), direcția administrează două centre de zi pentru vârstnici (”Buna Vestire” și ”Sf. Nicolae”), cu peste 90 de beneficiari, un centru de zi pentru vârstnici ce oferă servicii de îngrijire la domiciliu pentru 29 de beneficiari și asigură supravegherea stării de sănătate, două centre de socializare și petrecere a timpului liber: „Clubul Pensionarilor” și „Clubul Prietenia” (TIP CLUB), o cantină de ajutor social cu 200 de beneficiari (dintre care, 93 beneficiază de hrană distribuită la domiciliu), un centru de zi pentru copii (”Bucuria„) cu 15 beneficiari, un adăpost temporar de noapte, 3 creșe cu 157 de copii, o rețea de cabinete medicale școlare și de asistență medicală comunitară (date aferente anului 2019, conform raportului de activitate). În total, direcția are prevăzute în organigramă 435 de posturi, care sunt însă ocupate doar parțial.

2) Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Vaslui – din subordinea Consiliului Județean Vaslui, administrează în zona municipiului Vaslui mai multe servicii și centre sociale pentru diferite categorii de beneficiari, după cum urmează

- Servicii pentru copii (inclusiv cu dizabilități):
  - Complexul de Servicii Comunitare pentru Copilul cu Handicap Vaslui (Centru de recuperare – reabilitare copii cu dizabilități și Centrul de consiliere și asistență specializată a copiilor cu TSA, cabinet medical, Centrul de tip respiro pentru copilul cu dizabilități neuro-psiho-motorii, Echipele mobile pentru copii cu handicap și Centrul de recuperare/reabilitare pentru copilul cu dizabilități);
  - Complexul de Servicii Comunitare nr. 1 Vaslui (Cabinet de consiliere a mamelor predispuse la abandon, Centru de îngrijire de zi, Centru maternal, Serviciu alternativ de protecție de tip familial);
  - Complexul de Servicii Comunitare nr. 2 Vaslui (Centru de recuperare pentru victimele violenței în familie, Adăpost de zi și noapte pentru copii străzii, Centru de primire în regim de urgență copil abuzat-exploatat-neglijat);
- Servicii pentru persoane vârstnice:
  - Serviciul de îngrijire la domiciliu pentru vârstnici: ”Bătrânețe Demnă” Vaslui;
- Servicii pentru persoane adulte cu handicap:
  - Complex de Locuințe Protejate Vaslui (cu locuințe la Chițoc și Ștefan cel Mare);
  - Locuințe protejate: Deleni, Negrești;
  - Centre de recuperare neuromotorie de tip ambulatoriu la Vaslui

Conform organigramei instituției, DGASPC are peste 2.900 de posturi în organigramă, mai bine de jumătate pentru asistenți maternali. Acest număr mare de posturi se datorează numărului mare de centre și servicii sociale pe care le administrează. Totuși, resursele umane și financiare sunt încă limitate, în contextul în care circa 300 de posturi sunt vacante. Astfel, DGASPC este cel mai mare angajator din județ.

La nivelul anului 2019, instituția oferea servicii de asistență socială în centre de plasament S.P.S pentru 48 de copii cu handicap, în timp ce alți 263 de copii în astfel de situație beneficiau de asistenți maternali profesioniști. Peste 1.440 de copii cu handicap se aflau în familia naturală, ceea ce înseamnă că procesul de dezinstituționalizare a copiilor de la nivelul județului s-a dovedit un succes. În aceeași ordine de idei, 217 copii au beneficiat de măsuri de protecție în centrele de plasament, 668 de servicii de îngrijire de zi și recuperare, 1807 în plasament la asistenți maternali profesioniști, 660 în plasament la rude de până gradul IV (inclusiv), iar pentru 93 de copii au fost luate măsuri de supraveghere specializată. Continuând raționamentul, 675 de adulți beneficiau de servicii de tip rezidențial, 271 de tip ambulatoriu, iar peste 19.000 de persoane cu handicap au fost evaluate. La nivelul municipiului Vaslui, au fost raportat 342 de cazuri de copii cu dizabilități. În anul 2019, bugetul instituției a fost de peste 158 mil. Lei.

3) Compartimentele de asistență socială din cadrul primăriilor Bălteni, Lipovăț, Muntenii de Sus, Văleni, Zăpodeni, Deleşti, Laza, Muntenii de Jos, Ștefan cel Mare – care furnizează doar servicii primare.

În sfera furnizorilor privați de servicii sociale activează mai multe organizații non-profit, precum: Fundația ”Spurgeon” România – Centrul de plasament ”Casa Agape” Vaslui, Asociația „FITOMED” (centru de zi pentru vârstnici); Asociația ”IRIS” (servicii primare); Asociația ”Mâna și acoperământul Maicii Domnului” (centru de zi pentru copii); Asociația Persoanelor cu Handicap ”Speranța” (îngrijire la domiciliu), Centrul de Integrare Socială și Politici Antidiscriminatorii, Asociația Servicii Sociale Pușcași - înființate în cadrul unui proiect cu finanțare europeană derulat de Colegiul Național al Asistenților Sociali, în parteneriat cu Fundația pentru Dezvoltarea Serviciilor Sociale și SERA România, axat pe serviciile de asistență maternală profesionistă, Asociația Serviciilor Sociale Sat Trohan, Comuna Gârceni, etc.

La nivelul anului 2019, conform raportului de activitate al Direcției de Asistență Socială, la nivelul municipiului Vaslui au beneficiat de servicii și prestații sociale următoarele persoane:

- 296 dosare de venit minim garantat – în baza Legii nr. 416/2001;
- 559 de dosare de indemnizații de creștere a copilului – stimulent de inserție în baza Legii OUG nr. 111/2010;
- 3.066 de dosare de alocație de stat – în baza Legii nr. 61/1993;
- 175 de dosare de alocație pentru susținerea familiei – în baza Legii nr. 277/2010;
- 50 de dosare privind atribuirea unei locuințe sociale;
- 340 de dosare de ajutor pentru încălzirea locuinței în perioada sezonului rece – în baza OUG 70/2011;

- 129 de ajutoare în natură (lemne de foc și materiale de construcții) – în baza HCL nr. 11/2010.

Sumele de la buget cheltuite de municipalitate cu servicii sociale s-au ridicat în 2019 la 11,7 mil. Lei, ceea ce reprezintă peste 10% din cheltuielile totale suportate de la bugetul local. Totuși, în acest calcul nu au fost incluse cheltuielile de personal și alte cheltuieli aferente activității departamentului respectiv.

Prin Programul Operațional Regional 2007-2013, a fost cofinanțată reabilitarea și schimbarea destinației unei clădiri pentru servicii sociale în Municipiul Vaslui. Acest proiect a avut ca obiectiv general reabilitarea infrastructurii urbane din municipiul Vaslui, prin realizarea unui Plan de reutilizare a unor clădiri degradate și pregătirea acestora pentru noi tipuri de activități sociale, contribuind astfel la eliminarea disparităților la nivel social, prin dezvoltarea serviciilor sociale pentru asigurarea echității sociale. Obiectivul specific vizat a fost de a reabilita și schimba destinația clădirilor degradate Punct Termic „Gara 2" și Centrala Termică „Ștefan cel Mare" în vederea reutilizării acestora, pentru a servi unui Centru de zi pentru persoane de vârsta a III-a.

De menționat este și faptul că municipalitatea a continuat să investească în amenajarea de noi centre sociale în locul fostelor puncte termice, ultimul dintre acestea fiind un centru socio-cultural cu 150 de locuri ("Alexandra Nechita"). De asemenea, pe str. Racoviță a fost amenajat un centru de zi pentru copii școlari ("Bucuria"), dotat și cu o mini-sală de sport, realizat cu sprijin financiar de la bugetul de stat. De asemenea, s-a demarat etapa I a unui program local de construire de locuințe sociale.

Nu în ultimul rând, pe terenul fostei unități militare Primăria Municipiului Vaslui are în vedere relocarea unor servicii furnizate în prezent și dezvoltate în perspectivă de Direcția de Asistență Socială (centre sociale şi medico-sociale, cantină socială, centru şi cămin pentru persoane de vârsta a III-a, adăpost pentru victimele violenţei domestice, adăpost pentru oamenii străzii, centru pentru copii, creșă - grădiniță, centru de îngrijiri paliative, centru de balneofizioterapie). Planul Urbanistic Zonal pentru reconversia funcțională a respectivei zone a fost elaborat în anul 2020, suprafața alocată serviciilor sociale fiind de peste 5 ha.

În prezent, municipalitatea derulează un proiect care vizează îmbunătățirea regenerării fizice și socio – economice a comunității din zona marginalizată „Case Sociale pe str. Octav Bancilă'', cu valoare de peste 3,8 mil. lei, cofinanțat prin POR 2014-2020. În aceeași ordinde de idei, prin POR autoritățile au obținut finanțare pentru construcția și amenajarea unei creșe în municipiul Vaslui.

Cele mai multe fenomene negative de la nivelul comunității locale care ajung în atenția serviciilor publice și private de asistență socială sunt: lipsa locurilor de muncă, violența sub toate formele, nivelul de trai foarte scăzut, consumul excesiv de alcool, abuzul și neglijarea copiilor, abandonul și absenteismul școlar, infracționalitatea, neimplicarea părinților și separea celor plecați în străinătate de copii, divorțul, numărul mare de copii și adulții cu dizabilități, persoanele vârstnice care sunt singure și/sau imobilizate etc.

Strategia Locală de Dezvoltare a Serviciilor Sociale, pe termen mediu, 2020-2025 a Municipiului Vaslui identifică următoarele puncte slabe la nivelul serviciilor publice de asistență socială:

- Insuficiența voluntarilor;
- Insuficiența unor servicii sociale pe anumite categorii de beneficiari (persoane dependente de droguri, alcool tutun și alte substanțe psihotrope);
- Identificarea incompletă a nevoilor la nivelul comunității;
- Nivel modest al acţiunilor care să vizeze integrarea social-economică a persoanelor defavorizate;
- Buget limitat pentru asigurarea beneficiilor sociale reglementate prin lege;
- Lipsa de cunoaștere a drepturilor și a serviciilor existente la nivelul comunității.

În altă ordine de idei, furnizorii non-guvernamentali de servicii sociale au invocat ca puncte slabe:

- colaborarea anevoioasă cu sectorul public, indiferența sau inerția unor autorități locale;
- prejudecățile cetățenilor cu privire la activitatea fundațiilor;
- resursele financiare, umane, logistice insuficiente și instabile, inclusiv lipsa co-finanțării pentru accesarea de fonduri nerambursabile;
- slaba dezvoltare a voluntariatului;
- responsabilitatea socială scăzută a diferiților actori locali;
- lipsa de unitate a sectorului ONG.

Unele dintre comunele din zona metropolitană (de ex. Pușcași, Ștefan cel Mare etc.) vizează, la rândul lor, dezvoltarea unor centre sociale dedicate persoanelor vârstnice, în contextul creșterii numărului locuitorilor de peste 65 de ani care locuiesc singure și au diferite probleme de sănătate.

1.10. Mediul înconjurător

1.10.1. Calitatea şi poluarea aerului

În conformitate cu Legea nr.104/2011, evaluarea calității aerului înconjurător în Zona Metropolitană Vaslui s-a realizat permanent de către APM Vaslui prin intermediul unei staţii automate de fond urban (VS1) ce face parte din Reţeaua Naţională de Monitorizare a Calităţii Aerului (RNMCA). Stația de fond urban este amplasată pe str. Ștefan cel Mare, în zona rezidențială, departe de sursele locale de emisii, astfel încât nivelul de poluare să fie influenţat de contribuţiile integrate ale tuturor surselor. În această sunt monitorizate următoarele tipuri de substanțe poluante: dioxid de sulf (SO_2), oxizi de azot (NO_x, NO, NO_2), monoxid de carbon (CO), ozon (O_3), benzen, toluen, etil-benzen, o,m,p-xileni, pulberi în suspensie (PM_{10} nefelometric şi PM_{10} gravimetric) şi parametrii meteo (direcţia şi viteza vântului, presiune, temperatură, radiaţia solară, umiditate relativă, precipitaţii).

Tabel 10 - Calitatea aerului ambiental în municipiul Vaslui, în anul 2019

Stația	Tip poluant	Număr măsurări		Concentrația			Frecvența depășirii VL sau CMA (%)	Captura de date (%)
		zilnice	orare	Max. zilnică	Medie anuală	UM		
VS-1 – FU	**NO2**	-	7905	54,55	16,52	µg/mc	0	90,24
	SO2	-	8237	11,80	4,07	µg/mc	0	94,03
	NO	-	7905	88,31	7,45	µg/mc	0	90,24
	NOx	-	7905	173,75	27,57	µg/mc	0	90,24
	PM10 nefelom.	306	-	74,66	25,93	µg/mc	3,27	84,13
	PM10 gravim.	337	-	161,90	25,11	µg/mc	2,97	92,34
	CO	-	8298	2,83	0,51	mg/mc	0	94,73
	Ozon	-	8295	117,74	46,57	µg/mc	0	94,69

Sursa: APM Vaslui. Raportul privind starea mediului 2019

Toate concentrațiile medii zilnice de ozon, dioxid de azot (NO_2), amoniac, dioxid de sulf (SO2), monoxid de carbon, măsurate automat de către APM Vaslui s-au situat sub valoarea limită orară și sub valoarea limită anuală pentru sănătății umane. Pentru pulberile în suspensie cu diametrul mai mic de 10 microni, în anul 2019, au fost înregistrate 10 depășiri ale valorilor limită zilnice pentru protecția sănătății umane, în timp ce pentru metale grele și benzen captura înregistrată nu îndeplinește criteriile privind agregarea datelor, analizoarele din stație fiind în mare parte a anului defecte.

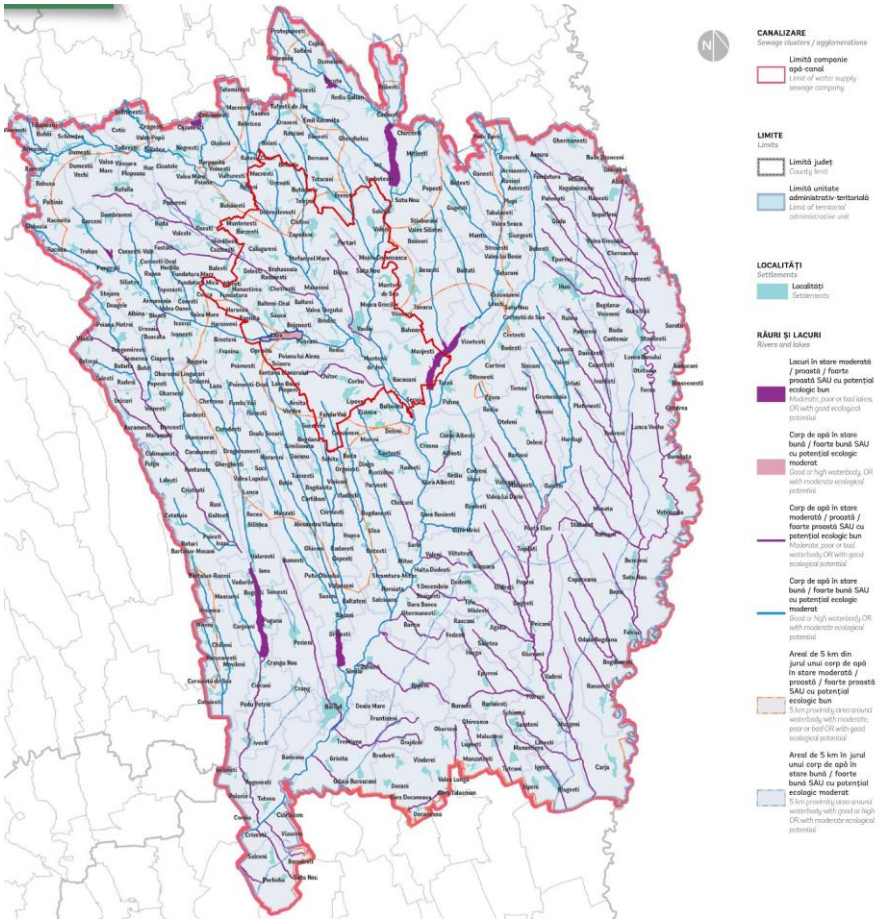
Conform Planului de Mobilitate Urbană Durabilă al Municipiului Vaslui, cantitățile maxime lunare pentru pulberi sedimentabile au depășit totuși cantitatea lunară maximă admisă în 6 puncte de recoltare (St. PECO, UTU, Spital, St. Epurare, S.C. Movas S.A., S.C. ULVAS S.A.), valorile înregistrate fiind cuprinse între 17,4 - 19 g/mp/lună. Depășirile s-au datorat traficului auto intens și eroziunii eoliene.

Per ansamblu, este înregistrată o scădere considerabilă a emisiilor din sectorul industrial și energetic în ultimele două decenii, pe fondul reducerii activității economice din domeniu, în special după 1990. La nivelul anului 2019, instalațiile industriale care intră sub incidența Directivei 2010/75/EU privind emisiile industriale sunt, conform APM Vaslui, cele din sfera gestiunii deșeurilor (SC ROMPREST ENERGY SRL), vopsirii fibrelor ori textilelor (SC VASTEX SA), instalaţii pentru creşterea intensivă a păsărilor (SC VANBET SRL- ferma Munteni de Jos, Laza; SC PUI-PROD UD SRL Lipovăţ, SC MORANDI-COM SRL – ferma Lipovăţ respectiv ferma Bălteni), instalaţie de prelucrare a produselor obținute din prelucrarea ţiţeiului şi a deşeurilor petroliere (SC BLACK BITUMEN FACTORY SRL), industria chimică (SC FLOMOPOL SRL Vaslui), abatoare cu o capacitate de procesare a carcaselor de animale mai mare de 50 tone/zi (SC SAFIR SRL Văleni- abator Vaslui), instalaţie pentru fabricarea făinurilor proteice (SC SAFIR SRL Văleni). La nivel local, principalele surse de emisii sunt: arderea combustibililor fosili în producerea de energie electrică, transporturi, industrie și gospodării; procese industriale și utilizarea solvenţilor, de exemplu în industria chimică şi extractivă, agricultură; tratarea deşeurilor, etc.

1.10.2. Calitatea şi poluarea apelor

Resursa de apă a Zonei Metropolitane Vaslui este constituită din ape de suprafaţă, curgătoare şi stătătoare şi din apele subterane. Resursele totale de apă de suprafaţă din spaţiul hidrografic Prut-Bârlad, din care face parte arealul studiat, însumează, conform APM Vaslui, cca. 3.661 mil. m3/an, din care resurse utilizabile sunt cca. 960 mil.m3/an. Acestea reprezintă cca. 94% din totalul resurselor şi sunt formate, în principal, de râurile Prut, Bârlad şi afluenţi ai acestora. Resursa specifică calculată la stocul disponibil teoretic (mediu multianual) se cifrează la 1.667,12 m3/loc/an. Resursele de apă cantonate în arealul hidrografic Prut – Bârlad pot fi considerate reduse şi neuniform distribuite în timp şi spaţiu.

Figură 63 - Calitatea apelor de suprafață din județul Vaslui în anul 2015

Sursa: Banca Mondială. Ghidul de investiții în infrastructură de apă și apă uzată

Începând cu anul 2015, datele existente cu privire la calitatea apei și a tendinţelor concentraţiilor de NO3 - şi de PO4 3- în corpurile de apă sunt disponibile doar la nivel de bazin hidrografic și la nivel național. În acest context, cele mai recente informații la nivel de curs de apă sunt vechi de peste 6 ani.

Peste 64% dintre cursurile de apă monitorizate la nivelul județului Vaslui aveau, în anul 2014, o calitate moderată, slabă sau proastă, conform măsurătorilor APM Vaslui, cauzele fiind lipsa sistemelor de epurare a apelor uzate sau nefuncționarea corespunzătoare a acestora (60% din total poluanți), utilizarea îngrășămintelor chimice în agricultură, dejecțiile animale, gestionarea necorespunzătoare a deșeurilor, derularea anumitor procese industriale cu deversări de ape neepurate etc. De asemenea, concentrațiile medii de azotați în apele subterane a depășit constant valorile prag în intervalul 2011-2014. În anul 2015, nu s-au înregistrat poluări accidentale ale apelor.

În anul 2019 stația de epurare de la Vaslui a evacuat în râul Delea un volum de peste 2,2 mil. mc de ape uzate, cu un grad de epurare ridicat (97%). Amenințările majore la adresa calității apelor sunt însă determinate de localitățile rurale lipsite de sisteme de canalizare și stații de epurare, inclusiv de la nivel metropolitan.

În altă ordine de idei, aproape întreg teritoriul metropolitan (mai exact comunele Bălteni, Muntenii de Sus, Muntenii de Jos, Ștefan cel Mare, Văleni, Zăpodeni și municipiul Vaslui) intră în categoria zonelor vulnerabile la poluarea cu nitriți, conform Ordinului nr. 743/2008. În aceste zone ar fi necesare, teoretic, inclusiv platforme betonate pentru depozitarea dejecțiilor animale, care nu au fost însă realizate din cauza lipsei finanțării. Totuși, reducerea drastică e efectivelor de animale din gospodăriile populației a condus, cel mai probabil, la minimizarea acestui risc în ultimii ani.

1.10.3. Calitatea și poluarea solului

Conform Raportului anual privind starea mediului 2019 elaborat de APM Vaslui, cele mai multe terenuri agricole din zona municipiului Vaslui se încadrează în clasa de fertilitate III, având valori relativ medii în context național. Clasificarea calității terenurilor agricole, funcție de nota medie de bonitate, indică faptul că cele mai mari suprafețe au un potențial de fertilitate mediu, exceptând cazul pășunilor – unde predomină terenurile cu fertilitate redusă. Acest potențial productiv este semnificativ afectat de factori naturali și antropici, mai ales sub forma fenomenelor de eroziune (de suprafață și de adâncime), respectiv de alunecări de teren. La baza lor stau vânturile, precipitațiile, dar și activitățile umane, precum lucrările agricole pe linia de cea mai mare pantă, tratamentele cu pesticide și fertilizanți chimici, ploile acide etc.

Același raport indică faptul că zonele critice sub aspectul degradării solurilor se întâlnesc în bazinul hidrografic al râurilor Bârlad și Vasluieț. Astfel, chiar și la nivelul municipiului Vaslui au fost identificate terenuri pentru care se recomandă lucrări de eliminare a excesului de umiditate, prin realizarea lucrărilor de drenaj și împădurire, existând potențial de alunecări de teren pe o suprafață de circa 3 ha. Lucrările de îmbunătățiri funciare din zonă, mai ales cele pentru combaterea eroziunii și drenaj, au fost realizate în urmă cu 30-40 de ani și sunt afectate de uzură fizică și morală, lipsa resurselor financiare și a personalului specializat ducând la degradarea treptată a acestora.

Zona definită geografic unde se desfășoară ori s-au desfășurat în trecut activități antropice cu potențial de contaminare a solului se numeşte sit potențial contaminat. La nivelul arealului studiat, APM Vaslui a identificat următorul sit potențial contaminat: ,,Depozit de deşeuri menajere Vaslui'', situat în

municipiul Vaslui, zona Paiu, care reprezintă în sine depozit (groapă) neconformă de deșeuri. Acesta are o suprafață de 5,8 ha și a fost recent ecologizat, fiind monitorizat de municipalitate 30 de ani post-închidere.

Utilizarea îngrășămintelor și a produselor fitosanitare în agricultură reprezintă încă o cauză majoră de poluare a solului și a apelor. Astfel, în intervalul 2014-2019, conform datelor INS, suprafețele și cantitățile de îngrășăminte chimice și pesticide aplicate în județul Vaslui au rămas relativ constante, fiind înregistrate creșteri semnificative doar la îngrășămintele potasice, în timp ce în cazul celor fosfatice, suprafața terenurilor a scăzut semnificativ.

1.10.4. Schimbările climatice

La nivelul județului Vaslui, ca și al întregii țării și regiune, se resimt tot mai puternic efectele încălzirii globale. Astfel, temperaturile maxime înregistrate la stațiile din Vaslui se îndreaptă tot mai sigur spre pragul de 40 de grade Celsius, fiind înregistrate 35,2 grade în 2019 și 38,5 în anul 2017. În același context, temperatura medie anuală a variat, în perioada 2014-2019, în municipiul Vaslui în intervalul 10,2-11,3 grade Celsius, față de o medie multianuală pentru perioada 1960-2000 de doar 9,4 grade Celsius.

În altă ordine de idei, cantitatea de precipitații în anul 2019 a fost de 611,5 mm, peste media multianuală, dintre care doar 259 mm în sezonul de vară. Totuși, în anul 2020, a fost înregistrată una dintre cele mai aride și secetoase veri din ultimele decade, conducând inclusiv la raționalizarea consumului de apă în unele comune din jurul municipiului. Aceste schimbări climatice, care se manifestă atât la nivel național cât și global au un impact semnificativ și complex asupra zonei municipiului Vaslui, afectând nu doar culturile agricole, ci și sănătatea locuitorilor, infrastructura de transport, resursele de apă, biodiversitatea etc. Cu toate acestea, municipiul nu dispune încă de o strategie și de un plan de acțiuni concrete pentru adaptarea la aceste schimbări climatice tot mai evidente la nivel local.

1.10.5. Biodiversitatea

Conform Raportului anual privind starea mediului în anul 2019, elaborat de APM Vaslui, biodiversitatea județului Vaslui este caracterizată de existența a două bioregiuni. Partea nordică și vestică a județului se suprapune peste bioregiunea pontică, dominată de păduri și pășuni tipice pentru elementul central-european, iar cea sudică și estică peste bioregiunea stepică, cu influențe floristice specifice stepei și silvostepei.

Flora sălbatică a judeţului Vaslui este repezentată de 5 specii protejate la nivel european,14 specii sunt endemite şi a căror conservare necesită un regim strict de protecţie: zăvascuţă, laleaua galbenă, salba moale pitică, iarbă mare, sadină, sipică, cârcel, gârniţă, stânjenel, barba boierului, tufa lemnoasă,

laleaua piestriţă, ruscuţă şi sânzâiene. Acestora, li se adaugă 97 de specii protejate la nivel european (cf. Directivelor 92/43/CEE și 2019/147/CE), dintre care 4 de mamifere (de ex. popândăul, vidra), 2 de amfibieni, 12 de pești (de ex. țipar, zvâluga, vârlar, avat, pietrar, fusar, boarca, petroc etc.), 78 de păsări și una de nevertebrate, la care se adaugă 71 de specii de păsări (cf. Directivei 2009/147/EC).

Același Raport anual elaborat de APM Vaslui, scoate în evidență următoarele amenințări la adresa biodiversității, după cum urmează: pătrunderea unor specii invazive, poluarea și încărcarea cu nutrienți, schimbările climatice, fragmentarea habitatelor prin intervenția antropică, exploatarea excesivă a resurselor naturale (de ex. tăieri ilegale de păduri, mai ales în zonele rurale, cu populație săracă – un volum anual de 2-3 ha, conform Direcției Silvice Vaslui).

O situație specială se înregistrează în ceea ce privește fondul silvic din zonă. Pe de o parte, acesta ocupă la nivelul Zonei Metropolitane Vaslui o suprafață de 8.000 ha (circa 15% din total suprafață administrativă), fiind mai extins în comunele Lipovăț, Pușcași și Zăpodeni (peste 1.000 ha) și aproape inexistent în comuna Muntenii de Sus (26 ha). Pe lângă deficitul de zone împădurite, există probleme și în ceea ce privește starea de sănătate a pădurilor existente, afectate de schimbările climatice (excesul termic, deficitul de precipitații, apariția speciilor invazive și a dăunătorilor etc.), dar și de factorii antropici (incendii, depozitare de deșeuri, tăieri ilegale). Pentru anul 2018, programul de regenerare aprobat de către Direcția Silvică Vaslui cuprindea 473 ha, dintre care 395 ha erau regenerări naturale, respectiv 78 ha – împăduriri. Acestea reprezintă suprafețe foarte reduse în raport cu zonele cu deficit de fond forestier (de ex. comuna Ștefan cel Mare). În altă ordine de idei, unele păduri private nu sunt păzite și sunt expuse și mai mult riscului de tăieri ilegale. Un aspect îmbucurător este faptul că o suprafață de 61 ha de teren din comuna Ștefan cel Mare au fost împădurite cu fonduri guvernamentale, prin AFM.

Raportul APM Vaslui aferent anului 2019, relevă faptul că la nivelul Zonei Metropolitane Vaslui există trei rezervații naturale – forestiere și paleontologice: Rezervația forestieră Hârboanca (40,8 ha), Rezervația forestieră Bălteni (18,8 ha) și Punctul Fosilifer ”Nisipăria-Hulubăț” (0,1 ha). Primele două dintre acestea au și statut de sit de importanță comunitară, fiind parte a rețelei ecologice Natura 2000, respectiv **Pădurea Bălteni-Hârboanca (ROSCI0158)** – cu o suprafață de 535,2 ha, întins pe teritoriul comunelor Bălteni, Delești și Ștefan cel Mare, la circa 10 km spre N-V de municipiul Vaslui. Acesta are un important rol științific datorită vegetației bogate și diversificate din zonă: stejar, frasin, tei argintiu, carpen, arțar, plop tremurător, arțar tătăresc, dirmoz, corn, alun, păducel, dar și rogoz, papură, stânjenel de baltă ș.a. specii de floră.

În același context, începând din anul 2016, în zonă există un sit de protecție avifaunistică, tot parte a rețelei ecologice Natura 2000, respectiv **ROSPA0162 Mânjești**. Acesta are o suprafață de 1.009,3 ha, dintre care 10% pe teritoriul comunei Muntenii de Jos și adăpostește diverse specii rare de păsări precum: dumbrăveanca, vânturelul roșu, rața mare, egreta mică, etc.. Situl se află în custodia Agenției Naționale pentru Arii Naturale Protejate (ANANP).

Situl Pădurea Bălteni-Hârboanca, aflată în custodia ANANP, are plan de management elaborat și aprobat în anul 2016 prin ordinul al ministrului de resort.

1.10.6. Spațiile verzi

La nivelul anului 2019, conform datelor furnizate de Primăria Municipiului Vaslui, pe teritoriul acestuia exista o suprafață de spații verzi (parcuri, grădini publice, scuaruri, baze și amenajări sportive) de 80 ha, în scădere cu 49 ha față de anul 2014. Raportat la numărul de locuitori cu domiciliul din anul 2019, rezultă 6,12 mp/locuitor, iar raportat la populația stabilă de la recensământul din 2011, peste 23 mp/locuitor, ambele valori fiind sub pragul recomandat de 26 mp/locuitor.

În anul 2019, Consiliul Local al Municipiului Vaslui a aprobat Registrul Spații Verzi, care includ parcuri, grădini, scuaruri, fâșii plantate, spații verzi publice de folosință specializată, la licee, școli, creșe, instituții, baze sportive etc. Conform documentului, suprafața totală a terenurilor care intră în această accepțiune largă a spațiilor verzi, este de 293 ha, împărțită în 355 de imobile.

În municipiul Vaslui există, conform datelor furnizate de Primăria Municipiului Vaslui, un număr de 4 parcuri, dintre care cel mai important este Parcul Copou, cu o suprafață de peste 11 ha, dar și parcurile Movas, Donici și Tineretului. Conform datelor respective, parcurile și grădinile totalizează peste 15 ha, la care se adaugă alte 74 ha de spații verzi urbane, cea mai mare parte întreținute printr-un serviciu specializat al municipalității. Acestor parcuri se adaugă zonele pădurilor Paiu și Delea, în cea din urmă aflându-se și lacul cu același nume, precum și zone special amenajate pentru activități de picnic conform legii 54/2012, la ștrandul municipal și în cadrul pârtiei Bahnari. Alte suprafețe verzi însemnate sunt amplasate pe teritoriul fostei Unități Militare, la Ștrandul Municipal, la Stadionul Municipal, în zona Spitalului Județean și în cele 2 cimitire, capacitatea acestora din urmă fiind în prezent depășită. Totuși, la nivelul municipiului, distribuția spațială a zonelor verzi nu este una echilibrată, în special, între cartierele municipiului, în contextul în care acestea sunt amplasate mai ales în nordul și vestul municipiului, zone cu o densitate mai redusă a locuirii decât perimetrul central, unde aceste spații lipsesc.

Parcul Copou a beneficiat în anul 2011 de lucrări de reabilitare cu fonduri de la bugetul de stat, în valoare de circa 0,5 mil. de lei, care au vizat amenajarea a 10.000 mp de spații verzi, alei, sistem de irigații, sistem de iluminat cu panouri solare, plantare arbori și arbuști, mobilier urban (bănci, coșuri de gunoi, toalete ecologice). Recent, în Parcul Copou au fost realizate lucrări pentru modernizarea și înlocuirea foișorului.

În prezent, conform listei obiectivelor de investiții cuprinse în bugetul local pentru anul 2020, se derulează proiectul „Reconversia unui teren degradat din zona Copou în zonă verde și de agrement'' care este finanțat cu fonduri europene prin POR 2014-2020, AXA 4. Valoarea totală a proiectului este de 14.271.546,31 lei, iar perioada de implementare este până pe data de 31.03.2023.

1.10.7. Managementul deșeurilor

Deșeurile municipale cuprind: totalitatea deșeurilor menajere și similare acestora generate în mediul urban și rural, de către gospodării, instituții, agenți economic; deșeurile stradale colectate din spații publice, străzi, parcuri, spații verzi; deșeurile din construcții și demolări colectate de operatorii de salubritate. Acestea cuprind atât deșeurile generate și colectate (în amestec sau selectiv), cât și pe cele

generate și necolectate. În linii generale, municipalitatea are responsabilitatea de a colecta deșeurile, lucru pe care îl pot realiza direct sau indirect (prin delegare). La nivelul județului Vaslui, toate cele 86 de UAT-uri au delegat această sarcină către Asociația de Dezvoltare Intercomunitară a Județului Vaslui (ADIV), înființată în anul 2009, în contextul implementării proiectului de Sistem Integrat de Management al Deșeurilor (SMID), cu finanțare din fonduri europene (prin POS MEDIU 2007-2013, respectiv POIM 2014-2020, în valoare de circa 30 mil. Euro). În cadrul proiectului, au fost distribuite în municipiul Vaslui și aproape 2.000 de unități individuale de compostare pentru implementarea sistemului ”home composting”.

Pentru anul 2018, APM Vaslui a estimat o cantitate de 86.392,288 tone/an de deșeuri produsă în județ, ceea ce ar însemna un indicator de generare de 227,3 kg/loc/an. Pe de altă parte, la nivel județean, au fost colectate prin intermediul serviciilor proprii specializate ale primăriilor sau a firmelor de salubritate circa 45.526 tone de deșeuri municipale. Dintre acestea, pe categorii, circa 77% erau deșeuri menajere și asimilabile, 19% - deșeuri din servicii municipale, respectiv 4% reprezentau deșeurile din construcții și demolări. După tipul de material, 64% din deșeurile menajere colectate erau biodegradabile, 13% erau deșeuri din hârtie și carton, 12% fiind materiale plastice. Continuând raționamentul, au fost reciclate doar 27.893 tone/an, ceea ce ar însemna 73,4 kg/loc/an, respectiv 32,3% din din canititea colectată.

Dacă în municipiul Vaslui o mare parte a locuitorilor beneficiau de servicii de salubritate, în mediul rural, în general, acestea lipseau, transportul la locul de depozitare fiind realizat de către generatori. În acest condiții, la nivelul anului 2018, gradul de conectare la serviciile de salubritate, în mediul urban, era de 55%, în timp ce în mediul rural era de doar 28,5%. Situația serviciilor de colectare a deșeurilor menajere din comunele aflate în zona metropolitană Vaslui s-a reglementat doar la sfârșitul anului 2019, când operatorul Financiar Urban SRL a încheiat cu ADIV un contact pentru furnizarea acestora în municipiu și în 29 de comune din jurul acestuia. Primăriile sunt obligate să colecteze o taxă de salubritate de la toți cetățenii care nu au încheiat contract cu acest operator, pe care o plătesc apoi companiei în schimbul serviciilor de colectare și transport la stațiile de transfer și la depozitul de la Roșiești a deșeurilor. O problemă o constituie și faptul că cetățenii nu dispun de pubele, context în care mai multe autorități au în vedere achiziționarea acestora pentru întreaga populație.

De menționat este faptul că operatorul zonal contractat nu asigură și serviciile de salubritate de la nivelul UAT-urilor (adică colectarea deșeurilor non-menajere). În municipiul Vaslui de serviciile de măturat manual și mecanic, spălat, stropit și întreținut căi publice, curățare și transport zăpadă, dezinsecție, dezinfecție, deratizare, colectare deșeuri vegetale și inerte etc. se ocupă compania municipală GOSCOM. Aceasta dispune de personal calificat în domeniu, precum și de propriul parc de utilaje.

În comune serviciile de salubritate sunt mai slab dezvoltate, aceasta fiind realizată cu puținele utilaje din dotarea primăriilor, cu muncitorii proprii sau cu beneficiarii de ajutor social. Totuși, situația rămâne deficitară la nivelul coșurilor de gunoi de pe spațiile publice, de exemplu.

În aceeași ordine de idei, nivelul județului Vaslui (implicit și al zonei metropolitane) nu există depozite de deșeuri neconforme, toate fiind închise odată cu implementarea SMID. În ceea ce privește

depozitarea deșeurilor municipale, începând din iulie 2018, aceasta are loc la depozitul județean conform de la Roșiești, care este operat de către firma S.C. Romprest Energy S.R.L.. Firma respectivă deține autorizație integrată de mediu și operează stațiile de transfer Bârlad, Negrești, Vaslui, Huși. La depozitul de la Roșiești se depozitează inclusiv deșeuri colectate din județul Galați, capacitatea existentă fiind una excedentară pentru nevoile județului.

În ceea ce privește deșeurile de echipamente electrice și electronice, la sfârșitul anului 2019, în municipiul Vaslui aveau puncte de lucru următorii operatori economici pentru colectarea DEEE: SC ECO-METALNEF SRL, SC ECOREC RECYCLING SRL, SC ENVIROTECH CONSULT SRL, SC FINANCIAR URBAN SRL, SC GOSCOM SA VASLUI, SC TRANSGHISIM SRL.

Colectarea selectivă a deșeurilor se realizează încă de dinainte de anul 2019 în municipiul Vaslui, unde au fost amenajate spații în acest sens în parteneriat cu un operator privat, precum și în comunele Laza și Pușcași, unde s-a implementat un proiect în cadrul programului de pre-aderare *PHARE* de dezvoltare a unui sistem de colectare și transport al deșeurilor. Începând cu anul 2019, instituțiile,cetățenii și agenții economici sunt obligați să colecteze selectiv deșeurile pe 4 fracții. Ținta de reciclare pentru anul 2020 a fost de anul de 50% din volumul total de deeșeuri municipale, fiind ratată inclusiv la nivel județean. Și țintele pentru deșeurile de ambalaje și cele din construcții sunt departe de a fi atinse. În acest context, atât operatorii desemnați, cât și autoritățile locale vor trebui să continue investițiile în amenajarea de noi puncte de colectare a acestora, informarea și conștientizarea populației, deoarece neatingerea țintelor de reciclare aduce după sine costuri suplimentare (taxe de depozitare deja mărite).

Deșeurile industriale sunt, în general, gestionate de fiecare agent economic în parte. Unii dintre aceștia incinerează deșeurile în propriile lor facilități. În ultimii ani a fost înregistrat un ritm crescător al cantității de deșeuri industriale. O situație similară a fost înregistrată atât în cazul deșeurilor de ambalaje, cât și în cazul vehiculelor scoase din uz colectate de 5 operatori privați cantitățile au crescut de 5 ori între 2014 și 2020, fiind influențate de activitatea diferitor programe guvernamentale, de genul „RABLA''.

La nivelul municipiului Vaslui, serviciile de salubritate au fost furnizate, până în anul 2016, de către un operator aflat în subordinea municipalității – S.C. GOSCOM S.A. După intrarea în funcțiune a Sistemului Integrat de Management al Deșeurilor, începând cu anul 2019 acestea au fost preluate de către operatorul zonal către care s-a delegat serviciul în urma unei proceduri de achiziție publică. Acesta colectează deșeurile menajere și reciclabile și le transportă la depozitul ecologic de la Roșiești. Potrivit legislației în vigoare, acest operator trebuie să conlucreze cu municipalitatea pentru a crește ponderea deșeurilor colectate selectiv la 20% din total, în caz contrar primăriile vor trebui să suporte penalități importante de la bugetele locale.

Depozitul de deșeuri neconform al municipiului Vaslui, din zona Paiu, cu o suprafață de circa 7 ha, a fost închis de peste 12 ani, acesta fiind supus unor lucrări tehnice și complexe de închidere și ecologizare, perioadă în care va fi păzit și întreținut de către o societate a Primăriei (GOSCOM). Închiderea depozitului a fost posibilă cu fonduri de la bugetul local. Investiții suplimentare în domeniul gestiunii deșeurilor la nivel local s-au făcut în cadrul unui proiect mai vechi: ”Creșterea capacității de colectare a deșeurilor pentru un mediu mai curat în orașele Vaslui și Cahul„ finanțat

prin POC România-Ucraina-Republica Moldova 2007-2013, cu un buget total de 1,5 mil. Euro. Proiectul respectiv presupunea și achiziționarea a 3 compactoare de deșeuri, 2 mașini de măturat și spălat străzi, 3 aspiratoare stradale, de containere de colectare selectivă de 1,1 m.c., precum și a unei instalații de spălare a containerelor.

1.10.8. Poluarea fonică

În anul 2019, APM Vaslui a monitorizat nivelul de zgomot în 40 puncte din județ, prin 480 de măsurători lunare. Acestea a reflectat depășiri ale nivelului maxim admis al zgomotului la toate măsurătorile din parcuri, de 71% pentru cele de la nivelul străzilor de categoria a III-a, de 53% pentru piețe, spații comerciale, terase, de 43% pentru străzile de categoria a II-a și de 12% pentru autogări. În perioada 2014-2019, tendința este de menținere a nivelului ridicat de zgomot din spații verzi și de relaxare/agrement, concomitent cu o creștere rapidă a nivelului de zgomot din zonele autogărilor și de pe străzi, pe fondul creșterii volumului de trafic din municipiu . O situație relativ bună s-a menținut în cazul unităților de învățământ. În anul 2019, au fost înregistrate următoarele valori medii, după cum urmează: Parcul Copou – între 57,7 dB și 61 dB, Policlinia Județeană – între 59,6 dB și 61,7 dB, Autogara Vaslui – între 66,4 dB și 70,2 dB, etc.

În ceea ce priveşte situaţia sesizărilor primite de la cetăţeni privind zgomotul datorat surselor fixe şi mobile, informaţiile deţinute de Garda Naţională de Mediu – Comisariatul General - Serviciul Comisariatul Judeţean Vaslui, raportează doar 2 cazuri de astfel de reclamații, localizate pe str. Călugăreni, respectiv str. Ion Creangă.

1.10.9. Gestionarea câinilor fără stăpân

La nivelul Municipiului Vaslui există un serviciu specializat în gestionarea câinilor fără stăpâni, gestionat de către compania GOSCOM S.A., al cărei acționar majoritar este municipalitatea, care a reușit în ultimii ani să combată cu succes una dintre principalele probleme ale comunității. În perioada 2014-2020, au fost capturați, adoptați și/sau eutanasiați 6.349 de câini fără stăpân, care au fost individualizați prin crotaliere și microcipare. De asemenea, societatea administrează un adăpost pentru câinii capturați, unde aceștia sunt păstrați în vederea adopției, care are însă o capacitate depășită (40 de locuri), în comparație cu numărul de câini capturați sau cu capacitatea padocurilor din alte orașe de talie similară (de ex. peste 1.000 la Botoșani).

1.11. Patrimoniul, cultura și turismul

1.11.1. Patrimoniul natural

În conformitate cu Legea nr. 5 din 6 martie 2000 privind aprobarea Planului de Amenajare a Teritoriului Național – secțiunea a III-a – Zone Protejate, precum și a OUG nr. 49/2016, în aria Zonei Metropolitane Vaslui sunt cuprinse următoarele rezervații natural – forestiere și paleontologice:

- **Locul fosilifer ”Nisipăria Hulubăț” (RONP A0791)** este o rezervație paleontologică aflată temporar în administrarea APM Vaslui. Rezervația paleontologică “Nisipăria Hulubăț“ este situată în partea de nord a municipiului, în apropierea Spitalului Județean Vaslui. Exploatarea teritoriului rezervației a început în anul 1890. În aluviunile terasei, s-au identificat un număr important de resturi ale unei faune de vertebrate și nevertebrate din Pleistocen, reprezentând Würmianul. Acest zăcământ este considerat ca cel mai bogat în faună de mamifere fosile würmiene din Moldova. Dintre mamiferele identificate se pot menționa cele mai caracteristice: *Elephas primigenius, Rhinoceros trichorhinus, Bison priscus, Bos primigenius, Megaceros euryceros.* Pentru a preveni distrugerea prin exploatare a acestei zone de mare valoare științifică ea a fost pusă sub ocrotire și declarată monument al naturii. Din perimetrul de 2,5 ha de rezervație au mai rămas pentru studii și cercetări numai suprafața de 670 mp. Ca urmare a construcțiilor unor case particulare după 1990, a fost necesară împrejmuirea acesteia.
- **Pădurea Hârboanca (RONP A0795)** este amplasată pe versantul drept al văii râului Bârlad, în aval de confluența cu pârâul Rebricea și în amonte de confluența cu pârâul Buda, pe teritoriul comunelor Ștefan cel Mare și Delești, în apropierea satului Brăhășoaia. Altitudinea este cuprinsă între 185 și 240 m. Relieful prezintă o constituție pronunțat accidentată, fiind vorba despre un versant cu înclinări de până la 30 de grade. Pădurea este constituită din două unități amenajistice, 126 A și 127 A din U.P II Fâstâci, aparținând Ocolului Silvic Brodoc și are o suprafață de 40,8 ha. Unitatea amenajistică 126 A este în proprietatea privată a persoanelor fizice prin reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor forestiere conform Legii 247/2005, are 2 proprietari care dețin o suprafață de 26,2 ha. Unitatea amenajistică 127 A, în suprafață de 14,6 ha este pădure proprietate de stat administrată prin Ocolul Silvic Brodoc din cadrul Direcției Silvice Vaslui, parcela fiind inclusă în categoria de folosință 1.5 d - Ocrotire integrală. În prezent, aria protejată are folosință de pădure, încadrată în grupa funcțională 1.5 d - Păduri cu funcție specială de protecție, de ocrotire a genofondului și ecofondului, 26,2 ha fiind în proprietatea privată a persoanelor fizice și 14,6 ha fiind în proprietatea publică a statului - administrată de Regia Națională a Pădurilor - Romsilva, prin Ocolul Silvic Brodoc. În urma studiilor efectuate, s-au identificat un număr de 392 taxoni de antofite din care 322 de specii (inclusiv hibrizi) și 70 de microunități (11 subspecii, 32 de varietăți și 27 de forme) la care se adaugă 20 de specii de briofite și 13 specii de macrofite. În pădurea Hârboanca se cunosc 6 hibrizi naturali în componența cărora participă ca genitor *Quercus pedunculiflora*. Unii dintre aceștia constituie pe alocuri adevărate populații cu caractere ereditare. Prin hibrizii care vegetează aici, pădurea Hârboanca poate fi considerată pe drept cuvânt un veritabil centru hibridogen genetic *Quercus*. S-au identificat un număr de 27 specii de păsări, 3 specii de amfibieni, 6 specii de reptile și 15 specii de mamifere.
- **Pădurea Bălteni (RONP A0796)** este amplasată în lunca râului Bârlad, imediat în amonte de confluența cu pârâul Buda, pe teritoriul comunei Bălteni. Terenul este plan având o altitudine de 105 m. Pădurea se află într-o luncă joasă, inundată periodic, în care râul Bârlad curge aproape la nivelul ei, formând meandre care favorizează inundațiile. Denivelările terenului favorizează menținerea timp mai îndelungat a apelor contribuind la formarea de cenoze caracteristice. Pădurea este constituită din 4 unități amenajistice 44 A și 53 A din U.P II Fâstâci, aparținând Ocolului Silvic Brodoc și are o suprafață de 18,8 ha. Este o pădure

proprietate de stat administrată prin Ocolul Silvic Brodoc din cadrul Direcției Silvice Vaslui, parcela fiind inclusă în categoria de folosință 1.5 c - Rezervație naturală. În urma studiilor efectuate, s-au identificat un număr de 224 taxoni din care 209 de specii (inclusiv hibrizi) și 15 de microunități, la care se adaugă 19 unități taxonomice de briofite.

În baza H.G. nr. 663/2016, a H.G. nr. 971/2011, a H.G. nr. 1287/2007, a Ordinului M.M.A.P. nr. 46/2016, M.M.P. nr. 2387/2011 și M.M.D.D. nr. 1964/2007, pe teritoriul Zonei Metropolitane Vaslui există un sit de protecție avifaunistică (**ROSPA0162 Mânjești**, cu o suprafață totală de 1009,3 ha, dintre care 10% pe teritoriul comunei Muntenii de Jos), respectiv un sit de importanță comunitară, parte a rețelei ecologice Natura 2000 (**ROSCI0158 Pădurea Bălteni-Hârboanca**, cu o suprafață totală de 535,2 ha, dintre care 14,6% pe teritoriul comunei Bălteni, 1,1% pe cel al comunei Delești și 0,5% pe aria administrativă a comunei Ștefan cel Mare).

1.11.2. Patrimoniul antropic

În conformitate cu Legea nr. 5 din 6 martie 2000 privind aprobarea Planului de Amenajare a Teritoriului Național – secțiunea a III-a – Zone Protejate, în aria Zonei Metropolitane Vaslui sunt cuprinse următoarele valori de patrimoniu cultural de interes național și monumente istorice de valoare națională excepțională:

- **Biserica ”Sfântul Gheorghe”**, comuna Lipovăț, satul Lipovăț, din secolul XVII (circa 1626, refăcută în 1717);
- **Biserica Domnească cu hramul ”Tăierea Capului Sfântului Ioan Botezătorul”**, municipiul Vaslui, ctitorită de Ștefan cel Mare în 1490 și refăcută din temelii în anul 1820;
- **Podul de piatră**, comuna Ștefan cel Mare, satul Cănțălărești, din anul 1636.

În conformitate cu Lista Monumentelor Istorice din 2010, actualizată în 2015, editată de Ministerul Culturii și Patrimoniului Național, 45 de monumente istorice se află pe teritoriul Zonei Metropolitane Vaslui, inclusiv cele 3 incluse în Legea nr. 5 din 6 martie 2000. Dintre acestea, următoarele 9 sunt de importanță națională (categoria A), după cum urmează:

a) Monumente arheologice:

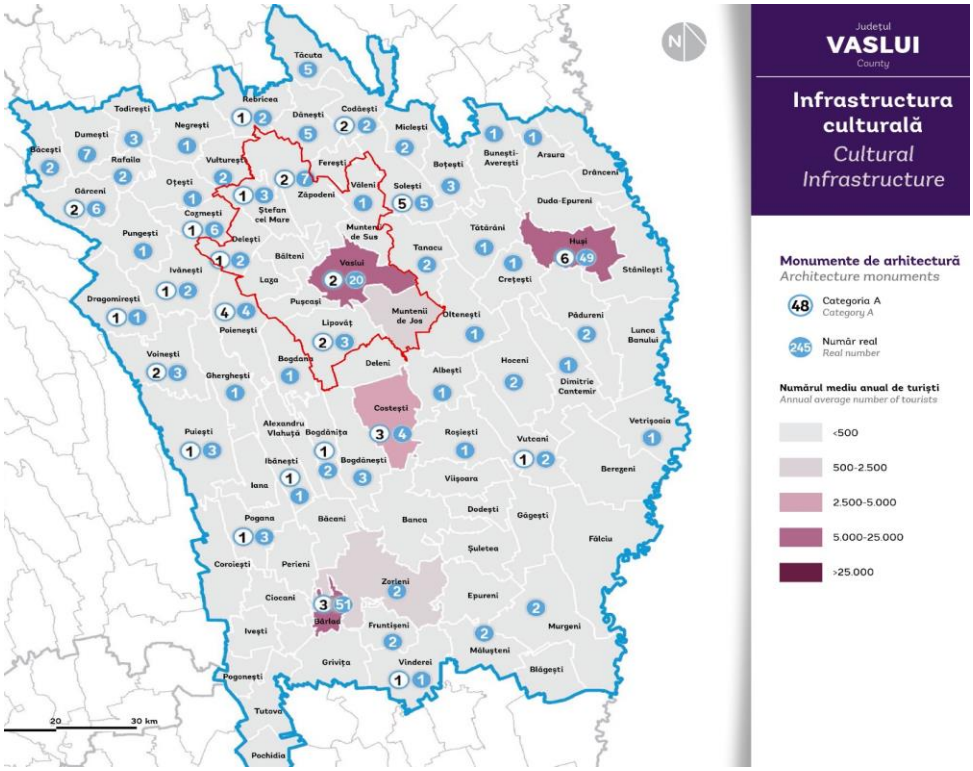
- **Zona Curților Domnești, municipiul Vaslui** - secolele al XV-lea – al XVI-lea.

b) Monumente de arhitectură:

- **Palatul Justiției (Judecătoria) Vaslui** – 1891;
- **Biserica „Tăierea Capului Sf. Ioan Botezătorul„ municipiul Vaslui** – 1820;
- **Casa Mavrocordat (Palatul Copiilor), municipiul Vaslui** – sec al XIX-lea;
- **Podul de Piatră, comuna Ștefan cel Mare** – 1636;
- **Biserica de lemn ”Sf. Nicolae”, comuna Lipovăț** - 1792;
- **Biserica de lemn „Sf. Gheorghe”, comuna Lipovăț** - 1717;
- **Biserica de lemn „Adormirea Maicii Domnului”, comuna Delești** – 1756;
- **Ansamblul bisericii de lemn ”Sf. Nicolae„, comuna Zăpodeni** – sec. al XVIII-lea – al XIX-lea;

Dintre cele 45 de monumente istorice din Zona Metropolitană Vaslui, mai mult de jumătate (28) sunt în Municipiul Vaslui, dintre care 20 sunt monumente de arhitectură, concentrate pe strada Ștefan cel Mare. În mediul rural, monumentele istorice predominante sunt lăcașele de cult, în număr de 12, dintre care 11 sunt biserici de lemn.

Figură 64 - Numărul de monumente istorice de arhitectură din Zona Metropolitană Vaslui, la nivel de UAT, în anul 2015

Sursa: Banca Mondială. Ghidul de investiții în proiecte locale de drumuri comunale și infrastructură socială

În perioada de programare 2007-2013, au fost realizate lucrări de reabilitare și amenajare a parcului arheologic Zona Curților Domnești din Vaslui, inclusiv a Bisericii Domnești cu hramul ”Tăierea Capului Sfântului Ioan Botezătorul”, în scopul includerii acestora în circuitul turistic. Aceste lucrări s-au făcut prin Programul Operațional Regional 2007 – 2013, Axa prioritară 5 – „Dezvoltarea durabilă și promovarea turismului”, Domeniul de intervenție 5.1 – „Restaurarea și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural, precum și crearea/ modernizarea infrastructurilor conexe”. Valoarea totală eligibilă a proiectului este de 8.972.916,78 lei, din care 8.793.458 lei finanțarea nerambursabilă și 179.458,34 lei, contribuţia Consiliului Județean Vaslui.

De asemenea, prin proiectul ”Reabilitarea Curții Medievale Lăpușna pentru vizite turistice”, finanțat din POC România-Ucraina-Republica Moldova 2007-2013, a fost reabilitat Monumentul Eroilor ”Peneș Curcanul” din Cimitirul Eternitate, investiție în valoare de circa 20.000 Euro. De asemenea, CJ Vaslui derulează în prezent proiectul „Pe urmele lui Ștefan cel Mare”, finanțat din POC România-

Republica Moldova 2014-2020, care vizează reabilitarea ansamblului monumental de la Podul Înalt (statuia ecvestră a lui Ștefan cel Mare). Aceasta implica lucrări de stabilizare a terenurilor, consolidarea și restaurarea soclului, refacerea teraselor, curățarea statuii de bronz, refacerea patinei la statuie și basoreliefuri, refacerea treptelor etc. Pe un teren adiacent va fi amenajat un parc tematic, un teatru de vară și un spațiu pentru evenimente în aer liber.

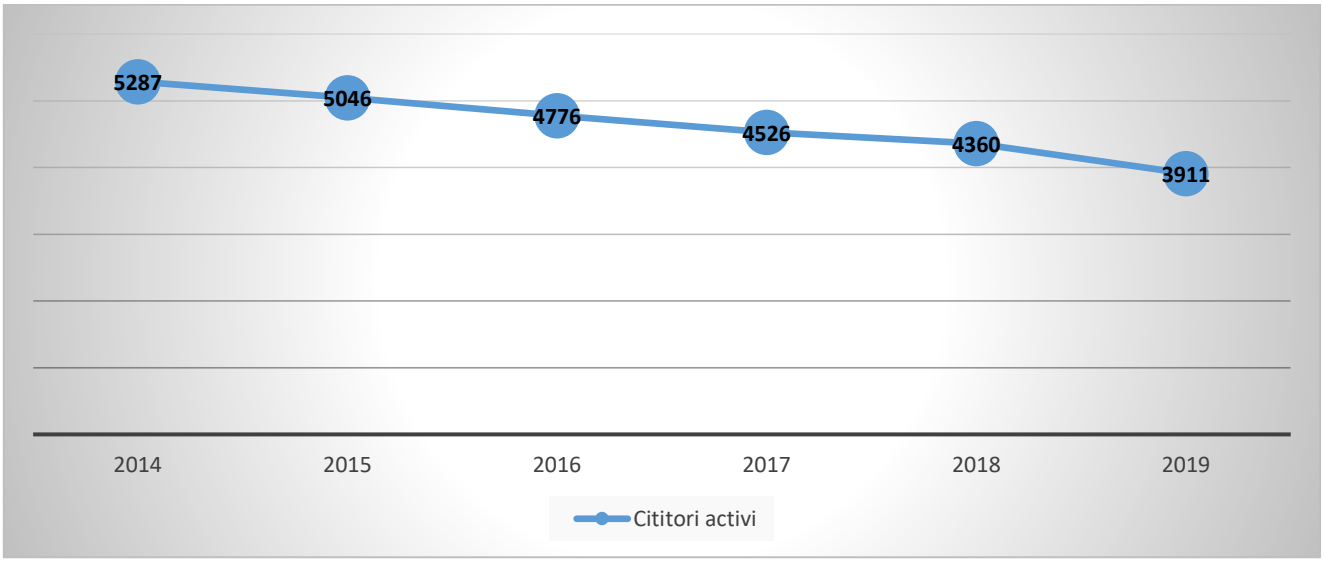
Bisericile de lemn din comunele învecinate municipiului Vaslui, ca și cele mai multe dintre clădirile de patrimoniu din oraș necesită lucrări de întreținere, conservare și reabilitare, ele aflându-se într-o stare precară (de ex. Biserica de lemn din Lipovăț, Palatul Copiilor și Palatul Justiției din Vaslui). În ceea ce privește Palatul Copiilor (Casa Mavrocordat) au fost inițiate lucrări de reabilitare și restaurare în urmă cu circa 10 ani, sistate pe fondul unui conflict juridic care nu este încheiat nici astăzi. Municipalitatea își dorește preluarea clădirii în vederea finalizării lucrărilor la acest obiectiv important din zona centrală a orașului. Un alt obiectiv extrem de valoros care necesită lucrări de conservare și restaurare este Podul de Piatră de la Cănțălărești (comuna Ștefan cel Mare), vechi de peste 500 de ani și atribuit domnitorului Ștefan cel Mare.

1.11.3. Infrastructura și viața culturală

Cele două cinematografe care existau din perioada comunistă în Municipiul Vaslui - ”Modern” și ”Independența” s-au închis din lipsă de spectatori în 1996, respectiv în 2005, clădirile acestora fiind abandonate și în prezent. În 2016 s-a inaugurat centrul comercial Silver Mall, unde se află amplasat un nou cinematograf, Cityplex, cu două săli de vizionare și o capacitate totală de 150 de locuri, dotate cu echipamente digitale de proiecții 3D. Este de așeptat ca intrarea pe piață a acestui operator privat, care oferă condiții de vizionare mult superioare și producții foarte populare, să ducă la un număr mare de spectatori în următorii ani. Anterior, a funcționat în aceeași locație un alt operator privat. Numărul de spectatori care au achiziționat bilete la cinematograf a fost în anul 2015 de circa 15.000, în creștere de circa 7 ori față de anul 2009, dar foarte redus în comparație cu populația municipiului. Deoarece astfel de date sunt disponibile doar la nivel județean, numărul de bilete achiziționate pentru anul 2019 nu poate fi estimat, în contextul în care începând din anul 2016, un cinematograf a fost inaugurat și în municipiul Bârlad. Totuși, cu excepția lunilor ianuarie și februarie ale anului 2020, cinematograful Cityplex din municipiul Vaslui a fost închis din cauza restricțiilor și a măsurilor de precauție impuse de autorități în contextul pandemiei de Covid-19.

Cea mai importantă bibliotecă din Zona Metropolitană Vaslui este **Biblioteca Județeană ”Nicolae Milescu Spătaru”** din municipiul Vaslui. Înființată în 1951, ea dispune de o secție de împrumut la domiciliu pentru copii cu un fond de aproximativ 38.000 de volume (din care 60% sunt cu acces liber la raft), o secție de împrumut la domiciliu pentru adulți, cu un fond de aproximativ 80.000 de volume (80% la raft), o sală de lectură cu un fond de referință de aproximativ 78.000 de volume din toate domeniile cunoașterii, o sală de periodice (românești și străine) și o mediatecă. Numărul de cititori activi ai bibliotecii a scăzut de la 5.287 în 2014 la 3.911 în 2019. Luând în considerare restricțiile impuse de pandemia de COVID-19, în anul 2020 numărul cititorilor activi va scădea brusc, în contextul în care cea mai mare parte a anului, bibliotecile au fost închise. Totuși, Biblioteca Județeană Vaslui și-a continuat activitatea în mediul online, organizând evenimente de natura:„După amiezile culturale vasluiene’’ și fiind prezentă pe rețelele de socializare.

Figură 65 - Numărul de cititori activi de la Biblioteca Județeană Vaslui, în perioada 2014-2019

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

În comunele din Zona Metropolitană Vaslui funcționează următoarele 8 biblioteci publice:

- Biblioteca Comunală Bălteni, înființată în 1960, cu un fond de 7.194 volume;
- Biblioteca Comunală Delești, înființată în 1967, cu un fond de 8.624 volume;
- Biblioteca Comunală Lipovăț, înființată în 1968, cu un fond de 7.085 volume;
- Biblioteca Comunală Muntenii de Jos, înființată în 1965, cu un fond de 8.456 volume;
- Biblioteca Comunală Muntenii de Sus, înființată în 2004, cu un fond de 2.334 volume;
- Bibilioteca Comunală Laza, înființată în 1955, cu un fond de 12.727 volume;
- Bibiloteca Comunală Văleni, cu un fond de 10.375 volume.
- Biblioteca Comunală Ștefan cel Mare, înființată în 1952, cu un fond de 9.836 volume.

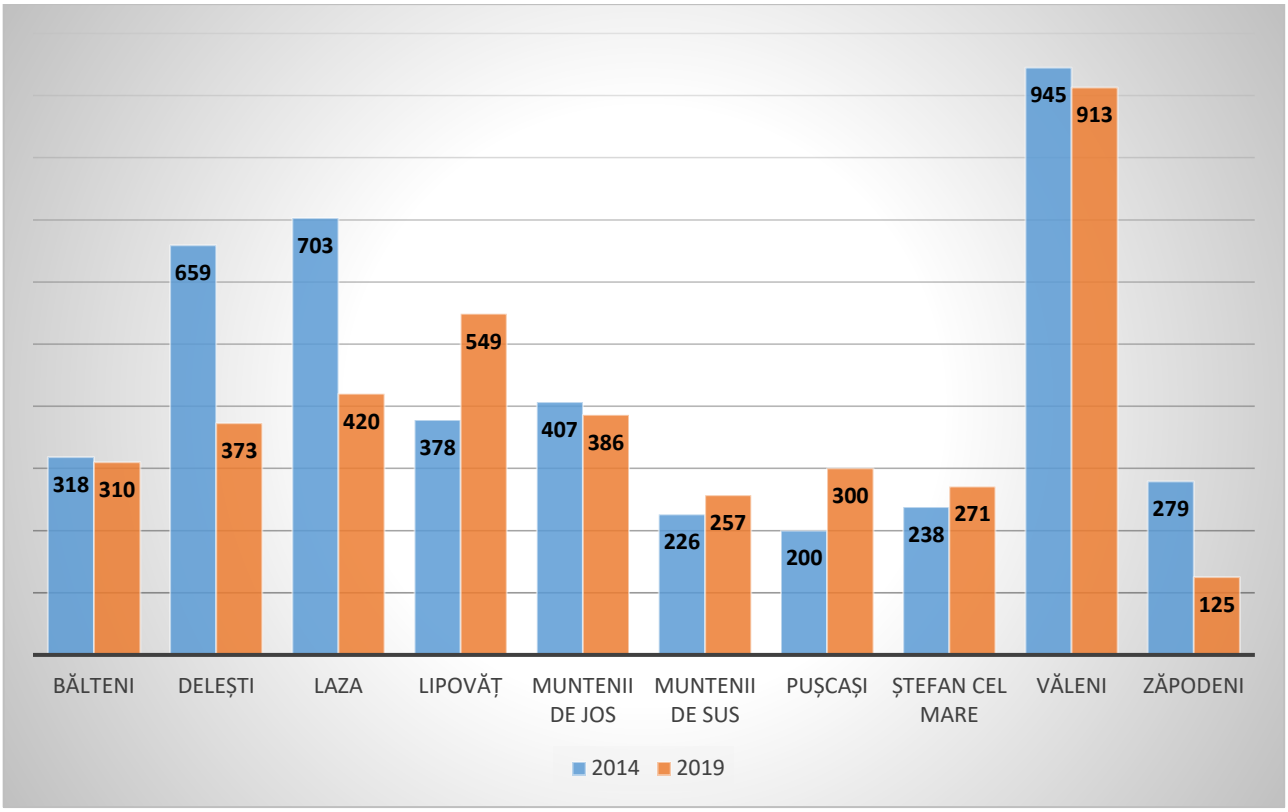
Este important de menționat faptul că, în comunele Zăpodeni și Pușcași, nu există o bibliotecă publică, în schimb există biblioteci școlare. Chiar dacă există spații pentru funcționarea acestor biblioteci, deficitul de resurse financiare și umane de la nivelul primăriilor rurale împiedică funcționarea lor.

Majoritatea bibliotecilor din arealul analizat sunt amplasate în clădiri vechi, adesea impropriu amenajate pentru depozitarea fondului de carte sau pentru organizarea de evenimente culturale. În plus, acestea necesită investiții în dotarea cu tehnică modernă (de ex. PC-uri cu acces la Internet, echipamente video, etc.) și în îmbunătățirea fondului de carte. Prin programul BIBLIONET, majoritatea bibliotecilor publice au fost dotate totuși cu PC-uri conectate la Internet cu acces gratuit pentru membri comunității.

Per ansamblu, în mediul rural, numărul de cititori este scăzut și oscilează între 125 (Zăpodeni) și 913 (Văleni), înregistrându-se, per ansamblu, un ritm descrescător. Față de anul 2014, creșteri semnificative au fost înregistrate doar în Lipovăț (+171) și Pușcași (+100). Totuși, pe fondul reducerii populației școlare, este foarte probabil ca trendul descrescător să continue, în contextul în care

principalii utilizatori ai bibliotecilor rurale sunt elevii.

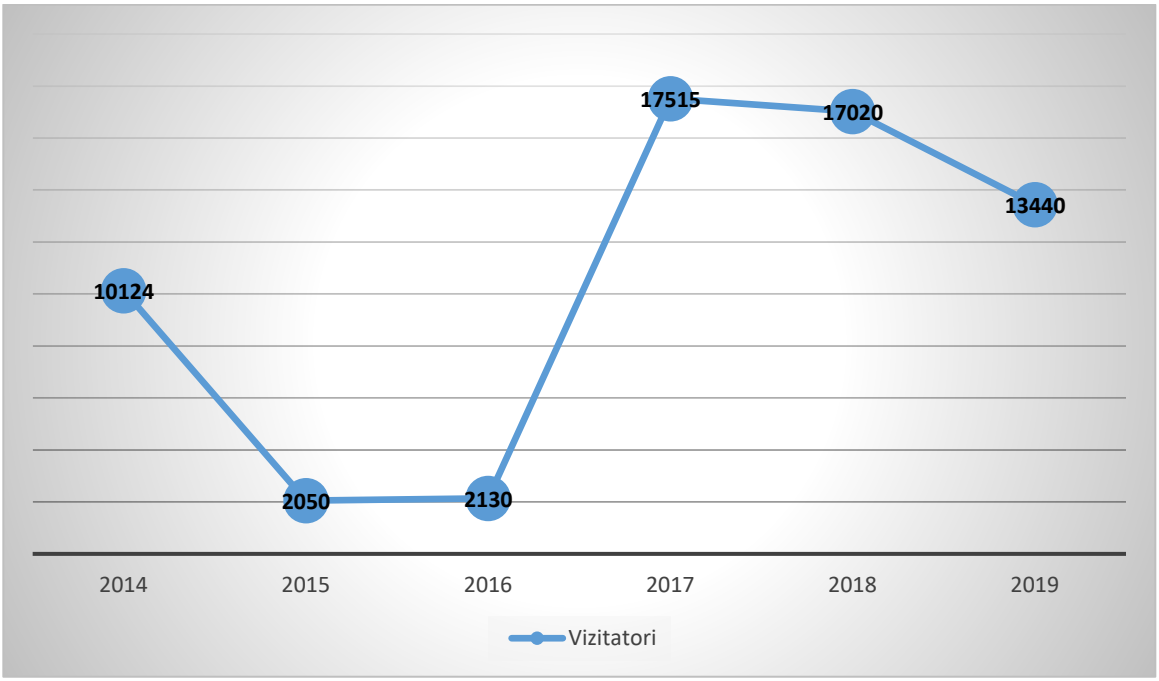
Figură 66 - Numărul de cititori activi de la bibliotecilor comunale și școlare din mediul rural, în anul 2014 și 2019

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

Muzeul Județean "Ștefan cel Mare" a fost deschis către publicul larg în 27 septembrie 1975. Acesta funcționează într-o clădire construită în anii 1972 - 1973, cu destinația respectivă. Muzeul are secții de istorie veche și arheologie, istorie medievală (Tezaurul medieval Schinetea), istorie modernă și contemporană, cultură și civilizație, tezaur – numismatică – medalistică, etnografie și artă populară, precum și o secție de artă contemporană (pictură modernă). În evidență ies următoarele colecții: Emil Racoviță, Florica și Dumitru Bagdasar, Constantin Teodorescu, Constantin Tănase.

Figură 67 - Numărul de vizitatori la Muzeul Județean Vaslui, în perioada 2014-2019

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

Instituția organizează anual peste 40 de evenimente culturale, în mod individual sau cu alte instituții de cultură din județ și din țară, precum manifestări cultural-științifice, expoziții, simpozioane, concursuri pentru elevi, conferințe, concerte, colocvii etc., punând la dispoziție și un tur virtual al secțiilor muzeului pentru cei interesați. Muzeul a fost supus unor ample lucrări de modernizare, în valoare de circa 500.000 Euro, fiind redeschis publicului în anul 2019.

Conform datelor INS, se observă că numărul de vizitatori ai Muzeului Județean Vaslui a cunoscut diferite variații și trend-uri în perioada 2014-2019. Numărul de vizitatori din anul 2019 a crescut totuși cu 32% față de anul 2014.

În mediul rural din zona metropolitană funcționează Muzeul Etnografic Sătesc „Muzeul Tradițiilor''. Acesta a fost înființat în anul 2004 prin proiectul transfrontalier „Tradiţii în oglindă„ finanţat de U. E. prin Programul de Vecinătate România- Republica Moldova, Phare CBC 2004. Fondatorii muzeului îl doresc, pe viitor, un punct de reper cultural în arealul vasluian. Muzeul este adăpostit într-o casă țărănească tradițională, la origine construită din bârne. În anul 2019, acesta a fost vizitat de 180 de persoane, cel mai mare număr înregistrat în perioada 2014-2019.

Tot în municipiul Vaslui și tot în subordinea CJ Vaslui, funcționează **Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Vaslui** – care sprijină cu precădere activitatea meșteșugarilor și artiștilor populari din județ.

Principala instituție de spectacol de la nivel local este **Casa de Cultură a Sindicatelor ”Constantin Tănase”** din Vaslui. Aceasta a fost construită în stil modern în anul 1972. Deține săli de curs, cabine

pentru actori, birouri la demisol și parter, foaiere, sală de spectacole cu o capacitate de 575 de locuri, scena cu toate dotările necesare de la primul etaj, bibliotecă, săli de curs și cabină tehnică la etajul 2. Casa de Cultură se află în subordinea ANCCSR, o organizație sindicală, context în care administrația locală nu a putut interveni în reabilitarea și modernizarea clădirii. Prin urmare, s-au putut efectua doar mici lucrări de reparații și modernizări finanțate din încasările proprii din chirii. Totuși, nu este rezolvată, de exemplu, problema încălzirii sălii de spectacole, cea mai mare din municipiu (575 de locuri), în sezonul rece.

În prezent, instituția este gazdă pentru diverse evenimente cu tradiție (de ex. Festivalul Umorului ”Constantin Tănase” – organizat o dată la 2 ani și care reunește cele mai importante teatre de comedie din România și Republica Moldova, Festivalul ”Hora din străbuni”, Zilele Culturale ale Vasluiului), concerte, repetiții etc. și organizează trei festivaluri proprii (”Cântec drag din plai străbun”, ”Ritmurile tinereții”, ”Constelația necunoscută”).

În altă ordine de idei, CJ Vaslui a preluat clădirea Casei Armatei din Vaslui în vederea înființării unui Centru Cultural Județean Multifuncțional ”Dimitrie Cantemir”. Clădirea beneficiează de lucrări de reabilitare și modernizare, în urma investițiilor de 2 mil. Euro, realizate din fonduri guvernamentale prin PNDL. Aceasta va reduce presiune de pe Casa de Cultură a Sindicatelor prin găzduirea unor evenimente, precum Festivalul Umorului ”Constantin Tănase”. În lipsa unui centru cultural sau expozițional de mari dimensiuni, unele evenimente culturale sunt organizate și la Sala Sporturilor din Vaslui.

În mediul rural, în comunele componente ale Zonei Metropolitane, principalele instituții culturale sunt căminele culturale. Unele dintre acestea sunt amplasate în clădiri aflate în stare avansată de degradare și lipsite de dotări adecvate pentru organizarea de evenimente culturale. În plus, o altă problemă semnificativă o reprezintă lipsa personalului calificat în domeniu, ceea ce face ca activitatea culturală să aibă o dimensiune redusă.

Există totuși și excepții, cum este comuna Lipovăț, unde autoritățile susțin continuu viața culturală, care se desfășoară într-un cămin cultural recent inaugurat. În prezent, mai multe primării au apelat la fonduri guvernamentale sau europene pentru a investi în cămine culturale: (Văleni – PNDR; Ștefan cel Mare, Bălteni, Delești, Laza, Zăpodeni - CNI).

Comunele în care infrastructura culurală necesită încă investiții publice sunt Lipovăț (casă de cultură, teatru de vară), Zăpodeni (muzee), Ștefan cel Mare (modernizare cămin cultural Bârzești) etc.

În anul 2020, în contextul pandemic și al restricțiilor aferente, activitatea culturală s-a diminuat drastic. Concertele, spectacolele, expoziții și alte tipuri de manifestări culturale fiind interzise în cea mai mare parte din an. Totuși, în anul 2019, în arealul studiat au avut loc o listă largă de evenimente culturale destinate publicului larg, dintre care:

- lansări de carte și vernisaje de expoziție – pentru promovarea scriitorilor locali, dar și expoziții de fotografie, costume populare, documente etc.;
- concursuri și evenimente pentru elevi (Concursul Național de Muzică și Dans ”Ritmuri pe portativ”, Concursul Național de Muzică Ușoară ”Constelația necunoscută”, Concursul de

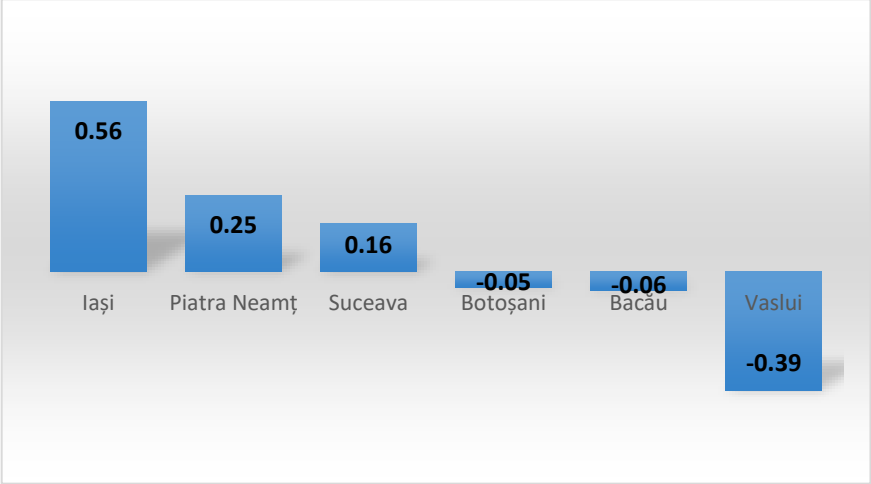
Dans Modern ”Ritmurile Tinereții”, Festivalul Internațional de Gimnastică „Prietenia”, Școala Altfel, Ziua Învățătorului etc.).

- spectacole de dans, teatru, muzică ușoară, folk, folclor, fanfară, hip-hop, rock alternativ, punk, hardcore, metal – organizate cu ocazia celebrării unor evenimente importante pentru comunitate sau țară (Zilele Culturii Naționale și Mihai Eminescu, Unirea Principatelor, Ziua Femeii, Ziua Muncii, Paște, Ziua Persoanelor Vârstnice, Ziua Națională, Sărbătorile de iarnă), cu ocazia Zilelor Culturale ale Municipiului Vaslui, a unor concerte simfonice, manifestări folclorice;
- evenimente cu caracter civic (Ziua Unirii Principatelor, Ziua Drapelului, Ziua Europei, Ziua Armatei Românei, Ziua Națională etc.);
- manifestări de omagiere – la busturile de pe Aleea Scriitorilor din Parcul Copou și din Centrul Civic;

Printre organizațiile non-profit cu activitate culturală de la nivel local putem menționa Asociația Culturală ”MuzArt”, Asociația Culturală „Simfonia Artelor”, Asociația Culturală „Domisong” – care sunt parteneri activi ai municipaliăți în organizarea de diferite activități cultural-artistice.

Cu toate acestea, studiul ”Vitalitatea Culturală a Orașelor din România în anul 2010”, realizat de Institutul Național pentru Cercetare și Formare Culturală, indică faptul că municipiul Vaslui se află doar pe locul 39 în topul orașelor din România cu cea mai activă viață culturală, poziție inferioară celorlalte reședințe de județ din regiune. În viziunea experților care au elaborat studiul, principalele puncte slabe ale sectorului cultural local sunt sumele mici alocate culturii de la bugetul local, consumul cultural redus al populației și infrastructura de profil deficitară, iar principalul punct forte îl reprezintă calitatea ridicată a resursei umane din domeniul cultural.

Figură 68 - Indicele de vitalitate culturală a reședințelor de județ din regiunea Nord-Est

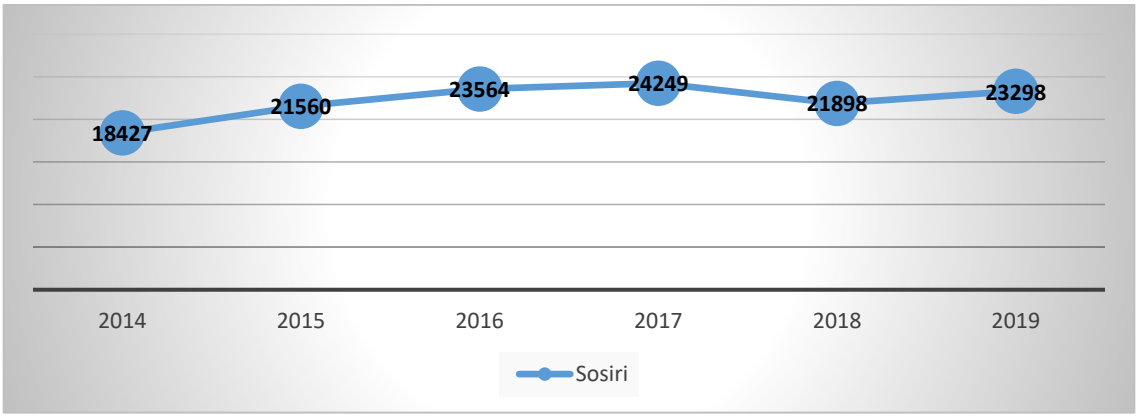
Sursa: Institutul Național pentru Cercetare și Formare Culturală

1.11.4. Turismul

Conform datelor INS, în anul 2020, la nivelul Zonei Metropolitane Vaslui existau 28 de unități de primire a turiștilor, cu 4 mai puține față de anul 2014. Acestea erau reprezentate de 2 hoteluri, un hostel, 2 moteluri, o tabără pentru elevi și preșcolari, 19 de pensiuni și 3 pensiune agroturistice. Numărul total de locuri de cazare disponibile în aceste unități era de 502, în scădere cu 14,9% față de 2014, acestea fiind distribuite în hoteluri (177), pensiuni (148), tabere (110), hosteluri (38) și moteluri (29). În total, în condiții de funcționare la capacitate maximă, unitățile de cazare din areal pot acomoda anual peste 150.000 de turiști, în scădere cu 23% față de 2014, pe fondul scăderii bazei de cazare cauzate de interesul redus al investitorilor privați în domeniul respectiv.

În ceea ce privește numărul de sosiri în unitățile de cazare, în anul 2019, numărul acestora a fost de 23.298, în creștere cu 26% față de anul 2014. Din numărul total de sosiri, 83,1% au fost raportate în municipiul Vaslui. Pe tipuri de unități, 64,9% de sosiri au fost înregistrate în unități de tip hotel (față de 68,5% în 2014), 19,5% în pensiuni, 4,3% în moteluri, 7,7% în hosteluri, iar 3,6% în tabere de elevi și preșcolari. Scăderea ponderii turiștilor cazați în hoteluri poate fi explicată prin diversificarea unităților de cazare funcționale din arealul studiat. La nivel județean, ponderea turiștilor străini în totalul celor cazați a fost în anul 2019 de 6,7%, în scădere față de procentul de 10,7% înregistrat în 2014, valoare mult mai inferioară în comparație cu media națională.

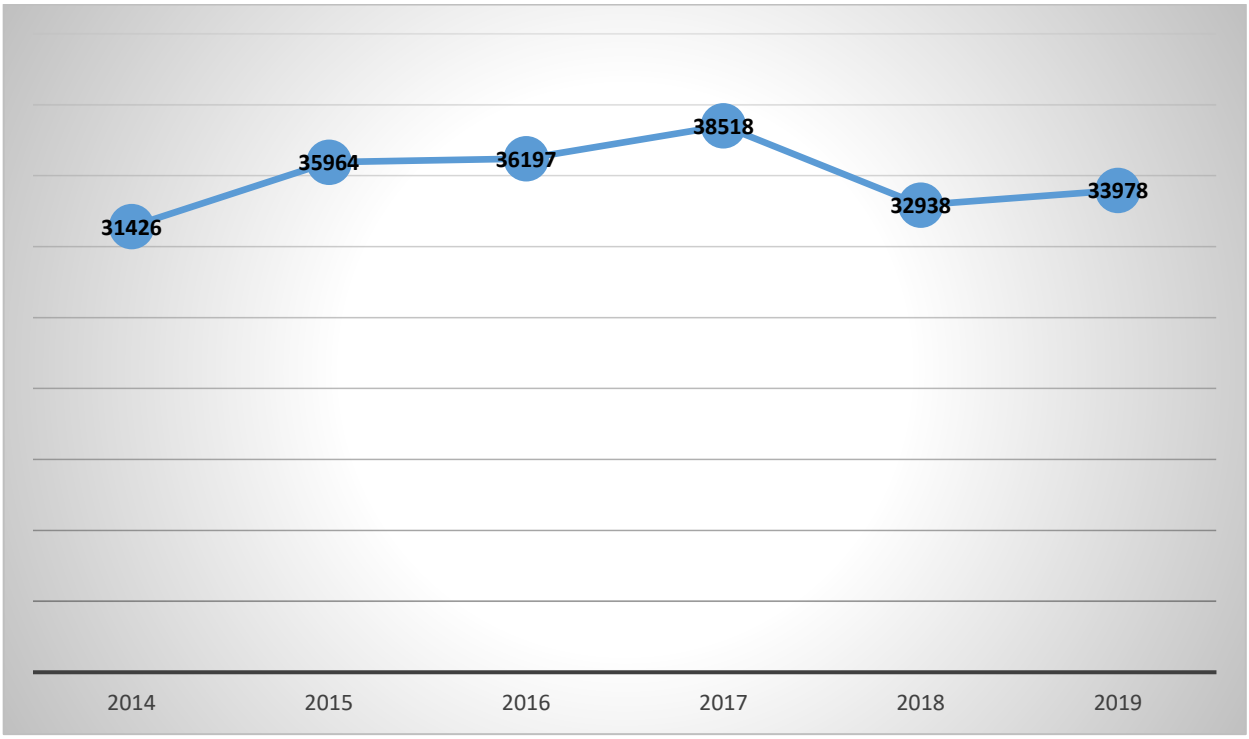
Figură 69 - Numărul de sosiri în unitățile de primire a turiștilor din Zona Metropolitană Vaslui, în perioada 2014-2019

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

Conform INS, numărul de înnoptări ale turiștilor a fost de 33.978 în anul 2019, în creștere cu 8,1% față de anul 2014. Dintre acestea, 28.870 s-au înregistrat la unitățile de cazare din municipiul Vaslui, cu 23,5% mai multe decât în 2014. Numărul de înnoptări turistice a scăzut în cazul hotelurilor (-1,7%), hostelurilor (-0,5%), și a crescut în cazul motelurilor (+10,5%), taberelor (+258,8%) și pensiunilor (+17,8%). În altă ordine de idei, se remarcă și sezonalitatea activității turistice din zona respectivă, numărul înnoptărilor fiind mai mult decât dublu în perioada iunie-august, comparativ cu perioada decembrie-februarie.

Figură 70 - Numărul de înnoptări în unitățile de primire a turiștilor din Zona Metropolitană Vaslui, în perioada 2014-2019

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

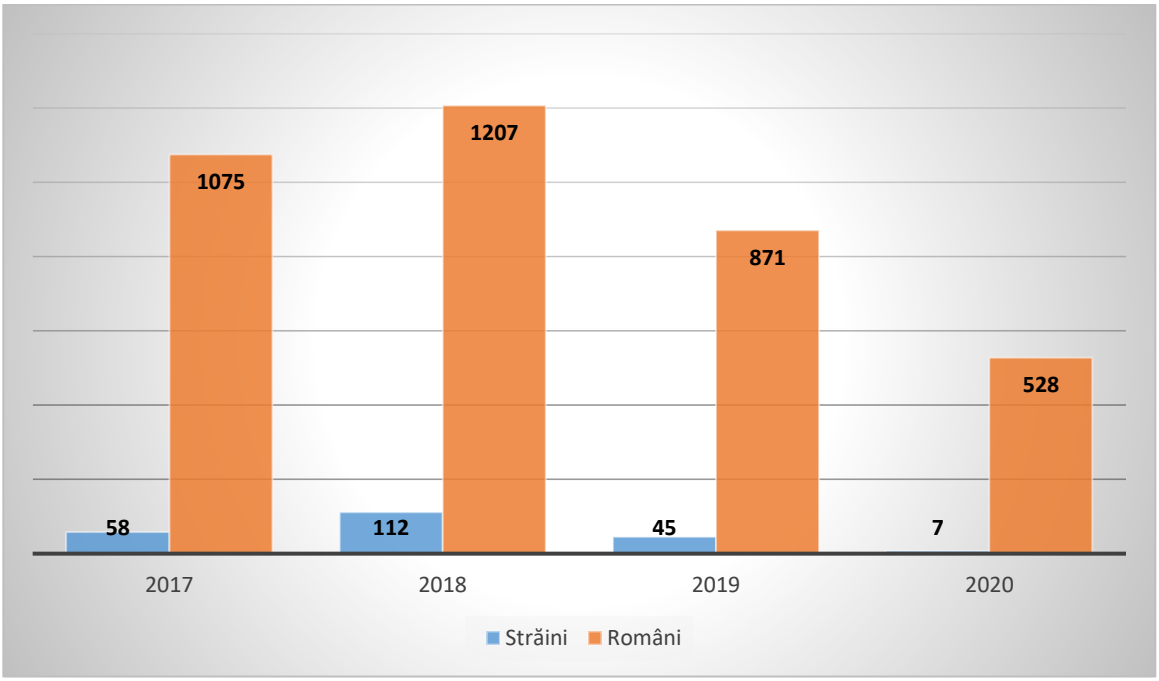
Astfel, în anul 2019, durata medie a unui sejurului turistic din Zona Metropolitană Vaslui a fost de 1,46 nopți/turist cazat, în scădere față de anul 2014 (1,71 nopți). Astfel de indicatori sunt specifici turismului de afaceri și de tranzit, în condițiile în care zona nu dispune de atracții substanțiale pentru dezvoltarea altor forme de turism.

În ceea ce privește indicele de utilizare netă a capacității de cazare, acesta a crescut de la 16,1% în 2014, la 22,6% în 2019, în primul rând ca reducere a capacitatății de cazare turistică în funcțiune, din ultimii ani.

În anul 2016, a fost inaugurat în municipiul Vaslui un Centru Municipal de Informare și Promovare Turistică, realizat cu fonduri de la bugetul local, unde turiștii pot beneficia de informații și materiale cu privire la obiectivele din zonă. Cu toate acestea, în zona periurbană și în județ nu există trasee turistice corespunzător marcate, semnalizate și promovate.

Conform evidențelor C.M.I.P.T., cei mai mulți turiști care vizitau municipiul Vaslui erau români, înregistrându-se un procent foarte mic de străini. Pe țări de proveniență, la nivelul anului 2019, cei mai mulți turiști erau din Republica Moldova (17), Spania (10), Germania, Italia, Israel, Franța, etc.

Figură 71 – Numărul de turiști pe țări de proveniență, din municipiul Vaslui, în perioada 2014-2020

Sursă date: Primăria Municipiului Vaslui, C.M.I.P.T Vaslui

CJ Vaslui derulează în prezent un proiect care vizează înființarea unui punct de informare turstică pe platoul statuii lui Ștefan cel Mare de la Băcăoani, care va fi reabilitat (inclusiv cele două fântâni arteziene de mari dimensiuni). Acest obiectiv poate redeveni, astfel, o atracție turistică de importantă națională și chiar transfrontalieră.

În anul 2019 a fost concepută și lansată Ruta cultural-artistică ”Voievodul Ștefan cel Mare și Sfânt”, care cuprinde 29 de obiective turistice din Republica Moldova și România, putând fi extinsă și spre Ucraina. La acestea se adaugă 80 de atracții adiționale, de la mănăstiri, cetăți fortificate, până la hrube/beciuri domnești și muzee. Acestea includ, printre altele, și Curțile Domnești de la Vaslui, Monumentul de la Podul Înalt (Băcăoani) sau Muzeul Județean. În această rută ar putea fi inclus și podul de piatră de la Cănțălărești, unde autoritățile locale au în vedere amenajarea unei zone turistice. Un astfel de traseu transfrontalier ar putea contribui la relansarea pe baza sustenabile a turismului în județ.

1.12. Sport și agrement

Cele mai mari facilități sportive din Zona Metropolitană sunt:

- **Stadionul Municipal Vaslui** – are o capacitate de 15.000 de locuri și dispune de gazon natural, tribună oficială, cabine pentru presă și invitați acoperite, instalație de drenaj și instalație de

irigare automată a gazonului, acces internet pentru presă și invitați, vestiare noi și sediu de club nou construit. Stadionul a fost inaugurat în anul 1972, dar a fost renovat și consolidat în 2005, iar în 2007 a fost montată instalația de nocturnă de 2000 de lucși, obținând astfel omologarea UEFA de 2 stele. În prezent, municipalitatea închiriază sau pune la dispoziție arena diferitelor cluburi de fotbal de la nivel local, care o folosesc atât pentru antrenamente, cât și pentru meciuri oficiale. De asemenea, uneori aceasta este folosită pentru diferite evenimente culturale. În anul 2020, municipalitatea a derulat un proiect de modernizare a pistei de alergare și de realizare a unui sistem de preluare a apelor pluviale, astfel încât pista să nu mai fie inundată. Valoarea totală a lucrării se ridică la circa 1,5 mil. lei.

- **Sala sporturilor Vaslui -** modernizată cu fonduri de la bugetul de stat în 2013, dispune în prezent de o nouă suprafață de joc omologată IHF (International Handball Federation), însă necesită lucrări suplimentare de modernizare și dotare. Clădirea găzduiește meciurile și antrenamentele echipei de handbal HC Vaslui, care joacă în prima ligă națională.

De asemenea, în municipiul Vaslui, există și infrastructură sportivă de dimeninsiuni și relevanță mai mică: un teren de antrenament, terenul de tenis Copou, un teren de minifotbal și terenurile de la bazele Moldosin și Movas, toate administrate de Primărie și puse la dispoziția cluburilor sportive și a persoanelor fizice, fie gratuit, fie în schimbul unei chirii. Direcția Județeană de Tineret și Sport administrează Sala Sporturilor și baza sportivă a CS Viitorul. În anul 2019, Primăria Vaslui a solicitat preluarea în administrare a Sălii Polivalente și a Terenului de fotbal al Clubului, în vederea modernizării acestora.

În plus, în municipiul Vaslui există infrastructura sportivă (terenuri de sport, săli de sport, etc.) aferentă unităților de învățământ, cărora li se adaugă o serie de baze sportive private, terenuri de minifotbal (inclusiv acoperite), săli de fitness și aerobic, terenuri de tenis, bowling, piscine etc. Totuși, în oraș se simte lipsa unui bazin acoperit de înot/polo, care să fie construit și folosit în scop didactic, competițional sau de agrement, precum și a unui patinoar artificial cu funcționare permanentă, la standarde competiționale, și a infrastructurii pentru sporturi extreme și de aventură. De asemenea, bazele sportive administrate de autoritățile publice au o infrastructură uzată fizic și moral, veche de peste 30 de ani, care a beneficiat doar de lucrări de reparații și întreținere.

În mediul rural infrastructura sportivă este deficitară și este compusă din mici terenuri de fotbal cu dotări minimale (fără vestiare, dușuri, sau tribune), precum și săli de sport, în cadrul unităților de învățământ. Excepție de la această regulă fac comunele care au reușit să atragă fonduri guvernamentale, în special prin CNI, pentru construcția de baze sportive noi: Lipovăț, Muntenii de Jos, Ștefan cel Mare, Zăpodeni (sală de sport). De asemenea, se remarcă comuna Văleni, ca fiind printre puținele din țară cu un teren sportiv cu nocturnă.

Totuși, o serie de localități rurale se confruntă cu facilități sportive deficitare, precum: Lipovăț (teren de fotbal sintetic), Zăpodeni (terenuri de sport în satele Dobroslovești și Portari), Văleni (sală de sport), Muntenii de Jos (modernizare terenuri de sport), Delești (modernizare bază sportivă), Ștefan cel Mare (teren de sport în satul Bârzești) etc.

În mai multe localități din zonă funcționează cluburi sportive atât publice, cât și private, dintre care cele mai importante sunt:

- **Clubul Sportiv „Viitorul" Vaslui** (atletism, lupte libere, aruncări);
  Handbal Club Vaslui – este un club de handbal care activează, în prezent, în prima ligă națională;
- **Clubul Sportiv „Atletico" Vaslui** (fotbal);
- **Clubul Sportiv "FC 2002" Vaslui** (fotbal);
- **Clubul Sportiv "Racova" Pușcași** (fotbal);
- **Clubul Sportiv "Avântul" Zăpodeni** (fotbal);
- **Clubul Sportiv "SC 2000" Lipovăț** (fotbal);
- **Clubul Sportiv „Inter-Sport" Vaslui** (judo, fotbal);
- **Clubul Sportiv "Voința" Ștefan cel Mare** (fotbal);
- **Clubul Sportiv "Vulturul" Bălteni** (fotbal);
- **Clubul Sportiv "Viitorul" Văleni** (fotbal);
- **Clubul Sportiv „Flacăra" Muntenii de Sus** (fotbal);
- **Clubul Sportiv "Victoria 2013" Muntenii de Jos** (fotbal);
- **Clubul Sportiv „Liga de Est" Vaslui** (taekwon-do);
- **Clubul Sportiv „Kim Choung" Vaslui** (Qwan Ki Do);
- **Clubul Sportiv „Harlem" Vaslui** (fotbal-tenis);
- **Clubul Sportiv "Sergentul"** (șah);
- **Clubul Sportiv „Peneș Curcanul„** (șah);
- Clubul Sportiv „Magnificii Vaslui'';
- **Clubul Sportiv "Sporting Juniorul"** Vaslui (fotbal);
- **Asociația Club Sportiv Moara Domnească** (fotbal);
- **Clubul Sportiv Tenis Club Vaslui** (tenis);
- "**Karate Kensei" Vaslui** (karate);
- "**Liga de Est" Vaslui** (taekwon-do);
- **"Scorpions MMA" Vaslui** (arte marțiale mixte)
- **"Alone Tiger" Vaslui** (arte marțiale).

La nivel județean, respectiv și la nivel metropolitan, numărul sportivilor legitimați în cluburi și interesul pentru sportul de performanță a crescut în ultimii ani, iar interesul pentru sportul de masă (de ex. fitness, aerobic, etc.) este într-o continuă dezvoltare.

Anual, pe baza parteneriatelor între autoritățile locale și diverse organizații publice sau private, în municipiul Vaslui sunt organizate activități sportive destinate atât sportivilor profesioniști, cât și pentru marea masă a populației, în cadrul cărora sunt utilizate bazele sportive publice. Spre exemplu, în municipiul Vaslui se află cea mai mare suprafață de șah în aer liber din țară, unde des își dau întâlniri demonstrative reprezentații cluburilor ,,Sergentul'' și ,,Peneș Curcanul''. În același context, competiții de cros, fotbal, carting, ciclism, lubte libere, arte marțiale, etc. sunt organizate în oraș în cadrul evenimentelor mari din oraș, precum Zilele Culturale ale Municipiului, Ziua Copilului, Ziua Națională a Tineretului, Ziua Muncii, campionate zonale și naționale, etc. În anul 2020, în cazul contextului

pandemic, astfel de evenimente nu s-au putut desfășura într-un format fizic, astfel încât să implice și activitate sportivă. De asemenea, pandemia a afectat sporturile de echipă și indoor practicat atât de sportivii de performanță cât și de oamenii de rând.

În urma unui incident din anul 2014, Ștrandul Municipal a fost închis, din cauza lipsei de personal calificat. Deși acesta dispun de de două bazine cu condiții satisfăcătoare, plajă, zonă de picnic, terenuri de sport, terasă și zonă de fitness, până în prezent acesta nu a fost deschis. Totuși, în prezent, municipalitatea realizează pași concreți pentru construirea bazinului olimpic de înot, fiind vorba de o investiție de peste 100 mil. lei, implementată de către Compania Națională de Investiții, cu o contribuție a bugetului local de doar 1,5 mil. lei. Pârtia de săniuș din zona Bahnari a fost inaugurată de municipalitate în anul 2010 și dispune de instalație de iluminat. Aceasta ar putea fi extinsă pe viitor cu instalație de zăpadă artificială, teleschi și alte facilități de agrement. De asemenea, în sezonul rece, în Parcul Copou funcționează un patinoar artificial cu o suprafață de circa 600 mp.

În ceea ce privește zonele de agreement special amenajate, vasluienii au acces la acestea în diverse locații din oraș (pârtia de schi din Viișoara, ștrandul municipal, zona Gării sau a blocurilor ANL), acestea fiind amenajate cu grătare, mese și bănci. Astfel de spații sunt disponibile atât în mediul urban cât și rural. Locurile de joacă pentru copii există în toate cartierele municipiului, urmând a se realiza investiții pentru amenajarea de locuri și facilități speciale pentru copii cu dizabilități.

Majoritatea comunelor din zona metropolitană nu beneficiază de facilități suficiente și moderne de joacă pentru copii, respectiv de relaxare pentru adulți. Astfel, în comuna Lipovăț este vizată construcția unei piscine și a unui teatru de vară, în comuna Zăpodeni amenajarea de noi locuri de joacă (în satele Uncești și Telejna), în comuna Muntenii de Jos amenajarea unui parc de agrement cu pârtie de săniuș și loc de grătare, dar și parcuri de joacă și de recreere, în comuna Ștefan cel Mare o bază de agrement în zona Pădurii Mărășeni, parcuri în satele Mărășeni și Munteneșți etc.

1.13. Capacitate administrativă

1.13.1. Administrația publică locală (atribuții, organizare, resurse umane, planificare strategică și teritorială, etică și integritate)

În unitățile administrativ-teritoriale care vizează analiza respectivă, administrația publică este organizată și funcționează potrivit prevederilor Legii administrației publice locale nr. 215/2001 și în conformitate cu hotărârile Consiliului Local al acestora. Administrația publică în unitățile administrativ-teritoriale din arealul studiat se organizează și funcționează în temeiul principiilor autonomiei locale, descentralizării serviciilor publice, eligibilității autorităților administrației publice locale, legalității și al consultării cetățenilor în soluționarea problemelor locale de interes deosebit. Structura organizatorică a administrațiilor publice locale reprezintă formalizarea și repartizarea misiunilor și funcțiilor între diferite subansamble (Direcții, Departamente, Servicii, Birouri, etc.) definite cu această ocazie, precum și relațiile stabilite între subansamblele în cauză. Organigrama este reprezentarea vizuală a structurii organizatorice.

Principalele domenii aflate sub administrarea autorităților publice locale sunt:

a. planificarea urbană și gestionarea spațiilor verzi de interes local; b. colectarea și gestionarea deșeurilor menajere, inclusiv salubrizarea și întreținerea terenurilor pentru depozitarea acestora; c. distribuirea apei potabile, construirea și întreținerea sistemelor de canalizare și de epurare a apelor uzate și pluviale; d. construcția, întreținerea și iluminarea străzilor și drumurilor publice locale; e. transportul public local; f. amenajarea și întreținerea cimitirelor; g. administrarea bunurilor din domeniile public și privat locale; h. construcția, gestionarea, întreținerea și echiparea instituțiilor preșcolare și extrașcolare (creșe, grădinițe de copii, școli de artă, de muzică); i. dezvoltarea și gestionarea reţelelor urbane de distribuire a gazelor și energiei termice; j. activități culturale, sportive, de recreere și pentru tineret, precum și planificarea, dezvoltarea și gestionarea infrastructurilor necesare acestor tipuri de activități; k. amenajarea piețelor agricole, a spațiilor comerciale, realizarea oricăror alte măsuri necesare pentru dezvoltarea economică a unității administrativ-teritoriale; i. instituirea și gestionarea întreprinderilor municipale și organizarea oricărei alte activități necesare dezvoltării economice a unității administrativ-teritoriale; m. construcția de locuințe și acordarea altor tipuri de facilități pentru păturile social vulnerabile, precum și pentru alte categorii ale populației; n. organizarea serviciilor anti-incendiu.

Descentralizarea și autonomia locală reprezintă elemente constitutive ale oricărui stat democratic. Prin împărțirea puterii în stat între autoritățile centrale și cele locale devine posibilă respectarea specificului și a intereselor particulare ale județelor, orașelor și comunelor, iar cetățenilor li se acordă posibilități sporite de a se manifesta pe plan politic, economic și social. Administrația locală, prin caracterul său descentralizat, trebuie să-și delimiteze și să-și asume competențele exercitate pe proprie răspundere, în favoarea și la dispoziția populației.

Descentralizarea administrativă și a serviciilor publice reprezintă singura formă acceptabilă pentru asigurarea participării comunităților locale la viața politică, economică și socială țării reprezentând un proces continuu, progresiv, care evoluează odată cu extinderea capacității administrative a unităților administrativ-teritoriale, în vederea gestionării eficiente a serviciilor publice aflate în responsabilitatea acestora. Prin descentralizare, administraţia publică devine mai eficientă și mai operativă, problemele care interesează populația se soluționează la nivele inferioare, în condiții de oportunitate și de operativitate sporită.

Necesitatea realizării unor servicii de interes local, precum și necesitatea dezvoltării economice locale au condus autoritățile locale către o colaborare cu o serie de instituții locale, regionale, naționale. Astfel sub controlul autorităților locale, anumite servicii, prin crearea cadrului legislativ necesar, sunt prestate de către regii autonome sau societăți comerciale.

Primarul, viceprimarul (viceprimarii în cazul Municipiului Vaslui), secretarul împreună cu aparatul de specialitate al primarului, constituie o structură funcțională cu activitate permanentă, denumită Primăria, care duce la îndeplinire hotărârile Consiliului Local și dispozițiile primarului, soluționând problemele curente ale colectivității locale. Misiunea sau scopul Primăriei rezidă deci în soluționarea și gestionarea, în numele și în interesul colectivității locale pe care o reprezintă, a treburilor publice, în condițiile legii.

În administrația publică locală primarul îndeplinește o funcție de autoritate publică. El este șeful administrației publice locale și al aparatului de specialitate al autorității administrației publice locale, pe care îl conduce și îl controlează. Primarul răspunde de buna funcționare a administrației publice locale, în condițiile legii și reprezintă unitatea administrativ-teritorială în relațiile cu alte autoriăți publice, cu persoanele fizice sau juridice române sau străine, precum și în justiție.

În exercitarea atribuțiilor sale, primarul emite dispoziții cu caracter normativ sau individual. Acestea devin executorii numai după ce sunt aduse la cunoștința publică sau după ce au fost comunicate persoanelor interesate, după caz.

În calitate de reprezentant al statului, primarul poate solicita, inclusiv prin intermediul prefectului, în condițiile legii, sprijinul conducătorilor serviciilor publice deconcentrate ale ministerelor și ale celorlalte organe de specialitate ale administrației publice centrale, dacă sarcinile ce îi revin nu pot fi rezolvate prin aparatul de specialitate.

Primarul este răspunzător de asigurarea ordinii publice și liniștii locuitorilor, prin intermediul poliției, jandarmeriei, gardienilor publici, pompierilor și unităților de protecție civilă, care au obligația să răspundă solicitărilor sale, în condițiile legii. În acest sens, el va lua măsuri de interzicere sau de suspendare a spectacolelor, reprezentațiilor sau a altor manifestări publice care contravin ordinii de drept ori atentează la bunele moravuri, la ordinea și liniștea publică.

Municipiul Vaslui are un primar și 2 viceprimari, aleși în condițiile legii pe o perioadă de 4 ani. Structura organizatorică a Primăriei Municipiului Vaslui cuprinde direcţii, servicii, birouri și compartimente, constituite în conformitate cu organigrama, anexă la regulamentul de organizare și funcţionare.

Direcțiile, serviciile, birourile și compartimentele care se află în subordinea directă a Primarului Municipiului Vaslui sunt următoarele:

- **Direcția economică** - care are un director executiv și un director adjunct, cu un Serviciu buget - contabilitate (un Birou buget și un Birou contabilitate) și un Serviciu finanțe publice locale (un Birou constatare și impunere, Compartiment chirii și concesiuni, Compartiment contabilitatea veniturilor, un Birou urmărire și încasare persoane fizice și juridice, cu compartimente urmărire și încasare persoane fizice și juridice, persoane fizice, persoane juridice, amenzi, colectare și încasare);
- **Direcția administrare piețe, târguri, oboare –** cu un director, cu un Serviciu financiar-contabil, un Birou resurse umane-juridic și un Compartiment administrativ-întreținere;
- **Direcția amenajarea teritoriului și urbanism** - condusă de arhitectul șef, cu Serviciul urbanism și autorizări, serviciul Cadastru, Agricultură cu Biroul Patrimoniu;
- **Direcția investiții și supraveghere video –** condus de un director executiv, cu Serviciul Investiție și supraveghe video (Birou investiții și Birou supraveghere video), Serviciul Management proiecte (Compartimentul Implementare proiecte);
- **Direcția asistență socială –** condusă de un director executiv, cu un Serviciu beneficii de asistență social și servicii sociale (un birou beneficii sociale, un compartiment protecția și promovarea drepturilor copilului, autoritate tutelară, compartiment

asistență socială a persoanelor cu handicap, asistenți personali, compartiment asistență medicală comunitară, adăpost temporar de noapte), Serviciul asistență comunitară destinată copilului (un birou creșe, un compartiment asistență medicală școlară și Centru de zi pentru copii școlari „Bucuria''), serviciul asistență socială acordată persoanelor socio-dependente (un birou servicii sociale persoane vârstnice și cantina de ajutor social), un compartiment achiziții, strategii, contractare și un birou resurse umane, juridic, un birou economic și un compartiment administrativ.

- **Serviciul resurse umane-organizare-securitate și sănătate în muncă** - condus de un șef serviciu;
- **Poliția locală**;
- **Biroul tehnologia informației -** condus de un șef birou;
- **Biroul situații de urgență** – condus de un șef birou;
- **Biroul achiziții publice** – condus de un șef birou;
- **Compartimentul managementul calității**;
- **Serviciul audit public intern –** condus de un șef serviciu;
- **Biroul comunicare și relații publice –** condus de un șef birou, cu Compartimentul Centru Informare Turistică;
- **Compartimentul consilieri**;
- **Compartimentul Managementul Calității**.

În subordinea viceprimarilor municipiului Vaslui intră:

- **Direcția de gospodărie urbană –** cu un director, un director adjunct, Compartimentele coordonare servicii edilitare, transport și energetic, respectiv mediu, peisagistică, mobilier urban, școli, asociații de proprietari și Serviciul igienizare, prestări servicii în regie proprie.
- **Biroul administrativ** – condus de un șef birou;
- **Birou activități culturale și sportive** – condusă de un șef birou, cu compartimentele: Activitatăți culturale și sportive, „Centrul Cultural Alexandra Nechita” și Teatrul de Vară.

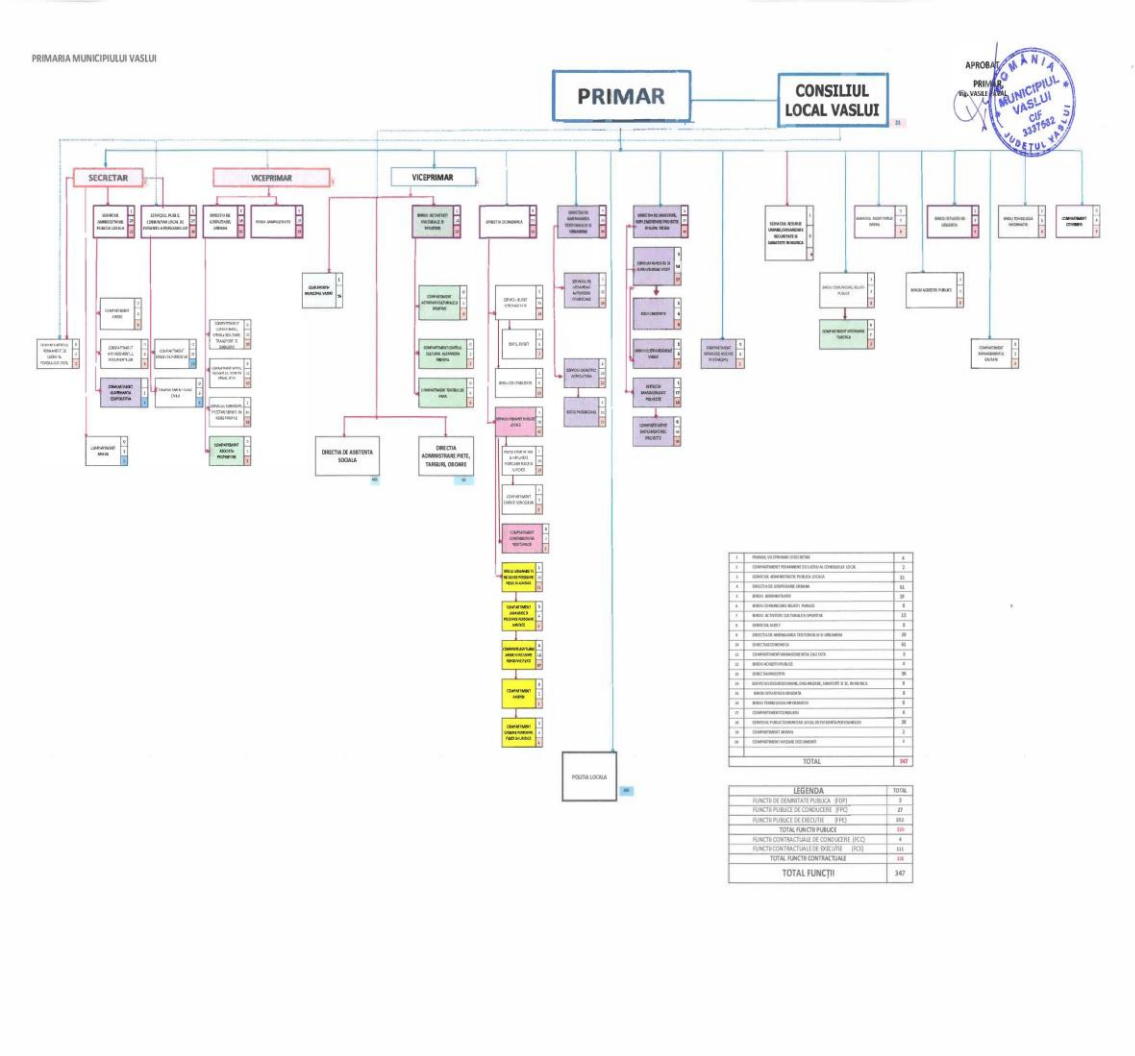
În subordinea Secretarului municipiului Vaslui intră:

- **Serviciul administrație publică locală –** condus de un șef serviciu, Compartimentul juridic, Compartimentul managementul documentelor și Compartimentul guvernanță corporativă;
- **SPCLEP** – condus de un șef serviciu, cu Serviciul public comunitar local de evidență a persoanelor și Compartimentul stare civilă;
- **Compartimentul arhivă**;
- **Compartimentul permanent de lucru al Consiliului Local**.

În total, organigrama Primăriei municipiului Vaslui cuprinde 347 de posturi, din care 3 funcții de demnitate publică, 27 de funcții publice de conducere și 202 funcții publice de execuție – în total 229 funcții publice, cărora li se adaugă 115 de posturi contractuale (din care 4 sunt de conducere). Cele mai multe funcții sunt prevăzute în cadrul Direcției Economice (61), a Direcției Gospodărie Urbană

(61) și a Direcției Amenajarea Teritoriului și Urbanism (39). Serviciul Management Proiecte are prevăzute 18 funcții, dintre care un șef serviciu, 7 funcții de execuție la Biroul Management Proiecte și 10 la Biroul Implementare Proiecte. În altă ordine de idei, Biroul Investiții are prevăzute 9 funcții, dintre care un șef birou, iar Biroul Achiziții Publice 8 posturi, dintre care unul de șef birou.

Figură 72 - Organigrama Primăriei Municipiului Vaslui

Sursa: Primăria Municipiului Vaslui

Structura organizatorică a administraţiei publice în comunele din Zona Metropolitană Vaslui nu este atât de complexă având în vedere numărul mult mai mic al locuitorilor, precum şi slaba dezvoltare a

unor servicii. Acestea cuprind, în general, compartimente financiar-contabile, agricole, juridice, de stare civilă, de urbanism, de achiziții publice și administrative, de asistență socială, la care se adaugă uneori un administrator public, un bibliotecar, un asistent medical comunitar și un auditor, respectiv consilieri personali ai primarilor. Numărul mediu de posturi din organigrama primăriilor rurale este, în medie, de 15-20, prin urmare capacitatea lor administrativă este scăzută mai ales în cazul urbanismului (nu dispun de un arhitect-șef), al investițiilor, managementului de proiecte, achizițiilor publice, al serviciilor sociale, culturii etc. De asemenea, posturile prevăzute în organigramă sunt ocupate doar parțial, mai ales pentru funcţiile adresate debutanților cu studii superioare, principala cauză fiind nivelul neatractiv de salarizare.

În ceea ce privește planificarea strategică și teritorială, după cum a fost indicat și în subcapitolele anterioare, principala problemă o reprezintă vechimea actualului PUG și RLU al municipiului, care au fost elaborate la sfârșitul anilor 90, într-un context economic, demografic, de trafic, locativ etc. diferit de cel actual și care răspundea nevoilor de dezvoltare de la acel moment. Acestea se află în prezent în faza de actualizare, însă aprobarea lor este condiționată de obținerea unui număr mare de avize, proces care este unul de durată. Așadar, este puțin probabil ca municipiul să aibă un PUG nou în vigoare înainte de anul 2022-2023. În altă ordine de idei, Primăria Municipiului Vaslui derulează proiectul ”Planificare Strategică – Municipiul Vaslui”, finanțat din POCA 2014-2020, care are ca obiective realizarea planului strategic instituțional al municipiului pentru perioada 2021-2022, realizarea SIDU 2021-2027 (prezentul document), respectiv a PMUD pentru același interval de timp. Sistemul integrat de cadastru și publicitate imobiliară are doar circa 1% din imobilele din extravilan înregistrate, procent care va crește la 100% până în 2023, pe fondul investițiilor din POR 2014-2020 și din veniturile proprii ale ANCPI. Majoritatea comunelor din zona metropolitană (singura excepție fiind, la momentul decembrie 2020, comuna Zăpodeni) au încheiate contracte cu firme de specialitate pentru executarea lucrărilor de înregistrare sistematică a imobilelor în sistemul integrat de cadastru și publicitate imobiliară.

La nivel metropolitan, planificarea stategică realizată prin SIDU Zona Metropolitană Vaslui 2014-2023 nu este însoțită de un plan de amenajarea a teritoriului coerent, care să stabilească distribuția în teritoriu a diferitelor funcțiuni (zone de extindere a fondului locuințe, zone de dezvoltare economică, zone de protecție, zone de agrement, rețele de transport etc.) și care să armonizeze planurile urbanistice generale ale UAT-urilor componente.

De asemenea, după cum arată și tabelul de mai jos, planurile urbanistice generale ale UAT-urilor rurale din jurul municipiului sunt fie ieșite din durata normală de valabilitate de 10 ani, fie în diferite stadii de actualizare, proces îngreunat de resursele financiare și umane limitate ale acestora, de număr mare de avizatori, de problemele de proprietate etc.

Tabel 11 - Situația privind valabilitatea planurilor urbanistice generale din Zona Metropolitană Vaslui

Nr. crt.	UAT	Nr. HCL aprobare / prelungire	Dată HCL	Perioada de valabilitate	Observații[5]
1	Vaslui	56	24.11.2016	30.12.2021	A
2	Bălteni	53	15.12.2015	30.12.2018	AC
3	Delești	41	22.12.2015	30.12.2018	AC
4	Laza	53	13.12.2011	23.12.2021	A
5	Lipovăț	73	26.11.2015	26.11.2025	A
6	Muntenii de Jos	32	23.11.2012	30.05.2022	A
7	Muntenii de Sus	50	29.12.2015	30.12.2018	A,C
8	Puscași	12	11.03.2008	11.03.2008	A
9	Ștefan cel Mare	18	05.03.2016	30.12.2018	A
10	Văleni	4	02.02.2016	30.12.2018	A,B
11	Zăpodeni	01	08.02.2016	30.12.2018	A

Sursa: Consiliul Județean Vaslui

Primăria Municipiului Vaslui este prima din județ care a semnat "Declarația privind aderarea la valorile fundamentale, principiile, obiectivele și mecanismul de monitorizare a Strategiei Naționale Anticorupție 2016-2020". Chiar dacă la nivelul municipalității nu au fost raportate în ultimii ani cazuri de corupție, conform rapoartelor DNA Iași, sunt necesare în continuare măsuri de prevenire a acestui fenomen, în conformitate cu planul sectorial adoptat de instituție în acest sens, în anul 2016.

De asemenea, în ceea ce privește transparența activității administrației locale, s-au făcut pași importanți, în sensul că site-ul WEB al instituției este actualizat permanent cu informații legate de hotărârile de Consiliu Local, execuția bugetară, declarații de avere și de interese, rapoarte de activitate, organigramă, regulament de organizare și funcționare, autorizații de construcție și certificate de urbanism emise, anunțuri și evenimente de interes public, programul de audiențe etc. În schimb, nu există încă mecanisme consolidate și eficiente de implicare a cetățenilor și a altor categorii de actori locali în procesul decizional, pe modelul altor municipalități din țară (de ex. procese de bugetare participativă, de inovare civică etc.), exceptând procedurile de consultare publică impuse de legislația

[5] A: în termen de valabilitate; B: în curs de avizare; C: în curs de elaborare

în vigoare.

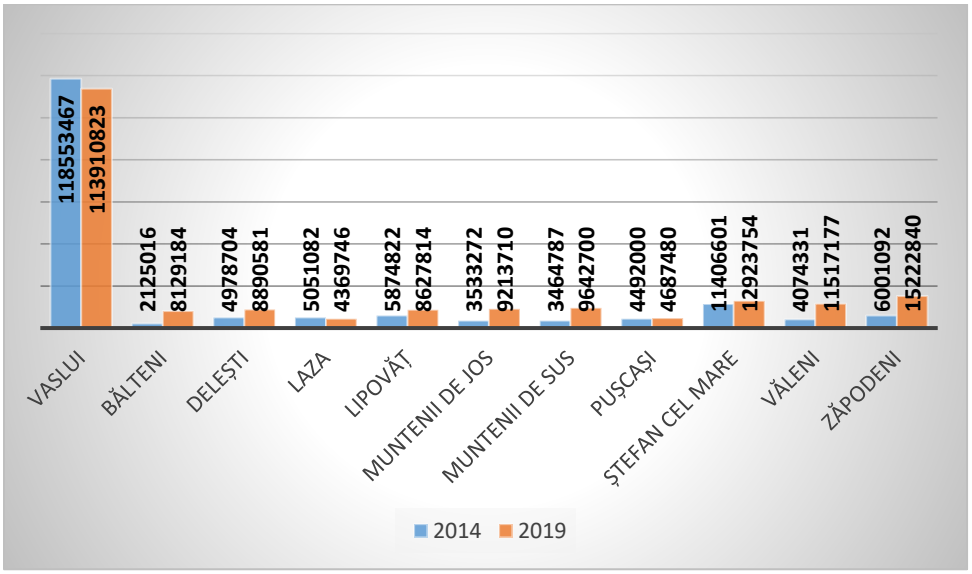
Primăria Municipiului Vaslui a derulat cu fonduri POCA 2014-2020 proiectul ”Sistem de management al performanței și calității în cadrul Primăriei Municipiului Vaslui SMC-BSC”. În cadrul acestui proiect a fost implementat la nivelul instituției un sistem de management al calității în conformitate cu standardul SR EN 9001:2015, un Sistem Balance Scoreboard, respectiv a fost format personalul propriu în vederea optimizării proceselor decizionale orientate către cetățean.

La nivelul primăriilor rurale există încă deficiențe multiple legate de capacitatea administrativă, care vizează: lipsa unor spații adecvate pentru funcționarea primăriei (de ex. Pușcași, Delești, Ștefan cel Mare); lipsa sau extensia redusă a sistemelor de supraveghere video a spațiilor publice; dotarea precară cu utilaje pentru executarea de lucrări publice; lipsa unui site WEB actualizat cu informații de interes public etc. De asemenea, gradul de informatizare și digitalizare a primăriilor din mediul rural este unul incipient. Astfel, doar primăria comunei Lipovăț este înrolată pe platforma Ghișeul.ro care permite cetățenilor să plătească taxele și impozitele locale online, deși mulți dintre aceștia lucrează în străinătate.

1.13.2. Bugete locale

Execuțiile bugetare pentru anul 2019 indică, la nivelul celor 11 UAT-uri membre ale Zonei Metropolitane Vaslui, venituri totale de 207,1 mil. Lei, în creștere nominală cu 22% față de anul 2014. În monedă europeană, în aceeași perioadă, creșterea a fost de doar 14%. Municipiul Vaslui a beneficiat în anul 2019 de venituri totale la bugetul local de 113,9 mil. Lei, mai mici cu 4% față de 2014 (cu 10% în Euro). Comunele înregistrau venituri totale între 4,3 mil. Lei (Laza) și 15,2 mil. Lei (Zăpodeni). Cu excepția comunei Laza, toate UAT-urile din zona metropolitană au înregistrat în anul 2019 bugete mai mari față de 2014, însă trebuie menționat că aceste valori fluctuează de la an la an, fiind influențate de volumul alocărilor de la bugetul de stat, în condițiile în care veniturile proprii s-au menținut constant la valori modeste.

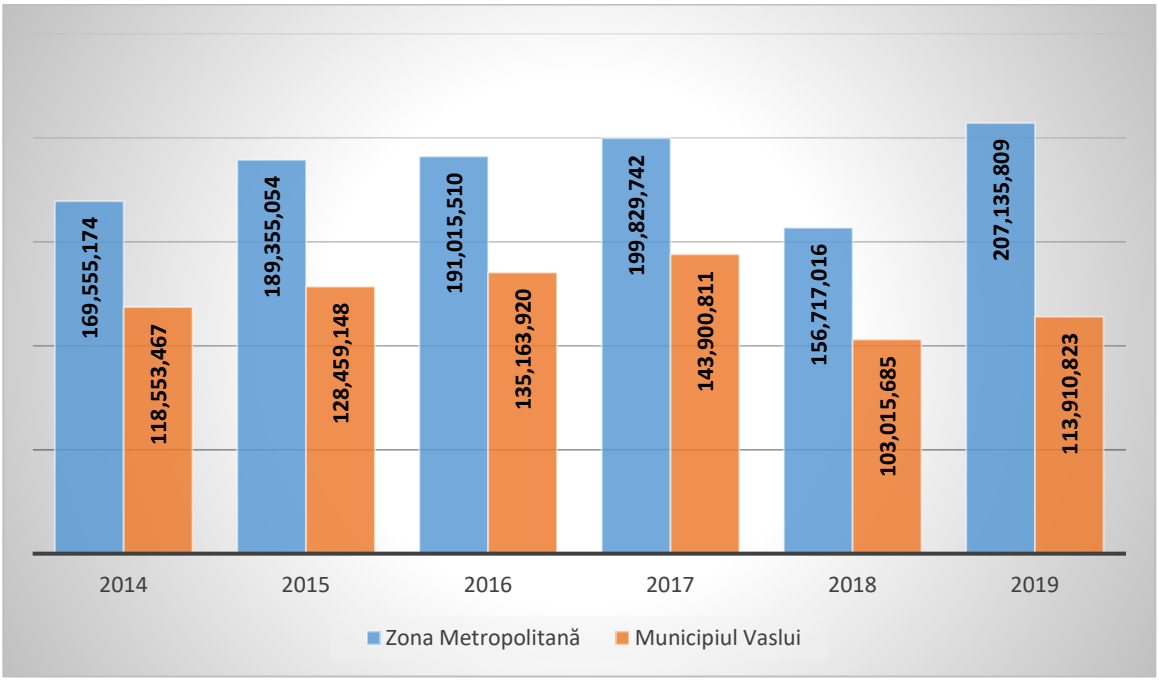
Figură 73 - Veniturile totale la bugetele locale ale UAT-urilor din Zona Metropolitană Vaslui, în 2007, respectiv 2015

Sursa: MDRAP. DPFBL

În termeni nominali, bugetele locale de la nivelul zonei metropolitane au cunoscut cele mai mari valori în 2019, deși în 2018 a avut loc o stagnare semnificativă. Totuși, în contextul pandemiei de COVID-19 și a activității economice reduse, anul 2020 a adus o scădere a veniturilor din taxe și impozite locale de circa 10% față de anul 2019 la nivelul municipiului Vaslui, respectiv un grad de colectare de 85% față de prevederile inițiale. În termeni absoluți, acest lucru înseamnă o pierdere de circa 6 mil. lei.

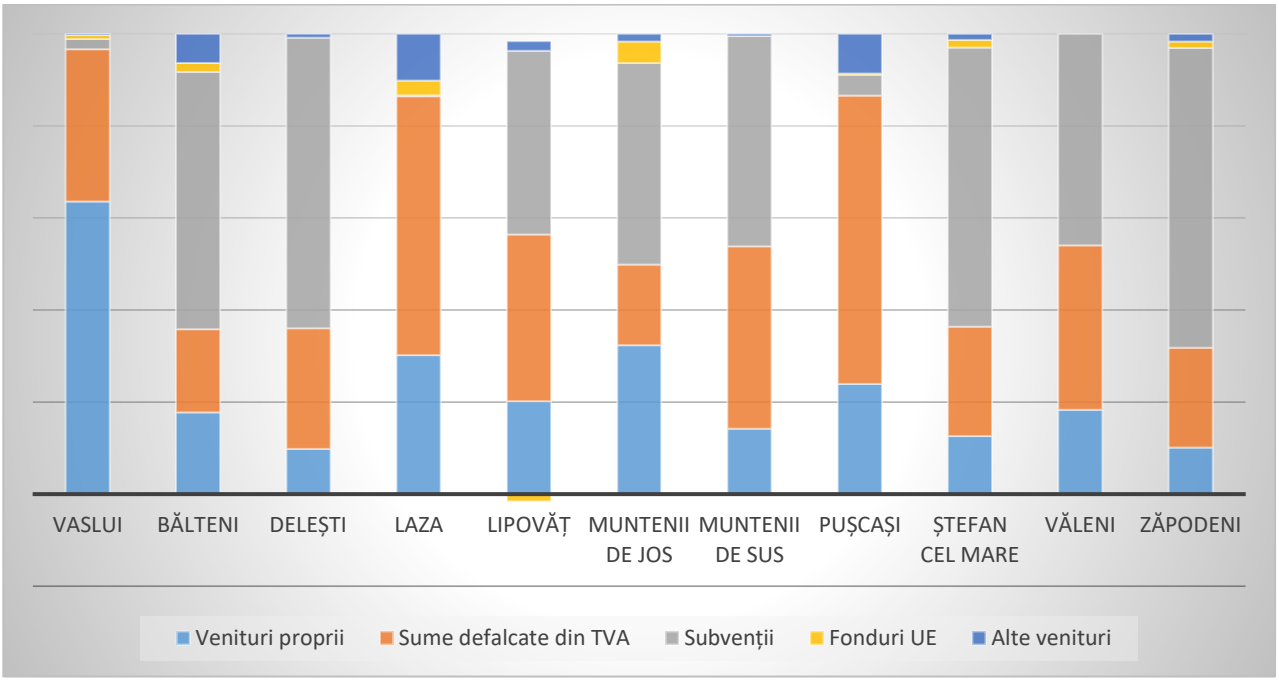
Figură 74 - Veniturile totale la bugetele locale ale UAT-urilor din Zona Metropolitană Vaslui, în perioada 2014-2019

Sursa: MDRAP. DPFBL

Din totalul veniturilor încasate în anul 2019 la bugetele celor 11 UAT din Zona Metropolitană Vaslui, 42,57% au fost venituri proprii, 31,8% sume defalcate din TVA, 23,1% subvenții (mai ales de la bugetul de stat pentru investiții, prin PNDL), 0,9% fonduri europene, iar 1,2% alte venituri. La nivel de UAT, doar municipiul Vaslui a realizat un procentaj de 63,6% de venituri proprii din venituri totale, fiind urmat de comunele Muntenii de Jos (32%) și Laza (30%). Celelalte comune au fost caracterizate de o dependență bugetară foarte ridicată față de alocările de la bugetul de stat.

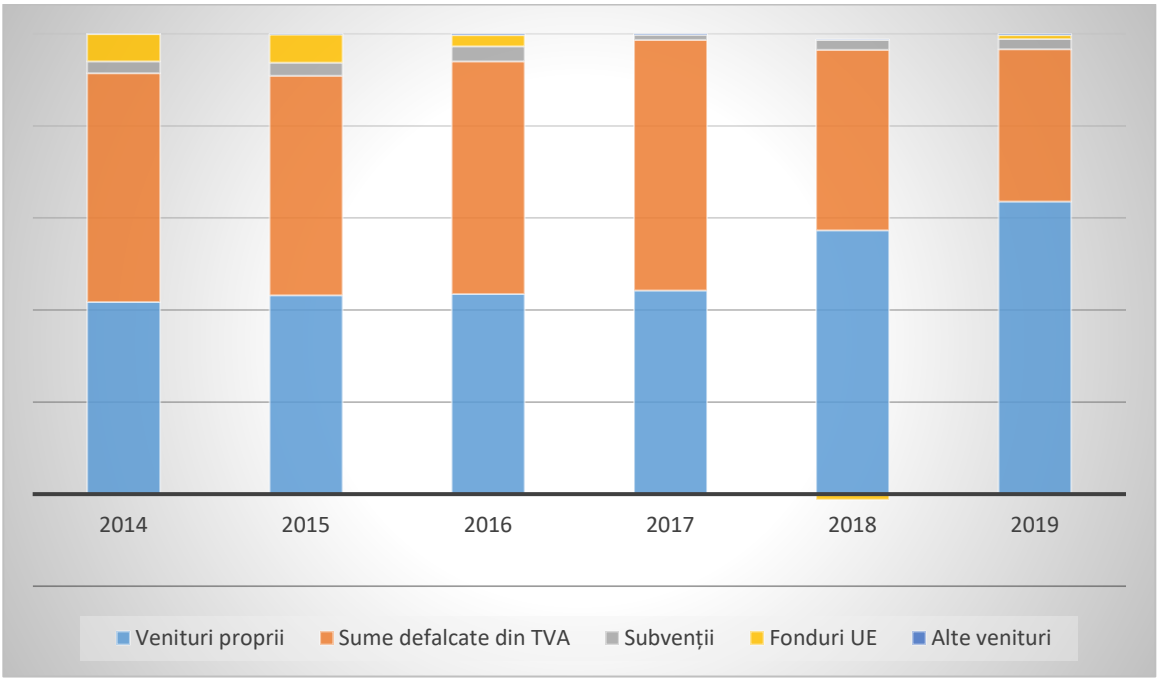
Figură 75 - Veniturile totale la bugetele locale ale UAT-urilor din Zona Metropolitană Vaslui, după surse, în anul 2019

Sursa: MDRAP. DPFBL

În ultimii ani, situația financiar-bugetară a municipiului Vaslui s-a îmbunătățit, în contextul în care în 2018 și 2019 veniturile proprii au depășit sumele alocate de la bugetul de stat (inclusiv ca urmare a modificării procentului din cote defalcate care au revenit acestora). În schimb, calendarul de implementare a programelor cu finanțare europeană a făcut ca ponderea încasărilor din surse externe să fie destul de modestă, efectele acestora urmând să fie mai vizibile în bugetul local după anul 2020, pe măsură ce numeroasele proiecte contractate (de ex. din POR 2014-2020) se vor implementa.

Figură 76 - Veniturile totale la bugetul local al Municipiului Vaslui, după surse, în perioada 2014-2019

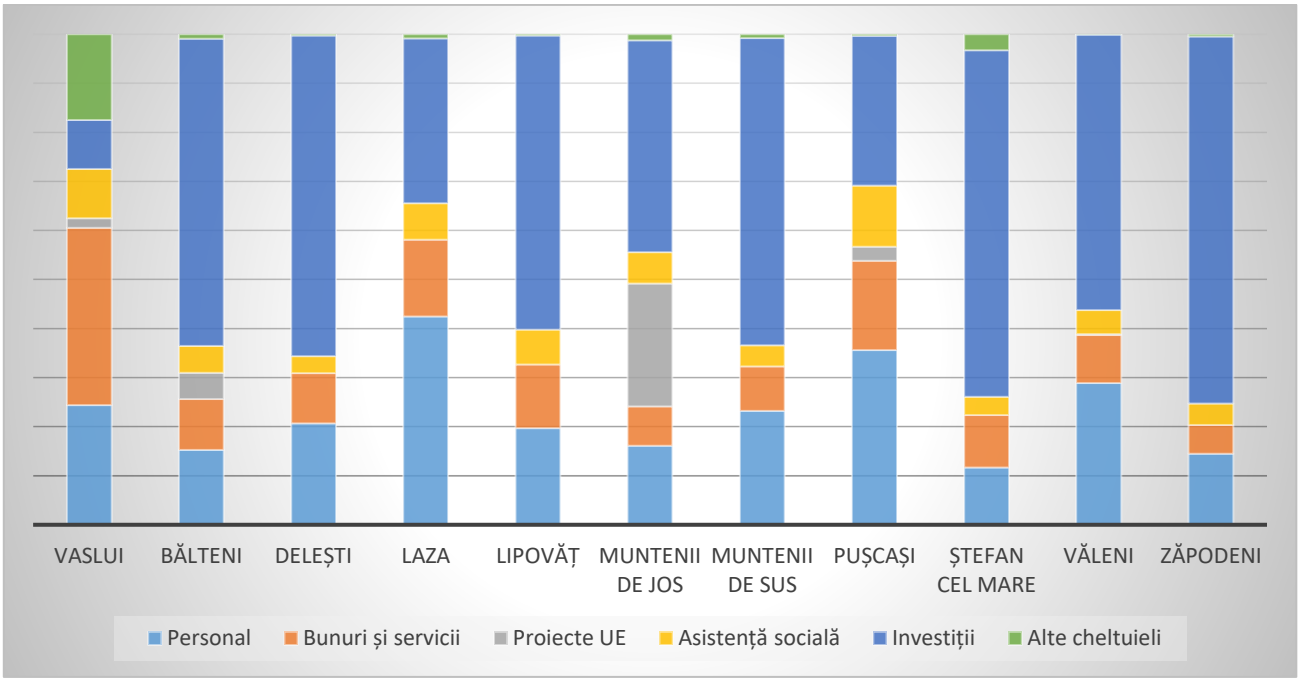
Sursa: MDRAP. DPFBL

Cheltuielile totale efectuate de la bugetele locale ale localităților componente ale Zonei Metropolitane Vaslui, în anul 2019, au fost de 217,9 de mil. Lei, ceea a determinat un deficit de 10,8 mil. Lei, finanțat din excedentele anilor anteriori. În termeni nominali, cheltuielile au crescut cu 32.7% în lei, respectiv cu 23,3% în moneda europeană, față de anul 2014. Pe titluri, 32,8% dintre acestea au fost cheltuieli de capital, 24,1% cu bunuri și servicii, 22,6% cheltuieli de personal, 2,9% costuri aferente implementării proiectelor cu finanțare europeană, 7,9% cheltuieli cu asistența socială, 5,5% cu transferuri, 2,1% cu subvențiile, 0,9% cu dobânzi și operațiuni financiare, iar 1,2% au reprezentat alte categorii de cheltuieli. Pe părți și capitole de cheltuieli, 26,1% din bugetele locale au fost repartizate către transporturi, 18,3% asigurărilor și asistenței sociale, 15,8% dezvoltării serviciilor publice generale, 12,1% învățământului, 10,9% locuințelor, serviciilor şi dezvoltării publice, 7,3% culturii, recreeării și religie, 4,5% protecției mediului, 3,9% ordinii publice și 1,1% altor domenii (sănătate, combustibili etc.).

Ponderea mare a cheltuielilor de capital indică un interes sporit al autoritoților față de investiții, care sunt absolut necesare dezvoltării socio-economice, dar este și rezultatul unui context aparte, cel al alocărilor masive de la bugetul de stat pentru implementarea unor programe guvernamentale (mai ales PNDL). Totuși, cheltuielile de personal reprezintă încă o destinație majoră a cheltuielilor publice pentru majoritatea primăriilor, în special pentru Laza (peste 40%) și Pușcași (peste 30%). Totuși, aceste procente au variat semnificativ de la un an la altul, funcție de succesul fiecărei primării în atragerea de surse externe de finanțare. Totuși, per ansamblu, veniturile proprii acoperă în majoritatea

comunelor doar cheltuielile curente (salarii, iluminat public, salubritate, încălzire și reparații clădiri publice etc.), în timp ce investițiile sunt realizate preponderent din fonduri atrase.

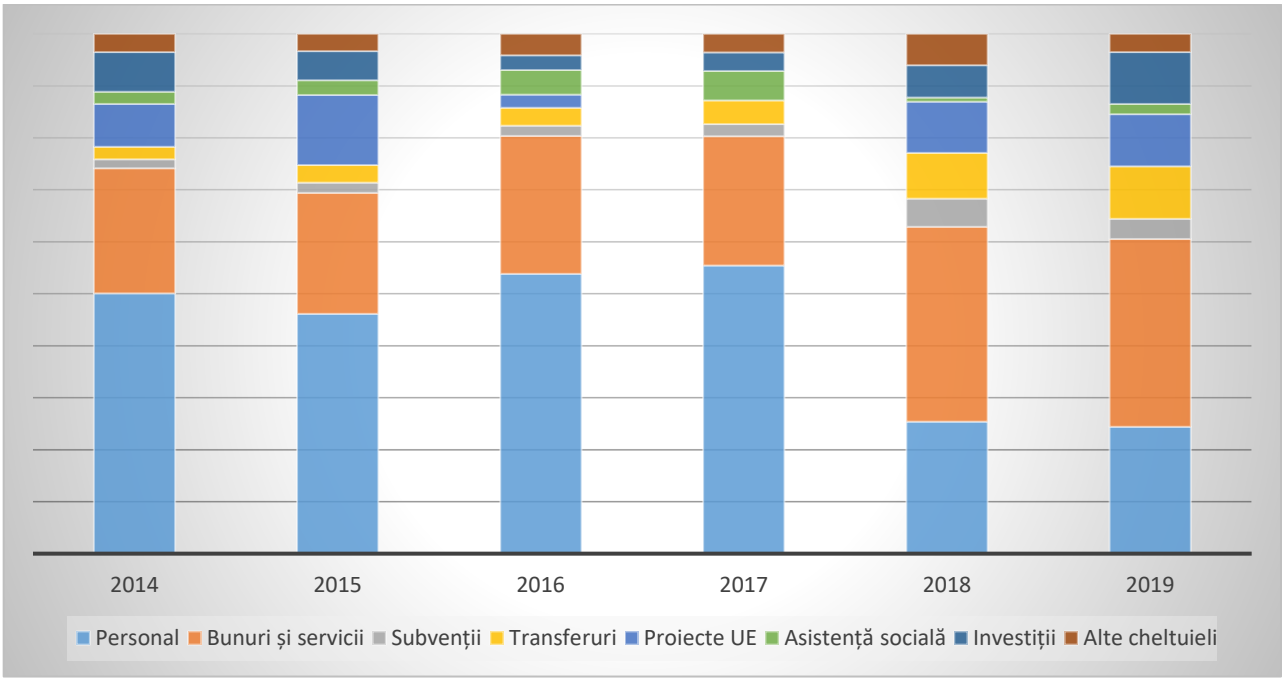
Figură 77 - Cheltuielile totale de la bugetele locale ale UAT-urilor din Zona Metropolitană Vaslui, pe titluri, în anul 2019

Sursa: MDRAP. DPFBL

În perioada 2014-2019, cheltuielile cu personalul au reprezentat principala destinație a fondurilor de la bugetul local, acestea scăzând considerabil doar în anii 2018-2019 (pe fondul transferului salariilor cadrelor didactice la bugetul de stat). În ultimii ani au crescut cheltuielile aferente investițiilor, proiectelor europene, dar și cele pentru bunuri și servicii.

Figură 78 - Cheltuielile totale de la bugetul local al Municipiului Vaslui, după destinație (titluri), în perioada 2007-2015

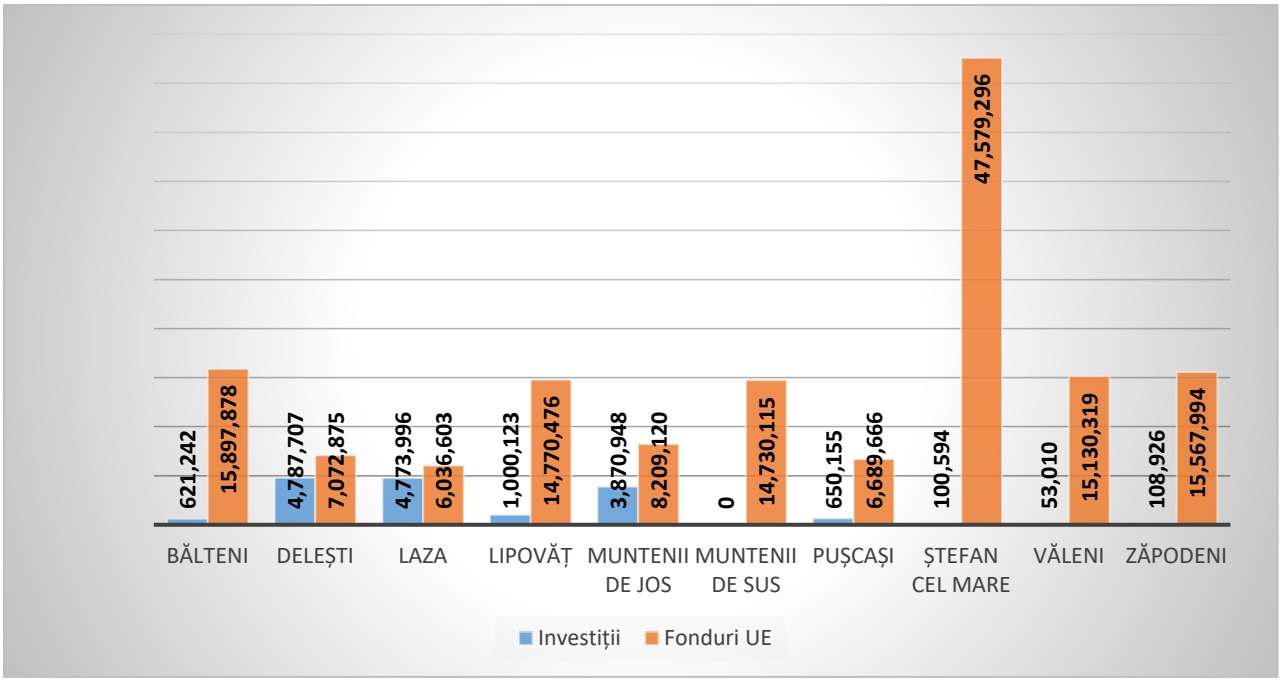

Sursa: MDRAP. DPFBL

Cheltuielile cu proiectele cu finanțare UE au avut o pondere importantă în bugetele locale în ultimii ani, însă impactul acestora va putea fi evaluat doar în anul 2023, la finalizarea implementării tuturor proiectelor, cele mai multe dintre acestea fiind în curs. Din cele 11 UAT-uri componente ale Zonei Metropolitane Vaslui, cu excepția comunei Muntenii de Sus, toate au accesat fonduri europene în perioada de programare 2014-2020. Sumele cheltuite de acestea cu implementarea de astfel de proiecte au variat între 53.000 de lei (comuna Văleni) și 33,6 mil. Lei (municipiul Vaslui). De asemenea, au înregistrat performanțe semnificative în atragerea de fonduri europene comunele Laza, Delești, Muntenii de Jos.

În ceea ce privește cheltuielile de capital, aferente investițiilor realizate cu alte fonduri decât cele din fonduri europene (buget local, programe guvernamentale, credite etc.), comuna Ștefan cel Mare ocupă detașat prima poziție, urmată de comunele Balteni și Zăpodeni. Municipiul Vaslui a înregistrat în intervalul 2014-2019 cheltuieli de capital de circa 42,9 mil. Lei.

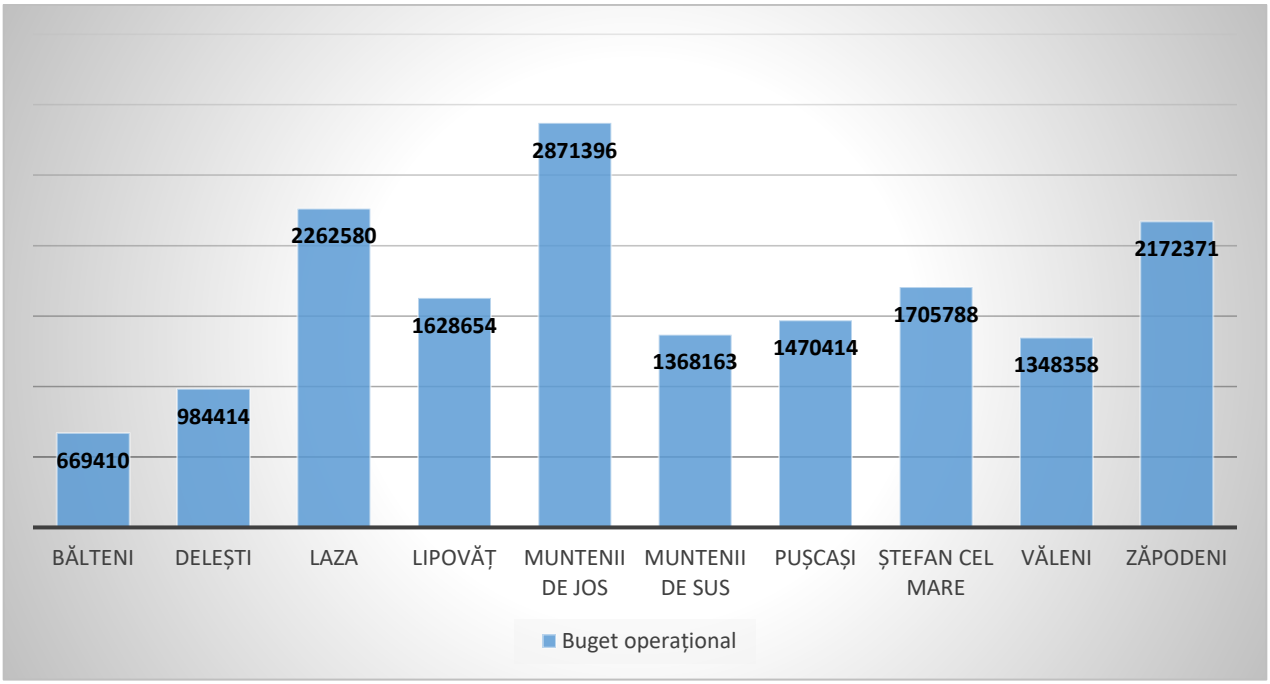
Figură 79 - Cheltuielile totale de la bugetele locale ale UAT-urilor din Zona Metropolitană Vaslui cu proiectele de investiții (din surse proprii și guvernamentale), respectiv cu proiectele cu finanțare europeană, în perioada 2014-2019

Sursa: MDRAP. DPFBL

Pe baza acestor date statistice și a unei metodologii care prevede alocarea pentru cheltuieli de capital a 30% din veniturile nealocate de la bugetul local, Banca Mondială a realizat o estimare a bugetului operațional al municipiului pentru perioada 2014-2023, care ar permite implementarea, operarea și întreținerea corespunzătoare a investițiilor fără a genera probleme bugetului local. Acesta se cifrează la 53,9 mil. Euro pentru municipiul Vaslui și la 70,5 mil. Euro pentru întreaga Zonă Metropolitană Vaslui. Dacă se iau în calcul și investițiile ce pot fi realizate de către Consiliul Județean Vaslui în arealul metropolitan, volumul optim al investițiilor ar ajunge la circa 100 mil. Euro.

Figură 80 - Bugetul operațional aferent perioadei de programare 2014-2023, la nivel de UAT component al Zonei Metropolitane Vaslui

Sursa: Banca Mondială

Chiar dacă bugetul operațional de circa 70,5 mil. Euro calculat de Banca Mondială nu reprezintă un prag superior sau inferior pentru realizarea de cheltuieli de capital de la bugetul local, volumul acestora urmând să fie stabilit de fiecare primărie, acesta reprezintă un instrument util de planificare a intervențiilor în actuala perioadă de programare, în sensul că prevederea unui volum mult mai ridicat al intervențiilor ar putea amplifica riscul de neimplementare al acestora sau de implementare cu afectarea gravă a bugetului local și a capacității de operare și mentenanță al autorităților locale.

1.13.3. Structurile asociative ale administrației locale

UAT componente ale Zonei Metropolitane Vaslui fac parte din următoarele asociații de dezvoltare intercomunitară:

1. **Asociația de Dezvoltare Intercomunitară „Zona Metropolitană Vaslui”** – constituită în anul 2015, la inițiativa a 11 UAT învecinate cu municipiul Vaslui și a CJ Vaslui, cu scopul de a stimula și sprijini creșterea prosperității zonei și a bunăstării cetățenilor din UAT care alcătuiesc asociația și a zonelor limitrofe acestora, propunând o dezvoltare durabilă într-o abordare integrată.
2. **Asociația pentru Dezvoltarea Intercomunitară a județului Vaslui**, printr-un parteneriat între Consiliul Județean Vaslui și toate consiliile locale din județul Vaslui, în vederea implementării unui nou sistem de colectare și gestionare a deșeurilor. Asociația s-a înființat în 2009;

3. **Asociația pentru Dezvoltare Intercomunitară de utilități publice pentru serviciul de alimentare cu apă și de canalizare din municipiile Vaslui, Bârlad și Huși și orașul Negrești**, în care participă de asemenea Consiliul Județean Vaslui, înființată în 2010;
4. **Asociația "Grupul de Acțiune Local Podu Înalt Vaslui",** care cuprinde 14 comune localizate între Vaslui și Bârlad, între care și Lipovăț și Muntenii de Jos, precum și 27 de IMM, 6 ONG-uri, 4 persoane fizice, fiind înființată în anul 2010;
5. **Asociația "Grupul de Acțiune Local Movila lui Burcel"**, alcătuită din 15 comune din partea de nord a județului Vaslui, la care se adaugă o comună din județul Iași. Sediul acestei asociații se află în comuna Ștefan cel Mare (în incinta SC Agrocris SRL) iar ea include mai multe comune din Zona Metropolitană Vaslui: Muntenii de Sus, Zăpodeni, Bălteni, Văleni și Ștefan cel Mare, fiind înființată în 2010;
6. **Asociația "Valea Racovei",** alcătuită din 10 comune din partea de vest a județului Vaslui, din care fac parte și comunele Delești, Laza și Pușcași, a fost înființată în anul 2012;
7. **Asociația de Dezvoltare Intercomunitară „EURONEST"** – care cuprinde cele 6 județe din regiunea Nord-Est şi a avut ca scop implementarea proiectului de dotare a Inspectoratele Judeţene pentru Situaţii de Urgenţă cu echipamente de intervenţie moderne, proiect co-finanţat din POR 2007-2013.

Cele mai multe dintre asociațiile de dezvoltare intercomunitară constituite nu dispun de resurse proprii, ci le folosesc pe cele ale membrilor (autorităţi publice locale) sau atrag finanțări nerambursabile, durata lor de viaţă rezumându-se la perioada de implementare a proiectelor pentru care au fost constituite. Prin urmare, acestea necesită sprijin suplimentar pentru consolidarea capacității administrative proprii de a furniza servicii de calitate membrilor.

Grupurile de acțiune locală au beneficiat de finanțări PNDR în perioada de programare 2007-2013 de circa 2-3 mil. Euro/entitate, urmând să beneficieze de finanțări nerambursabile și în actuala perioadă de programare, în baza unor planuri de dezvoltare locală. Fondurile vor fi alocate pentru intervenții care vizează modernizarea fermelor agricole, sprijinirea tinerilor fermieri, sprijinirea antreprenoriatului non-agricol, formarea profesională continuă, dar și măsuri de dezvoltare rurală (infrastructură) și de stimulare a cooperării teritoriale. Aceste structuri asociative dispun de personal propriu, de circa 5-10 experți/entitate.

De asemenea, toate administrațiile publice locale sunt membre ale unor asociații de la nivel național (Asociația Municipiilor din România, respectiv Asociația Comunelor din România), care le reprezintă interesele în raport cu diferite categorii de la nivel guvernamental, european etc.

1.13.4. Cooperarea teritorială europeană

Municipiul Vaslui are acorduri de înfrățire semnate cu orașele Quaratta (Italia - 1991), San Fernando de Henares (Spania – 2010), Cahul (Republica Moldova – 2011) șI Radovis (Macedonia – 2015). Acestea s-au materializat, de-a lungul timpului, în diferite schimburi și activități culturale, sportive, de bune practici și experiență în diferite domenii. Dintre acestea, se remarcă relațiile foarte bune de

colaborare cu orașul Cahul din Republica Moldova, unde funcționează și un Consulat al României, care s-au materializat în delegații de afaceri, la inițiativa Camerei de Comerț și Industrie Vaslui, precum și în proiecte comune de investiții.

În perioada de programare 2007-2013, municipiul Vaslui a implementat două proiecte cu finanțare nerambursabilă din POC România-Ucraina-Moldova, în domeniul managementului deșeurilor, respectiv a patrimoniului și turismului, în parteneriat cu orașele Cahul și Lăpușna, în valoare de circa 1,5 mil. Euro.

Prin Programul Operațional Comun România-Republica Moldova 2014-2020, autoritățile locale din zona transfrontalieră primesc sprijin financiar nerambursabil pentru cooperarea în domeniul educației, cercetării și inovării, patrimoniului cultural și artistic, a infrastructurii de transport și TIC, a serviciilor de sănătate, a celor pentru situații de urgență sau a prevenirii criminalității. Astfel, comuna Ștefan cel Mare, în parteneriat cu satul Goteşti, derulează un proiect în domeniul infrastructurii de apărare împotriva inundațiilor; Spitalul Județean de Urgență Vaslui implementează un proiect în parteneriat cu o unitate sanitară din Chișinău în domeniul prevenției și controlului infecțiilor nosocomiale; CJ Vaslui, în parteneriat cu Muzeul Județean Vaslui, UAT Comuna Muntenii de Jos, cu Raionul Soroca, respectiv Raionul Hâncești implementează două proiecte în domeniul patrimoniului construit și turismului, care vizează, după cum am menționat mai sus, reabilitarea monumentului de la Podu Înalt (Băcăoani), trasee turistice transfrontaliere legate de personalitatea lui Ștefan cel Mare, un punct de informare turistică etc.

Deși colaborarea Primăriei Municipiului Vaslui cu autoritățile locale de peste Prut a continuat să rămână strânsă, fiind vehiculate chiar două proiecte în domeniul educației (la Liceul ”Ștefan Procopiu”) și culturii (centru cultural la fosta centrală termică din zona Dimitrie Bolintineanu”) ce urmau să fie depuse spre finanțare în parteneriat cu orașul înfrățit Cahul, acestea nu s-au materializat încă.

Unele dintre comunele din Zona Metropolitană Vaslui au, la rândul lor, acorduri de înfrățire cu localități din alte țări, însă acestea nu s-au materializat până în prezent în inițiative sau proiecte comune de amploare.

1.13.5. Utilizarea instrumentelor TIC în administrația publică locală

Singurele primării care sunt înregistrate în Sistemul Național Electronic de Plată Online ”Ghișeul.ro” sunt cele Vaslui și Lipovăț, celelalte autorităților publice nepunând la dispoziția locuitorilor servicii de plată eletronică a taxelor și impozitelor locale, care sunt însă utilizate de un număr foarte mic de contribuabili. De asemenea, Primăria Municipiului Vaslui este singura care dispune de un compartiment TIC în organigrama sa și care actualizează permanent site-ul WEB oficial al instituției, de unde pot fi descăracte inclusiv diferite formulare, pot fi transmise mesaje și solicitări etc.

Chiar dacă majoritatea comunelor din Zona Metropolitană Vaslui dispun de pagini WEB oficiale, acestea nu sunt întreținute și actualizate constant. Exceptând aceste servicii, autoritățile publice locale

din areal nu pun la dispoziția cetățenilor și a altor categorii de utilizatori servicii publice on-line. De asemenea, acestea utilizează în general arhiva clasă, bazată pe documente tipărite, în pofida unui volum foarte mare de documente gestionate.

Din perspectiva digitalizării, Primăria Municipiului Vaslui implementează proiectul ”Sistem integrat de e-administrație pentru îmbunătățirea accesului populației la servicii electronice și simplificare administrativă în municipiul Vaslui”, finanțat din POCA 2014-2020. În cadrul acestuia se va digitaliza și gestiona electronic arhiva instituției, se va implementa o platformă de tip portal pentru servicii online către cetățeni, dar și o platformă integrată de managament al activităților și înregistrărilor. Totuși, acesta reprezintă doar un pas în calea transformării digitale a administrației locale, în contextul în care, spre exemplu, Primăria nu dispune de un sistem GIS sau de o bancă de date urbane.

1.13.6 Criterii pentru Administrarea Domeniului Public și Privat

In vedere concesionarii sau inchirierii bunurilor sau terenurilor se vor aplica urmatoarele criterii:

- **Obiectul Concesiunii sau Închirierii:** Se va defini clar obiectul (bunurile sau terenurile) care pot face obiectul concesiunii sau închirierii.
- **Legalitate:** Procesul de administrare se va desfășura în conformitate cu legislația română privind concesiunile și închirierile.
- **Transparență:** Toate procesele legate de concesiuni și închirieri vor fi transparente, cu publicarea regulamentelor și procedurilor corespunzătoare în monitorul oficial și alte mijloace de comunicare publică.
- **Studiul de Oportunitate**: Pentru a se evita decizii arbitrar, se vor efectua un studii de oportunitate în termenul specificat pentru fiecare cerere de concesiune sau închiriere.
- **Durata Contractelor**: Durata maximă a contractelor de concesiune sau închiriere nu va depăși 49 de ani.
- **Redevența**: Se va stabili modul în care se calculează și se plătește redevența la bugetul de stat sau la bugetele locale, în funcție de activitatea desfășurată.
- **Atribuirea Contractelor**: Procedura de atribuire va include, în mod predominant, licitația, cu documentație specifică și criterii de evaluare clare. Atribuirea directă poate fi permisă în cazuri excepționale, dar trebuie să fie justificată.
- **Înregistrarea în Cartea Funciară**: Pentru bunurile imobile, înregistrarea în cartea funciară va fi realizată înainte de încheierea contractului de concesiune sau închiriere.
- **Drepturile și Obligațiile Părților**: Contractele de concesiune sau închiriere vor stabili în mod clar drepturile și obligațiile atât ale concesionarului sau chiriașului, cât și ale autorității concedente.
- **Monitorizarea și Verificarea**: Autoritatea concedentă are dreptul să monitorizeze și să verifice modul în care sunt respectate clauzele contractelor de concesiune sau închiriere, asigurându-se că acestea sunt executate corect.

- **Încetarea Contractelor**: Se vor stabili condițiile în care contractele de concesiune sau închiriere pot înceta, inclusiv la expirarea duratei contractuale sau în alte circumstanțe prevăzute de lege.
- **Soluționarea Litigiilor**: Pentru a evita conflicte, se va stabili procedura de soluționare a litigiilor, inclusiv modalitatea de abordare a acestora în conformitate cu legislația privind contenciosul administrativ.
- **Sancțiuni:** Se vor prevedea sancțiuni pentru nerespectarea prevederilor legale și contractuale în procesul de administrare a domeniului public și privat, cu specificarea contravențiilor și a măsurilor aplicabile.

Aceste criterii vor contribui la o administrare eficientă și legală a domeniului public și privat și vor asigura transparența și responsabilitatea în procesul de concesionare și închiriere.

1.13.7 Abordarea Integrată a Provocărilor Multidimensionale ale Municipiului Vaslui

În conformitate cu prevederile din Articolul 11 din Regulamentul (UE) nr. 2021/1058 privind Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR) și Fondul de Coeziune (FC), precum și Articolul 29 din Regulamentul (UE) 2021/1060, Strategia de Dezvoltare a Municipiului Vaslui recunoaște necesitatea unei abordări integrate pentru a răspunde provocărilor economice, de mediu, climatice, demografice și sociale cu care se confruntă unitatea administrativ-teritorială (UAT). Această secțiune își propune să expună modul în care municipiul Vaslui va aborda aceste provocări într-o manieră holistică și coerentă, asigurându-se că intervențiile planificate sunt sustenabile și contribuie la obiectivele de dezvoltare pe termen lung ale regiunii.

Integrarea Provocărilor Economice și Sociale

Municipiul Vaslui se angajează să promoveze creșterea economică inclusivă și durabilă, care să ofere oportunități echitabile pentru toți locuitorii săi. Prin stimularea inovării și sprijinirea întreprinderilor mici și mijlocii, strategia vizează crearea unui mediu economic dinamic, capabil să genereze locuri de muncă de calitate și să reducă disparitățile sociale. Inițiativele de dezvoltare economică vor fi strâns legate de programele educaționale și de formare profesională, asigurându-se că forța de muncă este bine pregătită pentru a răspunde nevoilor sectorului privat.

Răspunsul la Provocările de Mediu și Climatice

Conștientizând impactul schimbărilor climatice și necesitatea protecției mediului, municipiul Vaslui își propune să implementeze soluții de dezvoltare urbană durabilă, care să minimizeze emisiile de gaze cu efect de seră, să promoveze eficiența energetică și să protejeze biodiversitatea. Investițiile în infrastructura verde, modernizarea sistemelor de transport public pentru a reduce dependența de vehiculele pe bază de combustibili fosili și promovarea economiei circulare sunt piloni centrali ai acestei abordări.

Adresarea Provocărilor Demografice

Strategia de dezvoltare a municipiului Vaslui acordă o atenție deosebită provocărilor demografice, inclusiv îmbătrânirii populației și migrației tinerilor. Pentru a răspunde acestor tendințe, municipiul va implementa politici care să încurajeze reîntoarcerea tinerilor și să sprijine familiile, prin asigurarea accesului la servicii de educație și sănătate de calitate, precum și prin crearea de oportunități de

angajare atractive. În plus, se vor dezvolta servicii și infrastructuri adaptate nevoilor persoanelor în vârstă, promovând incluziunea socială și calitatea vieții pentru toate categoriile de vârstă.

Implementarea și Monitorizarea

Pentru a asigura implementarea eficientă a strategiei și atingerea obiectivelor propuse, municipiul Vaslui a stabilit mecanisme clare de monitorizare și evaluare, bazate pe indicatori de performanță specifici. Aceste mecanisme vor permite ajustări ale planurilor de acțiune, asigurându-se că proiectele finanțate sunt executate într-un mod care reflectă angajamentul față de principiile dezvoltării durabile și coeziunii sociale.

Prin integrarea abordărilor la provocările economice, de mediu, climatice, demografice și sociale, municipiul Vaslui își propune să creeze un model de dezvoltare durabilă care să servească drept exemplu la nivel regional și național, promovând coeziunea teritorială și îmbunătățirea calității vieții pentru toți locuitorii săi.

PUNCTE TARI	JUSTIFICARE (cu informații preluate din ANALIZĂ)
Rolul municipiului de reședință de județ și centru poliarizator	Municipiul Vaslui este reședința județului cu același nume și este în prezent principalul centru urban al județului. Această aglomerare urbană reprezintă principala forță polarizatoare de la nivel județean, datorită serviciilor pe care le oferă și al numărului mare de funcții pe care le îndeplinește: centru administrativ, economic, social, cultural, medical, educațional, etc.
Amplasarea municipiului la granița cu o zonă potențială de extindere a UE	Zona Metropolitană Vaslui este amplasată la mică distanță de granița de est a României și a Uniunii Europene cu Republica Moldova, în imediată apropriere a principalului coridor de transport rutier care leagă România de Republica Moldova și de spațiul ex-sovietic, prin Vama Albița. În contextul viitoarelor eforturi de reconstrucție din Ucraina, respectiv de integrare a Republicii Moldova și a Ucrainei în EU, județul va beneficia de oportunități sporite de dezvoltare.
Eligibilitatea municipiului Vaslui pentru finanțări din fonduri europene adresate dezvoltării urbane sustenabile	În perioada 2014-2023, municipiul a beneficiat de sprijin financiar, prin POR 2014-2020, AP nr. 4, iar în perioada de programare 2021-2027, municipiul Vaslui (și zona sa metropolitană) va benifica de fonduri europene prealocate pentru dezvoltare urbană sustenabilă din POR Nord-Est.
Ponderea ridicată a populației apte de muncă	În ianuarie 2020, 69,6% din totalul populației avea între 15 și 59 de ani.
Potențial agricol sporit al Zonei Metropolitane Vaslui	Din suprafața totală a Zonei Metropolitane Vaslui, 39.237 ha. au destinație agricolă (72,8% din total).
Creșterea atractivității zonei pentru firme cu participare străină la capital	Față de anul 2014, numărul de firme cu participare străină la capital a crescut cu 21,7%, iar valoarea capitalului străin subscris cu 14,4%.
Modernizarea Stației CFR Vaslui	În ceea ce privește starea Gării Feroviare din Vaslui, aceasta a fost reabilitată și modernizată prin intermediul POS-TRANS 2007-2013, valoarea totală a investiției depășind 30 mil. Euro.
Existența unei rețele de piste de biciclete pe străzile modernizate	La nivelul municipiului Vaslui există 11,8 km de piste de biciclete pe str. Ștefan cel Mare, Decebal, Hușului, Spitalului și Gh. Doja, realizate în cadrul proiectului ”Reabilitare

	infrastructură de străzi în municipiul Vaslui", finanțat din POR 2007-2013.
Modernizarea unor artere rutiere din municipiul Vaslui și a unor drumuri comunale din localitățile învecinate	Recent, au fost reabilitate/modernizate (sau sunt în curs de execuție) cu fonduri guvernamentale și europene următoarele drumuri comunale: DC 159 (Bălteni), DC 160, DC 105 (Delești), DC 17 (Muntenii de Sus), DC 109, DC 110 (Ștefan cel Mare), DC 3A (Văleni), DC 1 (Zăpodeni), precum și numeroase alte drumuri de interes local, străzi, poduri și podețe din toate cele 10 comune componente ale Zonei Metropolitane.
Existența unui sistem centralizat de alimentare cu apă potabilă	Municipiul Vaslui dispune de un sistem centralizat de alimentare cu apă potabilă și industrială format din sursele de apă, conductele de aducțiune, stațiile de pompare, rezervoarele de înmagazinare și rețelele de distribuție.
Disponibilitatea unor servicii de telecomunicații de înaltă calitate	Serviciile de telefonie mobilă sunt furnizate și în sistem 4G/4G+ în municipiul Vaslui și de-a lungul principalelor căi de comunicații (de ex. DN 24, DN 15D), asigurând viteze de transfer a datelor la standarde europene de înaltă calitate.
Rețea școlară diversificată și infrastructură educațională modernizată	Rețeaua de unități de învățământ din zona studiată este una complexă și diversificată, acoperind nivelurile de educație de la antepreșcolar până la postliceal. Datorită investițiilor realizate prepondrent din fonduri europene și guvernamentale, infrastructura educațională de la nivelul Zonei Metropolitane Vaslui s-a îmbunătățit semnificativ în ultimul deceniu.
Existența unor programe și proiecte educaționale la nivelul instituțiilor școlare din Zona Metropolitană Vaslui	În perioadele de programare 2007-2013, respectiv 2014-2020, s-au derulat numeroase parteneriate și proiecte educaționale cu finanțare europeană (de ex. POS DRU, POCU, ERASMUS+) pentru orientarea în carieră, sprijinirea spiritului antreprenorial, prevenirea abandonului școlar, susținerea performanței școlare etc.
Realizarea investițiilor în infrastructura sanitară	În ultimii ani, preponderent cu fonduri guvernamentale, s-au realizat investiții pentru dezvoltarea infrastructurii pentru asistența medicală de bază oferită în comunele din zona metropolitană. CJ Vaslui implementează în prezent un proiect în valoare de peste 3 mil. Euro cu fonduri POR 2014-2020 pentru extinderea UPU cu un nou corp de clădire și dotarea acesteia cu aparatură.

Realizarea investițiilor pentru regenerarea zonelor urbane marginalizate	În prezent, municipalitatea derulează un proiect care vizează îmbunătățirea regenerării fizice și socio – economice a comunității din zona marginalizată „Case Sociale pe str. Octav Bancilă”, cu valoare de peste 3,8 mil. lei, cofinanțat prin POR 2014-2020.
Calitatea satisfăcătoare a aerului din municipiul Vaslui	Toate concentrațiile medii zilnice de ozon, dioxid de azot (NO_2), amoniac, dioxid de sulf (SO2), monoxid de carbon, măsurate automat de către APM Vaslui s-au situat sub valoarea limită orară și sub valoarea limită anuală pentru sănătății umane.
Implementarea unui sistem de management integrat al deșeurilor	În aceeași ordine de idei, nivelul județului Vaslui (implicit și al zonei metropolitane) nu există depozite de deșeuri neconforme, toate fiind închise odată cu implementarea SMID. În ceea ce privește depozitarea deșeurilor municipale, începând din iulie 2018, aceasta are loc la depozitul județean conform de la Roșiești.
Existența unui Centru Municipal de Informare și Promovare Turistică.	În anul 2016, a fost inaugurat în municipiul Vaslui un Centru Municipal de Informare și Promovare Turistică, realizat cu fonduri de la bugetul local, unde turiștii pot beneficia de informații și materiale cu privire la obiectivele din zonă.
Infrastructura sportivă atât de dimensiuni mici cât și mari	De asemenea, în municipiul Vaslui, există și infrastructură sportivă de dimeninsiuni și relevanță mai mică, pe lângă Sala Sporturilor și Stadionul Municipal
Creșterea independeței financiar-bugetare a municipiului Vaslui	În ultimii ani, situația financiar-bugetară a municipiului Vaslui s-a îmbunătățit, în contextul în care în 2018 și 2019 veniturile proprii au depășit sumele alocate de la bugetul de stat (inclusiv ca urmare a modificării procentului din cote defalcate care au revenit acestora).
Ponderea sporită a cheltuielilor de capital în totalul cheltuielilor	Ponderea mare a cheltuielilor de capital indică un interes sporit al autoritoților față de investiții, care sunt abosult necesare dezvoltării socio-economice.
Colaborarea Primăriei Vaslui prin intermediul a diverse structuri asociative	UAT componente ale Zonei Metropolitane Vaslui fac parte din următoarele asociații de dezvoltare intercomunitară: ADI ZMS ș.a.

Existența unor acorduri de înfrățire semnate între municipiul Vaslui și alte orașe	Municipiul Vaslui are acorduri de înfrățire semnate cu orașele Quaratta (Italia - 1991), San Fernando de Henares (Spania – 2010), Cahul (Republica Moldova – 2011) șI Radovis (Macedonia – 2015).
Digitalizarea unor servicii publice oferite de primăria Vaslui	Din perspectiva digitalizării, Primăria Municipiului Vaslui implementează proiectul ”Sistem integrat de e-administrație pentru îmbunătățirea accesului populației la servicii electronice și simplificare administrativă în municipiul Vaslui”, finanțat din POCA 2014-2020. De asemenea, Primăria Vaslui este înregistrată în Sistemul Național Electronic de Plată Online ”Ghișeul.ro”
PUNCTE SLABE	JUSTIFICARE (cu informații preluate din ANALIZĂ)
Amplasarea îndepărtată față de granița de Vest a României, respectiv proximitatea față de zona de conflict militar din Ucraina	Zona municipiului Vaslui este dezavantajată de amplasarea sa geografică la o distanță foarte mare față de granița de vest a României, care atrage peste 70% din fluxurile externe de mărfuri și persoane ale țării. Județul se află la o distanță destul de redusă față de granița cu Ucraina, ceea ce poate antrena o percepție de instabilitate și nesiguranță în rândul investitorilor și turiștilor.
Expunerea teritoriului analizat la riscuri naturale	Zona Metropolitană Vaslui a fost confruntată de-a lungul timpului cu fenomene de inundații, alunecări de teren, cutremure, secetă, furtuni
Amploarea puternică a migrației interne și externe	Migrația internă a continuat să înregistreze un sold negativ, mai ales ca urmare a fluxurilor importante către centrele urbane Iași și București. Migrația externă este factorul care a influențat cel mai mult scăderea populației zonei metropolitane.S
Scăderea ratei natalității și accentuarea fenomenului de îmbătrânire demografică	Comparativ cu anul 2014, se poate observa o creștere a ponderii persoanelor vârstnice, concomitent cu reducerea ponderii celor tinere, pe fondul scăderii drastice a ratei natalității după 1990. Față de anul 2014, rata natalității a scăzut cu peste 4‰
Spiritul antreprenorial slab dezvoltat și infrastructura-suport pentru afaceri modestă	În ceea ce privește densitatea întreprinderilor, la nivelul zonei este înregistrată o valoare superioară mediei județene dar inferioară celei regionale, și cu mult sub alte zone din România. În Zona Metropolitană Vaslui nu există

	infrastructură-suport pentru afaceri, de tip parcuri industriale și/sau logistice, respectiv incubatoare/acceleratoare de afaceri, ceea ce limitează atractivitatea arealului pentru investitori și antreprenori
Interesul redus pentru investitorii străini, respectiv investiții străine modeste	Conform ONRC, numărul societăților comerciale cu participare străină la capital era, la sfârșitul anului 2019, de 476 (0,2% din totalul existente în România), ceea ce plasa județul Vaslui pe ultimul loc atât la nivel regional, cât și național. Valoarea capitalului social subscris ajungea la 39,7 mil. Euro (0,1% din total), depășind doar județele Gorj și Giurgiu de la nivel național.
Slaba dezvoltare a spiritului asociativ în rândul antreprenorilor și a mediului de afaceri	Cu excepția CCIA Vaslui, care are o activitate intensă și a asociațiilor de crescători de animale, la nivel metropolitan nu există structuri asociative ale mediului de afaceri cu activitate remarcabilă.
Slaba dezvoltare a sectorului cercetare-dezvoltare-inovare precum și inexistența transferului tehnologic	La nivelul Zonei Metropolitane Vaslui există și funcționează o singură stațiune de cercetare-dezvoltare, cu profil agricol**: Stațiunea de Cercetare-Dezvoltare pentru Pajiști Vaslui**. În acest areal nu funcționează nicio entitate acreditată pentru activități de inovare și transfer tehnologic, de tipul centrelor de informare și/sau transfer tehnologic, incubatoare tehnologice și de afaceri, oficii de legătură cu industria, parcuri științifice și tehnologice.
Lipsa unui aeroport precum și a unei conexiuni la o rețea majoră de transport TEN-T	Municipiul Vaslui nu are acces direct la rețeaua majoră de transport TEN-T rutieră, feroviară, aeriană și fluvială.
Rețea stradală slab dezvoltată în comunele componente ZMV	Rețeaua stradală din sate continuă să fie formată preponderent din drumuri pietruite sau de pământ în majoritatea UAT-urilor rurale.
Insuficiența locurilor de parcare din municipiul Vaslui	O problemă majoră cu care se confruntă în prezent municipiul Vaslui este cea a deficitului de locuri de parcare, remarcată atât în zona centrală, cât și în zona marilor ansambluri de locuințe (blocuri).
Numărul mare al gospodăriilor neconectate la sisteme centralizate de alimentare cu apă potabilă și canalizare, calitatea scăzută a unor resurse de apă, precum și	Doar Laza, Muntenii de Jos, Pușcași și Ștefan cel Mare dispuneau de sisteme centralizate de canalizare funcționale la acel moment, în timp ce în restul localităților rurale nu se realizează colectarea și epurarea apelor uzate. În arealul studiat există încă zone nedeservite de rețea, precum și probleme cu asigurarea necesarului de apă în perioadele

uzura avansată a unor rețele existente	secetoase, care impun forarea de noi puțuri sau construcția de noi rezervoare.
Ponderea ridicată a gospodăriilor care se încălzesc cu sobe pe bază de combustibil solid	Circa 45% din fondul locativ metropolitan era încălzit cu sobe pe bază de combustibil solid, la recensământul din 2011. 9 din cele 10 comune componente nu au acces la rețeaua de distribuție a gazelor naturale.
Eficiența energetică redusă și calitatea redusă a serviciului de iluminat public	Așadar, doar aproximativ 15% dintre corpurile de iluminat public sunt eficiente din punct de vedere energetic. De asemenea, uzura mecanismului de aprindere face ca timpul de aprindere și de stingere să nu fie mereu adaptat la necesități.
Ponderea foarte mare a locuințelor amplasate în blocuri ridicate în perioada comunistă la nivelul municipiului Vaslui, cu eficiență energetică redusă	Circa 80% din fondul locativ al municipiului Vaslui era reprezentat, la recensământul din 2011, de habitatul de tip pavilionar (apartamente de bloc), caracterizat prin deficitul de spații publice și verzi atractive
Uzura infrastructurii educaționale din municipiu și comune, deficitul de grădinițe, creșe	Chiar și în cazul municipiului Vaslui, există deficiențe cu privire la infrastructura educațională existentă. Spre exemplu, dintre cele 9 unități de învățământ dotate cu săli de sport, doar una poate găzdui jocuri oficiale de handbal, volei sau baschet, iar unele școli nu dispun nici măcar de terenuri de sport din lipsă de spațiu. De asemenea, unele grădinițe primesc mai multe cereri de înscriere decât capacitatea de care dispun, fiind necesară înființarea a două noi astfel de unități pentru a asigura calitatea adecvată a actului educațional
Existența fenomenului de abandon școlar și de absenteism, cu precădere în învățământul liceal și profesional, mai ales la nivelul comunităților sărace din mediul rural	Astfel, abandonul școlar a scăzut de la 1,85% în 2014 la 1,64% în 2019, fiind foarte ridicat la nivel liceal (9,37%), în comparație cu cel primar (0,52%) și gimnazial (2,08%).
Lipsa unui centru universitar la nivel local	Totuși, cei mai mulți absolvenți ai studiilor liceale se îndreaptă ulterior către marile centre universitare, precum Iași și București, pentru continuarea studiilor, unde de obicei se integrează în câmpul muncii în conformitate cu studiul și nivelul lor de pregătire.
Numărul insuficient de paturi de spital în comparație cu cererea	Totuși, aceste paturi sunt concentrate în municipiul Vaslui și deservesc o populație mult mai numeroasă decât cea a Zonei Metropolitane Vaslui, de circa 200.000 de locuitori, unele

înregistrată la nivelul Spitalului Județean de Urgență Vaslui	secții și specializări fiind unice în județ, context în care infrastructura pentru servicii de spitalizare e insuficientă.
Diferențele între accesul la servicii medicale de calitate între populația municipiului și cea din zonele rurale adiacente	Există disparități între mediul urban și rural în ceea ce privește accesul la servicii medicale. Astfel, în comunele din zona metropolitană se furnizează, în general, doar servicii medicale de bază prin cabinetele medicilor de familie, cabinete stomatologice și farmacii existând doar în unele dintre acestea. În acest context, un număr mare de persoane din aceste comune se deplasează la Vaslui pentru a beneficia de servicii medicale de specialitate.
Existența unor zone urbane dezavantajate, mai ales din perspectiva capitalului uman	Conform Băncii Mondiale, 32,8% din populația municipiului Vaslui trăiește în zone dezavantajate, iar 3,3% în zone marginalizate
Lipsa unui număr impunător de furnizori de servicii sociale din mediul non-guvernamental precum și deficitul de centre sociale și resurse umane aferent	Principalii furnizori de servicii sociale de la nivel metropolitan sunt cei publici, în condițiile în care sectorul non-guvernamental rămâne unul slab dezvoltat în comparație cu alte zone din țară. Totuși, resursele umane și financiare sunt încă limitate, în contextul în care circa 300 de posturi sunt vacante.
Degradarea continuă a solurilor din zona arealului studiat.	Acest potențial productiv este semnificativ afectat de factori naturali și antropici, mai ales sub forma fenomenelor de eroziune (de suprafață și de adâncime), respectiv de alunecări de teren. La nivelul arealului studiat, APM Vaslui a identificat următorul sit potențial contaminat: „Depozit de deşeuri menajere Vaslui”. Utilizarea îngrășămintelor și a produselor fitosanitare în agricultură reprezintă încă o cauză majoră de poluare a solului
Accentuarea fenomenului schimbării climatice	La nivelul județului Vaslui, ca și al întregii țării și regiune, se resimt tot mai puternic efectele încălzirii globale.
Suprafețe insuficiente de spații verzi	Raportat la numărul de locuitori cu domiciliul din anul 2019, rezultă o suprafață de spații verzi de 6,12 mp/locuitor, iar raportat la populația stabilă de la recensământul din 2011, peste 23 mp/locuitor, ambele valori fiind sub pragul recomandat de 26 mp/locuitor.
Poluare fonică accentuată înregistrată în municipiul Vaslui	Acestea a reflectat depășiri ale nivelului maxim admis al zgomotului la toate măsurătorile din parcuri, de 71% pentru cele de la nivelul străzilor de categoria a III-a, de 53% pentru

	piețe, spații comerciale, terase, de 43% pentru străzile de categoria a II-a și de 12% pentru autogări.
Slaba dezvoltare a serviciilor de salubritate în mediul rural	Dacă în municipiul Vaslui o mare parte a locuitorilor beneficiau de servicii de salubritate, în mediul rural, în general, acestea lipseau, transportul la locul de depozitare fiind realizat de către generatori. În acest condiții, la nivelul anului 2018, gradul de conectare la serviciile de salubritate, în mediul urban, era de 55%, în timp ce în mediul rural era de doar 28,5%.
Capacitatea insuficientă a padocului pentru câini fără adăpost	De asemenea, societatea administrează un adăpost pentru câinii capturați, unde aceștia sunt păstrați în vederea adopției, care are însă o capacitate depășită
Starea avansată de degradare a unor obiective de patrimoniu antropic	Bisericile de lemn din comunele învecinate municipiului Vaslui, ca și cele mai multe dintre clădirile de patrimoniu din oraș necesită lucrări de întreținere, conservare și reabilitare, ele aflându-se într-o stare precară (de ex. Biserica de lemn din Lipovăț, Palatul Copiilor și Palatul Justiției din Vaslui).
Circulație turistică modestă, cu o durată foarte redusă a sejurului precum și o pondere redusă a turiștilor străini	Astfel, în anul 2019, durata medie a unui sejurului turistic din Zona Metropolitană Vaslui a fost de 1,46 nopți/turist cazat, în scădere față de anul 2014 (1,71 nopți). Astfel de indicatori sunt specifici turismului de afaceri și de tranzit, în condițiile în care zona nu dispune de atracții substanțiale pentru dezvoltarea altor forme de turism. Conform evidențelor C.M.I.P.T., cei mai mulți turiști care vizitau municipiul Vaslui erau români, înregistrându-se un procent foarte mic de străini.
Lipsa infrastructurii moderne pentru activități și evenimente culturale de amploare în municipiul Vaslui, degradarea Casei de Cultură a Sindicatelor	Casa de Cultură se află în subordinea ANCCSR, o organizație sindicală, context în care administrația locală nu a putut interveni în reabilitarea și modernizarea clădirii. Prin urmare, s-au putut efectua doar mici lucrări de reparații și modernizări finanțate din încasările proprii din chirii. Totuși, nu este rezolvată, de exemplu, problema încălzirii sălii de spectacole, cea mai mare din municipiu (575 de locuri), în sezonul rece.
Infrastructura sportivă uzată atât în comune cât și în municipiul Vaslui	În mediul rural infrastructura sportivă este deficitară și este compusă din mici terenuri de fotbal cu dotări minimale (fără vestiare, dușuri, sau tribune), precum și săli de sport, în cadrul unităților de învățământ. În urma unui incident din anul 2014, Ștrandul Municipal a fost închis, din cauza lipsei de personal calificat. Sala Sporturilor necesită lucrări de modernizare.

Infrastructură insuficentă pentru petrecerea timpului liber în mediul rural	Majoritatea comunelor din zona metropolitană nu beneficiază de facilități suficiente și moderne de joacă pentru copii, respectiv de relaxare pentru adulți.
Deficitul de resurse umane calificate din sectorul administrației publice locale, pe fondul nivelului foarte redus de salarizare	Multe primării din mediul rural au ocupate doar o parte din posturile prevăzute în organigramă.
Ponderea redusă a veniturilor din fonduri europene nerambursabile	În schimb, calendarul de implementare a programelor cu finanțare europeană a făcut ca ponderea încasărilor din surse externe să fie destul de modestă.
Insuficienta implementare a instrumentelor TIC în administrația publică locală	Chiar dacă majoritatea comunelor din Zona Metropolitană Vaslui dispun de pagini WEB oficiale, acestea nu sunt întreținute și actualizate constant. Exceptând aceste servicii, autoritățile publice locale din areal nu pun la dispoziția cetățenilor și a altor categorii de utilizatori servicii publice on-line.

Capitolul 3. Cadrul U.E., național, regional și județean al planificării strategice

3.1. Documentele relevante de planificare de la nivelul U.E.

Statele Membre au aprobat recent cel mai mare pachet de stimulente din istoria spațiului comunitar, scopul fiind de reconstrucția Europei după criza provocată de pandemia Covid-19 instalată în anul 2020. Acesta are un buget total de peste 1824 miliarde Euro, dintre care 1074 miliarde pentru Cadrul Financiar Multianual (CFM), iar 759 de miliarde pentru NextGenerationEU – instrument temporar conceput pentru a stimula redresarea.

Rubrici bugetare	CFM	NextGenerationEU	TOTAL
1. Piața unică, inovare și sectorul digital	132,8 miliarde EUR	10,6 miliarde EUR	143,4 miliarde EUR
2. Coeziune, reziliență și valori	377,8 miliarde EUR	721,9 miliarde EUR	1099,7 miliarde EUR
3. Resurse naturale și mediu	356,4 miliarde EUR	17,5 miliarde EUR	373,9 miliarde EUR
4. Migrație și gestionarea frontierelor	22,7 miliarde EUR	-	22,7 miliarde EUR
5. Securitate și apărare	13,2 miliarde EUR	-	13,2 miliarde EUR
6. Vecinătate și întreaga lume	98,4 miliarde EUR	-	98,4 miliarde EUR
7. Administrația publică europeană	73,1 miliarde EUR	-	73,1 miliarde EUR
TOTAL CFM	1074,3 miliarde EUR	750 miliarde EUR	1824,3 miliarde EUR

Peste jumătate din totalul bugetului va fi dirijat către următoarele priorități:

- Cercetare și inovare, prin intermediul **Programului Orizont Europa**
- Tranziție climatică și digitală echitabilă, prin intermediul **Fondului pentru o Tranziție Justă** și a **Programului Europa Digitală**
- Pregătire, redresare și reziliență, prin intermediul **Mecanismului de Redresare și Reziliență, programelor rescUE** și **”UE pentru Sănătate”**

De asemenea, sumele includ suplimentarea cu 15 miliarde EUR a fondurilor pentru zece dintre programe (față de acordul din 21 iulie 2020). Este vorba despre următoarele programe: Orizont Europa, Erasmus+, „UE pentru sănătate", Fondul de gestionare integrată a frontierelor, „Drepturi și valori", Europa creativă, InvestEU, Agenția Europeană pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă, „Ajutor umanitar.

Per ansamblu, 30% din bugetul UE va fi cheltuit pentru lupta împotriva schimbărilor climatice, iar 20% din bugetul instrumentului NextGenerationEU pentru transformarea digitală. Ponderea sumelor alocate Politicii de coeziune economice, sociale și teritoriale, respectiv Politicii Agricole Comune se reduce la aproximativ 30% fiecare.

Politica de coeziune a UE 2021-2027

În anul 2018, Comisia Europeană a publicat propunerea privind **pachetul legislativ privind Politica de Coeziune (PC) 2012-2027.** Acesta cuprinde:

- **Regulamentul privind prevederile comune (CPR) -** COM (2018) 375 final Propunere de REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european plus, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, și de instituire a unor norme financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil și migrație, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului pentru managementul frontierelor și vize;
- **Regulamentul privind Fondul european de dezvoltare regională (FEDR) și Fondul de coeziune (FC) -** COM (2018) 372 final Propunere de REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI privind Fondul european de dezvoltare regională și Fondul de coeziune;
- **Regulamentul privind cooperarea teritorială -** COM (2018) 374 final Propunere de REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI privind dispoziții specifice pentru obiectivul de cooperare teritorială europeană (Interreg) sprijinit de Fondul european de dezvoltare regională și de instrumentele de finanțare externă;
- **Regulamentul privind mecanismul de cooperare transfrontalieră -** COM (2018) 373 final Propunere de REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI privind un mecanism de soluționare a obstacolelor juridice și administrative în context transfrontalier;
- **Regulamentul privind Corpul european de solidaritate -** COM (2018) 440 final Propunere de REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI de instituire a programului **"Corpul european de solidaritate"** și de abrogare a Regulamentului privind Corpul european de solidaritate și a Regulamentului (UE) nr. 375/2014;

- **Regulamentul privind „Fondul social european plus" (FSE+) -** COM (2018) 382 final Propunere de REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI privind Fondul social european Plus (FSE+);
- **Regulamentul privind planurile strategice PAC -** COM (2018) 392 final Propunere de REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în carul politicii agricole comune (planurile strategice PAC) și finanțate de Fondul european de garantare agricolă (FEGA) și de Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1305/2013 și (UE) nr. 1307/2013;
- **Regulamentul privind Fondul european pentru afaceri maritime și activități pescărești (FEAM) -** COM (2018) 390 final Propunere de REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI privind Fondul european pentru afaceri maritime și activități pescărești și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 508/2014;
- **Regulamentul privind Fondul european de ajustare și globalizare (FEG) -** COM (2018) 380 final Propunere de REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI privind Fondul european de ajustare la globalizare (FEG);
- **Regulament privind sprijinul pentru reforme -** COM (2018) 391 final Propunere de REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI de instituire a Programului de sprijin pentru reforme.

Regulamentul privind prevederile comune conține **un set unic de norme pentru 7 fonduri UE** implementate în gestiune partajată, respectiv: Fondul european de dezvoltare regională, Fondul de coeziune, Fondul social european+, Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime (FEPAM), Fondul pentru azil și migrație (FAMI), Fondul pentru securitate internă (ISF) și Instrumentul pentru frontiere externe și vize (IBMF). Comparativ cu actuala perioadă de programare, CPR nu mai acoperă Fondul european pentru agricultură și dezvoltare rurală (FEADR).

Dacă în perioada 2014-2020 la nivelul Uniunii Europene, prin politica de coeziune, au fost stabilite trei priorități majore: creștere inteligentă, creștere sustenabilă și creștere favorabilă incluziunii, precum și 11 obiective tematice, pentru perioada 2021-2027 se propun cinci obiective de politică:

- *O Europă mai inteligentă – o transformare economică inovatoare și inteligentă;*
- *O Europă mai ecologică – cu emisii scăzute de carbon;*
- *O Europă mai conectată – mobilitate și conectivitate TIC regională;*
- *O Europă mai socială – implementarea Pilonului european al drepturilor sociale;*
- *O Europă mai aproape de cetățeni – dezvoltarea sustenabilă și integrată a zonelor urbane, rurale și de coastă prin inițiative locale.*

De asemenea, se au în vedere și două aspecte orizontale: Consolidarea capacității administrative și Cooperarea în afara zonei de program.

Mecanismul de Redresare și Reziliență (MRR)

Uniunea Europeană a decis să înființeze un instrument financiar temporar #NextGenerationEU, în valoare de 750 de miliarde euro, separat de bugetul pe termen lung al UE, Cadrul Financiar Multianual (CFM), pentru perioada 2021-2027. Scopul Mecanismului de Redresare și Reziliență este de a oferi

sprijin pentru investiții și reforme esențiale în vederea redresării sustenabile și pentru ameliorarea rezilienței economice și sociale a statelor membre UE. La finalul perioadei de investiții, economiile și societățile europene vor fi mai bine pregătite pentru provocările și portunitățile tranzițiilor verzi și digitale. Mecanismul de redresare și reziliență (MRR) este pilonul principal al #NextGenerationEU și are alocat un buget total de 672,5 miliarde Euro, dintre care 312,5 miliarde sub formă de granturi și 360 miliarde sub formă de împrumuturi.

Fiecare Stat Membru va trebui să întocmească un plan național de redresare și reziliență, prin care se stabilește un pachet de coerent de reforme și proiecte de investiții publice ce vor fi sprijinite. Aceste planuri vor trebui să răspundă la provocările identificate de Semestrul European, în mod special de recomandările specifice de țară. Comisia Europeană încurajează Statele Membre să propună intervenții în următoarele domenii prioritare:

- Tehnologii curate și energii regenerabile
- Eficiența energetică a clădirilor
- Transport durabil și stații de încărcare
- Dezvoltarea de servicii rapide de broadband
- Digitalizarea administrației publice
- Capacități de data cloud
- Educație și formare pentru a sprijini competențele digital

Regula stabilită prin propunerea de Regulament (aflată încă în negociere la nivel european) este ca 70% din granturi să fie angajate până la finalul anului 2022, termenul limită pentru accesarea diferenței de 30% din granturi fiind 31 decembrie 2023. În plus, plățile pentru proiectele care vor fi incluse în programele naționale de redresare și reziliență trebuie făcute până în decembrie 2026.

Pactul Verde European

Pactul verde european este foaia de parcurs a UE pentru a ajunge la o economie durabilă. Acesta oferă un plan de acțiune menit să stimuleze utilizarea eficientă a resurselor prin trecerea la o economie circulară, mai curată, respectiv să refacă biodiversitatea și să reducă poluarea. Planul creionează investițiile necesare și instrumentele de finanțare disponibile. În același timp, arată cum se poate asigura o tranziție justă și incluzivă.

Ținta Pactului este ca U.E. să devină neutră din punctul de vedere al impactului asupra climei până în 2050, fiind propusă în acest sens o lege europeană a climei.

Acțiunile vizate în toate sectoarele economiei sunt:

- investiții în tehnologii ecologice
- sprijin pentru inovare în sectorul industrial

- introducerea unor forme de transport privat și public mai puțin poluante, mai ieftine și mai sănătoase
- decarbonizarea sectorului energetic
- îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor
- colaborarea cu partenerii internaționali pentru îmbunătățirea standardelor de mediu la nivel mondial

UE va oferi sprijin financiar și asistență tehnică pentru a-i ajuta pe cei mai afectați de trecerea la economia verde. Pentru aceasta, a creat așa-numitul **Mecanism pentru o tranziție justă**. Mecanismul va contribui la mobilizarea a cel puțin 100 de miliarde EUR, în perioada 2021-2027, în regiunile cele mai afectate.

Programul Europa Digitală

Programul va promova implementarea pe scară largă a tehnologiilor de ultimă generație, cum ar fi inteligența artificială și cele mai recente instrumente de securitate cibernetică, pentru a accelera transformarea digitală a societăților și economiilor europene. Programul se va derula pe durata cadrului financiar multianual (CFM) pentru perioada 2021-2027, având un buget total substanțial de 7 588 de milioane EUR.

Programul Europa digitală va asigura **finanțare pentru proiecte în cinci domenii cruciale**, fiecare cu propriul buget orientativ:

- calculul de înaltă performanță: 2 226 914 000 EUR
- inteligența artificială: 2 061 956 000 EUR
- securitatea cibernetică și încrederea: 1 649 566 000 EUR
- competențele digitale avansate: 577 347 000 EUR
- implementarea, utilizarea optimă a capacităților digitale și interoperabilitatea: 1 072 217 000 EUR

O rețea de **centre europene de inovare digitală** va asigura acces la cunoștințe tehnologice specializate pentru întreprinderi – în special pentru IMM-uri – și pentru administrațiile publice. Aceste centre vor prilejui întâlnirea dintre, pe de o parte, industria, întreprinderile și administrațiile aflate în căutarea unor noi soluții tehnologice și, pe de altă parte, companiile care pot oferi soluții gata de introdus pe piață. Fiind răspândite pe o suprafață geografică largă în Europa, centrele vor juca un rol esențial în punerea în aplicare a programului.

Programul va fi pus în practică prin programe de lucru multianuale care vor acoperi unul sau mai multe dintre cele cinci domenii de acțiune. Acest lucru va însemna cofinanțare din partea statelor membre și, atunci când va fi necesar, din partea sectorului privat. Rata cofinanțării va fi stabilită în programele de lucru. Programele de lucru vor stabili, de asemenea, criteriile de eligibilitate pentru acțiunile prevăzute

de programul Europa digitală. Granturile din cadrul programului pot acoperi până la 100% din costurile eligibile.

Europa digitală va veni să completeze o serie de alte programe care sprijină tranziția digitală, precum Orizont Europa, care se concentrează pe cercetare și dezvoltare tehnologică, și aspectele digitale aferente Mecanismului pentru interconectarea Europei.

Programul Orizont Europa

Orizont Europa constituie programul-cadru pentru cercetare și inovare (C&I) al Uniunii Europene pentru perioada 2021-2027, fiind continuarea programului Orizont 2020 al UE. Este inițiativa emblematică a UE, menită să sprijine C&I din etapa de concept până la comercializare, și completează finanțarea națională și regională.

Structura propusă a programului Orizont Europa presupune trei piloni:

- excelență științifică - primul pilon al programului Orizont Europa își să consolideze poziția de lider a UE în domeniul științific și să dezvolte cunoștințele și competențele de înaltă calitate;
- provocări globale și competitivitate industrială europeană - cel de al doilea pilon susține cercetarea care abordează provocările societale și tehnologiile industriale în domenii precum **digitalul, energia, mobilitatea, alimentele și resursele naturale**; în cadrul acestui pilon este prevăzută, de asemenea, introducerea anumitor **misiuni și parteneriate** în domeniul cercetării, **având ca obiectiv**, de exemplu, **orașe cu zero emisii de dioxid de carbon**.
- Europă inovatoare - cel de al treilea pilon al programului Orizont Europa se axează pe promovarea inovării prin înființarea unui Consiliu european pentru inovare. Acesta oferă un punct de contact unic pentru inovatorii cu potențial ridicat.

O secțiune transversală suplimentară ar urma să introducă măsuri de sprijin care să le permită statelor membre să-și valorifice la maximum potențialul național de cercetare și inovare. Acest lucru ar trebui să consolideze Spațiul european de cercetare.

Pachetul Orizont Europa constă în propuneri privind:

- un program-cadru pentru cercetare și inovare – inclusiv normele de participare și de diseminare
- un program specific de punere în aplicare a programului Orizont Europa
- un program pentru cercetare și formare în temeiul Tratatului Euratom – în completarea programului Orizont Europa
- decizie a Consiliului de modificare a deciziei de înființare a întreprinderii comune europene pentru reactorul termonuclear experimental internațional (ITER)

Programul UE în domeniul Sănătății

Programul „UE pentru sănătate" este răspunsul UE la criza COVID-19, care a avut un impact major asupra personalului medical și sanitar, asupra pacienților și asupra sistemelor de sănătate din Europa. Cu fonduri de 9,4 miliarde EUR, „UE pentru sănătate" este cel mai valoros program în domeniul sanitar. El va oferi finanțare țărilor UE, organizațiilor și ONG-urilor din domeniul sănătății.

Domenii prioritare: lupta împotriva cancerului, reducerea numărului de infecții rezistente la antimicrobiene și îmbunătățirea ratelor de vaccinare. UE va extinde inițiativele de succes precum Rețelele europene de referință pentru bolile rare și va continua să coopereze la nivel internațional pentru a găsi soluții la amenințările și provocările mondiale în materie de sănătate.

Domenii de acțiune:

Programul „UE pentru sănătate":

1. va spori gradul de pregătire a UE în fața amenințărilor transfrontaliere majore la adresa sănătății, creând:

- rezerve de materiale medicale pentru situații de criz
- o rezervă de personal medical și de experți care să poată fi mobilizată pentru a răspunde la crize oriunde în UE
- o supraveghere mai amplă a amenințărilor la adresa sănătății

2. va consolida sistemele de sănătate, astfel încât acestea să facă față atât epidemiilor, cât și provocărilor pe termen lung, stimulând:

- prevenirea bolilor și promovarea sănătății în condițiile îmbătrânirii populației
- transformarea digitală a sistemelor de sănătate
- accesul grupurilor vulnerabile la asistență medicală

3. va face medicamentele și dispozitivele medicale disponibile și accesibile, va susține utilizarea prudentă și eficientă a antimicrobienelor și va promova atât inovarea în domeniul medical și farmaceutic, cât și metodele mai ecologice de producție.

Agenda Urbană pentru UE

Principalele obiective ale Agendei Urbane, menționate în Pactul de la Amsterdam sunt:

- urmărește să realizeze întregul potențial și contribuția zonelor urbane la realizarea obiectivelor Uniunii și a priorităților naționale aferente, respectând pe deplin principiile și competențele subsidiarității și proporționalității.
- se străduiește să stabilească o abordare integrată și coordonată mai eficientă a politicilor și legislației UE cu impact potențial asupra zonelor urbane și, de asemenea, să contribuie la

coeziunea teritorială prin reducerea disparităților socio-economice observate în zonele urbane și în regiuni.

- se străduiește să implice autoritățile urbane în conceperea politicilor, să le mobilizeze pentru implementarea politicilor UE și să consolideze dimensiunea urbană în aceste politici. Își propune să permită autorităților urbane să lucreze într-un mod mai sistematic și mai coerent pentru atingerea obiectivelor generale, prin identificarea și sprijinirea eforturilor de a depăși obstacolele inutile în politica UE. Mai mult decât atât, va contribui la realizarea unei politici UE mai prietenoasă cu mediul urban, mai eficace și mai eficientă.
- nu va crea noi surse de finanțare ale UE, sarcini administrative inutile și nici nu va afecta distribuția actuală a competențelor legale și structurilor de lucru și luare a deciziilor și nu va transfera competențele la nivelul UE.

Agenda urbană pentru UE se concentrează, în mod special, pe **trei piloni ai elaborării și implementării politicilor UE**:

1. *O reglementare mai bună*
   - Se concentrează pe o implementare mai eficientă și mai coerentă a politicilor, legislației și instrumentelor existente ale UE. Legislația UE ar trebui să fie concepută astfel încât să atingă obiectivele la costuri minime, fără a imune sarcini legislative inutile
   - Nu va iniția o nouă reglementare, ci va fi considerată o contribuție informală la proiectarea viitoare și la revizuirea reglementărilor UE existente, pentru a reflecta mai bine nevoile, practicile și responsabilitățile urbane. Recunoaște necesitatea de a evita blocajele potențiale și de a minimiza sarcinile administrative pentru autoritățile urbane.
2. *O finanțare mai bună*
   - Va contribui la identificarea, susținerea, integrarea și îmbunătățirea surselor tradiționale, inovatoare și ușor de utilizat pentru zonele urbane, la nivel instituțional relevant, inclusiv din fondurile europene structurale și de investiții (FESI) (în concordanță cu structurile juridice și instituționale deja existente) în vederea implementării eficiente a intervențiilor în zonele urbane.
   - Nu va crea surse de finanțare noi sau majorate care să vizeze alocări mai mari pentru autoritățile urbane. Totuși, va transmite lecții învățate cu privire la modul de îmbunătățire a oportunităților de finanțare a autorităților urbane în toate politicile și instrumentele UE, inclusiv politica de coeziune
3. *O cunoaștere mai bună*
   - Va contribui la îmbunătățirea bazei de cunoștințe privind problemele urbane și la schimbul de bune practici și cunoștințe. Datele de încredere sunt importante pentru portretizarea diversității structurilor și sarcinilor autorităților urbane, pentru elaborarea de politici urbane bazate pe dovezi, precum și pentru furnizarea de soluții adaptate la provocările majore.
   - Cunoașterea modului în care evoluează zonele urbane este fragmentată și experiențele de succes pot fi mai bine exploatate. Inițiativele luate în acest context vor fi în conformitate cu legislația UE relevantă privind protecția datelor, reutilizarea

informațiilor din sectorul public și promovarea bazelor de date mari, conectate și deschise

În cadrul Agendei Urbane pentru UE au fost identificate următoarele **parteneriate tematice**, fiecare dintre acestea elaborând planuri de acțiune care urmăresc îmbunătățirea legislației, instrumente de finanțare și împărtășirea cunoștințelor prin diferite acțiuni, pentru a contribui la obiectivele pe termen lung ale Uniunii de creștere durabilă și coeziune socială, economică și teritorială:

1. **Calitatea aerului**
2. **Locuire**
3. **Incluziunea migranților și refugiaților**
4. **Sărăcie urbană**
5. **Locuri de muncă și abilități în economia locală**
6. **Economia circulară**
7. **Tranziția digitală**
8. **Mobilitate urbană**
9. **Adaptare climatică**
10. **Tranziția energetică**
11. **Achiziții publice**
12. **Utilizarea durabilă a terenului**
13. **Spații publice sigure**
14. **Cultură / Patrimoniu cultural**

Noua Agendă Urbană (2016)

Noua Agendă a fost adoptată la Conferința Națiunilor Unite privind locuirea și dezvoltarea urbană durabilă. Acest document ține cont de Obiectivele de dezvoltare durabilă (SDGs) stabilind modul în care orașele ar trebui planificate și gestionate pentru a promova cel mai bine urbanizarea durabilă. Agenda reprezintă o viziune împărtășită *pentru un viitor mai bun și mai durabil, unul în care oamenii au drepturi egale și acces la beneficiile și oportunitățile pe care orașele le pot oferi* și în care comunitatea internațională reconsideră sistemele urbane și forma fizică a spațiilor urbane pentru a atinge acest obiectiv.

Agenda prezintă o schimbare de paradigmă bazată pe știința orașelor; aceasta stabilește standarde și principii pentru planificarea, construcția, dezvoltarea, administrarea și îmbunătățirea zonelor urbane de-a lungul celor *cinci piloni principali* ai implementării:

- Politici urbane naționale
- Legislație și reglementări urbane
- Planificare și proiectare urbană
- Economie locală și finanțare municipală
- Implementare locală

Noua Agendă urbană încorporează o nouă recunoaștere a corelației dintre o bună urbanizare și dezvoltare. Astfel, ea subliniază legăturile între buna urbanizare și crearea de locuri de muncă,

oportunitățile de trai și o calitate a vieții îmbunătățită, care ar trebui incluse în fiecare politică și strategie urbană. *Principiile* interconectate care stau la baza Agendei sunt:

- Nu rămâne nimeni în urmă, punând capăt sărăciei în toate formele și dimensiunile sale, inclusiv eradicarea sărăciei extreme, prin asigurarea drepturilor și șanselor egale, a diversității socio-economice și culturale și a integrării în spațiul urban, prin îmbunătățirea locuirii, educației, securității alimentare și nutriției, sănătății și bunăstării, inclusiv prin oprirea epidemiilor de SIDA, tuberculoză și malarie, prin promovarea siguranței și eliminarea discriminării și a tuturor formelor de violență, prin asigurarea participării publice oferind acces sigur și egal tuturor, și prin asigurarea accesului egal pentru toți la infrastructura fizică și socială și la servicii de bază, precum și la locuințe decente și accesibile.
- Asigurarea unor economii urbane durabile și incluzive, folosind avantajele aglomerării unei urbanizări bine-planificate, inclusiv productivitate ridicată, competitivitate și inovare, prin promovarea ocupării depline și eficiente a forței de muncă și a muncii decente pentru toți, prin asigurarea creării de locuri de muncă decente și acces egal pentru toți la resurse economice și productive și oportunități și prin prevenirea speculațiilor funciare, promovarea asigurării securității terenurilor și gestionarea contracției urbane, acolo unde e cazul
- Asigurarea sustenabilității mediului prin promovarea energiei curate și folosirii durabile a terenurilor și resurselor în dezvoltarea urbană, prin protejarea ecosistemelor și biodiversității, inclusiv prin adoptarea unui stil de viață sănătos, în armonie cu natura, prin promovarea consumului și a modelelor de producție durabile, prin construirea rezilienței urbane, prin reducerea riscurilor în caz de dezastre și prin atenuarea și adaptarea la schimbările climatice.

Inițiativa Urbană Europeană (2021-2027)

Inițiativa este un nou instrument care **furnizează sprijin pentru orașe urmărind să consolideze abordările integrate și participative pentru dezvoltarea urbană sustenabilă** și să acorde o **legătură mai puternică cu politicile relevante ale UE și investițiile politicii de coeziune**.

Inițiativa urbană europeană constă în următoarele **trei linii de acțiune, legate de dezvoltarea urbană durabilă:**

a) sprijin pentru consolidarea capacităților

- Îmbunătățirea capacităților orașelor în conceperea politicilor și practicilor urbane durabile într-un mod integrat și participativ
- Îmbunătățirea proiectării și implementării strategiilor și planurilor de acțiune urbane durabile în orașe
  - crearea de rețele de cooperare ale orașelor (planificarea acțiunilor, implementare, transfer)
  - sprijin dedicat orașelor prin seminarii / ateliere de lucru specifice țării
  - rețele de implementare și investiții în transferabilitatea soluțiilor inovatoare cu participarea orașelor de dezvoltare urbană durabilă și a autorităților de management

- schimburi de tip peer-to-peer
- soluții de tip e-learning și de tip învățare activă
- inițiative pilot privind guvernanța
- suport metodologic privind rețelele de consolidare a capacității
- sprijin direcționat de către experți (grup de experți) implementat prin rețele
- benchmarking pentru dezvoltare integrată

b) sprijin pentru acțiunile inovatoare

- Dezvoltarea de soluții inovatoare transferabile și scalabile la provocările urbane
  - Experimentare: proiecte de investiții ca dovadă a conceptului
  - Valorificare: completarea registrului de condiții pentru extinderea și transferul cu succes a proiectelor din cadrul acțiunilor urbane inovatoare
  - Adaptare: confruntarea și combinarea dovezilor din alte programe și inițiative UE

c) sprijin pentru cunoaștere, elaborarea de politici și comunicare

- Dezvoltarea bazei de cunoștințe în sprijinul unei mai bune proiectări, implementări și integrări a politicilor urbane
- Asigurarea accesului mai facil la cunoștințe tematice și împărtășirea cunoștințelor de dezvoltare urbană sustenabilă
  - extragerea datelor și clasificarea urbană
  - sreening-ul evaluării de impact și a studiilor de evaluare
  - coordonarea și eficientizarea cercetărilor urbane
  - schimbul de informații și cunoștințe
  - crearea punctelor de contact naționale pentru Inițiativa urbană europeană
  - comunicarea și diseminarea informațiilor la nivelul UE
  - asigurarea legăturii dintre inovație, consolidarea capacităților și elaborarea de politici
  - asigurarea secretariatului Agendei urbane pentru UE și acțiuni interguvernamentale (dacă sunt solicitate de statele membre

Această inițiativă poate sprijini, la cererea unuia sau a mai multor state membre, ***cooperarea interguvernamentală*** cu privire la aspecte urbane.

Programul URBACT 2021-2027

URBACT este un program dedicat cooperării urbane interregionale, singurul program de cooperare teritorială europeană care lucrează exclusiv pentru orașe în domeniul dezvoltării urbane participative integrate. Se va adresa în continuare tuturor orașelor din Europa lucrând îndeaproape cu practicieni, factori de decizie și actorii interesați de la nivel local.

Viitorul program propune **două obiective complementare**, care se bazează pe elementele de program care se sprijină reciproc: consolidarea capacității, schimbul de experiență, învățarea și colectarea cunoștințelor.

1. *Consolidarea capacității orașelor din Europa privind dezvoltarea urbană integrată și participativă*
    - identificarea nevoilor în schimbarea ale orașelor, pe fundalul schimbărilor care afectează zonele urbane din Europa
    - completarea rețelelor de succes pe termen lung prin activități de colaborare pe termen scurt
    - furnizarea unei oferte mai flexibile de consolidare a capacității, pentru a răspunde nevoilor orașelor
    - extinderea activităților de succes privind consolidarea capacității și acoperirea unei arii mai largi în Europa
    - țintirea specifică a orașelor cu capacități mai reduse
    - diversificarea ofertei pentru a răspunde nevoilor anumitor actori urbani relevanți
    - întărirea complementarităților între activitățile de consolidare a capacității de la nivelul UE și de nivel național

2. *Aducerea cunoștințelor și know-how-ului de la temelie pentru a sprijini orașele și pentru a ajuta la informarea Agendei Urbane pentru Europa și oricărei viitoare platforme de politici urbane pe mai multe nivele*
    - îmbunătățirea îmbinării cunoștințelor și know-how-ului care provin de la orașele implicate în URBACT cu cerințele generate de politici
    - colectarea și transferul mai flexibil al cunoștințelor, ca răspuns la provocările și dezbaterile urbane de la nivelul UE
    - sprijinirea Agendei Urbane pentru Europa și acțiunile pe mai multe nivele pe teme urbane
    - identificarea celor mai eficiente instrumente actuale și viitoare pentru dezvoltarea unei platforme de cunoaștere pentru orașele de la nivelul întregii UE

3.2. Documente relevante de planificare de la nivel național

Strategia pentru Dezvoltare Teritorială a României. România policentrică 2035. Coeziune și competitivitate teritorială, dezvoltare și șanse egale pentru oameni

Prin SDTR este stabilit cadrul strategic de fundamentare a dezvoltării teritoriale a României pe termen lung, necesar pentru sprijinirea și ghidarea procesului de dezvoltare teritorială la nivel național, cu scopul valorificării oportunităților și a nivelului de dezvoltare al fiecărui teritoriu. Scenariul România Policentrică urmărește, în perspectiva anului 2035, dezvoltarea teritoriului național la nivelul unor nuclee de concentrare a resurselor umane, materiale, tehnologice și de capitaluri (orașe mari/medii) și conectarea eficientă a acestor zone de dezvoltare cu teritoriile europene.

În cadrul Strategiei au fost identificate 5 obiective generale și obiectivele specifice aferente:

1. *Asigurarea unei integrări funcționale a teritoriului național în spațiul european prin sprijinirea interconectării eficiente a rețelelor energetice, de transporturi și broadband*
    - Dezvoltarea unei rețele de transport eficientă și diversificată capabilă să asigure gestionarea fluxurilor de oameni și mărfuri generate de schimburile economice între teritoriul național și piețele din spațiul european;
    - Dezvoltarea și extinderea infrastructurii portuare și aeroportuare, precum și a legăturii acestora cu centrele urbane naționale în scopul consolidării poziției României de nod logistic regional;
    - Consolidarea infrastructurii de transport a energiei și conectarea acesteia la proiectele pan-europene cu impact regional și național.
2. *Creșterea calității vieții prin dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitară și a serviciilor publice în vederea asigurării unor spații urbane și rurale de calitate, atractive și incluzive*
    - Asigurarea unei echipări complete cu infrastructură de utilități publice a localităților urbane și rurale;
    - Asigurarea unei accesibilități crescute la nivelul teritoriului și a unei conectivități eficiente între orașele mari și zona urbană funcțională;
    - Creșterea atractivității spațiilor urbane și rurale prin îmbunătățirea funcțiilor rezidențiale, dezvoltarea unor spații publice de calitate și a unor servicii de transport adaptate nevoilor și specificului local;
    - Furnizarea unor servicii sociale de calitate prin asigurarea unei diversificări a acestor servicii la nivelul teritoriului și îmbunătățirea gradului de acces a populației.
3. *Dezvoltarea unei rețele de localități competitive și coezive prin sprijinirea specializării teritoriale și formarea zonelor funcționale urbane*
    - Dezvoltarea unor centre urbane specializate și inteligente cu vocație de poli internaționali și racordarea lor eficientă la rețeaua urbană europeană;
    - Încurajarea dezvoltării zonelor urbane funcționale în jurul orașelor cu rol polarizator la nivelul teritoriului;
    - Consolidarea rolului localităților rurale cu potențial de polarizare în scopul asigurării unei accesibilități crescute a populației rurale la servicii de interes general;
    - Sprijinirea dezvoltării sistemelor urbane și a axelor de dezvoltare de la nivelul teritoriului prin asigurarea unor intervenții integrate teritorial.
4. *Protejarea patrimoniului natural și construit și valorificarea elementelor de identitate teritorială*
    - Protejarea patrimoniului și promovarea măsurilor de regenerare a capitalului natural;
    - Protejarea și reabilitarea patrimoniului construit în scopul conservării identității naționale și creșterii atractivității spațiilor culturale cu potențial turistic deosebit;

- Reducerea vulnerabilității zonelor supuse riscurilor naturale;
- Asigurarea echilibrului în dezvoltarea mediului rural și urban prin protejarea resurselor funciare agricole și limitarea extinderii intravilanului localităților.

5. *Creșterea capacității instituționale de gestionare a proceselor de dezvoltare teritorială*
   - Consolidarea capacității structurilor de guvernanță la niveluri multiple și diversificarea formelor de cooperare între structurile administrației publice;
   - Consolidarea instrumentelor de planificare spațială și a instituțiilor cu rol în gestionarea și planificarea proceselor de dezvoltare a teritoriului (sau de amenajare a teritoriului);
   - Consolidarea capacității de cooperare și planificare în domeniul transfrontalier și transnațional.

De asemenea, au fost definite măsuri, acțiuni și exemple de proiecte pentru zone urbane, zone rurale, zone montane, zone transfrontaliere și zona costieră. SDTR instituie următoarele linii directoare de planificare:

- Încurajarea concentrării locuirii în interiorul intravilanului localităților și limitarea dezvoltării urbane în zone care nu sunt deja echipate cu infrastructura tehnico-edilitară;
- Încurajarea concentrării activităților industriale în parcuri tehnologice din exteriorul localităților și limitarea amplasării lor în intravilanul localităților;
- Încurajarea construirii în zone industriale deja utilizate (brownfields) și interzicerea construirii în zone verzi;
- Încurajarea locuirii sustenabile în centrele istorice ale localităților orașelor;
- Dezvoltarea complementarității între zonele urbane și zonele rurale;
- Încurajarea dezvoltării care utilizează energie verde și interzicerea construirii de imobile care utilizează în exploatare exclusiv combustibili fosili;
- Luarea măsurilor necesare pentru diminuarea efectelor negative ale riscurilor naturale și industriale;
- Încurajarea transportului sustenabil și obligativitatea elaborării planurilor de mobilitate;
- Încurajarea planificării și proiectării de calitate și limitarea derogării de la planurile de dezvoltare urbană și teritorială în vigoare;
- Încurajarea implicării cetățenilor și comunităților în elaborarea strategiilor de dezvoltare și obligativitatea consultării publicului asupra fiecărei etape ale acestora.

Politica Urbană a României

Viziune: Zonele urbane din România sunt reziliente, verzi, productive, competitive și incluzive, oferind rezidenților o calitate ridicată a vieții și oportunități economice. Administrațiile locale sunt proactive, interactive, accesibile și sustenabile financiar. Acestea pun pe primul loc cetățenii, prin parteneriate și colaborare, pentru a co-genera soluții inteligente și inovative la principalele lor provocări.

Politica Urbană identifică o paletă largă de 24 de obiective de politică subsumate celor 4 obiective ale Cartei de la Leipzig:

I. Orașe verzi și reziliente:
- 1.1. Hazarde urbane reduse
- 1.2. Reziliență seismică
- 1.3. Managementul deșeurilor solide conform directivelor europene
- 1.4. Poluare redusă a aerului
- 1.5. Neutralitate energetică
- 1.6. Mobilitate eficientă

II. Orașe competitive și productive:
- 2.1. Punerea la dispoziție a terenurilor și clădirilor bine poziționate
- 2.2. Infrastructură adecvată
- 2.3. Forță de muncă calificată
- 2.4. Spații locative de calitate
- 2.5. Sprijinirea inovării și a start-up-urilor
- 2.6. Promovarea parteneriatelor puternice

III. Orașe juste și incluzive:
- 3.1. Servicii accesibile
- 3.2. Locuințe accesibile
- 3.3. Atragerea pro-activă de noi locuitori
- 3.4. Asigurarea accesului la justiție
- 3.5. Promovarea rolului organizațiilor comunitare și a cetățeniei active
- 3.6. Depășirea diviziunii digitale

IV. Bună guvernanță:
- 4.1. Adecvarea capacității administrative
- 4.2. Eficientizarea operațiunilor
- 4.3. Promovarea guvernanței participative
- 4.4. Asigurarea stabilității financiare
- 4.5. Întărirea integrării verticale și orizontale
- 4.6. Digitalizarea administrației

Dintre cele 24 de obiective, următoarele 5 au reieșit ca fiind prioritare și ca direcții cruciale pentru Politica Urbană, prin efectul lor multiplicator, capacitatea lor de a genera co-beneficii multiple și contribuția simultană la mai multe obiective:

1. Sustenabilitatea spațială
2. Asigurarea de orașe locuibile și inteligente din punct de vedere climatic, prin întărirea infrastructurii verzi-albastre cu rol de limitare și adaptare la hazardele urbane
3. Întărirea activității economice, prin asigurarea de medii locative de calitate, îmbunătățirea oportunităților de ocupare și punerea la dispoziție de locații de business bine deservite cu servicii
4. Îmbunătățirea condițiilor de viață prin extinderea accesului la locuire și servicii publice
5. Creșterea capacității administrative și promovarea cooperării între juridiscții și sectoare

Planul de Redresare și Reziliență al României

Din suma alocată Mecanismului de Redresare și Reziliență (MRR) la nivelul U.E., România poate beneficia de aproximativ 30,5 miliarde de euro, compuse din 13,8 miliarde de euro sub formă de granturi și 16,7 miliarde de euro sub formă de împrumuturi. Pentru utilizarea instrumentului de finanțare MRR fiecare stat membru al UE trebuie să elaboreze propriul **Plan de Redresare și Reziliență** (PNRR) prin care își stabilește domeniile prioritare de investiții în scopul ieșirii din criză, relansării economice și creșterii capacității de reziliență.

PNRR are la bază 6 piloni principali:

1. Tranziția spre o economie verde;
2. Transformarea digitală;
3. Creșterea economică inteligentă, sustenabilă și incluzivă;
4. Coeziunea socială și teritorială;
5. Sănătate și reziliență instituțională;
6. Copii, tineri, educație și competențe.

PNRR finanțează următoarele tipuri de investiții relevante pentru dezvoltarea urbană:

- Proiecte de mobilitate urbană verde (autobuze electrice, piste pentru biciclete, benzi dedicate, stații de încărcare), de digitalizare
- Program de locuințe sociale și pentru tineri
- Construirea de rețele de apă și de canalizare în localități cu peste 2000 de locuitori
- Reabilitarea energetică a blocurilor și a clădirilor publice
- Implementarea de programe de studiu în sistem dual; construcția de școli neutre energetic; achiziționarea de microbuze verzi pentru transportul elevilor; dotarea cu mobilier a sălilor de clasă; achiziționarea de SMART Lab-uri pentru școli și licee; dotarea laboratoarelor de informatică din școli și asigurarea resurselor pentru învățarea în format virtual; construcția de creșe
- Extinderea și renovarea spitalelor; construirea/renovarea și dotarea centrelor medicale comunitare; dotarea cabinetelor de medicină de familie; dotarea secțiilor de terapie intensivă pentru nou-născuți

- Înființarea de centre de zi pentru prevenirea abandonului familial; implementarea venitului minim de incluziune; sistem de tichete pentru formalizarea muncii
- Dezvoltarea și marcarea de rute/trasee culturale; certificarea destinațiilor turistice verzi; construcția și reabilitarea de muzee
- Împăduriri, refacerea habitatelor naturale și actualizarea planurilor de management ale siturilor Natura 2000
- Dezvoltarea, completarea și modernizarea sistemelor de management integrat al deșeurilor municipale; dezvoltarea capacităților tehnice și a competențelor în materie de economie circulară și de climă la nivelul instituțiilor publice locale
- Finanțarea de biblioteci ca HUB-uri de învățare și dezvoltare de aptitudini digitale pe tot parcursul vieții; instruirea digitală a funcționarilor publici
- Finanțări pentru digitalizarea IMM-urilor, ajutarea acestora în procesul de listare la bursă

Acordul de Parteneriat și Programele aferente perioadei de programare 2021-2027

Pentru perioada 2021-2027 la nivelul României se propune următoarea arhitectură a programelor aferente implementării politicii de coeziune la nivel național:

1. Programul **Dezvoltare Durabilă (PODD)**
2. Programul **Transport (POT)**
3. Programul **Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare (POCIDIF)**
4. Programul **Sănătate (POS)**
5. Programul **Incluziune și Demnitate Socială (POIDS)**
6. Programul **Educație și Ocupare (POEO)**
7. Programele **Regionale** – implementate la nivel de regiune **(8 POR)**
8. Programul **Asistență Tehnică (POAT)**

Legătura dintre propunerile naționale și cele cinci obiective de politică ale Politicii de coeziune stabilite la nivelul UE pentru perioada 2021-2027 e prezentată în tabelul de mai jos:

Domeniu	Obiectiv specific	Priorități de investiții naționale/regionale
OP 1 – O Europă mai inteligentă		
Cercetare și inovare	Dezvoltarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate	*Integrarea ecosistemului CDI național în Spațiu de Cercetare European (European Research Area)*
		Crearea unui sistem atractiv de inovare în industrie, pentru toate tipurile de inovare (de produs, de proces, organizațională și de marketing)
		Sprijinirea creării de noi companii inovative și creșterea ratei de supraviețuire a acestora
		Consolidarea CDI în domeniul sănătății

Digitalizare	Fructificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor și al guvernelor	*Creșterea gradului de digitizare a serviciilor publice pentru societatea românească*
		Digitizare pentru creșterea siguranței și îmbunătățirii serviciilor de mobilitate si transport
		Soluții IT și digitizare în sănătate
Competitivitate	Impulsionarea creșterii și competitivității IMM-urilor	*Facilitarea accesului la finanțare pt IMM-uri, inclusiv prin încurajarea finanțării inițiale și timpurii a start-up-urilor cu potențial inovativ ridicat*
		Consolidarea competitivității economiei românești
		Sprijinirea creării de noi companii și creșterea ratei de supraviețuire a acestora
Specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat	Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat	*Dezvoltarea unor competențe profesionale adecvate cerințelor mediului de afaceri în contextul unei economii bazate pe cunoaștere*
		Susținerea capacității administrative a structurilor din cadrul mecanismului integrat regional și național de descoperire antreprenorială
OP 2 – O Europă mai verde		
Energie	Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră	*Renovarea clădirilor publice și rezidențiale în vederea îmbunătățirii eficienței energetice*
		Măsuri de sprijin pentru industriile energointensive pentru a-și îmbunătăți performanța energetică
		Îmbunătățirea performanței energetice în industriile energointensive
		Măsuri de sprijin pentru ESCOs
		Îmbunătățirea eficienței energetice în domeniul încălzirii centralizate, alături de promovarea energiei din surse regenerabile pentru încălzirea și răcirea centralizată
		Consolidarea capacității AM, a dezvoltatorilor de proiecte și a autorităților
	Promovarea energiei din surse regenerabile	*Creșterea ponderii de surse regenerabile în consumul de energie al clădirilor*
		Măsuri de creștere a adecvanței rețelei naționale de energie electrică pentru a crește capacitatea de integrare a energiei provenite din surse regenerabile, de natură variabilă

	Dezvoltarea de sisteme inteligente de energie, rețele și stocare în afara TEN-E	*Echipamente și sisteme inteligente pentru asigurarea calității energiei electrice*
		Implementarea de soluții digitale pentru izolarea defectelor și realimentarea cu energie
		Digitalizarea stațiilor de transformare și soluții privind controlul rețelei de la distanță - integrare stații în SCADA
		Creșterea capacității disponibile pentru comerțul transfrontalier
Schimbări climatice, riscuri, apă	Promovarea adaptării la schimbările climatice, a prevenirii riscurilor și a rezilienței în urma dezastrelor	*Managementul inundațiilor*
		Reducerea impactului manifestării secetei și furtunilor asupra populației, proprietății și mediului.
		Măsuri pentru sistemul de gestionare a riscurilor, inclusiv creșterea rezilienței la nivel național și adaptarea continuă la realitatea operațională.
		Măsuri de limitare a efectelor negative ale eroziunii costiere.
	Promovarea gestionării sustenabile a apei	*Continuarea acțiunilor integrate de dezvoltare a sistemelor de apă și apă uzată, inclusiv prin consolidarea suplimentară si extinderea a operatorilor regionali.*
		Finanțarea acțiunilor de consolidare a capacității de reglementare economică a sectorului de apă și apă uzată, astfel încât să se eficientizeze procesul de realizare a planurilor de investiții pentru conformare
		Continuarea investițiilor în managementul nămolului rezultat în cadrul procesului de epurare a apelor uzate/tratare a apei potabile.
Economia circulară	Promovarea tranziției către o economie circulară	*Extinderea schemelor de gestionare a deșeurilor la nivel de județ, inclusiv îmbunătățirea sistemelor integrate existente de gestionare a deșeurilor, pentru a crește reutilizarea și reciclarea, pentru a preveni generarea deșeurilor și devierea de la depozitele de deșeuri, în conformitate cu nevoile identificate în PNGD și PJGD-uri*
		Investiții individuale suplimentare pentru închiderea depozitelor de deșeuri.
		Investiții în consolidarea capacității părților interesate fie publice sau private, pentru a susține tranziția la economia circulară și care să promoveze acțiuni/ măsuri privind economia circulară, inclusiv

		conștientizarea publicului, prevenirea deșeurilor, colectarea separată și reciclarea.
Biodiversitate	Îmbunătățirea protecției naturii și a biodiversității, a infrastructurii verzi în special în mediul urban și reducerea poluării	*Investiții în rețeaua Natura 2000 – Elaborarea, revizuirea și implementarea planurilor de management, măsuri de menținere și de refacere a siturilor Natura 2000 pentru specii și habitate, precum și a ecosistemelor degradate și a serviciilor furnizate situate în afara ariilor naturale protejate. Acțiuni de completare a nivelului de cunoaștere a biodiversității și ecosistemelor și realizarea de studii științifice*
		Masuri pentru implementarea infrastructurii verzi
		Consolidarea capacității administrative a autorităților și entităților cu rol în managementul rețelei Natura 2000 și a altor arii naturale protejate
Aer	Îmbunătățirea protecției naturii și a biodiversității, a infrastructurii verzi în special în mediul urban și reducerea poluării	*Dotarea Rețelei Naționale de Monitorizare a Calității Aerului cu echipamente noi astfel încât să se continue conformarea cu cerințele de asigurare și controlul calității datelor și de raportare a RO la CE si achiziția de echipamente pentru măsurarea poluanților în aerului ambiental cu respectarea prevederilor Directivei 2008/50/CE.*
		Implementarea măsurilor care vizează creșterea calității aerului: • *măsuri legate de îmbunătățirea sau înlocuirea instalațiilor individuale (casnice) de încălzire a locuințelor/ gospodăriilor din mediul urban cu instalații mai performante ;* • *finanțarea sistemelor de încălzire pentru scopuri de atenuare a schimbărilor climatice, atât la nivelul agenților economici cât și la nivelul sistemelor de alimentare centralizată cu energie termică la nivelul autorităților publice și/ sau altor entități publice (spitale, unități de învățământ etc.) sau a instalațiilor individuale de încălzire a locuințelor/ gospodăriilor, utilizând gaz natural.*
Situri contaminate	Îmbunătățirea protecției naturii și a biodiversității, a infrastructurii verzi în special în mediul	*Măsuri de remediere a siturilor contaminate, inclusiv refacerea ecosistemelor*
		Regenerarea spațiilor urbane degradate și abandonate, reconversia funcțională a terenurilor virane degradate/ neutilizate/ abandonate și reincluderea acestora în circuitul social/ economic

	urban și reducerea poluării	*sau ca rezervă de teren pentru viitoare investiții la nivelul orașelor, în vederea creării condițiilor necesare pentru o dezvoltare durabilă urbană.*
Mobilitate urbană	Mobilitate națională, regionala și locală sustenabilă, rezilientă în fața schimbărilor climatice, inteligentă și intermodală, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere	*Dezvoltarea rețelelor regionale și locale de transport pe cale ferată și cu metroul și de acces la TEN-T centrală și globală de transport, inclusiv soluții combinate.*
		Reducerea emisiilor de carbon în municipiile reședință de județ și în municipii și zona lor funcțională prin investiții bazate pe planurile de mobilitate urbană durabilă
OP 3 – O Europă mai conectată		
Conectivitate	Dezvoltarea unei rețele TEN-T durabilă, rezilientă în fața schimbărilor climatice, inteligentă, sigură și intermodală	*Dezvoltarea rețelelor TEN-T centrală și globală de transport rutier*
		Dezvoltarea rețelelor TEN-T centrală și globală de transport pe calea ferată
		Îmbunătățirea serviciilor de transport pe calea ferată pe scurt și lung parcurs, prin creșterea capacității de transport și măsuri de reformă
		Îmbunătățirea siguranței și securității pentru toate modurile de transport și punerea în aplicare a strategiei adoptată privind siguranța traficului, pentru reducerea numărului de decese din accidente rutiere și diminuarea impactului asupra mediului
		Investiții în infrastructură și suprastructură portuară situate pe rețeaua TEN-T central și globală, inclusiv acces în porturi, investiții multimodale în porturi și pentru îmbunătățirea conectivității transfrontaliere
		Investiții în dezvoltarea de terminale intermodale inclusiv acces și echipamente
		Investiții în modernizarea punctelor de trecere transfrontaliere pe rețeaua TEN-T central și globală și crearea de noi conexiuni de transport suplimentare peste Dunăre, inclusiv măsuri de îmbunătățire a timpilor de trecere, includerea de noi servicii și proceduri operaționale.
		Asistență tehnică acordată principalilor beneficiari din domeniul transportului, cu precădere Compania

		Națională de Căi Ferate și Compania Națională de Administrare a Infrastructurii Rutiere, alte autorități de transport și Ministerul Transporturilor
	Dezvoltarea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente în fața schimbărilor climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere	*Dezvoltarea rețelelor rutiere naționale de acces la TEN-T centrală și globală de transport*
		Dezvoltarea rețelelor feroviare de acces la TEN-T centrală și globală de transport
Broadband	îmbunătățirea conectivității digitale	*Dezvoltarea infrastructurii de bandă largă Broadband - Investiții în infrastructură de bandă largă de foarte mare capacitate, conform rezultatelor "Planului național sau regional privind banda largă" (condiție favorizantă)*
OP 4 – O Europă mai socială		
Ocupare	Îmbunătățirea accesului pe piața muncii pentru toate persoanele aflate în căutarea unui loc de munca, în special pentru tineri, șomeri de lungă durată și grupurile dezavantajate pe piața muncii, persoane inactive, prin promovarea angajării pe cont propriu și a economiei sociale	*Dezvoltarea mecanismului de integrare multidisciplinară a politicilor din ocupare, educație, asistență socială și sănătate prin armonizarea cadrului legal între serviciile oferite forței de muncă de cele patru sectoare*
		Noi abordări de furnizare de servicii integrate de ocupare, adaptate nevoilor grupurilor dezavantajate pe piața muncii (persoane inactive, cu dizabilități, șomeri de lungă durată, persoane reîntoarse în țară, migranți etc.), prin pachete de servicii personalizate și adaptate nevoilor
		Valorificarea potențialului economic al tinerilor (inclusiv NEETs)
		Asigurarea forței de muncă necesare în zonele care înregistrează deficite
		Promovarea spiritului antreprenorial, sprijinirea inițiativelor antreprenoriale și a economiei sociale
		Facilitarea accesului la ocupare a persoanelor dezavantajate
	Modernizarea instituțiilor și a serviciilor pieței	*Dezvoltarea unui mecanism coerent și sustenabil de agregare și integrare a informațiilor furnizate de diversele instrumente folosite în anticipare și de*

	muncii pentru a evalua si anticipa necesarul de competențe si a asigura asistenta personalizata si in timp real urmărind asigurarea medierii/plasării (matching), tranziției și a mobilității forței de munca.	*utilizare a rezultatelor pentru întâmpinarea nevoilor de competențe pe piața muncii*
	Promovarea participării echilibrate după gen pe piața muncii și a asigurării echilibrului dintre viața profesională și cea privată	*Dezvoltarea unui mecanism coerent şi sustenabil de agregare şi integrare a informaţiilor furnizate de diversele instrumente folosite în anticipare şi de utilizare a rezultatelor pentru întâmpinarea nevoilor de competenţe pe piaţa muncii*
	Promovarea adaptării la schimbare a lucrătorilor, întreprinderilor și antreprenorilor, a îmbătrânirii active și în condiții bune de sănătate, precum și a unui mediu de lucru sănătos și adaptat care să reducă riscurile la adresa sănătății	*Crearea unui mediu de muncă sănătos, sigur, accesibil şi prietenos pentru angajaţi, în special pentru cei cu nevoi speciale (din grupul ţintă)*
Educație	Îmbunătățirea calității, eficacității și a relevanței sistemului de educație și formare pentru piața muncii, pentru a sprijini dobândirea de competențe cheie,	*Adaptarea programelor de pregătire din educaţie şi formare la cerinţele pieţei, în competenţe cheie şi digitale*
		Creşterea calităţii, eficacităţii şi relevanţei ofertei şi serviciilor de educaţie (la toate nivelurile)
		Corelarea dintre nevoile elevilor şi studenţilor, serviciile de consiliere, sprijin, acompaniere
		Îmbunătăţirea formării cadrelor didactice pentru creşterea calităţi i şi eficacităţii procesului educativ

	inclusiv a competențelor digitale	
	Promovarea accesului egal la educație și formare de calitate și favorabile incluziunii, completarea studiilor și a absolvirii acestora, în special pentru grupurile defavorizate, începând de la educația și îngrijirea copiilor preșcolari, continuând cu educația și formarea generală și profesională și până la învățământul terțiar	*Creșterea accesului la educație și formare de calitate și favorabile incluziunii.*
		Formarea (inițială și continuă) cadrelor didactice pentru o educație incluzivă
		Proiectarea și furnizarea unor servicii suport pentru prevenirea și combaterea abandonului școlar și a părăsirii timpurii a școlii
		Creșterea accesului la educație (la toate nivelurile) și formare de calitate pentru persoanele cu dizabilități
	Promovarea învățării pe tot parcursul vieții, în special a unor oportunități flexibile de perfecționare și reconversie profesională pentru toți luând în considerare competențele digitale	*Creșterea participării la formare profesională continuă (sistem de educație)*
		Sprijinirea tranzițiilor în educație și pe piața muncii, în contextul participării la formare pe tot parcursul vieții.
		Consolidarea participării populației în procesul de învățare pe tot parcursul vieții și de reconversie profesională pentru facilitarea tranzițiilor și a mobilității de pe piața muncii
Incluziune socială	Promovarea integrării socio-economice a resortisanților țărilor terțe și a comunităților	*Promovarea integrării socio-economice a 700 comunităților marginalizate, inclusiv Roma, prin implementarea unor măsuri integrate*
		Îmbunătățirea condițiilor de locuit, inclusiv prin acordarea de locuințe sociale, înființarea de adăposturi de noapte și centre de urgență pentru categorii de persoane marginalizate: romi, persoane

	marginalizate, cum ar fi romii	*fără adăpost, familii monoparentale sărace, victime ale traficului de persoane sau ale violenței domestice*
		Integrarea socio-economică a migranților
	Îmbunătățirea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, durabile și accesibile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecția socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a rezilienței sistemelor de asistență medicală și a serviciilor de îngrijire de lungă durată	*Măsuri pentru asigurarea asistenței juridice pentru persoanele bolnave mintal cu sau fără tutore legal*
		Creșterea intervențiilor integrate pentru incluziunea socială a persoanelor fără adăpost
		Pregătirea specialiștilor din domeniul asistenței sociale
		Dezvoltarea serviciilor integrate destinate copiilor și adolescenților cu tulburări din spectrul autist
	Promovarea integrării sociale a persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială, inclusiv a persoanelor cele mai defavorizate și a copiilor	*Îmbunătățirea accesului tuturor copiilor la servicii de calitate*
		Integrarea socială a unor grupuri specifice aflate în risc de excluziune
		Încurajarea incluziunii active a persoanelor în vârstă prin măsuri privind asigurarea îmbătrânirii active
		Sprijinirea dezinstituționalizării
	Reducerea deprivării materiale prin furnizarea de alimente și/sau asistență materială de bază persoanelor cele mai defavorizate, inclusiv prin măsuri de acompaniere.	*Abordarea deprivării materiale*
Sănătate	Îmbunătățirea accesului egal și în timp util la servicii	*Continuarea investițiilor în spitalele regionale/ județene și spitale prioritare naționale (lista scurtă MS în baza unor criterii de prioritizare–*

	de calitate, durabile și accesibile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecția socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a rezilienței sistemelor de asistență medicală și a serviciilor de îngrijire de lungă durată	*Reabilitarea/ Construcția spitalelor județene și spitale prioritare naționale si dotarea cu echipamente de specialitate, pregătire și perfecționare resursă umană*
		Creșterea accesului la servicii medicale de calitate prin sprijinirea unor măsuri care vizează prevenirea și controlul bolilor netransmisibile
		Sprijinirea programelor dedicate de sănătate, de exemplu, programe pentru mamă și copil, programe în domeniul transplantului de organe, țesuturi și celule, sănătate mintală, boli rare, prevenirea problemelor dentare
		Creșterea accesului la servicii medicale primare la nivelul comunității/ Asistență medicală de bază în comunitățile sărace/marginalizate/dezavantajate
		Dezvoltarea și îmbunătățirea sistemului de pregătire pentru personalul cu atribuții în domeniul asistenței medicale de urgență . Acordarea de prim ajutor calificat și asistență medicală de urgență
		Dezvoltarea serviciilor de îngrijire la domiciliu, îngrijire pe termen lung și servicii și infrastructuri comunitare, în special pentru persoanele în vârstă și pentru persoanele cu handicap; sprijinirea măsurilor naționale eficiente de îmbătrânire activă
		Creșterea accesului la servicii medicale de calitate prin sprijinirea unor măsuri care vizează îmbunătățirea capacităților de diagnostic și supraveghere a bolilor transmisibile, raportarea acestora și îmbunătățirea măsurilor de prevenire și control
OP 5 – O Europă mai aproape de cetățenii săi		
Turism, patrimoniu, cultură, securitate urbană	Promovarea dezvoltării integrate în domeniul social, economic și al mediului, a patrimoniului cultural și a securității în zonele urbane	*Investiții în turism – stațiuni turistice urbane de interes național*
		Investiții în infrastructura din domeniul cultural
		Investiții în patrimoniul cultural
		Investiții pentru regenerarea urbană și securitatea spațiilor publice
Dezvoltare teritorială integrată	Promovarea dezvoltării integrate în domeniul social,	*Sprijin pentru structurile de guvernanță ITI (Delta Dunării și Valea Jiului) - sprijin pentru pregătirea și conceperea strategiilor teritoriale*

	economic și al mediului la nivel local, a patrimoniului cultural și a securității, inclusiv în zonele rurale și de coastă și inclusiv prin dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității	*Sprijin pentru structurile de guvernanță CLLD (ZUM-uri) – pregătire, gestiune și animare*
		Sprijin pentru SIDU – pregătire, gestiune și animare

3.3. Documente relevante de planificare strategică de la nivel regional

Programul Regional pentru Regiunea Nord-Est 2021-2027 (aprobat în anul 2022)

Viziunea: regiunea NE va fi un spațiu competitiv, durabil și incluziv, unde îți vei dori să locuiești, să lucrezi și să investești!

Obiectiv general: derularea în regiune a unei dezvoltări echilibrate printr-un proces de creștere economică durabil, favorabil incluziunii sociale, care sa conducă la creșterea standardului de viață și reducerea decalajelor de dezvoltare intra și inter

Pentru atingerea obiectivului general sunt avute în vedere sapte **priorități**, după cum urmează:

Prioritatea 1: Nord-Est O regiune mai competitivă, mai inovativă

- RSO1.1 Dezvoltarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate
- RSO1.3 Impulsionarea creșterii si competitivității IMM-urilor
- RSO1.4.dezvoltarea competențelor pentru specializarea inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat

Prioritatea 2. Nord-Est - o regiune mai digitalizată

- RSO1.2 Fructificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor și al guvernelor

Prioritatea 3. Nord-Est - o regiune durabilă, mai prietenoasă cu mediul

- RSO2.1 Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră
- RSO2.7. Intensificarea acțiunilor de protecție și conservare a naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare

Prioritatea 4. Nord-Est - O regiune cu o mobilitate urbană mai durabilă

- RSO2.8. Promovarea mobilității urbane multimodale sustenabile, ca parte a tranziției către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon

Prioritatea 5. Nord-Est - o regiune mai accesibilă

- RSO3.2. Dezvoltarea și ameliorarea unei mobilități naționale, regionale și locale sustenabile, reziliente la schimbările climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere

Prioritatea 6. Nord-Est - o regiune educată

- RSO4.2. Îmbunătățirea accesului la servicii și favorabile incluziunii și de calitate în educație, formare și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online

Prioritatea 7. Nord-Est - o regiune mai atractivă

- RSO5.1. Promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului sustenabil și a securității în zonele urbane

Strategia de Specializare Inteligentă pentru Regiunea Nord-Est (RIS 3)

Viziune: ***Regiunea Nord-Est creează, transferă și transpune în practică inovație sistematic, sustenabil și cu beneficii societale, în următoarele domenii-cheie – agroalimentar & industria lemnului, textile, sănătate, turism, TIC, energie și mediu.***

Prioritățile orizontale pentru specializarea regională sunt:

Prioritatea orizontală nr. 1. Dezvoltarea competențelor pentru inovare

- Măsura 1.1. Parteneriate pentru dezvoltare/actualizare curricula educațională și sincronizarea ofertei de pregătire cu nivelul tehnologic actual din domeniile prioritare smart
- Măsura 1.2. Facilitarea stagiilor de practică a elevilor, studenților, masteranzilor, doctoranzilor în industrie și dezvoltarea activităților extrașcolare dedicate creativității și atitudinii inovative
- Măsura 1.3. Dezvoltarea aptitudinilor pedagogice în învățământul preuniversitar și universitar regional și familiarizarea cadrelor didactice cu noile trenduri şi tehnologii relevante pentru domeniile Smart

Prioritatea orizontală nr. 2. Sprijinirea creării de noi companii inovative și creșterii întreprinderilor active din Regiunea Nord-Est

- Măsura 2.1. Dezvoltarea capacității ecosistemului antreprenorial de inovare pentru crearea, maturizarea și internaționalizarea start-up / spin-off în domenii de specializare inteligentă
- Măsura 2.2. Sprijin pentru dezvoltarea tehnologică și durabilă a companiilor inovative
- Măsura 2.3. Sprijin pentru implementarea de către IMM inovative a unor instrumente financiare
- Măsura 2.4. Soluții smart pentru dezvoltarea comunităților locale

Prioritatea orizontală nr. 3. Dezvoltarea capacității regionale de cercetare-dezvoltare și promovarea colaborării cu industria

- Măsura 3.1. Consolidarea capacității de cercetare-inovare la nivel regional, ca răspuns la nevoile identificate în EDP
- Măsura 3.2. Promovarea colaborării între organizațiile CDI și mediul de afaceri
- Măsura 3.3. Dezvoltarea capacității de transfer tehnologic regionale

Prioritatea orizontală nr. 4. Sprijinirea inițiativelor de clusterizare și internaționalizare

- Măsura 4.1. Crearea și consolidarea rețelelor de afaceri și a clusterelor
- Măsura 4.2. Promovarea cooperării interregionale și internaționale în domeniul CDI
- Măsura 4.3. Atragerea investițiilor străine directe în domenii prioritare Smart

Prioritatea orizontală nr. 5. Capacitate administrativă și asistență tehnică

- Măsura 5.1. Dezvoltarea sistemelor de implementare, monitorizare și evaluare a RIS3 Nord-Est
- Măsura 5.2. Dezvoltarea capacității administrative a actorilor implicați în elaborarea, implementarea, monitorizarea, evaluarea și revizuirea RIS3 Nord-Est
- Măsura 5.3. Dezvoltarea competentelor la nivelul entităților implicate în procesul de descoperire antreprenorială

3.4. Documente relevante de planificare strategică de la nivel județean

Strategia de dezvoltare economico-socială a județului Vaslui cu orizontul de timp 2021-2027

Viziune: ***În anul 2027, județul Vaslui va fi o regiune europeană aflată în echilibru demografic, prin reducerea fenomenului migrației externe și interne, conectată la coridoarele majore de dezvoltare ale României și ale granței de est ale Uniunii Europene, cu o economie capabilă sa față cerințelor principalelor piețele globale și care generează locuri de muncă mai numeroase și mai bine plătite, respectiv care oferă cetățenilor, într-o manieră incluzivă, acces nediscriminatoriu la infrastructură și servicii publice conforme cu standardele de calitate și de mediu din spațiul comunitar.***

Obiectiv general: ***Dezvoltarea economico-socială echilibrată și durabilă a Județului Vaslui, care să conducă la creșterea calității vieții și la reducerea decalajului de dezvoltare față de celelalte județe din România, precum și a celui intrajudețean dintre mediul rural și cel urban.***

Priorități și obiective:

Prioritatea 1 (domeniul Infrastructură): Vasluiul conectat

- Obiectiv specific 1.1. Conectarea județului Vaslui la coridoarele majore de transport din rețeaua europeană TEN-T și la polii urbani din UE și din spațiul ex-sovietic, în vederea creșterii atractivității acestuia pentru investiții și a asigurării accesului cetățenilor la noi oportunități
- Obiectiv specific 1.2. Creșterea mobilității persoanelor și mărfurilor în interiorul județului, în vederea reducerii disparităților de dezvoltare urban-rural
- Obiectiv specific 1.3. Sprijinirea mobilității nemotorizate și a transportului în comun la nivelul județului Vaslui, în scopul reducerii emisiilor de CO2 din sectorul transporturilor

Prioritatea 2 (domeniul Educație): Vasluiul educat

- Obiectiv specific 2.1. Creșterea nivelului de instruire și calificare a forței de muncă din județ, ca premisă pentru creșterea ocupării și a veniturilor cetățenilor

Prioritatea 3 (domeniul Sănătate): Vasluiul sănătos

- Obiectiv specific 3.1. Asigurarea de servicii medicale la standarde europene, în vederea creșterii speranței de viață sănătoasă a populației

Prioritatea 4 (domeniul Social): Vasluiul incluziv

- Obiectiv specific 3.2. Furnizarea de servicii sociale diversificate, eficiente și adaptate nevoilor reale ale beneficiarilor, în scopul reducerii sărăciei și a marginalizării

Prioritatea 5 (domeniul Agricultură și dezvoltare rurală). Vasluiul agriculturii de performanță și a satelor regenerate

- Obiectivul specific 5.1. Creșterea competitivității agriculturii județene, în vederea tranziției la exploatații și produse competitive pe piața națională și a U.E.
- Obiectivul specific 5.2. Îmbunătățirea calității vieții în satele vasluiene, prin investiții în îmbunătățirea infrastructurii și serviciilor publice, diversificarea economiei rurale și crearea de noi locuri de muncă

Prioritatea 6 (domeniul Economie): Vasluiul competitiv

- Obiectivul specific: 6.1. Atragerea de investiții private, străine și autohtone, în vederea creării de noi locuri de muncă bine plătite

Prioritatea 7 (domeniul Turism): Vasluiul turistic

- Obiectivul specific 7.1. Valorificarea durabilă a resurselor de care dispune județul, în vederea dezvoltării afacerilor din sectorului turistic și a atragerii de vizitatori

Prioritatea 8 (domeniul Mediu). Vasluiul verde și sigur

- Obiectivul specific 8.1. Asigurarea accesului locuitorilor la apă potabilă de calitate și reducerea deversărilor de ape uzate neepurate
- Obiectivul specific 8.2. Managementul integrat al deșeurilor de toate tipurile, în conformitate cu Directivele U.E.
- Obiectivul specific 8.3. Reducerea riscurilor naturale și antropice, precum și consolidarea capacității de intervenție în situații de urgență
- Obiectivul specific 8.4. Conservarea biodiversității și consolidarea unei rețele de coridoare verzi-albastre
- Obiectivul specific 8.5. Reducerea poluării aerului și a poluării fonice
- Obiectivul specific 8.6. Reducerea risipei de energie și promovarea utilizării surselor regenerabile pentru asigurarea acesteia

Prioritatea 9 (domeniul Cultură): Vasluiul cultural și recreațional

- Obiectivul specific 9.1. Creșterea accesului populației la infrastructură culturală și la o agendă atractivă de evenimente pentru toate grupele de vârstă
- Obiectivul specific 9.2. Încurajarea sportului de performanță și a celui de masă
- Obiectivul specific 9.3. Îmbunătățirea și diversificarea oportunităților de agrement pentru cetățenii județului

Prioritatea 10 (domeniul Dezvoltare urbană): Vasluiul oraşelor-motor a dezvoltării

- Obiectivul specific 10.1. Consolidarea rolului de motoare de dezvoltare ale orașelor vasluiene, prin investiții integrate care să contribuie la creșterea atractivității acestora și a calității vieții în mediul urban

Prioritatea 11 (domeniul Capacitate administrativă): Vasluiul bine administrat

- Obiectivul specific 11.1. Dezvoltarea resurselor umane din administrația publică locală, în vederea furnizării de servicii publice de calitate
- Obiectivul specific 11.2. Implementarea standardelor de calitate, integritate, etică și prevenirea corupției în administrația publică locală
- Obiectivul specific 11.3. Creșterea gradului de digitalizare a activității administrației publice locale
- Obiectivul specific 11.4. Consolidarea capacității de planificare strategică si teritorială a administrației publice locale
- Obiectivul specific 11.5. Îmbunătățirea cooperării interne și internaționale a administrației publice locale

La nivelul municipiului au fost avute în vedere următoarele documente strategice relevante pentru SIDU:

- **Planul Urbanistic General al Municipiului Vaslui (versiune de lucru)**
- **Planul de Mobilitate Urbană Durabilă al Municipiului Vaslui**
- **Strategia Locală de Dezvoltare a Serviciilor Sociale, pe termen mediu, 2020-2025 (aprobată în anul 2020)**
- **Programul de Îmbunătățire a Eficienței Energetice al Municipiului Vaslui (aprobat în anul 2022)**

Capitolul 4. Viziunea și obiectivul de dezvoltare pentru orizontul 2029

Viziunea de dezvoltare: *Municipiul Vaslui va reprezenta în anul 2029 un etalon al dezvoltării urbane durabile la granița de est a României și a U.E., care va fructifica inteligent oportunitățile de redresare post-Covid 19, post-conflict armat în Ucraina și de tranziție la o comunitate mai ecologică, digitală și rezilientă. Acest proces de transformare va fi unul incluziv, mai ales în contextul îmbătrânirii demografice și a existenței la nivel local a unor categorii de persoane defavorizate, și va viza inclusiv managementul dezvoltării locale. Astfel, cetățenii și ceilalți actori de la nivel local vor juca un rol mai activ în procesul decizional, iar administrația locală va continua eforturile de transparentizare și consolidare a capacității de management eficient a resurselor publice.*

Obiectivul general al SIDU pentru perioada 2021-2027(2029): Reducerea decalajelor de dezvoltare față de alte municipii reședință de județ din regiune și din țară, concretizat în creșterea atractivității Vasluiului pentru cetățeni, investitori și turiști.

Viziunea și obiectivul general de dezvoltare a municipiului poate fi defalcată în următoarele obiective specifice pentru perioada 2021-2027 (cu aplicare până în anul 2029), detaliate în subcapitolul următor:

1. Mobilitate urbană durabilă, **care să descurajeze utilizarea autoturismului personal, să reducă emisiile de gaze cu efect de seră și poluarea fonică**: prin dezvoltarea unui sistem performant și extins de transport public, inclusiv pentru elevi, a unei rețele integrate de piste și facilități pentru bicicliști, respectiv a unor zone pietonale atractive, în imediata proximitate a zonelor de locuințe și a facilităților publice. Suplimentar, reducerea poluării fonice și a emisiilor de gaze cu efect de seră prin construcția variantei de ocolire pentru trafic greu, reducerea ambuteiajelor de pe principalele străzi și din intersecțiile aglomerate, inclusiv prin implementarea unei politici coerente de parcare, modernizarea și reabilitarea străzilor care ridică probleme de mobilitate.

2. Un oraș funcțional și compact, dezvoltat în jurul unei rețele de coridoare verzi-albastre, cu rol de atenuare a efectelor schimbărilor climatice, reducere a poluării și diversificare a opțiunilor sănătoase de petrecere a timpului liber: prin ecologizarea, amenajarea și reconversia albiilor cursurilor de apă în spații verzi și de agrement, amenajarea de noi spații verzi atractive pentru toate categoriile de cetățeni și modernizarea celor existente.

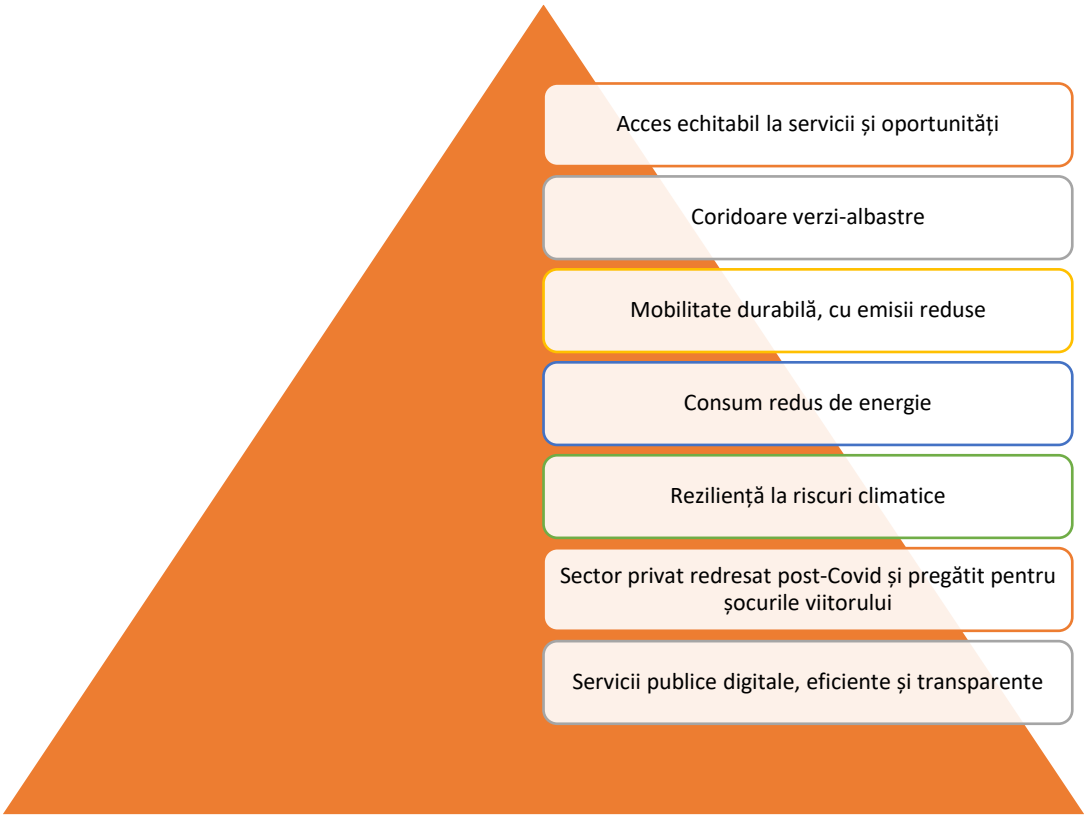
3. O comunitate cu consum redus de reduse și o economie circulară: prin investiții care să vizeze reabilitarea termică a clădirilor publice, a celor din ansamblurile de locuințe colective, creșterea performanței energetice a sistemului de iluminat public și arhitectural, utilizarea energiei regenerabile pentru asigurarea necesarului de consum, colectarea selectivă și reciclarea deșeurilor, în spiritul economiei circulare.

4. O aglomerare urbană rezilientă la riscuri, cu precădere la cele asociate schimbărilor climatice: prin investiții în asigurarea necesarului de apă potabilă de calitate din surse proprii, în infrastructura de prevenire a riscului de inundații, de avertizare, semnalizare și gestionare a situațiilor de urgență.

5. Dezvoltare locală incluzivă, bazată pe acces egal la oportunități și servicii: prin continuarea investițiilor în educație, cu precădere în cea preșcolară, respectiv în învățământul tehnic și profesional pentru meseriile viitorului, dezvoltarea infrastructurii și a serviciilor sociale pentru integrarea categoriilor celor mai expuse excluziunii și sărăciei (vârstnici, tineri, persoane de etnie Roma), îmbunătățirea accesului la servicii de sănătate de calitate, dar și promovarea unui stil de viață sănătos, mai ales prin practicarea sportului de masă.

6. Un sector privat și o piață locală a muncii redresate după pandemia Covid-19, mai pregătite să facă față provocărilor digitalizării, robotizării și altor provocări din viitor: cu focus pe încurajarea și sprijinirea inițiativelor antreprenoriale, atragerii de investiții în domenii cu valoare adăugată ridicată, valorificării durabile a resurselor turistice și naturale din zonă, dar mai ales a facilitării digitalizării și a absorbției de inovații la nivelul sectorului IMM.

7. Tranziția la servicii publice digitale, eficiente și transparente pentru cetățeni și mediul de afaceri: cu accent pe digitalizarea serviciilor publice și a interacțiunii dintre administrație, cetățeni, mediul de afaceri, sectorul ONG, pe întărirea cooperării dintre acestea prin mecanisme de co-decizie bazate pe transparență și încredere, a procesului de planificare și gestionare a resurselor publice.

Obiective specifice, priorități și măsuri de dezvoltare pentru perioada 2021-2027(2029)

Obiectivul Specific nr. 1: Promovarea unei mobilități urbane durabile, care să descurajeze utilizarea autoturismului personal, să reducă emisiile de gaze cu efect de seră și poluarea fonică

(corelare cu PMUD al municipiului Vaslui)

Justificare: **În perioada de programare 2014-2020, municipiul Vaslui a continuat să investească sume importante, cu precădere din Axa Prioritară 4 a POR, în vederea extinderii rutelor, traseelor și stațiilor de transport public, inclusiv prin achiziționarea 8 autobuze hibrid și a 10 troleibuze hibrid, respectiv amenajarea unui depou. Aceste investiții vin în continuarea celor realizate în perioada de programare 2007-2013, tot cu fonduri POR, pentru construcția unui terminal intermodal în zona Gării, modernizată la rândul ei cu fonduri europene (POS Transport 2007-2013), și în extinderea și modernizarea rețelei electrice pentru troleibuze. Investiții importante au fost realizate și în modernizarea străzilor, a trotuarelor și aleilor pietonale, amenajarea unor intersecții sau chiar trasarea unor piste pentru biciclete.**

Cu toate acestea, cota modală a deplasărilor cu autoturismul personal rămâne, conform PMUD, una ridicată pentru talia municipiului, situație agravată de creșterea continuă a parcului auto,

preponderent prin importuri de vehicule second-hand cu nivel ridicat de poluare. Acest lucru se reflectă în apariția unor ambuteiaje la orele de vârf pe principalele artere și în intersecții, dar și în deficitul de locuri de parcare publice și rezidențiale, multe vehicule fiind parcate pe trotuare, lateral pe străzile deja congestionate sau chiar pe spațiile publice.

În acest context, se impune continuarea investițiilor pentru a încuraja transportul în comun, inclusiv în zona periurbană de unde fac naveta multe persoane (mai ales angajați și elevi), precum și deplasările pe jos și bicicleta. De asemenea, sunt necesare investiții pentru eliminarea traficului greu și reducerea blocajelor în trafic, în vederea reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră și a poluării fonice.

Puncte slabe din analiza situației existente la care răspunde obiectivul:

- **Lipsa unui aeroport precum și a unei conexiuni rapide la o rețea majoră de transport TEN-T**
- **Tranzitarea municipiului de către fluxurile de trafic greu**
- **Existența unor treceri la nivel cu calea ferată care generează probleme de mobilitate**
- **Numărul mare de străzi nemodernizate, atât la nivelul municipiului cât și a comunelor din zona metropolitană**
- **Insuficiența locurilor de parcare din municipiul Vaslui și lipsa unei politici de parcare integrate**
- **Extensia redusă a infrastructurii de transport velo și utilitatea foarte redusă a celei existente**
- **Infrastructura deficitară pentru deplasarea pietonilor**
- **Amenajarea necorespunzătoare a unor intersecții cu capacitate depășită și risc ridicat de producere a accidentelor**
- **Lipsa unui sistem de transport public la nivel metropolitan și a benzilor dedicate pentru acesta**

Priorități de intervenție	**Corelarea cu prioritățile PR Nord-Est 2021-2027**	**Corelarea cu prioritățile altor programe aferente perioadei de programare 2021-2027**	**Corelarea cu prioritățile PNRR**
P.1.1. Încurajarea utilizării transportului public nepoluant, inclusiv la nivelul zonei periurbane	Prioritatea 4. Nord-Est - O regiune cu o mobilitate urbană mai durabilă RSO2.8. Promovarea mobilității urbane multimodale sustenabile, ca parte a		Pilonul IV. Componenta IV.1 – Fondul de reziliență pentru localități. Intervenția I.3. Mobilitatea urbană durabilă

	tranziției către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon		
P.1.2. Promovarea deplasărilor nemotorizate, pe jos sau cu bicicleta	Prioritatea 4. Nord-Est - O regiune cu o mobilitate urbană mai durabilă RSO2.8. Promovarea mobilității urbane multimodale sustenabile, ca parte a tranziției către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon		Pilonul IV. Componenta IV.1 – Fondul de reziliență pentru localități. Intervenția I.3. Mobilitatea urbană durabilă Pilonul IV. Componenta IV.4. România Velo – Încurajarea transportului și turismului pe bicicletă și pedestru
P.1.3. Reducerea blocajelor din trafic, a emisiilor cu gaze de efect de seră și a poluării fonice asociate acestora	Prioritatea 4. Nord-Est - O regiune cu o mobilitate urbană mai durabilă RSO2.8. Promovarea mobilității urbane multimodale sustenabile, ca parte a tranziției către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon		Pilonul IV. Componenta IV.1 – Fondul de reziliență pentru localități. Intervenția I.1. Crearea de orașe locuibile și inteligente din punct de vedere climatic prin intensificarea infrastructurii verzi și albastre
P.1.4. Îmbunătățirea accesului municipiului la coridoarele TEN-T de transport	Prioritatea 5. Nord-Est - o regiune mai accesibilă RSO3.2. Dezvoltarea și ameliorarea unei mobilități naționale, regionale și locale sustenabile, reziliente la schimbările climatice, inteligente și intermodale, inclusiv	PT 2021-2027: Prioritatea 2 ”Îmbunătăţirea conectivităţii prin dezvoltarea infrastructurii rutiere pentru accesibilitate teritorială”	Pilonul I. Componenta I.4 Tranziția verde – transport feroviar și mobilitate urbană verde Pilonul III. Componenta III.7. Transport rutier și autostrăzi

	îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere	

Tipuri de acțiuni propuse:

Priorități de intervenție	Acțiuni propuse
P.1.1. Încurajarea utilizării transportului public nepoluant, inclusiv la nivelul zonei periurbane	• **Reconfigurarea tramei stradale existente în vederea prioritizării transportului public** • **Amenajarea de benzi dedicate pentru transportul public** • **Achiziționarea de mijloace de transport public nepoluante și a stațiilor de încărcare pentru vehicule electrice** • **Implementarea unui sistem de e-ticketing, monitorizare prin GPS și informare dinamică a pasagerilor** • **Accesibilizarea și modernizarea stațiilor de transport public, inclusiv amenajarea unora noi în zonele nedeservite în prezent** • **Extinderea și reconfigurarea traseelor, pentru a deservi inclusiv localități din zona periurbană, cu amenajarea unor terminale intermodal care să asigure integrarea transportului local cu cel județean** • **Implementarea unui sistem de transport public pentru elevi**
P.1.2. Promovarea deplasărilor nemotorizate, pe jos sau cu bicicleta	• **Reconfigurarea unor străzi în coridoare pentru deplasări nemotorizate (zone pietonale / shared space, piste de biciclete)** • **Amenajarea, reabilitarea și modernizarea trotuarelor și a zonelor pietonale existente, inclusiv accesibilizarea acestora pentru persoanele cu nevoi speciale** • **Extinderea rețelei de piste de biciclete, inclusiv reconfigurarea celor existente, cu amenajarea de locuri de parcare** • **Implementarea unui sistem de închiriere de biciclete**
P.1.3. Reducerea blocajelor din trafic, a emisiilor cu gaze de	• **Implementarea unui sistem de management inteligent al traficului, inclusiv cu scopul de a prioritiza transportul public în intersecții și de a reduce numărul de accidente (de ex. în zona unităților de învățământ)**

efect de seră și a poluării fonice asociate acestora	• **Elaborarea și implementarea unor politici noi de parcare (pentru parcările publice și rezidențiale), care să descurajeze achiziționarea de autoturisme cu nivel ridicat de poluare și să aducă încasări municipalității** • **Amenajarea de noi facilități de parcare, inclusiv pentru vehicule electrice, aparținând persoanelor cu dizabilități și biciclete, în vederea decongestionării arterelor deservite de transportul public, precum și de trasee velo și pietonale** • **Reconfigurarea intersecțiilor cu trafic intens și cu risc de producere a accidentelor în rândul diferitelor categorii de participanți la trafic, inclusiv prin construcția de pasaje și noi sensuri giratorii** • **Amenajarea de facilități de tip park&ride la intrările în municipiu, corelate cu capetele traseelor de transport public pentru a încuraja continuarea călătoriei cu acestea** • **Modernizarea străzilor neasfaltate și a celor degradate, care îngreunează traficul motorizat și generează poluarea fonică și a aerului (prin antrenarea particulelor de praf)** • **Izolarea fonică a coridorului de cale ferată și a gării**
P.1.4. Îmbunătățirea accesului municipiului la coridoarele TEN-T de transport și eliminarea traficului greu	• **Construcția unei variante de ocolire pentru traficul greu** • **Construcția unui aerodrom pentru avioane ușoare și heliport pentru elicoptere**

Obiectivul Specific nr. 2. Un oraș funcțional și compact, dezvoltat în jurul unei rețele de coridoare verzi-albastre, cu rol de atenuare a efectelor schimbărilor climatice, reducere a poluării și diversificare a opțiunilor sănătoase de petrecere a timpului liber

Justificare: **În municipiul Vaslui există unul dintre cele mai mari și mai frumoase parcuri din regiunea Nord-Est și chiar din România – Parcul Copou, care a fost extins în perioada de programare 2014-2020 cu fonduri POR, prin reconversia unui teren degradat.**

Totuși, raportat la numărul de locuitori cu domiciliul din anul 2019, rezultă o suprafață de spații verzi de 6,12 mp/locuitor, iar raportat la populația stabilă de la recensământul din 2011, peste 23 mp/locuitor, ambele valori fiind sub pragul recomandat de 26 mp/locuitor. În plus, nu toate

cartierele au acces facil la un parc corespunzător amenajat. În plus, parcurile existente au înregistrat depășiri ale nivelului maxim admis al zgomotului la toate măsurătorile.

În acest context, se impune continuarea investițiilor în amenajarea de noi spații verzi, inclusiv conectarea acestora cu albiile cursurilor de apă din zonă, în vederea dezvoltării unor coridoare ecologice verzi-albastre cu numeroase beneficii de mediu și de luptă împotriva efectelor climatice, dar și de armonizare urbanistică și de agrement.

Puncte slabe din analiza situației existente la care răspunde obiectivul:

- **Suprafața redusă de spații verzi și distribuția teritorială deficitară a acestora**
- **Deficitul de spații publice de joacă, relaxare și agrement**

Priorități de intervenție	**Corelarea cu prioritățile PR Nord-Est 2021-2027**	**Corelarea cu prioritățile altor programe aferente perioadei de programare 2021-2027**	**Corelarea cu prioritățile PNRR**
P.2.1. Extinderea suprafeței de spații verzi și integrarea acestora în coridoare verzi-albastre	Prioritatea 3. Nord-Est - o regiune durabilă, mai prietenoasă cu mediul RSO2.7. Intensificarea acțiunilor de protecție și conservare a naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare		Pilonul IV. Componenta 1 – Fondul de reziliență pentru localități. Intervenția I.1.Crearea de orașe locuibile și inteligente din punct de vedere climatic prin intensificarea infrastructurii verzi și albastre
P.2.2. Sprijinirea amenajării de acoperișuri și fațade verzi	Prioritatea 3. Nord-Est - o regiune durabilă, mai prietenoasă cu mediul RSO2.7. Intensificarea acțiunilor de protecție și conservare a naturii, a biodiversității și a		Pilonul IV. Componenta 1 – Fondul de reziliență pentru localități. Intervenția I.1.Crearea de orașe locuibile și inteligente din punct de vedere climatic prin intensificarea infrastructurii verzi și albastre

	infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare	

Tipuri de acțiuni propuse:

Priorități de intervenție	Acțiuni propuse
P.2.1. Extinderea suprafeței de spații verzi și integrarea acestora în coridoare verzi-albastre	• **Reabilitarea și reconversia unor terenuri degradate / abandonate în spații verzi și de agrement** • **Extinderea și modernizarea spațiilor verzi / parcurilor existente** • **Amenajarea și modernizareea locurilor de joacă** • **Împădurirea terenurilor din extravilan, respectiv amenajarea de perdele forestiere** • **Dotarea spațiilor verzi cu sisteme inteligente de irigații** • **Amenajarea de sere publice**
P.2.2. Sprijinirea amenajării de acoperișuri și fațade verzi	• **Implementarea unor soluții-pilot de amenajare acoperișuri / fațade verzi la clădirile publice** • **Acordarea de stimulente fiscale pentru proprietarii privați care investesc în acoperișuri / fațade verzi**

Obiectivul Specific nr. 3. Sprijinirea tranziției la o comunitate cu consum redus de resurse și cu o economie circulară

Justificare: **Municipiul Vaslui se remarcă la nivel regional printr-o pondere ridicată (peste 70%) a blocurilor de locuințe care au fost reabilitate termic, preponderent cu fonduri proprii ale proprietarilor. Totuși, multe dintre aceste lucrări de termoizolare au fost realizate în urmă cu circa 10 ani, cu soluții disponibile pe piață la acel moment și cu o calitate discutabilă.**

În altă ordine de idei, majoritatea clădirilor publice din municipiu (cu precădere unități de învățământ, spații cu destinație socială sau administrativă) au fost ridicate în perioada comunistă, cu materiale și soluții constructive care generează pierderi mari de energie, suportate din fonduri publice. În plus, consumul acestora se realizează exclusiv din surse convenționale.

Sistemul de iluminat public din municipiu a fost parțial modernizat cu fonduri europene, însă circa 85% din rețea continuă să folosească corpuri de iluminat de tip clasic, cu lămpi pe bază de vapori de sodiu. Acestea au un consum energetic ridicat și o calitate modestă a iluminării. Există

și zone vizate de dezvoltări imobiliare noi unde sunt necesare lucrări de extindere a sistemului de iluminat.

De asemenea, suprasolicitarea punctelor de colectare a deșeurilor indică rata scăzută de selectare și reciclare a acestora, confirmată și de statisticile APM, în pofida existenței unui sistem integrat de management al acestora la nivel județean. Un alt exemplu elocvent îl reprezintă deșeurile din construcții, colectate în mică măsură și care ajung să fie chiar depozitate ilegale pe unele terenuri virane din împrejurimi.

În acest context, se impune continuarea investițiilor în creșterea performanței energetice a clădirilor publice și de locuit, inclusiv cu implementarea unor soluții de asigurare (parțială) a necesarului de energie din surse regenerabile, a sistemelor de iluminat public, respectiv creșterea gradului de colectare selectivă și reciclare a deșeurilor – toate cu scopul de a reduce risipa de resurse existentă la nivel local.

Puncte slabe din analiza situației existente la care răspunde obiectivul:

- **Eficiența energetică redusă a unor clădiri ridicate în perioada comunistă**
- **Eficiența energetică redusă și calitatea redusă a serviciului de iluminat public**
- **Gradul redus de colectare selectivă și reciclare a deșeurilor menajere**

Priorități de intervenție	**Corelarea cu prioritățile PR Nord-Est 2021-2027**	**Corelarea cu prioritățile altor programe aferente perioadei de programare 2021-2027**	**Corelarea cu prioritățile PNRR**
P.3.1. Creșterea performanțe energetice a clădirilor publice, inclusiv consolidarea acestora și dotarea cu panouri solare	Prioritatea 3. Nord-Est - o regiune durabilă, mai prietenoasă cu mediul RSO2.1 Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră		
P.3.2. Creșterea performanței energetice a clădirilor de locuit	Prioritatea 3. Nord-Est - o regiune durabilă, mai prietenoasă cu mediul RSO2.1 Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor		Pilonul I. Componenta I.5. Valul renovării - reabilitarea verde și seismică a clădirilor vechi

	de gaze cu efect de seră		
P.3.3. Extinderea și creșterea performanței energetice a sistemului de iluminat public și arhitectural			
P.3.4. Amenajarea de parcuri fotovoltaice / eoliene și de alte facilități de producție pentru asigurarea necesarului de energie electrică			
P.3.5. Colectarea selectivă a deșeurilor și promovarea economiei circulare		PDD 2021-2027 Prioritatea 2: Dezvoltarea infrastructurii de apă și apă uzată și tranziția la o economie circulară	Pilonul I. Componenta I.3. Completarea investițiilor în sistemele de deșeuri

Tipuri de acțiuni propuse:

Priorități de intervenție	Acțiuni propuse
P.3.1. Creșterea performanțe energetice a clădirilor publice, inclusiv consolidarea acestora și dotarea cu panouri solare	• **Reabilitarea termică a anvelopei clădirilor publice, inclusiv măsuri de consolidare a celor cu risc seismic** • **Crearea / reabilitarea / modernizarea sistemelor de ventilație și climatizare, cu precădere pe bază de soluții pasive** • **Implementarea sistemelor inteligente de gestionare și monitorizare a consumului de energie** • **Dotarea clădirilor publice cu panouri solare**
P.3.2. Creșterea performanței energetice a clădirilor de locuit	• **Sprijinirea (inclusiv co-finanțarea proiectelor) asociațiilor de proprietari interesate de reabilitarea termică a blocurilor pentru executarea acestor lucrări, prin accesarea de finanțări nerambursabile** • **Acordarea unor stimulente fiscale pentru clădirile de locuit care investesc în montarea de panouri solare**

P.3.3. Extinderea și creșterea performanței energetice a sistemului de iluminat public și arhitectural	• **Extinderea sistemului de iluminat public în zonele vizate de dezvoltare (de ex. PUZ-uri aprobate) sau nedeservite în prezent, exclusiv cu utilizarea tehnologiei LED** • **Înlocuirea corpurilor de iluminat existente cu unele de tip LED**
P.3.4. Amenajarea de parcuri fotovoltaice / eoliene și de alte facilități de producție pentru asigurarea necesarului de energie electrică	• **Reconversia unor terenuri abandonate de la nivel local în parcuri fotovoltaice / eoliene pentru producerea de energie regenerabilă necesară consumului public** • **Sprijinirea investițiilor private din sfera energiei regenerabile**
P.3.5. Colectarea selectivă a deșeurilor și promovarea economiei circulare	• **Extinderea și modernizarea infrastructurii de colectare selectivă a deșeurilor municipale** • **Îmbunătățirea serviciilor de salubritate** • **Dezvoltarea infrastructurii pentru colectarea deșeurilor din construcții și a celor vegetale** • **Dezvoltarea infrastructurii de tratare a deșeurilor menajere / reciclabile** • **Amenajarea de toalete ecologice în spațiile publice**
	•

Obiectivul Specific nr. 4. O aglomerare urbană rezilientă la riscuri, cu precădere la cele asociate schimbărilor climatice

Justificare: **Deși municipiul Vaslui nu a fost semnificativ afectat de calamități naturale în ultimii ani, analiza situației existente a indicat că acesta este expus unor riscuri naturale asociate schimbărilor climatice.**

Astfel, temperatura medie anuală are o evidentă tendință de creștere față de mediile multianuale, fiind raportate tot mai frecvent valori apropiate de maximele istorice. De asemenea, resursele pentru alimentarea cu apă potabilă a municipiului sunt tot mai limitate din cauza colmatării lacurilor de suprafață utilizate în prezent, iar existența unor gospodării care încă se alimentează din puțuri proprii care seacă în perioadele secetoase expuse locuitorii la un risc de aprovizionare.

Zona municipiului a fost afectată istoric de inundații cu efecte nefaste. Chiar dacă cursurile de apă au fost ulterior amenajate pentru a minima riscul de producere a acestora, lucrările sunt degradate și uneori necorespunzător întreținute, albiile fiind colmatate. Situația este agravată de ponderea redusă a canalizării în sistem separativ.

Terenurile agricole și non-agricole de pe raza municipiului sunt, la rândul lor, afectate de fenomene de eroziune și chiar de riscul de activare a unor alunecări pe fondul precipitațiilor abundente care pot antrena torenți.

Nu în ultimul rând, pe teritoriul municipiului există clădiri private care au fost expertizate și încadrate în clase de risc seismic, dar care nu au beneficiat încă de lucrări de consolidare. Multe clădiri construite înainte de 1977 nu au fost însă expertizate, astfel încât numărul celor expuse acestui risc poate fi chiar mai mare.

În acest context, se impune realizarea de investiții pentru creșterea rezilienței municipiului la riscuri, cu precădere în ceea ce privește asigurarea necesarului de apă potabilă în perioadele secetoase, prevenirea inundațiilor și a alunecărilor de teren, expertizarea și consolidarea clădirilor cu risc seismic, respectiv întărirea capacității de gestiune a situațiilor de urgență.

Puncte slabe din analiza situației existente la care răspunde obiectivul:

- **Expunerea teritoriului metropolitan la riscuri naturale și pagubele produse de acestea în trecut**
- **Degradarea continuă a solurilor din zona arealului studiat.**
- **Poluarea apelor subterane și de suprafață**
- **Numărul mare al gospodăriilor neconectate la sisteme centralizate de alimentare cu apă potabilă și canalizare, limitarea resurselor de apă, precum și uzura avansată a unor rețele existente**

Priorități de intervenție	**Corelarea cu prioritățile PR Nord-Est 2021-2027**	**Corelarea cu prioritățile altor programe aferente perioadei de programare 2021-2027**	**Corelarea cu prioritățile PNRR**
P.4.1. Asigurarea aprovizionării cu apă potabilă de calitate și suficientă și reducerea poluării resurselor existente	**Prioritatea 3 ”O regiune durabilă, mai prietenoasă cu mediu”**	**PDD 2021-2027** **Prioritatea 2: Dezvoltarea infrastructurii de apă și apă uzată și tranziția la o economie circulară**	**Pilonul I. Componenta I.1. Sistemul de gestionare a apei: apă și canalizare, dezvoltare sisteme de irigații, dezmlăștiniri și antigrindină**
P.4.2. Prevenirea riscului de producere a inundațiilor, a alunecărilor de teren și a altor fenomene de degradare a acestora pe fondul schimbărilor climatice	**Prioritatea 3 ”O regiune durabilă, mai prietenoasă cu mediu”**	**PDD 2021-2027** **Prioritatea 4 Promovarea adaptării la schimbările climatice şi managementul riscurilor**	**Pilonul I. Componenta I.1. Sistemul de gestionare a apei: apă și canalizare, dezvoltare sisteme de irigații, dezmlăștiniri și antigrindină**

P.4.3. Reducerea expunerii fondului construit la riscul seismic		**Pilonul I. Componenta I.5. Valul renovării - reabilitarea verde și seismică a clădirilor vechi**
P.4.4. Întărirea capacității de management a situațiilor de urgență	**PDD 2021-2027** **Prioritatea 4 Promovarea adaptării la schimbările climatice şi managementul riscurilor**	
P.4.5 Promovarea bunăstării animalelor și gestionarea responsabilă a populației de animale fără stăpân în vederea îmbunătățirii calității vieții urbane		

Tipuri de acțiuni propuse:

Priorități de intervenție	Acțiuni propuse
P.4.1. Asigurarea aprovizionării cu apă potabilă de calitate și suficientă și reducerea poluării resurselor existente	• **Extinderea și reabilitarea rețelei de alimentare cu apă și canalizare** • **Amenajarea de noi surse de alimentare cu apă**
P.4.2. Prevenirea riscului de producere a inundațiilor, a alunecărilor de teren și a altor fenomene de degradare a acestora pe fondul schimbărilor climatice	• **Decolmatarea și amenajarea cursurilor de apă pentru a preveni riscul de inundații** • **Întreținerea și modernizarea infrastructurii de desecare a terenurilor și dezvoltarea unui sistem de gestionare/drenare a apelor pluviale** • **Consolidarea terenurilor expuse riscului de alunecări, inclusiv prin împăduriri** • **Repunerea în funcțiune a sistemului de irigare a terenurilor din jurul municipiului**
P.4.3. Reducerea expunerii fondului construit la riscul seismic	• **Expertizarea seismică a clădirilor publice și a blocurilor de locuințe** • **Consolidarea clădirilor încadrate în clasă de risc seismic**

P.4.4. Întărirea capacității de management a situațiilor de urgență	• **Elaborarea și implementarea Planurilor de Analiză și Acoperire a Riscurilor** • **Dotarea cu echipamente a serviciilor profesioniste și voluntare de situații de urgență** • **Extinderea și mentenanța sistemului de avertizare a populației** • **Organizarea de exerciții și pregătire a populației pentru diferite situații de urgență** • **Derularea de campanii de informare și conștientizare a populației cu privire la situațiile de urgență** • **Înființarea unui dispecerat integrat 112**
P.4.5 Promovarea bunăstării animalelor și gestionarea responsabilă a populației de animale fără stăpân în vederea îmbunătățirii calității vieții urbane	• **Construirea și dotarea adăposturilor moderne pentru animalele fără stăpân, care să asigure condiții adecvate de cazare, îngrijire medicală și posibilități de adopție.** • **Implementarea programelor de sterilizare, pentru a controla și reduce numărul animalelor fără stăpân pe termen lung.** • **Dezvoltarea campaniilor de conștientizare și educație pentru public privind responsabilitatea deținerii animalelor de companie, importanța sterilizării și adopției responsabile.** • **Încurajarea parteneriatelor cu ONG-uri și asociații de protecție a animalelor, pentru a îmbunătăți gestionarea adăposturilor și a programelor de adopți**

Obiectivul Specific nr. 5. Promovarea unei dezvoltări locale incluzive, bazate pe acces egal la oportunități și servicii

Justificare: **Municipiul Vaslui este un centru educațional, medical, cultural și sportiv cu rol de deservire a întregului județ, care se remarcă în context național printr-o rată foarte ridicată a sărăciei și excluziunii. Mii de elevi sau pacienți se îndreaptă zilnic către oraș din diferite localități rurale, ceea ce pune o presiune semnificativă asupra infrastructurii locale.**

Astfel, în pofida investițiilor deja realizate, sectorul educațional se confruntă încă cu probleme de infrastructură (de ex. număr de locuri insuficient în creșe și unele grădinițe, lipsa unor săli de sport, a unor facilități pentru învățământul tehnic și profesional), dar și cu riscul de părăsire timpurie a școlii, mai ales pentru elevii din ciclul secundar care provin din mediul rural. În mod similar, infrastructura publică sanitară este insuficientă în raport cu afluxul de pacienți din tot județul, mai ales în contextul îmbătrânirii demografice și a morbidității ridicate.

Analizele Băncii Mondiale, bazate pe datele recensământului din 2011, indică faptul că aproximativ o treime dintre locuitorii municipiului trăiesc în zone defavorizate, mai ales din perspectiva capitalului uman (stoc de studii, calificare etc.). De asemenea, circa 3% dintre locuitori trăiesc în zone marginalizate cu probleme complexe de excluziune. Infrastructura existentă în sfera serviciilor sociale este limitată, astfel încât gama de servicii oferite potențialilor

beneficiari este limitată (de ex. număr limitat de locuri în centre pentru vârstnici sau de locuințe sociale pentru cei cu venituri reduse).

Nu în ultimul rând, într-o perspectivă socială mai largă, mulți cetățeni ai municipiului sunt încă expuși riscului de excluziune de la oportunități de consum cultural și de practicare a unor activități recreative și sportive, în condițiile în care infrastructura de profil este deficitară.

În acest context, este necesară continuarea realizării de investiții care se asigure un acces echitabil al cetățenilor, inclusiv al celor proveniți din grupuri vulnerabile (de ex. vârstnici, persoane cu dizabilități, copii și tineri proveniți din familii cu venituri reduse, familii monoparentale etc.), la infrastructură și servicii calitative de educație, sănătate, asistență socială, cultură sau sport.

Puncte slabe din analiza situației existente la care răspunde obiectivul:

- **Infrastructura educațională deficitară de la nivelul anumitor unități de învățământ**
- **Persistența riscului de abandon școlar și de absenteism, cu precădere în învățământul liceal și profesional, mai ales la nivelul elevilor proveniți din mediul rural**
- **Rata de promovabilitate scăzută de la nivelul liceelor cu profil tehnologic**
- **Lipsa unor extensii universitate la nivel local**
- **Numărul insuficient de paturi de spital în comparație cu cererea înregistrată la nivelul Spitalului Județean de Urgență Vaslui**
- **Rata ridicată a morbidității în rândul populației**
- **Existența unor zone urbane dezavantajate, mai ales din perspectiva capitalului uman**
- **Numărul mic de servicii sociale din mediul non-guvernamental precum și deficitul de centre sociale și resurse umane aferente**
- **Infrastructura publică deficitară pentru asistență socială de la nivelul municipiului Vaslui**
- **Deficitul de locuințe publice de la nivelul municipiului Vaslui**
- **Lipsa infrastructurii adecvate pentru activități și evenimente culturale de amploare în municipiul Vaslui**
- **Infrastructura sportivă uzată**

Priorități de intervenție	Corelarea cu prioritățile PR Nord-Est 2021-2027	Corelarea cu prioritățile altor programe aferente perioadei de programare 2021-2027	Corelarea cu prioritățile PNRR
P.5.1. Îmbunătățirea accesului la educație și formare de calitate, în vederea adaptării la provocările viitorului de pe piața muncii	Prioritatea 6. Nord-Est - o regiune educată RSO4.2. Îmbunătățirea accesului la servicii și favorabile incluziunii	PEO 2021-2027 Prioritatea 2: Prevenirea părăsirii timpurii a școlii și creșterea accesului și a participării grupurilor	Pilonul III. Componenta III.3. România Educată – Învățământ dual, tehnic și profesional

	și de calitate în educație, formare și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online	dezavantajate la educație și formare profesională Prioritatea 3: Creșterea calității ofertei de educație și formare profesională pentru asigurarea echității sistemului și o mai bună adaptare la dinamica pieței muncii și la provocările inovării și progresului tehnologic Prioritatea 4: Creșterea accesibilității, atractivității și calității învățământului profesional și tehnic Prioritatea 5: Creșterea accesului pe piața muncii pentru toți	Pilonul V. Componenta V.3. România Educată – infrastructură școlară și universitară Pilonul VI. Componenta VI.1. România Educată - Programul național de reducere a abandonului școlar Pilonul VI. Componenta VI.3. Programul Național pentru Creșe
P.5.2. Îmbunătățirea accesului la infrastructură și servicii medicale, inclusiv de tip comunitar, școlar, de recuperare și îngrijire pe termen lung		PS 2021-2027 Prioritatea 2: Servicii de asistență medicală primară, comunitară și servicii oferite în regim ambulatoriu Prioritatea 3: Servicii de reabilitare, paliaţie şi îngrijiri pe termen lung adaptate fenomenului demografic de îmbătrânire a populaţiei şi profilului	Pilonul V. Componenta VI.1. Fondul pentru Spitale. Creșterea accesului la sănătate

	epidemiologic al morbidității Prioritatea 4: Creșterea eficacității sectorului medical prin investiții în infrastructură și servicii	
P.5.3. Promovarea incluziunii a comunităților urbane marginalizate și îmbunătățirea serviciilor sociale pentru toate grupurile vulnerabile	PIDS 2021-2027 Prioritatea 1: Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității Prioritatea 2: Protejarea dreptului la demnitatea socială Prioritatea 3: Sprijinirea comunităților rurale fără acces sau cu acces redus la servicii primare Prioritatea 4: Reducerea disparităților dintre copiii la risc de sărăcie și/sau excluziune socială si ceilalți copii Prioritatea 5: Servicii de suport pentru persoanele vârstnice Prioritatea 6: Sprijin pentru persoanele cu dizabilități Prioritatea 7: Servicii sociale și de suport	Pilonul IV. Componenta IV.1 – Fondul de reziliență pentru localități. Intervenția I.2. Construirea de locuințe pentru tineri/locuințe sociale/ locuințe de necesitate/ locuințe pentru specialiști din sănătate și învățământ Pilonul IV. Componenta IV.2. Fondul de dezvoltare comunitară rurală și zone urbane sărace Pilonul IV. Componenta IV.3. Infrastructură socială și cămine de bătrâni Pilonul V. Componenta V.4. Încurajarea formalizării muncii și introducerea Venitului Minim de Incluziune

		acordate altor grupuri vulnerabile Prioritatea 8: Ajutorarea persoanelor defavorizate	
P.5.4. Îmbunătățirea accesului echitabil al populației la oportunități atractive și sănătoase de petrecere a timpului liber, cu precădere în sfera consumului cultural și a practicării sportului de masă	Prioritatea 7. Nord-Est - o regiune mai atractivă RSO5.1. Promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului sustenabil și a securității în zonele urbane		Pilonul III. Componenta III.6. România Creativă (industrii creative) Pilonul VI. Componenta VI.2. Granturi pentru tineret și sport
P.5.5. Îmbunătățirea calității vieții pentru tineri, în vederea reducerii apetitului pentru migrație internă și externă al acestora, respectiv a încurajării repatrierii		PEO 2021-2027 Prioritatea 1: Valorificarea potențialului tinerilor pe piața muncii	Pilonul VI. Componenta VI.2. Granturi pentru tineret și sport Pilonul IV. Componenta 1 – Fondul de reziliență pentru localități. Intervenția I.2. Construirea de locuințe pentru tineri/locuințe sociale/ locuințe de necesitate/ locuințe pentru specialiști din sănătate și învățământ

Tipuri de acțiuni propuse:

Priorități de intervenție	Acțiuni propuse

P.5.1. Îmbunătățirea accesului la educație și formare de calitate, în vederea adaptării la provocările viitorului de pe piața muncii	• **Construcția de noi creșe și grădinițe, precum și extinderea și modernizarea celor existente** • **Modernizarea și dotarea școlilor gimnaziale și a liceelor** • **Construcția de săli de sport școlare (inclusiv care să deservească mai multe unități de învățământ)** • **Construcția de campusuri școlare, cu precădere orientate către atragerea de absolvenți (inclusiv din zonele rurale) în învățământul tehnic și profesional în sistem dual** • **Amenajarea curților aferente unităților de învățământ ca spații atractive atât pentru elevi, cât și pentru alte categorii de cetățeni, prin deschiderea acestora după orele de studiu** • **Implementarea de măsuri integrate de prevenire și combatere a abandonului școlar** • **Formarea continuă a cadrelor didactice, cu precădere în ceea ce privește noile tehnici de predare și învățare, utilizarea instrumentelor TIC, educația incluzivă etc.** • **Implementarea de măsuri pentru creșterea calității actului educational și adaptarea acestuia la dinamicile de pe piața muncii** • **Amenajarea unui poligon auto pentru pregătirea cursanților**
P.5.2. Îmbunătățirea accesului la infrastructură și servicii medicale, inclusiv de tip comunitar, școlar, de recuperare și îngrijire pe termen lung	• **Extinderea, reabilitarea, modernizarea și dotarea Spitalului Județean, a ambulatoriului integrat și a unității de primiri urgențe (Consiliul Județean Vaslui)** • **Înființarea unui centru pentru îngrijiri paleative** • **Înființarea, modernizarea și dotarea cabinetelor de medicină școlară** • **Implementarea de măsuri pentru atragerea și menținerea medicilor de familie, specialiști și școlari (de ex. locuințe de serviciu)** • **Amenajarea și dotarea spațiilor pentru cabinetele de medicină de familie** • **Înființare centru de permanență medicală** • **Asigurarea asistenței medicale comunitare, prin mediatori sanitari și asistenți medicali comunitari** • **Sprijinirea implementării unor măsuri de educație pentru sănătate, prevenție, depistare/diagnosticare precoce a bolilor (de ex. centru de prevenire și control pentru boli transmisibile)**

P.5.3. Promovarea incluziunii a comunităților urbane marginalizate și îmbunătățirea serviciilor sociale pentru toate grupurile vulnerabile	• **Construcția de locuințe sociale și de necesitate, inclusiv prin amenajarea lor prin reconversia unor spații existente / achiziționarea acestora de pe piața liberă / acordarea unui sprijin financiar pentru plata chiriei** • **Sprijinirea înființării de unități de economie social și promovarea acestui concept** • **Derularea de programe de informare, consiliere, mediere a muncii, monitorizare post angajare a persoanelor cu risc de excluziune de pe piața muncii (de ex. persoane cu dizabilități, de etnie romă etc.)** • **Înființarea și furnizarea de servicii de protecție și sprijin în comunitate (centre de zi, de resurse, servicii de educație parentală, informare, evaluare, consiliere, facilitare etc.) pentru copii și tineri (inclusiv cu probleme de comportament) și familiile lor, inclusiv în parteneriat cu furnizori privați** • **Furnizarea de servicii de protecție a persoanelor vârstnice în centre rezidențiale, de zi (inclusiv pentru interacțiunea între generații) și prin servicii de îngrijire la domiciliu, inclusiv în parteneriat cu furnizori privați** • **Furnizarea de servicii de protecție pentru copii și adulții cu dizabilități, prin intermediul centrelor de reabilitare de zi, a serviciilor mobile, centrelor de tip Respiro, a locuințelor protejate și a rețelei de asistenți personali profesioniști** • **Furnizarea de servicii de protecție pentru victimele violenței domestice** • **Furnizarea de servicii de protecție pentru persoanele fără adăpost și aflate în diferite situații de urgență** • **Dezvoltarea serviciilor sociale pentru noi categorii de persoane vulnerabile (de ex. persoanele cu adicții de alcool, droguri)** • **Acordarea de sprijin financiar și material pentru persoanele aflate în situații de sărăcie extremă (de ex. cantine sociale / mese pe roti, vouchere pentru alimente, rechizite, ajutoare de urgență etc.)** • **Digitalizarea serviciilor sociale**
P.5.4. Îmbunătățirea accesului echitabil al populației la oportunități atractive și sănătoase de petrecere a timpului liber, cu precădere în sfera	• **Extinderea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii culturale** • **Susținerea financiară și logistică a activităților culturale, inclusiv prin acordarea de finanțări**

consumului cultural și a practicării sportului de masă	**nerambursabile pentru proiectele culturale ale sectorului independent** • **Organizarea de evenimente culturale de interes general, în parteneriat cu alte organizații publice (de ex. cele din subordinea CJ Vaslui) și private de profil** • **Sprijinirea activității ansamblurilor și formațiilor artistice** • **Sprijinirea cultelor religioase, inclusiv prin acordarea de finanțări nerambursabile** • **Extinderea, modernizarea și dotarea bazelor sportive** • **Acordarea de sprijin financiar nerambursabil și logistic pentru cluburile de profil** • **Organizarea de evenimente care să încurajeze sportul de masă și cel de performanță, inclusiv în parteneriat cu organizații publice și private de profil**
P.5.5. Îmbunătățirea calității vieții pentru tineri, în vederea reducerii apetitului pentru migrație internă și externă al acestora, respectiv a încurajării repatrierii	• **Construcția de locuințe sociale și în regim de închiriere pentru tineri** • **Acordarea de loturi de teren gratuite pentru construcția de locuințe de către tineri** • **Înființarea unor centre de tineret care să furnizeze serviciii integrate, adaptate nevoilor acestora (de ex. informare, consiliere, orientare, formare, activare pe piața muncii, activități de socializare, recreative, culturale etc.)** • **Încurajarea activităților de voluntariat** • **Acordarea de finanțări nerambursabile dedicate pentru sectorul de tineret (pe modelul cultură, sport, culte)**

Obiectivul Specific nr. 6. Sprijinirea redresării post-Covid 19 a sectorului privat și a pieței locale a muncii și pregătirea acestora pentru a face față provocărilor digitalizării, robotizării și altor provocări din viitor

Justificare: **Deși nivelul de trai al locuitorilor municipiului a cunoscut o evoluție pozitivă în ultimii ani, acest lucru se datorează în mare parte sectorului public și al remiterilor de valută din străinătate. Astfel, cele mai mari salarii de la nivel local se înregistrează în sectoare precum administrația publică, apărarea, sănătatea sau educația.**

În altă ordine de idei, sectorul privat de la nivelul municipiului continuă să fie unul slab dezvoltat, în lipsa unor investiții străine de amploare, respectiv a unui număr relativ mic de întreprinzători autohtoni importanți. Cele mai importante companii locale activează în domenii cu o valoare adăugată redusă sau cel mult medie, precum industria confecțiilor textile, cea alimentară sau

comerț, ceea ce se reflectă și în nivelul redus de salarizare a forței de muncă. În plus, ramura industriei ușoare (confecții în sistem lohn) este tot mai afectată de creșterea costurilor cu forța de muncă din România, fiind în curs de restrângere a activității. Infrastructura și serviciile-suport pentru afaceri și inovare sunt foarte slab dezvoltate în raport cu alte reședințe de județ, astfel încât nu putem vorbi despre un ecosistem local viabil de sprijinire a sectorului privat în procesul de tranziție la noile realități economice globale, precum digitalizarea, robotizarea, automatizarea.

La toate elementele de mai sus s-au adăugat începând cu trimestrul II din anul 2020 și efectele pandemie Covid-19, concretizate în restricții de deplasare, trecerea unor angajați în sistem de telemuncă sau chiar de șomaj tehnic, creșterea costurilor cu protecția angajaților, scăderea cererii pentru anumite produse și servicii etc. Printre ramurile cele mai afectate au fost cele de cazare și alimentație publică, transporturile de persoane și chiar mărfuri, unele ramuri manufacturiere, inclusiv industria textilă.

În acest context, se impune implementarea unor măsuri de sprijin a întreprinderilor locale pentru a depăși efectele nefaste ale pandemiei, dar și a pentru a se pregăti mai bine pentru provocările tehnologice ale viitorului, cu precădere în materie de digitalizare sau robotizare. În paralel, sunt necesare măsuri de dezvoltare a infrastructurii și serviciilor-suport pentru afaceri, inclusiv pentru investiții noi, mai ales în contextul demarării la nivel regional a unor proiecte majore din zona conectivității rutiere, feroviare și aeriene ce va facilita accesibilitatea zonei Moldovei.

Puncte slabe din analiza situației existente la care răspunde obiectivul:

- **Spiritul antreprenorial slab dezvoltat în comparație cu alte zone ale țării și infrastructura-suport pentru afaceri modestă**
- **Volumul foarte redus al investițiilor străine atrase în zonă**
- **Dependența ridicată a economiei locale de sectoare cu valoare adăugată redusă, vulnerabile și care oferă un nivel redus de salarizare**
- **Slaba dezvoltare a spiritului asociativ în rândul antreprenorilor și a mediului de afaceri**
- **Lipsa unui sector puternic de CDI și și a transferului tehnologic a inovațiilor autohtone către companii**
- **Circulația turistică modestă, cu o durată foarte redusă a sejurului precum și o pondere redusă a turiștilor străini**

Priorități de intervenție	**Corelarea cu prioritățile PR Nord-Est 2021-2027**	**Corelarea cu prioritățile altor programe aferente perioadei de programare 2021-2027**	**Corelarea cu prioritățile PNRR**
P.6.1. Îmbunătățirea infrastructurii și a serviciilor de sprijin	Prioritatea 1: Nord-Est O regiune mai		

pentru întreprinzătorii locali, cu precădere cei din sectoarele de specializare inteligentă de la nivel regional	competitivă, mai inovativă RSO1.1 Dezvoltarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate RSO1.3 Impulsionarea creșterii si competitivității IMM-urilor		
P.6.2. Sprijinirea IMM-urilor, în principal a celor din sectoarele de specializare inteligentă de la nivel regional, în vederea digitalizării, tehnologizării și accesului pe piețele externe	Prioritatea 2. Nord-Est - o regiune mai digitalizată RSO1.2 Fructificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor și al guvernelor	PCIDIF 2021-2027: Prioritatea 10: Stimularea accesului la finanțare al IMM-urilor prin utilizarea Instrumentelor Financiare	Pilonul III. Componenta III.2. Investiții și instrumente financiare pentru sectorul privat și reforma companiilor de stat
P.6.3. Promovarea municipiului ca destinație de afaceri și atragerea de investitori privați			
P.6.4. Sprijinirea dezvoltării capacităților și activităților proprii de CDI ale întreprinderilor, precum și a cooperării dintre acestea și entitățile publice de profil în vederea transferului de tehnologie	Prioritatea 1: Nord-Est O regiune mai competitivă, mai inovativă RSO1.1 Dezvoltarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate	PCIDIF 2021-2027: Prioritatea 2: Crearea si promovarea unui sistem atractiv de inovare în economie pentru toate tipurile de inovare Prioritatea 5: Dezvoltarea capacităţii CDI a întreprinderilor mari	Pilonul III. Componenta III.4. Cercetare, Dezvoltare și Inovare
P.6.5. Sprjinirea întreprinderilor și a forței	Prioritatea 1: Nord-Est O regiune mai	PEO 2021-2027 Prioritatea 6: Creșterea accesului pe	Pilonul III. Componenta III.2. Investiții și instrumente financiare

de muncă afectate de pandemia Covid-19	competitivă, mai inovativă RSO1.3 Impulsionarea creșterii si competitivității IMM-urilor	piața muncii pentru toți	pentru sectorul privat și reforma companiilor de stat Pilonul III. Componenta III.6. România Creativă (industrii creative)
P.6.6. Relansarea sectorului turistic de la local, inclusiv prin valorificarea durabilă a patrimoniului local	Prioritatea 7. Nord-Est - o regiune mai atractivă RSO5.1. Promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului sustenabil și a securității în zonele urbane		Pilonul IV. Componenta IV.5. ”România atractivă”

Tipuri de acțiuni propuse:

Priorități de intervenție	Acțiuni propuse
P.6.1. Îmbunătățirea infrastructurii și a serviciilor de sprijin pentru întreprinzătorii locali, cu precădere cei din sectoarele de specializare inteligentă de la nivel regional	• **Înființarea unei infrastructuri de afaceri (de tip parc industrial/tehnologic), inclusiv prin reconversia unor suprafețe de tip brownfield** • **Înființarea unui consiliu consultativ al mediului de afaceri local, cu întâlniri periodice, care să fie principala punte de dialog între Primărie și sectorul privat** • **Premierea de către Primărie a principalilor contributori privați în cadrul unei gale anuale** • **Crearea unui portal online de promovare și vânzare a produselor realizate de companii locale sau din județ** • **Modernizarea și dotarea piețelor agroalimentare** • **Susținerea înființării de capacități de depozitare frigorifică pentru legume și fructi** • **Sprijinirea înființării Casei Specialistului/Fermierului**

	• **Amenajarea unui pavilion expozițional de mici dimensiuni pentru expunere și vânzare în cadrul unor târguri ale producătorilor locali** • **Înființarea Târgului Moldovenilor, în parteneriat cu autoritățile din Republica Moldova**
P.6.2. Sprijinirea IMM-urilor, în principal a celor din sectoarele de specializare inteligentă de la nivel regional, în vederea digitalizării, tehnologizării și accesului pe piețele externe	• **Promovarea, în parteneriat cu autoritățile responsabile de programe, a oportunităților de finanțare din fonduri europene și guvernamentale adresate IMM-urilor** • **Sprijinirea proiectelor de investiții ale IMM-urilor locale, prin reducerea duratei de acordare a autorizațiilor de construcții, extinderea infrastructurii de transport și tehnico-edilitare în proximitate, medierea colaborării cu instituțiile de învățământ tehnic și profesional etc.** • **Înființarea unui hub pentru tinerii antreprenori locali** • **Sprijinirea înființării de mici centre comerciale în cartiere**
P.6.3. Promovarea municipiului ca destinație de afaceri și atragerea de investitori privați	• **Adoptarea de scheme locale de minimis pentru atragerea de investitori privați care generează locuri de muncă** • **Încheierea de parteneriate cu organizații-catalizator pentru promovarea municipiului ca destinație de afaceri (de ex. ADR NE, CCIA VS, camere de comerț bilaterale etc.)** • **Inventarierea și reglementarea urbanistică prin noul PUG al terenurilor publice și private propice (din perspectiva accesibilității la infrastructura de transport, utilități etc.) pentru noi dezvoltări de funcțiuni economice** • **Înființarea unui birou pentru investitori și promovare economică în cadrul Primăriei** • **Crearea unei pagini WEB în mai multe limbi străine cu privire la oferta municipiului pentru investitori (de ex. oportunități de investiții în terenuri / clădiri, facilități oferite, oferta educațională a liceelor și școlilor profesionale, furnizori existenți în zonă etc.** • **Participarea la târguri internaționale de investiții și organizarea la nivel municipal a unor conferințe la care să fie invitate principalele organizații-catalizator, companii de consultanță, dezvoltatori imobiliari pentru prezentarea oportunităților de PPP**

P.6.4. Sprijinirea dezvoltării capacităților și activităților proprii de CDI ale întreprinderilor, precum și a cooperării dintre acestea și entitățile publice de profil în vederea transferului de tehnologie	• **Încurajarea, sprijinirea și medierea relației dintre companiile locale și universitățile din regiune, de exemplu prin (co)organizarea la nivel local a unor târguri și expoziții de tehnologie** • **Sprijinirea activității clusterelor din regiune și încurajarea companiilor private pentru a adera la acestea** • **Acordarea unor premii anuale pentru companiile locale care realizează inovații** • **Înființarea unei structuri de cercetare în domeniul viticol**
P.6.5. Sprijinirea întreprinderilor și a forței de muncă afectate de pandemia Covid-19	• **Acordarea de facilități fiscale temporare pentru companiile afectate cel mai sever de pandemie (de ex. reducerea taxelor pentru spațiile publice ocupate de terase, a impozitelor pentru clădirile care adăpostesc spații hoteliere, a taxelor pentru emiterea anuală a autorizațiilor de funcționare pentru sectorul HORECA etc.)** • **Promovarea, în rândul întreprinzătorilor locali, cu sprijinul autorităților responsabile, a oportunităților de obținere a unor subvenții, ajutoare sau finanțări nerambursabile pentru depășirea efectelor pandemiei**
P.6.6. Relansarea sectorului turistic de la local, inclusiv prin valorificarea durabilă a patrimoniului local	• **Conservarea, protejarea și restaurarea patrimoniului construit în vederea introducerii în circuitul turistic** • **Conservarea și promovarea patrimoniului immaterial** • **Dezvoltarea infrastructurii-suport pentru turism** • **Promovarea municipiului ca destinație turistică, atât pe plan intern cât și extern**

Obiectivul Specific nr. 7. Promovarea tranziției la servicii publice digitale, eficiente și transparente pentru cetățeni și mediul de afaceri

Justificare: **În perioada de programare 2014-2020, cu sprijinul POCA, municipalitatea vasluiană a făcut pași importanți în direcția întăririi propriei capacități administrative. Astfel, a fost dezvoltat un portal de servicii publice electronice pentru cetățeni, a fost digitalizată arhiva proprie și s-a creat o platformă integrată de management al activităților și înregistrărilor pentru personalul propriu, care a fost instruit în domeniul utilizării noilor instrumente electronice. În altă ordine de idei, au fost actualizate SIDU și PMUD pentru perioada curentă de programare, a fost implementat sistemul de management al calității și performanței în conformitate cu SMC-BSC la nivelul Primăriei etc. Un alt aspect pozitiv este actualizarea, cu fonduri proprii, a Planului Urbanistic General, după mai bine de două decenii.**

Cu toate acestea, la nivelul comunității nu există încă o cultură bine împământenită a participării civice la procesul decizional, reflectată și în numărul mic de cetățeni sau agenți economici care

se prezintă la evenimentele de dezbatere publică a diferitelor documente strategice sau proiecte de investiții. În altă ordine de idei, procesul de transformare digitală este încă într-un stadiu incipient la nivelul mai multor servicii publice (de ex. lipsa unei "bănci" GIS de date urbane actualizate la zi). O altă problemă este legată de faptul că multe proprietăți nu sunt încă înregistrate în sistemul de cadastru și carte funciară.

Bugetul local a fost afectat în anul 2020 de scăderea încasărilor pe fondul pandemiei, concomitent cu creșterea unor cheltuieli asociate acestei situații excepționale, care au implicat nevoia de gestionare mai atentă a resurselor proprii, inclusiv pentru investiții.

În acest context, este necesară continuarea eforturilor de întărire a capacității Primăriei de a planifica și gestiona eficient și transparent investiții și servicii publice, ținând cont de avansul rapid al procesului de digitalizării și de exigențele tot mai ridicate ale cetățenilor.

Puncte slabe din analiza situației existente la care răspunde obiectivul:

- **Nivelul insuficient de implicare al cetățenilor în procesul decizional**
- **Nivelul redus de digitalizare a administrației publică locală**
- **Deficitul de resurse umane calificate din sectorul administrației publice locale**
- **Veniturile proprii reduse ale bugetelor locale**

Priorități de intervenție	**Corelarea cu prioritățile PR Nord-Est 2021-2027**	**Corelarea cu prioritățile altor programe aferente perioadei de programare 2021-2027**	**Corelarea cu prioritățile PNRR**
P.7.1. Digitalizarea serviciilor publice și implementarea soluțiilor de tip Smart City	Prioritatea 2. Nord-Est - o regiune mai digitalizată RSO1.2 Fructificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor și al guvernelor		Pilonul II. Componenta II.1. Cloud guvernamental și sisteme digitale interconectate în administrația publică Componenta II.2. România Educată - Digitalizarea educației Componenta II.3. Broadband și 5G
P.7.2. Asigurarea unor reglementări urbanistice care să promoveze conceptul de oraș compact	Prioritatea 7. Nord-Est - o regiune mai atractivă RSO5.1. Promovarea dezvoltării integrate și incluzive în		Pilonul IV. Componenta 1 – Fondul de reziliență pentru localități. Intervenția I.6. Elaborarea/actualizarea documentațiilor de urbanism de tip Plan Urbanistic General/Plan

	domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului sustenabil și a securității în zonele urbane		Urbanistic Zonal în format digital
P.7.3. Dezvoltarea competențelor personalului din administrație locală			Pilonul V. Componenta V.5. Reforma administrației publice, salarizarea unitară, dialog social și creșterea eficienței justiției
P.7.4. Creșterea gradului de implicare a actorilor locali relevanți în procesul decizional	Prioritatea 2. Nord-Est - o regiune mai digitalizată RSO1.2 Fructificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor și al guvernelor		Pilonul V. Componenta V.6. Fondul de reziliență a societății civile
P.7.5. Întărirea cooperării teritoriale, inclusiv la nivel transfrontalier			

Tipuri de acțiuni propuse:

Priorități de intervenție	Acțiuni propuse
P.7.1. Digitalizarea serviciilor publice și implementarea soluțiilor de tip Smart City	• **Dezvoltarea de platforme/bănci de date urbane, preferabil de tip ”open data”, care să sprijine realizarea de investiții publice, private și furnizarea de servicii publice** • **Extinderea sistemului de telegestiune a iluminatului public la nivelul întregii rețele**

	• **Extinderea și îmbunătățirea sistemului de supraveghere video în vederea colectării de informații cu privire la trafic (inclusiv pietonal), a prevenirii infracționalității etc.** • **Dotarea parcărilor publice cu senzori** • **Actualizarea site-ului WEB al Primăriei** • **Dezvoltarea de platforrme/instrumente de comunicare cu cetățenii** • **Dezvoltarea de instrumente de monitorizare vehicule ale administrației locale și entităților din subordine**
P.7.2. Promovarea conceputului de oraș compact și creșterea calității soluțiilor de regenerare urbană	• **Elaborarea și adoptarea de PUZ pentru zonele de extindere și proiectele majore de investiții** • **Organizarea de concursuri internaționale de soluții, în parteneriat cu OAR, pentru regenerarea unor spații publice** • **Elaborarea de ghiduri de proiectare pentru diferite obiecte de arhitectură și urbanism** • **Finalizarea procesului de înregistrare sistematică a imobilelor în sistemul de cadastru**
P.7.3. Dezvoltarea competențelor personalului din administrație locală	• **Realizarea unei analize funcționale a aparatului propriu în vederea formulării de recomandări de îmbunătățire a activității personalului** • **Formarea continua a personalului propriu, în baza unor planuri de formare coerente** • **Recrutarea de personal de specialitate pentru consolidarea echipelor de implementare a proiectelor cu finanțare nerambursabilă**
P.7.4. Creșterea gradului de implicare a actorilor locali relevanți în procesul decizional	• **Realizarea periodică a unor anchete sociologice pentru măsurarea gradului de satisfacție și identificarea priorităților cetățenilor** • **Implementarea de noi instrumente online pentru comunicarea cu cetățeni, încurajarea implicării civice, a voluntariatului** • **Testarea și implementarea conceptului de bugetare participativă**
P.7.5. Întărirea cooperării teritoriale, inclusiv la nivel transfrontalier	• **Încheierea de noi acorduri de înfrățire și implementarea / valorificarea celor existente** • **Pregătirea și implementarea de proiecte transfrontaliere cu autorități locale din Republica Moldova**

- **Organizarea de schimburi de experiență / bune practici cu alte municipalități din țară**
- **Implicarea continua în activitățile AMR**

Capitolul 5. Portofoliul de proiecte și planul de acțiune pentru implementarea SIDU

Lista lungă de proiecte pentru perioada 2021-2027(2029)

Denumirea proiectului	Obiectivul specific și prioritatea din SIDU în care se încadrează	Scurtă descriere	Buget estimat (lei)	Sursă de finanțare	Beneficiar / parteneri	Termen orientativ de implementare
Proiect de extindere a rutelor, traseelor și stațiilor pentru transportul public de călători – Etapa II	O.S.1. P.1.1.	Proiectul prevede continuarea investițiilor inițiate cu fonduri POR 2014-2020 pentru realizarea a 3 trasee pentru troleibuz (Str. Ceramicii – Str. Metalurgiei – Șos. Bacăului; Str. Traian – Str. Castanilor; Str. Gheorghe Doja) prin montarea stâlpilor și a rețelei electrice, construirea a 25 de stații noi și modernizarea a 69 existente.	61.000.000	PR Nord-Est 2021-2027 Bugetul de stat Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2023-2025
Proiect de realizare depou pentru transportul public – Etapa II	O.S.1. P.1.1.	Proiectul prevede continuarea investițiilor inițiate cu fonduri POR 2014-2020 pentru construcția unui depou modern pentru mentenanța (reparații, spălătorie, stație de carburanți, stație ITP, remize, anexe etc.) mijloacelor de transport public	31.000.000	PR Nord-Est 2021-2027 Bugetul de stat Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2023-2025

Înnoirea parcului auto pentru transportul public de persoane în municipiul Vaslui	O.S.1. P.1.1.	Proiectul constă din achiziționarea a 13 autobuze electrice, instalarea de stații de încărcare a acestora și extinderea transportului public în comunele Muntenii de Jos și Zăpodeni, ***fără a interfera cu situri Natura 2000 și arii naturale protejate***	31.000.000	PNRR Bugetul de stat Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui UAT Comuna Muntenii de Jos UAT Comuna Zăpodeni	2023-2026
Dezvoltarea sistemului de transport public local și extinderea operării în localitățile limitrofe	O.S.1. P.1.1.	Proiectul are ca obiectiv dezvoltarea sistemului de transport public local prin amenajarea infrastructurii specifice și extinderea operării în localitățile limitrofe (altele decât cele vizate de proiectul finanțat prin PNRR). Se are în vedere achiziționarea de mijloace de transport ecologice, amenajarea de benzi dedicate, stații de transport public și extinderea sistemului de management al traficului (inclusiv e-ticketing***). fără a interfera cu situri Natura 2000 și arii naturale protejate***	25.700.000	Bugetul de stat Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui Alte UAT-uri	2024-2027
Achiziționare autobuze electrice pentru transportul elevilor	O.S.1. P.1.1.	Proiectul prevede achiziționare de autobuze școlare electrice pentru implementarea unui sistem de transport pentru elevi	12.500.000	PNRR Bugetul de stat Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2024-2027

Realizarea unor terminale intermodale de transport public	O.S.1. P.1.1.	Se propune realizarea unor terminale intermodale de schimb între transportul inter / intra județean și cel local, care va asigura preluarea fluxurilor de călători care sosesc din zonele extraurbane și reîmbarcarea acestora în mijloace de transport ecologice, în vederea reducerii impactului negativ al propulsiei bazate pe combustibili fosili asupra mediului urban. Terminalele vor fi echipate cu săli de așteptare pentru călători, mobilier, puncte de vânzare a legitimațiilor de călătorie, automate pentru achiziționarea legitimațiilor de călătorie, sisteme de informare a călătorilor, sisteme de supraveghere video, facilități pentru persoanele cu dizabilități, signalistică de orientare și ghidare a călătorilor, platforme de îmbarcare/ debarcare, facilități pentru parcarea bicicletelor, construirea/ modernizarea/ reabilitarea trotuarelor în vederea îmbunătățirii accesului pietonilor în zonă.	6.000.000	Bugetul de stat Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2024-2027

Amenajare stații de reîncărcare electrică vehicule	O.S.1. P.1.1.	Proiectul prevede amenajarea de stații de încărcare pentru vehicule electrice, realizate de către municipalitate (inclusiv ca parte integrantă a unor proiecte mai complexe, de ex. pentru construcția de locuințe sau renovarea energetică a clădirilor), CJ Vaslui, alte instituții și companii private	3.500.000	PNRR Bugetul de stat (AFM) Bugetul local Fonduri private	UAT Municipiul Vaslui	2024-2027
Sistem integrat de bike sharing și piste pentru biciclete (conform PMUD)	O.S.1. P.1.2.	Proiectul prevede amenajare a circa 10 stații automate pe bază de card electronic de închiriere a bicicletelor și trotinetelor clasice și electrice, amenajarea / reamenajarea a circa 10 km de piste sigure, pe ambele sensuri de deplasare, separate de traficul auto și pietonal, respectiv instalarea de suporți stradali pentru biciclete la instituțiile publice (cu precădere unități de învățământ). Concomitent cu implementarea proiectului se propune și elaborarea, inclusiv în parteneriat cu asociațiile/cluburile de ciclism, și adoptarea de către CL a unui regulament privind circulația bicicletelor și trotinetelor în municipiu.	10.000.000	PR Nord-Est 2021-2027 Bugetul de stat Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2024-2027

Reabilitare/ modernizare trotuare, care să faciliteze accesul inclusiv pentru persoanele cu nevoi speciale	O.S.1 P.1.2.	În scopul creșterii atractivității transportului pietonal se propune amenajarea de trotuare și alei pietonale (inclusiv ca parte componentă a unor proiecte mai complexe), care să asigure deplasarea în condițiile de accesibilitate și siguranță pentru toate categoriile de utilizatori.	12.500.000	Bugetul de stat Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2023-2027
Amenajare Piațetă Primărie	O.S.1 P.1.2.	Propunerea vizează amenajarea unei piațete pietonale în fața Primăriei Municipiului Vaslui, în scopul creșterii atractivității pentru deplasările nemotorizate și pentru îmbunătățirea calității spațiului public.	5.000.000	PR Nord-Est 2021-2027 Bugetul de stat Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2025-2027
Reconfigurarea nodului de circulație rutieră Crucea Gării și completarea sistemului de spații pietonale la nivelul orașului	O.S.1. P.1.3.	Proiectul prevede reconfigurarea infrastructurii din zona nodului rutier Crucea Gării, prin amenajarea unui pasaj pietonal în zona intersecției dintre str. Traian, Republicii și Ștefan cel Mare în scopul prioritizării deplasărilor pietonale și a transportului public, contribuind la îmbunătățirea accesibilității și a siguranței circulației.	34.000.000	PR Nord-Est 2021-2027 Bugetul de stat Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2024-2027
Construcție pasaj denivelat pentru asigurarea legăturii dintre municipiile	O.S.1. P.1.3.	Proiectul prevede construcția unui pasaj supra/subteran la trecerea de nivel dintre Șos. Bacăului și magistrala CF, în	25.000.000	PR Nord-Est 2021-2027 Bugetul de stat	UAT Municipiul Vaslui	2024-2027

Vaslui și Bacău (Șoseaua Bacăului/DJ 207E)		vederea fluidizării traficului către DN 2F, DJ 207E și suburbiile Brodoc și Rediu		Bugetul local		
Program multianual de extindere, reabilitare și întreținere a străzilor, respectiv de amenajare a intersecțiilor pentru fluidizarea traficului din municipiu	O.S.1. P.1.3.	Proiectul prevede reabilitarea și întreținerea a circa 80% din rețeaua stradală din municipiu. De asemenea, acesta include amenajarea de noi căi de acces, precum și implementarea măsurilor de fluidizare a traficului (sensuri giratorii, sensuri unice, marcaje, indicatoare etc.)	40.000.000	Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2023-2027
Culoar de mobilitate urbană durabilă Str. Decebal	O.S.1 P.1.3.	Proiectul prevede reabilitarea străzii, extinderea rețelei de troleibuz și crearea de benzi dedicate pentru transportul public de călători, realizarea de piste pentru biciclete, rețea de iluminat stradal și pietonal, montare mobilier urban, amenajare spații verzi etc.	50.000.000	PR Nord-Est 2021-2027 Bugetul de stat Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2024-2027
Modernizarea Str. Metalurgiei și a străzilor adiacente	O.S.1 P.1.3.	Proiectul prevede refacerea carosabilului, montarea de borduri noi, înlocuire instalație de iluminat public, rețea de canalizare pluvială etc.	10.000.000	Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2024-2027
Modernizare străzi Moara Grecilor	O.S.1 P.1.3.	Proiectul cuprinde modernizarea a circa 11 km de străzi în localitatea componentă Moara Grecilor.	33.200.000	Bugetul de stat (PNI ”Anghel Saligny”) Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2024-2026

Modernizare străzi Viișoara (Gura Bușteii)	O.S.1 P.1.3.	Proiectul cuprinde modernizarea a circa 11 km de străzi în localitatea componentă Viișoara.	23.400.000	Bugetul de stat (PNI ”Anghel Saligny”) Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2024-2026
Modernizare străzi Cartierul Filaturii	O.S.1 P.1.3.	Proiectul prevede modernizarea a circa 6 km de străzi din Cartierul Filaturii.	23.000.000	Bugetul de stat Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2024-2027
Modernizare străzi Rediu	O.S.1 P.1.3.	Proiectul prevede modernizarea a circa 7 km de străzi din localitatea componentă Rediu.	25.000.000	Bugetul de stat Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2025-2027
Amenajare parcări colective	O.S.1. P.1.3.	Prin proiect se propune crearea de parcări multietajate (subterane şi/sau supraterane) la periferia zonei centrale și în vecinătatea obiectivelor cu atractivitate ridicată, care să constituie o alternativă a parcării pe stradă. Prin implementarea proiectului se va obține reducerea congestiei traficului pe arterele secundare de circulaţie prin relocarea parcajelor neregulamentare sau amenajate necorespunzător, eliberarea treptată a unor suprafeţe de spaţiu public care să fie reamenajate în scopul creşterii calităţii locuirii (corelat cu dezvoltarea spaţiilor cu prioritate pentru pietoni), descurajajarea staţionării autovehiculelor în locuri	9.000.000	Bugetul de stat Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2025-2027

		nepermise (pe trotuar / pe prima bandă de circulaţie). În funcţie de locaţiile identificate se va propune construirea de parcări multietajate subterane sau supraterane de tipul smart parking (sistem de parcare supraetajată inteligentă din structură metalică). În aceste facilitati de parcare vor fi amenajate și semnalizate vizibil locuri destinate exclusiv vehiculelor electrice, care vor avea acces la infrastructura de încărcare cu energie electrică. Într-o primă etapă se propune ca o astfel de parcare să se realizeze în zona Stadionului Municipal.				
Sistem de parcaje de tip Park&Ride la principalele intrări în municipiu	O.S.1. P.1.3.	Proiectul prevede amenajarea, inclusiv prin realizarea de exproprieri pentru cauză de utilitate publică, de parcări de dimensiuni medii, supravegheate video, cu stație de bike sharing, stație de încărcare a vehiculelor electrice, clădire servicii (toaletă, spațiu comercial și de servicii), stație de transport public cu facilitate de vânzare a biletelor de tip e-ticketing în zonele de nord (capăt linie	3.750.000	PR Nord-Est 2021-2027 Bugetul de stat Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2024-2027

		troleibuz Moara Grecilor) și zona de vest/sud-vest (zona Bacăului-Călugăreni).				
Program multianual de amenajare și modernizare a parcărilor publice și rezidențiale, corelat cu o politică nouă de parcare	O.S.1. P.1.3.	Proiectul prevede amenajarea de noi locuri de parcare rezidențială în zonele deficitare (cu precădere marile ansambluri de locuințe colective, inclusiv prin demolarea unor construcții existente – de ex. centrale termice, baterii de garaje, inclusiv prin proceduri de expropriere), modernizarea celor existente, dar și amenajarea de parcări publice (preferabil cu plată) în zonele cu o concentrare mare de instituții de interes public. În paralel, se propune adoptarea unei noi politici de parcare care să descurajeze utilizarea autoturismelor personale pe bază de combustibili fosili în zona centrală (preț ridicat și timp limitat de staționare), precum și promovarea utilizării autoturismelor electrice în locul celor convenționale, (de ex. prin locuri de parcare gratuite pentru autoturismele electrice), a transportului public (interzicerea parcării laterale pe	18.750.000	Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2023-2027

		principalele artere și eliberarea benzii pentru mijloacele de transport în comun) și a deplasărilor pietonale și velo (ridicarea vehiculelor parcate neregulamentar pe trotuare și pistele de biciclete). În plus, se propune încheierea unui parteneriat între municipalitate și centrele comerciale de mari dimensiuni, dar și anumite instituții din municipiu pentru utilizarea (gratuită sau contra unui preț decis de părți) a parcărilor deținute de acestea de către rezidenți pe durata nopții (orele 22/23-6/7), pe baza unei aplicații.				
Acțiuni privind creșterea siguranței rutiere în zonele vulnerabile	O.S.1 P.1.3.	Propunerea vizează implementarea de soluții de creștere a siguranței rutiere în zona școlilor (proiect pilot: Școala Nr. 6, Liceul Tehnologic Ion Mincu, Liceul Ștefan Procopiu)	500.000	Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2024-2027
Crearea unui centru de monitorizare trafic	O.S.1 P.1.3.	Proiectul cuprinde un subsistem de monitorizare video a traficului, un subsistem de semaforizare care să completeze infrastructura existentă, un subsistem de	17.500.000	PR Nord-Est 2021-2027 Bugetul de stat Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2024-2027

		informare cu privire la limitele de viteză de pe diferite porțiuni de drum, un subsistem de detecție a încălcării vitezelor de deplasare și extinderea sistemului de e-ticketing				
”Rabla Local” - Program de casare a autovehiculelor uzate în municipiul Vaslui	O.S.1 P.1.3.	Proiectul prevede sprijinirea financiară a casării unui număr de 1000 de autovehicule uzate mai vechi de 15 ani.	3.000.000	Bugetul de stat (AFM) Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui AFM	2023-2025
Înnoirea parcului auto propriu al Primăriei Municipiului Vaslui	O.S.1 P.1.3.	Proiectul prevede achiziția de vehicule electrice pentru parcul auto propriu al municipalității	300.000	Bugetul de stat (AFM) Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2023-2024
Realizarea Variantei de ocolire Vaslui	O.S.1 P.1.4.	Se propune realizarea unei variante de legătură între DN 24, DN 2F și DN 15D. Realizarea acestui element al rețelei rutiere va degreva rețeaua stradală urbană de fluxurile de trafic de tranzit, inclusiv de vehiculele grele de marfă, care în situația actuală utilizează zona urbană locuită.	656.000.000	POT 2021-2027 Bugetul de stat Alte surse	CNAIR	2024-2027
Reconversie zonă urbană degradată Releu Bahnari în spațiu verde și de agrement	O.S.2. P.2.1.	Proiectul prevede amenajarea unui spațiu verde și de agrement, în zona Releu Bahnari, în vederea extinderii facilităților de agrement pentru cetățeni (de ex. plantări de vegetație, punct de belvedere, tiroliană, parcare, alei, zonă	35.000.000	PR Nord-Est 2021-2027 Bugetul de stat Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2024-2027

		pentru plimbare câini, grădină urbană, facilități sportive etc.)				
Reconversie zonă urbană degradată a fostei Garnizoane Vaslui în spațiu verde și de agrement	O.S.2. P.2.1.	Proiectul prevede amenajarea unui spațiu verde și de agrement de circa 10 ha, prin reconversia parțială a amplasamentului fostei unități militare din zona 13 Decembrie. Spațiul va fi amenajat sub forma unei Grădini Botanice, prima din municipiu și din județ, cu numeroase facilități de agrement, sport și relaxare pentru cetățeni.	50.000.000	PR Nord-Est 2021-2027 Bugetul de stat Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2024-2027
Modernizare Grădina Publică -Parcul Copou	O.S.2. P.2.1.	Proiectul prevede modernizarea a circa 12 ha de spații verzi care nu au fost vizate recent de lucrări de îmbunătățire. Acesta va cuprinde intervenții legate de vegetație, mobilierul urban (de ex. înlocuirea foișorului), monumentele de for public - statui, circulații și scuaruri, sistemul de irigații și iluminat inteligent etc.	10.000.000	PR Nord-Est 2021-2027 Bugetul de stat Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2024-2027
Ecologizarea, amenajarea și reconversia albiei vechi a pârâului Vasluieț în culoare verzi și zone publice de agrement	O.S.2. P.2.1.	Proiectul prevede executarea de lucrări de ecologizare a vechii albii a Pârâului Vasluieț, amenajare de spații verzi, alei pietonale, piste pentru biciclete, role, skating, zone de socializare, mobilier urban, iluminat public etc.	17.220.000	PR Nord-Est 2021-2027 Bugetul de stat Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2024-2027

Program multianual de amenajare și întreținere a spațiilor verzi, locurilor de joacă, a curților unităților de învățământ și a spațiilor de agrement	O.S.2. P.2.1.	Programul vizează lucrări anual de amenajare și întreținere a spațiilor verzi, plantări de copaci, amenajarea, modernizare și întreținerea locurilor de joacă (inclusiv din curțile grădinițelor), a cimitirelor și a altor categorii de spații verzi. De asemenea, se propune continuarea investițiilor pentru amenajarea curților școlilor și a liceelor atât în interesul elevilor, cât și a altor categorii de cetățeni, prin deschiderea acestora în afara orelor de curs.	20.000.000	Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2023-2027
Realizare perdele verzi care să minimizeze impactul negativ al transportului	O.S.2. P.2.1.	Propunerea are ca obiectiv plantarea de arbori cu capacitate mare de retenție a CO2 și a zgomotului, în aliniament cu arterele de circulaţie (rutiere și feroviare) cu rol de bariere naturale, în vederea reducerii impactului activităţii de transport asupra mediului.	5.000.000	PR Nord-Est 2021-2027 PNRR Bugetul de stat Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2024-2027
Înființare pădure urbană în zona Gura Bustei	O.S.2. P.2.1.	Proiectul prevede plantarea de arbori cu capacitate mare de retenție a gazelor cu efect de seră în zona de nord a municipiului, în vederea înființării unei păduri urbane.	10.000.000	PR Nord=Est 2021-2027 PNRR Bugetul de stat Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2024-2027

Amenajarea unor sere pentru producția de material dendro-floricol	O.S.2. P.2.1.	Proiectul are în vedere amenajarea unor sere moderne pentru producția de către compania municipală GOSCOM a necesarului de material dendro-floricol al municipiului, în condiții de eficiență economică.	2.000.000	Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui GOSCOM S.A.	2024-2027
Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei la clădirea publică Școala Gimnazială ”Alexandra Nechita”	O.S.3. P.3.1.	Proiectul prevede realizarea de lucrări de consolidare, izolarea termică a anvelopei, șarpantei, reabilitarea instalațiilor de încălzire / climatizare, a sistemului de iluminat interior și exterior, amenajare terasă verde etc.	10.000.000	Bugetul de stat (AFM) Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2024-2027
Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei la clădirea publică Liceul Economic ”Anghel Rugină”	O.S.3. P.3.1.	Proiectul prevede realizarea de lucrări de consolidare, izolarea termică a anvelopei, șarpantei, reabilitarea instalațiilor de încălzire / climatizare, a sistemului de iluminat interior și exterior, amenajare terasă verde etc.	14.600.000	Bugetul de stat (AFM) Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2023-2027
Îmbunătățirea eficienței energetice la Liceul ”Ștefan Procopiu” Vaslui	O.S.3. P.3.1.	Proiectul prevede executarea de lucrări de reabilitare termică la corp școală (C1), înlocuirea corpurilor de iluminat incandescente cu echipamente cu tehnologie LED etc.	10.000.000	PR Nord-Est 2021-2027 Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2024-2027
Îmbunătățirea eficienței energetice la	O.S.3. P.3.1.	Proiectul prevede executarea de lucrări de reabilitare termică la corp școală (A – clădire de clasă	10.000.000	PR Nord-Est 2021-2027 Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2024-2027

Liceul Tehnologic ”Ion Mincu” Vaslui		energetică E), înlocuire instalații interioare de încălzire (rețele de distribuție și radiatoare) și corpuri de iluminat incandescente cu echipamente cu tehnologie LED				
Îmbunătățirea eficienței energetice la Liceul Teoretic ”Mihail Kogălniceanu” Vaslui	O.S.3. P.3.1.	Proiectul prevede realizarea de lucrări de consolidare, izolarea termică a anvelopei, șarpantei, reabilitarea instalațiilor de încălzire / climatizare, a sistemului de iluminat interior și exterior et.	10.000.000	PR Nord-Est 2021-2027 Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2024-2027
Îmbunătățirea eficienței energetice la Școala Gimnazială ”Dimitrie Cantemir”	O.S.3. P.3.1.	Proiectul prevede executarea de lucrări de consolidare, izolarea termică a anvelopei, șarpantei, reabilitarea instalațiilor de încălzire / climatizare, a sistemului de iluminat interior și exterior etc.	10.000.000	PR Nord-Est 2021-2027 Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2024-2027
Îmbunătățirea eficienței energetice la Școala Gimnazială ”Constantin Motaș”	O.S.3. P.3.1.	Proiectul prevede executarea de lucrări de reabilitare termică corp școală (clădire de clasa energetică E), înlocuire corpuri de iluminat fluorescente cu aparate LED etc.	10.000.000	PR Nord-Est 2021-2027 Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2024-2027
Îmbunătățirea eficienței energetice la Școala Gimnazială	O.S.3. P.3.1.	Proiectul prevede executarea de lucrări de reabilitare termică corp școală (Corp A - clădire de clasa energetică E), înlocuire	9.000.000	PR Nord-Est 2021-2027 Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2024-2027

”Alexandru Ioan Cuza”		corpuri de iluminat fluorescente cu aparate LED etc.				
Îmbunătățirea eficienței energetice la Școala Gimnazială ”Vasile Alecsandri”	O.S.3. P.3.1.	Proiectul prevede executarea de lucrări de reabilitare termică corp școală (clădire de clasa energetică E), înlocuire corpuri de iluminat fluorescente cu aparate LED etc.	10.000.000	PR Nord-Est 2021-2027 Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2024-2027
Centru multifuncțional cultural pentru tineret în fostul Cinematograf Independența	O.S.3. P.3.1.	Proiectul prevede realizarea de lucrări de consolidare, izolarea termică a anvelopei, șarpantei, reabilitarea instalațiilor de încălzire / climatizare, a sistemului de iluminat interior și exterior etc.	12.000.000	PR Nord-Est 2021-2027 Bugetul de stat Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2024-2027
Amenajare Centru activități diverse pentru tineret în Punctul Termic situat în str. Smârdan	O.S.3. P.3.1.	Proiectul prevede realizarea de lucrări de refacere tencuieli, acoperiș, instalații termice, centrală termică, înlocuire tâmplărie interioară și exterioară, compartimentări, anvelopare, modernizare sistem de iluminat etc.	2.300.000	Bugetul de stat Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2024-2025
Preluarea și reabilitarea clădirii Casei de Cultură a Sindicatelor	O.S.3 P.3.1.	Proiectul prevede continuarea demersurilor de preluare a Casei de Cultură a Sindicatelor și executarea lucrărilor de reabilitare structurală și termică a clădirii în vederea găzduirii de evenimente culturale și de altă natură (de ex. centru pentru tineret).	30.000.000	Bugetul de stat (CNI) Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2024-2027

Implementarea conceptului de ”Școală Verde” în municipiul Vaslui	O.S.3 P.3.1.	Proiectul prevede executarea de lucrări de creștere a eficienței energetice la Școala Gimnazială ”Ștefan cel Mare”, Școala Gimnazială ”Mihai Eminescu” și Liceul Teoretic ”Emil Racoviță”.	24.300.000	PNRR Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2024-2026
Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei la Școala Gimnazială ”Mihail Sadoveanu”	O.S.3 P.3.1.	Proiectul prevede realizarea de lucrări de consolidare, izolarea termică a anvelopei, șarpantei, reabilitarea instalațiilor de încălzire / climatizare, a sistemului de iluminat interior și exterior etc. la nivelul corpurilor C1, C2, C3 (școală, vestiare, sală de sport).	11.100.000	PNRR Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2023-2026
Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei la Școala Gimnazială ”Elena Cuza”	O.S.3 P.3.1.	Proiectul prevede realizarea de lucrări de consolidare, izolarea termică a anvelopei, șarpantei, reabilitarea instalațiilor de încălzire / climatizare, a sistemului de iluminat interior și exterior etc.	8.900.000	PNRR Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2023-2026
Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirea publică Centrul de zi pentru persoane de vârsta a III-a ”Sf. Nicolae”	O.S.3 P.3.1.	Proiectul prevede realizarea de lucrări de consolidare, izolarea termică a anvelopei, șarpantei, reabilitarea instalațiilor de încălzire / climatizare, a sistemului de iluminat interior și exterior etc.	1.000.000	PNRR Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2023-2026

Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirea publică Centrul ”Prietenia” destinat persoanelor de vârsta a III-a	O.S.3 P.3.1.	Proiectul prevede realizarea de lucrări de consolidare, izolarea termică a anvelopei, șarpantei, reabilitarea instalațiilor de încălzire / climatizare, a sistemului de iluminat interior și exterior etc.	1.500.000	PNRR Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2023-2026
Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirea publică Clubul Pensionarilor pentru persoane de vârsta a III-a	O.S.3 P.3.1.	Proiectul prevede realizarea de lucrări de consolidare, izolarea termică a anvelopei, șarpantei, reabilitarea instalațiilor de încălzire / climatizare, a sistemului de iluminat interior și exterior etc.	1.300.000	PNRR Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2023-2026
Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirea publică Centrul de zi pentru persoane de vârsta a III-a ”Buna Vestire”	O.S.3 P.3.1.	Proiectul prevede realizarea de lucrări de consolidare, izolarea termică a anvelopei, șarpantei, reabilitarea instalațiilor de încălzire / climatizare, a sistemului de iluminat interior și exterior etc.	1.600.000	PNRR Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2023-2026
Creșterea eficienței energetice a blocului 32	O.S.3. P.3.2.	Proiectul prevede realizarea de lucrări de creștere a performanței energetice la un bloc din municipiul Vaslui, unde există și locuințe sociale.	15.000.000	PR Nord-Est 2021-2027 PNRR Bugetul de stat Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2024-2027
Creșterea eficienței energetice a blocurilor de locuințe	O.S.3. P.3.2.	Proiectul prevede realizarea de lucrări de consolidare, izolarea termică a anvelopei, șarpantei,	20.000.000	PR Nord-Est 2021-2027 PNRR	UAT Municipiul Vaslui	2024-2027

		reabilitarea instalațiilor de încălzire / climatizare, a sistemului de iluminat interior și exterior, amenajare terasă verde etc. Proiectul se va implementa doar în măsura în care vor exista asociații de proprietari interesate de astfel de intervenții. În vederea stimulării lor, municipalitatea poate implementa un sistem de evaluare a fațadelor și de sancționare a blocurilor cu fațade care prezintă pericol public.		Bugetul de stat Bugetul local Fonduri proprii asociații de proprietari		
Modernizare sistem de iluminat public în municipiul Vaslui	O.S.3. P.3.3.	Proiectul prevede modernizarea a 9 puncte de alimentare și aprindere, instalarea a 1354 de corpuri de iluminat LED, respectiv a sistemului de telegestiune în Moara Grecilor și pe străzile Ștefan cel Mare, Republicii și Decebal.	5.300.000	Bugetul de stat (AFM) Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2024-2025
Dezvoltare, modernizare și completare sistem de management integrat al deșeurilor municipale în municipiul Vaslui	O.S.3. P.3.5.	Proiectul prevede continuarea investițiilor realizate prin SMID, prin amenajarea a 100 de insule ecologice supraterane pe bază de cartelă de acces pentru colectare selectivă în jurul blocurilor de locuințe.	8.200.000	PNRR Bugetul de stat Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2023-2026

Program de instalare toalete ecologice în spațiile publice intens circulate	O.S.3. P.3.5.	Proiectul are în vedere instalarea de toalete ecologice automate, cu autocurățare, în mai multe zone aglomerate din municipiu aflate la distanțe mare de toalete publice existente.	1.000.000	Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2024-2027
Puțuri forate de mare adâncime și sistem de alimentare cu apă în localitatea Bahnari	O.S.4. P.4.1.	Proiectul prevede executarea mai multor puțuri de mare adâncime pentru alimentarea cu apă și extinderea rețelei de alimentare a suburbiei Bahnari confruntată cu probleme în aprovizionarea cu apă potabilă	10.000.000	PDD 2021-2027 PNRR Bugetul de stat (PNI ”Anghel Saligny”) Fonduri proprii ale operatorului Bugetul local	AQUAVAS UAT Municipiul Vaslui	2024-2027
Extindere rețele de apă și canalizare în zonele Moara Grecilor, Viișoara, Rediu și Filaturii	O.S.4. P.4.1.	Proiectul prevede executarea lucrărilor de extindere a rețelelor de apă-canal din zonele cu acoperire deficitară a acestor servicii comunitare de utilități publice (intervenții complementare la proiectul POIM)	4.900.000	PDD 2021-2027 PNRR Bugetul de stat Fonduri proprii ale operatorului Bugetul local	AQUAVAS UAT Municipiul Vaslui	2024-2027
Extindere și reabilitare lucrări de prevenire a inundațiilor, desecări și irigații pe teritoriul municipiului Vaslui	O.S.4. P.4.2.	Proiectul prevede executarea de lucrări de extindere și reabilitare a infrastructurii de desecare/drenare , respectiv de reprofilare a albiei râurilor	50.000.000	PNRR Bugetul de stat Bugetul local	ANIF ABA Prut-Bârlad	2024-2027

		Vasluieț, Bârlad, Delea și Racova, în vederea reducerii riscului de inundații. De asemenea, investiția vizează repunerea în funcțiune a sistemului de irigații a terenurilor din jurul municipiului.			UAT Municipiul Vaslui	
Modernizarea Stadionului Municipal	O.S.5 P.5.4	Proiectul prevede executarea de lucrări de modernizare a stadionului din Municipiul Vaslui prin extinderea tribunelor, amenajarea unor copertine, a unor spații anexe, modernizarea infrastructurii edilitare, amenajare parcări etc.	1.100.000	Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2025-2027
Extinderea și dotarea Dispeceratului Integrat 112	O.S.4. P.4.4.	Proiectul prevede extinderea și dotarea Dispeceratului Integrat 112 Vaslui pentru a include serviciile Poliției, Jandarmeriei, STS și Poliției Locale.	500.000	Bugetul CJ Bugetul local	ISU Vaslui SAJ Vaslui IJJ Vaslui Poliția Locală STS	2024-2026
Construire creșă mică în municipiul Vaslui	O.S.5. P.5.1.	Proiectul prevede construcția unei creșe noi, cu o capacitate de 40 de locuri (4 grupe) pe str. Ștefan Ciobotărașu.	10.000.000	PNRR Bugetul de stat (CNI) Bugetul local	CNI UAT Municipiul Vaslui	2023-2026
Construire complex pentru învățământul timpuriu (creșa, grădiniță) și zonă pentru activități în aer liber în municipiul Vaslui	O.S.5. P.5.1.	Proiectul prevede construirea unei grădinițe noi, respectiv a unei creșe eficiente energetic, cu o capacitate de 50-70 locuri fiecare, precum și amenajarea unei zone de activități în aer liber pentru copii.	20.000.000	PR Nord-Est 2021-2027 Bugetul de stat Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2024-2027

Construire sală de educație fizică la Școala Gimnazială ”Vasile Alecsandri”	O.S.5. P.5.1.	Proiectul prevede construirea unei săli de sport școlare eficiente energetic, dotate cu tribune, vestiare, grupuri sanitare, spații de depozitare și dotări specifice.	4.800.000	PR Nord-Est 2021-2027 Bugetul de stat (CNI) Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2024-2027
Construire internat pentru Liceul cu Program Sportiv Vaslui	O.S.5. P.5.1.	Proiectul prevede construirea unui corp nou de clădire eficient energetic, care să aibă funcțiunea de Internat pentru elevii din alte localități.	12.500.000	PR Nord-Est 2021-2027 Bugetul de stat (CNI) Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2024-2027
Reabilitare sală de sport Liceul cu Program Sportiv Vaslui	O.S.5. P.5.1.	Proiectul prevede reabilitarea și dotarea sălii de sport a Liceului cu Program Sportiv.	5.000.000	PR Nord-Est 2021-2027 Bugetul de stat (CNI) Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2024-2027
Amenajare teren sintetic de fotbal la Liceul cu Program Sportiv Vaslui	O.S.5. P.5.1.	Proiectul prevede realizarea unui teren sintetic de fotbal cu o suprafață de peste 6.200 mp, sistem de iluminat, porți fixe, fanioane etc.	3.500.000	PNRR Bugetul de stat Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2023-2024
Reabilitare sală de sport Școala Gimnazială ”Elena Cuza”	O.S.5. P.5.1.	Proiectul prevede reabilitarea și dotarea sălii de sport a Școlii Gimnaziale ”Elena Cuza”	5.000.000	PR Nord-Est 2021-2027 Bugetul de stat (CNI) Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2024-2027
Dotarea cu mobilier, materiale didactice și echipamente digitale a unităților de învățământ preuniversitar și a	O.S.5. P.5.1.	Proiectul prevede dotarea sălilor de clasă, a laboratoarelor și a sălilor pentru diferite activități de la un număr de 23 de unități de învățământ și conexe din municipiu.	16.400.000	PNRR Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2023-2026

unităților conexe din municipiul Vaslui						
Program multianual pentru întreținere, reparații și dotări unități de învățământ	O.S.5. P.5.1.	Proiectul prevedere executarea anuală de lucrări de întreținere și reparații (de ex. șarpante, acoperișuri, învelitori, zugrăveli interioare și exterioare, înlocuire tâmplărie etc.), respectiv dotarea unităților de învățământ din municipiu (altele decât dotările realizate cu fonduri PNRR)	20.000.000	Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2023-2027
Reabilitare imobil - clădire Str. Vasile Alecsandri nr. 1	O.S.5. P.5.2.	Proiectul prevede reabilitarea clădirii municipalității de pe Str. Vasile Alecsandri nr. 1 (fostul sediu al Serviciului Județean de Medicină Legală)	2.200.000	Bugetul de stat Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2024-2027
Crearea/Modernizarea și dotarea cabinetelor de medicină școlară	O.S.5. P.5.2.	Proiectul prevede înființarea (în unitățile de învățământ noi sau nedeservite), modernizarea și dotarea cabinetelor de medicină școlară, inclusiv dentare, din unitățile de învățământ, în vederea creșterii atractivității acestora pentru personalul medical, precum și a deservirii mai bune a elevilor.	3.000.000	PS 2021-2027 Bugetul de stat Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2024-2027
Construcția de locuințe de serviciu pentru specialiștii din domeniul medical	O.S.5. P.5.2.	Proiectul prevede construcția a minim 25 de locuințe pentru specialiștii din domeniul medical care fac naveta din alte localități de domiciliu	8.000.000	Bugetul de stat (ANL) Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2024-2027

Construire Complex de Servicii Comunitare în Municipiul Vaslui	O.S.5. P.5.3.	Proiectul prevede reconversia parțială (circa 7,7 ha) a amplasamentului fostei Garnizoane Vaslui în vederea amenajării unui Complex de Servicii Comunitare, care să cuprindă: - Camin pentru persoane varstnice (150 de locuri) - Cantina sociala (150 de locuri) + Centru rezidential pentru persoane fara adapost (24 persoane) + Adapost de noapte pentru oamenii strazii (40 persoane) - -Centru rezidential pentru ingrijiri paliative (100 persoane) - Sediu administrativ - Camera centrala termica - Camera de pompe pentru incendiu Centrele sus-menționate pot face subiectul unor proiecte individuale, funcție de sursa de finanțare ce va fi identificată pentru fiecare în parte.	193.700.000	PIDS 2021-2027 PNRR Alte surse externe Bugetul de stat Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2024-2027
Dezvoltarea serviciilor sociale destinate vârstnicilor	O.S.5. P.5.3.	Proiectul are în vedere amenajarea de noi centre de zi pentru vârstnici / cluburi de pensionari, unde aceștia să beneficieze de servicii de	5.000.000	PIDS 2021-2027 Alte surse Bugetul de stat	UAT Municipiul Vaslui ONG-uri	2024-2027

		asistență medicală și socială, consiliere psihologică, juridică, activități de socializare, culturale, sportive etc.		Bugetul local PPP		
Centrul de zi pentru prevenirea separării copilului de familie	O.S.5. P.5.3.	Măsura prevede acordarea unui sprijin tailor-made, adaptat nevoilor mamelor, în vederea creșterii angajabilității și autonomiei părintelui singur : acordarea de vouchere before și after school, vouchere pentru activitățile de weekend ale copiilor (sport, creație, artă), finanțarea cursurilor de recalificare pentru părintele singur cu venituri mici, care dorește schimbarea domeniului profesional etc. Compartimentare: Spații primire și așteptare, Zona de asistență medical, Birou psiholog, Birou asistent social, Sală muntifucțională, Sală de limbi străine, Sală de mese, Cabinet consiliere părinți, Sector ergoterapie și activități social-culturale, Spațiu pentru administrație, vestiar personal, vizitatori, Grupuri sanitare organizate pe sexe,	5.500.000	PIDS 2021-2027 PNRR Alte surse externe Bugetul de stat Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui ONG-uri	2024-2027

		Zonă servicii gospodărești (bloc alimentar, spălătorie)				
Construcție locuințe sociale și de necesitate	O.S.5. P.5.3.	Proiectul prevede construcția a minim 40 de locuințe sociale și de necesitate pentru persoanele care au depus dosare eligibile la municipalitate în vederea obținerii unui spațiu locativ.	20.000.000	PIDS 2021-2027 Bugetul de stat (ANL) Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2024-2027
Construcție bazin de înot olimpic	O.S.5. P.5.4.	Proiectul prevede construcția unui complex sportiv cu bazin de înot olimpic, bazin de antrenamente și pentru copii, spații tehnice, administrative, saună, vestiare, grupuri sanitare, tribune, spații verzi, accese și parcări adiacente	97.200.000	Bugetul CNI Bugetul local	CNI UAT Municipiul Vaslui	2024-2026
Construcție bază sportivă Tip 1 – strada Hușiului	O.S.5. P.5.4.	Proiectul prevede construcția unei baze sportive care să cuprindă un teren de fotbal cu nocturnă și tribune, un teren mic multifuncțional, vestiare, grupuri sanitare, parcare etc.	6.000.000	Bugetul CNI Bugetul local	CNI UAT Municipiul Vaslui	2023-2025
Program multianual de acordare finanțări nerambursabile pentru proiecte sportive, culturale, de tineret, ale cultelor religioase și social	O.S.5.5. P.5.4.	Proiectul prevede alocarea anuală a circa unor fonduri de la bugetul local pentru proiecte din domeniul cultură, culte și sport derulate de asociații și fundații.	8.000.000	Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2023-2027
Construcția de locuințe pentru tineri în municipiul Vaslui	O.S.5. P.5.5.	Proiectul prevede construcția a 100 de apartamente eficiente energetic pentru tineri, la care	42.900.000	PNRR Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2023-2026

		se vor adăuga și 45 de stații de încărcare electrică.				
Elaborarea Strategiei locale de dezvoltare a serviciilor sociale	O.S.5. P.5.5.	Proiectul are în vedere elaborarea participativă și adoptarea unei strategii locale de dezvoltare a serviciilor sociale	60.000	PNRR Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2023-2026
Elaborarea și implementarea unei strategii pentru tineret, precum și derularea programelor pentru tineri subscrise acesteia	O.S.5. P.5.5.	Proiectul are în vedere elaborarea participativă și adoptarea unei strategii pentru tineret, pe modelul altor orașe din țară. Aceasta va cuprinde definirea și implementarea de măsuri subscrise cel puțin următoarelor priorități: 1. Înființarea, prin achiziționarea / reconversia și amenajarea unui imobil public existent unui centru pentru tineret, unde să-și aibă sediul organizațiile de profil din municipiu și unde să fie organizate diferite activități pentru tineri (educație formală și non-formală, informare, consiliere și asistență, socializare și activități recreative, voluntariat etc.) 2. Depunerea candidaturii la titlul de Capitală a Tineretului din România	15.000.000	POEO 2021-2027 PNRR Bugetul local Bugetul de stat Sponsorizări	UAT Municipiul Vaslui Grupul de Inițiativă pentru titlul de Capitală a Tineretului din România	2024-2027

		3. Program de acordare de finanțări nerambursabile pe bază de competiție pentru proiecte de tineret ale ONG-urilor (de ex. educație formală / non formală, intdoor / outdoor, voluntariat, socializare etc.)				
Înființare Parc Industrial	O.S.6. P.6.1.	Proiectul prevede realizarea unui parc industrial în zona vechiului CET. Acesta va cuprinde parcele cu acces complet la întreaga gamă de utilități puse la dispoziția investitorilor, căi de acces, amenajarea unui sediu administrativ etc.	50.000.000	PR Nord-Est 2021-2027 Alte surse externe Bugetul de stat Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui Partener universitar	2026-2029
Înființarea unui HUB pentru antreprenorii locali	O.S.6. P.6.2.	Proiectul prevede amenajarea unui spațiu multifuncțional, inclusiv prin reconversia funcțională a unei clădiri existente, care să cuprindă spații de tip accelarator/incubator de afaceri, spații de coworking, întâliri și alte facilități pentru start-up-urile din municipiu și din județ. Se propune ca administrarea HUB-ului să se facă de către un partener privat cu experiență în domeniul serviciilor de afaceri.	10.000.000	Bugetul de stat Bugetul local PPP	UAT Municipiul Vaslui Partener privat	2024-2027

Smart Planning Vaslui	O.S.7. P.7.1.	Proiectul prevede dezvoltarea unui geoportal (GIS), de tip public/Open Data (cu excepția datelor confidențiale), care să funcționeze ca o bancă de date urbane actualizată în timp real, ce permite evidența exactă a rețelelor tehnico-edilitare, a activelor publice (de ex. parcări, clădiri, terenuri etc.), a documentațiilor de urbanism PUG și RLU. Aceasta va permite eliberarea automată a certificatelor de urbanism pentru solicitanți. Tot în cadrul proiectului se va realiza modelarea 3D a municipiului.	15.000.000	PR Nord-Est 2021-2027 Alte surse externe Bugetul de stat Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2024-2027
Smart Mobility Vaslui	O.S.7. P.7.1.	Proiectul prevede dezvoltarea unei baze de date cu informații actualizate la zi (trasee, stații/puncte de oprire, orar, prețuri etc.) de la toți operatorii de transport (transport pe CF, transport public local, transport județean, taxi, velo, micromobilitate, stații de încărcare electrică, parcări publice, ridesharing etc.) care operează pe raza municipiului, insoțită de o aplicație de tip MaaS (Mobility as a Service), care să permită utilizatorului să-și definească rapid un traseu	20.000.000	PR Nord-Est 2021-2027 Alte surse externe Bugetul de stat Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2024-2027

			intermodal între două sau mai multe puncte din oraș. Proiectul va include și senzori montați în locurile de parcare publică, pentru ca utilizatorul să afle în timp real dacă există locuri de parcare disponibile, facilități de plată a parcării prin SMS sau prin aplicație pentru telefon, precum și un modul de parksharing pentru parcările rezidențiale. În mod similar, aceasta va fi integrată cu sistemul GPS din mijloacele de transport public urban, pentru a indica ora exactă în care utilizatorul trebuie să fie în stația de așteptare. Proiectul va include și o platformă pentru educație digitală în domeniul mobilității sustenabile.				
Smart Vaslui	**Governance**	O.S.7. P.7.1.	Proiectul prevede extinderea portalului de servicii publice realizat prin proiectul POCA pentru a include noi funcțiuni online pentru interacțiunea cu cetățenii și mediul de afaceri, precum: avizul unic, parcările de reședință, locurile de veci, managementul deșeurilor, alerte, sesizări și audiențe, monitorizare investiții și proiecte publice, agenda	10.000.000	Bugetul de stat Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2022-2027

			cultural-sportivă, creativitate și inovare civică (consultări publice online), bugetare participativă, programare căsătorii, înscrierea online într-o unitate de învățământ, actualizarea paginii WEB a Primăriei și instituțiilor din subordine, implementare SSO și bibliotecă digitală, interconectare cu bazele de date ANAF, OCPI, ONRC și ale altor instituții,				
Smart Vaslui	**Environment**	O.S.7. P.7.1.	Proiectul prevede implementarea unor soluții digitale de gestionare a transformării verzi a municipiului. Acesta va cuprinde: - sistem inteligent de irigare a spațiilor verzi, bazat pe senzori de umiditate - rețea locală de monitorizare a calității aerului și apelor, cu facilități de informare în timp real pentru cetățeni (panouri, site, aplicație) - monitorizarea GPS a vehiculelor utilizate în activitățile de salubrizare - implementarea rețea de pubele de colectare selectivă inteligente în spațiile publice,	15.000.000	Bugetul de stat Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2024-2027

			încărcare solară și monitorizare online a gradului de umplere - sistem de telegestiune a întregii rețele de iluminat public din municipiu - platformă digitală de monitorizare a consumului de utilități al clădirilor publice				
Smart Vaslui	**Education**	O.S.7. P.7.1.	Proiectul prevede implementarea unei platforme online pentru educație digitală. Aceasta va include o componentă de dotare cu echipamente și software, care cuprinde amenajarea de Smart Labs la unitățile de învățământ din municipiu, dotarea cu echipamente IT și software a Primăriei și instituțiilor din subordine, a centrelor de zi pentru vârstnici, copii și a centrelor sociale pentru alte categorii defavorizate administrate de către Primărie, respectiv a cabinetelor de medicină școlară. Cea de-a doua componentă va include un program de alfabetizare digitală a categoriilor de populație cu competențe reduse (de ex. vârstnici, persoane de etnie romă, șomeri, persoane cu dizabilități, copii și elevi	20.000.000	Bugetul de stat Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2024-2027

proveniți din familii cu probleme sociale, cu cerințe educaționale speciale etc.), respectiv de dezvoltare a competențelor pentru transformare digitală în rândul personalului din domeniul serviciilor publice (funcționari publici, personal didactic, medical, asistenți sociali etc.), utilizând dotările achiziționate în cadrul primei componente. Pentru cea de-a doua categorie se propune organizarea unei competiții pentru acordarea de grant-uri unor ONG-uri, clustere, companii etc. acreditate ca furnizori de formare în domeniul digitalizării. Cea de-a treia componentă vizează implementarea unei aplicații de înscriere online la creșele din municipiu. Cea a de a patra componentă vizează implementarea unei platforme pentru educația antreprenorială, incubarea digitală, cu accent pe pregătirea pentru accesarea de finanțări, adresată întreprinzătorilor potențiali și existenți de la nivelul municipiului (de ex. tineri

		absolvenți, persoane care au înființat recent o afacere etc.)				
Extindere sistem de supraveghere video	O.S.7. P.7.1.	Proiectul propune extinderea sistemului de supraveghere video existent cu 100 de noi camere (inclusiv mobile, cu zoom optic), rețea de fibră optică și conexiune wi-fi (de ex. 4G), stocare a datelor pe mai multe luni, precum și complementarea acestuia cu soluții de inteligență artificială (de ex. pentru detectarea în timp real a unor evenimente anormale de pe străzi și din spațiile publice, a parcării neregulamentare, monitorizarea fluxurilor de trafic, detectarea ambuteiajelor, monitorizarea punctelor de colectare a deșeurilor și a depozitărilor ilegale, a locurilor de joacă, anonimizarea feței persoanelor pentru respectarea clauzelor GDPR etc.)	5.300.000	PNRR Bugetul de stat Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2024-2026
Platformă de promovare a produselor locale	O.S. 7 P.7.1.	Platformă de promovare și comercializare (magazin online) a produselor și serviciile realizate la nivel local/județean, inclusiv mentenanța acesteia	200.000	Bugetul CJ Bugetul local	CJ Vaslui UAT Municipiul Vaslui CCIA Vaslui GAL-uri Grupuri de producători	2024-2025

					Cooperative	
Implementarea bugetării participative în municipiul Vaslui	O.S. 7 P.7.3.	Proiectul prevede implementarea unui proces complex de bugetarea participativă, care să permită formularea de propuneri concrete de investiții de mici dimensiuni din domenii selectate de către cetățeni și finanțarea acestora de la bugetul local, în limita unui plafon bugetar anual.	5.000.000	Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2023-2027
Creșterea eficienței energetice a blocului 23	O.S.3. P.3.2.	Proiectul prevede realizarea de lucrări de creștere a performanței energetice la un bloc din municipiul Vaslui, unde își au sediul și două companii de utilități publice, inclusiv realizarea unei stații de încărcare	4.000.000	PR Nord-Est 2021-2027 PNRR Bugetul de stat Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2024-2027
Modernizare strada Ceramicii	O.S.1. P.1.3.	Proiectul prevede refacerea carosabilului, montarea de borduri noi, înlocuire instalație de iluminat public, rețea de canalizare pluvială etc.	2.000.000	Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2024-2027
Amenajare parcuri de joaca pentru copii	O.S.2. P.2.1.	Proiectul prevede amenajarea spațiilor verzi, înlocuire mobilier urban, creare terenuri de minibaschet, iluminat public și supraveghere video etc.	3.500.000	Bugetul de stat Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2024-2027
Modernizare Teatru de Vară	O.S.5. P.5.4.	Proiectul prevede reabilitarea și dotarea Teatrului de Vară din Municipiul Vaslui.	8.000.000	Bugetul de stat Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2025-2027

Extindere rețea de distribuție a energiei electrice strada Ceramica	O.S.3. P. 3.3	Proiectul prevede extinderea rețelei de distribuție a energiei electrice pe strada Ceramica	2.800.000	Bugetul local PPP	UAT Municipiul Vaslui Partener privat	2024-2027
Construire adăpost pentru câini fără stăpân	O.S. 4 P.4.5	Construirea unui adăpost pentru câini fără stăpân în zona Rediu	1.000.000	Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2025-2027
Reabilitare iluminat public parcuri și grădini publice	O.S.3. P. 3.3	Proiectul prevede instalarea de stâlpi de iluminat și înlocuirea corpurilor de iluminat cu unele LED, montare puncte de aprindere, înlocuire linie electrică subterană de alimentare cu energie electrică iluminat public, sistem de telegestiune etc.	5.100.000	Bugetul de stat (AFM) Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2025-2027
Reabilitare clădire administrativă sediu OJCA	O.S.2. P.2.2.	Proiectul prevede realizarea de lucrări de consolidare, izolarea termică a anvelopei, șarpantei, reabilitarea instalațiilor de încălzire / climatizare, a sistemului de iluminat interior și exterior etc.	15.000.000	PNRR Bugetul de stat Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2025-2027
Modernizare strada Călugăreni (ieșirea spre Negrești) și străzi adiacente	O.S.1. P.1.3.	Proiectul prevede refacerea carosabilului, montarea de borduri noi, înlocuire instalație de iluminat public, amenajare pista de bicicliști, rețea de canalizare pluvială etc.	25.000.000	Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui	2025-2027
Centrală electrică fotovoltaică pentru autoconsum și rețele	O.S.3. P. 3.4	Proiectul prevede amenajarea unui parc fotovoltaic în vederea	17.400.000	Fondul pentru Modernizare	UAT Municipiul Vaslui	2025-2027

electrice pentru evacuare putere		asigurării energiei necesare pentru iluminatul public		Bugetul de stat Bugetul local		
Regenerare urbană zona râului Delea	O.S.2. P.2.1.	Investiția urmărește regenerarea și valorificarea durabilă a râului Delea și a zonelor adiacente, prin crearea unui coridor verde-albastru accesibil și incluziv, care să conecteze cadrul natural, spațiile publice și comunitatea. Amenajarea va fi realizată cu respectarea funcțiilor de gospodărire a apelor, a cerințelor privind apărarea împotriva inundațiilor și a principiilor dezvoltării durabile. Totodată, proiectul va urmări valorile promovate de inițiativa Noul Bauhaus European: sustenabilitate, incluziune și calitatea experienței și a spațiului, precum și implicarea comunității în procesul de identificare și definire a soluțiilor.	7.000.000	PR Nord-Est 2021-2027 Bugetul de stat Bugetul local	UAT Municipiul Vaslui Administrația Bazinală de Apă Prut-Bârlad	2026-2029
TOTAL GENERAL			**2.368.480.000,00lei**			

SITUAȚIA PROIECTELOR ÎN IMPLEMENTARE

Nr. crt.	Titlul proiectului	Programul de finanțare	STADIU/ Observatii
1.	„Proiect de realizare depou pentru transportul public” cod SMIS-126907	Programul Operațional Regional 2014-2020, Axa prioritară 4 - „Sprijinirea dezvoltării urbane durabila”, Obiectiv Specific 4.1 – „Reducerea emisiilor de carbon în municipiile reședință de județ prin investiții bazate pe planurile de mobilitate urbană durabilă”	**ÎN IMPLEMENTARE (propus la fazare prin POR 2021-2027)**
2.	„Proiect de extindere a rutelor, traseelor și stațiilor pentru transportul public de călători” cod SMIS-128283	Programul Operațional Regional 2014-2020, Axa prioritară 4 - „Sprijinirea dezvoltării urbane durabila”, Obiectiv Specific 4.1 – „Reducerea emisiilor de carbon în municipiile reședință de județ prin investiții bazate pe planurile de mobilitate urbană durabilă”	**ÎN IMPLEMENTARE (propus la fazare prin POR 2021-2027)**
3.	"Reconversia unui teren degradat din zona Copou în zona verde si de agrement" cod SMIS-126908	Programul Operațional Regional 2014-2020, Axa prioritară 4 - „Sprijinirea dezvoltării urbane durabila”, Obiectiv Specific 4.2. - "Reconversia si refunctionalizarea terenurilor si suprafetelor degradate, vacante sau neutilizate din muncipiile resedinta de judet"	**ÎN IMPLEMENTARE**
4	“Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirea publică situată în Vaslui, str. Dimitrie Sturza, în care funționează Centrul de zi pentru persoane de vârsta a III-a Buna Vestire”	PNRR, Componenta 5 - Valul Renovării “Operațiunea B2.2.a – Renovarea energetică aprofundată a clădirilor publice – Autorități locale”	**ÎN IMPLEMENTARE**
5	“"Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirea publică situată în Vaslui, str. Donici, în care funcționează Clubul Pensionarilor pentru persoane de vârsta a III-a"”	PNRR, Componenta 5 - Valul Renovării “Operațiunea B2.2.a – Renovarea energetică aprofundată a clădirilor publice – Autorități locale”	**ÎN IMPLEMENTARE**

6	"Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirea publică situată în Vaslui, str. Biruinței, în care funcționează Centru de zi pentru persoane de vârsta a III-a Sfântul Nicolae"	PNRR, Componenta 5 - Valul Renovării "Operațiunea B2.2.a – Renovarea energetică aprofundată a clădirilor publice – Autorități locale"	**ÎN IMPLEMENTARE**
7	"Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirea publică situată în Vaslui, str. Nicolae Iorga, nr. 62, în care funcționează Centrul Prietenia, destinat persoanelor de vârsta a III-a"	PNRR, Componenta 5 - Valul Renovării "Operațiunea B2.2.a – Renovarea energetică aprofundată a clădirilor publice – Autorități locale"	**ÎN IMPLEMENTARE**
8.	„Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei – Școala Gimnazială <<Elena Cuza>> Vaslui"	PNRR, Componenta 5 - Valul Renovării Runda a doua Investiția: B2.1.a – Renovare energetică moderată a clădirilor publice – Autorități locale	**ÎN IMPLEMENTARE**
9	"Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei – Școala Gimnazială<<Mihail Sadoveanu>> Vaslui"	PNRR, Componenta 5 - Valul Renovării Runda a doua Investiția: B2.1.a – Renovare energetică moderată a clădirilor publice – Autorități locale	**ÎN IMPLEMENTARE**
10	"Înnoirea parcului auto pentru transportul public de persoane" Proiectul este depus în parteneriat cu UAT Comuna Muntenii de Jos și UAT Comuna Zăpodeni și prevede achiziția unui total de 13 autobuze	PNRR, Componenta 10 - Fondul Local Investiția I.1.1 – Înnoirea parcului de vehicule destinate transportului public de persoane (achiziția de vehicule nepoluante)	**ÎN IMPLEMENTARE**
11.	"Construire locuințe pentru tineri în Municipiul Vaslui"	PNRR, Componenta 10 - Fondul Local I.2 - Construirea de locuințe nZEB plus pentru tineri/ locuințe de serviciu pentru specialiști din sănătate și învățământ	**ÎN IMPLEMENTARE**

12	"Dezvoltare, modernizare și completare a sistemului de management integrat al deșeurilor municipale la nivelul Municipiului Vaslui"	PNRR, Componenta 3 – Managementul deșeurilor Investiția: I1. Dezvoltarea, modernizarea și completarea sistemelor de management integrat al deșeurilor municipale la nivel de județ sau la nivel de orașe/comune Subinvestiția: I.1.B Construirea de insule ecologice digitalizate	**ÎN IMPLEMENTARE**
13	"Dotarea cu mobilier, materiale didactice și echipamente digitale a unităților de învățământ preuniversitar și a unităților conexe din Municipiul Vaslui"	PNRR, Componenta C15-Educație	**ÎN IMPLEMENTARE**
14	Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirea publică Liceul Economic "Anghel Rugină	Programul privind creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice -SESIUNEA 2021 derulat prin AFM	**ÎN IMPLEMENTARE**
15	Modernizarea sistemului de iluminat public în municipiul Vaslui	Programului privind creșterea eficienței energetice a infrastructurii de iluminat public - SESIUNEA 2022 derulat prin AFM	**ÎN IMPLEMENTARE**

PROCEDURA PENTRU PRIORITIZAREA OPERAȚIUNILOR / PROIECTELOR DIN PORTOFOLIU ȘI LISTA DE OPERAȚIUNI PRIORITIZATE / PROIECTE EVIDENȚIATE CARE INTENȚIONEAZĂ A FI FINANȚATE DIN PR NORD-EST 2021-2027

Investițiile publice necesită o evaluare riguroasă, deoarece resursele financiare sunt limitate. Prioritizarea investițiilor devine astfel esențială pentru a asigura un management eficient al proiectelor și o utilizare eficientă a cheltuielilor publice. În vederea prioritizării operațiunilor (proiectelor) rezultate în urma elaborării Strategiei, la nivelul Municipiului Vaslui a fost desemnată o *Comisie de elaborare și implementare a procedurii de lucru pentru prioritizarea operațiunilor/proiectelor rezultate din Strategia Integrată de Dezvoltare Urbana a Municipiului Vaslui pentru perioada 2021 – 2027* ai căror membri fac parte din Aparatul Tehnic. Desemnarea membrilor comisiei s-a realizat prin Dispoziția nr. 676/20.10.2023, fiind stabilită următoarea componență:

Nume	Funcție în cadrul instituției	Funcție în cadrul Comisiei de elaborare și implementare a procedurii de lucru pentru prioritizarea operațiunilor/proiectelor rezultate din Strategia Integrată de Dezvoltare Urbana a Municipiului Vaslui pentru perioada 2021 – 2027
Arh. Maftei Ana Alexandrina	Arhitect șef – Direcția de Amenajarea Teritoriului și Urbanism	Membru coordonator
Ing. Bălănescu Dorin	Director - Direcția de Gospodărie Urbană	Membru
Jrs. Frențescu Corina	Director - Direcția de Investiții, Implementare Proiecte și Supraveghere Video	Membru
Ec. Boț Eugen	Director - Direcția Economică	Membru
Jrs. Manea Diana	Consilier - Serviciul de Administrație Publică Locală	Membru

Etapa 1. Elaborarea procedurii de lucru pentru prioritizarea operațiunilor/proiectelor rezultate din Strategia Integrată de Dezvoltare Urbana a Municipiului Vaslui pentru perioada 2021 – 2027

Procesul de elaborare a procedurii va fi demarat prin organizarea unei ședințe de lucru a *Comisiei de elaborare și implementare a procedurii de lucru pentru prioritizarea operațiunilor/proiectelor rezultate din Strategia Integrată de Dezvoltare Urbana a Municipiului Vaslui pentru perioada 2021 – 2027* în cadrul căreia Membrul coordonator va distribui lista de operațiuni (proiecte) ce vor fi prioritizate. În cadrul acestei prime etape vor fi realizate următoarele activități:

- Verificarea portofoliilor de operațiuni rezultate ca urmare a elaborării documentelor strategice;
- Stabilirea matricei de prioritizare ;
- Stabilirea formularelor anexă care vor fi utilizate în procesul de prioritizare;
- Încheierea procesului-verbal al ședinței asumat de către toți membrii comisiei

Derularea etapei 1

În data de 10.11.2023 Membrul coordonator a convocat ședința de lucru a *Comisiei de elaborare și implementare a procedurii de lucru pentru prioritizarea operațiunilor/proiectelor rezultate din Strategia Integrată de Dezvoltare Urbana a Municipiului Vaslui pentru perioada 2021 – 2027* . În cadrul acesteia a fost analizată lista de operațiuni rezultate ca urmare a elaborării documentelor strategice și s-au stabilit obiectivele generale ale procesului de prioritizare a proiectelor de investiții, astfel:

- Corelarea proiectelor de investiții publice cu prioritățile de dezvoltare stabilite la nivel național, regional,județean și local;
- Includerea în portofoliul de proiecte a investițiilor care aduc beneficii economice și sociale semnificative.

Pentru selecționarea proiectelor prioritare, s-a stabilit utilizarea unei matrice de prioritizare care implică evaluarea și acordarea unui punctaj fiecărui proiect. Aceasta asigură că proiectele selectate se încadrează în bugetul disponibil și sunt conforme cu obiectivele stabilite. Punctajul total va fi obținut ca urmare a însumării punctajelor acordate la fiecare dintre cele 6 criterii stabilite.

Matricea de prioritizare a proiectelor

Criteriu de prioritizare	Punctaj maxim	Modalitate de punctare a proiectelor
C1. Contribuția directă a proiectului la atingerea obiectivelor strategice de dezvoltare	**15 puncte**	Se vor identifica obiectivele strategice la a căror atingere contribuie în mod direct proiectul evaluat Punctare criteriu: ➢ 0 puncte daca proiectul nu contribuie la atingerea nici unui obiectiv strategic de dezvoltare; ➢ 15 puncte dacă proiectul contribuire la atingerea unui obiectiv strategic de dezvoltare;
C2. Gradul în care implementarea proiectului răspunde nevoilor identificate ale mai multor categorii de beneficiari	**30 puncte**	Categorii de beneficiari: 1. Comunitate locală 2. Turiști 3. Mediul de afaceri 4. Sector public 5. Ong-uri Fiecare categorie de beneficiari ale căror nevoi sunt indeplinite prin implementarea proiectului este punctată cu 6 puncte Punctare criteriu: = 5 puncte X nr. categorii de beneficiari ale căror nevoi sunt îndeplinite prin implementarea proiectului.
C3. Gradul în care proiectul evaluat continuă o altă investiție initiata/demarată/finalizată în perioada 2014 – 2020 sau aflată în curs de implementare	**10 puncte**	Punctare criteriu: ➢ 0 puncte dacă proiectul reprezintă o inițiativă care nu continuă o altă investiție initiata/demarată/finalizată în perioada 2014-2020 sau aflată în curs de implementare ➢ 10 puncte dacă proiectul reprezintă o inițiativă care continuă o altă investiție initiata/demarată/finalizată în perioada 2014-2020 sau aflată în curs de implementare

C4. Relevanța proiectului față de strategii	**15 puncte**	Punctare criteriu: ➢ 0 puncte dacă proiectul nu este relevant față de vreo strategie națională sau regională sau sectorială ➢ 5 puncte dacă proiectul este relevant față de o strategie locala, județeană, regională sau sectorială ➢ 10 puncte dacă proiectul este relevant față de o strategie națională sau europeană * un proiect poate obține maxim 15 puncte în cazul în care este relevant atât față de o strategie locala, județeană, regională sau sectorială cât și față de o strategie națională sau europeană
C5. Disponibilitatea surselor de finanțare nerambursabile externe care pot fi atrase pentru realizarea proiectului	**15 puncte**	Punctare criteriu: ➢ 0 puncte - proiectul nu poate fi încadrat pe un program de finanțare nerambursabilă externa ➢ 15 puncte - proiectul poate fi încadrat pe un program de finanțare nerambursabilă externă
C6. Adresabilitatea proiectului	**15 puncte**	Punctare criteriu: ➢ se acorda punctaj intre 1 si 15 puncte în funcție de mărimea grupului țintă vizat de proiect, localizarea proiectului și densitatea populației din zonă, numărul estimat al beneficiarilor direcți etc.
PUNCTAJ MAXIM AL UNUI PROIECT	**100 PUNCTE**	

În vederea punctării operațiunilor în acord cu criteriile stabilite, în cadrul ședinței au fost stabilite următoarele formulare anexă care vor fi utilizate în procesul de prioritizare: Anexa 1 Grilă individuală de punctare a operațiunilor (proiectelor), Anexa 2 Grilă de punctare a operațiunilor (proiectelor), Anexa 3 Listă de operațiune (proiecte) prioritizate .

Anexa nr. 1

Grilă individuală de punctare a operațiunilor (proiectelor)

Titlu operațiune (proiect)	C1. Contribuția directă a proiectului la atingerea obiectivelor strategice de dezvoltare	C2. Gradul în care implementarea proiectului răspunde nevoilor identificate ale mai multor categorii de beneficiari	C3. Gradul în care proiectul evaluat continuă o altă investiție initiata/demarată/finalizată în perioada 2014 – 2020 sau aflată în curs de implementare	C4. Relevanța proiectului față de strategii	C5. Disponibilitatea surselor de finanțare nerambursabile externe care pot fi atrase pentru realizarea proiectului	C6. Adresabilitatea proiectului	Scor total (C1+C2+C3+C4+C5+C6)

<Nume, Prenume>
<Funcția în cadrul Comisiei>
Data
Semnătura

Anexa nr. 2

Grilă de punctare a operațiunilor (proiectelor)

Titlu operațiune (proiect)	C1. Contribuția directă a proiectului la atingerea obiectivelor strategice de dezvoltare *(media aritmetică a punctajelor acordate de fiecare membru)*	C2. Gradul în care implementarea proiectului răspunde nevoilor identificate ale mai multor categorii de beneficiari *(media aritmetică a punctajelor acordate de fiecare membru)*	C3. Gradul în care proiectul evaluat continuă o altă investiție initiata/demarată/finalizată în perioada 2014 – 2020 sau aflată în curs de implementare *(media aritmetică a punctajelor acordate de fiecare membru)*	C4. Relevanța proiectului față de strategii *(media aritmetică a punctajelor acordate de fiecare membru)*	C5. Disponibilitatea surselor de finanțare nerambursabile externe care pot fi atrase pentru realizarea proiectului *(media aritmetică a punctajelor acordate de fiecare membru)*	C6. Adresabilitatea proiectului *(media aritmetică a punctajelor acordate de fiecare membru)*	Scor total (C1+C2+C3+C4+C5+C6)

<Nume, Prenume>
<Membru Coordonator>
Data
Semnătura

Anexa nr. 3

Listă de operațiune (proiecte) prioritizate

A. Prioritizare generală

Poziția ocupată în urma aplicării procedurii de prioritizare	Titlu operațiune (proiect)	Punctaj obținut

B. Prioritizare proiecte propuse spre finanțare din PR NE 2021-2027

Programul Regional NE 2021-2027 (Prioritate și Obiectiv Specific)	Poziția ocupată în urma aplicării procedurii de prioritizare	Titlu operațiune (proiect)	Punctaj obținut

<Nume, Prenume - Membru Coordonator >
Data
Semnătura

<Nume, Prenume - Membru >
Data
Semnătura

<Nume, Prenume - Membru >
Data
Semnătura

<Nume, Prenume - Membru >
Data
Semnătura

<Nume, Prenume - Membru >
Data
Semnătura

Secretariatul *Comisiei de elaborare și implementare a procedurii de lucru pentru prioritizarea operațiunilor/proiectelor rezultate din Strategia Integrată de Dezvoltare Urbana a Municipiului Vaslui pentru perioada 2021 – 2027* va întocmi un registru electronic al documentelor în care vor fi înregistrate în ordine cronologică procesele verbale ale ședințelor și formularele completate precum și revizuirile acestora dacă este cazul.

Etapa 2. Implementarea procedurii de lucru pentru prioritizarea operațiunilor/proiectelor rezultate din Strategia Integrată de Dezvoltare Urbana a Municipiului Vaslui pentru perioada 2021 – 2027

În această etapă fiecare membru al *Comisiei de elaborare și implementare a procedurii de lucru pentru prioritizarea operațiunilor/proiectelor rezultate din Strategia Integrată de Dezvoltare Urbana a Municipiului Vaslui pentru perioada 2021 – 2027* va completa Anexa nr. 1 Grilă individuală de punctare a operațiunilor (proiectelor) și va transmite formularul completat către secretariatul comisiei. Membrul Coordonator va centraliza datele obținute împreună cu secretariatul comisiei și va completa Anexa nr. 2 Grilă de punctare a operațiunilor (proiectelor). În situația în care la analiza grilelor individuale se constată diferențe mai mari de 20 de puncte între punctajele totale acordate pentru același proiect, membrul coordonator al comisiei va convoca o reuniune de reevaluare comună a proiectului în cauză. De asemenea, în situația în care în urma completării Anexei nr. 2 Grilă de punctare a operațiunilor (proiectelor) sunt identificate proiecte care au obținut punctaj egal, prioritizarea se va realiza în baza aplicării progresive de către comisie a următoarelor criterii de departajare:

1.Valoarea estimată a operațiunilor (proiectelor) – operațiunile cu valori estimate mai mari, vor fi prioritare.

2.Identificarea specifică a sursei de finanțare – operațiunile care au identificate ca sursă de finanțare programe de finanțare externă nerambursabilă, inclusiv prioritatea/operațiunea și acestea sunt eligibile în cadrul acelor programe, vor fi prioritare;

3. Maturitatea proiectelor – proiectele cu documentații tehnice elaborate vor fi prioritare. În primul rând proiectele mature elaborate la faza de PT, urmate de cele la faza SF, temă de proiectare, în curs de achiziție a serviciilor de proiectare, și în final cele la faza de idee de proiect;

Rezultatul obținut în urma departajării va fi consemnat în cadrul unui proces-verbal încheiat de către comisie.

Operațiunile (proiectele) care au obținut un scor peste 50 de puncte vor fi trecute în lista de proiecte prioritare în ordinea punctajului obținut. În acest sens, Membrul Coordonator va completa Anexa nr. 3 Listă de operațiune (proiecte) prioritizate care va fi asumată de către toți membrii comisiei.

VII.3.2 LISTA DE OPERAȚIUNI PRIORITIZATE / PROIECTE EVIDENȚIATE CARE INTENȚIONEAZĂ A FI FINANȚATE DIN PR NORD-EST 2021-2027

Pozitia ocupata in urma aplicarii procedurii de prioritizare	Titlu operatiune (proiect)	Punctaj obtinut
1	Realizarea Variantei de ocolire Vaslui	100.00
2	Proiect de extindere a rutelor, traseelor și stațiilor pentru transportul public de călători – Etapa II	99.00
3	Proiect de realizare depou pentru transportul public – Etapa II	98.40
4	Centru multifuncțional cultural pentru tineret în fostul Cinematograf Independența	97.60
5	Reconversie zonă urbană degradată a fostei Garnizoane Vaslui în spațiu verde și de agrement	97.40
6	Ecologizarea, amenajarea și reconversia albiei vechi a pârâului Vasluiet în culoare verzi și zone publice de agrement	95.20
7	Modernizare Grădina Publică -Parcul Copou	94.60
8	Culoar de mobilitate urbană durabilă Str. Decebal	94.00
9	Smart Planning Vaslui	93.00
10	Înnoirea parcului auto pentru transportul public de persoane în municipiul Vaslui	92.40
11	Regenerare urbană zona râului Delea	92.00
12	Reconversia zonă urbană degradată Releu Bahnari în spațiu verde și de agrement	91.00
13	Îmbunătățirea eficienței energetice la Liceul ”Ștefan Procopiu” Vaslui	88.60

14	**Îmbunătățirea eficienței energetice la Liceul Tehnologic ”Ion Mincu” Vaslui**	87.80
15	**Amenajare stații de reîncărcare electrică vehicule**	87.40
16	**Implementarea conceptului de ”Școală Verde” în municipiul Vaslui**	86.60
17	**Reconfigurarea nodului de circulație rutieră Crucea Gării și completarea sistemului de spații pietonale la nivelul orașului**	86.20
18	**Îmbunătățirea eficienței energetice la Liceul Teoretic ”Mihail Kogălniceanu” Vaslui**	85.80
19	**Construcție pasaj denivelat pentru asigurarea legăturii dintre municipiile Vaslui și Bacău (Șoseaua Bacăului/DJ 207E)**	85.20
20	**Construire internat pentru Liceul cu Program Sportiv Vaslui**	84.20
21	**Amenajare parcări colective**	83.80
22	**Construire Complex de Servicii Comunitare în Municipiul Vaslui**	83.20
23	**Elaborarea Strategiei locale de dezvoltare a serviciilor sociale**	83.00
24	**Amenajare teren sintetic de fotbal la Liceul cu Program Sportiv Vaslui**	82.80
25	**Program multianual de extindere, reabilitare și întreținere a străzilor, respectiv de amenajare a intersecțiilor pentru fluidizarea traficului din municipiu**	82.40
26	**Construire complex pentru învățământul timpuriu (creșa, grădiniță) și zonă pentru activități în aer liber în municipiul Vaslui**	82.20
27	**Reabilitare/ modernizare trotuare, care să faciliteze accesul inclusiv pentru persoanele cu nevoi speciale**	82.00
28	**Extindere sistem de supraveghere video**	80.00

29	**Reabilitare iluminat public parcuri și grădini publice**	79.20
30	**Îmbunătățirea eficienței energetice la Școala Gimnazială ”Dimitrie Cantemir”**	78.80
31	**Preluarea și reabilitarea clădirii Casei de Cultură a Sindicatelor**	78.60
32	**Amenajare Centru activități diverse pentru tineret în Punctul Termic situat în str. Smârdan**	78.40
33	**Construcția de locuințe pentru tineri în municipiul Vaslui**	78.20
34	**Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei la Școala Gimnazială ”Mihail Sadoveanu”**	78.00
35	**Modernizare Teatru de Vară**	77.80
36	**Îmbunătățirea eficienței energetice la Școala Gimnazială ”Constantin Motaș”**	77.60
37	**Modernizare sistem de iluminat public în municipiul Vaslui**	77.40
38	**Construire creșă mică în municipiul Vaslui**	77.20
39	**Construire sală de educație fizică la Școala Gimnazială ”Vasile Alecsandri”**	77.00
40	**Îmbunătățirea eficienței energetice la Școala Gimnazială ”Alexandru Ioan Cuza”**	76.80
41	**Reabilitare sală de sport Liceul cu Program Sportiv Vaslui**	76.60
42	**Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirea publică Clubul Pensionarilor pentru persoane de vârsta a III-a**	76.40
43	**Îmbunătățirea eficienței energetice la Școala Gimnazială ”Vasile Alecsandri”**	76.20
44	**Dezvoltarea serviciilor sociale destinate vârstnicilor"**	76.00

45	**Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei la Școala Gimnazială ”Elena Cuza”**	75.80
46	**Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirea publică Centrul ”Prietenia” destinat persoanelor de vârsta a III-a**	75.60
47	**Crearea unui centru de monitorizare trafic**	75.40
48	**Reabilitare sală de sport Școala Gimnazială ”Elena Cuza”**	75.00
49	**Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirea publică Centrul de zi pentru persoane de vârsta a III-a ”Buna Vestire”**	74.20
50	**Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirea publică Centrul de zi pentru persoane de vârsta a III-a ”Sf. Nicolae”**	74.00
51	**Dotarea cu mobilier, materiale didactice și echipamente digitale a unităților de învățământ preuniversitar și a unităților conexe din municipiul Vaslui**	73.60
52	**Elaborarea și implementarea unei strategii pentru tineret, precum și derularea programelor pentru tineri subscrise acesteia**	73.00
53	**Sistem integrat de bike sharing și piste pentru biciclete (conform PMUD)**	72.60
54	**Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei la clădirea publică Liceul Economic ”Anghel Rugină”**	70.80
55	**Construcție bază sportivă Tip 1 – strada Hușiului**	70.40
56	**Realizare perdele verzi care să minimizeze impactul negativ al transportului**	70.20
57	**Crearea/Modernizarea și dotarea cabinetelor de medicină școlară"**	70.00
58	**Creșterea eficienței energetice a blocului 23**	69.80

59	**Dezvoltarea sistemului de transport public local și extinderea operării în localitățile limitrofe**	69.60
60	**Realizarea unor terminale intermodale de transport public**	69.40
61	**Înființare Parc Industrial**	69.20
62	**Smart Mobility Vaslui**	69.00
63	**Extindere rețele de apă și canalizare în zonele Moara Grecilor, Viișoara, Rediu și Filaturii**	68.80
64	**Sistem de parcaje de tip Park&Ride la principalele intrări în municipiu**	68.60
65	**Amenajare Piațetă Primărie**	68.20
66	**Construcție locuințe sociale și de necesitate**	68.00
67	**Creșterea eficienței energetice a blocului 32**	67.80
68	**Construcție bazin de înot olimpic**	67.00
69	**Modernizare strada Călugăreni (ieșirea spre Negrești) și străzi adiacente**	66.80
70	**Modernizare strada Ceramicii**	66.60
71	**Puțuri forate de mare adâncime și sistem de alimentare cu apă în localitatea Bahnari**	66.40
72	**Extindere și reabilitare lucrări de prevenire a inundațiilor, desecări și irigații pe teritoriul municipiului Vaslui**	66.20
73	**Înființare pădure urbană în zona Gura Bustei**	66.00
74	**Modernizarea Str. Metalurgiei și a străzilor adiacente**	65.80
75	**Program multianual de amenajare și modernizare a parcărilor publice și rezidențiale, corelat cu o politică nouă de parcare**	65.60

76	**Extinderea și dotarea Dispeceratului Integrat 112**	65.40
77	**Centrul de zi pentru prevenirea separării copilului de familie**	65.20
78	**Modernizare străzi Moara Grecilor**	65.00
79	**Smart Governance Vaslui**	64.80
80	**Creșterea eficienței energetice a blocurilor de locuințe**	64.40
81	**Modernizare străzi Rediu**	63.40
82	**Modernizare străzi Viișoara (Gura Bușteii)**	62.80
83	**Modernizare străzi Cartierul Filaturii**	62.60
84	**Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei la clădirea publică Școala Gimnazială ”Alexandra Nechita”**	62.40
85	**Modernizarea Stadionului Municipal**	62.20
86	**Reabilitare imobil - clădire Str. Vasile Alecsandri nr. 1**	62.00
87	**Construire adăpost pentru câini fără stăpân**	61.80
88	**Dezvoltare, modernizare și completare sistem de management integrat al deșeurilor municipale în municipiul Vaslui**	61.40
89	**Amenajare parcuri de joaca pentru copii**	60.40
90	**Program multianual de acordare finanțări nerambursabile pentru proiecte sportive, culturale, de tineret, ale cultelor religioase și social**	59.80
91	**Program multianual pentru întreținere, reparații și dotări unități de învățământ**	58.60
92	**Înființarea unui HUB pentru antreprenorii locali**	58.00
93	**Acțiuni privind creșterea siguranței rutiere în zonele vulnerabile**	57.20

94	**Achiziționare autobuze electrice pentru transportul elevilor**	57.00
95	**Amenajarea unor sere pentru producția de material dendro-floricol**	55.20
96	**Construcția de locuințe de serviciu pentru specialiștii din domeniul medical**	54.00
97	**Reabilitare clădire administrativă sediu OJCA**	52.40
98	**Implementarea bugetării participative în municipiul Vaslui**	52.00
99	**Extindere rețea de distribuție a energiei electrice strada Ceramica**	51.80
100	**Smart Education Vaslui**	51.60
101	**Program multianual de amenajare și întreținere a spațiilor verzi, locurilor de joacă, a curților unităților de învățământ și a spațiilor de agrement**	51.40
102	**Smart Environment Vaslui**	51.00
103	**Centrală electrică fotovoltaică pentru autoconsum și rețele electrice pentru evacuare putere**	50.60
104	**Înnoirea parcului auto propriu al Primăriei Municipiului Vaslui**	50.40
105	**Program de instalare toalete ecologice în spațiile publice intens circulate**	50.20
106	**”Rabla Local” -Program de casare a autovehiculelor uzate în municipiul Vaslui**	50.00

Lista proiectelor prioritare propuse spre finanțare din PR Nord-Est 2021-2027

Pe baza punctajului final obținut în matricea de prioritizare, au fost alese acele proiect propuse spre finanțare din Programul Regional Nord-Est 2021-2027. Pentru restul proiectelor de acest tip au fost identificate alte surse de finanțare mai potrivite (de ex. PNRR, Programul Transport, Programul Incluziune și Demnitate Socială, Programul Sănătate, programe finanțate de la bugetul de stat – de ex. CNI, AFM, bugetul local etc.) din perspectiva eligibilității și a disponibilității fondurilor.

Programul Regional NE 2021-2027 (Prioritate și Obiectiv Specific)	Poziția ocupată în urma aplicării procedurii de prioritizare	Titlu operațiune (proiect)	Punctaj obținut
P4: NE - o regiune cu o mobilitate urbană mai durabilă, OS 2.8. Promovarea mobilității urbane multimodale sustenabile, ca parte a tranziției către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon	**2**	**Proiect de extindere a rutelor, traseelor și stațiilor pentru transportul public de călători – Etapa II**	**99.00**
P4: NE - o regiune cu o mobilitate urbană mai durabilă, OS 2.8. Promovarea mobilității urbane multimodale sustenabile, ca parte a tranziției către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon	**3**	**Proiect de realizare depou pentru transportul public – Etapa II**	**98.40**
P3: Nord-Est – O regiune durabilă, mai prietenoasă cu mediul, OS 2.1 Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră -Cladiri publice	**4**	**Centru multifuncțional cultural pentru tineret în fostul Cinematograf Independența**	**97.60**
P7: Nord-Est – O regiune mai atractiva, OS 5.1. Promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a	**5**	**Reconversie zonă urbană degradată a fostei Garnizoane Vaslui în spațiu verde și de agrement**	**97.40**

turismului sustenabil și a securității în zonele urbane			
P3: Nord-Est – O regiune durabilă, mai prietenoasă cu mediul, OS 2.7. Intensificarea acțiunilor de protecție și conservare a naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare	**6**	**Ecologizarea, amenajarea și reconversia albiei vechi a pârâului Vasluieț în culoare verzi și zone publice de agrement**	**95.20**
P3: Nord-Est – O regiune durabilă, mai prietenoasă cu mediul, OS 2.7. Intensificarea acțiunilor de protecție și conservare a naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare	**7**	**Modernizare Grădina Publică - Parcul Copou**	**94.60**
P4: NE - o regiune cu o mobilitate urbană mai durabilă, OS 2.8. Promovarea mobilității urbane multimodale sustenabile, ca parte a tranziției către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon	**8**	**Culoar de mobilitate urbană durabilă Str. Decebal**	**94.00**
P2: NE - o regiune mai digitalizată, OS 1.2 Valorificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor, al organizațiilor de cercetare și al autorităților publice	**9**	**Smart Planning Vaslui**	**93.00**
P7: Nord-Est – O regiune mai atractiva, OS 5.1. Promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului sustenabil și a securității în zonele urbane , Implementarea initiativei NEB	**11**	**Regenerare urbană zona râului Delea**	**92.00**

P7: Nord-Est – O regiune mai atractiva, OS 5.1. Promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului sustenabil și a securității în zonele urbane	**12**	**Reconversia zonă urbană degradată Releu Bahnari în spațiu verde și de agrement**	**91.00**
P3: Nord-Est – O regiune durabilă, mai prietenoasă cu mediul, OS 2.1 Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră -Cladiri publice	**13**	**Îmbunătățirea eficienței energetice la Liceul ”Ștefan Procopiu” Vaslui**	**88.60**
P3: Nord-Est – O regiune durabilă, mai prietenoasă cu mediul, OS 2.1 Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră -Cladiri publice	**14**	**Îmbunătățirea eficienței energetice la Liceul Tehnologic ”Ion Mincu” Vaslui**	**87.80**
P4: NE - o regiune cu o mobilitate urbană mai durabilă, OS 2.8. Promovarea mobilității urbane multimodale sustenabile, ca parte a tranziției către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon	**17**	**Reconfigurarea nodului de circulație rutieră Crucea Gării și completarea sistemului de spații pietonale la nivelul orașului**	**86.20**
P3: Nord-Est – O regiune durabilă, mai prietenoasă cu mediul, OS 2.1 Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră -Cladiri publice	**18**	**Îmbunătățirea eficienței energetice la Liceul Teoretic ”Mihail Kogălniceanu” Vaslui**	**85.80**
P4: NE - o regiune cu o mobilitate urbană mai durabilă, OS 2.8. Promovarea mobilității urbane multimodale sustenabile, ca parte a tranziției către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon	**19**	**Construcție pasaj denivelat pentru asigurarea legăturii dintre municipiile Vaslui și Bacău (Șoseaua Bacăului/DJ 207E)**	**85.20**

P6: NE– O regiune educată, OS 4.2. Îmbunătățirea accesului la servicii și favorabile incluziunii și de calitate în educație, formare și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online;	**20**	**Construire internat pentru Liceul cu Program Sportiv Vaslui**	**84.20**
P6: NE– O regiune educată, OS 4.2. Îmbunătățirea accesului la servicii și favorabile incluziunii și de calitate în educație, formare și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online;	**26**	**Construire complex pentru învățământul timpuriu (creșa, grădiniță) și zonă pentru activități în aer liber în municipiul Vaslui**	**82.20**
P3: Nord-Est – O regiune durabilă, mai prietenoasă cu mediul, OS 2.1 Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră -Cladiri publice	**30**	**Îmbunătățirea eficienței energetice la Școala Gimnazială ”Dimitrie Cantemir”**	**78.80**
P3: Nord-Est – O regiune durabilă, mai prietenoasă cu mediul OS 2.1 Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră -Cladiri publice	**36**	**Îmbunătățirea eficienței energetice la Școala Gimnazială ”Constantin Motaș”**	**77.60**
P6: NE– O regiune educată, OS 4.2. Îmbunătățirea accesului la servicii și favorabile incluziunii și de calitate în educație, formare și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online;	**39**	**Construire sală de educație fizică la Școala Gimnazială ”Vasile Alecsandri”**	**77.00**

P3: Nord-Est – O regiune durabilă, mai prietenoasă cu mediul, OS 2.1 Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră -Cladiri publice	**40**	**Îmbunătățirea eficienței energetice la Școala Gimnazială ”Alexandru Ioan Cuza”**	**76.80**
P6: NE– O regiune educată, OS 4.2. Îmbunătățirea accesului la servicii și favorabile incluziunii și de calitate în educație, formare și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online;	**41**	**Reabilitare sală de sport Liceul cu Program Sportiv Vaslui**	**76.60**
P3: Nord-Est – O regiune durabilă, mai prietenoasă cu mediul OS 2.1 Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră -Cladiri publice	**43**	**Îmbunătățirea eficienței energetice la Școala Gimnazială ”Vasile Alecsandri”**	**76.20**
P4: NE - o regiune cu o mobilitate urbană mai durabilă, OS 2.8. Promovarea mobilității urbane multimodale sustenabile, ca parte a tranziției către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon	**47**	**Crearea unui centru de monitorizare trafic**	**75.40**
P6: NE– O regiune educată, OS 4.2. Îmbunătățirea accesului la servicii și favorabile incluziunii și de calitate în educație, formare și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online;	**48**	**Reabilitare sală de sport Școala Gimnazială ”Elena Cuza”**	**75.00**

P4: NE - o regiune cu o mobilitate urbană mai durabilă, OS 2.8. Promovarea mobilității urbane multimodale sustenabile, ca parte a tranziției către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon	**53**	**Sistem integrat de bike sharing și piste pentru biciclete (conform PMUD)**	**72.60**
P3: Nord-Est – O regiune durabilă, mai prietenoasă cu mediul, OS 2.7. Intensificarea acțiunilor de protecție și conservare a naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare	**56**	**Realizare perdele verzi care să minimizeze impactul negativ al transportului**	**70.20**
P3: Nord-Est – O regiune durabilă, mai prietenoasă cu mediul, OS 2.1 Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră -Cladiri rezidentiale	**58**	**Creșterea eficienței energetice a blocului 23**	**69.80**
P1: Nord-Est – O regiune mai competitivă, mai inovativă, OS 1.3 Intensificarea creșterii durabile și a competitivității IMM-urilor și crearea de locuri de muncă în cadrul IMM-urilor, inclusiv prin investiții productive, Operatiunea 5: Construire, extindere parcuri industriale	**61**	**Înființare Parc Industrial**	**69.20**
P4: NE - o regiune cu o mobilitate urbană mai durabilă, OS 2.8. Promovarea mobilității urbane multimodale sustenabile, ca parte a tranziției către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon	**62**	**Smart Mobility Vaslui**	**69.00**

P4: NE - o regiune cu o mobilitate urbană mai durabilă, OS 2.8. Promovarea mobilității urbane multimodale sustenabile, ca parte a tranziției către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon	**64**	**Sistem de parcaje de tip Park&Ride la principalele intrări în municipiu**	**68.60**
P4: NE - o regiune cu o mobilitate urbană mai durabilă, OS 2.8. Promovarea mobilității urbane multimodale sustenabile, ca parte a tranziției către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon	**65**	**Amenajare Piațetă Primărie**	**68.20**
P3: Nord-Est – O regiune durabilă, mai prietenoasă cu mediul, OS 2.1 Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră - Cladiri rezidentiale	**67**	**Creșterea eficienței energetice a blocului 32**	**67.80**
P3: Nord-Est – O regiune durabilă, mai prietenoasă cu mediul, OS 2.7. Intensificarea acțiunilor de protecție și conservare a naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare	**73**	**Înființare pădure urbană în zona Gura Bustei**	**66.00**
P3: Nord-Est – O regiune durabilă, mai prietenoasă cu mediul, OS 2.1 Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră -Cladiri rezidentiale	**80**	**Creșterea eficienței energetice a blocurilor de locuințe**	**64.40**

Corelarea intervențiilor propuse

Corelarea proiectelor propuse s-a realizat la două niveluri:

- În primul rând, **la nivel teritorial**: dat fiind faptul că municipiul Vaslui are o suprafață restrânsă, respectiv 19,65 kmp în intravilan și 48,79 în extravilan), locațiile proiectelor propuse se află la mică distanță unele de altele, având un efect sinergic asupra teritoriului vizat. În cazul unora dintre proiecte efectul sinergic este și mai evident, acestea fiind învecinate și conducând la modificări importante în țesutul urban existent. Exemple concrete în acest sens sunt proiectele care vizează modernizarea Parcului Copou, reconversia spațiului fostei Unități Militare în vederea construcției unui complex de servicii sociale, respectiv a amenajării unui nou spațiu verde (parc tematic – grădină botanică) de mari dimensiuni.
- În al doilea rând, **la nivel sectorial**: intervențiile propuse au fost grupate pe obiective specifice, care contribuie la atingerea unei ținte pentru acel domeniu relevant pentru dezvoltarea municipiului. Spre exemplu, în cazul primului obiectiv specific, care se adresează mobilității urbane durabile, regăsim diferite propuneri de proiecte care au trecut prin filtrul modelului de transport din PMUD și vor contribui împreună la creșterea atractivității deplasărilor nemotorizate și cu mijloace de transport în comun (de ex. implementarea unui sistem de bike sharing, a transportului public școlar etc.), concomitent cu eliminarea blocajelor din trafic (de ex. realizarea unor pasaje rutiere, construcția de parcaje de tip Park&Ride, implementarea de soluții inovative pentru managementul traficului etc.), pentru ca în final toate acestea să conducă la reducerea poluării fonice și a emisiilor de gaze cu efect de seră.
- În al treilea rând, există corelare și **la nivel inter-sectorial**: spre exemplu, intervențiile subscrise obiectivelor specifice nr. 1, 2 și 3 contribuie împreună la reducerea poluării, prin promovarea transportului în comun și a celui nemotorizat, amenajarea de noi spații verzi și coridoare verzi albastre, îmbunătățirea performanței energetice a clădirilor și sistemelor publice, promovarea economiei circulare etc. În altă ordine de idei, acestea sunt interconectate și cu intervențiile din obiectivul specific nr. 4, contribuind toate la combaterea efectelor schimbărilor climatice, mai ales a insulelor de căldură urbană, care implică și acțiuni din sfera mobilității, spațiilor verzi, sistemelor de încălzire și ventilație ale clădirilor etc. Obiectivul specific nr. 5, care adresează problematica incluziunii sociale în sens larg (educație, sănătate, servicii sociale, cultură, sport etc.), este unul transversal, întrucât se intersectează cu toate intervențiile propuse. Astfel, promovarea mișcării și practicarea sportului de masă este de strâns legată de existența unor oportunități de deplasare nemotorizată (de ex. piste de biciclete, zone pietonale) și de petrecere a timpului în aer liber (de ex. coridoare verzi albastre sau spații verzi cu facilități de activități sportive outdoor). Starea de sănătate bună a populației implică aplicarea unor măsuri coerente de reducere a poluării și reducere a riscurilor (de ex. climatice), iar o educație mai bună este o premisă pentru tranziția la un nou model de dezvoltare urbană, cu emisii reduse, reziliență la schimbările de tot felul etc. Legături evidente există și între obiectivele 5, 6 și 7. Astfel, sectorul educațional trebuie să ofere baza pentru o pregătire a forței de muncă care să răspundă nevoilor mediului de afaceri. În altă ordine de idei, un sector privat bine dezvoltat înseamnă locuri de muncă pentru cetățeni, dar și venituri suplimentare la bugetul local din care să se realizeze investițiile publice din toate domeniile sus-menționate.

MECANISMUL DE GUVERNANȚĂ LOCALĂ

La nivelul UAT Vaslui a fost constituit mecanismul de guvernanta locala, care este structurat pe doua nivele:

1. Rolul decizional va apartine: Consiliului Local
2. Rolul executiv va fi exercitat de Aparatul Tehnic al Municipiului Vaslui

Aparatul tehnic al UAT Municipiului Vaslui va:

- elabora/actualiza, implementa, monitoriza si evalueza documentele strategice realizate la nivelul UAT;
- elabora proceduri de prioritizare a ideilor de proiecte, care sa aiba la baza un set de criterii (ex: gradul de maturitate a proiectului, contributia proiectului la obiectivele privind dezvoltarea durabila, egalitatea de sanse si nediscriminarea, egalitatea de gen, caracterul integrat al proiectului cu alte proiecte etc) definite in mod clar de aceasta structura in raport cu necesitatile/prioritatile de la nivel local si in conformitate cu prevederile reglementarilor europene si nationale;
- prioritiza operatiunile rezultate ca urmare a elaborarii strategiilor de dezvoltare teritoriala integrata;
- elabora fise de proiecte, pentru operatiunile prioritizate care se doresc a fi finantate din prioritatea P7 din PR Nord-Est 2021-2027;

In vederea respectarii principiului separarii functiilor, persoanele din cadrul aparatului tehnic implicate in elaborarea procedurilor de prioritizare a operatiunilor si in derularea efectiva a procesului nu vor fi persoanele implicate in pregatirea/scrierea fiselor de proiect, a cererilor de finantare si in implementarea proiectelor.

De asemenea, pentru a se asigura respectarea prevederilor art. 61 – Conflictul de interese din Regulamentul (UE, Euratom) 1046/2018 al Parlamentului European si al Consiliului din 18 iulie 2018, persoanele din cadrul aparatului tehnic implicate in derularea etapelor anterior amintite vor completa si sa semna o declaratie pe proprie raspundere din care sa rezulte ca participarea acestora in cadrul acestor procese nu este de natura a crea o situatie de conflict de interese.

Aparatul tehnic al UAT Vaslui va fi constituit din reprezentanți din cadrul următoarelor structuri:

1. **Direcția de Investiții, Implementare Proiecte și Supraveghere Video**

- Va avea responsabilitati pentru operatiunile prioritizate care se doresc a fi finantate din prioritatea P7 din PR Nord-Est 2021-2027, SDLIE se va ocupa de elaborarea fișelor de proiecte, a cererilor de finantare si de implementarea proiectelor.

2. **Serviciu Tehnic-Investiții (STI)**

- Va avea responsabilitati pentru elaborare proceduri de prioritizare a ideilor de proiecte, care sa aiba la baza un set de criterii (ex: gradul de maturitate a proiectului, contributia proiectului la obiectivele privind dezvoltarea durabila, egalitatea de sanse si nediscriminarea, egalitatea de gen, caracterul integrat al proiectului cu alte proiecte etc) definite in mod clar de aceasta

structura in raport cu necesitatile/prioritatile de la nivel local si in conformitate cu prevederile reglementarilor europene si nationale;

3. **Direcția Urbanism și amenajarea teritoriului / Arhitect-Șef**

- Va avea responsabilitati pentru elaborarea/actualizarea/implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor strategice realizate la nivelul

Planul de acțiune pentru implementarea SIDU

În vederea implementării intervențiilor propuse prin SIDU Vaslui 2021-2027 și a atingerii obiectivelor asumate prin acest document strategic, cu precădere în ceea ce privește proiectele prioritare prezentate mai sus în acest capitol, este necesară întreprinderea următoarelor acțiuni:

Acțiune	Responsabili	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Adoptarea prin HCL a SIDU (și PMUD)	CL Vaslui Primăria Vaslui Consultanți							
Finalizarea investițiilor în curs prevăzute în SIDU 2014-2020	Primăria Vaslui Contractanți Consultanți							
Aducerea la un stadiu avansat de maturitate, prin elaborarea/ actualizarea și aprobarea prin HCL a documentațiilor tehnico-ecomomice și a cererilor de finanțare, identificarea și formalizarea parteneriatelor etc. aferente proiectelor cuprinse în portofoliul SIDU 2021-2027 (cu	CL Vaslui Primăria Vaslui Consultanți							

prioritate a celor propuse spre finanțare din PNRR și PR NE), inclusiv prin contractarea de expertiză externă								
Informarea, încurajarea și sprijinirea altor beneficiari publici și privați de la nivel local pentru pregătirea și depunerea spre finanțare a proiectelor proprii	Primăria Vaslui Instituția Prefectului Vaslui Autorități de management / organisme intermediare							
Asigurarea resurselor financiare necesare co-finanțării și fluxului de numerar pentru implementarea proiectelor, prin bugetele aprobate anual și estimările pentru n+3	CL Vaslui Primăria Vaslui							
Consolidarea capacității interne a Primăriei și instituțiilor subordonate, cu precădere la nivelul unităților / echipelor de implementare a proiectelor	CL Vaslui Primăria Vaslui							
Contractarea proiectelor depuse spre finanțare din	Primăria Vaslui Consultanți							

diferite surse de finanțare								
Derularea procedurilor de achiziție publică pentru management de proiect, execuție, servicii de comunicare etc. (funcție de specificul proiectului)	Primăria Vaslui Consultanți							
Implementarea propriu-zisă (derulare activități, lucrări etc.) a proiectelor cuprinse în SIDU	Primăria Vaslui Consultanți							
Atragerea de investiții private pentru complementarea investițiilor publice, cu precădere în domeniul economic	Primăria Vaslui CL Vaslui Consultanți							
Identificarea și formalizarea unor acorduri de tip PPP (inclusiv prin acordarea de finanțări nerambursabile de la bugetul local) cu organizații non-privat pentru furnizarea anumitor servicii de interes public (de ex. în domeniul	Primăria Vaslui CL Vaslui Organizații de drept privat							

serviciilor sociale, cultură, sport etc.)								
Promovarea proiectelor în curs / finalizate								
Monitorizarea implementării SIDU								
Actualizarea SIDU și PMUD pentru perioada de programare post 2027								
Evaluarea finală a implementării SIDU și PMUD								

Capitolul 6. Managementul implementării și diseminării SIDU

Riscurile identificate cu privire la implementarea SIDU

În etapa de elaborare a SIDU Vaslui 2021-2027 au fost identificate următoarele riscuri majore în calea atingerii obiectivelor și indicatorilor asociați acestora, inclusiv probabilitatea lor de manifestare, impactul asupra SIDU și măsurile de eliminare/atenuare propuse:

Riscul identificat	Probabilitatea de manifestare	Impactul asupra implementării SIDU	Măsuri de eliminare / atenuare propuse
Dificultăți financiare, inclusiv pe fondul pandemiei Covid-19, a războiului din Ucraina, a creșterii inflației și a altor șocuri externe, în asigurarea finanțării proiectelor bugetate din fonduri proprii, a cofinanțării și necesarului de finanțare pentru bugetate din fonduri externe	Ridicată	Ridicat	Eficientizarea unor cheltuieli curente, inclusiv ca urmare a proiectelor propuse (de ex. energia electrică pentru iluminatul public) Creșterea veniturilor proprii, de ex. prin stimularea investițiilor publice, adoptarea unei politici de parcare cu plată, revizuirea politicii de impozitare a imobilelor și corelarea cu valoarea lor de piață etc. Solicitarea de sprijin financiar din partea CJ Vaslui pentru co-finanțarea sau implementarea în parteneriat a unor proiecte de investiții cu impact extra-municipal. Contractarea de noi împrumuturi bancare.

			Solicitarea de prefinanțări / avansuri de la autoritățile programelor de finanțare. Cooperarea cu AMR pentru a face lobby la nivel guvernamental în vederea creșterii cotelor defalcate alocate municipiilor.
Supraîncărcarea personalului restrâns numeric din echipele de implementare a proiectelor care se derulează în paralel	Ridicată	Ridicat	Întărirea echipelor de implementare a proiectelor prin recrutarea de personal specializat, inclusiv pe termen determinat, realocarea unor posturi etc. Contractarea de servicii externe de management de proiect Formarea continuă a personalului existent Implementarea în parteneriat a unor proiecte
Tergiversări ale procedurilor de achiziție publică, cu precădere pe fondul unor contestații și procese	Ridicată	Ridicat	Contractarea de servicii specializate private pentru elaborarea temelor de proiectare / caietelor de sarcini Organizarea unor concursuri de soluții internaționale pentru proiectele majore de regenerare urbană, cu risc minim de contestare Realizarea de schimburi de experiențe și bune practici cu

			primării de municipii din țară care au realizat achiziții similare de succes.
Calitatea precară sau întârzierile în calendarul de implementare determinate de contractanți (mai ales din sectorul construcțiilor)	Medie	Ridicat	Achiziționarea de servicii de asistență juridică pentru pregătirea unor modele de contracte cu clauze clare, indicatori de performanță, penalități etc. Monitorizarea atentă a graficelor de execuție, inclusiv pe teren, și aplicarea de penalități. Plata la timp a lucrărilor recepționate pentru a evita intrarea în insolvență a contractanților.
Menținerea gradului redus de implicarea a cetățenilor și a sectorului non-guvernamental și privat în procesul de co-decizie și de co-implementare	Ridicată	Mediu	Implementarea conceptului de forum civic (fizic și/sau online) care să ofere un cadru de dezbatere regulată a proiectelor de dezvoltare, dar și de stimulare a imaginației civice Implementarea conceptului de bugetare participativă, plecând de la experiența de succes a altor municipii din țară. Asigurarea unui cadru transparent de acordare a finanțărilor nerambursabile și subvențiilor pentru ONG-urile care furnizează servicii de interes public.

			Derularea unor campanii de responsabilitate socială corporativă la nivelul agenților economici din municipiu.
Lipsa unei culturi bine consolidate a monitorizării și evaluării stadiului implementării documentelor strategice	Ridicată	Mediu	Desemnarea, prin dispoziție a primarului, încă de la momentul aprobării a unor atribuții clare cu privire la monitorizarea și evaluarea SIDU pentru aparatul propriu. Operaționalizarea Comitetului de Monitorizare a SIDU (propunere preluată din SIDU 2014-2020)
Întârzieri apărute în calendarul de implementare a programelor cu finanțare externă, inclusiv pe fondul pandemiei Covid-19 și a războiului din Ucraina.	Medie	Ridicat	Pregătirea cu celeritate a documentațiilor tehnico-economice pentru proiectele din SIDU. Menținerea contactului permanent cu autoritățile de program și monitorizarea atentă a calendarului de lansare a apelurilor de proiecte. Monitorizarea altor surse potențiale de finanțare externă la cele consacrate.
Interesul scăzut al investitorilor privați pentru zona Moldovei și a Vasluiului	Ridicată	Ridicat	Inventarierea terenurilor publice și private de mari dimensiuni pretabile pentru investiții private. Promovarea municipiului ca destinație de afaceri și turism pe plan intern și extern (mediul online, târguri, expoziții).

			Acordarea de facilități fiscale pentru investitorii / întreprinzătorii care înființează noi locuri de muncă. Încheierea de parteneriate cu organizații de tip catalizator pentru atragerea de investiții private.
Lipsa unui stoc public suficient de imobile (terenuri, clădiri) pentru implementarea unor proiecte de interes public	Medie	Mediu	Realizarea de exproprieri pentru funcțiuni de utilitate publică. Achiziționarea de imobile pentru implementarea unor proiecte. Dezafectarea și amenajarea unor terenuri ocupate în prezent de obiective industriale abandonate. Trecerea în intravilan a unor suprafețe pretabile pentru găzduirea noilor funcțiuni.
Reducerea alocărilor din fonduri guvernamentale pentru anumite programe de investiții (de ex. CNI, ANL)	Medie	Mediu	Solicitarea de sprijin din partea parlamentarilor din județ pentru alocarea de fonduri de la bugetul de stat.

Arhitectura instituțională propusă pentru implementarea SIDU

Municipiul Vaslui a înregistrat performanțe bune în atragerea fondurilor nerambursabile în perioadele de programare 2007-2013, respectiv 2014-2020. Această performanță s-a realizat fără modificări semnificative la nivelul Organigramei Primăriei. Totuși, perioada de programare 2021-2027 se preconizează a fi una cu o alocare mai mare pentru municipiu din PR NE, precum și cu potențial de atragere a unor fonduri suplimentare din PNRR.

În acest context, arhitectura instituțională propusă pentru implementarea SIDU 2021-2027 are în centrul său o direcție cu caracter coordonator, respectiv **Direcția de Investiții, Implementare Proiecte și Supraveghere Video (DIIPSV)**, respectiv o serie de structuri ale Primăriei și instituțiilor subordonate care au rol-suport, funcție de competențele fiecăreia.

DIIPSV are misiunea de a realiza obiectivele de investiții publice, care au ca autoritate de implementare Consiliul Local sau care se realizează în colaborare ori în parteneriat cu alte autorități centrale, locale și/sau investitori privați. Aceasta reprezintă interfața dintre instituțiile finanțatoare (naționale și internaționale) și beneficiari (Primărie și firmele care vor realiza proiectele). Aceasta se află în subordinea directă a Primarului, are un director executiv și cuprinde un număr de 36 de posturi, dintre care 5 de conducere și 31 de execuție, fiind organizată după cum urmează:

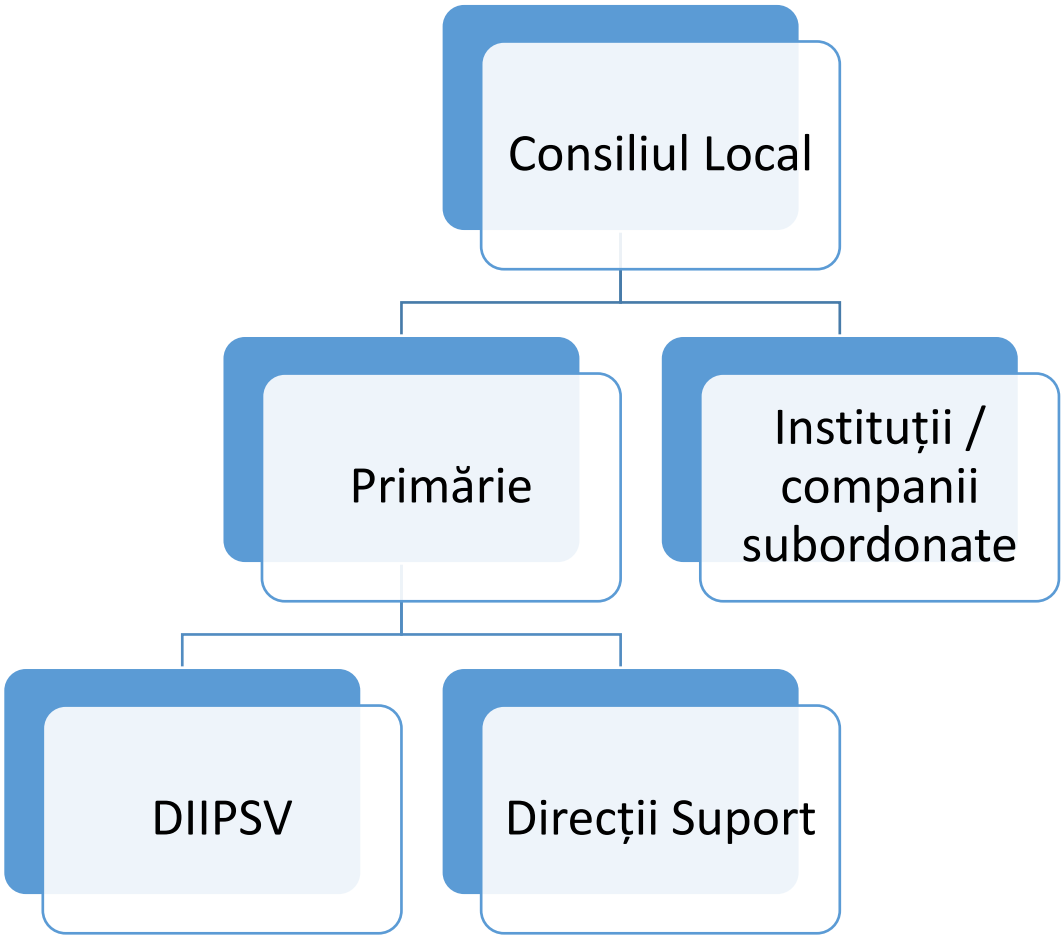
- **Serviciul Investiții** și Supraveghere Video (cu un șef serviciu) – cu compartimentele Investiții (9 posturi) și Supraveghere Video (7 posturi). Acesta joacă un rol esențial în coordonarea implementării proiectelor de investiții finanțate de la bugetul local
- **Serviciul Management Proiecte** (cu un șef serviciu) – cu compartimentele Management Proiecte (7 posturi) și Implementare Proiecte (10 posturi). Acesta coordonează proiectele de investiții realizate cu fonduri externe

Așadar, dacă excludem cazul aparte al Compartimentului Supraveghere Video, un număr de 28 de posturi sunt alocate exclusiv activității de investiții a municipalității, indiferent de sursa de finanțare. Totuși, gradul de ocupare a acestora este redus: 55% la Compartimentul Investiții; 57% la Compartimentul Management Proiecte și 0% la Compartimentul Implementare Proiecte. Așadar, aproximativ 10 funcționari publici gestionează direct întregul buget de investiții al municipiului, care se ridică la o medie de 10-15 mil. Euro/an.

Direcțiile suport cele mai relevante pentru implementarea SIDU sunt reprezentate de:

- Direcția de Amenajarea Teritoriului și Urbanism
- Direcția Economică
- Direcția de Asistență Socială
- Direcția de Gospodărie Comunală
- Serviciul Administrație Publică Locală
- Biroul de Activități Culturale și Sportive
- Biroul Tehnologia Informației
- Biroul Comunicare și Relații Publice
- Biroul Achiziții Publice

Denumirea acestora este elocventă pentru atribuțiile pe care le dețin în cadrul Aparatului Propriu al instituției.

Pentru implementarea fiecărui proiect finanțat din fonduri externe, în conformitate cu specificul acestuia și cu cerințele programului de finanțare/ghidului solicitantului, se va desemna prin dispoziție a Primarului o echipă/unitate de implementare a acestuia. În cele mai multe dintre cazuri, aceasta va cuprinde posturi precum: managerul de proiect, responsabilul financiar, responsabilul tehnic, asistentul manager, responsabilul achiziții, responsabilul juridic, responsabilul resurse umane, responsabilul logistică, responsabil comunicare etc.

În condițiile în care DIIPSV nu dispune de personal suficient și nici cu toate competențele (de ex. tehnice) necesare implementării tuturor tipurilor de proiecte, echipele/unitățile de implementare stabilite de către Primar prin dispoziție se vor constitui inclusiv cu personal din cadrul direcțiilor-suport, funcție de competențele acestora, dar și de gradul de încărcare al personalului.

Totuși, pe termen mediu, având în vedere volumul ridicat de investiții preconizat pentru perioada 2021-2027, se recomandă consolidarea capacității de implementare a DIIPSV, cu precădere a Serviciului Management Proiecte, prin recrutarea de personalul propriu care să acopere o paletă cât mai largă de

competențe (de ex. tehnice, financiare, juridice și de achiziții, de comunicare etc.), astfel încât personalul din direcțiile suport să nu fie nevoit să-și împartă resursele între sarcinile curente și cele pe proiecte. Acest lucru este posibil din punct de vedere juridic, având în vedere ponderea ridicată a posturilor vacante din cadrul compartimentelor Implementare Proiecte, respectiv Management Proiecte, precum și posibilitate de decontare a unor cheltuieli salariale din diferite proiecte.

De asemenea, în contextul în care analizele interne vor indica un grad de încărcare prea ridicat a personalului existent în cadrul aparatului propriu al Primarului ce ar putea afecta implementarea unor proiecte de investiții ce se realizează în paralel, se recomandă contractarea de servicii externe de management de proiect, de asemenea eligibile spre decontare din diferite programe.

Comunicarea / diseminarea SIDU

Procesul de elaborare al SIDU, deși afectat de restricțiile impuse de pandemia Covid-19, a acordat o mare atenție implicării comunității în procesul decizional cu privire la prioritățile de dezvoltare ale municipiului pentru perioada de programare 2021-2027. Acțiunile concrete întreprinse în acest sens sunt prezentate pe larg în capitolul dedicat Procesului Partenerial.

În acest context, este esențial ca actorii relevanți de la nivel local să se implice nu doar în procesul decizional, ci și în cel de implementare și monitorizare a SIDU. Comunicarea dintre administrația locală și aceștia pe tema priorităților de dezvoltare până în anul 2027 joacă un rol vital, nu doar de informare, ci și de consolidare a transparenței și încrederii între parteneri.

Procesul de comunicare/diseminare al SIDU a fost conceput pe următoarele etape:

Etapa SIDU	Mesajele principale transmise actorilor relevanți	Instrumentele de comunicare / diseminare propuse	Responsabili de comunicare
Aprobarea SIDU în CL	Municipiul Vaslui dispune de o strategie de dezvoltare cu priorități clare pentru orizontul anului 2027, aliniată la tendințele europene, naționale și regionale, care va constitui un instrument util pentru atragerea de	Conferință de presă Comunicat de presă Social Media	Primăria Municipiului Vaslui

	fonduri externe consistente		
Pregătirea (maturizarea) proiectelor prioritare	Municipiul Vaslui pregătește un nou proiect major de investiții și vă invită să vă exprimați punctul de vedere cu privire la acesta pentru a pregăti investiții care să răspundă cât mai bine nevoilor dvoastră.	Concursuri de soluții Dezbateri publice / Forum Civic	Primăria Municipiului Vaslui Consultanți
Depunerea spre finanțare a proiectelor prioritare	Municipiul Vaslui a depus spre finanțare următoarele proiecte, care totalizează un buget de .... Euro, în domeniile	Comunicate de presă Social Media	Primăria Municipiului Vaslui
Contractarea proiectelor prioritare	Municipiul Vaslui a semnat contractul de finanțare pentru proiectul	Conferințe de presă Comunicate de presă Social Media	Primăria Municipiului Vaslui
Implementarea proiectelor prioritare	A început implementarea proiectului ....., cuprins în SIDU și finanțat din ..... Rugăm cetățenii să sprijine implementarea proiectului.	Comunicate de presă Social Media Activități de comunicare specifice incluse în fiecare proiect (de ex. conferințe de lansare, încheiere, panouri de informare, promovare. mass media, materiale promoționale etc.)	Primăria Municipiului Vaslui Consultanți
Monitorizarea implementării SIDU	Actorii de la nivel local fac o evaluare intermediară a măsurii în care proiectele din SIDU au fost duse la îndeplinire până în prezent și a efectelor	Comunicate de presă Social Media	Primăria Municipiului Vaslui Comitetul de Monitorizare

	acestora asupra comunității, pentru a accelera și îmbunătății ritmul implementării acestora.		
Actualizarea SIDU și PMUD pentru perioada post 2027	Primăria Municipiului Vaslui a demarat procesul de actualizare a SIDU și PMUD care să cuprindă prioritățile de investiții post 2027.	Comunicate de presă Întâlniri cu stakeholderii locali (grupuri de lucru sectoriale) Cercetare sociologică Social Media	Primăria Municipiului Vaslui Actorii relevanți de la nivel local Consultant

Capitolul 7. Monitorizarea și evaluarea SIDU

În contextul atipic al planificării pentru perioada de programare 2021-2027 dat de pandemia globală de Covid-19, războiul din Ucraina, inflația în creștere, dar și al numeroaselor riscuri identificate în Capitolul anterior activitatea de monitorizare a implementării SIDU capătă valențe deosebite. Cel mai probabil, cel puțin începutul perioadei de programare va fi marcat de incertitudini, care pleacă de la restricțiile de deplasare sau reluarea activității economice în anumite sectoare grav afectate de acestea, până la gradul de colectare a veniturilor la bugetele locale sau investițiile necesare în serviciile de sănătate și asistență socială.

Cu toate acestea, foarte puține administrații locale din România au reușit să opereționalizeze sistemele/mecanismele de monitorizare propuse în documentele strategice aprobate (fie că se numesc SIDU, PMUD sau alte strategii și planuri sectoriale), excepție făcând doar cazurile de obligații de raportare impuse prin lege sau alte decizii administrative. Cu toate acestea, cele mai multe administrații colectează totuși, pentru diferite scopuri și cu diferite destinații finale, informații cu privire la investițiile în curs. Acest lucru se întâmplă și la nivelul Primăriei Municipiului Vaslui, cu precădere la nivelul Direcției de Investiții, Implementare Proiecte și Supraveghere Video (DIIPSV), care are obligația de a furniza periodic informații de monitorizare către autoritățile care gestionează diferite programe de finanțare externă și internă. De asemenea, Direcția Economică ține o evidență exactă a cheltuielilor pentru fiecare proiect de investiții în parte, indiferent de sursa de finanțare, Direcția de Amenajarea Teritoriului și Urbanism pe cea a certificatelor de urbanism sau a autorizațiilor de construcție aferente acestora, Biroul de Achiziții Publice cunoaște la zi stadiul procedurilor de achiziție etc. ,

În acest sens, pentru a evita supraîncărcarea personalului cu sarcini suplimentare și redundante de colectare de informații, propunem că procesul de monitorizare și evaluare al SIDU să asigure mai degrabă o integrare a activităților de acest tip care se derulează deja în instituție.

Astfel, DIIPSV va juca și de această dată rolul coordonator al procesului de monitorizare, în contextul în care realizează deja cea mai mare parte a sarcinilor care îi vor reveni. Acesta va întocmi un **Raport Anual de Monitorizare al SIDU,** preferabil în trimestrul I al anului pentru anul anterior, pe care îl va înainta conducerii instituției (Primar), respectiv prezenta în Consiliul Local (opțional). De asemenea, parte din informațiile cuprinse în acesta vor fi preluate în Raportul Primarului privind starea economică, socială și mediu – prezentat deja Consiliului Local și opiniei publice în fiecare an (cel mai adesea în lunile februarie-martie pentru anul anterior).

Raportul Anual de Monitorizare va avea următoarea structură minimală:

- *Introducere: informații succinte privitoare la perioada acoperită de raportul de monitorizare, sursele de date utilizate pentru documentarea indicatorilor și aprecierea progresului în implementarea SIDU, dificultăți întâmpinate în colectarea datelor.*
- *Descrierea activităților desfășurate în procesul de monitorizare (de ex. colectarea și centralizarea datelor de la structurile din aparatul propriu și instituțiile subordonate, alți beneficiari, informări primite de la consultanți, proiectanți, executanți, finanțatori etc.;*
- *Gradul de realizare a indicatorilor de realizare imediată și de proces cuprinși în SIDU;*
- *Analiza riscurilor aferente implementării SIDU (plecând de la riscurile deja prezentate în document, la care se pot adăuga altele identificate pe parcursul implementării);*
- *Prezentarea stadiului proiectelor prioritare care au făcut obiectul procesului de monitorizare, plecând de la lista acestora din portofoliul SIDU;*
- *Recomandări de eficientizare a implementării fiecărui proiect prioritar în parte;*
- *Concluzii finale - o apreciere generală privind progresul înregistrat în implementarea SIDU.*

La jumătatea perioadei de programare 2021-2027, adică sfârșitul anului 2024 sau începutul anului 2025, se va genera un **Raport intermediar de monitorizare a implementării SIDU**, care se va prezenta de asemenea conducerii Primăriei și Consiliului Local. Diferența față de rapoartele anuale de monitorizare va consta în faptul că acesta se va focaliza pe analiza gradului de atingere a țintelor intermediare pentru indicatorii propuși (a se vedea tabelul de mai jos), mai ales în condițiile în care se va suprapune pentru începerea unui nou mandat al consilierilor locali și conducerii Primăriei.

La acest moment propunem să se înființeze și operaționalizeze o **Comisie de Monitorizare a SIDU,** formată din alți actori relevanți de la nivel local, preferabil cei care au fost implicați și în grupurile de lucru pentru elaborarea documentului, pentru a asigura continuitatea procesului de planificare. Rolul acesteia ar fi să sprijine DIIPSV în elaborarea Raportului Intermediar, mai ales în ceea ce privește analiza riscurilor și formularea de recomandări de eficientizare a implementării, prin prisma experienței specifice în domeniul în care respectivii actori funcționează (de ex. servicii sociale, sănătate, cultură, servicii publice, mobilitate etc.). Cetățenii ar putea fi implicați, la rândul lor, în procesul de monitorizare prin aplicarea aceluiași chestionar elaborat la momentul elaborării SIDU pentru a evalua dinamica gradului de satisfacție al acestora (indicator de impact) cu privire la infrastructura și serviciile publice la jumătatea perioadei de implementare.

La finalul perioadei de programare, adică sfârșitul anului 2026 sau începutul anului 2027, se va genera un Raport final de monitorizare a implementării Strategiei, care se va prezenta de asemenea conducerii Primăriei și Consiliului Local, care va include o analiză a:

- *gradului de realizare a indicatorilor de rezultat cuprinși în SIDU;*

- *impactului efectiv în termeni de eliminare a punctelor slabe identificate în Analiza SWOT;*
- *sustenabilităţii rezultatelor obţinute (de ex. asigurarea cheltuielilor de operare şi mentenanţă aferente obiectivelor realizate, asigurarea necesarului de resurse umane pentru funcţionarea acestora etc.);*
- *motivelor care au stat la baza succesului sau insuccesului în implementarea proiectelor prioritare;*
- *eventualelor riscuri manifestate şi neplanificate;*
- *lecţiilor învăţate din implementarea actualei SIDU pentru planificarea investiţiilor în perioada următoare (post 2027).*

Recomandăm ca Raportul final de monitorizare să fie elaborat cu expertiză externă, mai exact de către consultantul care va actualiza SIDU pentru perioada post-2027, cu implicarea, din nou, a Comitetului de Monitorizare.

Lista indicatorilor de realizare imediată

Obiectivul specific	Indicatorul de realizare imediată	Unitatea de măsură	Valoarea-țintă intermediară (2024)	Valoarea-țintă finală (2029)
PO.S.1: Promovarea unei mobilități urbane durabile, care să descurajeze utilizarea autoturismului personal, să reducă emisiile de gaze cu efect de seră și poluarea fonică	Lungime drumuri nou construite, reabilitate și/sau modernizate	Km.	35	70
	Poduri / pasaje construite	Nr.	0	2
	Autobuze electrice achiziționate	Nr.	10	10
	Lungime trasee de transport public nou-realizate	Nr.	3	3
	Stații de transport public nou-amenajate / modernizate	Nr.	94	94
	Depouri pentru transportul urban nou-construite	Nr.	1	1
	Suprafață spații pietonale nou realizată, reabilitată/modernizată	Mp.	25.000	50.000

	Lungime piste de biciclete nou realizate/ amenajate	Km.	10	20
	Stații de încărcare vehicule electrice construite	Nr.	50	75
	Locuri de parcare publică nou create/modernizate	Nr.	250	500
	Locuri de parcare rezidențială amenajate	Nr.	1000	1500
	Centre de monitorizare trafic nou-înființate și dotate	Nr.	0	1
	Vehicule uzate casate	Nr.	500	1000
	Sistem digitalizat de transport urban (e-ticketing)	Nr.	0	1
O.S. 2. Un oraș funcțional și compact, dezvoltat în jurul unei rețele de coridoare verzi-albastre, cu rol de atenuare a efectelor schimbărilor climatice, reducere a poluării și diversificare a opțiunilor sănătoase de petrecere a timpului liber	Suprafață de zone verzi noi rezultată prin reabilitarea terenurilor degradate/ abandonate	Mp	50.000	200.000
	Suprafața de spații verzi modernizată (parcuri)	Mp	25.000	80.000
	Suprafața de spații verzi modernizată (cartierele de blocuri)	Mp.	30.000	50.000
O.S. 3. Sprijinirea tranziției la o comunitate cu consum redus de resurse și cu o economie circulară	Locuințe reabilitate pentru creșterea eficienței energetice	Nr.	0	200
	Clădiri publice reabilitate pentru creșterea eficienței energetice	Nr.	5	20
	Capacitate de producție suplimentară pentru energie regenerabilă	MW	0	2
	Corpuri de iluminat LED instalate în locul celor clasice	Nr.	1000	3000

	Insule ecologice digitalizare pentru colectare selectivă realizate	Nr.	25	100
O.S. 4. O aglomerare urbană rezilientă la riscuri, cu precădere la cele asociate schimbărilor climatice	Suprafață (intravilan + extravilan) acoperită cu măsuri de prevenție a riscului la inundații	Ha	0	200
	Investiții locale pentru capacitatea suplimentară a sistemelor de răspuns în situații de urgență	Mil. lei	5	10
	Clădiri publice aflate în risc seismic expertizate și reabilitate	Nr.	0	2
	Clădiri de locuințe aflate în risc seismic expertizate și reabilitate	Nr.	0	2
	Lungime de rețele de alimentare cu apă nou construite/reabilitate	Km	70	80
	Lungime de rețele de canalizare nou construite/reabilitate	Km	70	80
O.S. 5. Promovarea unei dezvoltări locale incluzive, bazate pe acces egal la oportunități și servicii	Valoare investiții în formare continuă a adulților	Mil. lei	10	15
	Număr de grupe / clase noi sau reabilitate în sistemul de educație timpurie și în sistemul de învățământ de toate gradele	Nr.	10	20
	Capacitate suplimentară a infrastructurii de recepție/ acomodare a grupurilor defavorizate – suprafață nou creată sau reabilitată	Locuri	0	1000
	Locuințe sociale nou construite sau reabilitate	Nr.	50	50

	Locuințe pentru tineri nou-construite	Nr.	0	100
	ONG susținute prin instrumente financiare pentru furnizarea de servicii specifice grupurilor defavorizate	Nr.	10	15
	Capacitate suplimentară a infrastructurii sanitare - suprafață nou creată sau reabilitată	Mp	2.000	5.000
	Personal medico-sanitar atras în sistemul public	Nr.	50	100
	Organizații (IMM, ONG) susținute prin instrumente financiare și non-financiare pentru furnizarea de servicii culturale	Nr.	10	15
	Capacitate suplimentară a infrastructurii sportive - suprafață nou creată sau reabilitată	Mp	10.000	20.000
	Organizații (cluburi sportive) susținute prin instrumente financiare și non-financiare pentru furnizarea de servicii culturale	Nr.	5	10
O.S. 6. Sprijinirea redresării post-Covid 19 a sectorului privat și a pieței locale a muncii și pregătirea acestora pentru a face față provocărilor digitalizării, robotizării și altor provocări din viitor	Firme nou-atrase prin sprijin public local (financiar și non-financiar)	Nr.	5	15
	IMM existente sprijinite de autoritățile locale prin instrumente financiare și non-financiare	Nr.	50	100
	Capacitate de găzduire a firmelor în parcuri industriale / tehnologice	Mp.	50.000	100.000

	nou creată /modernizată – suprafață			
	Firme ce cooperează cu instituții de cercetare în parcuri tehnologice	Nr.	1	5
	Obiective de patrimoniu construite istorice restaurate și introduse în circuitul turistic	Nr.	0	1
O.S. 7. Promovarea tranziției la servicii publice digitale, eficiente și transparente pentru cetățeni și mediul de afaceri	Investiții private în activități de responsabilitate socială	Mil. lei	1	5
	Întâlniri / consultări periodice între mediul de afaceri și administrația locală	Nr.	2	4
	Consultări publice organizate anual cu cetățenii și mediul ONG	Nr.	5	15
	Servicii publice electronice noi	Nr.	5	10
	Personal propriu al Primăriei și instituțiilor subordonate care a participat la activități de formare	Nr.	100	150
	Proiecte care au rezultat în urma bugetării participative implementate	Nr.	10	25
	Acorduri noi de înfrățire semnate	Nr.	1	2

Lista indicatorilor de rezultat

Obiectivul specific	Indicatorul de rezultat	Unitatea de măsură	Valoarea-țintă intermediară (2024)	Valoarea-țintă finală (2029)

O.S.1: Promovarea unei mobilități urbane durabile, care să descurajeze utilizarea autoturismului personal, să reducă emisiile de gaze cu efect de seră și poluarea fonică	Utilizatori/an ai transportului public (inclusiv școlar)	Nr.	5.000.000	5.500.000
	Utilizatori/an ai pistelor de biciclete	Nr.	5.000	10.000
	Utilizatori/an ai stațiilor de încărcare pentru vehicule electrice	Nr.	500	2.000
	Utilizatori/an ai locuri de parcare nou-create	Nr.	2.000	5.000
	Ponderea străzilor modernizate	%	85	95
O.S. 2. Un oraș funcțional și compact, dezvoltat în jurul unei rețele de coridoare verzi-albastre, cu rol de atenuare a efectelor schimbărilor climatice, reducere a poluării și diversificare a opțiunilor sănătoase de petrecere a timpului liber	Suprafața medie a spațiilor verzi / locuitor (populația rezidentă)	Mp	25	27
O.S. 3. Sprijinirea tranziției la o comunitate cu consum redus de resurse și cu o economie circulară	Rata de scădere a consumului anual de energie în clădiri rezidențiale	%	5	10
	Rata de scădere a consumului anual de energie în clădiri publice	%	10	15
	Rata de scădere estimată a emisiilor de GES	%	5	10
	Rata de scădere a consumului anual de energie electrică pentru iluminat public	%	10	20

	Cantitatea de deșeuri reciclată	%	35	50
	Ponderea populație rezidente conectate la rețeaua reabilitată de alimentare cu apă și canalizare	%	97	99
O.S. 4. O aglomerare urbană reziliență la riscuri, cu precădere la cele asociate schimbărilor climatice	Cetățeni decedați în urma unor situații de urgență generate de schimbările climatice	Nr.	0	0
	Gospodării afectate de situații de urgență asociate schimbărilor climatice (de ex. inundații, alunecări de teren etc.)	Nr.	5	0
	Locuitori beneficiari ai fondului construit consolidat seismic	Nr.	100	150
O.S. 5. Promovarea unei dezvoltări locale incluzive, bazate pe acces egal la oportunități și servicii	Utilizatori/an ai facilităților și programelor de calificare și formare continuă	Nr.	100	200
	Absolvenți ai programelor de calificare și formare continuă ce își găsesc un loc de muncă	Nr.	50	100
	Număr anual de elevi ce beneficiază de sistemul de educație reabilitat	Nr.	500	1.000
	Rata de creștere a procentului de promovabilitate la Bacalaureat	%	5	10

	Număr anual de beneficiari ai serviciilor sociale sprijinite	Nr.	1.000	1.500
	Grad de ocupare a infrastructurii sociale nou create/reabilitate	%	90	95
	Locuitori beneficiari ai operațiunilor de îmbunătățire a calității locuirii	Nr.	100	150
	Pacienți deserviți de noua infrastructură sanitară	Nr.	5.000	7.500
	Utilizatori/an ai facilităților și programelor culturale	Nr.	10.000	15.000
	Utilizatori/an ai facilităților și programelor sportive	Nr.	2.000	5.000
	Tineri care au beneficiat de măsuri de sprijin	Nr.	50	150
O.S. 6. Sprijinirea redresării post-Covid 19 a sectorului privat și a pieței locale a muncii și pregătirea acestora pentru a face față provocărilor digitalizării, robotizării și altor provocări din viitor	Valoare investiții private realizate de firmele care au beneficiat de sprijinul autorităților locale	Mil. lei	50.000.000	150.000.000
	Locuri de muncă nou create de firmele care au beneficiat de sprijinul autorităților locale	Nr.	100	300
	Produse/servicii noi rezultate în urma serviciilor de transfer tehnologic	Nr.	3	5
	Turiști cazați în municipiu	Nr.	20.000	30.000

O.S. 7. Promovarea tranziției la servicii publice digitale, eficiente și transparente pentru cetățeni și mediul de afaceri	Utilizatori/an ai serviciilor publice digitale	Nr.	5.000	15.000
	Proiecte implementate în parteneriat (cu mediul privat, ONG, alte administrații, instituții)	Nr.	5	10
	Ponderea secțiunii de dezvoltare în totalul bugetului local	%	45	50

Lista indicatorilor de proces (de uz intern, se pot monitoriza periodic – de ex. la fiecare 3/6 luni)

Etapa de pregătire a investițiilor / proiectelor și de securizare a finanțării	Etapa de contractare	Etapa de implementare propriu-zisă
Numărul / valoarea proiectelor cu indicatori tehnico-economici aprobați de CL	**Numărul / valoarea proiectelor contracte cu autoritățile responsabile de programe (în cazul utilizării fondurilor europene sau guvernamentale)**	**Numărul de contracte de achiziție finalizate / valoarea totală a lucrărilor / serviciilor recepționate**
Numărul / valoarea proiectelor depuse spre finanțare (în cazul utilizării fondurilor europene sau guvernamentale) sau cuprinse lista de investiții aferentă bugetului local	**Numărul / valoarea contractelor de achiziție semnate aferente proiectelor de investiții publice**	**Număr/valoare de acte adiționale semnate** **Numărul / valoarea contractelor reziliate** **Valoare penalități acordate**
Numărul / valoarea proiectelor aprobate spre finanțare în urma evaluării (în cazul utilizării fondurilor europene sau guvernamentale)	**Durata medie a procedurilor de achiziție (în zile)** **Număr de proceduri anulate/contestate**	**Durata medie de plată de la efectuarea recepției**

Capitolul 8. Procesul partenerial (implicarea actorilor relevanți de la nivel local)

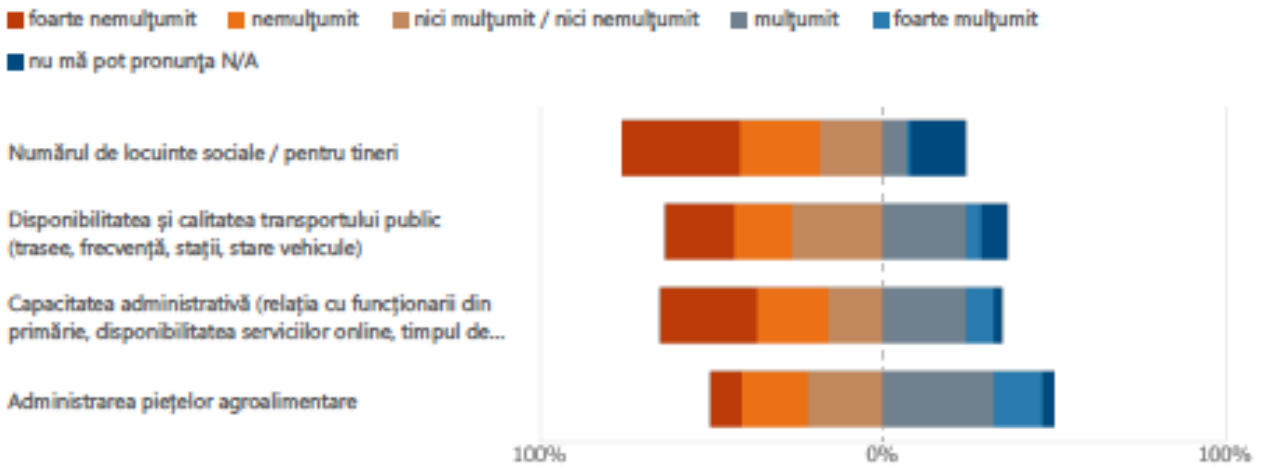
În cadrul procesului de planificare strategică în vederea elaborării SIDU pentru perioada 2021-2027, atât administrația locală cât și consultantul extern selectat au depus eforturi considerabile pentru implicarea cât mai multor actori relevanți de la nivel local în procesul de identificare a nevoilor, provocărilor și priorităților de dezvoltare a municipiului Vaslui pentru următorul interval de timp. În comparație cu procesele anterioare de planificare derulate la nivel local, acesta a fost unul provocator, fiind semnificativ îngreunat de restricțiile de pe durata pandemiei de Covid-19, care s-au suprapus peste perioada de elaborare a acestui document strategic.

Cele 3 instrumente principale de implicare a actorilor relevanți în procesul de elaborare a SIDU au fost ancheta sociologică în rândul populației, grupurile/ateliere de lucru tematice și consultarea publică. Acestea sunt prezentate în detaliu mai jos.

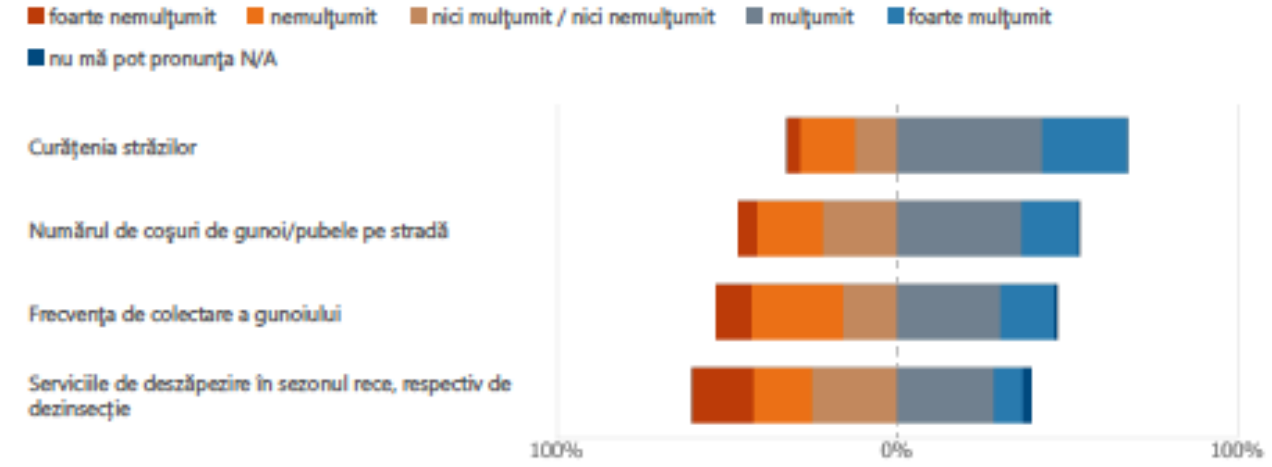
Ancheta sociologică în rândul populației

Primul pas în procesul de implicare al cetățenilor în elaborarea SIDU a fost realizarea unui chestionar online care s-a axat pe identificarea principalelor disfuncționalități/nevoi de la nivel local, identificarea punctelor tari și slabe ale municipiului, colectarea de propuneri concrete cu privire la prioritățile și propunerile concrete de dezvoltare pentru perioada 2021-2027. Rezultatele acestui sondaj, realizat în perioada ianuarie-februarie 2021, cu un număr de 170 de respondenți, sunt prezentate în detaliu mai jos.

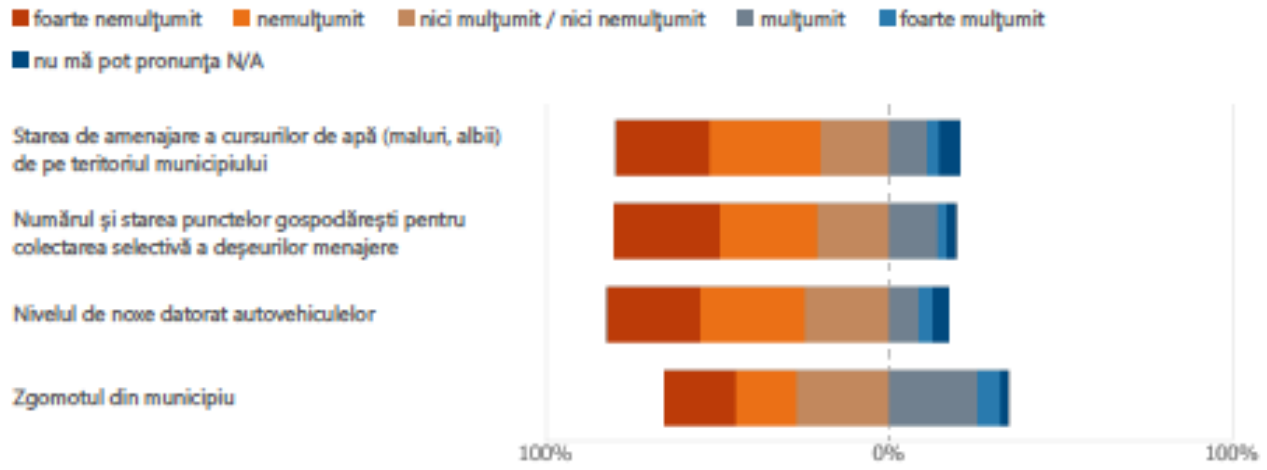
Gradul de satisfacție al cetățenilor cu privire la locuințele sociale și pentru tineri, transportul public, serviciile administrației locale și piețele agroalimentare:

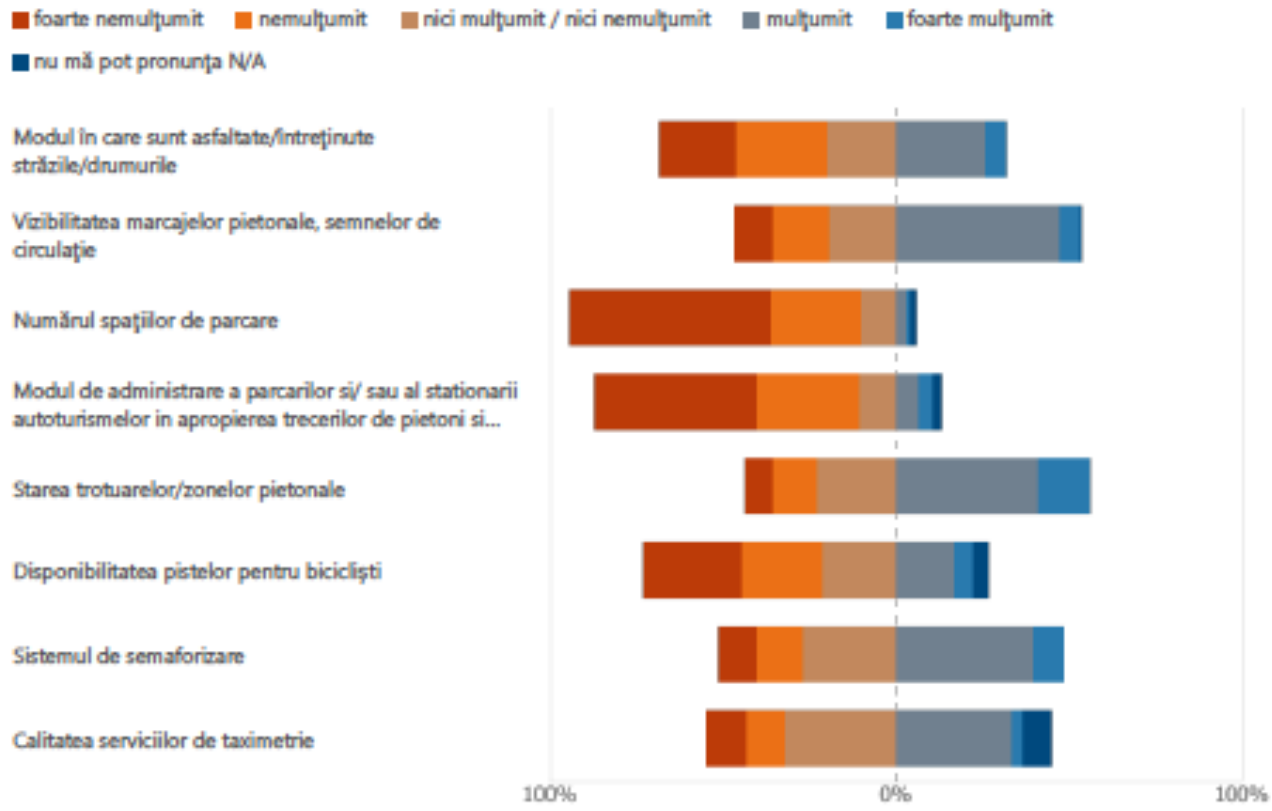
Gradul de satisfacţiei al cetăţenilor cu privire la serviciile de curăţenie, deszăpezire şi dezinsecţie

Gradul de satisfacţie al cetăţenilor cu privire la diferitele forme de poluare din municipiu

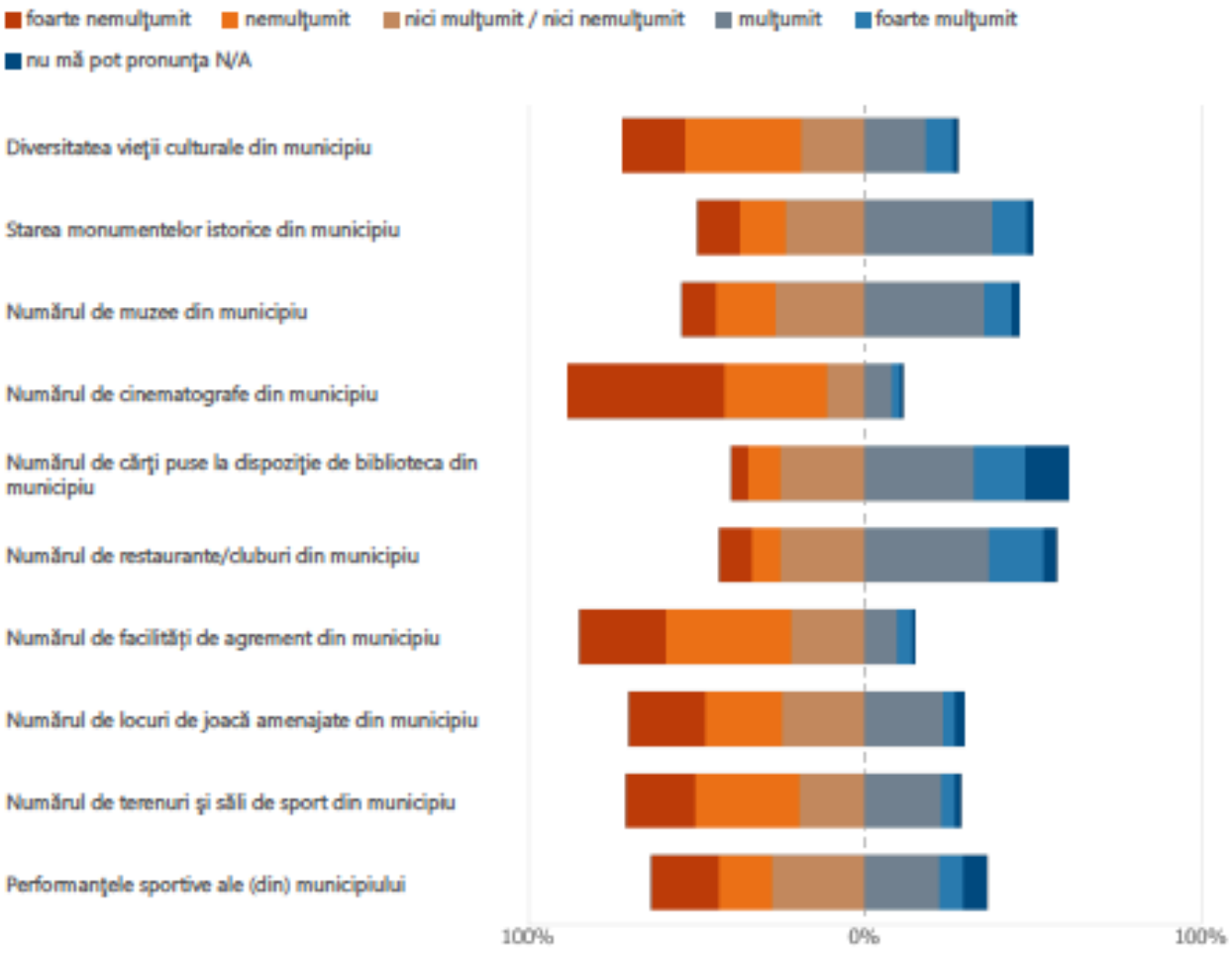
Gradul de satisfacție al cetățenilor cu privire la infrastructura de transport rutier, pietonal și velo

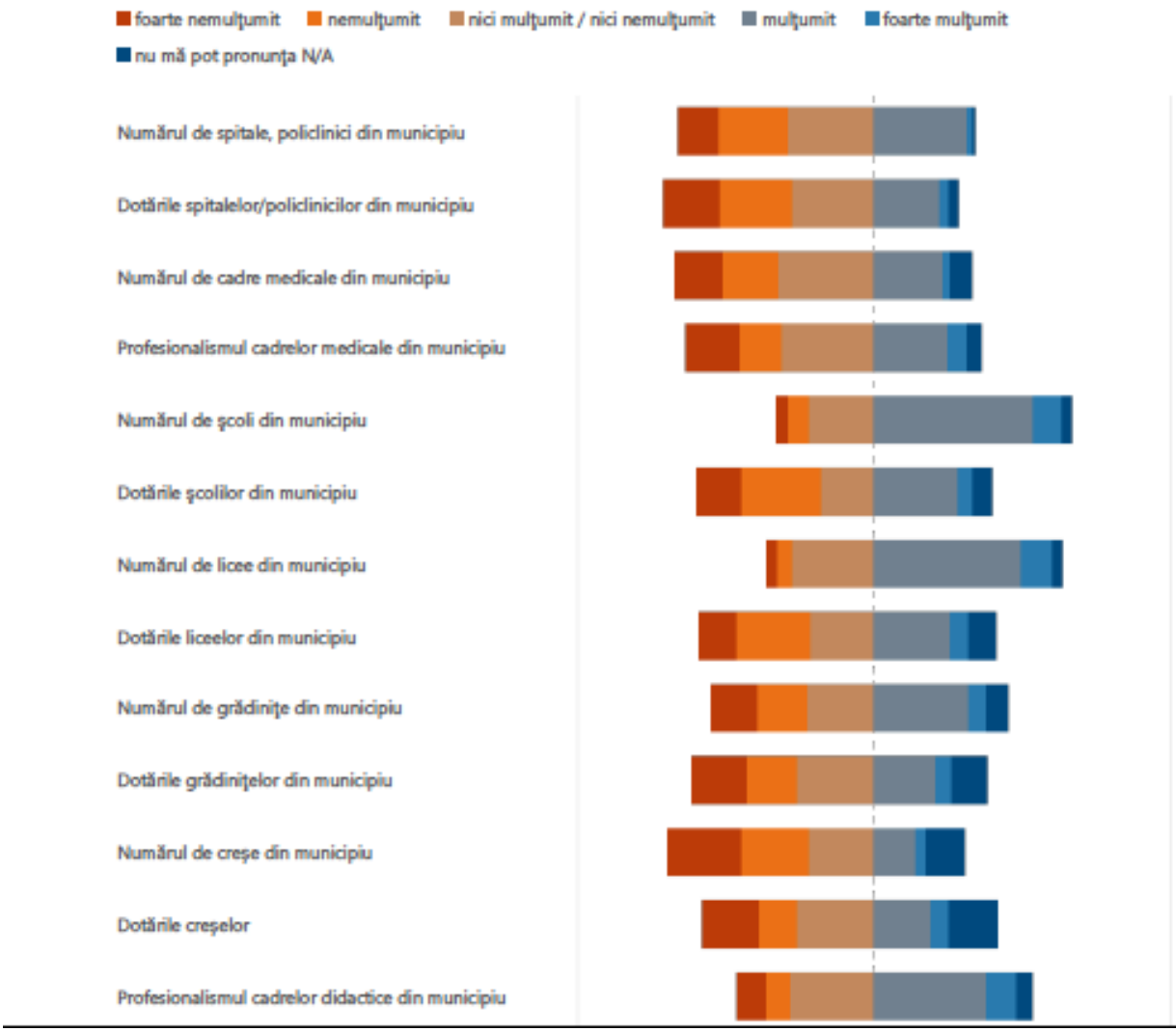
Gradul de satisfacție al cetățenilor cu privire la spațiile verzi

Gradul de satisfacție al cetățenilor cu privire la viața culturală, sportivă și recreere

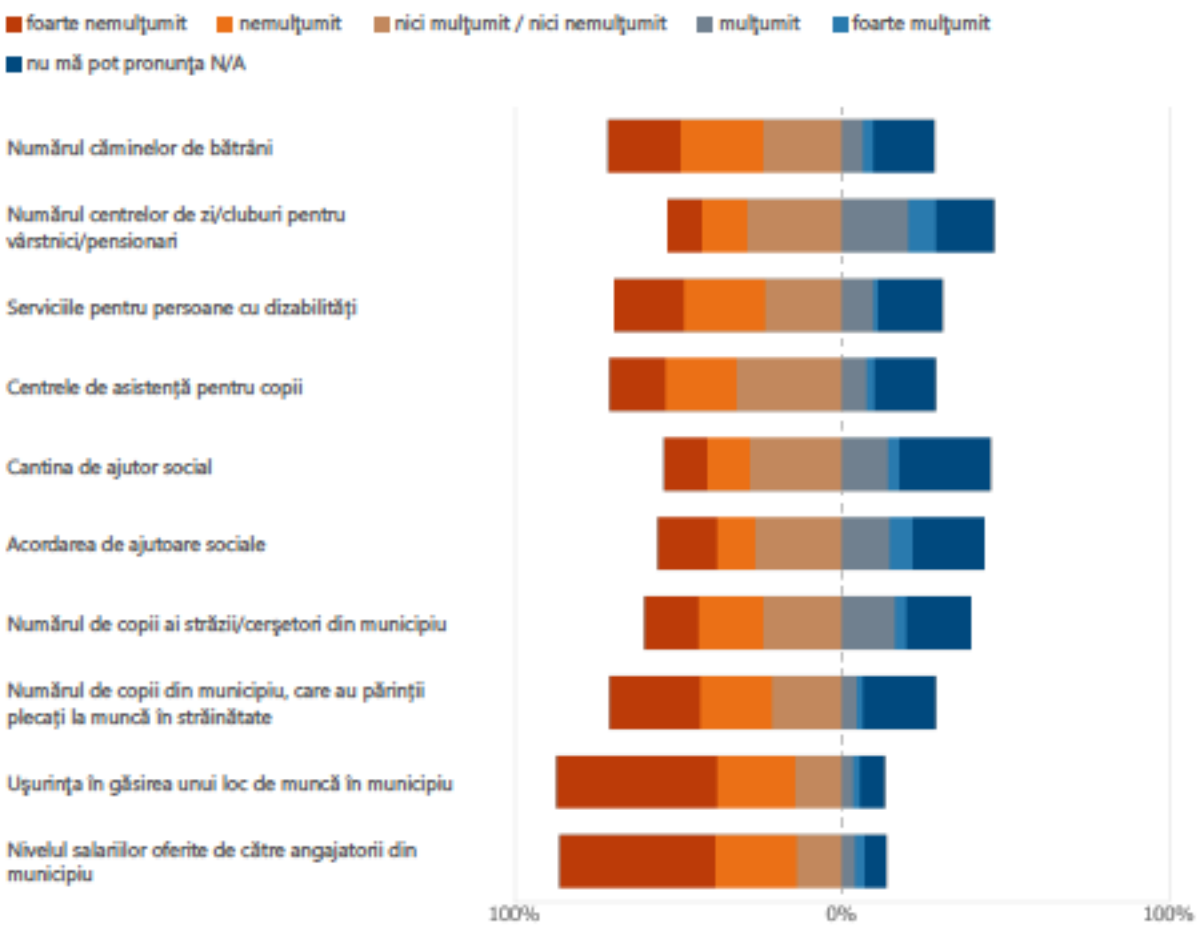
Gradul de satisfacție al cetățenilor cu privire la serviciile de sănătate și educație

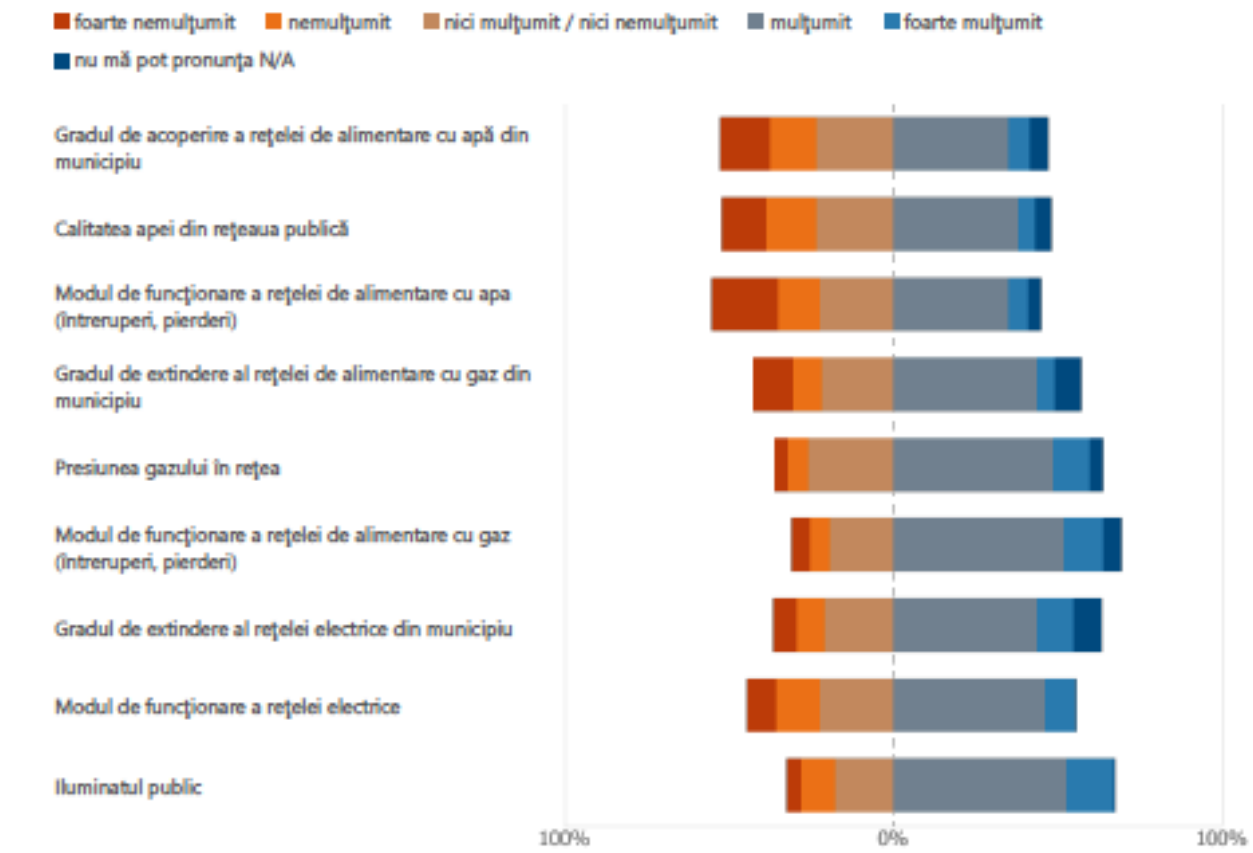
Gradul de satisfacție al cetățenilor cu privire la siguranța publică

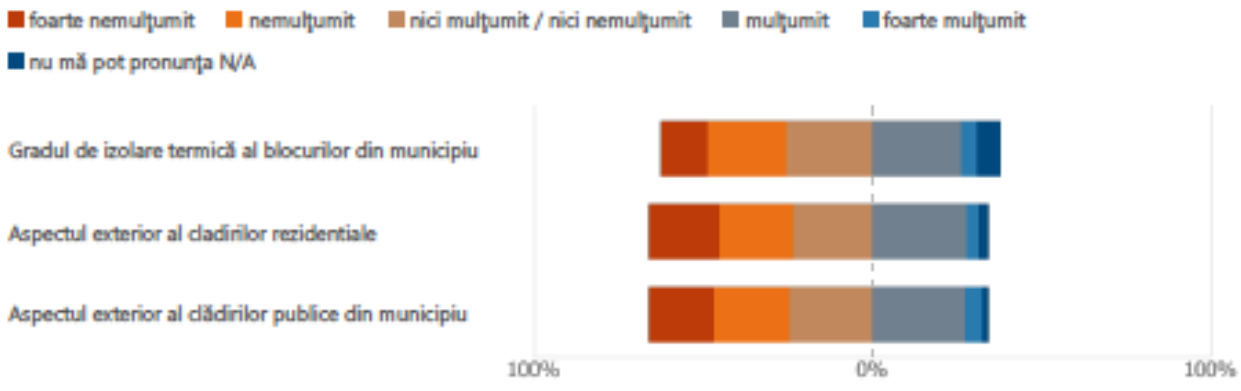
Gradul de satisfacție al cetățenilor cu privire la serviciile sociale

Gradul de satisfacție al cetățenilor cu privire la serviciile publice de utilități

Gradul de satisfacție al cetățenilor cu privire la starea / aspectul clădirilor

După cum se poate observa din figurile de mai sus, cetățenii sunt mai degrabă nesatisfăcuți de următoarele aspecte: fațadele degradate ale clădirilor publice și de locuințe; modul de funcționare al rețelei de alimentare cu apă; extensia redusă a rețelei electrice; deficitul de locuri în cămine de bătrâni; numărul mare de copii a căror părinți sunt plecați în străinătate; serviciile sociale oferite persoanelor cu dizabilități și copiilor; nivelul salariilor oferite de angajatori; deficitul de locuri în creșe; infrastructura spitalicească și deficitul de cadre medicale; facilitățile de agrement și joacă pentru copii, cele de sport, cinematografe; numărul redus de locuri de parcare și modul de gestionare al acestora; lungimea și starea pistelor pentru bicicliști și a zonelor pietonale; serviciile de deszăpezire; depozitarea necontrolată a deșeurilor, starea cursurilor de apă, a punctelor gospodărești; poluarea aerului generată de autoturisme.

La întrebarea deschisă legată de cea mai urgentă problemă care ar trebui rezolvată la nivel local, cetățenii au indicat mai ales: lipsa parcărilor, starea proastă a străzilor din zonele periferice, lipsa unor zone pietonale, congestia traficului, lipsa locurilor de muncă, lipsa investițiilor private și a sprijinului pentru antreprenori, infrastructura și oportunitățile reduse din domeniile cultură (de ex. cinematograf, teatru), sport (fotbal, handbal), tineret, turism, divertisment (ștrand), gestionarea deficitară a rețelelor de utilități (presiune, cost), gradul redus de colectare selectivă a deșeurilor, de digitalizare a administrației, deficitul de locuințe sociale și pentru tineri, de locuri de joacă pentru copii, starea și dotarea unor unități de învățământ, precum și inadaptarea ofertei educaționale la cerințele prezentului, deficitul de locuri în creșe, poluarea, ordinea publică în anumite zone, lipsa rețelelor edilitare la periferie, incluziunea comunităților marginalizate de romi, starea cursurilor de apă de pe teritoriul municipiului, degradarea clădirii în care funcționează Palatul Copiilor și a altor clădiri vechi, gestionarea cazurilor sociale (bătrâni, tineri care abandonează școala, persoane alcoolice, familii sărace și dezorganizate), gestionarea problemei câinilor vagabonzi, deficitul de spații verzi, numărul redus de locuri de veci etc.

Pentru generarea de locuri de muncă noi, respondenții au considerat că sunt necesare măsuri pentru: dezvoltarea afacerilor locale și sprijinirea antreprenorilor, facilități pentru investitori, cu precădere cei care își plătesc taxele și impozitele la timp, construirea unui parc industrial/tehnologic, atragerea de investitori, reducerea birocrației și a corupției din instituțiile publice, dezvoltarea infrastructurii de acces (legături la viitoarele autostrăzi), încurajarea repatrierii persoanelor plecate în străinătate, formarea profesională a celor necalificați și înăsprirea criteriilor pentru ajutoare sociale, încurajarea învățământului liceal tehnic, concesionarea de terenuri la prețuri accesibile, parteneriate cu firme din Iași, crearea de ateliere de tip hand-made, înființarea unei universități, valorificarea resurselor din județ (lemn, nisip), PPP, atragerea de fonduri europene, încurajarea și sprijinirea ocupării în domeniul transporturilor (de ex. subvenționare cursuri pentru șoferi, scutire de impozite pentru autocamioane etc.), medical (finalizarea lucrărilor la Spitalul Județean, sprijinirea dezvoltării de laboratoare medicale, închiriere spații) și IT (încurajarea liceenilor pentru a dezvolta soluții necesare instituțiilor și companiilor publice), înființarea unui departament de dezvoltare economică la nivelul Primăriei cu personal corespunzător calificat, dezvoltarea turismului, stimularea și încurajarea formelor alternative de angajare (lucrul la distanță, ocuparea parțială), sprijinirea deschiderii de noi magazine, infrastructură

și servicii pentru populația tânără, aptă de muncă (creșe, grădinițe, locuințe) în vederea stabilizării acesteia în municipiu, valorificarea zonei industriale etc.

În topul proiectelor propuse de aceștia pentru dezvoltarea municipiului regăsim: Pasajul Crucea Gării, taxi-uri electrice, sprijin pentru IMM-uri și oportunități de afaceri, implementarea conceptului/serviciilor de tip Smart City și digitalizarea administrației (de ex. management parcări) inclusiv cu sprijinul elevilor de la clasele de matematică-informatică din liceele vasluiene, investiții în capitalul uman, facilități și punerea la dispoziție de terenuri pentru investitori, asfaltarea străzilor, locuri de joacă pentru copii, aducțiune de apă la periferii, construirea de creșe și grădinițe, extinderea rețelei de transport în comun, amenajarea de noi locuri de parcare (inclusiv etajate) , amenajarea albiei râului Delea, modernizarea flotei pentru transport public, modernizarea și dotarea unităților de învățământ, colectarea selectivă a deșeurilor și modernizarea punctelor de colectare, sprijinirea culturii (inițiative și idei din sfera independentă, artă stradală, festivaluri), conectarea mai bună la municipiul Iași/Bacău/zona industrială Crasna (drumuri expres, electrificare CF), centru de transfuzii, gestionarea traficului în zone cu risc ridicat și congestie (de ex. în jurul marilor centre comerciale), promovarea și sprijinirea activității sportive, energie verde, susținerea inițiativelor cetățenești, supraveghere video, centru de tineret, diversificarea restaurantelor/cluburilor/magazinelor, formare profesională pentru forța de muncă din zonele rurale adiacente, construcția variantei de ocolire, facilități de agrement, gestionarea mai atentă a dosarelor de ajutor social și încurajarea muncii, taxarea parcării (cu excepția autoturismelor nepoluante), reabilitarea străzii Ceramica și amenajarea unui coridor de transport verde pe aliniamentul fostei căi ferate industriale, locuințe și locuri de casă pentru tineri, amenajare parc industrial, amenajare sensuri giratorii, crearea unui complex sportiv (bazin olimpic, terenuri de fotbal și tenis), încurajarea înființării unui mall, îmbunătățirea resursei umane din administrația locală, creșterea transparenței decizionale, impunere reguli urbanistice clare, extindere și modernizare spații verzi, deschiderea Skate-Park-ului, întărirea ordinii publice pe durata nopții și extinderea atribuțiilor Poliției Locale în fluidizarea traficului, asfaltarea variantei până la ieșirea spre Iași, încurajarea hrănii stradale sănătoase și a comercializării de produse locale/tradiționale, implicarea mediului privat în pregătirea elevilor, dezvoltarea sistemului medical, încurajarea funcționării non-stop a unor magazine, extinderea și modernizarea rețelelor tehnico-edilitare în noile cartiere (de ex. str. Castanilor / zona Baraj), atragerea tinerilor prin activități socio-culturale, promovarea învățământului profesional (școli de meserii) și adaptarea acestuia la cerințele mediului de afaceri și la provocările din viitor, achiziția de terenuri pentru investiții publice, finalizarea bazarului, extinderea intravilanului către fosta vie Dumbrava, demolarea/reabilitarea clădirilor dezafectate, dezvoltarea infrastructurii pentru pietoni și bicicliști, încurajarea transportului public și nemotorizat, modernizarea Str. Traian, fluidizarea traficului, reabilitarea Palatului Copiilor, dezvoltarea și diversificarea serviciilor sociale, introducerea de limitatoare de viteză pe străzi, amenajarea de perdele verzi de protecție fonică, inclusiv prin demolarea vechilor construcții(de ex. str. Călugăreni), dezvoltarea unor axe de mobilitate urbană durabilă, înființarea unui hub IT, promovarea și sprijinirea turismului, refațadizarea clădirilor și restuararea monumentelor istorice, înființarea de azile pentru seniori, înființarea unui teatru, construcția de locuințe sociale, amenajarea de locuri de joacă pentru animale, amenajare ștrand, semaforizare intersecții, demolarea garajelor, amenajarea de pasaje subterane, dalare cursuri de apă pentru amenajare parcări, amenajarea unui pod rutier în locul podului de fier pentru pietoni de pe str. Podurilor, amenajare stații de încărcare electrică, reducerea absenteismului școlar, înființare complex de agrement

și sport, hub educațional pentru educație antreprenorială și inginerie în parteneriat cu universitățile din Iași, amenajarea de skate-park-uri, amenajarea de parcuri pentru animale de companie, acces liber la terenurile de sport școlare, amenajarea râului Vasluieț, dotarea spitalelor cu aparatură și formarea personalului medical care o va folosi, amenajarea unui parc tematic/zoo, sprijin pentru agricultorii/fermierii din zonă, înființare cinematograf, reconversia fostei unități militare, săli de sport moderne pentru unitățile de învățământ, treceri de pietoni subterane etc.

În schimb, cetățenii municipiului au declarat că cel mai mult apreciază la orașul lor următoarele aspectele: curățenia/aspectul frumos, parcurile, implicarea administrației în dezvoltarea orașului și atragerea de fonduri europene, calitatea decentă a vieții pentru un oraș mic, liniștea, siguranța, faptul că aici s-au născut sau că e acasă, oamenii, spitalul județean, deschiderea autorităților către cetățean, noul sistem de iluminat public cu lumină rece de pe anumite străzi, sistemul de transport public, centrul civic, Curțile Domnești, Biserica Sf. Ioan etc.

Grupurile/atelierele de lucru tematice

Al doilea pas în procesul de implicare al actorilor relevanți de la nivel local a fost organizarea a trei grupuri/ateliere de lucru tematice, adresate mai degrabă segmentului instituțional și mediului privat. La acestea au participat reprezentanți ai administrației locale, ai diferitelor instituții deconcentrate, ai furnizorilor de utilități și servicii de interes public, ai unităților de învățământ, sanitare, de servicii sociale, ai firmelor reprezentative de la nivel local etc.

Cele trei grupuri organizate în luna aprilie 2021 au vizat următoarele domenii:

- *Educație, social și sănătate*
- *Dezvoltare urbană, transport și infrastructură tehnico-edilitară*
- *Competitivitate economică*

Scopul principal al acestor grupuri de lucru a fost de a valida nevoile și prioritățile de dezvoltare identificate, inclusiv cu ajutorul sondajului de opinie, în varianta de lucru nr. 1 a SIDU. De asemenea, au fost colectate, dezbătute și validate propuneri concrete de proiecte.

Principalele elemente legate de organizarea celor 3 grupuri de lucru sunt prezentate sintetic în tabelul de mai jos, în timp ce în Anexe se regăsesc informații detaliate (liste de prezență, minute etc.).

Tematica grupului de lucru	Data întâlnirii	Principalele concluzii
Educație, social și sănătate	11 mai 2021	Au fost propuse următoarele măsuri/proiecte:

		• Proiect multianul de cursare a cadrelor didactice în ceea ce privește cele mai noi tehnici de predare/învățare (inclusiv online) • Proiect pentru combaterea fenomenului de abandon școlar în Municipiul Vaslui • Proiect pentru stimularea învățământului DUAL în Municipiul Vaslui • Reabilitarea infrastructurii principalelor unități școlare din Municipiul Vaslui (învățământ preșcolar, primar, gimnazial și liceal) • Construcția de săli de sport pentru unitățile scolare din municipiu, iar acolo unde infrastructura nu permite construcția de săli de sport care să deservească 2/3 unități școlare. • Înființarea de cabinete școlare și dotarea acestora în incinta unităților școlare din municipiul Vaslui • Crearea de locuințe de serviciu pentru medicii veniți în Municipiul Vaslui din alte localități • Proiect de investiție în crearea de cabinete de medicină de familie în Municipiul Vaslui (construcție clădire care să deservească pentru inființarea de cabinete de medicină de familie care sunt deficitare la nivel de municipiul și localități din Zona Urbană Funcțională) • Înființare centru de permanență în Municipiul Vaslui (singurul municipiu din țară care nu deține un centru de permanență care ar degreva presiunea existentă la nivelul secției de Primiri Urgențe a Spitalului). • Proiect de înființare centre de tip familial în Municipiul Vaslui • Proiect de înființare centru copii cu probleme de comportament în Municipiul Vaslui • Proiect de inființare centru nou de recuperare pentru copii cu dizabilități în Municipiul Vaslui • Înființare sistem digital de comunicare la nivelul DAS Vaslui • Înființare cantină socială în Municipiul Vaslui

		• Înființare centru pentru prevenire și control boli grave: HIV, TBC etc. • Înființare centrul pentru îngrijiri paleative • Înființare club socializare pentru bătrâni/tineri
Dezvoltare urbană, transport și infrastructură tehnico-edilitară	12 mai 2021	Au fost propuse următoarele măsuri/proiecte: • Amenajare pasaj subteran Crucea Gării • Amenajare aeroport de mici dimeniuni în Municipiul Vaslui • Proiect de repunere în funcțiune a sistemului de irigații a terenurilor din jurul Municipiului Vaslui (inclusiv sistem de drenare ape pluviale) • Amenajarea șoselelor de centură a Municipiului Vaslui • Integrarea sistemului de transport local în sistemul de transport județean/metropolitan (ticket comun de călătorie/abonament comun de călătorie) • Amenajarea de stații de călători în cartierele noi din Municipiul Vaslui • Amenajare noi locuri de parcare în Municipiul Vaslui • Proiect de eficiență energetică a clădirilor publice din Municipiul Vaslui • Sistem integrat de deșeuri la nivelul Municipiului Vaslui (FAZA 2) • Înființare platformă de colectare deșeuri vegetale în Municipiul Vaslui • Amenajare zonă de agrement Delea (inclusiv piste de biciclete pomperie până sus) • Amenajare zona de agrement Dealul Barbarilor (releu) - acces pârtie până sus • Amenajare Piața Sfatului în Municipiul Vaslui (parcare subterană în centru) • Înființare campus medici de familie • Modernizarea a 35 km străzi urbane din Municipiul Vaslui • Înființare poligon auto în Municipiul Vaslui

		• Proiect de gestionare a apelor pluviale la nivelul Municipiului Vaslui • Construcția de stații de tratare deșeuri reciclabie, deșeuri menajare • Proiect de izolare fonică a Gării Vaslui • Construcție HUB Transport public (urban/județean) la intrarea și ieșirea din Municipiul Vaslui • Înființare sensuri giratorii noi în Municipiul Vaslui • Înființare parcări cu plata în Municipiul Vaslui • Extindere sistem de supraveghere video în Municipiul Vaslui (pietonal și trafic auto) în vederea obținerii certificării de VASLUI – ORAȘ SIGUR • Înființare dispecerat integrat 112 • Înființare pasaj pietonal în proximitatea Școlii nr. 6 sau semforizare a traficului de zonă • Înființare parcare park & ride la intrarea în oraș • Reabilitarea infrastructurii de iluminat public, inclusive telegestiune a sistemului de iluminat
Competitivitate economică	13 mai 2021	Au fost propuse următoarele măsuri/proiecte: • Înființare Parc Industrial în Municipiul Vaslui • Proiect de întărire a colaborării instituționale între APL-uri, mediul de afaceri și CCI Vaslui • Proiect de stabilizare a forței de muncă pe raza Municipiului Vaslui • Proiect Centru de pregătire din industria IT pe raza Municipiului Vaslui • Corelarea programelor de învățământ cu oferta de pe piața muncii • Dotarea pieței municipiului Vaslui cu cărucioare de cumpărături • Înființare centru de cercetări în industria vinicolă în Vaslui • Înființare HUB pentru tinerii antreprenori în Municipiul Vaslui

		• Înființare depozit frigorific pentru legume/fructe în Municipiul Vaslui • Înființare platformă digitală pentru promovarea/vânzarea produselor locale • Proiect de stimulare a dezvoltării comerțului de cartier (mici centre comerciale în cartiere) • Înființare Casa Specialistului/Fermierului • Înființare pavilion expozițional în Municipiul Vaslui (de mici dimensiuni pentru organizarea de târguri a producătorilor – cu expunere și vânzare) • Proiecte în parteneriat cu Republica Moldova pentru organizarea Târgului Moldovenilor

Consultarea publică

Ultima etapă în ceea ce privește implicarea actorilor relevanți de la nivel local în procesul de elaborare a SIDU 2021-2027 a fost consultarea publică, derulată în data de 5 august 2021. Astfel, varianta de lucru nr. 2 a documentului strategic (rezultată în urma integrării propunerilor formulate în cadrul grupurilor de lucru tematice, dar și a unor completări transmise ulterior prin email de participanții la acestea) a fost pusă la dispoziția publicului larg pe site-ul WEB al Primăriei Municipiului Vaslui pentru o perioadă de 10 zile, în conformitate cu prevederile legale și procedurile interne în vigoare. Punctele de vedere au putut fi transmise prin email către personalul din aparatul propriu al instituției și transmise spre analiză și integrare consultantului selectat.

Principalele observații/completări privite în cadrul procesului de consultare publică au vizat:

- Proiect de construire cămin pentru vârstnici în regim semi-deschis (proiect propus de medicii de familie din Municipiul Vaslui)
- Proiect de achiziționare triciclete electrice care să permită mobilitatea persoanelor cu dizabilități (proiect propus de DAS)
- Proiect de încurajare a socializării în rândul tinerilor din Municipiul Vaslui
- Proiect de realizare a candidaturii Municipiului Vaslui la titlul de "Capitală a Tineretului în România" (ORIZONT 2023 – 2024)
- Proiect pentru înființare a unui centru pentru tineret

- Proiect de stimulare a activităților de voluntariat în rândul tinerilor din Municipiul Vaslui
- Proiect de acordare de finanțări nerambursabile de proiecte depuse de tineri în Municipiul Vaslui
- Proiect de reabilitare energetică a Casei de Cultură a Sindicatelor "Constantin Tanase" din Municipiului Vaslui
- Proiect de semaforizare a tuturor intersecțiilor din Municipiul Vaslui, inclusiv introducerea "undei verde" ca în toate marile orase (semaforizare inteligentă)
- Înființare dispecerat integrat 112
- Înființare centru de educație formală și non-formală INDOOR și OUTDOOR pentru tineri (stimulare a activității tinerilor din Municipiul Vaslui)
- Proiect de includere a clubului cicliștilor în Autoritatea Urbană
- Includerea în PMUD a unui regulament clar pentru deplasarea cu bicicleta în Municipiul Vaslui
- Proiect de transformare a benzii nr. 1 de pe strada Ștefan cel Mare în bandă dedicată transportului public de călători și transportului nemotorizat cu bicicleta
- Proiect de preluare a apelor pluviale din zona blocurilor ce fac parte din asociația de proprietari din zona Unității Militare.
- Amenajare parc pentru copii în zona blocurilor ce fac parte din asociația de proprietari din zona Unității Militare
- Amenajari parcări supraetajate între blocuri (str. Decebal – str. Stadionului)
- Proiect de amenajare inel pentru circulația nemotorizată cu bicileta de jur împrejurul Municipiului Vaslui (str. Decebal, Pârâu Delea, Pompieri, Castanilor etc)
- Proiect pentru construire teren de baschet în Municipiul Vaslui
- Proiect de înființare seră mobilă de flori în Municipiul Vaslui

Capitolul 9. Principiile orizontale: egalitatea de șanse și dezvoltarea durabilă

Pe parcursul elaborării prezentului document strategic au fost avute în vedere și aplicate liniile directoare stabilite prin Ghidul Beneficiarului privind abordarea principiilor orizontale la nivelul proiectelor finanțate din POCA 2014-2020. În accepțiunea respectivul Ghid, cele două principii sunt valori de bază ale U.E. și sunt complementare. Egalitatea de șanse stă la baza unui sistem social stabil și sustenabil, iar dezvoltarea durabilă presupune asigurarea unui nivel decent de trai pentru generația actuală, fără a neglija însă nevoile generațiilor următoare.

Egalitatea de șanse

Conform Ghidului sus-menționat, egalitatea de șanse definește acea situație în care ierarhiile existente în societate sunt determinate de un proces competitiv la care toți membrii societății au acces în mod egal.

În cadrul politicilor care își propun să combată discriminările se poate face următoarea distincție:

- Politici care vizează în mod specific combaterea discriminării pe bază de origine etnică, apartenență religioasă și existența unei dizabilități/boli ce poartă un stigmat social;
- Politici care vizează combaterea discriminării pe bază de gen – acestea au un caracter aparte întrucât dimensiunea de gen reprezintă un factor transversal care transcende toate celelalte caracteristici.

Principiul egalității de șanse a fost integrat în SIDU după cum urmează:

a) în etapa de analiză-diagnostic a situației existente au fost identificate următoarele provocări cu privire la asigurarea egalității de șanse la nivel local: existența unor zone urbane dezavantajate, mai ales din perspectiva capitalului uman; numărul mic de servicii sociale din mediul non-guvernamental precum și deficitul de centre sociale și resurse umane aferente; infrastructura publică deficitară pentru asistență socială de la nivelul municipiului Vaslui; deficitul de locuințe publice de la nivelul municipiului Vaslui; persistența riscului de abandon școlar și de absenteism etc.

b) în etapa de consultare cu actorii relevanți de la nivel local (procesul partenerial): în cadrul sondajului de opinie în rândul populației, au fost adresate întrebări care au vizat percepția asupra serviciilor pentru persoanele cu dizabilități, disponibilitatea și serviciile oferite de creșe, iar în cadrul întrebărilor deschise s-au colectat informații cu privire la nevoile și prioritățile cetățenilor cu privire la incluziunea persoanelor de etnie romă, gestionarea cazurilor sociale, locuirea socială, capacitatea creșelor, disponibilitatea serviciilor sociale, absenteismul școlar. În plus, în data de 11 mai 2021 a fost organizat un grup de lucru exclusiv pe tema Educație, social și sănătate, în care au fost formulate propuneri legate de prevenția și controlul bolilor transmisibile, asistența persoanelor cu dizabilități, reducerea abandonului școlar etc. La consultarea publică din

data de 5 august 2021 au participat reprezentanți ai sectorului public de servicii sociale, dar și ai unor ONG-uri din sfera socială, care au formulat propuneri de intervenții legate de mobilitatea persoanelor cu dizabilități.

c) în etapa de definire a viziunii, obiectivelor, priorităților și măsurilor de dezvoltare pentru perioada 2021-2027: Obiectivul Specific nr. 5 al SIDU - *"Promovarea unei dezvoltări locale incluzive, bazate pe acces egal la oportunități și servicii"* face referire explicită la principiul egalității de șanse, adresându-se grupurile vulnerabile din perspectiva excluziunii sociale (persoane cu dizabilități, de etnie romă, mame singure, femei supuse violenței domestice). Astfel, Prioritatea 5.1. *"Îmbunătățirea accesului la educație și formare de calitate, în vederea adaptării la provocările viitorului de pe piața muncii"* include măsuri integrate de prevenire și combatere a abandonului școlar, respectiv construcția de noi creșe pentru asigura un echilibru mai bun dintre viața profesională și cea de familie în cazul femeilor. În cadrul Priorității 5.2. *"Îmbunătățirea accesului la infrastructură și servicii medicale, inclusiv de tip comunitar, școlar, de recuperare și îngrijire pe termen lung"* sunt prevăzute măsuri pentru asigurarea asistenței medicale comunitare, cu precădere prin intermediul rețelei de mediatori sanitari și asistenți medicali comunitari de la nivelul comunităților de romi, dar și de educație pentru sănătate, prevenție, depistare/diagnosticare precoce a bolilor, mai ales a celor transmisibile. Măsurile prevăzute în cadrul Priorității 5.3. din SIDU – "*Promovarea incluziunii a comunităților urbane marginalizate și îmbunătățirea serviciilor sociale pentru toate grupurile vulnerabile"* – cuprind, spre exemplu, programe de informare, consiliere, mediere a muncii, monitorizare post-angajare a persoanelor cu dizabilități, a celor de etnie romă și a altor grupuri vulnerabile; furnizarea de servicii de protecție pentru copii și adulți cu dizabilități, prin intermediul centrelor de reabilitare de zi, a centrelor de tip Respiro, a locuințelor protejate, a rețelei de asistenți personali; servicii de protecție pentru victimele violenței domestice etc. În cadrul Priorității 5.4. *"Îmbunătățirea accesului echitabil al populației la oportunități atractive și sănătoase de petrecere a timpului liber, cu precădere în sfera consumului cultural și a practicării sportului de masă"* sunt prevăzute măsuri de susținere a tuturor cultelor religioase, inclusiv prin programe de finanțare nerambursabilă. Referiri la egalitatea de șanse există și la nivelul altor obiective specifice (de ex. în cazul Priorității 1.3. din cadrul Obiectivului Specific nr. 1, care face referire la facilitățile de parcare dedicate persoanelor cu dizabilități).

d) în etapa de stabilire a portofoliului de proiecte prioritare: înființare centru de zi și de recuperare pentru copiii și adulții cu dizabilități, respectiv de prevenire și control a bolilor transmisibile; achiziționare mijloace de transport ecologice pentru persoanele cu dizabilități; accesibilizarea sistemului de transport public pentru persoanele cu dizabilități; program de alfabetizare digitală a categoriilor de populație cu competențe reduse (persoane cu dizabilități, de etnie romă); construcția de creșe;

Suplimentar, trebuie menționat faptul că echipa de experți nominalizată de consultantul care a elaborat SIDU a fost formată preponderent din femei (inclusiv managerul de proiect). De asemenea, la activitățile de consultare a actorilor relevanți de la nivel local au participat atât femei, cât și bărbați. Acestea au fost organizate la date și ore accesibile publicului larg (de ex. fără suprapunere cu sărbători religioase) și au permis inclusiv implicarea online a persoanelor care nu au putut fi prezente fizic.

Spațiile în care s-au derulat aceste evenimente sunt dotate cu facilități de acces pentru persoanele cu dizabilități, conform legislației în vigoare. Prezentările pregătite de consultanți la grupurile de lucru au conținut secțiuni dedicate promovării principiului egalității de șanse.

Dezvoltarea durabilă

Dezvoltarea durabilă a fost definită de ONU ca dezvoltarea care urmărește nevoile prezentului, fără a compromite posibilitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile nevoi. Aceasta conține două elemente cheie:

- Ideea de nevoi, în particular nevoile de bază ale populației sărace a lumii, cărora trebuie să li se acorde prioritate;
- Ideea de limitări impuse de stadiul tehnologiei și de organizarea socială capacității mediului înconjurător de a satisface nevoile prezente și viitoare.

Dezvoltarea durabilă are trei dimensiuni:

- *ecologică* – care pune accentul pe prezervarea mediului înconjurător, pe reducerea impactului negativ al activităților umane asupra acestuia și pe adaptarea la schimbările climatice;
- *economică* – care se preocupă de asigurarea bunăstării, prin decuplarea creșterii economice de consumul de resurse neregenerabile, și favorizează investițiile în cercetare-dezvoltare și inovare;
- *socială* – care subliniază importanța investițiilor în educație și sănătate, ca o precondiție pentru incluziunea socială, a preocupării pentru generațiile următoare și, nu în ultimul rând, a dezvoltării unui model de guvernanță în care procesul decizional ține cont de toți acești factori.

Principiul dezvoltării durabile a fost integrat în SIDU după cum urmează:

a) în etapa de analiză-diagnostic a situației existente au fost identificate și documentate mai multe provocări de la nivel local cu privire la dezvoltarea durabilă: dimensiunea ecologică (expunerea teritoriului la riscuri naturale și pagubele produse de acestea în trecut; tranzitarea municipiului de către fluxurile de trafic greu; extensia redusă a infrastructurii de transport velo și utilitatea foarte redusă a celei existente; infrastructura deficitară pentru deplasarea pietonilor; lipsa unui sistem de transport public la nivel metropolitan și a benzilor dedicate pentru acesta; numărul mare al gospodăriilor neconectate la sisteme centralizate de alimentare cu apă potabilă și canalizare, limitarea resurselor de apă, precum și uzura avansată a unor rețele existente; eficiența energetică și calitatea redusă a serviciului de iluminat public; eficiența energetică redusă a unor clădiri ridicate în perioada comunistă; degradarea continuă a solurilor din zona arealului studiat; suprafața redusă de spații verzi și distribuția teritorială deficitară a acestora; poluarea apelor subterane și de suprafață; gradul redus de colectare selectivă și reciclare a deșeurilor menajere); dimensiunea economică (lipsa unui sector puternic de CDI și și a transferului tehnologic a inovațiilor autohtone către companii); dimensiunea socială (Infrastructura educațională deficitară de la nivelul anumitor unități de învățământ; persistența riscului de

abandon școlar și de absenteism, cu precădere în învățământul liceal și profesional; rata de promovabilitate scăzută de la nivelul școlilor rurale și a liceelor cu profil tehnologic; numărul insuficient de paturi de spital în comparație cu cererea înregistrată la nivelul Spitalului Județean de Urgență Vaslui; rata ridicată a morbidității în rândul populației; nivelul insuficient de implicare al cetățenilor în procesul decizional).

b) în etapa de consultare cu actorii relevanți de la nivel local (procesul partenerial):

Dimensiunea ecologică:

În cadrul sondajului în rândul populației a fost evaluată percepția cetățenilor cu privire la următoarele tematici: izolarea termică a clădirilor; calitatea serviciilor de iluminat public; extensia rețelei de apă-canal și calitatea apei; disponibilitatea facilităților sportive, de agrement și a locurilor de joacă; numărul și starea spațiilor verzi; starea trotuarelor și a zonelor pietonale; disponibilitatea pistelor pentru bicicliști; amenajarea cursurilor de apă: starea punctelor gospodărești de colectare a deșeurilor; poluarea aerului și cea fonică generate de traficul auto; curățenia străzilor și numărul coșurilor de gunoi; frecvența colectării deșeurilor; disponibilitatea și calitatea transportului public etc. Prin întrebări deschise au fost obținute de la respondenți și recomandări de intervenții în domeniile sus-menționate.

La grupul de lucru tematic ”Dezvoltare urbană, transport și infrastructură tehnico-edilitară”, din data de 12 mai 2021, participanții au formulat propuneri legate de repunerea în funcțiune a sistemului de irigații și de drenare a apelor pluviale, amenajarea șoselelor de centură, integrarea sistemului de transport public local cu cel județean, amenajarea stațiilor de transport public, eficientizarea energetică a clădirilor, înființarea unei platforme de depozitare a deșeurilor vegetale și completarea SMID, amenajare zone de agrement noi, respectiv zone exclusiv pietonale, izolare fonică a gării, construcție hub de transport intermodal, pasaje pietonale, eficientizarea iluminatului public etc.

În cadrul consultării publice din data de 5 august 2021 au fost formulate propuneri de către participanții din sectorul public, privat și ONG de fluidizare a traficului, de implicare activă a clubului cicliștilor în procesul decizional cu privire la problemele de mobilitate, de instituire a unui regulament pentru circulația velo, de implementare a unor benzi dedicate pentru transportul public, de amenajare a unor piste de biciclete etc.

Dimensiunea economică:

În cadrul sondajului de opinie în rândul cetățenilor au fost colectate informații legate de percepția acestora cu privire la administrarea piețelor agroalimentare, ușurința în găsirea unui loc de muncă, nivelul salariilor oferite de angajatori etc. De asemenea, aceștia au formulat o serie de propuneri legate de dezvoltarea economică a municipiului (de ex. sprijinirea antreprenorilor, acordarea de facilități fiscale pentru investitori, concesionarea de terenuri către aceștia, încurajarea repatrierii forței de muncă plecate în străinătate, formarea profesională a forței de muncă necalificate, valorificarea resurselor naturale din județ, înființarea unui hub IT, finalizarea bazarului, sprijinirea înființării unui mall etc.

La grupul de lucru tematic ”Competitivitate economică” din data de 13 mai 2021, la care au participat preponderent reprezentanți ai mediului de afaceri, au fost propuse inițiative legate de

dezvoltarea infrastructurii de sprijinire a afacerilor, dotarea pieței agroalimentare și dezvoltarea infrastructurii de depozitare a produselor agricole, sprijinirea cercetării viticole, dezvoltarea unei platforme digitale pentru promovarea și vânzarea online a produselor locale, amenajarea unui pavilion expozițional și organizarea de târguri, întărirea cooperării între mediul de afaceri și cel public etc.

Dimensiunea socială:

În cadrul sondajului de opinie în rândul cetățenilor din municipiu au fost colectate informații cu privire la percepția acestora asupra infrastructurii și serviciilor publice de educație și sănătate. De asemenea, au fost colectate idei de proiecte, precum dotarea spitalelor cu aparatură modernă și formarea continuă a personalului medical, înființarea unui hub educațional în domeniul educației antreprenoriale și ingineriei în parteneriat cu universitățile din Iași, reducerea abandonului și absenteismului școlar, promovarea învățământului profesional și adaptarea acestuia la cerințele mediului de afaceri, implicarea mediului de afaceri în pregătirea elevilor, formare profesională continuă pentru forța de muncă din comunele învecinate, amenajarea unui nou centru de transfuzii etc.

La grupul de lucru tematic ”Educație, social și sănătate” din data de 11 mai 2021, organizațiile publice și non-profit reprezentate au propus măsuri legate de formarea continuă a cadrelor didactice, combaterea abandonului școlar, stimularea învățământului dual, reabilitarea infrastructurii educaționale, construcția de săli de sport școlare, înființarea unui centru de permanență medicală, construcția de locuințe de serviciu pentru medici, amenajarea de spații moderne pentru cabinetele de medicină de familie, înființarea și dotarea de cabinete de medicină școlară etc.

În cadrul consultării publice din data de 5 august 2021 participanții au propus înființarea de centre de educație formală și non-formală pentru tineri.

c) în etapa de definire a viziunii, obiectivelor, priorităților și măsurilor de dezvoltare pentru perioada 2021-2027:

Dimensiunea ecologică a dezvoltării durabile se regăsește în Obiectivul Specific nr. 1: ”*Mobilitate urbană durabilă, care să descurajeze utilizarea autoturismului personal, să reducă emisiile de gaze cu efect de seră și poluarea fonică”,* în Obiectivul Specific nr. 2: *”Un oraș funcțional și compact, dezvoltat în jurul unei rețele de coridoare verzi-albastre, cu rol de atenuare a efectelor schimbărilor climatice, reducere a poluării și diversificare a opțiunilor sănătoase de petrecere a timpului liber”,* în Obiectivul Specific nr. 3: *”O comunitate cu consum redus de reduse și o economie circulară”,* respectiv în Obiectivul Specific nr. 4*: ”O aglomerare urbană rezilientă la riscuri, cu precădere la cele asociate schimbărilor climatice”.* Concret, Prioritatea 1.1. din cadrul Obiectivului Specific nr. 1 face referire la măsuri de încurajare a utilizării transportului public nepoluant, inclusiv la nivelul zonei periurbane, în timp ce Prioritatea 1.2. la promovarea deplasărilor pietonale și cu bicicleta în defavoarea celor cu autoturismul propriu, ambele țintind reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră. Prioritatea 1.3. completează aceste măsuri cu cele adresate reducerii blocajelor din trafic. În cadrul Obiectivului Specific nr. 2, Prioritatea 2.1. cuprinde măsuri de extindere a spațiilor verzi și de agrement, inclusiv prin reconversia unor terenuri degradate, dar și de implementare a conceptelor de

acoperișuri și fațade verzi. Prioritățile 3.1., 3.2. și 3.3. din cadrul Obiectivului Specific nr. 3 includ măsuri de reducere a consumului de energie (implicit și a emisiilor asociate asigurării acestuia) la nivelul iluminatului și a clădirilor publice, dar și a clădirilor de locuințe. Prioritatea 3.5. reunește măsurile adresate creșterii gradului de colectare a deșeurilor și promovării conceptului de economie circulară. Prioritatea 4.1. din cadrul Obiectivului Specific nr. 4 adresează problematica asigurării resurselor de apă potabilă de calitate și a reducerii poluării apelor subterane și de suprafață. Prioritatea 4.2. adresează problematica riscurilor asociate schimbărilor climatice (inundații, alunecări de teren, degradare a solurilor).

Dimensiunea economică a dezvoltării durabile este inclusă în Obiectivul Specific nr. 6 – ”*Sprijinirea redresării post-Covid 19 a sectorului privat și a pieței locale a muncii și pregătirea acestora pentru a face față provocărilor digitalizării, robotizării și altor provocări din viitor”.* Astfel, Prioritatea 6.1. din cadrul SIDU vizează măsuri de extindere ș îmbunătățire a infrastructurii și serviciilor pentru întreprinzătorii locali, cu precădere din domeniile de specializare inteligentă stabilite la nivel regional, inclusiv prin reconversia unor zone brownfield. Prioritatea 6.2. vizează măsuri de sprijinire a sectorului IMM local, cu precădere în sfera digitalizării și tehnologizării, în timp ce Prioritatea 6.4. cuprinde intervenții menite să încurajeze activitățile de CDI și transferul tehnologic al rezultatelor cercetării către companiile locale.

Dimensiunea socială a dezvoltării durabile este reflectată în Obiectivul Specific nr. 5 al SIDU: *”Promovarea unei dezvoltări locale incluzive, bazate pe acces egal la oportunități și servicii”.* Prioritatea 5.1. cuprinde măsurile de îmbunătățire a accesului la educație și formare de calitate, atât din perspectiva infrastructurii, cât și a ofertei educaționale, a pregătirii cadrelor didactice sau a reducerii fenomenului de părăsire timpurie a școlii. Prioritatea 5.2. reunește măsurile destinate îmbunătățirii accesului populației la infrastructură și servicii medicale, inclusiv de tip comunitar, școlar, de recuperare și de îngrijire pe termen lung.

d) în etapa de stabilire a portofoliului de proiecte prioritare:

Dimensiunea ecologică: dezvoltarea sistemului de transport public local și extinderea acestuia în localitățile limitrofe (achiziționarea de mijloace de transport ecologice, benzi dedicate, stații de transport moderne, e-ticketing etc.); achiziționarea de autobuze electrice pentru transportul elevilor; realizarea de terminale intermodale de transport; amenajare stații de încărcare electrică a vehiculelor; sistem integrat de bike sharing și piste pentru biciclete; reabilitare și modernizare trotuare; amenajarea de noi zone pietonale; reconfigurarea unui nod de circulație pentru completarea sistemelor pietonale; amenajarea de culoare de mobilitate urbană durabilă; sistem de parcaje de tip Park&Ride; amenajarea de coridoare de mobilitate nemotorizată de-a lungul albiilor râurilor; reconversia unor zone urbane degradate în spații verzi și de agrement; modernizarea, amenajarea și întreținerea parcurilor, a locurilor de joacă, a curților unităților de învățământ și a zonelor de agrement; realizarea de perdele verzi; creșterea eficienței energetice a unor unități de învățământ, spații cu destinație culturală și a blocurilor de locuințe; eficientizarea sistemului de iluminat public; îmbunătățirea infrastructurii de colectare selectivă, reciclare și tratare a deșeurilor; instalarea de toalete ecologice în spațiile publice; forarea de puțuri de alimentare cu apă potabilă; extinderea rețelelor de apă-canal; extinderea și reabilitarea lucrărilor de îmbunătățiri funciare etc.

Dimensiunea economică: înființarea unui parc tehnologic și a unui hub pentru antreprenori;

Dimensiunea socială: înființarea campus pentru învățământul tehnic și profesional; construcția de noi creșe și grădinițe; construcția și reabilitarea sălilor de sport școlare; întreținere, reparații și dotări unități de învățământ; modernizarea și dotarea cabinetelor de medicină școlară; înființarea și dotarea unui centru de permanență, respectiv a unui centru comunitar medico-social; implementarea de soluții digitale pentru interacțiunea cu cetățenii și mediul de afaceri; stimularea creativității și inovării civice; implementare bugetare participativă etc.

Suplimentar față de aspectele indicate mai sus, pe toată durata elaborării SIDU, consultantul și beneficiarul au realizat demersuri pentru vehicularea documentelor generate în format preponderent electronic, în vederea reducerii consumului de produse de birotică. De asemenea, întâlnirile (grupuri de lucru, consultare publică) au fost organizate în timpul zilei, în spații reabilitate termic și cu o bună iluminare naturală, în vederea reducerii consumului de energie electrică. Experții consultantului s-au deplasat la întâlniri cu un singur autoturism (fiind organizate inclusiv întâlniri de coordonare cu beneficiarul în format online, pentru a minimiza numărul de deplasări), pentru reducerea consumului de combustibili, în timp ce participanților li s-a recomandat deplasarea pe jos, dată fiind amplasarea centrală a locației unde consultările au avut loc. Nu în ultimul rând, prezentările pregătite de consultanți au inclus secțiuni dedicate promovării principiului orizontal al dezvoltării durabile.

In urma actualizarii in anul 2024, a documentului strategic in acord cu Documentul cadru de Implemnetare a Dezvoltarii Urbane pentru Programul; Operational Regional NE 2021 – 2027 si asistenta in procesul de pregatire, depunere si obtinere a Avizului de Conformitate din partea SIDU din cadrul AM PR Nord -Est" – pentru strategia Integrata de Dezvoltare Urbana a Municipiului Vaslui pentru perioada 2021 – 2027 s-a asigurat respectarea prevederilor Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică. In data de 20.02.2024 a fost lansat anuntul de consultare publica privind STRATEGA INTEGRATA DE DEZVOLTARE URBANA A MUNICIPIULUI VASLUI pentru perioada 2021 – 2027, fiind postat pe site-ul primariei Municipiului Vaslui pana in data de 04.03.2024. Mentionam ca nu au existat obiectii sau recomandari referitoare la completarea strategiei.